

**ACADEMIA „ȘTEFAN CEL MARE” A MINISTERULUI
AFACERILOR INTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA.
ȘCOALA DOCTORALĂ „ȘTIINȚE PENALE ȘI DREPT PUBLIC”**

**Cu titlu de manuscris
C.Z.U: 343.351:343.98(043.3)**

**CĂTĂLIN-BOGDAN PĂUN
METODICA INVESTIGĂRII SPĂLĂRII BANILOR**

Teză de doctor în drept

Specialitatea: 554.04 – Criminalistică, expertiză judiciară, investigații operative

Conducător de doctorat:

OSTAVCIUC Dinu
doctor habilitat în drept,
profesor universitar

Comisia de îndrumare:

OSOIANU Tudor
doctor în drept,
profesor universitar

RUSNAC Constantin
doctor în drept,
conferențiar universitar

COJOCARU Radion
doctor în drept,
profesor universitar

CHIȘINĂU, 2025

© PĂUN Cătălin-Bogdan, 2025

CUPRINS

ADNOTARE (în limbile: română, rusă și engleză).....	5-7
LISTA ABREVIERILOR	8
INTRODUCERE	9-24
1. ANALIZA SITUAȚIEI PRIVIND METODICA INVESTIGĂRII INFRAȚIUNII DE SPĂLARE DE BANI	25
1.1. Analiza publicațiilor doctrinare din Republica Moldova privitor la metodică criminalistică de investigare a infracțiunii de spălare de bani	25-33
1.2. Analiza publicațiilor doctrinare din alte state privitor la metodică criminalistică de investigare a infracțiunii de spălare de bani	34-61
1.3. Concluzii la capitolul 1	61-62
2. CARACTERISTICA CRIMINALISTICĂ ȘI ELEMENTE DE ORGANIZARE A INVESTIGĂRII INFRAȚIUNII DE SPĂLARE DE BANI	63
2.1. Elemente definitorii ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor..	63-88
2.2. Mecanismul de săvârșire a infracțiunii de spălarea banilor	89-122
2.3. Mecanismul de reflecție a urmelor activității infracționale în cazul spălării banilor....	123-134
2.4. Situațiile tipice inițiale de urmărire penală care se formează în procesul investigării legalizării (spălării) banilor și a altor bunuri obținute prin mijloace ilegale	135-163
2.5. Concluzii la capitolul 2	163
3. PARTICULARITĂȚILE TACTICO-CRIMINALISTICE DE EFECTUARE A UNOR ACȚIUNI DE URMĂRIRE PENALĂ LA INVESTIGAREA INFRAȚIUNII DE SPĂLARE DE BANI	164
3.1. Tactica reținerii bănuțitului sau învinuitului în spălarea banilor	164-170
3.2. Particularitățile tactice ale examinării documentelor în cazul investigării infracțiunii de spălarea banilor	170-179
3.3. Particularitățile tactice ale percheziției, ridicării de obiecte și documente în cazul investigării infracțiunii de spălare a banilor	179-195
3.4. Particularitățile tactice ale audierii diferitelor categorii de subiecți în cadrul investigării infracțiunii de spălare a banilor	195-215
3.5. Tactica prezentării spre recunoaștere la investigarea infracțiunii de spălare de bani...	215-218
3.6. Tactica cercetării la fața locului în cazul investigării infracțiunii de spălare de bani...	218-219

3.7. Particularitățile utilizării cunoștințelor specializate la investigarea infracțiunii de spălare de bani	219-230
3.8. Măsurile speciale de investigații și investigațiile financiare paralele dispuse și efectuate în cazul investigării infracțiunii de spălare de bani	230-234
3.9. Concluzii la capitolul 3	235-236
4. INTERACȚIUNEA ORGANULUI DE URMĂRIRE PENALĂ CU ALTE ORGANE ȘI INSTITUȚII ÎN VEDEREA DESCOPERII ȘI INVESTIGĂRII INFRAȚIUNII DE SPĂLARE DE BANI	237
4.1. Particularitățile cooperării la nivel național în cazurile de spălare de bani	237-258
4.2. Particularitățile cooperării la nivel internațional în cazurile de spălare de bani	259-287
4.3. Concluzii la capitolul 4	287-288
CONCLUZII GENERALE și RECOMANDĂRI	289-296
BIBLIOGRAFIE	297-331
CV AL AUTORULUI	332-333
DECLARAȚIE PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII	334

ADNOTARE

Cătălin-Bogdan PĂUN. „Metodica investigării spălării banilor”. Teză de doctor în drept. Școala Doctorală „Științe penale și Drept public” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova. Chișinău, 2025.

Structura tezei: text de bază – 232 pagini, adnotare în limbile română, engleză și rusă, lista abrevierilor, introducere, patru capitole divizate în paragrafe, concluzii generale și recomandări, bibliografie alcătuită din 356 de surse, lista publicațiilor autorului (13 lucrări științifice relevante).

Cuvinte-cheie: spălarea banilor, investigare criminalistică, metodică, tactici, cooperare interinstituțională, probe financiare.

Domeniul cercetării: criminalistică, expertiză judiciară, investigații operative.

Scopul și obiectivele lucrării: Scopul principal constă în fundamentarea științifică a unei metodici criminalistice complexe, moderne și aplicabile în investigarea infracțiunii de spălare a banilor, cu integrarea elementelor tactico-procedurale, a cooperării interinstituționale și a standardelor internaționale. Obiectivele includ analiza doctrinară și normativă a problematicii, conturarea caracteristicii criminalistice a infracțiunii, determinarea situațiilor tipice de urmărire penală, studierea tacticilor investigative specifice acțiunilor procesuale, valorificarea rezultatelor investigațiilor financiare paralele, precum și formularea propunerilor de ajustare legislativă și metodologică în context național și internațional.

Noutatea și originalitatea științifică: Noutatea constă în propunerea unui cadru metodologic adaptat specificului infracțiunilor de spălare a banilor în Republica Moldova, fundamentat pe surse doctrinare actuale și practici comparative. Originalitatea cercetării se reflectă în formularea unor soluții tactice inovatoare privind acțiunile procesual-penale (percheziții, expertize, audieri), integrarea investigațiilor financiare paralele în metodologia de urmărire penală și propunerea unui model eficient de cooperare internațională în cazurile transfrontaliere.

Semnificația teoretică a tezei: Lucrarea contribuie la consolidarea bazei științifice a criminalisticii în domeniul combaterii criminalității economico-financiare, oferind un cadru conceptual coerent pentru investigarea unei infracțiuni moderne și greu detectabile. Autorul propune reinterpretări doctrinare și soluții integrate, utile pentru dezvoltarea teoriei și practicii investigării penale.

Valoarea aplicativă a tezei: Teza oferă practicienilor – procurori, ofițeri de urmărire penală, inspecții fiscali, judecători – un instrument metodologic complet privind investigarea spălării banilor, inclusiv modele de analiză a fluxurilor financiare, tactici de obținere și valorificare a probelor electronice și financiare, strategii de colaborare cu instituții naționale și internaționale. Concluziile și recomandările pot fi valorificate în activitatea organelor de aplicare a legii, în cadrul programelor de pregătire profesională și în procesul de elaborare a politicilor publice anticorupție.

Implementarea rezultatelor științifice: Rezultatele cercetării contribuie la dezvoltarea unui cadru metodic eficient pentru investigarea unei infracțiuni cu incidență majoră asupra securității economice și financiare. Teza propune măsuri aplicabile în actualizarea legislației, în perfecționarea instrumentarului criminalistic, dar și în armonizarea cadrului normativ cu standardele internaționale (FATF, UE). Lucrarea are un caracter inovator și integrator, oferind soluții operaționale și tactice pentru investigarea spălării banilor în condițiile globalizării și digitalizării economice.

ANNOTATION

**Cătălin-Bogdan PĂUN. “The Methodology of Investigating Money Laundering.”
Doctoral Thesis in Law. Doctoral School “Criminal Sciences and Public Law” of the
“Ștefan cel Mare” Academy of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova.
Chișinău, 2025.**

Thesis structure: main text – 232 pages, annotation in Romanian, English, and Russian; list of abbreviations; introduction; four chapters divided into subchapters; general conclusions and recommendations; bibliography consisting of 356 sources; list of 13 scientific publications by the author.

Keywords: money laundering, criminalistic investigation, methodology, tactics, interinstitutional cooperation, financial evidence.

Research field: criminalistics, forensic expertise, operative investigations.

Aim and objectives of the thesis: The main aim of the thesis is to scientifically substantiate a complex, modern, and applicable forensic methodology for investigating money laundering offenses, integrating procedural-tactical elements, interinstitutional cooperation, and international standards. The objectives include: analyzing doctrinal and normative perspectives on the subject; developing the forensic profile of the offense; identifying typical investigative situations; studying specific tactics related to procedural actions; enhancing the use of parallel financial investigations; and proposing legislative and methodological improvements adapted to national and international contexts.

Scientific novelty and originality: The novelty of the research lies in proposing a methodology tailored to the specific features of money laundering offenses in the Republic of Moldova, based on current doctrinal sources and comparative practices. The originality is reflected in the development of innovative procedural tactics (e.g., searches, expert examinations, interrogations), the integration of parallel financial investigations into the investigation process, and the formulation of an effective model for international cooperation in transnational cases.

Theoretical significance of the thesis: This work strengthens the scientific foundation of forensic methodology in the field of economic and financial crime. It offers a coherent conceptual framework for addressing a modern and difficult-to-detect offense. The thesis provides theoretical reinterpretations and integrated solutions that are valuable for further academic research and doctrinal development.

Practical value of the thesis: The research offers a comprehensive methodological tool for practitioners—prosecutors, criminal investigators, tax inspectors, and judges—providing practical guidance on analyzing financial flows, obtaining and assessing electronic and financial evidence, and building interinstitutional collaboration. The conclusions and recommendations are also applicable in professional training programs and in the design of public anti-corruption and anti-money laundering strategies.

Implementation of the scientific results: The results contribute to the development of an effective methodological framework for investigating an offense with a significant impact on national and international financial security. The thesis proposes applicable measures for improving legislation, enhancing forensic tools, and aligning legal frameworks with international standards (FATF, EU). The research presents innovative and integrative solutions, offering both operational and strategic instruments for investigating money laundering in the context of globalization and digitalization of the economy.

АННОТАЦИЯ

Кэтэлин-Богдан ПЭУН. «Методика расследования отмывания денег». Диссертация на соискание ученой степени доктора юридических наук. Докторантура «Уголовные науки и публичное право» Академии «Штефан чел Маре» Министерства внутренних дел Республики Молдова. Кишинэу, 2025 г.

Структура диссертации: основной текст — 232 страницы, аннотация на румынском, английском и русском языках; список аббревиатур; введение; четыре главы, разделённые на параграфы; общие выводы и рекомендации; библиография, включающая 356 источников; перечень 13 научных публикаций автора.

Ключевые слова: отмывание денег, криминалистическое расследование, методика, тактика, межведомственное сотрудничество, финансовые доказательства.

Область исследования: криминалистика, судебная экспертиза, оперативно-розыскная деятельность.

Цель и задачи исследования: Целью диссертации является научное обоснование комплексной, современной и практически применимой криминалистической методики расследования преступлений, связанных с отмыванием денег, с учетом тактических, процессуальных, межведомственных и международных стандартов. Задачи включают: анализ доктринальных и нормативных аспектов данной проблемы; разработку криминалистической характеристики преступления; выявление типичных следственных ситуаций; исследование тактических приёмов проведения процессуальных действий; интеграцию параллельных финансовых расследований и формулирование предложений по совершенствованию законодательства и методик на национальном и международном уровнях.

Научная новизна и оригинальность: Новизна исследования заключается в разработке методики, адаптированной к особенностям преступлений, связанных с отмыванием денег в условиях Республики Молдова, на основе современных доктринальных источников и сравнительной практики. Оригинальность проявляется в предложении инновационных тактических решений (обыски, экспертизы, допросы), интеграции параллельных финансовых расследований в уголовный процесс и в разработке эффективной модели международного сотрудничества в транснациональных делах.

Теоретическая значимость диссертации: Работа вносит вклад в развитие научной базы криминалистики в сфере борьбы с экономической и финансовой преступностью. Автор предлагает последовательную концептуальную рамку, способствующую решению современных задач расследования преступлений. Предложенные автором теоретические положения и доктринальные интерпретации представляют научную ценность для дальнейших исследований.

Прикладное значение диссертации: Результаты исследования представляют собой практический инструмент для специалистов — прокуроров, следователей, сотрудников налоговых органов и судей — по выявлению, фиксации, расследованию и предупреждению преступлений, связанных с отмыванием денег. Выводы и рекомендации могут быть использованы в профессиональной подготовке сотрудников правоохранительных органов, а также при разработке государственных антикоррупционных стратегий и программ по борьбе с отмыванием денег.

Внедрение научных результатов: Результаты диссертации способствуют формированию эффективной методической базы для расследования преступлений, представляющих угрозу финансовой безопасности на национальном и международном уровнях. Предложенные меры применимы при совершенствовании законодательства, обновлении криминалистических инструментов и приведении правовой базы в соответствие с международными стандартами (ФАТФ, ЕС). Работа содержит инновационные и интеграционные решения, направленные на повышение эффективности расследования отмывания денег в условиях глобализации и цифровизации экономики.

LISTA ABREVIERILOR

Alin.- alineat

AML – *Anti-Money Laundering* → Prevenirea și combaterea spălării banilor

AMLA – Autorității Europene pentru Combaterea Spălării Banilor și Finanțării Terorismului

ARBI – Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale

Art. - articol

BARIS – Bank Account Registers Interconnection System

BARIS (Bank Account Registers Interconnection System)

Cap. - capitol

CFT – *Countering the Financing of Terrorism* → Combaterea finanțării terorismului

CNA – Centru Național Anticorupție

CP – Codul penal

CPP – Codul de procedură penală

ECI – Echipa comună de investigații

FATF – Grupul de Acțiune Financiară Internațională

FIU – Unitatea de informații financiare

KYC – *Know Your Customer* → Cunoaște-ți clientul

Lit. - litera

MAI – Ministerul Afacerilor Interne

NRA – *National Risk Assessment* → Evaluarea Națională a Riscurilor

OIPC – Organizația Internațională a Poliției Criminale

OLAF - Oficiul European de Luptă Antifraudă

ONG – Organizație non-guvernamentală

Pct. – punct

PEP – Persoanelor expuse politic

RM – Republica Moldova

SFS – Serviciu Fiscal de Stat

SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor

UE – Uniunea Europeană

VASPs – Virtual Asset Service Providers – Furnizori de servicii pentru active virtuale

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța temei abordate, încadrarea temei în preocupările internaționale, naționale și zonale. Spălarea banilor reprezintă una dintre cele mai insidioase forme de criminalitate financiară, cu un impact profund asupra stabilității economice, securității naționale și încrederii publice în instituțiile statului. Caracterul său transnațional, disimulativ și adaptabil o transformă într-o provocare continuă pentru sistemele de justiție penală din întreaga lume. Actualitatea temei cercetate decurge din faptul că, în condițiile globalizării accelerate, mobilitatea capitalului ilicit a depășit frontierele juridice și economice, generând riscuri sistemice ce reclamă reacții coordonate, metodologii investigative moderne și politici coerente de prevenție și control. Pe plan internațional, preocupările pentru contracararea acestui fenomen s-au concretizat prin constituirea unor organisme specializate, precum FATF, care a stabilit standardele globale în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Recomandările FATF, transmise în mod continuu către statele membre, au contribuit la dezvoltarea unui cadru de cooperare internațională care include schimbul de informații financiare, armonizarea cadrului normativ penal și adoptarea unor metode unitare de evaluare a riscurilor. În paralel, Uniunea Europeană a adoptat, într-un ritm progresiv, o serie de directive și regulamente menite să consolideze supravegherea sectorului financiar, să crească transparența beneficiarilor reali și să responsabilizeze actorii economici în fața riscurilor de spălare a banilor.

În acest context, și Republica Moldova a fost parte activă a procesului de ajustare legislativă și instituțională, asumându-și implementarea standardelor internaționale prin reforme semnificative, cum ar fi adoptarea Legii nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. De asemenea, operaționalizarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) ca unitate de informații financiare a reprezentat un pas esențial în consolidarea capacității naționale de detectare și analiză a tranzacțiilor suspecte. Cu toate acestea, dinamica fenomenului și complexitatea structurii rețelelor infracționale impun o reevaluare constantă a metodelor investigative, cu accent pe valorificarea investigațiilor financiare paralele, pe digitalizarea instrumentelor de analiză și pe întărirea cooperării operative dintre autoritățile cu competențe în materie penală, fiscală și financiară.

La nivel zonal, fenomenul spălării banilor este amplificat de particularitățile regiunii: economie informală extinsă, corupție sistemică, utilizarea structurilor offshore, dar și proximitatea unor rute ilicite regionale de trafic de persoane, droguri sau armament. În acest spațiu geografic, investigarea spălării banilor necesită adaptarea instrumentarului metodologic la realitățile instituționale și juridice, dar și asumarea unei viziuni integrate asupra fenomenului, care să combine componenta penal-procesuală cu cea economică, financiară și informațională.

Prin urmare, tema cercetării prezintă o actualitate științifică și practică incontestabilă, fiind direct conectată la preocupările comunității internaționale, la prioritățile strategice ale Uniunii Europene și la necesitățile sistemului național de justiție penală. Investigarea spălării banilor nu mai poate fi tratată izolat, ci trebuie privită ca o parte integrantă a securității economice și juridice, ceea ce justifică pe deplin necesitatea unei abordări criminalistice aprofundate și actualizate, în concordanță cu riscurile moderne și exigențele de conformitate internațională.

Gradul de cercetare a problemei în literatura de specialitate. Infracțiunea de spălare a banilor a devenit, în ultimele decenii, un subiect central în literatura juridică, criminalistică și financiară, fiind abordată în mod extensiv atât la nivel internațional, cât și în spațiul doctrinar din Europa Centrală și de Est. Această preocupare este justificată de gravitatea consecințelor socio-economice ale fenomenului, de dificultatea identificării circuitului banilor iliciți și de provocările metodologice ridicate de investigarea sa în contextul digitalizării economiei și al globalizării serviciilor financiare.

La nivel internațional, literatura de specialitate s-a dezvoltat semnificativ după adoptarea standardelor FATF și a convențiilor Consiliului Europei, cu contribuții importante din partea unor autori precum Edward H. Jurith, care, în articolul său „International Cooperation in the Fight Against Money Laundering” (2002), subliniază importanța cooperării judiciare transfrontaliere și a unui cadru global de supraveghere financiară. La rândul său, Adam Graycar, în lucrarea „International and Transnational Crime and Justice”, evidențiază vulnerabilitatea instituțiilor financiare în fața rețelelor de criminalitate organizată și rolul esențial al supravegherii integrate. O contribuție distinctă aduce și Noriaki Yasaka (2017), care pune accent pe gestionarea cunoștințelor instituționale în procesul de cooperare internațională în domeniul AML/CFT.

În România, problematica investigării spălării banilor a fost tratată în mod riguros de autori precum Ioan Muraru, Lucian Bercea, Gheorghiu Mateuț, Mihail Udroui și Radu Chiriță, ale căror lucrări conturează cadrul normativ aplicabil, dar și provocările practice ale procurorului în valorificarea probelor financiare și aplicarea măsurilor asiguratorii. Se remarcă și contribuțiile unor specialiști în criminalistică, precum Traian Tandin și Gheorghe Nistorescu, care au analizat tactica investigațiilor în cauzele de criminalitate organizată cu elemente financiare.

În literatura rusă, un aport important în dezvoltarea cadrului teoretic și tactic al combaterii spălării banilor îl au Ю.Е. Антипов, А.И. Алексеева și А.Я. Гинзбург, care au analizat în detaliu metodologia de investigare a tranzacțiilor financiare suspecte și specificul combaterii infracțiunilor economico-financiare în spațiul CSI. De asemenea, în lucrările publicate în cadrul Academiei Ministerului Afacerilor Interne al Federației Ruse, se insistă pe aplicarea expertizelor financiare judiciare și a analizei bancare ca instrumente probatorii fundamentale.

În literatura științifică din Republica Moldova, numeroși autori au contribuit la dezvoltarea unei baze teoretice solide în domeniul criminalisticii și alte domenii. Printre aceștia se remarcă Tudor Osoianu, Dinu Ostavciuc, Iurie Odagiu, Constantin Rusnac, Vitalie Rusu, Mihai Gheorghită, Gheorghe Golubenco, Simion Doraș, Ion Covalciuc, Iurie Larii, Maricela Cobzariu, Sergiu Gaibu, Adrian Mircos, Sergiu Russu, Gheorghe Reniță, Mariana Rusu, Vasile Șarco, Galina Ulian și alții, ale căror lucrări reflectă diversitatea tematică a cercetării juridico-criminalistice moderne, a criminologiei, a dreptului penal și a celui procesual penal. Prin studiile lor, acești cercetători au contribuit la consolidarea metodologiei științifice privind investigarea infracțiunilor, perfecționarea tacticilor de urmărire penală și aprofundarea cadrului teoretic al criminalisticii, oferind totodată o viziune integrată asupra relației dintre factorul uman, mediul social și mecanismele comportamentului infracțional. Chiar dacă domeniile de abordare diferă, contribuțiile acestor autori converg spre același obiectiv: modernizarea instrumentelor teoretice și practice ale științei criminalistice și adaptarea lor la exigențele contemporane ale procesului penal.

Deși contribuțiile doctrinare sunt valoroase, se constată un deficit de cercetări integrate care să ofere o metodică criminalistică completă, adaptată realităților instituționale și tehnologice actuale din Republica Moldova. Lipsa unei standardizări a practicilor investigative, dificultățile în accesarea datelor financiare transfrontaliere și fragmentarea cooperării interinstituționale evidențiază necesitatea unor lucrări aplicative care să depășească abordarea teoretică și să propună soluții practice pentru sistemul de justiție penală.

În acest context, prezenta cercetare contribuie în mod direct la consolidarea bazei științifice privind investigarea spălării banilor, propunând o abordare metodică originală, în care se îmbină analiza doctrinară, jurisprudența națională și europeană, precum și bunele practici în domeniul tacticii criminalistice. Această lucrare vine să răspundă unei nevoi concrete a organelor de urmărire penală din Republica Moldova: elaborarea unei metodici investigative adaptate la complexitatea și specificul infracțiunii de spălare a banilor.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Cercetările întreprinse în cadrul prezentei lucrări se axează pe analiza teoretică, normativă și practică a metodei criminalistice de investigare a infracțiunii de spălare a banilor, având ca punct de plecare realitățile instituționale și judiciare ale Republicii Moldova. Acest domeniu, prin natura sa financiară și transnațională, implică o complexitate structurală ridicată și impune abordări integrate, care să țină cont atât de specificul infracțiunii, cât și de exigențele cooperării interinstituționale și internaționale.

În prezent, se constată o intensificare a fenomenului spălării banilor pe teritoriul Republicii Moldova, alimentată de vulnerabilitățile sistemului financiar, utilizarea sporită a instrumentelor electronice și integrarea capitalurilor ilicite în economia legală prin mecanisme sofisticate de

disimulare. Aceste realități sunt dublate de o lipsă de coerență metodologică în activitatea organelor de urmărire penală, care adesea se confruntă cu dificultăți în identificarea traseului fondurilor, în valorificarea probelor de natură financiară și în documentarea conexiunilor infracționale internaționale.

În pofida reformelor legislative realizate în ultimii ani – inclusiv prin adoptarea Legii nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului – persistă o serie de curențe privind aplicarea unitară a procedurilor de investigație, lipsa unor ghiduri tactice standardizate și slaba valorificare a instrumentelor de cooperare internațională în materie penală și financiară. Mai mult decât atât, din analiza bibliografică reiese că literatura de specialitate autohtonă tratează insuficient metodologia de investigație a acestei infracțiuni, fiind abordată preponderent dintr-o perspectivă juridico-generală, nu criminalistică și aplicativă.

Complexitatea fenomenului este agravată de noile metode utilizate de autorii infracțiunilor – cum ar fi utilizarea criptomonedelor, a conturilor bancare deschise în jurisdicții off-shore, a companiilor-paravan și a tranzacțiilor fragmentate prin rețele de „money mules” –, toate acestea îngreunând documentarea traseului banilor și construcția probatorie în dosarele penale. Aceste dificultăți reclamă o recalibrare a tacticilor investigative tradiționale și o încorporare sistematică a investigațiilor financiare paralele în cadrul urmăririi penale.

În plus, se observă absența unui model metodologic integrat, care să reglementeze desfășurarea corelată a acțiunilor procesuale – de la analiza financiară inițială, până la aplicarea măsurilor asiguratorii, ridicarea de documente contabile și audierea specializată a persoanelor implicate. Lipsa unei metodologii structurate determină variații semnificative în practica organelor de urmărire penală, afectând atât eficiența investigațiilor, cât și uniformitatea practicii judiciare.

Prin urmare, cercetarea de față identifică o necesitate acută de sistematizare a domeniului și de fundamentare a unei metodologii criminalistice clare, adaptate riscurilor actuale. Totodată, se evidențiază importanța formării profesionale continue a ofițerilor de urmărire penală și procurorilor, precum și integrarea tehnologiilor moderne în procesul de analiză a datelor financiare. Lucrarea urmărește să contribuie la acoperirea acestui gol doctrinar și operațional, oferind o viziune unitară, fundamentată științific și aplicabilă în practică.

Problema științifică importantă soluționată prin această cercetare constă în elaborarea unei metodici criminalistice integrate și eficiente pentru investigația infracțiunii de spălare a banilor, adaptată realităților instituționale, legislative și tehnologice ale Republicii Moldova. În condițiile în care caracterul transnațional al spălării banilor și diversificarea continuă a mecanismelor de disimulare a provenienței fondurilor impun soluții investigative dinamice, cercetarea oferă un cadru teoretic și operațional clar, centrat pe aplicabilitatea practică.

Prin structurarea metodicii investigative în raport cu etapele procesului penal și cu particularitățile probatorii ale acestei infracțiuni, lucrarea oferă soluții concrete pentru optimizarea activității organelor de urmărire penală, îmbunătățirea capacității de colectare și valorificare a probelor de natură financiară, precum și pentru consolidarea cooperării între instituțiile implicate. Cercetarea propune o serie de instrumente tactice adaptate contextului actual, care includ aplicarea investigațiilor financiare paralele, utilizarea tehnologiilor de analiză a tranzacțiilor suspecte, valorificarea datelor privind beneficiarii efectivi și corelarea informațiilor bancare cu alte surse relevante.

Contribuția acestei lucrări depășește nivelul descriptiv al fenomenului, oferind direcții metodologice aplicabile în procesul de urmărire penală și facilitând adoptarea unor strategii coerente de contracarare a acestui tip de criminalitate, în concordanță cu standardele internaționale. Totodată, cercetarea integrează dimensiunea normativă, tactic-criminalistică și instituțională într-un cadru logic unitar, contribuind astfel la dezvoltarea unei doctrine naționale în domeniul metodicii investigării infracțiunii de spălare a banilor.

Scopul și obiectivele cercetării. *Scopul lucrării* constă în realizarea unei cercetări complexe în domeniul criminalisticii, având ca obiectiv principal elaborarea unei metodologii științifice eficiente și adaptate la realitățile contemporane pentru investigarea infracțiunii de spălare a banilor. Cercetarea este ancorată în nevoia acută de actualizare a practicilor investigative, în contextul extinderii criminalității financiare și a utilizării tot mai frecvente a tehnologiilor digitale și structurilor off-shore în procesele de disimulare a fondurilor ilicite. Lucrarea își propune să răspundă acestei provocări prin fundamentarea teoretică și operațională a unor tactici și metode criminalistice orientate spre creșterea eficienței urmăririi penale.

Pentru realizarea scopului fundamental al prezentei cercetări au fost stabilite următoarele **obiective științifice specifice**: evidențierea perspectivelor naționale și internaționale asupra metodicii criminalistice aplicabile în acest domeniu; definirea caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor, prin identificarea trăsăturilor esențiale, a modului de operare, a urmelor tipice și a profilului infractorului; descrierea mecanismului infracțional și a situațiilor tipice de urmărire penală, întâlnite în practica judiciară, inclusiv cele referitoare la disimularea fondurilor prin intermediul criptomonedelor, structurilor off-shore și entităților paravan; determinarea tacticilor specifice ale acțiunilor procesuale, precum reținerea, percheziția, examinarea documentelor, audierea participanților, efectuarea expertizelor și efectuarea măsurilor speciale de investigație, cu evidențierea particularităților tactice proprii cauzelor de spălare a banilor; consolidarea cooperării interinstituționale și internaționale în domeniul combaterii criminalității, prin perfecționarea mecanismelor de colaborare și schimb de informații; identificarea disfuncționalităților existente în practica organelor de urmărire penală și formularea de propuneri

de lege ferenda în vederea consolidării cadrului normativ și tactic de investigare a infracțiunii de spălare a banilor; elaborarea unei metodologii unitare de investigare, care să îmbine fundamentele teoretice, cadrul normativ și aspectele aplicative într-un instrument integrat, destinat specialiștilor din domeniul criminalisticii, organelor de urmărire penală și decidenților instituționali.

Ipoteza cercetării. Ipoteza acestei cercetări se fundamentează pe convingerea că dezvoltarea și aplicarea unei metodici criminalistice specializate și adaptate pentru investigarea spălării banilor va contribui semnificativ la sporirea eficienței urmăririi penale și la creșterea capacității instituționale de a identifica, documenta și sancționa acest tip de infracțiune. Presupunem că prin sistematizarea tacticilor procesuale, integrarea investigațiilor financiare paralele, valorificarea mijloacelor electronice de probă și consolidarea cooperării interinstituționale, procesul investigativ va deveni mai coerent, mai rapid și mai precis.

Cercetarea pleacă de la ipoteza că dezvoltarea unei metodologii integrate și funcționale pentru investigarea spălării banilor ar facilita o reacție mai adecvată la complexitatea fenomenului, în special în contextul utilizării criptomonedelor, al structurilor off-shore sau al rețelelor de tip „money mules”. În plus, se consideră că identificarea lacunelor existente în legislație și proceduri, însoțită de propuneri concrete de optimizare, va contribui la atingerea unui nivel superior de aliniere la standardele internaționale în domeniul AML/CFT.

În acest sens, validarea ipotezei presupune desfășurarea unei cercetări pluridisciplinare, care să combine analiza teoretică, normativă și tactico-investigativă, în scopul construirii unei baze științifice solide pentru dezvoltarea unei metodici moderne și eficiente de investigare a spălării banilor în Republica Moldova.

Noutatea și originalitatea științifică. Noutatea și originalitatea științifică a prezentei teze de doctorat este argumentată prin constatarea unui vid doctrinar în literatura criminalistică din Republica Moldova privind metodica specifică de investigare a infracțiunii de spălare a banilor. Deși fenomenul a fost reglementat legislativ și a generat preocupări în plan juridico-practic, cercetarea metodologică aprofundată, din perspectivă criminalistică, rămâne incipientă. În acest context, lucrarea de față aduce o contribuție esențială prin fundamentarea științifică a unei metodici aplicabile, care să reflecte particularitățile actuale ale acestei infracțiuni complexe și cu ramificații transnaționale.

Originalitatea cercetării derivă din abordarea sistematică, tactică și integrată a fenomenului spălării banilor, în care sunt corelate elementele normative, procedurale și operaționale ale procesului de investigare. Lucrarea propune modele tactice inovatoare, care vizează utilizarea investigațiilor financiare paralele, valorificarea informațiilor despre beneficiarii efectivi, integrarea tehnologiilor moderne de analiză a tranzacțiilor, precum și consolidarea mecanismelor de cooperare interinstituțională și internațională.

Cercetarea este deopotrivă teoretică și aplicativă, oferind direcții de acțiune concrete pentru organele de urmărire penală, procurori și structurile administrative implicate în combaterea acestui tip de criminalitate. De asemenea, teza introduce propuneri de perfecționare legislativă și organizatorică, menite să faciliteze aplicarea unitară și eficientă a procedurilor de investigare și probare, în concordanță cu exigențele internaționale în materie de AML/CFT.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. Baza metodologică a prezentei cercetări de doctorat este fundamentată pe principiile generale ale cunoașterii științifice, extrase din filozofie, logică, teoria dreptului și științele criminalistice. Construcția teoretică a lucrării s-a realizat prin aplicarea unui cadru metodologic integrat, care a combinat metodele clasice de analiză conceptuală cu instrumente moderne de cercetare aplicativă, specifice științelor penale și tehnicii criminalistice.

În procesul de investigație științifică au fost utilizate metode teoretice și empirice, generale și speciale, printre care: analiza logică și comparativă, sinteza și generalizarea concluziilor doctrinare, metoda inductivă și deductivă, precum și tehnici de cercetare sistemică, aplicabile atât fenomenelor juridice, cât și celor operaționale. De asemenea, a fost valorificată metoda analizei funcționale a practicii judiciare, care a permis identificarea disfuncțiilor în aplicarea metodicilor actuale de investigare și formularea unor soluții tactice viabile.

Lucrarea utilizează, în mod special, metoda comparativă, prin analiza reglementărilor și practicilor internaționale în domeniul combaterii spălării banilor (FATF, UE, Consiliul European), și metoda interdisciplinară, întrucât tema cercetată se situează la intersecția mai multor domenii: criminalistică, drept penal, procedură penală, economie și tehnologii informaționale. În mod concret, a fost aplicată și metoda studiului de caz, prin examinarea unor dosare penale relevante din practica Republicii Moldova, care au permis validarea sau infirmarea ipotezelor formulate.

Cercetarea s-a fundamentat pe analiza sistematică a legislației naționale și internaționale în domeniul AML/CFT, dar și pe examinarea instrumentelor practice utilizate de organele de urmărire penală, în special în privința investigațiilor financiare paralele, a aplicării măsurilor asiguratorii și a utilizării datelor privind beneficiarii efectivi.

Prin această combinație metodologică, cercetarea asigură o abordare obiectivă, logică și practică a problematicii investigării spălării banilor, justificând în mod științific propunerile formulate și consolidând aplicabilitatea concluziilor în activitatea organelor de drept. Alegerea metodelor a fost dictată de complexitatea și specificul fenomenului analizat, dar și de necesitatea de a formula soluții operaționale sustenabile, ancorate în realitățile instituționale ale RM.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Importanța teoretică a lucrării constă în dezvoltarea unui cadru conceptual și metodologic coerent privind investigarea infracțiunii de spălare a banilor, care vine să completeze un segment relativ slab reprezentat în

doctrina criminalistică autohtonă. Lucrarea propune o abordare sistematică a fenomenului, articulată în jurul relației dintre normativitate, tactică procesuală și complexitatea instrumentelor financiare utilizate în comiterea faptelor. Această fundamentare teoretică contribuie la îmbogățirea doctrinei în domeniul criminalisticii aplicate și poate constitui un punct de plecare pentru cercetări ulterioare, în special în direcția integrării noilor tehnologii digitale în procesul de urmărire penală.

În plan epistemologic, teza valorifică perspective doctrinare internaționale și naționale, contribuind la clarificarea noțiunilor-cheie, delimitarea caracteristicilor criminalistice ale spălării banilor, structurarea etapelor urmăririi penale și formularea principiilor metodologice ale investigării acestui tip de infracțiune. Prin aceste contribuții, lucrarea oferă repere științifice utile pentru procesualiști, criminaliști și doctrinari, interesați de aprofundarea unui domeniu cu implicații transversale asupra sistemului de justiție penală.

Valoarea aplicativă a lucrării este evidentă în caracterul practic al concluziilor și recomandărilor formulate, care pot fi utilizate de organele de urmărire penală, procurori, inspectori fiscali, ofițeri ai SPCSB, precum și de experții financiari implicați în procesul de documentare a tranzacțiilor suspecte. Lucrarea propune modele tactice aplicabile în activitatea zilnică, precum și soluții pentru depășirea dificultăților întâlnite în obținerea și valorificarea probelor financiare, în aplicarea măsurilor asiguratorii, în investigarea tranzacțiilor cu criptomonede sau în colaborarea cu instituțiile bancare.

De asemenea, rezultatele cercetării pot fi valorificate în procesul de formare profesională și perfecționare continuă a ofițerilor de urmărire penală, în elaborarea ghidurilor interne de procedură pentru structurile specializate, precum și în activitatea legislativă, prin fundamentarea unor propuneri de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.

Prin urmare, lucrarea nu doar că aduce o contribuție originală la dezvoltarea teoriei criminalistice, dar oferă și instrumente concrete de intervenție practică, într-un domeniu de interes strategic atât pentru Republica Moldova, cât și pentru comunitatea internațională preocupată de protejarea integrității sistemelor financiare.

Sumarul compartimentelor tezei. Prezenta teză de doctorat este structurată în conformitate cu rigorile metodologice și științifice ale cercetării academice, fiind alcătuită din: introducere, patru capitole care reflectă logic progresiv obiectivele lucrării, concluzii generale, recomandări, lista bibliografică și anexele relevante. Fiecare compartiment este conceput astfel încât să reflecte o etapă distinctă a cercetării și să asigure o coerență conceptuală între aspectele teoretice, normative și practice ale investigării infracțiunii de spălare a banilor.

În *Introducere* sunt prezentate actualitatea temei, importanța cercetării, situația în domeniul investigării spălării banilor, problema științifică soluționată, ipoteza, obiectivele,

metodologia și structura generală a lucrării. Acest compartiment oferă fundamentul epistemologic și justificarea demersului științific.

Capitolul I, intitulat **„Aspecte conceptuale și cadrul normativ privind spălarea banilor”**, este consacrat delimitării noțiunii de spălare a banilor, evoluției acestei infracțiuni și cadrului juridic național și internațional aplicabil.

Conform opiniei exprimate de D. Ostavciuc, C. Rusnac și V. Șarco, „procesul de spălare a banilor se realizează în trei etape care pot cuprinde numeroase tranzacții efectuate de spălătorii de bani, tranzacții care sunt de natura să alerteze instituțiile financiare asupra activităților infracționale”. Aceste etape – plasarea, stratificarea și integrarea – reflectă procesul gradual prin care fondurile ilicite sunt desprinse de sursa lor originală, disimulate prin operațiuni succesive și, în cele din urmă, introduse în economia legală.

În doctrină, Viorel Florescu completează această descriere, subliniind că „plasarea” implică separarea banilor de locul comiterii infracțiunii; „stratificarea” presupune dispersarea fondurilor pentru a le face mai greu de urmărit; iar „integrarea” constă în reinvestirea banilor în afaceri legale. Acest model tripartit este acceptat în literatura internațională și confirmat de numeroase rapoarte FATF și studii de caz reale.

Contribuții valoroase privind metodologia de investigare au fost aduse de D.B. Jambalov, care, în lucrarea sa dedicată bazei metodologice a investigării spălării banilor, a evidențiat importanța înțelegerii economiei subterane, a structurilor de disimulare financiară și a utilizării instrumentelor procesuale specifice pentru documentarea infracțiunii. El a insistat asupra faptului că o abordare eficientă presupune definirea clară a situațiilor tipice de investigare și adaptarea metodelor la caracterul complex al fiecărui caz.

Din perspectivă normativă, cadrul legal internațional este stabilit de instrumente esențiale precum Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate (Palermo, 2000), Convenția Consiliului European privind spălarea, depistarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului (Varșovia, 2005), precum și Recomandările FATF, care constituie standardul global în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

În contextul european, Directivele (UE) privind AML – în special a V-a și a VI-a Directivă – au impus obligații sporite de transparență, identificare a beneficiarului efectiv și cooperare între autoritățile naționale. Acestea au fost transpuse în legislația națională prin acte precum Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care constituie în prezent fundamentul juridic principal în Republica Moldova.

În ceea ce privește dreptul penal material, art. 243 din CP al RM incriminează fapta de spălare a banilor, reglementând formele acesteia și condițiile de tragere la răspundere. Conform acestuia, se pedepsește acțiunea de convertire sau transfer al bunurilor provenite din infracțiuni,

precum și ascunderea originii sau a naturii acestora. În mod important, modificările recente aduse acestui articol reflectă tendința de armonizare cu standardele internaționale, în special în ceea ce privește lărgirea sferei infracțiunii-predicat și eliminarea cerinței ca făptuitorul să cunoască în mod absolut proveniența ilicită a bunurilor.

Un alt aspect relevant abordat în teză îl constituie relația dintre infracțiunea principală și infracțiunea de spălare a banilor. În practica investigativă, acest raport este crucial, întrucât probele privind activitatea infracțională generatoare de venituri (trafic de droguri, corupție, evaziune fiscală etc.) sunt fundamentale pentru stabilirea provenienței ilicite a fondurilor. Totodată, jurisprudența națională și europeană confirmă posibilitatea disjungerii acestor cauze, ceea ce reclamă o atenție deosebită în coordonarea investigațiilor și în valorificarea eficientă a probelor.

În concluzie, acest capitol oferă o bază teoretică și normativă solidă pentru înțelegerea complexității fenomenului spălării banilor, reliefând necesitatea unei abordări integrate și bine ancorate în standardele internaționale, doctrina de specialitate și realitățile instituționale ale Republicii Moldova.

Capitolul II, denumit „*Caracteristica criminalistică a infracțiunii de spălare a banilor*”, se referă la identificarea și sistematizarea trăsăturilor esențiale ale acestei infracțiuni, din perspectiva științei criminalistice. În acest compartiment, autorul și-a propus să elaboreze o viziune complexă și coerentă asupra elementelor definitorii care particularizează spălarea banilor, în vederea construirii unei metodologii investigative adecvate realităților actuale. Capitolul constituie o etapă indispensabilă în fundamentarea teoretică a lucrării, întrucât permite formularea unor versiuni de lucru eficiente, anticiparea obstacolelor probatorii și conturarea unui model logic de analiză criminalistică.

În cadrul acestui capitol, sunt tratate mai întâi **modalitățile de săvârșire a infracțiunii**, evidențiindu-se faptul că spălarea banilor este rareori o acțiune singulară, ci se desfășoară printr-un proces etapizat, disimulat și deseori transfrontalier. Autorul descrie succesiunea acțiunilor specifice – plasarea, stratificarea și integrarea fondurilor – și explică modul în care acestea contribuie la disocierea fondurilor ilicite de sursa lor infracțională. Se analizează modul de operare al făptuitorilor și se explică în ce măsură modul de comitere reflectă nivelul de organizare al rețelei infracționale implicate.

În continuare, autorul se concentrează asupra **urmelor tipice lăsate de această infracțiune**, subliniind că ele sunt în majoritate de natură digitală, financiar-contabilă și documentară. Tranzacțiile suspecte, documentele contabile, contractele fictive și structurile juridice artificiale sunt analizate ca forme de manifestare indirectă a conduitei infracționale. Autorul explică importanța documentării traseului banilor, pornind de la semnele externe ale

activității economice aparent legale, până la identificarea verigilor ascunse care permit reintegrarea fondurilor în circuitul legal.

O secțiune importantă este dedicată **profilului autorului infracțiunii**, unde se precizează că persoanele implicate în spălarea banilor posedă, de regulă, un grad avansat de instruire financiară, juridică sau tehnologică, acționează prin intermediari și recurg la instrumente moderne precum criptomonede, conturile off-shore sau rețelele de „money mules”. În acest sens, comportamentul infracțional este definit nu prin manifestări evidente de violență, ci prin gradul de sofisticare a mecanismelor de disimulare.

Capitolul include, de asemenea, analiza **traseului banilor iliciți**, explicând dificultățile de urmărire cauzate de volatilitatea transferurilor, fragmentarea tranzacțiilor și diversitatea jurisdicțiilor implicate. În acest context, autorul evidențiază nevoia de sincronizare între investigația penală clasică și analiza financiară, precum și integrarea metodelor analitice digitale pentru a reconstrui lanțul operațional.

Un alt aspect tratat în detaliu este **modelul comportamental al făptuitorului**, în special în ceea ce privește evitarea contactului direct cu fondurile, utilizarea de interpuși și adoptarea unui stil de viață aparent discret. Se insistă asupra faptului că această infracțiune este comisă în manieră calculată, cu evitarea oricărei expunerii directe, ceea ce impune tactici investigative adaptate acestui specific.

În finalul capitolului, autorul descrie **schemele tipice de disimulare**, prezentând o tipologie a metodelor folosite pentru convertirea și reintegrarea banilor murdari. Sunt descrise mecanismele de înregistrare fictivă a veniturilor, achizițiile mascate, rotația capitalurilor între entități afiliate și alte forme de transfer care servesc obiectivului de a masca proveniența ilicită.

Prin această abordare, autorul conturează o **caracteristică criminalistică integrată a infracțiunii de spălare a banilor**, care constituie un suport teoretic esențial pentru dezvoltarea tacticilor procesuale ce vor fi analizate în capitolul următor. Caracterul analitic și aplicativ al acestui compartiment oferă cadrul logic pentru interpretarea corectă a semnelor infracțiunii și pentru dezvoltarea unor strategii investigative bazate pe evidență, raționalitate și anticipare.

Capitolul III, denumit „*Tactica desfășurării acțiunilor de urmărire penală în cauzele privind spălarea banilor*”, este axat pe investigarea detaliată a metodei practice prin care se realizează documentarea infracțiunii în cadrul procesului penal. Acest compartiment are un caracter pronunțat aplicativ și constituie nucleul operațional al lucrării, întrucât se concentrează asupra acțiunilor procesuale concrete desfășurate de organele de urmărire penală în scopul identificării, reconstituirii și probării activităților de spălare a banilor.

Autorul își propune, prin acest capitol, să construiască o schemă tactică unitară și funcțională care să reflecte realitățile investigării moderne a spălării banilor și să răspundă

dificultăților specifice acestei categorii de infracțiuni. Accentul cade pe caracterul latent al faptelor și pe dificultatea de a corela probele indirecte cu activitatea infracțională propriu-zisă.

Într-o primă secțiune, este analizată tactica efectuării percheziției, în special în spațiile de birouri, sediile companiilor-paravan sau locuințele autorilor, unde pot fi identificate înscrisuri, echipamente electronice sau mijloace de stocare a datelor. Autorul insistă asupra particularităților legate de pregătirea minuțioasă a acestei acțiuni, a necesității participării specialiștilor IT sau contabili, precum și asupra prioritizării mijloacelor de probă digitale, aflate uneori în pericol de a fi distruse sau criptate.

Se acordă o atenție deosebită ridicării de înscrisuri și documente financiar-contabile, considerate a fi una dintre principalele surse de informație în cauzele de spălare a banilor. Sunt evidențiate aspectele practice privind identificarea documentelor relevante (facturi fictive, ordine de plată, registre contabile duble), analiza circuitelor de transfer și importanța corelării acestora cu datele bancare, inclusiv prin solicitări internaționale.

Un compartiment distinct este rezervat audierii persoanelor procesuale – bănuiți, martori și specialiști – punându-se accent pe adaptarea tehnicilor de audiere la specificul cauzei. În cazul martorilor, se evidențiază importanța audierii contabililor, managerilor sau altor persoane care, deși nu sunt parte la fapta infracțională, pot furniza informații-cheie despre fluxurile financiare, proveniența fondurilor sau deciziile economice suspecte. În privința suspectilor, autorul analizează tactici de demascare a contradicțiilor, valorificarea confruntărilor și aplicarea strategiilor psihologice în funcție de profilul infractorului.

O componentă esențială o constituie tactica efectuării expertizei financiar-contabile și informatice, prin care se pot identifica neconcordanțele dintre înregistrările contabile și realitatea economică, pot fi decelate scheme de transfer repetitiv, documente truate sau indicatori de disimulare a provenienței banilor. Autorul subliniază rolul acestor expertize nu doar în dovedirea caracterului fictiv al tranzacțiilor, ci și în evaluarea prejudiciului și identificarea sursei ilicite a fondurilor.

Un element de noutate este tratamentul oferit investigației financiare paralele, instrument distinct față de ancheta penală clasică, orientat spre urmărirea activelor, identificarea bunurilor susceptibile de confiscare și localizarea capitalurilor ascunse. Autorul integrează acest concept în cadrul tacticii investigative generale și evidențiază necesitatea colaborării cu structurile fiscale, bancare și patrimoniale, precum și valorificarea schimbului de date cu unitățile de informații financiare.

De asemenea, se analizează problematica identificării beneficiarului efectiv, în contextul în care entitățile juridice sunt folosite adesea pentru a masca deținătorul real al fondurilor. Sunt

prezentate metode de accesare a registrelor oficiale, tactici de descifrare a relațiilor dintre companii afiliate și tehnici de depășire a opacității structurilor juridice utilizate.

Autorul acordă un rol important și probatoriului indirect, evidențiind situațiile în care nu se poate obține dovada directă a provenienței ilicite, dar în care ansamblul indiciilor – discrepanța între venituri și cheltuieli, lipsa justificării sursei, activitatea simulată – poate fundamenta acuzația de spălare a banilor. Se argumentează că probarea acestei infracțiuni nu se bazează exclusiv pe documente contabile sau bancare, ci pe o evaluare logică, integrată și contextuală a tuturor elementelor existente în dosar.

Prin acest capitol, autorul reușește să construiască o strategie tactică coerentă, bazată pe realitățile practice ale anchetelor complexe și pe necesitatea adaptării continue la tehnicile folosite de făptuitori. Întregul compartiment este orientat spre aplicabilitate, punând accent pe eficiența operațională, cooperarea instituțională și utilizarea judicioasă a resurselor investigative.

Capitolul IV, intitulat „*Cooperarea interinstituțională și internațională în investigarea infracțiunii de spălare a banilor*”, reflectă dimensiunea colaborativă, multisectorială și transfrontalieră a combaterii acestui fenomen infracțional complex. Având în vedere faptul că spălarea banilor implică de regulă tranzacții internaționale, structuri juridice dispersate și o mobilitate ridicată a fondurilor, autorul dedică acest compartiment analizei detaliate a cadrului instituțional și procedural care guvernează cooperarea dintre entitățile implicate în prevenirea, investigarea și sancționarea acestei infracțiuni.

În prima parte a capitolului, autorul examinează cooperarea interinstituțională la nivel național, pornind de la constatarea că eficiența urmăririi penale depinde în mod esențial de sincronizarea acțiunilor între instituțiile cu competențe complementare. Sunt analizate rolul și atribuțiile SPCSB, în calitate de unitate de informații financiare, a ARBI, a CNA, a SFS și a BNM.

Se subliniază importanța schimbului de date operative, financiare și patrimoniale, precum și necesitatea instituirii unor protocoale funcționale de colaborare, care să permită accesul rapid și legal la informațiile necesare în procesul de urmărire penală. Autorul evidențiază, în mod deosebit, rolul SPCSB în agregarea datelor provenite de la entitățile raportoare (bănci, notari, companii de audit, case de schimb etc.) și transmiterea acestora către procurori și ofițerii de urmărire penală atunci când există o bănuială rezonabilă.

În continuare, este abordată cooperarea internațională, tratată atât din perspectivă formal-juridică, cât și operațională. Autorul analizează instrumentele de asistență juridică internațională în materie penală – inclusiv convențiile bilaterale, acordurile multilaterale și tratatele internaționale –, precum și reglementările Uniunii Europene și ale Consiliului Europei aplicabile în materie. Se pune accent pe procedurile de transmitere a cererilor de comisie rogatorie, de

recunoaștere și executare a hotărârilor penale străine, precum și de înghețare și confiscare a bunurilor provenite din activități de spălare.

Un spațiu important este rezervat analizării mecanismelor de schimb de informații și cooperare transfrontalieră în cadrul unor rețele specializate precum FIU.net, Egmont Group, Eurojust, OLAF, Interpol sau FATF. Aceste platforme oferă un cadru esențial pentru partajarea rapidă a datelor financiare și judiciare, identificarea conexiunilor internaționale ale tranzacțiilor suspecte și coordonarea anchetelor penale în timp real.

Capitolul subliniază, de asemenea, nevoia stringentă de armonizare a practicilor instituționale între autoritățile moldovene și cele din alte jurisdicții, în special în contextul relațiilor de asociere cu Uniunea Europeană. Se evidențiază barierele existente – inclusiv lipsa interoperabilității sistemelor informatice, diferențele în definirea infracțiunii și în regimul juridic al probelor – și sunt propuse direcții concrete pentru consolidarea interoperabilității, standardizarea schimbului de date și dezvoltarea unei culturi instituționale a cooperării proactive.

În finalul capitolului, autorul propune modele funcționale de colaborare operațională, bazate pe exemple de bună practică din alte state și pe analiza comparativă a sistemelor eficiente. Se propune crearea unor echipe mixte de investigație, implementarea unor canale securizate de comunicare între instituțiile cheie, precum și perfecționarea mecanismelor de analiză comună a riscurilor în cadrul unor structuri coordonate.

În concluzie, acest capitol demonstrează că investigarea infracțiunii de spălare a banilor nu poate fi concepută în afara unui cadru extins de cooperare interinstituțională și internațională. Abordarea sa colaborativă și integrată constituie nu doar o condiție de eficiență, ci o exigență indispensabilă în fața unui fenomen infracțional care transcende granițele naționale, implică multiple jurisdicții și reclamă o reacție coordonată, rapidă și profesionistă din partea tuturor autorităților implicate.

Lucrarea se încheie cu **Concluziile generale**, care sintetizează ideile principale rezultate din cercetare și validează ipoteza științifică formulată. În **Recomandări**, autorul formulează propuneri concrete de ordin normativ, tactic și organizatoric, destinate optimizării cadrului de investigare a spălării banilor în Republica Moldova.

Lista bibliografică include **peste 356 de surse** relevante – lucrări doctrinare, acte normative, jurisprudență, studii internaționale și documente de practică.

Implementarea rezultatelor științifice. Implementarea rezultatelor științifice obținute în cadrul cercetării privind metodica investigării infracțiunii de spălare a banilor are o semnificație aparte, întrucât vizează atât consolidarea cunoștințelor teoretice în domeniul criminalisticii financiare, cât și optimizarea acțiunilor practice desfășurate de instituțiile cu atribuții în aplicarea legii. Având în vedere complexitatea acestui fenomen infracțional și impactul său asupra

echilibrului economic și juridic, concluziile formulate contribuie la dezvoltarea unui cadru metodic și tactic coerent, indispensabil în documentarea, urmărirea și sancționarea eficientă a faptelor de spălare a banilor.

Rezultatele cercetării pot fi valorificate în programele de pregătire profesională inițială și continuă a studenților, masteranzilor și doctoranzilor din domeniul dreptului penal și al criminalisticii, oferind o viziune aplicativă asupra investigării fluxurilor financiare ilicite. Prin integrarea în curricula universitară, acestea pot contribui la formarea unei generații de specialiști capabili să înțeleagă specificul infracțiunilor financiare moderne și să aplice metode investigative eficiente, conforme cu standardele internaționale.

Totodată, lucrarea are o valoare deosebită în cadrul programelor de instruire profesională continuă dedicate procurorilor, ofițerilor de urmărire penală, inspectorilor fiscali, funcționarilor SPCSB și altor actori instituționali implicați în prevenirea și combaterea criminalității economico-financiare. Includerea în conținutul acestor programe a metodologiilor propuse în lucrare permite perfecționarea abilităților tactice ale practicienilor, sporirea capacității de analiză a tranzacțiilor suspecte și consolidarea mecanismelor de cooperare interinstituțională.

Un alt palier important al implementării vizează activitatea operațională a organelor de urmărire penală și a autorităților administrative, unde concluziile lucrării pot fi utilizate pentru redactarea instrucțiunilor tactice interne, actualizarea procedurilor standard de investigare, precum și în procesul de luare a deciziilor în cauzele complexe de spălare a banilor. Aplicarea acestor recomandări poate conduce la o mai bună colectare și interpretare a probelor indirecte, la identificarea traseului fondurilor ilicite și la valorificarea investigațiilor financiare paralele ca mijloc probator strategic.

De asemenea, rezultatele cercetării au fost diseminate prin articole publicate în reviste de specialitate, ceea ce a facilitat schimbul de bune practici între teoreticieni și practicieni. Comunicările susținute în cadrul conferințelor naționale și internaționale au generat un cadru favorabil pentru dezbateri interdisciplinare și pentru inițierea unor cooperări instituționale și academice relevante în domeniul combaterii spălării banilor.

Prin aplicabilitatea concluziilor formulate, cercetarea contribuie și la fundamentarea strategiilor naționale în domeniul prevenirii și combaterii criminalității economico-financiare, precum și la adaptarea mecanismelor legale și instituționale la provocările impuse de utilizarea criptomonedelor, a structurilor off-shore sau a altor instrumente moderne de disimulare a provenienței fondurilor.

Având în vedere caracterul transnațional și tehnologic al infracțiunii de spălare a banilor, diseminarea și valorificarea practică a rezultatelor acestei lucrări trebuie tratate ca o prioritate strategică, menită să susțină alinierea RM la standardele internaționale în materie de AML/CFT.

Acest demers contribuie la întărirea statului de drept, la creșterea încrederii în instituțiile de aplicare a legii și la protejarea integrității economiei naționale în fața criminalității financiare.

1. ANALIZA SITUAȚIEI PRIVIND METODICA INVESTIGĂRII INFRAȚIUNII DE SPĂLARE DE BANI

1.1. Analiza publicațiilor doctrinare din Republica Moldova privitor la metodică criminalistică de investigare a infracțiunii de spălare de bani

În Republica Moldova, analiza doctrinară privind investigarea infracțiunii de spălare a banilor s-a dezvoltat într-un ritm progresiv, în paralel cu evoluția cadrului legislativ și a strategiilor instituționale în domeniu. În acest sens, lucrările de specialitate elaborate de cercetători, cadre didactice și practicieni din domeniul dreptului penal, procesual penal și criminalisticii constituie o resursă indispensabilă pentru fundamentarea unei metodologii moderne și eficiente de investigație.

Scopul prezentei analize constă în identificarea, clasificarea și evaluarea contribuțiilor științifice autohtone care au abordat — în mod direct sau indirect — aspecte relevante ale metodicii criminalistice de investigare a spălării banilor. Demersul se axează pe identificarea principiilor metodologice propuse în literatura de specialitate, pe evidențierea acțiunilor procesual-investigative considerate a fi de prim-plan în documentarea acestei infracțiuni, precum și pe delimitarea elementelor de originalitate și a eventualelor curențe în tratarea subiectului.

O lucrare autohtonă se prezintă a fi „*Zonele off-shore și rolul lor în spălarea banilor*”¹, în care autorii explorează una dintre cele mai sofisticate modalități de disimulare a provenienței ilicite a fondurilor – utilizarea jurisdicțiilor off-shore. Studiul este ancorat într-un context internațional marcat de globalizarea fluxurilor financiare și de creșterea vulnerabilităților sistemelor bancare în fața criminalității economico-financiare organizate.

Autorii examinează cu rigoare caracterul dual al acestor jurisdicții, care pot fi utilizate atât pentru scopuri legale – cum ar fi optimizarea fiscală sau protecția investițiilor – cât și pentru activități ilicite, precum disimularea fondurilor provenite din infracțiuni. Accentul este pus pe lipsa de transparență, reglementările permissive, precum și pe secretul bancar excesiv, elemente ce permit crearea unor structuri greu de penetrat de autoritățile de control și urmărire penală.

Un aspect relevant al lucrării constă în explicarea modului în care aceste entități off-shore sunt integrate în scheme complexe de spălare a banilor, în care traseul fondurilor este fragmentat deliberat pentru a îngreuna identificarea beneficiarilor reali. Aceste practici, susțin autorii, subminează eforturile autorităților de aplicare a legii și impun o reconceptualizare a metodelor investigative utilizate în combaterea acestui fenomen.

---

¹ LARII, Iurie. DAVID, Mihail. *Zonele off-shore și rolul lor în spălarea banilor*. In: *Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice*, Ed. Ediția II-a, 8 decembrie 2022, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI, 2022, Ediția II-a, pp.75. [citată 25.09.2022]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/174800

De asemenea, se discută impactul acestor structuri asupra protecției drepturilor fundamentale ale omului, în special în ceea ce privește dreptul la viață privată și la un proces echitabil. În acest context, autorii pledează pentru un echilibru între eficiența măsurilor de combatere a spălării banilor și respectarea garanțiilor constituționale, sugerând că soluțiile legislative trebuie să evite orice formă de abuz sau disproporționalitate. Pe plan normativ, lucrarea evidențiază importanța consolidării cooperării internaționale și a armonizării reglementărilor privind identificarea beneficiarilor efectivi, accesul la date financiare și schimbul de informații între autorități. Este subliniată contribuția organismelor internaționale, precum GAFI, în promovarea standardelor necesare pentru a contracara utilizarea abuzivă a zonelor off-shore.

Contribuția acestui studiu pentru elaborarea lucrării noastre este una valoroasă, deoarece oferă un cadru conceptual și criminalistic necesar înțelegerii rețelelor transnaționale de disimulare financiară. Analiza autorilor susține dezvoltarea unei metodici de investigare adaptate acestui fenomen, incluzând elemente de planificare strategică, identificare a circuitelor off-shore și integrare a dimensiunii internaționale în acțiunile operative. Totodată, abordarea echilibrată dintre eficiență și protecția drepturilor conferă o bază solidă pentru elaborarea unor standarde profesionale conforme cu statul de drept.

Cercetarea respectivă constituie o contribuție doctrinară importantă pentru înțelegerea și prevenirea spălării banilor, oferind repere esențiale pentru consolidarea metodologiei de investigație și pentru dezvoltarea unui sistem de justiție penală eficient și echitabil.

În continuarea analizei doctrinare referitoare la metodele și formele utilizate în procesul de spălare a banilor, se impune trecerea de la abordarea clasică a disimulării fondurilor prin intermediul jurisdicțiilor off-shore, expusă în lucrarea anterioară, către un alt fenomen de actualitate care redefinește dimensiunile criminalității financiare: utilizarea criptomonedelor. Această mutație tehnologică în arhitectura tranzacțiilor financiare impune nu doar o regândire a cadrului normativ, ci și o adaptare a metodicii criminalistice la noile realități virtuale.

O lucrare autohtonă de referință în acest sens este „*Tendențe internaționale de spălare a banilor pe piața de criptomonede*”². Studiul propune o analiză pertinentă a evoluțiilor globale în domeniul spălării banilor, accentuând potențialul criptomonedelor de a facilita acest proces într-un mod mult mai greu de detectat și controlat de către autoritățile competente.

Lucrarea evidențiază faptul că caracteristicile esențiale ale criptomonedelor – descentralizarea, anonimatul și lipsa unei reglementări uniforme la nivel internațional – le transformă într-un mediu favorabil pentru disimularea provenienței ilicite a fondurilor. Autorii

---

² LUCHIAN, Ivan. FILIP, Angela. *Tendențe internaționale de spălare a banilor pe piața de criptomonede*. In: *Economica*, 2024, nr. 3(129), pp. 73. ISSN 1810-9136 [citat 26.10.2024]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/215537;

observă că spălarea banilor în sfera digitală nu se mai limitează la transferuri financiare mascate în conturi bancare clasice, ci presupune o gamă diversificată de tehnici, precum utilizarea portofelelor virtuale anonime, convertirea criptomonedelor în alte active digitale și transferurile transfrontaliere rapide, imposibil de urmărit fără instrumente tehnologice avansate.

Studiul include referiri concrete la scheme de spălare a banilor ce implică platforme de schimb (exchange-uri) descentralizate și aplicații de tip DeFi (finanțe descentralizate), evidențiind dificultățile întâmpinate de autorități în identificarea beneficiarilor efectivi și în blocarea operațiunilor suspecte. În plus, autorii atrag atenția asupra utilizării criptomonedelor în economia subterană și pe piețele darknet, unde tranzacțiile ilegale sunt adesea derulate în monede virtuale greu de monitorizat.

Un aspect valoros al lucrării constă în abordarea comparativă a reglementărilor internaționale, cu accent pe măsurile adoptate de Uniunea Europeană, SUA și GAFI pentru a contracara utilizarea abuzivă a criptomonedelor. Autorii propun, în acest context, dezvoltarea unor instrumente juridico-instituționale adaptate, inclusiv introducerea unor obligații de identificare a utilizatorilor pentru platformele de schimb, consolidarea registrelor publice ale portofelelor digitale și crearea unor structuri de cooperare internațională specializate în supravegherea activităților financiare digitale.

Contribuția acestui studiu la elaborarea lucrării noastre este esențială, deoarece subliniază tranziția de la metodele clasice de spălare a banilor către tehnici digitale sofisticate, care necesită o adaptare profundă a instrumentarului criminalistic. Informațiile oferite de autori permit formularea unor recomandări metodologice privind investigarea fluxurilor financiare virtuale, monitorizarea tranzacțiilor în blockchain și integrarea expertizei cibernetice în activitățile de urmărire penală. Totodată, lucrarea contribuie la delimitarea noilor vulnerabilități ale sistemului financiar și la identificarea mijloacelor prin care se poate interveni eficient, în limitele respectării drepturilor fundamentale.

Studiul respectiv oferă o perspectivă actualizată, coerentă și profundă asupra fenomenului emergent al spălării banilor în spațiul digital, constituind un reper doctrinar indispensabil pentru modernizarea metodologiei de investigare penală în epoca financiară virtualizată.

O altă lucrare autohtonă relevantă este „*Spălarea banilor prin intermediul criptovalutelor: studiu de caz*”³. Studiul propune o analiză aplicativă a unei spețe reale, în care criptovalutele au fost utilizate ca mijloc de disimulare a provenienței ilicite a fondurilor, punând în evidență complexitatea investigațiilor penale care implică active digitale.

---

³ RENEȚĂ, Gheorghe, RUSU, Mariana. Spălarea banilor prin intermediul criptovalutelor: studiu de caz. In: Revista Institutului Național al Justiției, 2024, nr. 1(68), pp. 16-21. ISSN 1857-2405; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/16-21_41.pdf

Lucrarea detaliază etapele tipice ale procesului de spălare prin criptovalute: conversia inițială a fondurilor obținute ilegal, transferurile succesive prin intermediul mai multor platforme virtuale, fragmentarea sumei în microtranzacții și reconversia în numerar sau bunuri cu valoare de piață ridicată. Este subliniat faptul că lipsa unui cadru legislativ național clar, în raport cu regimul juridic al criptovalutelor, îngreunează semnificativ demersurile procesuale.

Autorii relevă o serie de dificultăți practice cu care se confruntă organele de urmărire penală: imposibilitatea de a obține informații de la exchange-uri nereglementate, lipsa tratatelor bilaterale de cooperare juridică cu jurisdicțiile în care funcționează acestea, și inexistența unor baze de date interne compatibile cu cele utilizate de investigatorii financiari internaționali. Sunt propuse soluții concrete, printre care se numără formarea de echipe multidisciplinare, crearea unui cadru de partajare a informațiilor între instituțiile naționale și racordarea urgentă la standardele europene în materie de urmărire financiară digitală.

Un element distinctiv al cercetării constă în integrarea perspectivei tehnico-investigative cu dimensiunea probatorie, autorii sugerând utilizarea expertizei cibernetice în toate fazele procesului penal, de la localizarea portofelelor virtuale și până la stabilirea legăturii dintre fondurile digitale și fapta penală inițială.

Aportul acestei lucrări la dezvoltarea tezei noastre este incontestabil, întrucât oferă o viziune realistă asupra provocărilor cu care se confruntă anchetele moderne în domeniul financiar-digital. Studiul întărește ideea că investigațiile privind spălarea banilor nu pot fi concepute fără un suport tehnologic robust, fără adaptarea instrumentarului criminalistic la noile riscuri digitale și fără o cooperare interinstituțională eficientă. De asemenea, exemplul practic analizat servește ca model de bună practică pentru configurarea unui algoritm criminalistic aplicabil în cauzele ce implică criptovalute. Cercetarea analizată completează în mod esențial abordările doctrinare precedente și adaugă o dimensiune operațională necesară pentru fundamentarea unei metodologii moderne și funcționale de investigare a spălării banilor în era digitală.

O altă lucrare autohtonă de interes este intitulată „*Infrațiunea de spălare de bani: particularități specifice metodologiei de investigare*”⁴. Studiul se distinge printr-o abordare aplicativă, concentrată pe elementele definitorii ale metodicii de investigare a acestei infrațiuni, într-un context național aflat în proces de adaptare la standardele europene și internaționale.

Autorul analizează trăsăturile esențiale ale infrațiunii de spălare a banilor din punct de vedere criminalistic, evidențiind complexitatea identificării circuitului financiar ilicit, caracterul indirect al probatoriului și gradul înalt de sofisticare a operațiunilor desfășurate de autorii acestor

---

⁴ JANU N. *Infrațiunea de spălare de bani: particularități specifice metodologiei de investigare*. În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul IX, Partea 1. Cahul: USC, 2022 https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/93-100_14.pdf

fapte. Sunt abordate etapele clasice ale spălării banilor – plasarea, stratificarea și integrarea – cu accent pe manifestările acestora în spațiul economic autohton și pe dificultățile legate de identificarea legăturii dintre fondurile disimulate și infracțiunea principală.

Lucrarea include propuneri privind optimizarea planificării acțiunilor de urmărire penală, recomandând o secvențialitate logică între stabilirea versiunilor investigative, coroborarea datelor din surse deschise, utilizarea tehnicilor financiare de analiză tranzacțională și valorificarea instrumentelor de asistență internațională. Autorul subliniază rolul esențial al investigației financiare paralele ca metodă de documentare a infracțiunii, precum și importanța colaborării între structurile de anchetă, autoritățile fiscale și instituțiile bancare.

Se remarcă, de asemenea, atenția acordată necesității adaptării formelor de constatare tehnico-științifică la noile instrumente de plată și stocare a valorilor, precum și menționarea rolului expertizei financiar-contabile în stabilirea provenienței și destinației sumelor supuse spălării. Studiul formulează o serie de recomandări utile privind organizarea cercetării la fața locului în cadrul dosarelor financiare, în special acolo unde sunt implicate sisteme informatizate și fluxuri electronice de plată.

Contribuția acestei lucrări la dezvoltarea tezei „Metodica cercetării spălării banilor” constă în oferirea unei perspective clar conturate asupra modului în care principiile criminalisticii pot fi aplicate în mod strategic în anchetele economico-financiare. Autorul propune o schemă logică a desfășurării investigației, accentuând importanța corelării probelor indirecte, a anticipării reacțiilor făptuitorilor și a utilizării tehnicilor speciale de investigație acolo unde urmele sunt greu sesizabile. Elementele teoretice și practice prezentate sunt valoroase pentru formularea unei metodologii unitare, adaptabile la realitățile din Republica Moldova. Prin abordarea metodologică structurată și prin propunerile formulate, lucrarea dată completează ansamblul doctrinar al cercetărilor examinate până în prezent, oferind un cadru aplicabil atât în investigațiile clasice, cât și în cele care implică dimensiuni transfrontaliere sau tehnologice ale spălării banilor.

O altă cercetare autohtonă de referință este teza de doctorat elaborată de Vasile Șarco, intitulată „Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor”⁵. Cercetarea se axează pe fundamentele instituționale, organizatorice și normative ale sistemului național de combatere a spălării banilor, oferind o analiză strategică și funcțională a acestuia din perspectivă economică și administrativă.

Lucrarea abordează conceptul de „gestiune eficientă” ca un element definitoriu în arhitectura luptei împotriva spălării banilor, analizând rolul entităților de raportare, al instituțiilor de supraveghere financiară și al structurilor specializate din cadrul statului. Autorul insistă asupra

---

⁵ ȘARCO, Vasile Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor. USM, Chișinău, 2018, p.29 C.Z.U: 338.246.8 (043.3) http://www.cnaa.md/files/theses/2018/54234/sarco_vasile_thesis.pdf

importanței corelării măsurilor preventive cu cele represive, într-un cadru instituțional coerent, bazat pe transparență, responsabilitate și reacție promptă în fața riscurilor sistemice.

O contribuție importantă a lucrării constă în identificarea deficiențelor de ordin structural și procedural care afectează eficiența activității instituțiilor implicate în prevenirea și combaterea acestui fenomen. Sunt menționate probleme legate de fragmentarea competențelor, lipsa unui flux informațional interinstituțional bine definit, absența unor mecanisme clare de feedback între unitățile de informații financiare și organele de aplicare a legii, precum și insuficiența instrumentelor de monitorizare a tranzacțiilor suspecte în timp real.

Autorul propune o serie de soluții viabile, printre care optimizarea cadrului de reglementare secundară, consolidarea capacităților tehnice ale instituțiilor de profil, perfecționarea procedurilor de evaluare a riscurilor la nivel național și instituțional, precum și intensificarea colaborării internaționale în domeniul schimbului de date și al investigațiilor financiare transfrontaliere.

Contribuția acestei lucrări la dezvoltarea tezei noastre este considerabilă, întrucât oferă o înțelegere sistemică a cadrului organizațional în care se desfășoară activitățile de investigație. Informațiile cuprinse în teză susțin ideea că eficiența metodologiei criminalistice nu poate fi separată de eficiența mecanismului instituțional, iar investigația penală trebuie să fie parte a unui lanț funcțional, începând cu detectarea tranzacției suspecte și încheind cu confiscarea produsului infracțiunii. Prin abordarea interdisciplinară și prin accentul pus pe managementul informațional și decizional, lucrarea dată completează perspectiva operațională a cercetărilor anterioare, oferind o bază solidă pentru formularea de propuneri sistemice în scopul perfecționării activității de urmărire penală în cauzele ce vizează spălarea banilor.

Următoarea lucrare analizată este teza de doctorat, intitulată „*Reglementări procesuale penale privind acțiunile premergătoare și urmărirea penală în cazul infracțiunilor de criminalitate organizată*”⁶. Deși teza nu tratează în mod exclusiv infracțiunea de spălare a banilor, contribuția sa este extrem de relevantă pentru înțelegerea cadrului procesual aplicabil în investigarea formelor complexe de criminalitate, din care spălarea banilor face frecvent parte.

Lucrarea abordează aspecte esențiale ale reglementărilor procesuale care guvernează faza actelor premergătoare și a urmăririi penale, cu accent pe modul în care acestea trebuie adaptate pentru a corespunde provocărilor generate de grupările criminale organizate. Autorul analizează detaliat cadrul legal privind inițierea urmăririi penale, formularea bănuielii rezonabile, aplicarea măsurilor speciale de investigație, precum și problematica particulară a cooperării interinstituționale în cauzele cu grad sporit de complexitate.

---

⁶ GROPA M. Reglementări procesuale penale privind acțiunile premergătoare și urmărirea penală în cazul infracțiunilor de criminalitate organizată. Teza de doctor. Chișinău: 2024. <https://anacec.md/files/Gropa-teza.pdf>

Un aport important al lucrării constă în reliefaarea dificultăților practice în aplicarea corectă și eficientă a normelor procesuale, în special în ceea ce privește autorizarea și executarea interceptărilor, perchezițiilor financiare și reținerii mijloacelor bănești în scopul confiscării speciale. Sunt abordate neajunsurile legislative privind delimitarea clară a atribuțiilor organelor implicate în fazele inițiale ale procesului penal și se formulează propuneri de perfecționare a procedurilor de documentare, în special în contextul criminalității financiare asociate fenomenului de spălare a banilor. Lucrarea subliniază necesitatea unei viziuni integrate, în care instrumentele de investigare operativă să fie coordonate eficient cu cele procesual-penale, pentru a asigura o reacție rapidă și proporțională în fața riscurilor produse de activitatea infracțională organizată. De asemenea, autorul accentuează rolul strategic al procurorului în procesul de dirijare a urmăririi penale, inclusiv în raport cu dosarele în care spălarea banilor constituie un element conex infracțiunii principale.

Contribuția acestei cercetări la dezvoltarea tezei „Metodica cercetării spălării banilor” este remarcabilă, deoarece oferă o perspectivă complexă asupra mecanismelor procesuale care trebuie puse în mișcare pentru a investiga și urmări eficient acest tip de infracțiune. Prin abordarea aprofundată a fazei premergătoare, teza analizată susține ideea că investigarea spălării banilor trebuie să fie construită pe o fundamentare legală solidă și pe o planificare riguroasă a acțiunilor procesuale, în corelație cu natura organizată a faptelor. Astfel, această lucrare întărește componenta normativ-procedurală a metodicii criminalistice pe care o dezvoltăm, oferind soluții utile pentru structurarea unei investigații penale eficiente și conforme cu cerințele statului de drept, în cauze ce implică atât fapte autonome de spălare a banilor, cât și conexiuni cu infracțiuni precedente comise în cadrul unor grupări organizate.

O contribuție doctrinară deosebit de valoroasă și cu aplicabilitate extinsă este reprezentată de lucrarea „*Cercetarea infracțiunilor din materia crimei organizate: Ghid practic*”⁷. Această lucrare practică se remarcă printr-o abordare interdisciplinară, care îmbină instrumentarul teoretic cu cel tactic și operativ, aplicabil în mod direct în investigarea infracțiunilor deosebit de grave comise de grupările criminale organizate, inclusiv spălarea banilor.

Lucrarea oferă o prezentare sistemică a caracteristicii criminalistice a grupurilor infracționale organizate, punând accent pe aspecte precum structura ierarhică, repartizarea funcțională a rolurilor, metodele de protecție internă și externă, dar și pe mecanismele specifice prin care acestea reușesc să-și mascheze activitatea și sursele de finanțare. Este detaliată problematica circumstanțelor ce trebuie stabilite în anchetă, precum identificarea legăturii dintre

---

⁷ OSTAVCIUC, Dinu, ODAGIU, Iurie, RUSNAC, Constantin. *Cercetarea infracțiunilor din materia crimei organizate: Ghid practic – Investigation of crimes in matters of organized crime: Practical Guide*. Chișinău: S.n., 2016. 111 p. ISBN 978-9975-121-35.

membrii grupului, a relațiilor financiare între entitățile implicate, a instrumentelor utilizate pentru transferuri, precum și a beneficiarilor reali ai fondurilor.

Un capitol amplu este rezervat planificării urmăririi penale, unde autorii propun o metodologie structurată de organizare a investigației, pornind de la formularea versiunilor inițiale și prioritizarea ipotezelor, până la secvențierea acțiunilor tactice și cooperarea cu alte autorități. Este menționat în mod repetat că eficiența investigației depinde esențial de corelarea dintre activitățile investigative clasice și cele desfășurate în sfera economică, financiară și cibernetică.

Importanța măsurilor speciale de investigație este tratată cu o atenție deosebită. Sunt detaliate condițiile legale, eficiența operațională și valoarea probatorie a acestor instrumente în cazurile de criminalitate financiară transnațională, precum interceptarea convorbirilor, supravegherea bancară, accesul la sisteme informatice și operațiunile sub acoperire. Lucrarea subliniază că aceste măsuri devin indispensabile în cazurile în care spălarea banilor este desfășurată prin rețele bine camuflate, cu multiple entități intermediare și circuite de transfer înregistrate în jurisdicții off-shore.

Un element de originalitate în cadrul ghidului este concentrarea asupra dimensiunii financiare a investigării infracțiunilor comise de grupările criminale organizate. Sunt analizate cu rigurozitate infracțiunile de spălare a banilor ca formă de continuitate a criminalității primare și se prezintă modul de operare specific acestor grupuri, cu accent pe utilizarea societăților comerciale fictive, a circuitelor bancare multiple, a conversiei rapide a mijloacelor bănești și a criptării documentației contabile. Autorii explică pe larg etapele spălării banilor – *plasarea*, *stratificarea* și *integrarea* – cu ilustrarea mecanismelor utilizate de făptuitori pentru a disimula originea fondurilor și pentru a le integra în circuitul legal.

Un caz concret de importanță majoră pentru Republica Moldova – fraudă bancară evidențiată de raportul companiei Kroll – este menționat ca exemplu de „manual” al modului în care sunt concepute și executate schemele de spălare a banilor la scară națională și internațională. Autorii pun în lumină implicațiile de sistem ale acestui fenomen și importanța cooperării internaționale și interinstituționale pentru identificarea fluxurilor financiare ilicite.

Totodată, este acordată o atenție aparte rolului percheziției în investigațiile financiare. Se explică în detaliu ce anume trebuie să caute organul de urmărire penală în cazul percheziției în dosarele de spălare a banilor – documente contabile, registre de casă, contracte, extrase de cont, suporturi informatice, parole, corespondență criptată și alte mijloace de probă relevante pentru demonstrarea circuitelor financiare și a intenției infracționale. Acest nivel de detaliu face ca lucrarea să fie nu doar un ghid teoretic, ci și un instrument tactic pentru ofițerii de urmărire penală.

Aportul lucrării la elaborarea tezei „Metodica cercetării spălării banilor” este semnificativ și multidimensional, oferind atât o analiză comprehensivă a caracteristicii infracțiunii în contextul

crimei organizate, cât și un cadru metodologic clar pentru desfășurarea anchetei. Prin îmbinarea elementelor de tactică, analiză financiară, expertiză criminalistică și cooperare internațională, lucrarea sprijină dezvoltarea unei metodici complete, funcționale și adaptabile, în concordanță cu provocările moderne ale investigării spălării banilor.

Pe lângă lucrările doctrinare analizate în mod direct și nemijlocit în legătură cu investigarea criminalistică a infracțiunii de spălare a banilor, fundamentarea teoretică și practică a tezei a fost consolidată prin examinarea unei serii de alte contribuții științifice valoroase, aparținând unor autori care, deși nu s-au concentrat explicit asupra acestei infracțiuni, au abordat aspecte esențiale pentru înțelegerea și dezvoltarea metodicii de cercetare penală în ansamblu.

Astfel, au fost studiate și valorificate lucrările autorilor Osoianu Tudor, Dolea Igor, Gheorghiu Mihail, Popa Lilia, Doraș Simion-Gheorghe, Cataraga Olga, Botnari Ilie, Busuioc Nadejda, Cobzariu Maricela, Glavan Boris, Golubenco Gheorghe, Chiotici Dragoș-Mihai, Adam Sorin, Grumeza Dumitru, Gurin Vasile, Jitariuc Vitalie, Rusu Vitalie, Levandovschii Nicolai, Rusnac Constantin, Luchin Lilian, Mircos Adrian, Russu Sergiu, Pântea Andrei, Platon Nicolae, Țurcan Igor, Purici Svetlana, Reniță Gheorghe, Rusu Mariana, Rusanovschi Lidia, Bodiou Doina, precum și ale altor cercetători și practicieni ale căror idei au contribuit indirect, dar semnificativ, la aprofundarea temei cercetate. Lucrările acestor autori au oferit o bază solidă de reflecție asupra unor dimensiuni relevante ale procesului penal, precum: tactica criminalistică aplicabilă diferitelor tipuri de investigații, regimul măsurilor speciale de investigație, mecanismele de cooperare internațională în materie penală, elementele probatorii în cazul infracțiunilor economice, expertizele judiciare financiare și contabile, precum și caracteristicile urmelor infracțiunii și gestionarea tehnico-științifică a locului faptei.

Fără a viza în mod exclusiv criminalitatea financiară sau spălarea banilor, aceste contribuții au permis extinderea cadrului metodologic de analiză, asigurând o abordare interdisciplinară și comprehensivă a temei cercetate. Cunoștințele extrase din lucrările respective au fost integrate în demersul nostru științific pentru a fundamenta recomandările metodologice și pentru a contura o viziune coerentă și actualizată asupra investigării unei infracțiuni care, prin natura sa, este profund adaptabilă, transnațională și sofisticată.

Aportul acestor autori a fost esențial în structurarea unui model metodologic complex, care să răspundă atât exigențelor academice, cât și cerințelor practice ale organelor de urmărire penală. Valoarea adăugată a acestor lucrări constă în faptul că oferă, împreună, o perspectivă multiplă asupra dimensiunilor criminalistice, procesuale și instituționale ce trebuie avute în vedere în investigarea fenomenului spălării banilor.

1.2. Analiza publicațiilor doctrinare din alte state privitor la metodica criminalistică de investigare a infracțiunii de spălare de bani

Lucrarea „Cooperation with Third Countries in Combating Money Laundering in the Face of Modern Challenges”⁸, elaborată de Anna Golonka, oferă o analiză detaliată și pertinentă asupra cooperării internaționale în prevenirea și combaterea spălării banilor. Autoarea identifică și examinează principalele provocări pe care le întâmpină statele în colaborarea cu țările terțe, subliniind impactul global al spălării banilor și importanța armonizării legislațiilor și a mecanismelor de schimb de informații.

Unul dintre cele mai valoroase aspecte abordate în lucrare este problema infracțiunilor predicat și dificultățile asociate dublei incriminări în cooperarea internațională. Golonka evidențiază faptul că diferențele legislative între state, în special în ceea ce privește incriminarea unor fapte precum infracțiunile fiscale sau utilizarea criptomonedelor, generează obstacole semnificative în investigarea și sancționarea cazurilor de spălare a banilor. Astfel, autoarea oferă o analiză detaliată a conceptului de dublă incriminare și a implicațiilor acestuia asupra eforturilor internaționale de aplicare a legii. Lucrarea pune, de asemenea, un accent deosebit pe impactul tehnologiilor moderne în facilitarea fenomenului de spălare a banilor, în special prin utilizarea criptomonedelor și a activelor virtuale. Totodată, Golonka subliniază măsurile propuse de organisme internaționale, precum FATF, pentru monitorizarea și reglementarea furnizorilor de servicii de active virtuale (VASPs), oferind astfel soluții practice pentru reducerea riscurilor asociate spălării banilor prin mijloace digitale. Un alt subiect deosebit de important analizat în lucrare este cooperarea internațională în contextul jurisdicției cibernetice, un domeniu în care dificultățile legate de suveranitatea statelor și protecția secretului bancar creează obstacole semnificative în investigarea infracțiunilor financiare transfrontaliere. Autoarea discută despre importanța armonizării legislațiilor și a consolidării mecanismelor de schimb de informații între state, propunând soluții pentru depășirea barierelor juridice și operaționale care împiedică colaborarea eficientă între autoritățile de aplicare a legii.

Lucrarea „Cooperation with Third Countries in Combating Money Laundering in the Face of Modern Challenges” reprezintă o contribuție esențială la înțelegerea și aprofundarea problematicii spălării banilor în context internațional. Prin abordarea sa clară și bine argumentată, studiul realizat de Anna Golonka oferă un cadru solid pentru analiza și îmbunătățirea politicilor și strategiilor de cooperare internațională în domeniul combaterii spălării banilor.

---

⁸ Golonka Anna, Cooperation with Third Countries in Combating Money Laundering in the Face of Modern Challenges, IUS NOVUM, 2023, vol. 17, no. 4, pp. 15–39. DOI: 10.2478/in-2023-0027. Disponibilă: <https://iusnovum.lazarski.pl/iusnovum/article/view/1408/736> [accesată: 21.04.2024].

Aportul acestei publicații pentru studiul nostru este considerabil. Ideile și concluziile formulate de autoare ne oferă o bază teoretică și practică valoroasă în ceea ce privește importanța cooperării internaționale și a reglementărilor eficiente pentru prevenirea acestui fenomen. Abordarea detaliată a provocărilor și soluțiilor propuse în domeniul investigării criminalității financiare contribuie la consolidarea metodologiilor utilizate în cadrul cercetării noastre, oferind direcții clare pentru îmbunătățirea strategiilor de combatere a spălării banilor la nivel național și internațional. Prin urmare, lucrarea Annei Golonka merită toată aprecierea pentru complexitatea analizei sale și pentru soluțiile propuse în vederea optimizării cooperării internaționale în domeniul spălării banilor. Aceasta reprezintă un punct de referință valoros pentru orice cercetător sau practician din domeniul criminalității financiare, oferind atât o perspectivă teoretică solidă, cât și propuneri concrete pentru îmbunătățirea strategiilor de combatere a acestui fenomen global.

Articolul „*International Cooperation in the Fight Against Money Laundering*”⁹, scris de Edward H. Jurith și publicat în *Journal of Financial Crime* în martie 2002, oferă o analiză amplă asupra importanței cooperării internaționale în prevenirea și combaterea fenomenului spălării banilor. Autorul subliniază că spălarea banilor nu doar că subminează integritatea instituțiilor financiare globale, dar este, de asemenea, un mecanism central pentru operațiunile grupurilor criminale organizate și ale organizațiilor teroriste.

Jurith detaliază evoluția legislației internaționale în domeniul combaterii spălării banilor, punând accent pe rolul pe care l-au avut Statele Unite și organismele internaționale, precum Financial Action Task Force (FATF), în dezvoltarea unor standarde eficiente de reglementare. În acest context, sunt evidențiate măsurile de conformitate impuse instituțiilor financiare, inclusiv obligațiile de raportare a tranzacțiilor suspecte (Suspicious Activity Reports – SARs), măsurile *Know Your Customer (KYC)* și sancțiunile aplicate instituțiilor care nu respectă reglementările privind prevenirea spălării banilor.

Un aspect esențial al analizei este relația dintre spălarea banilor și finanțarea terorismului, mai ales în urma atacurilor din 11 septembrie 2001. Jurith argumentează că, pentru a preveni utilizarea sistemului financiar internațional de către rețelele teroriste, este esențială o coordonare extinsă între state, agențiile de aplicare a legii și instituțiile financiare. De asemenea, el menționează necesitatea schimbului de informații între agențiile internaționale și aplicarea unor măsuri mai stricte de conformitate pentru sectoarele vulnerabile, cum ar fi serviciile financiare nebancaire și transferurile informale de bani.

---

⁹ Edward H. Jurith, 2002. *International Cooperation in the Fight Against Money Laundering*, " *Journal of Financial Crime*, Emerald Group Publishing Limited, vol. 9(3), 01 Mar 2002, pages 212-216. ISSN: 13590790. DOI: [10.1108/eb026019](https://doi.org/10.1108/eb026019).

Autorul analizează și operațiunile speciale anti-spălare de bani desfășurate în zone cu un grad ridicat de criminalitate financiară, cum ar fi regiunile din America Latină și Asia de Sud-Est, unde cartelurile de droguri și rețelele criminale utilizează sisteme alternative de remitențe pentru a evita reglementările financiare oficiale.

În concluzie, Jurith argumentează că o cooperare internațională solidă, bazată pe schimbul eficient de informații, implementarea unor reglementări comune și sancțiuni eficiente, este esențială pentru combaterea spălării banilor la nivel global. De asemenea, el subliniază importanța formării și instruirii continue a profesioniștilor din domeniul financiar și al aplicării legii, astfel încât aceștia să fie pregătiți pentru a identifica și preveni noile tehnici utilizate de grupurile infracționale.

Acest articol aduce o contribuție valoroasă la literatura de specialitate privind combaterea criminalității financiare, fiind un punct de referință pentru dezvoltarea strategiilor de cooperare internațională în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.

Articolul „*Knowledge Management in International Cooperation for Anti-Money Laundering*”¹⁰ de Noriaki Yasaka, publicat în *Journal of Money Laundering Control* în 2017, analizează modul în care gestionarea cunoștințelor poate îmbunătăți cooperarea internațională în combaterea spălării banilor. Autorul propune o ipoteză teoretică pentru a explica crearea de cunoștințe organizaționale în acest context, evidențiind importanța mecanismelor de creare și partajare a cunoștințelor între organizații pentru a aborda eficient problemele practice.

Yasaka subliniază că, prin simplificarea fluxului de cunoștințe în cadrul cooperării internaționale, se poate facilita procesul de creare, partajare și utilizare a cunoștințelor în domeniul anti-spălării banilor. Studiul utilizează exemplul activităților internaționale de combatere a spălării banilor pentru a descrie procesul de creare a cunoștințelor, gestionarea acestora, structura organizațională și emergența cooperării internaționale.

Contribuția principală a acestui articol constă în aplicarea conceptelor de gestionare a cunoștințelor la cooperarea internațională în domeniul anti-spălării banilor, oferind o perspectivă nouă asupra modului în care organizațiile pot colabora mai eficient prin partajarea și crearea de cunoștințe. Această abordare poate servi drept bază pentru dezvoltarea unor strategii mai eficiente în combaterea spălării banilor la nivel global.

În capitolul intitulat „*International Cooperation to Combat Money Laundering*”¹¹ din lucrarea „*International and Transnational Crime and Justice*”, autorul Adam Graycar abordează

---

¹⁰ Yasaka, Noriaki. (2017), "Knowledge management in international cooperation for anti-money laundering", *Journal of Money Laundering Control*, Vol. 20 No. 1, pp. 27-34. <https://doi.org/10.1108/JMLC-09-2015-0040>. ISSN: 1368-5201.

¹¹ Graycar Adam, *International Cooperation to Combat Money Laundering*, from PART ID - Transnational Justice Matters. Published online by Cambridge University Press: 20 June 2019, pp. 299 – 304.

problematica spălării banilor și necesitatea unei cooperări internaționale eficiente pentru a combate acest fenomen. Graycar subliniază că spălarea banilor reprezintă un proces prin care fondurile obținute ilegal sunt transformate în active aparent legitime, facilitând astfel integrarea lor în economia legală. Acest proces este esențial pentru diverse activități infracționale, inclusiv corupția, traficul de droguri și finanțarea terorismului, deoarece permite infractorilor să-și ascundă sursele ilicite de venit. Autorul evidențiază că, deși există numeroase eforturi la nivel național și internațional pentru a contracara spălarea banilor, succesul acestor inițiative este adesea limitat. Printre provocările identificate se numără diferențele legislative între jurisdicții, lipsa de încredere reciprocă și dificultățile în partajarea informațiilor sensibile între state. Graycar accentuează importanța armonizării legislațiilor și a standardelor internaționale, precum și necesitatea unor mecanisme eficiente de cooperare și asistență juridică reciprocă.

Un aspect notabil al analizei lui Graycar este accentul pus pe rolul instituțiilor financiare și al altor entități obligate în detectarea și raportarea tranzacțiilor suspecte. Autorul sugerează că instruirea adecvată a personalului și implementarea unor sisteme robuste de conformitate sunt esențiale pentru prevenirea spălării banilor.

Contribuția acestui capitol la lucrarea noastră, „Metodica cercetării spălării banilor”, este semnificativă. Analiza detaliată a provocărilor și soluțiilor propuse de Graycar oferă un cadru teoretic solid și exemple practice care pot fi integrate în metodologia noastră de cercetare. În special, accentul pus pe cooperarea internațională și pe importanța standardizării procedurilor de raportare și investigare ne poate ghida în dezvoltarea unor abordări eficiente și coerente în studiul și combaterea spălării banilor.

Studiul intitulat „*Understanding the International Cooperation to Combat Money Laundering of Vietnam in ASEAN*”¹², elaborat de Do Thi Ha, Pham Thi Hong Nghia și Nguyen Thi Ngoc Yen, analizează în profunzime eforturile Vietnamului în combaterea spălării banilor prin cooperare internațională în cadrul Asociației națiunilor din sud-estul Asiei (ASEAN). Autorii subliniază că spălarea banilor este strâns legată de diverse infracțiuni transnaționale, precum traficul de arme, droguri și terorism, evidențiind necesitatea unei colaborări regionale eficiente pentru a contracara aceste amenințări.

Un aspect esențial abordat în lucrare este aderarea Vietnamului, în mai 2007, la Grupul Asia-Pacific pentru Combaterea Spălării Banilor (APG), devenind astfel al 34-lea membru.

DOI: <https://doi.org/10.1017/9781108597296.050>.

Disponibilă:

<https://www.cambridge.org/core/books/abs/international-and-transnational-crime-and-justice/international-cooperation-to-combat-money-laundering/9450F1BF25A229142524CE473ADE182D> [accesată: 15.04.2024].

¹² Do Thi Ha, Pham Thi Hong Nghia, Nguyen Thi Ngoc Yen, *Understanding the International Cooperation to Combat Money Laundering of Vietnam in ASEAN*, 13 p. Disponibilă: https://law.unimelb.edu.au/data/assets/pdf_file/0011/4356686/PHAM-Thi-Hong-Nghia_-NGUYEN-Thi-Ngoc-Yen_DO-Thi-Ha.pdf [accesată: 11.10.2024].

Această aderare reflectă angajamentul țării de a alinia legislația și practicile naționale la standardele internaționale în domeniu. Cu toate acestea, autorii remarcă faptul că, în pofida acestui pas important, cooperarea internațională în combaterea spălării banilor în cadrul ASEAN rămâne insuficientă, necesitând eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți eficiența și coordonarea între statele membre. Studiul evidențiază, de asemenea, rolul crucial al organizațiilor internaționale, precum INTERPOL, în facilitarea schimbului de informații și în coordonarea eforturilor de aplicare a legii între țări. Prin intermediul Sistemului Global de Comunicare al INTERPOL, forțele de poliție din diferite state pot interacționa și accesa baze de date extinse privind criminalitatea, aspect esențial în abordarea rețelelor complexe de spălare a banilor care operează transnațional.

În plus, autorii analizează provocările actuale în cooperarea internațională, subliniind necesitatea unor politici clare și a unei legislații armonizate între țările ASEAN. Se recomandă dezvoltarea unor programe de formare specializate pentru personalul din domeniul financiar și juridic, precum și atragerea de experți și cercetători în inițiative comune, pentru a consolida capacitatea regională de a detecta și preveni activitățile de spălare a banilor.

Contribuția acestei publicații la lucrarea noastră, „Metodica cercetării spălării banilor”, este semnificativă. Studiul oferă o perspectivă detaliată asupra mecanismelor de cooperare internațională și a provocărilor specifice întâmpinate de Vietnam și alte țări ASEAN în combaterea spălării banilor. Analiza aprofundată a cadrului legal, a structurilor instituționale și a strategiilor propuse pentru îmbunătățirea colaborării regionale furnizează informații valoroase care pot fi integrate în metodologia noastră de cercetare, contribuind la dezvoltarea unor abordări mai eficiente și mai bine informate în investigarea și prevenirea spălării banilor.

Lucrarea „*International Cooperation in Combating the Financing of Terrorism*”¹³, realizată de Kathleen Kao, Jean-Paul Laborde, Paul Riordan, Dermot Brauders, Hyung Keun Yoon, Miguel Angel Garcia și Nedko Krumov, analizează mecanismele și provocările cooperării internaționale în combaterea finanțării terorismului (CFT), având un impact direct asupra metodologiei cercetării în domeniul spălării banilor. Autorii identifică obstacolele majore care afectează eficiența cooperării între state, cum ar fi lipsa încrederii reciproce, regimurile juridice divergente, dificultățile în schimbul de informații și prioritizarea insuficientă a măsurilor CFT la nivel național și internațional. În acest context, se subliniază importanța unui cadru legislativ uniform și a unei coordonări eficiente între agențiile de aplicare a legii, unitățile de informații financiare (FIU) și organismele internaționale precum FATF, INTERPOL și Egmont Group.

---

¹³ Kao Kathleen, Laborde Jean- Paul, Riordan Paul, Brauders Dermot, Hyung Keun Yoon, Miguel Angel Garcia, and Nedko Krumov, *International Cooperation in Combating the Financing of Terrorism*, Chapter 6 from *Countering the Financing of Terrorism: Good Practices to Enhance Effectiveness*, 12 May 2023, pp. 153-177. Disponibil: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9798400204654/CH006.xml> [accesată: 12.04.2024].

Autorii evidențiază că, în ciuda existenței unui număr semnificativ de tratate internaționale, inclusiv Convenția ONU pentru Combaterea Finanțării Terorismului (1999), Convenția ONU împotriva Criminalității Transnaționale Organizate (2000) și diverse rezoluții ale Consiliului de Securitate al ONU, aplicarea acestora la nivel național este adesea inconsecventă, ceea ce îngreunează cooperarea internațională. Un exemplu relevant este dificultatea aplicării principiului „aut dedere aut iudicare”, prin care statele sunt obligate fie să extrădeze, fie să judece persoanele suspectate de finanțarea terorismului. În multe jurisdicții, refuzul extrădării din motive umanitare sau legate de drepturile omului reprezintă o barieră semnificativă în investigarea și sancționarea acestui fenomen.

Un aspect fundamental abordat în această cercetare este evoluția metodelor de finanțare a terorismului, în special în contextul globalizării și al progresului tehnologic. Autorii demonstrează că terorismul este strâns legat de alte forme de criminalitate financiară, inclusiv spălarea banilor, traficul de droguri și corupția, ceea ce face ca prevenirea acestuia să necesite o abordare integrată și multidisciplinară. Utilizarea criptomonedelor, a rețelelor informale de transfer de bani și a noilor tehnologii financiare complică semnificativ detectarea și blocarea fluxurilor financiare ilicite, subliniind necesitatea unor mecanisme de reglementare adaptate la noile realități economice.

Lucrarea subliniază importanța schimbului de informații între autoritățile competente, menționând că unitățile de informații financiare (FIU) joacă un rol esențial în colectarea și analiza datelor despre tranzacțiile suspecte. Modelele de cooperare între FIU, precum rețeaua Egmont Secure Web, pot constitui un exemplu pentru eficientizarea investigațiilor privind spălarea banilor. Autorii evidențiază că utilizarea platformelor INTERPOL I-24/7, FIU.Net și Europol Secure Information Exchange Network Application (SIENA) este esențială pentru creșterea eficienței schimbului de informații. Totuși, limitările impuse de reglementările naționale privind protecția datelor și clasificarea informațiilor de securitate națională reprezintă obstacole majore în acest proces.

Un alt aspect semnificativ al analizei îl reprezintă dificultățile în aplicarea asistenței juridice reciproce (MLA) și a mecanismelor de extrădare. În multe cazuri, cerința dublei incriminări încetinește cooperarea internațională, întrucât anumite state nu au o definiție uniformă a infracțiunii de finanțare a terorismului sau de spălare a banilor. Soluțiile propuse de autori includ flexibilizarea aplicării principiului dublei incriminări, în special pentru măsuri necoercitive, cum ar fi schimbul de informații financiare sau măsurile preventive de blocare a activelor suspecte. Aceste recomandări sunt relevante și pentru cercetarea noastră, întrucât evidențiază necesitatea unei metodologii care să includă și aspecte juridice ce pot facilita investigațiile transfrontaliere.

În ceea ce privește măsurile de îmbunătățire a cooperării internaționale, autorii sugerează utilizarea unor centre de coordonare naționale pentru investigațiile financiare, care să faciliteze

interacțiunea dintre autoritățile judiciare și agențiile de aplicare a legii. Exemplele oferite includ crearea unor unități specializate pentru schimbul de informații privind finanțarea terorismului în cadrul Eurojust și Europol, precum și dezvoltarea unor grupuri regionale de lucru, cum ar fi Southeast Asia Counter-Terrorism Financing Working Group (SEA CTFWG). Aceste structuri permit colectarea și analiza integrată a datelor privind tranzacțiile suspecte, creșterea transparenței financiare și facilitarea investigațiilor internaționale.

Lucrarea identifică și problemele de fragmentare a informațiilor la nivel internațional, subliniind că nicio autoritate sau stat nu poate avea o imagine completă asupra unei rețele de finanțare a terorismului. Investigarea cazurilor de finanțare a terorismului necesită coordonarea între mai multe jurisdicții și agenții, iar lipsa unei abordări integrate face ca anumite elemente critice ale anchetei să rămână inaccesibile. Autorii recomandă stabilirea unor acorduri bilaterale și multilaterale pentru schimbul de date în timp real, utilizând protocoale securizate și mecanisme de protecție a confidențialității.

Această cercetare aduce o contribuție semnificativă metodologiei investigării spălării banilor, întrucât evidențiază importanța cooperării internaționale, schimbului de informații și armonizării legislației. Multe dintre provocările întâlnite în combaterea finanțării terorismului sunt similare cu cele din domeniul spălării banilor, astfel încât modelele de colaborare și soluțiile juridice propuse pot fi adaptate pentru eficientizarea investigațiilor financiare. De asemenea, studiul subliniază necesitatea unei abordări proactive în identificarea riscurilor asociate cu noile tehnologii financiare și utilizarea instrumentelor internaționale existente pentru confiscarea activelor obținute ilegal.

În concluzie, analiza capitolului privind cooperarea internațională în combaterea finanțării terorismului demonstrează că fără un cadru global de cooperare, nici combaterea finanțării terorismului, nici prevenirea spălării banilor nu pot fi eficiente. Soluțiile propuse de autori, inclusiv utilizarea FIU ca puncte de coordonare, flexibilizarea MLA, adoptarea standardelor FATF și dezvoltarea unor platforme securizate de schimb de informații, reprezintă direcții esențiale pentru îmbunătățirea metodologiei de investigare a spălării banilor. Aceste aspecte vor fi integrate în cercetarea noastră pentru a propune măsuri concrete care să optimizeze procesul de investigare și sancționare a infracțiunilor financiare la nivel internațional.

„*International Standards and Cooperation in the Fight Against Money Laundering*”¹⁴ de Joseph Myers, este o altă cercetare care examinează importanța cooperării internaționale în combaterea spălării banilor și dezvoltarea standardelor globale în acest domeniu. Studiul oferă o

---

¹⁴ Joseph Myers, Acting Deputy Assistant Secretary, Enforcement Policy, U.S. Department of the Treasury, *International Standards and Cooperation in the Fight Against Money Laundering, Economic Perspectives – An Electronic Journal of the U.S. Department of State*, Vol. 6, No. 2, mai 2001, pp. 9-10.

analiză detaliată a modului în care instrumentele internaționale, precum *Financial Action Task Force* (FATF) și unitățile de informații financiare (FIUs), contribuie la consolidarea eforturilor statelor în prevenirea fluxurilor financiare ilicite și a impactului acestora asupra economiei globale. În cadrul acestei analize, FATF este prezentată ca fiind principalul organism internațional responsabil de elaborarea normelor de referință pentru combaterea spălării banilor, iar Recomandările FATF, cunoscute sub denumirea de *The Forty Recommendations*, sunt evidențiate ca standarde esențiale în domeniul reglementării și aplicării măsurilor de prevenire a criminalității financiare.

Un aspect fundamental al cercetării este accentul pus pe faptul că spălarea banilor reprezintă o amenințare transnațională, care exploatează diferențele legislative și instituționale dintre state. Autorul subliniază că jurisdicțiile cu reglementări slabe sau capacități instituționale limitate devin puncte vulnerabile în infrastructura financiară globală, oferind condiții favorabile pentru activități ilicite. Prin urmare, colaborarea internațională este esențială pentru limitarea impactului negativ al spălării banilor asupra economiei, guvernancei și societății. Din perspectiva mecanismelor de cooperare, autorul analizează rolul revizuirii *inter pares* a statelor membre FATF, proces care contribuie la implementarea uniformă a standardelor internaționale și la presiunea exercitată asupra guvernelor pentru conformarea cu normele de combatere a spălării banilor.

Un alt element important este evidențierea inițiativei FATF privind lista jurisdicțiilor necooperante (*Non-Cooperative Countries and Territories – NCCT*), introdusă în anul 2000 pentru a semnaliza statele care nu adoptă măsuri eficiente de prevenire a spălării banilor. Autorul subliniază că această inițiativă a determinat numeroase state să adopte standardele internaționale, însă a generat și reacții critice din partea jurisdicțiilor vizate, care au contestat procesul de evaluare. Studiul subliniază importanța unei abordări incluzive în formularea politicilor internaționale, prin implicarea atât a statelor membre FATF, cât și a statelor care nu fac parte din această organizație, în actualizarea și implementarea standardelor globale.

În ceea ce privește structurile instituționale implicate în combaterea spălării banilor, autorul analizează apariția și evoluția unităților de informații financiare (FIUs), care au fost înființate pentru a coordona activitățile de investigare și pentru a asigura schimbul de informații între agențiile de aplicare a legii. Studiul evidențiază că aceste structuri au devenit un pilon esențial al eforturilor globale împotriva spălării banilor, iar colaborarea dintre FIUs, inițiată în anii 1990, a dus la crearea unor rețele internaționale de cooperare. Prin urmare, dezvoltarea unor mecanisme eficiente de partajare a informațiilor și integrarea FIUs în rețele precum Egmont Group sunt prezentate ca soluții esențiale pentru îmbunătățirea eficienței investigațiilor financiare transfrontaliere. Lucrarea analizează, de asemenea, implicațiile economice ale conformării la standardele internaționale de combatere a spălării banilor. Autorul oferă exemplul Statelor Unite,

unde reglementările stricte și reputația solidă a sectorului financiar au generat beneficii economice semnificative, atrăgând investiții străine și consolidând încrederea piețelor financiare. Aceeași tendință a fost observată și în alte state care au adoptat standardele FATF, ceea ce sugerează că alinierea la reglementările internaționale nu doar că reduce riscurile asociate cu criminalitatea financiară, ci și stimulează dezvoltarea economică.

Impactul acestui studiu asupra metodicii cercetării spălării banilor este semnificativ, deoarece oferă un cadru de referință pentru analiza instrumentelor de cooperare internațională și a impactului acestora asupra eficienței investigațiilor financiare. Studiul demonstrează că implementarea standardelor FATF și consolidarea mecanismelor de cooperare interinstituțională sunt esențiale pentru o metodologie eficientă de investigare a spălării banilor. De asemenea, analiza evidențiază necesitatea utilizării FIUs ca centre de coordonare a investigațiilor financiare, subliniind rolul acestora în identificarea tranzacțiilor suspecte și în facilitarea schimbului de informații între jurisdicții. O altă contribuție importantă a acestui studiu constă în evidențierea impactului presiunii internaționale asupra țărilor necooperante, demonstrând că mecanismele de listare, precum NCCT, pot forța adoptarea unor măsuri mai stricte de prevenire a spălării banilor.

Prin urmare, metodologia de investigare a spălării banilor trebuie să integreze instrumentele de cooperare internațională și să analizeze eficiența acestora în funcție de conformitatea statelor cu standardele globale. Accesul la rețele internaționale precum Egmont Group, FIU-Net sau INTERPOL este esențial pentru consolidarea anchetelor financiare și identificarea fluxurilor transfrontaliere de fonduri ilicite. În plus, metodologia de cercetare trebuie să includă o evaluare detaliată a legislației naționale și a modului în care aceasta facilitează cooperarea internațională în investigarea spălării banilor.

În concluzie, studiul realizat de Joseph Myers oferă o analiză profundă asupra importanței cooperării internaționale în combaterea spălării banilor și subliniază rolul fundamental al standardelor FATF în alinierea politicilor naționale la cerințele globale. Implicațiile economice, beneficiile reputaționale și eficiența reglementărilor internaționale sunt aspecte esențiale care trebuie luate în considerare în dezvoltarea unei metodologii eficiente de investigare a spălării banilor. Această cercetare oferă un punct de plecare solid pentru evaluarea instrumentelor internaționale și pentru identificarea celor mai eficiente practici în domeniul combaterii infracțiunilor financiare.

Lucrarea „*Guide on Identification and Investigation Techniques on Cases of Money Laundering Originating from Political Corruption*”¹⁵, elaborată sub egida Department Against

---

¹⁵ Guide on Identification and Investigation Techniques on Cases of Money Laundering Originating from Political Corruption, elaborată sub egida *Department Against Transnational Organized Crime (DTCO) – Organization of American States (OAS)*. LII (virtual) meeting of the group of experts for the control of money laundering, November 16, 2022 Washington DC – United States of America, 2022, 20 p. OEA/Ser.L/LIII.4.53 DDOT/LAVEX/DOC.7/22.

Transnational Organized Crime (DTOC) – Organization of American States (OAS), reprezintă un instrument esențial pentru investigarea și prevenirea spălării banilor provenite din corupția politică. Acest ghid, realizat în cadrul Grupului de Experți pentru Controlul Spălării Banilor (GELAVEX), subliniază necesitatea dezvoltării unor tehnici eficiente de identificare și investigare a tranzacțiilor ilicite și accentuează rolul cooperării internaționale în procesul de recuperare a activelor și de sancționare a activităților financiare ilicite.

Studiul arată că spălarea banilor derivată din corupția politică a dobândit o autonomie semnificativă, depășind sfera infracțiunilor legate de traficul de droguri și devenind o sursă de îmbogățire ilicită la nivel sistemic. Această realitate impune adaptarea tehnicilor de investigație astfel încât să acopere nu doar fluxurile financiare tradiționale, ci și noile modalități de mascare a fondurilor ilicite. Obiectivul ghidului este de a furniza un cadru metodologic unitar pentru investigarea acestor fenomene, având în vedere complexitatea și implicațiile economice și sociale ale acestora. Documentul identifică și analizează tehnicile investigative necesare pentru urmărirea și confiscarea bunurilor obținute din corupție, subliniind importanța utilizării unităților de informații financiare (FIUs) și a structurilor interinstituționale pentru schimbul de informații relevante. Un aspect esențial subliniat este integrarea investigațiilor financiare cu instrumentele de cooperare internațională, cum ar fi asistența juridică reciprocă și protocoalele pentru schimbul de date între agențiile de aplicare a legii. Aceste mecanisme sunt esențiale pentru identificarea beneficiarilor reali ai activelor ilicite și pentru eliminarea rețelelor care facilitează spălarea banilor la nivel transnațional. În ceea ce privește metodologia investigațiilor, studiul propune o abordare etapizată, care include identificarea profilului socio-economic al suspectilor, analiza fluxurilor financiare, colectarea și verificarea informațiilor din surse deschise și confidentiale, precum și aplicarea măsurilor preventive, cum ar fi înghețarea și confiscarea bunurilor. Aceste tehnici sunt fundamentale pentru eficiența investigațiilor și pentru crearea unei baze probatorii solide în procesele judiciare. Un alt aspect important al lucrării este analiza cooperării internaționale pentru recuperarea activelor și pentru implementarea proceselor de restituire. Studiul evidențiază necesitatea exploatării canalelor existente de cooperare, cum ar fi INTERPOL, Europol și mecanismele de asistență juridică ale Națiunilor Unite, pentru a facilita returnarea fondurilor ilicite către statele prejudiciate. În acest sens, ghidul propune crearea unor structuri specializate pentru gestionarea bunurilor confiscate, precum și dezvoltarea unor cadre legislative care să permită administrarea eficientă a activelor până la finalizarea procesului judiciar.

Impactul acestei lucrări asupra metodicii cercetării spălării banilor este semnificativ, deoarece oferă un cadru conceptual solid pentru investigarea fenomenelor complexe de corupție

și spălarea a banilor. Studiul subliniază importanța unei abordări multidimensionale, care combină măsurile de prevenire cu cele de sancționare și recuperare a prejudiciilor, demonstrând că eficiența combaterii spălării banilor depinde de capacitatea instituțiilor de a coordona acțiuni la nivel național și internațional. Această cercetare evidențiază, de asemenea, necesitatea armonizării legislative între jurisdicții, întrucât diferențele dintre sistemele juridice ale statelor pot constitui bariere în procesul de confiscare și returnare a activelor ilicite. Studiul propune adoptarea unor standarde comune pentru investigarea tranzacțiilor suspecte și aplicarea măsurilor de confiscare, consolidând astfel cooperarea internațională și creând un mediu mai puțin favorabil criminalității financiare. Concluziile lucrării demonstrează că fără o colaborare eficientă între instituțiile naționale și organismele internaționale, investigațiile privind spălarea banilor și corupția politică rămân ineficiente, iar fondurile ilicite continuă să fie reintegrate în sistemele economice prin diverse mecanisme frauduloase. Cercetarea propune soluții concrete pentru optimizarea investigațiilor și pentru creșterea transparenței în gestionarea fondurilor publice, subliniind că succesul acestor măsuri depinde de voința politică și de capacitatea statelor de a implementa reforme instituționale. Astfel, metoda cercetării spălării banilor trebuie să integreze instrumente de analiză financiară avansate, parteneriate interinstituționale și mecanisme de cooperare internațională eficiente, pentru a putea răspunde provocărilor actuale ale criminalității economico-financiare. Lucrarea analizează în profunzime aceste aspecte și oferă un model de referință pentru dezvoltarea unor strategii eficiente de prevenire și combatere a spălării banilor la nivel global.

Lucrarea „*National Money Laundering Risk Assessment (NMLRA) 2024*”¹⁶, realizată de Department of the Treasury, reprezintă un studiu complex asupra riscurilor asociate spălării banilor, oferind o perspectivă amplă asupra metodelor utilizate de infractori și a vulnerabilităților exploatate în sistemul financiar global. Studiul subliniază importanța dezvoltării unor mecanisme eficiente de prevenție și investigare a fluxurilor financiare ilicite, având un impact semnificativ asupra metodologiei cercetării spălării banilor.

Analiza riscurilor asociate criminalității financiare evidențiază faptul că metodele de spălarea a banilor evoluează constant, fiind influențate de dezvoltările tehnologice și de modificările legislative. Studiul subliniază că infractorii utilizează tactici tot mai sofisticate, inclusiv integrarea criptomonedelor și exploatarea lacunelor din reglementările internaționale. În acest context, prevenirea și combaterea spălării banilor necesită o adaptare continuă a strategiilor investigative și o cooperare sporită între instituțiile financiare și autoritățile de aplicare a legii.

---

¹⁶ National Money Laundering Risk Assessment (NMLRA) 2024, realizată de Department of the Treasury, February 2024, 103 p. Disponibil: <https://home.treasury.gov/system/files/136/2024-National-Money-Laundering-Risk-Assessment.pdf> [accesată: 17.09.2024].

O parte esențială a analizei este reprezentată de identificarea surselor generatoare de fonduri ilicite. Criminalitatea organizată, fraudele financiare, corupția, criminalitatea cibernetică și traficul de persoane sunt prezentate drept principalele activități infracționale care necesită metode avansate de spălare a banilor. În cazul fraudelor financiare, se evidențiază tendințele recente de exploatare a sistemelor de plată online și utilizarea unor metode precum *ransomware* și escrocheriile bazate pe investiții fictive. Criminalitatea organizată, în special traficul de droguri, rămâne o sursă majoră de profit pentru grupările infracționale, care folosesc structuri financiare complexe pentru a ascunde proveniența veniturilor ilicite.

Un element fundamental al raportului este analiza vulnerabilităților din sistemele financiare, care facilitează procesele de spălare a banilor. Utilizarea numerarului în tranzacții transfrontaliere continuă să fie o metodă favorizată de infractori, alături de exploatarea lacunelor legislative în ceea ce privește entitățile juridice și structurile corporative opace. De asemenea, utilizarea activelor virtuale, inclusiv criptomonede și platformele de finanțare descentralizată (*DeFi*), ridică provocări semnificative în ceea ce privește supravegherea și controlul fluxurilor financiare ilicite. Lipsa unor reglementări uniforme la nivel internațional constituie o altă vulnerabilitate semnificativă. În multe jurisdicții, anumite entități, cum ar fi consultanții de investiții, procesatorii de plăți și avocații, nu sunt supuse unor obligații stricte de conformitate cu legislația privind prevenirea spălării banilor. Această situație creează oportunități pentru infractori de a utiliza aceste profesii ca intermediari pentru mascarea fondurilor ilicite. În acest sens, raportul subliniază necesitatea extinderii cadrului de reglementare și consolidării mecanismelor de supraveghere pentru a preveni utilizarea acestor entități în scopuri ilegale.

O atenție deosebită este acordată tehnicilor avansate de spălare a banilor, care includ utilizarea bunurilor de lux, achizițiile imobiliare și tranzacțiile prin cazinouri. Documentul evidențiază faptul că infractorii utilizează aceste metode pentru a integra veniturile ilicite în economia legală, evitând în același timp detectarea de către autoritățile de aplicare a legii. Achiziționarea de imobile de mare valoare și utilizarea structurilor complexe de proprietate permit infractorilor să ascundă identitatea beneficiarilor reali ai acestor active.

În ceea ce privește măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor, raportul subliniază necesitatea îmbunătățirii mecanismelor de identificare a beneficiarilor reali ai fondurilor și dezvoltarea unor sisteme de monitorizare mai eficiente pentru tranzacțiile financiare suspecte. Totodată, se recomandă consolidarea cooperării internaționale prin schimbul de informații între agențiile de aplicare a legii și instituțiile financiare. Prin integrarea unor tehnologii avansate, cum ar fi inteligența artificială și analiza datelor mari (*big data analytics*), investigarea spălării banilor poate deveni mai eficientă și mai adaptată noilor provocări din domeniu.

Impactul acestui studiu asupra metodicii cercetării spălării banilor este semnificativ, oferind un cadru analitic modern, bazat pe realitățile actuale ale criminalității financiare. Raportul demonstrează că investigarea și prevenirea spălării banilor necesită o abordare multidimensională, care să includă evaluarea riscurilor, consolidarea reglementărilor și utilizarea unor tehnici investigative avansate. Prin urmare, metodologia cercetării în domeniul spălării banilor trebuie să integreze atât analiza tendințelor emergente, cât și dezvoltarea unor strategii proactive de combatere a acestor activități. Studiul oferă un model clar de evaluare a riscurilor, identificare a vulnerabilităților și implementare a unor măsuri adaptate pentru prevenirea și sancționarea fenomenului. Concluziile raportului evidențiază importanța unei cooperări eficiente între state și a unei reglementări stricte a sectoarelor economice vulnerabile, elemente esențiale pentru succesul oricărei strategii de combatere a spălării banilor la nivel internațional.

Lucrarea „*Money Laundering and International Efforts to Fight It*”¹⁷, realizată de David Scott, analizează dimensiunea fenomenului spălării banilor, metodele utilizate de infractori și eforturile internaționale pentru combaterea acestuia. Studiul estimează că anual sunt spălate între 300 și 500 miliarde USD, fenomen accentuat de migrarea activităților ilicite către piețele emergente din cauza reglementărilor mai stricte din marile centre financiare.

Procesul de spălare a banilor este structurat în trei etape: plasarea, stratificarea și integrarea fondurilor ilicite. Infractorii utilizează tehnici precum companii offshore, trusturi opace, tranzacții comerciale frauduloase și investiții în bunuri de lux pentru a ascunde proveniența fondurilor. Printre vulnerabilitățile identificate, autorul subliniază lipsa de transparență a beneficiarilor reali și utilizarea sistemelor financiare slab reglementate. Eforturile internaționale de combatere a spălării banilor includ Convenția de la Viena (1988), Convenția Consiliului Europei (1990), Directiva UE (1991) și implicarea Financial Action Task Force (FATF), care a elaborat *Cele 40 de Recomandări* pentru prevenirea și combaterea fenomenului. Procesul de auto-evaluare și revizuire inter pares dezvoltat de FATF este considerat esențial pentru monitorizarea implementării standardelor internaționale. Lucrarea evidențiază rolul instituțiilor financiare în prevenirea spălării banilor, prin monitorizarea tranzacțiilor suspecte și raportarea acestora autorităților competente. Autorul subliniază necesitatea unei cooperări internaționale consolidate, a unui cadru legislativ riguros și a utilizării tehnologiilor avansate pentru identificarea rețelelor transfrontaliere de spălare a banilor.

Impactul acestei lucrări asupra metodicii cercetării spălării banilor este semnificativ, oferind un cadru teoretic și operațional clar pentru investigarea și prevenirea acestui fenomen.

---

¹⁷ Scott David, *Money Laundering and International Efforts to Fight It*, Public Policy for the Private sector, The World Bank, nr. 48, May 1995. Disponibilă: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/900151468762300572/pdf/16907-Replacement-file-048SCOTT.pdf> [accesată: 28.05.2023].

Studiul confirmă că fără o coordonare globală și măsuri stricte de transparență financiară, spălarea banilor va continua să amenințe stabilitatea economică internațională.

Lucrarea „*A Review of Money Laundering Literature: The State of Research in Key Areas*”¹⁸, realizată de Tiwari Milind, Gepp Adrian și Kumar Kuldeep, a fost publicată în *Pacific Accounting Review*, vol. 32, nr. 2, 2020, pp. 271-303, de către Bond University. Studiul oferă o analiză sistematică a literaturii privind spălarea banilor, identificând direcțiile majore de cercetare, lacunele existente și provocările viitoare în acest domeniu.

Autorii clasifică cercetările în șase categorii principale: cadrul legislativ și eficiența acestuia, impactul spălării banilor asupra economiei, rolul actorilor implicați, dimensiunea fenomenului, noile oportunități pentru spălarea banilor și metodele de detectare. Lucrarea subliniază faptul că spălarea banilor nu afectează doar sectorul financiar, ci și economia globală, securitatea și stabilitatea piețelor internaționale.

Un aspect central al studiului este analiza impactului entităților fictive (shell companies) în facilitarea spălării banilor, demonstrând că între 2010 și 2014, astfel de entități din Marea Britanie au fost implicate în spălarea a peste 80 miliarde lire sterline provenite din activități ilegale. Autorii evidențiază necesitatea unor mecanisme de reglementare mai stricte și a unor sisteme eficiente de identificare a beneficiarilor reali.

Lucrarea examinează și eficiența reglementărilor internaționale, inclusiv Recomandările FATF, și subliniază faptul că, în ciuda progreselor legislative, spălarea banilor continuă să reprezinte o amenințare globală, având în vedere adaptabilitatea infractorilor și noile metode tehnologice, precum criptomonedele și tranzacțiile financiare descentralizate.

Impactul acestui studiu asupra metodologiei de investigare a spălării banilor este semnificativ, oferind un cadru analitic clar pentru înțelegerea fenomenului și pentru îmbunătățirea strategiilor de prevenire și combatere. În concluzie, autorii susțin că este necesară o colaborare internațională mai eficientă, o supraveghere mai riguroasă a entităților financiare și utilizarea tehnologiilor avansate pentru detectarea tranzacțiilor suspecte, astfel încât măsurile de prevenire să fie mai eficiente și adaptate provocărilor actuale.

Lucrarea „*Anti-Money Laundering and Targeted Financial Sanctions (Parallel Financial Investigations) Regulations 2024*”¹⁹ reprezintă un set de reglementări elaborate pentru consolidarea cadrului juridic privind prevenirea și combaterea spălării banilor, finanțării

---

¹⁸ Tiwari Milind, Gepp Adrian, Kumar Kuldeep, *A Review of Money Laundering Literature: The State of Research in Key Areas*, *Pacific Accounting Review*, vol. 32, nr. 2, 2020, pp. 271-303, Bond University. Disponibilă: https://pure.bond.edu.au/ws/portalfiles/portal/35590645/AM_A_Review_of_Money_Laundering_Literature.pdf [accesată: 23.08.2024].

¹⁹ *Anti-Money Laundering and Targeted Financial Sanctions (Parallel Financial Investigations) Regulations 2024*, publicată de Republica Nauru și notificată la 14 iunie 2024. Disponibilă: <https://www.imf.org/en/Topics/Financial-Integrity/amlcft> [accesată: 16.09.2024].

terorismului și a infracțiunilor financiare. Aceasta stabilește măsuri specifice pentru investigațiile financiare paralele, consolidând capacitatea autorităților de a urmări fluxurile financiare suspecte în legătură cu infracțiunile predicate. Lucrarea subliniază importanța cooperării internaționale și a implementării standardelor Financial Action Task Force (FATF), creând un cadru care permite investigarea și sancționarea infracțiunilor financiare într-un mod eficient și coordonat. Nauru Financial Intelligence Unit (FIU) și forțele de poliție sunt autorizate să desfășoare investigații financiare concomitent cu investigațiile penale privind criminalitatea organizată, corupția, traficul de persoane, contrabanda cu droguri și arme, fraudele financiare și evaziunea fiscală.

Un aspect fundamental al reglementărilor este stabilirea obligației de a desfășura investigații financiare paralele în cazul infracțiunilor predicate, garantând astfel o urmărire complexă a veniturilor ilicite și o mai bună trasabilitate a fondurilor. În acest sens, sunt menționate mecanisme precum identificarea și urmărirea activelor, înghețarea și confiscarea bunurilor ilicite, dar și utilizarea livrărilor controlate și a metodelor avansate de supraveghere pentru combaterea criminalității financiare.

Impactul reglementărilor asupra metodicii de investigare a spălării banilor este semnificativ, întrucât oferă un model integrat și coerent de analiză financiară, care combină colectarea de date, schimbul de informații între agențiile de aplicare a legii și utilizarea investigațiilor proactive pentru detectarea și sancționarea tranzacțiilor suspecte. Documentul subliniază importanța arhivării și păstrării dovezilor pentru o perioadă de șapte ani, asigurând astfel un cadru procedural clar pentru investigarea infracțiunilor financiare.

Lucrarea oferă o abordare inovatoare în domeniul investigațiilor financiare, promovând o mai mare transparență și eficiență în combaterea spălării banilor. În concluzie, aceasta demonstrează că investigațiile financiare paralele sunt esențiale pentru descurajarea infractorilor și pentru menținerea integrității sistemului financiar internațional.

Lucrarea „*Countering Money Laundering and the Financing of Terrorism*”²⁰, publicată de Asian Development Bank (ADB) în martie 2003, oferă o perspectivă complexă asupra metodelor de investigare, depistare și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Documentul face parte dintr-un proiect regional al ADB privind combaterea spălării banilor în zona Asia-Pacific și prezintă atât aspecte teoretice, cât și măsuri operaționale pentru combaterea acestor infracțiuni financiare. Lucrarea analizează definiția și ciclul spălării banilor, descriind etapele de plasare, stratificare și integrare a fondurilor ilicite în economia legală. Se evidențiază faptul că spălarea banilor are un impact negativ semnificativ asupra economiei globale, prin facilitarea criminalității

---

²⁰ *Countering Money Laundering and the Financing of Terrorism*, publicată de Asian Development Bank (ADB) în martie 2003. Disponibilă: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/27932/countering-money-laundering.pdf> [accesată: 15.02.2023].

organizate, corupției și finanțării terorismului. În acest context, sunt descrise principalele convenții internaționale și standarde adoptate pentru combaterea fenomenului, inclusiv Convenția ONU împotriva Criminalității Transnaționale Organizate, Recomandările FATF și Directiva UE privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopuri de spălare a banilor.

Un aspect esențial al analizei este investigarea și depistarea schemelor de spălare a banilor, subliniindu-se importanța supravegherii financiare, raportării tranzacțiilor suspecte și utilizării metodelor moderne de analiză a datelor. Documentul prezintă modele legislative pentru implementarea unor reglementări eficiente, incluzând legi-cadru pentru confiscarea bunurilor ilicite, înghețarea activelor și cooperarea internațională în materie de asistență juridică reciprocă.

În ceea ce privește metodele utilizate de infractori, sunt descrise tehnicile cele mai frecvente, cum ar fi utilizarea companiilor offshore, structurilor corporative opace, tranzacțiilor comerciale frauduloase și criptomonedelor. Totodată, se subliniază nevoia unei colaborări internaționale strânse între unitățile de informații financiare, băncile comerciale și agențiile de aplicare a legii pentru prevenirea acestor practici.

Impactul acestei lucrări asupra metodologiei de investigare a spălării banilor este semnificativ, oferind un cadru analitic detaliat și un ghid operațional pentru autoritățile de reglementare și agențiile de aplicare a legii. Studiul subliniază importanța implementării unor strategii integrate, a digitalizării investigațiilor și a dezvoltării unor mecanisme eficiente de identificare a fluxurilor financiare suspecte. În concluzie, lucrarea demonstrează că fără măsuri eficiente de prevenire, detectare și sancționare, spălarea banilor va continua să reprezinte o amenințare majoră la adresa stabilității economice internaționale.

Lucrarea „*Criminal Investigation of Money Laundering in the Practice of the Financial Intelligence Unit of the State Investigation and Protection Agency*”²¹, realizată de Ajla Šurković, analizează metodele și mecanismele utilizate în investigarea criminalistică a spălării banilor. Studiul evidențiază rolul Unității de Informații Financiare (FIU) în procesul de detectare, investigare și prevenire a tranzacțiilor suspecte, subliniind importanța cooperării internaționale în combaterea acestui fenomen infracțional.

---

²¹ Šurković Ajla, *Criminal Investigation of Money Laundering in the Practice of the Financial Intelligence Unit of the State Investigation and Protection Agency*, publicată în *Praxis International Journal of Social Science and Literature*, vol. 4, nr. 2, februarie 2021, pp. 42-52. DOI: [10.51879/PIJSSL/4.2.10](https://doi.org/10.51879/PIJSSL/4.2.10). Impact Factor: SJIF 2020 = 5.754 ISSN: 2581-6675.

Disponibilă: https://www.researchgate.net/profile/Ajla-Surkovic/publication/350096208_Criminal_Investigation_of_Money_Laundering_in_the_Practice_of_the_Financial_Intelligence_Unit_of_the_State_Investigation_and_Protection_Agency/links/61e5615d8d338833e37681d6/Criminal-Investigation-of-Money-Laundering-in-the-Practice-of-the-Financial-Intelligence-Unit-of-the-State-Investigation-and-Protection-Agency.pdf?origin=publication_detail&_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnNOUGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uRG93bmxvYWQpLCJwcmV2aW91c1BhZ2UiOiJwdWJsaWNhdGlvbij9fQ&_cf_chl_tk=93nh2zITNzHpjpKhgxpZFHD1egz4nOXlplkXcR5rdjA-1739811537-1.0.1.1.-mktGQxtUySx_Px0I0N3CE1QhxAExovnLpbRTGvZQfw [accesată: 11.04.2024].

Autorul analizează metodele de investigație aplicate de agențiile de aplicare a legii, printre care se numără analiza tranzacțiilor financiare, interogarea suspectilor, audierea martorilor, confiscarea bunurilor și perchezițiile. Studiul relevă că spălarea banilor este o infracțiune complexă, ce necesită abordări integrate, inclusiv investigații financiare paralele, care permit urmărirea fluxurilor financiare ilicite și identificarea rețelelor infracționale.

Lucrarea subliniază rolul raportărilor de tranzacții suspecte în inițierea investigațiilor, arătând că în perioada 2017-2019, FIU a primit un număr semnificativ de astfel de rapoarte, ceea ce a condus la deschiderea mai multor anchete și la confiscarea unor sume considerabile de bani. De asemenea, studiul pune accent pe importanța interacțiunii cu băncile și alte entități financiare, care sunt obligate prin lege să furnizeze informații relevante despre conturile și operațiunile clienților suspectați de activități ilegale.

Un aspect central al cercetării este cooperarea internațională în investigarea spălării banilor, autorul menționând că schimbul de informații între unitățile de informații financiare din diferite state este esențial pentru depistarea și blocarea fondurilor ilicite. Grupul Egmont, un forum internațional pentru FIUs, este prezentat ca un mecanism crucial pentru coordonarea acestor eforturi și pentru facilitarea investigațiilor transfrontaliere.

Impactul acestei lucrări asupra metodicii cercetării spălării banilor este semnificativ, deoarece oferă un cadru analitic detaliat privind tehnicile investigative, importanța analizei financiare și necesitatea unei colaborări eficiente între instituțiile naționale și internaționale. Studiul demonstrează că fără un sistem bine pus la punct de raportare, investigare și confiscare a activelor suspecte, lupta împotriva spălării banilor rămâne inefficientă. În concluzie, autorul argumentează că o abordare coordonată, bazată pe parteneriate internaționale și utilizarea tehnologiilor moderne de analiză a datelor, este esențială pentru prevenirea și combaterea acestui tip de criminalitate economică.

Lucrarea „*Ghid pentru combaterea spălării banilor destinat judecătorilor și procurorilor*”²², realizată de Camelia Bogdan și Elena Hach, a fost publicată de Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii, București, 2015. Ghidul a fost elaborat în cadrul unui proiect destinat îmbunătățirii capacității sistemului judiciar românesc de a combate corupția și criminalitatea economică și financiară. Acesta oferă un cadru teoretic și aplicativ pentru magistrați, facilitând înțelegerea și aplicarea reglementărilor internaționale și naționale în materia prevenirii și combaterii spălării banilor.

---

²² Bogdan Camelia, Hach Elena, Ghid pentru combaterea spălării banilor destinat judecătorilor și procurorilor, publicat de Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii, București, 2015. Disponibil: https://www.inm-lex.ro/fisiere/d_1443/Ghid%20combatere%20spalare%20bani_judecatori%20si%20procurori.pdf [accesată: 04.05.2023].

Lucrarea analizează standardele internaționale relevante, subliniind importanța Recomandărilor FATF, Directivelor Uniunii Europene, Convențiilor Consiliului Europei și Organizației Națiunilor Unite privind confiscarea bunurilor provenite din infracțiuni și combaterea finanțării terorismului. Se subliniază necesitatea armonizării legislației naționale cu normele internaționale, precum și aplicarea principiului „all-crime approach”, care permite sancționarea spălării banilor indiferent de natura infracțiunii predicat.

Un aspect esențial al lucrării este prezentarea metodelor de investigare a spălării banilor, inclusiv analiza fluxurilor financiare, utilizarea investigațiilor financiare paralele, raportarea tranzacțiilor suspecte și implementarea unor tehnici moderne de analiză financiară. Se evidențiază rolul Oficiului Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (ONPCSB) în procesul de colectare și analiză a informațiilor, precum și importanța colaborării dintre instituțiile naționale și internaționale în investigarea și sancționarea infracțiunilor financiare.

Lucrarea detaliază dificultățile întâmpinate în practica judiciară, inclusiv problemele de interpretare a legii, aspectele probatorii și obstacolele în aplicarea măsurilor de confiscare și recuperare a activelor ilicite. Se pune accent pe confiscarea extinsă și măsurile asigurătorii, demonstrând că neutralizarea produsului infracțiunii este esențială pentru eficientizarea luptei împotriva criminalității organizate.

Impactul acestei lucrări asupra metodicii cercetării spălării banilor este semnificativ, oferind un ghid practic pentru aplicarea corectă a legislației, utilizarea tehnologiilor avansate de investigare și dezvoltarea unor mecanisme eficiente de cooperare judiciară. În concluzie, autorii susțin că o legislație clară, aliniată standardelor internaționale, împreună cu o strategie integrată de prevenire și combatere, reprezintă cheia succesului în lupta împotriva spălării banilor.

Lucrarea „*Fighting Tax Crimes – Cooperation Between Financial Intelligence Units*”²³ analizează importanța cooperării dintre Unitățile de Informații Financiare (FIU) în prevenirea și combaterea spălării banilor și a infracțiunilor fiscale la nivel european și internațional, punând accent pe provocările și eficiența schimbului de informații. Acesta a fost elaborat în urma scandalului „Panama Papers”, care a evidențiat deficiențele în aplicarea legislației europene privind spălarea banilor și evaziunea fiscală. Autorul subliniază provocările existente în aplicarea legislației europene, dificultățile în schimbul de informații între statele membre și impactul acestor factori asupra eficienței investigațiilor financiare.

În lucrare se evidențiază faptul că, deși FIU-urile sunt esențiale în colectarea, analiza și transmiterea informațiilor despre tranzacțiile suspecte, accesul acestora la datele necesare nu este

---

²³ Scherrer Amandine, *Fighting tax crimes – Cooperation between Financial Intelligence Units*, Ex-Post Impact Assessment, PE 598.603 – March, 2017, p. 72, 88 p. Disponibil: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598603/EPRS_STU\(2017\)598603_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598603/EPRS_STU(2017)598603_EN.pdf) [accesată: 19.06.2024].

uniform în toate statele membre. Acest aspect limitează capacitatea de investigare a tranzacțiilor financiare ilicite și afectează identificarea beneficiarilor reali ai companiilor. De asemenea, sunt semnalate întârzieri în răspunsurile la cererile de informații, diferențele în definirea infracțiunilor fiscale și utilizarea neuniformă a mecanismelor de cooperare internațională, cum ar fi FIU.NET și Grupul Egmont.

Analiza comparativă a FIU-urilor din Canada, Franța, Elveția și Regatul Unit evidențiază diferențe semnificative în structura și eficiența acestora, demonstrând că nivelul de autonomie și accesul la baze de date relevante influențează considerabil capacitatea de investigare a activităților financiare suspecte. Autorul propune măsuri pentru îmbunătățirea cooperării internaționale, printre care armonizarea legislației naționale privind infracțiunile fiscale, facilitarea accesului FIU-urilor la registrele bancare și datele beneficiarilor reali, reducerea barierelor administrative și accelerarea schimbului de informații.

Concluzia studiului este că o cooperare eficientă între FIU-uri este crucială pentru combaterea fluxurilor financiare ilicite, însă succesul acestor inițiative depinde de implicarea statelor în îmbunătățirea transparenței financiare, consolidarea cadrului normativ și eliminarea obstacolelor care împiedică un schimb rapid și eficient de informații între instituțiile financiare și autoritățile de aplicare a legii.

Teza de doctorat a lui Dmitri B. Jambalov, intitulată „Bazele metodologiei de investigare a legalizării mijloacelor bănești sau a altor bunuri obținute pe cale infracțională”²⁴, abordează aspectele esențiale ale investigării spălării banilor, oferind o analiză detaliată asupra mecanismelor economiei subterane, metodelor utilizate pentru disimularea fondurilor ilicite și instrumentelor juridice necesare pentru combaterea acestui fenomen. Autorul subliniază importanța unei metodologii clare și eficiente, bazate pe o înțelegere aprofundată a situațiilor investigative tipice și a instrumentelor procesuale utilizate în anchetele privind spălarea banilor.

Lucrarea analizează structura economiei subterane, definind-o ca o componentă ascunsă a sistemului economic, care operează în afara cadrului legal și generează venituri prin activități ilicite. Jambalov evidențiază că această economie parazitară cuprinde toate fazele circulației mijloacelor financiare și reprezintă o sursă majoră de venit pentru rețelele infracționale. Prin urmare, înțelegerea modului în care funcționează mecanismele financiare ilegale este esențială pentru dezvoltarea unor strategii eficiente de prevenire și combatere a spălării banilor.

Un alt aspect important abordat în teză este analiza situațiilor de investigare și a importanței acestora în metodologia anchetelor penale. Jambalov argumentează că situațiile de investigare

---

²⁴ Жамбалов Д.Б. Основы методики по расследованию легализации денежных средств или иного имущества, приобретенных преступным путем. Диссертация ... канд. юрид. наук. Красноярск, 2004. Disponibilă: <https://www.dissercat.com/content/osnovy-metodiki-po-rassledovaniyu-legalizatsii-denezhnykh-sredstv-ili-inogo-imushchestva-pri> [accesată: 19.04.2024].

trebuie să fie definite în mod clar, astfel încât anchetatorii să poată anticipa și structura procesul de investigare în funcție de specificul fiecărui caz. Investigarea infracțiunilor financiare impune o abordare complexă, în care se îmbină analiza fluxurilor financiare suspecte cu utilizarea instrumentelor procesuale specifice.

Autorul examinează cadrul legal al infracțiunilor de spălare a banilor, subliniind importanța clarificării obiectivelor juridice ale investigației. Pornind de la prevederile legale în vigoare, el explică necesitatea stabilirii unor direcții clare în procesul de investigare, astfel încât fiecare acțiune întreprinsă să fie justificată din punct de vedere procedural. Jambalov subliniază că lipsa unei viziuni clare asupra obiectivelor unei anchete poate duce la întârzieri și ineficiență în destructurarea schemelor infracționale de spălare a banilor.

În cadrul analizei metodologice, sunt abordate strategiile de colectare a probelor, fiind evidențiate tehnicile esențiale pentru obținerea și verificarea informațiilor financiare relevante. Autorul propune utilizarea unor metode analitice avansate, precum monitorizarea tranzacțiilor suspecte, analiza comparativă a datelor financiare și investigarea relațiilor economice dintre entitățile implicate. De asemenea, el susține importanța colaborării interinstituționale și a schimbului de informații între agențiile de aplicare a legii, unitățile de informații financiare și instituțiile de reglementare.

Lucrarea concluzionează că dezvoltarea unei metodologii eficiente pentru investigarea spălării banilor necesită adaptabilitate și o înțelegere profundă a fenomenului. Autorul propune o abordare situativă, care să permită anchetatorilor să reacționeze rapid la schimbările din domeniul criminalității financiare. De asemenea, el subliniază importanța formării continue a personalului implicat în investigarea acestor infracțiuni, având în vedere complexitatea tehnicilor utilizate de infractori pentru disimularea provenienței ilicite a fondurilor.

Această lucrare oferă o contribuție semnificativă la dezvoltarea metodologiei de investigare a spălării banilor și reprezintă un punct de referință pentru cercetătorii și practicienii din domeniul criminalității financiare. Impactul acestei cercetări asupra tezei noastre este deosebit de important, întrucât analizele și concluziile lui Jambalov oferă un cadru teoretic solid și soluții aplicabile pentru îmbunătățirea procesului de investigare. Pornind de la această lucrare, putem integra în metodologia noastră strategii mai precise de analiză a tranzacțiilor suspecte, consolidând astfel eficiența măsurilor de combatere a criminalității financiare.

Teza de doctorat intitulată „*Investigarea legalizării (spălării) veniturilor obținute pe cale infracțională*”²⁵ oferă o analiză detaliată a metodologiilor și tehnicilor utilizate în investigarea

---

²⁵ Коляда А.В. Расследование легализации (отмывания) доходов, полученных преступным путем. Диссертация ... канд. юрид. наук. М., 2010. Disponibilă: <https://www.dissercat.com/content/rassledovanie-legalizatsii-otmyvaniya-dokhodov-poluchennykh-prestupnym-putem> [accesată: 15.10.2023].

infrafracțiunilor de spălare a banilor. Lucrarea subliniază importanța colectării și conservării documentelor esențiale care pot demonstra traseul fondurilor ilicite, evidențind necesitatea unei abordări sistematice în confiscarea și analizarea acestor dovezi pentru a întrerupe eficient „lanțul” de legalizare a veniturilor obținute ilegal. Autorul explorează diverse metode prin care infractorii încearcă să integreze fondurile ilicite în economia legală, precum utilizarea tranzacțiilor complexe, companiilor offshore și a altor mecanisme financiare sofisticate. Se accentuează rolul esențial al cooperării internaționale și al schimbului de informații între agențiile de aplicare a legii pentru a combate eficient aceste practici transfrontaliere. Lucrarea evidențiază, de asemenea, provocările întâlnite în identificarea și urmărirea fluxurilor financiare ilegale, subliniind necesitatea unor instrumente analitice avansate și a formării continue a specialiștilor în domeniu. Autorul propune implementarea unor strategii proactive, inclusiv monitorizarea tranzacțiilor suspecte și dezvoltarea unor profiluri de risc pentru a detecta și preveni activitățile de spălare a banilor înainte ca acestea să afecteze sistemul economic legal.

Impactul acestei lucrări asupra propriei noastre teze este semnificativ, oferind perspective valoroase și recomandări practice care pot fi integrate în metodologia noastră de cercetare. Analiza aprofundată a tehnicilor de spălare a banilor și a măsurilor propuse pentru combaterea acestora ne permite să dezvoltăm o abordare mai robustă și eficientă în investigarea acestor infracțiuni.

Lucrarea *„Некоторые особенности первоначального этапа расследования легализации доходов, приобретенных преступным путем”*²⁶, analizează particularitățile etapei inițiale a investigării infracțiunilor de spălare a banilor, punând accent pe complexitatea și provocările întâmpinate în acest proces. Autoarea subliniază că spălarea banilor este un fenomen infracțional latent, ceea ce face ca identificarea și investigarea acestuia să fie extrem de dificilă. Unul dintre principalele obstacole este reticența unor state în furnizarea de informații financiare și dificultatea identificării traseului fondurilor ilicite.

Un aspect central abordat este importanța utilizării eficiente a informațiilor operative încă din faza inițială a investigației. Autoarea argumentează că mijloacele operative și analitice trebuie utilizate pentru identificarea fluxurilor financiare suspecte, urmărirea transferurilor internaționale și colectarea probelor care pot susține suspiciunile privind activitățile infracționale. În acest sens, cooperarea între investigatorii financiari și structurile operative trebuie să fie eficientă și coordonată pentru a preveni pierderea probelor sau distrugerea documentației relevante.

De asemenea, se analizează metodologia de investigare, fiind evidențiate tehnicile esențiale pentru identificarea suspectilor și a activelor financiare obținute ilegal. Autoarea subliniază că în

---

²⁶ Селянина Е.А. Некоторые особенности первоначального этапа расследования легализации доходов, приобретенных преступным путем // Общество и право. 2012. № 1 (38). с. 250-253. Disponibilă: <https://cyberleninka.ru/article/n/nekotorye-osobennosti-pervonachalnogo-etapa-rassledovaniya-legalizatsii-dohodov-priobretennyh-prestupnym-putem> [accesată: 26.03.2024].

etapa inițială a investigației trebuie să fie efectuate interogatorii, percheziții și analize detaliate ale documentelor financiare, ceea ce presupune un grad ridicat de competență din partea anchetatorilor. O problemă identificată este pregătirea insuficientă a unor ofițeri de urmărire penală și a unor ofițeri de investigații în domeniul criminalității economice, ceea ce poate îngreuna investigarea eficientă a acestor infracțiuni.

Lucrarea abordează și aspectele juridice ale procesului de investigare, discutând provocările legate de admisibilitatea probelor obținute prin metode operative. O dificultate frecvent întâlnită este contestația asupra legalității probelor colectate în timpul operațiunilor de investigație, ceea ce poate duce la excluderea acestora din procesul penal.

Această lucrare oferă perspective valoroase asupra metodologiei de investigare a spălării banilor, contribuind la aprofundarea înțelegerii etapei inițiale a investigației. În special, accentul pus pe utilizarea informațiilor operative și importanța unei abordări proactive completează analiza noastră privind rolul verificărilor preliminare înainte de inițierea formală a urmăririi penale. De asemenea, abordarea autoarei privind provocările admisibilității probelor este extrem de relevantă pentru structura investigațiilor de criminalitate financiară și poate fi integrată în cercetarea noastră pentru a evidenția aspectele juridice critice în investigarea spălării banilor.

Lucrarea „*Основы методики расследования легализации денежных средств, нажитых незаконно*”²⁷ de M.V. Saltevschi analizează în profunzime aspectele teoretice și practice ale investigării infracțiunilor de spălare a banilor. Autorul abordează acest fenomen dintr-o perspectivă criminalistică, examinând caracteristicile, metodele de investigare și provocările specifice acestui domeniu. Studiul oferă un cadru metodologic solid pentru identificarea, investigarea și prevenirea spălării banilor, având ca obiectiv îmbunătățirea eficienței activității organelor de aplicare a legii în acest domeniu.

Autorul definește spălarea banilor ca fiind procesul prin care fondurile obținute ilegal sunt integrate în circuitul legal printr-o serie de operațiuni menite să ascundă originea infracțională a acestora. Scopul principal al infractorilor este de a disimula sursa banilor și de a crea aparența unei proveniențe legitime, fapt care îngreunează procesul de investigare.

În analiza sa, autorul descrie caracteristicile criminalistice ale spălării banilor, evidențiind tipologiile infracționale, metodele utilizate de rețelele criminale și principalele categorii de documente utilizate pentru disimularea tranzacțiilor financiare. Printre tehnicile frecvent întâlnite se numără: tranzacțiile fictive, utilizarea companiilor offshore, investițiile în bunuri de lux și transferurile succesive prin conturi din diferite jurisdicții.

---

²⁷ Салтевский М.В. Основы методики расследования легализации денежных средств, нажитых незаконно. Харьков, 2000, 19 с. Disponibilă: <https://libgen.mx/book/16338830> [accesată: 04.02.2024].

Un alt aspect central al lucrării este procedura de începere a urmăririi penale în cazurile de spălare a banilor. Saltevschi subliniază că stabilirea bănuielii rezonabile este un pas esențial în declanșarea investigației și necesită o verificare minuțioasă a informațiilor disponibile. În acest sens, etapa inițială a investigației trebuie să includă analiza sesizărilor, examinarea actelor financiare și colaborarea cu instituțiile bancare și unitățile de informații financiare.

Autorul evidențiază și particularitățile organizatorice și tactice ale investigației, recomandând utilizarea unor metode specifice pentru colectarea probelor, printre care: supravegherea tranzacțiilor suspecte și identificarea tiparelor de spălare a banilor; efectuarea de percheziții și ridicarea documentelor bancare relevante; audierea martorilor și colaborarea cu experți financiari pentru analiza fluxurilor de capital; solicitarea asistenței juridice internaționale pentru investigarea tranzacțiilor transfrontaliere.

Lucrarea subliniază că cooperarea internațională joacă un rol esențial în investigarea infracțiunilor de spălare a banilor, având în vedere natura transnațională a acestui fenomen. Autorul susține necesitatea consolidării schimbului de informații între instituțiile financiare, agențiile de aplicare a legii și unitățile de informații financiare pentru a combate mai eficient criminalitatea financiară.

Această cercetare oferă un cadru teoretic și practic valoros pentru îmbunătățirea metodologiei de investigare a spălării banilor. Analiza sa detaliată a caracteristicilor criminalistice, etapelor procesului penal și strategiilor de investigare constituie un punct de referință important pentru dezvoltarea unor mecanisme mai eficiente în combaterea acestui fenomen. Aplicarea concluziilor formulate de autorul cercetat poate contribui la creșterea eficienței investigațiilor privind spălarea banilor, la îmbunătățirea procesului de colectare a probelor și la consolidarea cooperării internaționale în acest domeniu.

Lucrarea „*Совершенствование методики расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) денежных средств и иного имущества, полученных преступным путем*”²⁸, elaborată de Craciun Iurie, analizează aspectele criminalistice, metodologice și organizatorice ale investigării infracțiunilor legate de spălarea banilor, subliniind importanța unei metodologii îmbunătățite pentru combaterea acestui fenomen infracțional. Autorul pune accent pe rolul metodologiei de investigare, care trebuie adaptată complexității și transnaționalității acestui tip de infracțiune.

Una dintre temele centrale este criminalistica aplicată investigării spălării banilor, unde autorul oferă o caracterizare detaliată a fenomenului. Se subliniază că această infracțiune este

---

²⁸ Крачун Ю. В., Совершенствование методики расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) денежных средств и иного имущества, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Тула – 2015, с. 123, 266 с.

latentă și sofisticată, implicând mecanisme financiare complexe care permit integrarea capitalului ilicit în circuitul economic legal. Se analizează și structura organizatorică a rețelelor criminale care operează în acest domeniu, evidențiindu-se rolul intermediarilor și utilizarea companiilor-paravan pentru a ascunde proveniența fondurilor.

Un alt aspect important este organizarea și desfășurarea etapei inițiale a investigației, unde autorul evidențiază dificultățile întâmpinate în începerea urmăririi penale, în special în lipsa unei condamnări pentru infracțiunea predicat. Se analizează tipologiile de situații investigative, subliniindu-se necesitatea utilizării informațiilor financiare și a surselor deschise pentru identificarea tranzacțiilor suspecte.

Autorul propune o abordare tactică îmbunătățită a activităților de investigare, detaliind metode de colectare și analiză a probelor. Sunt evidențiate tehnici de urmărire a fluxurilor financiare, metode de supraveghere a bănușilor și utilizarea expertizelor financiare pentru a documenta faptele. De asemenea, se subliniază importanța cooperării internaționale și a schimbului de informații între instituțiile naționale și internaționale, având în vedere caracterul transnațional al spălării banilor.

În ceea ce privește utilizarea mijloacelor operative, lucrarea analizează metode specifice precum perchezițiile, audierile, analiza documentelor contabile și solicitările de informații financiare. Se subliniază că strategiile investigative trebuie să fie flexibile și să integreze expertiza în criminalitate economică, fiscală și financiară.

Lucrarea subliniază provocările legislative și juridice legate de investigarea spălării banilor, inclusiv problemele privind admisibilitatea probelor, interpretarea juridică a faptelor și dificultățile întâlnite în aplicarea legislației internaționale. Autorul propune măsuri de armonizare a cadrului legislativ și îmbunătățire a cooperării interinstituționale pentru o mai bună investigare a acestor infracțiuni.

Contribuțiile lucrării analizate sunt extrem de relevante pentru cercetarea noastră, oferind o perspectivă detaliată asupra organizării și desfășurării investigațiilor privind spălarea banilor. Analiza criminalistică și metodologică prezentată poate fi integrată în propria noastră lucrare pentru optimizarea metodelor de investigare, cu accent pe utilizarea tehnologiilor moderne, consolidarea cooperării internaționale și implementarea unor strategii tactice mai eficiente. Prin urmare, concluziile autorului contribuie la fundamentarea unei metodologii mai eficiente pentru investigarea acestui tip de infracțiuni, oferind direcții clare pentru îmbunătățirea procesului de identificare, documentare și sancționare a activităților de spălare a banilor.

Lucrarea *„Методика расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) доходов, приобретенных преступным путем, как инструмент повышения*

эффективности их расследования”²⁹ de Petr Ivanov analizează metodologia investigației infracțiunilor de spălare a banilor, accentuând importanța adaptării tehnicilor investigative la noile realități economice și tehnologice. Autorul evidențiază că spălarea banilor reprezintă o infracțiune transnațională, care afectează stabilitatea economică globală și securitatea financiară, ceea ce impune o abordare integrată, bazată pe cooperarea internațională și utilizarea tehnologiilor avansate pentru identificarea fluxurilor financiare ilicite.

Un aspect central al lucrării îl reprezintă importanța sprijinului operațional-investigativ în procesul de urmărire penală a infracțiunilor de spălare a banilor. Se subliniază că fără o analiză financiară detaliată și fără un schimb eficient de informații între instituțiile de supraveghere și organele de urmărire penală, procesul de investigare poate fi îngreunat, iar traseul fondurilor ilicite poate rămâne nedetectat.

Lucrarea oferă o analiză detaliată a etapelor unei investigații privind spălarea banilor, evidențiind metode tactice pentru identificarea intermediarilor, urmărirea circuitului banilor și documentarea relațiilor economice dintre entitățile implicate. Autorul propune utilizarea unor instrumente moderne de analiză a datelor financiare, inclusiv modele predictive și algoritmi AI, pentru a facilita identificarea tranzacțiilor suspecte.

De asemenea, sunt abordate provocările legislative și procedurale care apar în investigarea acestor infracțiuni. Autorul analizează problemele legate de admisibilitatea probelor, dificultățile în interpretarea fluxurilor financiare și impactul reglementărilor internaționale asupra metodologiei de investigare. Se pune accent pe necesitatea unei instruirii continue a investigatorilor și a utilizării unor metodologii flexibile, adaptate schimbărilor din domeniul criminalității financiare. În contextul utilizării criptomonedelor și a tranzacțiilor digitale anonime, autorul subliniază că metodele tradiționale de urmărire financiară trebuie completate cu instrumente moderne de analiză a fluxurilor electronice, astfel încât investigatorii să poată urmări tranzacțiile ilicite chiar și în lipsa unui cadru de reglementare clar în anumite jurisdicții.

Această lucrare oferă o bază teoretică și practică valoroasă pentru dezvoltarea metodologiei de investigare a spălării banilor, punând accent pe importanța utilizării tehnologiilor avansate și a unei cooperări strânse între instituțiile de supraveghere și organele de aplicare a legii. Prin integrarea acestor concepte în cercetarea noastră, putem îmbunătăți strategiile de identificare a tranzacțiilor suspecte, propunând soluții mai eficiente pentru prevenirea și combaterea fenomenului de spălare a banilor.

---

²⁹ Иванов П. И. Методика расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) доходов, приобретенных преступным путем, как инструмент повышения эффективности их расследования. Труды Академии управления МВД России. 2022. № 2 (62), с. 54-62. ISSN 2072-9391.

Lucrarea *„Методика расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) доходов, приобретенных преступным путем, как инструмент повышения эффективности их расследования”*³⁰ de Lavronenko R.A. analizează în detaliu metodologia investigării infracțiunilor legate de spălarea banilor, punând accent pe eficiența măsurilor aplicate în cadrul investigațiilor și necesitatea îmbunătățirii metodelor de combatere a acestui fenomen. Lucrarea propune soluții metodologice pentru creșterea eficienței investigațiilor și dezvoltarea unor strategii integrate de prevenire și combatere.

Unul dintre principalele aspecte analizate este criminalistica spălării banilor, unde sunt descrise principalele metode utilizate de infractori pentru legalizarea fondurilor ilicite. Printre acestea se numără: utilizarea companiilor offshore, transferurile succesive prin conturi multiple, criptomonede și tranzacțiile imobiliare. Autorul subliniază că o caracteristică esențială a spălării banilor este adaptabilitatea schemelor infracționale, ceea ce face necesară o abordare flexibilă și continuă din partea anchetatorilor.

Lucrarea abordează etapa inițială a investigației și metodele prin care pot fi identificate tranzacțiile suspecte. Se subliniază importanța verificării informațiilor financiare, a analizelor contabile și a utilizării expertizelor economice. Autorul propune îmbunătățirea tehnicilor de investigare, prin crearea unor echipe multidisciplinare care să includă specialiști în criminalitate financiară, experți IT și analiști de date financiare.

Un alt aspect semnificativ este analiza factorilor care favorizează spălarea banilor în sistemul financiar. Se identifică vulnerabilitățile instituțiilor de credit și ale piețelor financiare, subliniindu-se necesitatea unei reglementări mai stricte și a unor mecanisme eficiente de supraveghere. Autorul propune metode speciale de investigație, precum analiza comportamentală a tranzacțiilor suspecte și utilizarea unor algoritmi avansați pentru detectarea modelelor infracționale.

Lucrarea subliniază, de asemenea, importanța cooperării internaționale în investigarea acestor infracțiuni, având în vedere caracterul transnațional al spălării banilor. Se pune accent pe schimbul rapid de informații între unitățile de informații financiare, organele de aplicare a legii și instituțiile de reglementare, precum și pe elaborarea unor strategii comune de prevenire și sancționare a infractorilor financiari.

Această lucrare oferă un cadru metodologic detaliat, care poate contribui la îmbunătățirea tehnicilor de investigare și adaptarea acestora la noile metode utilizate de infractori. Analiza criminalistică a autorului este relevantă pentru dezvoltarea unei abordări integrate în investigarea

---

³⁰ Лавроненко Р. А., Противодействие легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, в кредитно-финансовой системе. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Москва – 2022. 206 с.

spălării banilor, punând accent pe corelarea informațiilor din diverse surse și utilizarea tehnologiilor moderne pentru analiza datelor financiare. Prin preluarea acestor concepte, putem propune mecanisme mai eficiente pentru investigarea și prevenirea acestui tip de infracțiuni, asigurând astfel o mai mare eficiență a procesului penal și o mai bună protecție a sistemului financiar.

Lucrarea *„Методика расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) доходов, полученных преступным путем, как инструмент повышения эффективности их расследования”*³¹ de Zlochenko Yakov metodologia investigării infracțiunilor de spălare a banilor, punând accent pe aspectele criminalistice, operaționale și tactice ale investigării, precum și pe cooperarea internațională în combaterea acestui fenomen. Autorul subliniază necesitatea dezvoltării unor strategii investigative complexe, care să permită identificarea și documentarea eficientă a schemelor de legalizare a fondurilor ilicite.

Un element central al cercetării este criminalistica spălării banilor, unde sunt examinate metodele utilizate pentru a ascunde originea fondurilor, precum transferurile multiple între conturi, utilizarea companiilor offshore, achiziția de bunuri de lux și criptomonede. Autorul identifică tipologii comune ale infractorilor, subliniind că rețelele criminale folosesc metode sofisticate pentru a disimula sursa veniturilor ilegale.

În ceea ce privește începerea urmăririi penale, lucrarea detaliază provocările existente în identificarea tranzacțiilor suspecte și importanța analizei financiare pentru stabilirea unei bănuieli rezonabile. Se argumentează că verificarea prealabilă a sesizărilor și documentarea corespunzătoare a fluxurilor financiare suspecte sunt esențiale pentru inițierea unei investigații eficiente. Lucrarea analizează, de asemenea, metodele tactice și organizatorice ale investigației, propunând tehnici precum supravegherea tranzacțiilor suspecte, percheziții, ridicarea documentelor bancare și audierea bănușilor. Se evidențiază importanța cooperării între investigatorii financiari, unitățile de informații financiare și autoritățile judiciare, precum și necesitatea utilizării tehnologiilor digitale pentru analiza fluxurilor financiare și urmărirea activelor ilicite.

Un capitol important al lucrării este dedicat cooperării internaționale, unde se subliniază rolul schimbului de informații între agențiile de aplicare a legii și unitățile de informații financiare. Autorul evidențiază importanța implementării standardelor FATF și a reglementărilor internaționale, subliniind că fără o colaborare eficientă între state, investigarea spălării banilor rămâne dificilă și incompletă.

---

³¹ Злоченко Я. М., Основы методики расследования и международного сотрудничества по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Екатеринбург – 2001. 272 с. Nr. 61.02-12/608-8.

Această lucrare oferă o bază teoretică și practică valoroasă, contribuind la dezvoltarea unei metodologii moderne de investigare a infracțiunilor de spălare a banilor. Aspectele referitoare la etapele inițiale ale investigației, utilizarea tehnicilor operaționale și consolidarea cooperării internaționale sunt deosebit de relevante pentru cercetarea noastră. Aplicarea acestor principii poate contribui la îmbunătățirea procesului de analiză și investigare a tranzacțiilor suspecte, consolidând astfel eficiența măsurilor de prevenire și combatere a acestui fenomen infracțional.

În procesul de elaborare a prezentei cercetări, un aport esențial a fost adus și de studierea unor lucrări de referință semnate de autori recunoscuți pe plan internațional, care, deși nu au tratat în mod exclusiv tema investigării infracțiunii de spălare a banilor, au abordat fundamente teoretice și metodologice indispensabile construirii unui cadru analitic solid. Expertiza acestora, exprimată prin reflecții asupra tacticii criminalistice, mecanismelor de cooperare internațională, fenomenologiei criminalității financiare, măsurilor procesuale și investigațiilor speciale, a contribuit în mod substanțial la consolidarea dimensiunii pluridisciplinare a demersului științific.

Autorii precum Mehedințu Mihai, Georgescu Irina Anca, Ruiu Marin, Scherrer Amandine, Scott David, Sharman J.C., Stancu Emilian, Vasiliev A., Vinberg A., Алеников А.Г., Белкин Р.С., Бычков В.В., Кочкин Ю.В., Возгрин И.А., Волженкин Б.В., Волчецкая Т.С., Воронин С.Э., Герасимов И.Ф., Головин А.Ю., Яблоков Н.П., Bercheșan Vasile, Bernie Madoff, Cazan Elena, Matei Daniela, Gavriș Radu, Ciobanu Petruț, Ciopraga A., Duvac Constantin, Edward H. Jurith, Ferwerda Joras, Florescu Viorel și Grofu N. au pus la dispoziție, prin lucrările lor, repere conceptuale și instrumente analitice valoroase, care au servit drept fundament pentru interpretarea unor fenomene complexe legate de disimularea fondurilor ilicite, identificarea urmelor digitale, aplicarea tacticilor de percheziție financiară, analiza urmelor tranzacționale sau înțelegerea procesului de internaționalizare a infracțiunilor economico-financiare.

Însăși diversitatea abordărilor – de la criminalistică teoretică la jurisprudență aplicată, de la economie ilegală la studii asupra rețelelor de spălare – a permis construirea unei perspective integrate și dinamice asupra subiectului cercetat. În acest sens, contribuțiile acestor autori nu au reprezentat simple surse bibliografice, ci veritabile puncte de sprijin conceptual și metodologic, care au permis fundamentarea unor concluzii relevante și formulate în acord cu cerințele științei juridice moderne.

1.3. Concluzii la Capitolul I

Diversitatea abordărilor doctrinare reflectă caracterul multidimensional al spălării banilor, fenomen care nu poate fi tratat exclusiv din perspectivă penală, ci necesită o viziune integrată, incluzând elemente de drept financiar, cooperare internațională, tehnologie digitală și management al informației. Contribuțiile doctrinare analizate demonstrează o convergență asupra nevoii de

adaptare continuă a metodologiei investigative la noile realități economico-financiare și tehnologice.

Un element central în literatura de specialitate este recunoașterea provocărilor privind cooperarea internațională, în special dificultățile legate de dubla incriminare, diferențele legislative și limitările în schimbul de informații. Obstacolele instituționale și juridice care afectează colaborarea dintre state impun armonizarea procedurilor și extinderea rețelelor FIU, OLAF, Egmont și alte structuri similare.

Utilizarea tehnologiilor emergente în spălarea banilor este un factor agravant recurent, evidențiat în numeroase studii. Criptomonede, rețelele DeFi, serviciile financiare informale și structurile opace de proprietate juridică sunt menționate ca metode frecvent exploatate de rețelele infracționale. În acest context, metodologia investigativă a infracțiunii analizate trebuie să includă instrumente analitice avansate, bazate pe inteligență artificială, big data și algoritmi de identificare a tranzacțiilor suspecte.

Unitățile de informații financiare (FIUs) joacă un rol esențial în investigarea spălării banilor, atât în faza inițială de identificare a tranzacțiilor suspecte, cât și în construirea cadrului probator. Studiile analizate converg asupra nevoii de a consolida atribuțiile FIU-urilor, de a le asigura autonomie operațională și acces extins la bazele de date relevante, în vederea eficientizării procesului investigativ.

Reglementările internaționale, în special Recomandările FATF, constituie standardul de referință în construcția cadrului normativ și sunt decisive în evaluarea conformității statelor. Însă implementarea acestor standarde diferă semnificativ între jurisdicții, ceea ce determină vulnerabilități în infrastructura globală de prevenire și combatere a spălării banilor. Astfel, orice metodologie criminalistică eficientă trebuie să fie compatibilă cu aceste standarde și să integreze mecanismele de conformitate financiară la nivel global.

2. CARACTERISTICA CRIMINALISTICĂ ȘI ELEMENTE DE ORGANIZARE A INVESTIGĂRII INFRAȚIUNII DE SPĂLARE DE BANI

2.1. Elemente definitorii ale caracteristicii criminalistice a infraționii de spălare a banilor

Analiza și compararea numeroaselor definiții³² ale caracteristicilor criminalistice ale infraționilor ne permite să formulăm următoarea concluzie: caracteristicile criminalistice ale infraționilor reprezintă un sistem informațional care conține date generalizate despre trăsăturile tipice ale evenimentului, situației, momentului, locului, metodei și mecanismului de săvârșire a faptei ilegale din cadrul unui anumit grup de clasificare, precum și despre procesul de formare a probelor și localizarea acestora, respectiv localizarea probabilă a surselor³³ (purătorilor de informație) de date factice. De asemenea, acest sistem include trăsăturile tipologice ale persoanelor implicate, particularitățile comportamentului făptuitorului și victimei, informații referitoare la proprietățile altor obiecte la care se atentează, precum și date despre formele de legătură și gradul de dependență reciprocă și corelativă a acestor elemente structurale.

Gradul de euristică, nivelul de conținut și organizarea structurală a caracteristicilor criminalistice depind, în mod direct, de calitatea dezvoltării științifice a acestora. Totodată, elementele structurale ale caracteristicilor criminalistice ale diferitelor tipuri și grupuri de infraționii au o valoare informațională și de căutare variabilă.

Astfel, pentru majoritatea infraționilor din domeniul activității economice, componenta cea mai importantă este, fără îndoială, modul de comitere a acestor fapte ilegale. Această componentă poate fi înțeleasă prin existența unor conexiuni destul de constante între felul în care este comisă infraționii și datele despre făptuitor, natura și dimensiunea prejudiciului, precum și alte elemente ce trebuie demonstrate, inclusiv caracteristicile apariției urmelor infraționii și metodele prin care acestea sunt legalizate.

„O astfel de relație, de probabilitate sporită, se explică prin factori obiectivi, precum stabilitatea relațiilor organizaționale, oficiale, materiale, financiare, bancare și de altă natură în

---

³² Doraș S.-G., *Criminalistica*. Chișinău: Tipografia centrală, 2011; Gheorghita M. Noțiunea, obiectul și sarcinile metodicii criminalistice. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/89-95_6.pdf [accesat: 25.09.2022]; Gheorghita M. *Tratat de criminalistică*. Chișinău: S.n., 2017; Rusnac, Constantin. Levandovski Nicolai. *Introducere în metodică criminalistică*. Note de curs. Chișinău: Departamentul Editorial-poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2024, 93 p. ISBN 978-9975-135-53-2.; Абрамова С., *Методика расследования торговли несовершеннолетними, подмены ребенка и незаконного усыновления*, Москва, 2009, 15/265 с.; Gheorghita M., *Criminalistica*, Chișinău, Ed. Museum, 1995, 12/144 p.; Odagiu Iu. ș.a., *Metodica investigării unor genuri de infraționii*, Chișinău, 2012, 213 p.; Purici Sv. *Modelul și caracteristica criminalistică ale infraționilor informatice și din domeniul telecomunicațiilor*. În: *Integrare prin cercetare și inovare*. Științe juridice. 9-10 noiembrie 2017, Chișinău.

³³ Conceptul - „sursă (purător) de date factice, informații etc.”, este utilizat în teză, de regulă, în sens criminalistic, ca persoane (martori, victime, bănuți, învinuți, inculpați) care dețin anumite informații despre circumstanțele cazului, precum și o varietate de obiecte care reprezintă obiect purtător de urmă și care sunt relevante pentru caz sau măsurile speciale de investigație.

întreprinderile de stat, întreprinderile mixte cu investiții străine, societățile pe acțiuni, societățile cu răspundere limitată, societățile transnaționale implicate în activități economice, respectarea obligatorie a normelor și reglementărilor contabile și a altor cerințe normative. Desigur, caracterul predominant probabilistic al tuturor acestor legături și relații nu permite formularea unor concluzii directe și sigure doar pe baza informațiilor din caracteristicile criminalistice, nici măcar în cazul infracțiunilor economice, unde stabilitatea relativ mare a dependențelor corelaționale este explicată de influența puternică a factorilor obiectivi. Acest lucru se datorează cerințelor procedurale stricte, dar perfect justificate, precum și regulilor criminalistice. Cu toate acestea, importanța acestor informații suplimentare pentru activitatea specială de investigație, în vederea optimizării procesului de formulare a versiunilor criminalistice³⁴ și pentru depășirea situațiilor problematice este extrem de mare”³⁵.

„Unii criminaliști includ teoria caracteristicilor criminalistice ale infracțiunilor în cadrul teoriei generale a criminalisticii, având în vedere importanța metodologică a acestei teorii, în primul rând pentru metodica de cercetare, dar și pentru alte ramuri ale criminalisticii”³⁶.

În pofida importanței semnificative a definiției generale a caracteristicii criminalistice menționate anterior, fiecare tip (grupă, subgrupă) de infracțiuni prezintă caracteristici esențiale distincte. Principalele trăsături caracteristice ale grupului de infracțiuni examinat se concentrează în mod esențial asupra următoarelor aspecte:

„***Date privind fapta infracțională*** – reflectă cele mai importante trăsături de drept penal ale acestui delict. Infracțiunile de spălarea banilor sunt, de regulă, de natură latentă, întrucât esența lor criminală este mascată cu grijă prin tehnici și metode diverse, în exterior legale. În plus, latența crescută a faptei infracționale se datorează nu numai ascunderii proceselor de legalizare în sine, ci și acoperirii infracțiunilor așa-zise „de bază sau inițiale” care generează consecințe penale, „decuplarea” informațională de la sursele reale ale apariției lor”³⁷.

În situația infracțiunilor latente, organul de urmărire penală este, de regulă, sesizat fie de către organul de constatare a infracțiunii, fie se autosesează în baza atribuțiilor legale. „Aici am dori să menționăm că informațiile din presă și zvonurile publice nu pot servi temei de autosesizare a organului de urmărire penală, deoarece ele nu cuprind reglementările prevăzute la art. 262-264 CPP. Aceste informații servesc temei de înregistrare și examinare inițială a sesizării organului de

---

³⁴ Osoianu T. et al. *Tactica acțiunilor de urmărire penală*. Chișinău: Cartea Militară, 2020, p.30. ISBN 978-9975-3366-0-4, Total

³⁵ Păun B. C. *Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor*. În: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective*, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 95. ISSN 2587-4365. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/94-102_5.pdf

³⁶ Белкин Р.С. *Криминалистическая энциклопедия*. М.: Изд-во БЕК, 1997, с. 140-141.

³⁷ Păun B. C. *Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor*. În: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective*, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 96.

constatare, care, ulterior, printr-o verificare a acestor informații și efectuarea acțiunilor de constatare corespunzătoare vor decide dacă este cazul de a sesiza organul de urmărire penală, adică prin procesul-verbal respective”³⁸.

„În urma analizei practicii judiciare, s-a constatat că organul de urmărire penală a realizat corect calificarea acțiunilor făptuitorilor în 94,7% dintre cazuri, conform art. 243 din Codul penal, acest lucru fiind confirmat prin sentințele instanțelor de judecată”³⁹. În acest context, organul de urmărire penală, ca urmare a primirii sesizării, a dispus inițierea și desfășurarea tuturor acțiunilor necesare pentru administrarea completă și corectă a probelor, asigurând totodată stabilirea exactă a încadrării juridice a faptei comise.

„Drept exemplu, este cauza penală de învinuire a lui CA, care „în perioada noiembrie 2009 – iunie 2010, (...), în urma derulării unei scheme criminale, prin escrocherie, în urma organizării licitațiilor frauduloase pe internet, dobândesc ilicit bunurile altor persoane din regiunea SUA și Irlanda, prin înșelăciune și abuz de încredere. Urmărind scopul criminal de a obține mijloacele bănești a altor persoane, suspecții foloseau pașapoarte contrafăcute pentru a deschide conturi bancare la diferite bănci din SUA. Aceste conturi au fost deschise de către suspecți pentru ca în urma petrecerii licitațiilor frauduloase pe internet, persoane de bună credință care au câștigat licitațiile în cauză, să vireze banii în contul indicat de către suspecți, pentru bunul licitat, pe care în realitate suspecții nu îl dețin. Ulterior, în scopul voalării acțiunilor sale criminale, CA, (...), dorind să atribuie un aspect legal sursei și provenienței mijloacelor bănești și să asigure tăinuirea și deghizarea informației privind natura, originea, mișcarea și apartenența acestor mijloace bănești, provenite din săvârșirea unei infracțiuni, a transferat aceste mijloace bănești pe contul curent a lui CA deschis la BC „V” (...), care au fost ridicați în numerar de ultimul integral (...)”⁴⁰.

Există și situații în care organul de urmărire penală nu a realizat o încadrare juridică corectă a acțiunilor făptuitorilor, înregistrându-se astfel asemenea deficiențe în aproximativ 5,3% dintre cazuri. Această stare de fapt nu se explică neapărat prin aplicarea eronată a legii, ci mai degrabă prin efectuarea unei cercetări incomplete, lipsită de obiectivitate și care nu a reușit să clarifice toate circumstanțele relevante ale cauzei. În consecință, acuzatorul de stat se vede nevoit să renunțe la învinuire în fața instanței de judecată.

Această situație ridică dificultăți atât din perspectivă criminalistică, cât și din cea procesual-penală, întrucât o anchetă desfășurată în mod deficitar poate afecta grav temeinicia

³⁸ Ostavciuc Dinu, Sesizarea organului de urmărire penală, Monografie, Chișinău, 2020, p. 35.

³⁹ Păun B. C. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. În: Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 96.

⁴⁰ Sentința Judecătorei Botanica municipiul Chișinău din 03.05.2011, emisă în Dosarul nr. 1-698/10. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/e1fc284b-9aa0-e011-aa0b-00215ae0031b [accesată: 23.04.2023].

acuzății și legalitatea procesului penal în ansamblu. Practica respectivă constituie un aspect negativ, deoarece măsurile necesare nu au fost întreprinse la momentul oportun, ceea ce a condus la încălcarea drepturilor părților implicate și la generarea unor cheltuieli nejustificate, atât în privința timpului, cât și a mijloacelor și resurselor umane.

Totodată, organul de urmărire penală, în exercitarea atribuțiilor sale cu diligența impusă de lege, ar fi avut obligația de a propune procurorului, în condițiile prevăzute de lege, încetarea urmăririi penale față de persoanele bănuite sau învinuite, măsură care „reprezintă actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta sau faptele anterior imputate”⁴¹, „fără să lase ca cauza penală să fie distribuită justiției”⁴².

Exemplu elocvent este cazul de escrocherie, urmat de „*deghizarea naturii, originii și deplasării proprietății reale a bunului imobil despre care știa că constituie un venit ilicit, prin invocarea pretinsului fapt că casa individuală de locuit a fost demolată, solicitând actualizarea datelor cadastrale, acțiuni care s-au soldat cu obținerea certificatului despre rezultatele inspectării casei de locuit cu construcțiile gospodărești anexate (...). În continuare, urmărind aceleași intenții, (...) au solicitat și au obținut eliberarea procesului-verbal de recepție finală prin care bunul imobil inițial care nu a suferit în realitate careva modificări, a fost recepționat ca o nouă casă de locuit cu anexă. În rezultat pe aceeași adresă au fost înregistrate 2 construcții noi, coproprietari ai cărora au devenit inculpații*”⁴³. „Este laudabil că, acuzatorul de stat, analizând probele acuzării în coroborare cu probele apărării, a ajuns la concluzia, că în acțiunile inculpaților nu se constată prezența elementelor infracțiunilor incriminate, prevăzute de art. 190 alin. (5) și 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, prezentând ordonanța privind renunțarea integrală la învinuire. Deși, aceste aspecte puteau fi elucidate la faza urmăririi penale, totuși, acuzarea a acționat corect, astfel încât a respectat prevederile art. 6 CEDO”⁴⁴.

Această situație evidențiază un principiu fundamental al procesului penal. În momentul în care organul de urmărire penală sau instanța de judecată constată absența elementelor constitutive ale infracțiunii de bază, care a generat venituri ilicite (așa-numita infracțiune predicat), activitățile desfășurate de către făptuitori nu pot fi încadrate în sfera răspunderii penale pentru infracțiunea de spălare a banilor. În astfel de circumstanțe, tragerea la răspundere penală pentru spălarea banilor devine imposibilă, întrucât nu s-a făcut dovada existenței unei infracțiuni anterioare care să fi

---

⁴¹ Osoianu Tudor, Ostavciuc Dinu, Urmărirea penală, Curs universitar, Chișinău, 2021, p. 370.

⁴² Raport privind evaluarea națională a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, 2022. <https://www.onpcsb.ro/uploads/articole/attachments/643ffdc8b970f186011444.pdf>

⁴³ Sentința Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 05.03.2021, emisă în Dosarul nr. 1-791/18. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/d450f0ed-bade-48df-abd6-342c9f241701 [accesată: 22.04.2023].

⁴⁴ Păun B. C. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. În: Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 97. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/94-102_5.pdf

produs bunurile sau sumele supuse procesului de reciclare. Prin urmare, pentru a putea iniția și finaliza cu succes urmărirea penală în cauzele ce privesc spălarea banilor, este indispensabil să fie dovedită mai întâi comiterea unei infracțiuni predicate, care a generat profituri de natură ilicită.

În practica judiciară se remarcă o divergență semnificativă în ceea ce privește atragerea la răspundere penală a persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor predicate. Chiar dacă majoritatea organelor de urmărire penală gestionează corect aceste cazuri, formulând acuzații pentru ambele categorii de infracțiuni – atât pentru infracțiunea de bază, cât și pentru spălarea banilor –, există situații în care instanțele de judecată exclud infracțiunea predicat, fie cea de spălare a banilor⁴⁵. În astfel de cazuri, de cele mai multe ori, instanțele nu oferă o motivare convingătoare, chiar dacă persoanele în cauză au fost condamnate pentru săvârșirea unor infracțiuni economice sau a altor fapte generatoare de venituri ilegale.

Această practică creează obstacole în asigurarea unei interpretări și aplicări unitare a normelor de drept penal, reducând eficiența eforturilor de prevenire și combatere a infracțiunilor economico-financiare și a fenomenului de spălare a banilor.

În aceste circumstanțe, instanțele invocă dispozițiile art. 6 alin. (2) lit. b) din Convenția privind spălarea banilor, identificarea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, adoptată la 8 noiembrie 1990⁴⁶. Acest act internațional recunoaște posibilitatea, dar nu impune ca obligație, ca statele semnatare să prevadă în legislația lor o excepție prin care persoanele care au comis infracțiunea principală să fie exonerate de răspunderea penală pentru operațiunile de legalizare a veniturilor provenite din acea infracțiune.

Vorbind despre infracțiunea de spălarea banilor trebuie să conștientizăm că ea, în mare parte, are următoare trăsături:

a. Anonimatul – „menținerea anonimatului este una dintre regulile de bază în procesul de spălare a banilor”⁴⁷, astfel încât transferurile de valori provenite din infracțiuni să pară identice cu alte tranzacții legale în contextul economic specific. În practică, numerarul utilizat în astfel de tranzacții trebuie administrat cu prudență, astfel încât să nu lase indicii care ar putea dezvălui proveniența fondurilor. În economiile în care plățile în numerar sunt frecvente, indiferent de valoarea bunurilor sau serviciilor achiziționate, posesia unor sume importante de bani lichizi nu generează, de regulă, suspiciuni asupra persoanelor implicate. Cu toate acestea, în multe jurisdicții,

---

⁴⁵ De exemplu, Sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, emisă în Dosarul nr. 1-549/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/d1efdf36-277e-e511-a1ab-005056a5d154 [accesată: 21.02.2023]. N.a.: Deși era evidentă comiterea infracțiunii de abuz de serviciu prevăzut de art. 335 Cod penal, ca infracțiune predicat, instanța la condamnat doar în baza art. 243 Cod penal.

⁴⁶ Convenția privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională din 08.11.1990 Ratificată prin Legea nr.914-XV din 15.03.2002.

⁴⁷ Department of the Treasury National Money Laundering Risk Assessment (NMLRA), February 2024. <https://home.treasury.gov/system/files/136/2024-National-Money-Laundering-Risk-Assessment.pdf>

operațiunile de valoare ridicată se realizează, de obicei, prin instrumente bancare, cum ar fi transferurile electronice, cecurile sau cardurile de plată. În aceste condiții, deținerea sau circulația unor volume mari de numerar poate atrage atenția autorităților și poate alimenta suspiciuni cu privire la legalitatea originii acestor fonduri.

Pentru a evita aceste suspiciuni, infractorii au dezvoltat metode variate pentru a integra numerarul în circuitul financiar, cum ar fi: „împărțirea sumelor mari în pachete mai mici și depunerea acestora în diferite conturi bancare de către diverse persoane sau conversia sumelor în alte instrumente de plată, precum titlurile la purtător sau ordinele de plată; transferul ilegal de numerar în afara granițelor, unde regulile financiare sunt mai puțin stricte, fie prin intermediul curierilor, fie prin metode ascunse, cum ar fi transportul pe vase de marfă; amestecarea veniturilor ilegale cu cele obținute din afaceri legitime care operează în numerar, astfel încât sumele sunt depozitate împreună pentru a părea parte a fluxului legal”⁴⁸.

b. Viteza constituie a doua regulă fundamentală în mecanismul spălării banilor, având rolul de a facilita circulația accelerată a fondurilor, astfel încât să fie evitată identificarea sursei acestora. După ce sumele de bani lichizi sunt introduse în circuitul financiar, fie pe teritoriul statului unde au fost obținute, fie în altă jurisdicție, persoanele implicate pot exploata avantajele oferite de inovațiile tehnologice și de sistemele moderne de transfer financiar pentru a dispersa fondurile într-un interval de timp extrem de redus. Spre exemplu, plățile electronice realizate prin intermediul rețelelor bancare internaționale permit mutarea unor volume semnificative de capital către destinații din întreaga lume în doar câteva minute, fără a necesita prezența fizică a titularului sau intervenția directă a personalului bancar.

c. Complexitatea procesului de spălare a banilor rezidă în strategia prin care infractorii își fragmentează fondurile în tranzacții multiple și exploatează rapiditatea acestor operațiuni pentru a îngreuna semnificativ – și uneori a face imposibilă – urmărirea fluxului financiar de către organele de anchetă. Spre exemplu, sumele inițiale pot fi transferate într-un cont bancar, după care sunt împărțite și direcționate către diverse alte conturi, aflate în jurisdicții diferite. Ulterior, aceste fonduri sunt din nou redirectionate prin alte operațiuni, construindu-se astfel o rețea complexă de tranzacții internaționale, care complică demersurile autorităților de a reconstitui traseul complet al banilor și de a identifica proveniența acestora.

d. În plus, deși principiul **confidențialității bancare** (secretul bancar) are fundament legal și un rol esențial în protejarea intereselor comerciale ale clienților, acesta poate fi deturnat de la scopul său legitim, favorizând apariția și menținerea așa-numitelor paradisuri fiscale. În ceea ce privește utilizarea acestui termen, merită menționată opinia exprimată de Larii Iu. și David M.,

---

⁴⁸ Șarco Vasile Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor. USM, Chișinău, 2018, p.39 C.Z.U: 338.246.8 (043.3)

care atrag atenția asupra faptului că noțiunea de „paradis fiscal” este adesea folosită într-un mod impropriu. Potrivit autorilor, „pentru a descrie o țară din acest punct de vedere ar trebui utilizat termenul de jurisdicție a secretului financiar. Un anumit grad de discreție financiară și bancară este caracteristic tuturor statelor. Aproape toate statele impun un anumit nivel de protecție pentru informațiile bancare și comerciale, dar și cele mai multe dintre ele nu vor ocroti aceste informații în cazul unei anchete desfășurate de organele legale dintr-o țară străină. O jurisdicție a secretului bancar și financiar va refuza însă aproape întotdeauna să-i încalce propriile sale legi cu privire la secretul bancar, chiar și atunci când ar putea fi vorba despre o violare gravă a legilor unei țări”⁴⁹. Astfel, discreția financiară poate deveni un obstacol major în cooperarea internațională pentru combaterea criminalității economico-financiare, facilitând procesele de ascundere și reciclare a veniturilor ilicite.

Aceste jurisdicții asigură infractorilor atât protecția activelor, cât și anonimatul identității lor, facilitând astfel ascunderea sursei reale a fondurilor. La scară globală, se estimează existența a aproximativ un milion de corporații anonime, care funcționează în baza unor reglementări riguroase privind confidențialitatea financiară și oferă investitorilor străini o formă de imunitate față de investigațiile autorităților și acțiunile judiciare. Acest nivel ridicat de secretizare complică semnificativ accesul organelor de urmărire penală la datele financiare esențiale pentru documentarea activităților infracționale și descoperirea fluxurilor financiare ilicite.

„Deși fapta infracțională are semnificație juridică penală, fără analizarea sa este imposibil să se creeze un sistem integral și complet a caracteristicii criminalistice ale infracțiunilor. Stabilirea corectă a acestui element structural al caracteristicii criminalistice permite stabilirea nu doar a altor circumstanțe legate de această infracțiune, ci și descoperirea altor fapte ilegale. Este evident că, pe lângă funcțiile sale de drept penal, datele privind fapta infracțională conține un potențial criminalistic considerabil.”⁵⁰

În cadrul teoriei referitoare la caracteristicile criminalistice ale infracțiunilor, informațiile privind fapta ilegală joacă un rol central, având o funcție sistemică prin delimitarea unei anumite categorii de fapte penale. Această delimitare permite identificarea și clasificarea trăsăturilor esențiale care caracterizează respectiva categorie de infracțiuni, oferind astfel date valoroase pentru investigația criminalistică, chiar dacă aceste informații sunt de natură probabilistică.

---

⁴⁹ Larii, Iurie, David, Mihail. Zonele off-shore și rolul lor în spălarea banilor. In: Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice, Ed. Editia II-a, 8 decembrie 2022, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI, 2022, Ediția II-a, pp.75. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/174800

⁵⁰ Păun B. C. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. În: Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 97. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/94-102_5.pdf

Date cu privire la timpul comiterii infracțiunii. „Spălarea banilor se efectuează în orice moment, deoarece transferurile naționale și internaționale, tranzacțiile financiare și alte tranzacții legate de procesul de legalizare sunt implementate practic în orice moment al zilei și în orice moment al anului. Durata de timp a proceselor de legalizare poate fi foarte diferită și depinde de numărul de etape ale acestui proces, de natura acestuia, de conținutul acestuia, de numărul de episoade etc. În plus, din punct de vedere al timpului, legalizarea poate fi efectuată continuu sau la intervale diferite. Desigur, cea mai intensă activitate criminală are loc în timpul funcționării oficiale a băncilor, burselor de valori, caselor de schimb valutar, termenul licitațiilor etc.”⁵¹

Un exemplu relevant în domeniul investigării infracțiunilor legate de traficul de droguri și spălarea banilor este cazul lui G.C., care, pe parcursul a doi ani, a desfășurat activități de distribuire a substanțelor narcotice prin intermediul unei platforme online denumite „Философ”, creată și administrată chiar de către acesta. Potrivit hotărârii instanței, G.C. „(...) pentru a deghiza proveniența acestora, pentru a crea posibilitatea de a le utiliza în continuare fără a fi identificat și fără ca numele său să figureze în careva tranzacții bancare, după cum și pentru a evita depistarea și raportarea tranzacțiilor suspecte de către instituția bancară, nu a utilizat conturile bancare înregistrate pe numele său, ci, în diferite circumstanțe, a procurat sau obținut carduri bancare (...) pe numele diferitor persoane, pe care le-a gestionat și utilizat în continuare de pe telefonul său mobil (...), după cum și de pe alte dispozitive, încasând pe aceste conturi bancare mijloace bănești provenite din activitatea ilicită specificată mai sus în sumă totală de 2 446 276,27 lei și 12 757,55 dolari SUA, (...), pe care ulterior le-a transferat, utilizat sau extras prin diferite modalități”⁵². Acest caz ilustrează modul în care infractorii recurg la metode sofisticate pentru a ascunde traseul fondurilor provenite din activități ilegale, utilizând rețele de conturi deschise pe numele altor persoane și mijloace tehnice moderne, ceea ce complică semnificativ procesul de urmărire penală și identificare a beneficiarului real al veniturilor ilicite.

Analiza cauzelor penale examinate⁵³ pe teritoriul Republicii Moldova evidențiază faptul că operațiunile de spălare a banilor au fost desfășurate în intervale de timp variate, atât pe parcursul

---

⁵¹ *Ibidem*.

⁵² Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26.01.2023, emisă în Dosarul nr. 1-22081527-12-1-09062022 (1-1466/2022). Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/db76df7c-3801-4db7-9419-9e0ea5c10022 [accesată: 23.04.2023].

⁵³ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 30.07.2024, emisă în Dosarul nr. nr. 1-2878/2023. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/8442dee7-0ab0-4fb1-965a-c38528898187 [accesată: 16.12.2024]: în perioada 28-29 decembrie 2011, în cadrul unei scheme de spălare a banilor, au fost efectuate tranzacții succesive între companiile SI SRL și BTC SRL, în baza unor contracte fictive. Sumele au fost transferate pe parcursul zilei și nopții pentru a evita detectarea, iar la data de 29 decembrie 2011, OI a ridicat în numerar suma de 1 300 000 lei din contul bancar personal; Sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 06.08.2015, emisă în Dosarul nr. 11111/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f8fb8d73-1d3c-e511-b888-005056a5d154 [accesată: 15.04.2024]: în perioada 14.01.2013 – 31.12.2013, administratorul societății a folosit metode de spălare a banilor prin înregistrarea unor livrări fictive și retrageri în numerar. Operațiunile financiare au fost efectuate atât în timpul zilei, cât și pe timp de noapte, iar sumele au fost retrase în numerar prin mai multe tranzacții

zilei, cât și pe timpul nopții. Aceste tranzacții ilegale s-au realizat fără a ține cont de ziua săptămânii, fiind efectuate atât în zilele lucrătoare, cât și în weekend sau în perioadele destinate odihnei.

Este important de subliniat că această categorie de infracțiuni se caracterizează printr-un grad ridicat de continuitate. Durata extinsă a activităților infracționale poate indica prezența unor structuri criminale organizate sau a unor scheme de fraudă financiară sofisticate, capabile să funcționeze pe o perioadă îndelungată fără a fi descoperite de autorități. De altfel, comiterea infracțiunilor economico-financiare implică, în mod frecvent, un proces elaborat de planificare și implementare, ceea ce explică persistența și recurența acestora în timp.

În aceeași ordine de idei, trebuie remarcat faptul că fenomenul spălării banilor este favorizat în perioadele de instabilitate economică sau crize financiare, contexte în care vigilența autorităților se diminuează, iar vulnerabilitățile sistemului financiar se accentuează⁵⁴. De asemenea, intervalele calendaristice marcate de sărbători, când volumul tranzacțiilor financiare crește în mod firesc, devin oportunități suplimentare pentru camuflarea activităților de legalizare a veniturilor provenite din surse ilicite.

În prezent, această infracțiune, la nivel internațional, este adesea asociată cu atacuri cibernetice și cu transferuri de fonduri prin sisteme de plată online, unde sumele obținute în mod ilegal pot fi relocate rapid, în decurs de câteva ore sau zile, ceea ce îngreunează considerabil procesul de identificare și urmărire a fluxurilor financiare suspecte.

„Timpul săvârșirii spălării de bani este direct influențat de dezvoltarea tehnologiilor financiare, de eficiența mecanismelor de raportare obligatorie a tranzacțiilor suspecte și de capacitatea instituțiilor naționale și internaționale de a colabora în cadrul investigațiilor transfrontaliere. În acest sens, implementarea în Moldova a standardelor internaționale, cum ar fi cele ale Grupului de Acțiune Financiară (FATF), contribuie la reducerea duratei și eficienței acțiunilor de spălare a banilor”⁵⁵.

Date privind locul legalizării veniturilor obținute ilegal. Spălarea banilor este considerată una dintre cele mai complexe și bine coordonate activități infracționale la nivel mondial, având drept scop disimularea originii ilicite a fondurilor și integrarea acestora în circuitul legal al

---

succesive, inclusiv în weekenduri; Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 26.01.2023, emisă în Dosarul nr. 1-1466/2022. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/db76df7c-3801-4db7-9419-9e0ea5c10022 [accesată: 02.07.2023]: în perioada 29 iunie – 3 iulie 2021, au fost realizate retrageri de numerar prin metoda „Cash by Code” de la bancomate, utilizând conturi bancare deschise pe numele unor persoane interpușe. Codurile numerice necesare pentru extragerea sumelor au fost transmise prin aplicații de mesagerie criptată, iar operațiunile au fost efectuate atât în timpul orelor de zi, cât și noaptea.

⁵⁴ Изютина С. В. Проблемы борьбы с легализацией преступных доходов: опыт и перспективы. În: Экономика. Право. Общество № 4 (16), 2018, pp. 70.

⁵⁵ Standardele internaționale privind combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului & proliferare recomandările FATF. [accesată: 24.10.2024]. https://static-api.posta.md/api/v1/storage/18/02/2022/Standarde_internationale_privind_CSB_si_FT_Recomandarile_FATF..pdf.

economiei. Acest proces nu se limitează la simple operațiuni financiare, ci presupune o strategie sofisticată, desfășurată pe parcursul mai multor etape și în locații atent selecționate, menite să ascundă sursa reală a capitalurilor implicate. Din perspectivă criminalistică, investigarea locurilor unde se desfășoară aceste activități are un rol esențial în înțelegerea mecanismului și în adoptarea unor măsuri eficiente de combatere.

Un punct de plecare în procesul de spălare a banilor îl constituie *instituțiile financiare*, atât cele bancare, cât și cele nebancare. „Este bine cunoscut faptul că partea masivă a procesului de spălare a banilor revine sistemului bancar, care este foarte vulnerabil în acest sens.”⁵⁶ Aceste entități, prin specificul activității lor, administrează volume importante de capital, realizând operațiuni financiare la nivel național și internațional, ceea ce oferă posibilitatea efectuării unor transferuri rapide și, în anumite condiții, anonime. Infraactorii care acționează în mod organizat reușesc să mascheze proveniența ilicită a banilor prin depunerea lor în conturi bancare și prin rulara acestora prin rețele financiare complexe, deseori implicând mai multe state. Atât băncile clasice, cât și instituțiile financiare nebancare – de exemplu, societățile de transfer de bani – pun la dispoziția celor implicați infrastructura necesară nu doar pentru deplasarea fondurilor, ci și pentru a le conferi o aparență de legalitate prin diverse operațiuni comerciale.

„Un caz notabil este cel al băncii Wachovia, care a fost implicată într-un scandal de spălare de bani proveniți din traficul de droguri. Între 2004 și 2007, Wachovia a fost acuzată că a permis transferul a peste 378 miliarde de dolari din Mexic, fonduri suspectate că provin din cartelurile de droguri. Banca a fost amendată cu 160 milioane de dolari, dar niciun angajat nu a fost condamnat penal.”⁵⁷ „Operațiunile bancare tradiționale de constituire a depozitelor sau de transfer al banilor și sistemele de creditare oferă un mecanism vital pentru spălarea banilor, în special, în faza inițială de introducere a numerarului în sistemul financiar.”⁵⁸

Chiar dacă metodele utilizate în spălarea banilor sunt diverse și în continuă evoluție, considerăm pertinentă opinia exprimată de D. Ostavciuc, C. Rusnac și V. Șarco, potrivit căreia „procesul de spălare a banilor se realizează în trei etape care pot cuprinde numeroase tranzacții efectuate de făptuitori, tranzacții care sunt de natura să alerteze instituțiile financiare asupra activităților infracționale”⁵⁹. O perspectivă similară este susținută și de V. Florescu, care subliniază

---

⁵⁶ Ulian, Galina, Șarco, Vasile. Riscul de participare a băncii în procesul de spălare a banilor. În: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Exacte și Economice), 2016, nr. 7(97), pp. 16. ISSN 1857-2073.

⁵⁷ WSJ: „Wachovia”, implicată în spălare de bani [accesată: 23.10.2024]. <https://www.bursa.ro/wsj-wachovia-implicata-in-spalare-de-bani-0794875>

⁵⁸ Manual de instruire privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului: Proiect finanțat de uniunea europeană prin Programul Phare, 2002, p.10 [accesată: 26.10.2024]. <http://www.onpcsb.ro/pdf/MANUAL%20INSTRUIRE%20-%20ROMANA.pdf>

⁵⁹ Șarco Vasile Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor. USM, Chișinău, 2018, p.29 C.Z.U: 338.246.8 (043.3); Decizia ICCJ nr. 16/2016. Spălarea banilor. Completul pt. dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală <https://legeaz.net/monitorul-oficial-654-2016/decizie-iccj-16-2016-spalare-de-bani-complet-dezlegare-chestiuni-drept-penal> [accesată: 23.10.2024]; Ostavciuc, Dinu, Odagiu, Iurie, Rusnac,

faptul că „procesul de spălare a banilor are trei etape sau faze: plasare – procesul de «scăpare» de numerarul obținut pe cale ilegală, având ca scop separarea fondurilor provenite din surse ilicite, care ar putea fi supuse supravegherii din partea autorităților competente; stratificare – procesul de transfer al fondurilor între diverse conturi bancare pentru a disimula originea acestora; integrare – integrarea fondurilor în circuitul economic legal”⁶⁰.

„Etapă care poate fi împărțită faza: 1 prespălare (convertirea banilor murdari în bani curați); 2 spălarea principală (conversia banilor în intrări contabile); 3 uscarea sau reciclarea (folosirea banilor pentru a obține profit)”⁶¹.

„Experiența demonstrează că formele preferate de investiții efectuate în timpul fazei de spălare includ: produse financiare (numerar și cecuri bancare, obligațiuni și acțiuni, garanții bancare, garanții bancare primare/emise de bănci de rang II, acreditive stand-by, bilete la ordin emise de bănci de rang II), bunuri de lux (aur și pietre prețioase, antichități, opere de artă), materii prime (materiale de construcții, produse agricole)”⁶².

Spălarea banilor nu se limitează la sistemul bancar. *Întreprinderile de stat și firmele comerciale* joacă un rol semnificativ în acest proces. Ele oferă o mască perfectă pentru infiltrarea banilor murdari în economia legală. O afacere aparent legitimă, fie că este vorba de construcții, comerț internațional sau chiar transporturi, poate deveni rapid un instrument prin care sume uriașe de bani sunt alocate, învârtite și spălate, toate sub aparența unor tranzacții comerciale normale. Aceste firme devin, de multe ori, capcane legale prin care infractorii își ascund activitățile ilicite, înfățișându-le drept profituri obținute cinstit. „*Un exemplu semnificativ este cazul companiei malaysiene IMDB (IMalaysia Development Berhad), care a fost folosită pentru spălarea a miliarde de dolari. Fondurile au fost redirecționate prin firme-fantomă și conturi bancare din întreaga lume. Acești bani au fost folosiți pentru a finanța filme la Hollywood, pentru achiziționarea de proprietăți de lux și alte bunuri scumpe*”⁶³.

Un alt mecanism preferat de spălare a banilor îl reprezintă *punctele de schimb valutar*. „În locuri unde banii se mișcă rapid și în volume mari, cum sunt casele de schimb valutar”⁶⁴, infractorii

---

Constantin. Cercetarea infracțiunilor din materia crimei organizate: Ghid practic – Investigation of crimes in matters of organized crime: Practical Guide. Chișinău: S.n., 2016. 111 p. ISBN 978-9975-121-35.

⁶⁰ Florescu V. Drept bancar și valutar. Ed. Tribuna Economica, București, 2006, p. 36.

⁶¹ Cobzariu Maricela. Legislația și practici naționale privind combaterea spălării banilor. În: Tribuna doctorandului. Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, pp.94. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/12.Legislatia%20si%20practici%20nationale%20privind%20combate%20spalarii%20banilor.pdf [accesată: 26.10.2024].

⁶² Manual de instruire privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului: Proiect finanțat de uniunea europeană prin Programul Phare, 2002, p.29 [accesată: 26.10.2024]. <http://www.onpcsb.ro/pdf/MANUAL%20INSTRUIRE%20-%20ROMANA.pdf>

⁶³ The 1MDB Money Laundering Scandal And Corrupt Politicians [accesată: 23.10.2024]. <https://financialcrimeacademy.org/the-1mdb-money-laundering-scandal-and-corrupt-politicians/>

⁶⁴ Șarco Vasile. Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor. USM, Chișinău, 2018, p.10 C.Z.U: 338.246.8 (043.3)

pot transforma ușor banii în numerar, fără să ridice suspiciuni. Acești bani pot apoi fi transferați în alte jurisdicții, depuși în bănci sau reinvestiți în alte afaceri. De asemenea, schimbul valutar permite o flexibilitate uriașă în mișcarea banilor între diverse valute, complicând urmărirea acestora de către autorități. „În 2012, una dintre cele mai mari rețele de spălare de bani din Columbia, condusă de Victor Patiño Fomeque, a fost expusă. Această rețea folosea case de schimb valutar și bănci din America de Sud și Spania pentru a spăla bani proveniți din traficul de droguri. Fomeque, un fost lider al Cartelului Cali, spăla sume enorme prin puncte de schimb valutar din Columbia și Panama”⁶⁵.

Cazinourile și restaurantele reprezintă alte locuri ideale pentru spălarea banilor. Cazinourile, în special, sunt atractive pentru că acolo circulă sume mari de bani, care pot fi ușor integrate într-un circuit aparent legitim. Infractorii pot cumpăra jetoane de joc cu bani murdari, apoi pot juca o parte din bani și retrage restul ca fiind „câștiguri” legitime. În restaurante, spălarea banilor se face prin falsificarea încasărilor, raportând sume mai mari decât cele reale, astfel încât fondurile murdare să fie „spălate” sub forma unor venituri legale. „Un caz notabil este implicarea cazinourilor din Macao, China, în spălarea banilor proveniți din corupție și crimă organizată. Într-o anchetă din 2013, autoritățile au descoperit că miliarde de dolari provenind din rețele de crimă organizată și politicieni corupți din China au fost spălați prin cazinourile din Macao”⁶⁶.

Un aspect deosebit de important din punct de vedere criminalistic îl reprezintă zonele off-shore, unde legile financiare sunt mai permissive, iar secretul bancar este extrem de protejat.

„Destinațiile off-shore sau paradisurile fiscale sunt țări sau teritorii, adesea insule sau grup de insule, care acceptă implantări fictive de companii, utilizate ca simple cutii poștale, zone cu reglementări elastice privind controlul schimburilor valutare și mari libertăți privind impozitele și care oferă, în același timp, aproape fără excepție, un secret bancar impenetrabil și multe drepturi în acest sens companiilor private”⁶⁷.

Aceste jurisdicții devin un paradis pentru criminalii financiari, deoarece permit ascunderea originii fondurilor și complică investigațiile transfrontaliere. Banii transferați în astfel de zone devin extrem de dificil de urmărit, deoarece tranzacțiile sunt bine protejate de reglementări laxă și lipsa de transparență. În plus, rețelele criminale pot opera nestingherite în astfel de locuri, beneficiind de protecția legilor locale sau a unor sisteme corupte. „Cazul Panama Papers din 2016 a expus utilizarea masivă a companiilor offshore pentru spălarea de bani. Multe personalități

---

⁶⁵ Colombia Poised to Seize Record \$1 Billion from Narco Brothers. [accesată: 23.10.2024]. <https://insightcrime.org/news/analysis/colombia-poised-to-seize-record-1-billion-from-narco-brothers/>

⁶⁶ Money Laundering Through Casinos In Macau [accesată: 23.10.2024]. <https://financialcrimeacademy.org/money-laundering-through-casinos-in-macau/>

⁶⁷ Șarco Vasile. Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor. USM, Chișinău, 2018, p.41 C.Z.U: 338.246.8 (043.3)

*influențe și companii au fost implicate în acest scandal, folosind firme înregistrate în Panama și alte paradisuri fiscale pentru a ascunde bani proveniți din activități ilegale sau evaziune fiscală*⁶⁸.

„Este important de subliniat că nu doar entitățile economice sunt interesate să utilizeze societățile offshore în scopul optimizării fiscale. Aceste practici sunt întâlnite și în rândul persoanelor fizice care doresc să evite impozitele pe avere”⁶⁹. „Elementul distinctiv al offshore-ului îl constituie confidențialitatea”⁷⁰.

„**Lista albă** a paradisurilor fiscale: statele sau teritoriile care au implementat standarde internaționale, prin semnarea a cel puțin 12 acorduri în domeniul fiscal: Argentina, Australia, Barbados, Canada, China, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Japonia, Jersey, Coreea, Malta, Mauritius, Mexic, Olanda, Noua Zeelandă, Norvegia, Polonia, Portugalia, Insulele Seychelles, Slovacia, Africa de Sud, Spania, Suedia, Turcia, Emiratele Arabe Unite, Marea Britanie, Statele Unite, Insulele Virgine Britanice”⁷¹.

„**Lista gri** a paradisurilor fiscale include statele sau teritoriile care s-au angajat să adopte standardele internaționale, dar care au semnat până în prezent mai puțin de 12 acorduri în domeniul fiscal. *Lista gri închis*: Andora, Antigua, Barbados, Aruba, Bahamas, Bahrein, Belize, Insulele Bermude, Insulele Virgine Britanice, Insulele Cayman, Insulele Cook, Republica Dominicană, Gibraltar, Granada, Liberia, Liechtenstein, Insulele Marshall, Monaco, Montserrat Nauru, Antilele Olandeze, Panama, Santa Lucia, Samoa, San Marino, Insulele Vanuatu etc. *Lista gri deschis* (alte centre financiare): Austria, Belgia, Brunei, Chile, Guatemala, Luxemburg, Singapore, Elveția”⁷².

„**Lista neagră** a paradisurilor fiscale: Samoa Americană, Anguilla, Fiji, Guam, Palau, Panama, Rusia, Samoa, Trinidad și Tobago, Insulele Virgine Americane, Vanuatu”⁷³.

Teritoriile asociate cu mafia drogurilor, comerțul ilegal cu arme sau prostituția la fel reprezintă locuri importante pentru spălarea banilor. În aceste regiuni, fluxurile financiare ilegale sunt constante, iar fondurile rezultate din astfel de activități sunt integrate rapid în economia locală

---

⁶⁸ Panama Papers Investigation [accesată: 23.10.2024]. <https://www.agerpres.ro/politica-externa/2024/04/08/panama-papers-douazeci-si-sapte-de-persoane-judecate-incepand-de-luni-in-micul-stat-latino-american--1277287>

⁶⁹ Platon Nicolae, Țurcan Igor. Paradisurile fiscale în lumea contemporană. p. 307. Disponibilă: https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/2384/PLATON%20Nicolae_%20C8%9AURCANU%20Igor_C%20onferinta%20ICSPM%202022%20FINAL%20%289-10%20iunie%202022%29.pdf?sequence=3&isAllowed=y [accesată: 26.10.2024].

⁷⁰ Larii, Iurie, David, Mihail. Zonele off-shore și rolul lor în spălarea banilor. In: Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice, Ed. Ediția II-a, 8 decembrie 2022, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI, 2022, Ediția II-a, p. 77. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/174800

⁷¹ Manual de instruire privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului: Proiect finanțat de uniunea europeană prin Programul Phare, 2002, p.29 [accesată: 26.10.2024]. <https://www.onpcsb.ro/pdf/MANUAL%20INSTRUIRE%20-%20ROMANA.pdf>

⁷² *Ibidem*

⁷³ Lista UE a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscal [accesată: 26.10.2024]. <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>

sau transferate în alte jurisdicții. Orașele-port mari, în special, joacă un rol critic, datorită traficului intens de mărfuri și a prezenței unor infrastructuri financiare dezvoltate. În aceste locații, banii murdari pot fi amestecați cu veniturile legale din comerțul maritim sau cu alte activități economice, devenind astfel și mai dificil de detectat. „Cartelul de droguri Sinaloa, condus de Joaquin „El Chapo” Guzman, a folosit multiple rute și metode pentru a spăla miliarde de dolari din traficul de droguri, inclusiv prin bănci și companii-fantomă. Guzman a fost prins și condamnat în SUA, iar una dintre acuzațiile principale a fost spălarea de bani”⁷⁴.

Capitalele multor state și centrele financiare internaționale sunt, fără îndoială, printre locurile cele mai active în procesul de spălare a banilor. Aici, datorită prezenței unor instituții financiare respectabile și a unui volum enorm de tranzacții internaționale, fondurile murdare se pot ascunde cu ușurință printre cele legitime. Spălarea banilor în astfel de locații se desfășoară la o scară uriașă, infractorii beneficiind de sistemele bancare complexe și de discreția pe care acestea o oferă. De asemenea, colaborarea internațională între rețele criminale face ca banii să circule rapid între diverse capitale și orașe-port mari, complicând și mai mult sarcina autorităților de a urmări aceste fonduri. „Londra este adesea numită „capitala spălării banilor” din cauza reglementărilor lejere și a volumului mare de tranzacții financiare internaționale. Un raport din 2017 al Transparency International a arătat cum companii de tip „shell” (firme-fantomă) sunt folosite în Londra pentru a spăla bani proveniți din Rusia și alte țări”⁷⁵.

Același tip de activitate criminală se regăsește și în sfera *criptomonedelor*⁷⁶, „unde spălarea banilor în criptomonede implică de obicei două tipuri de entități și servicii în lanț:

1. Servicii intermediare și portofele: acestea pot include portofele personale (cunoscute și sub numele de portofele negăzduite), mixere, piețe darknet și alte servicii atât legitime, cât și ilicite. Cripto-criminalii folosesc de obicei aceste servicii pentru a deține fonduri temporar, pentru a-și ascunde mișcările de fonduri sau pentru a schimba activele. Protocoalele DeFi sunt, de asemenea, folosite de către actorii iliciți pentru a converti fonduri, dar nu reprezintă un mijloc eficient de a tăinui fluxul de fonduri.

2. Rampe de ieșire Fiat: se referă la serviciile care permit schimbul de criptomonede cu monede fiat (ex. Euro, USD). Aceasta este cea mai importantă parte a procesului de spălare a banilor, deoarece fondurile nu mai pot fi urmărite prin intermediul analizei blockchain odată ce ajung la un serviciu – doar serviciul în sine ar avea vizibilitate asupra unde merg în continuare. În

---

⁷⁴ El Chapo’s Financial Empire. Disponibil: <https://legal.thomsonreuters.com/en/insights/white-papers/money-laundering-methods-of-drug-cartels-and-the-capture-of-el-chapo> [accesată: 23.10.2024].

⁷⁵ Money laundering in London. Disponibilă: <https://www.london.gov.uk/who-we-are/what-london-assembly-does/questions-mayor/find-an-answer/money-laundering-london-0>; <https://www.transparency.org.uk/uk-remains-global-money-laundering-capital-more-work-be-done> [accesată: 23.10.2024].

⁷⁶ Reniță, Gheorghe, Rusu, Mariana. Spălarea banilor prin intermediul criptovalutelor: studiu de caz. In: Revista Institutului Național al Justiției, 2024, nr. 1(68), pp. 16-21. ISSN 1857-2405.

plus, dacă fondurile sunt convertite în numerar, acestea pot fi urmărite în continuare doar prin metode tradiționale de investigare financiară”⁷⁷.

„În anul 2023, dinamica fluxurilor financiare obținute din adresele ilicite a constituit 24,2 miliarde de USD față de anul 2022 – 39,6 miliarde de USD, o reducere cu 15,4 miliarde de USD”⁷⁸.

În Republica Moldova, fenomenul spălării banilor a fost subiectul mai multor investigații importante, iar examinarea cazurilor elocvente⁷⁹ demonstrează că *băncile și companiile „fantome”* reprezintă locurile unde se săvârșește spălarea de bani. Iar capitală rămâne epicentrul infracțiunilor economice, dar este important de remarcat și existența unor legături internaționale, în special cu state precum Franța, SUA, Cipru și Marea Britanie. Această dimensiune transfrontalieră sugerează o posibilă utilizare a jurisdicțiilor externe pentru spălarea banilor sau pentru facilitarea unor tranzacții ilicite. Cipru, de exemplu, este cunoscut ca un centru financiar utilizat frecvent pentru optimizare fiscală și spălarea de bani, ceea ce ar putea explica implicarea sa în aceste cazuri⁸⁰.

În concluzie, locurile unde se desfășoară spălarea banilor nu sunt alese întâmplător. Fie că este vorba de bănci, firme comerciale, cazinouri sau zone offshore, aceste locații oferă infractorilor posibilitatea de a-și ascunde urmele și de a transforma banii murdari în fonduri aparent legale. Din

---

⁷⁷ Statistici interesante privind activitățile de spălarea banilor. Disponibil: <https://blog.cursuribursa.ro/statistici-si-fapte-interesante-privind-activitatile-de-spalarea-banilor/> [accesată: 23.10.2024].

⁷⁸ Luchian, Ivan, Filip, Angela. Tendințe internaționale de spălare a banilor pe piața de criptomonede. In: *Economica*, 2024, nr. 3(129), pp. 73. ISSN 1810-9136 https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/215537

⁷⁹ „Laundromatul rusesc” (Russian Laundromat): Unul dintre cele mai mari cazuri de spălare de bani care a implicat Republica Moldova a fost Laundromatul rusesc, un sistem prin care au fost spălate aproximativ 20 de miliarde de dolari proveniți din Rusia între 2010 și 2014. Banii au trecut printr-o rețea complexă de bănci și firme din Republica Moldova și Letonia, fiind ulterior transferați în Europa de Vest. Unii oficiali moldoveni au fost implicați în facilitarea acestor tranzacții, folosind instanțele și băncile moldovenești pentru a masca sursa fondurilor [accesată: 23.10.2024]. <https://www.occrp.org/en/project/the-russian-laundromat-exposed/the-russian-laundromat-exposed>; Frauda bancară din 2014: Cazul „furtului miliardului” este unul dintre cele mai notorii în Republica Moldova, având implicații majore și legături cu spălarea de bani. În 2014, trei bănci moldovenești – Banca de Economii, Banca Socială și Unibank – au fost devalizate de circa un miliard de dolari prin intermediul unor credite neperformante și scheme de spălare de bani. Acești bani au fost transferați prin intermediul unor conturi offshore și firme-fantomă, ascunzându-se astfel originea lor [accesată: 23.10.2024]. <https://www.occrp.org/en/investigation/grand-theft-moldova>

⁸⁰ Sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, din 29.10.2015, emisă în Dosarul nr. 1468/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/fd1cf7f0-117e-e511-a1ab-005056a5d154 [accesată: 03.04.2023]: În perioada 2010-2012, administratorii societății „ALTP” SRL au organizat o schemă de spălare a banilor, transferând fonduri către companii offshore înregistrate în Cipru. Sumele direcționate au fost 4 179 773 dolari SUA către „BSMT LTD”, 5 147 862 dolari SUA către „VNGS LTD” și 3 600 000 dolari SUA către „IBBM MNG LTD”, toate având adresa juridică în Limassol, Cipru. În total, 12 927 635 dolari SUA au fost convertiți și transferați prin acest mecanism; Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 28.10.2019, emisă în Dosarul nr. 1-2252/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/e12b1963-c853-4627-97a0-492251f798bf [accesată: 19.02.2024]: În perioada iunie-octombrie 2018, o companie nerezidentă din Cipru, „FIL”, a fost utilizată ca paravan pentru desfășurarea unor activități financiare neînregistrate pe teritoriul Republicii Moldova. Sub pretextul prestării de servicii financiare, a fost organizat un call center clandestin, prin care erau atrași investitori în piața financiară internațională. Cipru a fost utilizat ca jurisdicție de înregistrare, evitând astfel supravegherea autorităților moldovenești; Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 14.01.2020, emisă în Dosarul nr. 1-837/2016. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/acc40152-8550-4d56-9e24-b321729ff4bb [accesată: 17.04.2024]: Într-un caz complex de spălare a banilor, inculpatul a utilizat companii offshore pentru a transfera sume mari de bani în Cipru, sub pretextul unor tranzacții comerciale fictive. Fondurile au fost transferate prin contracte de închiriere și achiziții fictive, iar Cipru a fost ales datorită reglementărilor permissive și a secretului bancar din această jurisdicție.

punct de vedere criminalistic, identificarea acestor locuri și monitorizarea atentă a activităților financiare care se desfășoară acolo sunt esențiale pentru a stopa acest fenomen și a aduce în fața justiției pe cei implicați în astfel de activități.

Datele privind obiectul infracțiunii de spălarea banilor. Infracțiunea de spălare a banilor are un impact semnificativ asupra securității economice a statului, iar, odată cu proliferarea activităților criminale de acest tip, ajunge să amenințe și securitatea întregului sistem economic mondial. „Obiectul acestei infracțiuni nu se limitează doar la consecințele directe asupra statului individual, ci include și funcționarea normală a sistemului de credit și a celui financiar, cuprinzând sistemul valutar național și instituțiile financiare nebankare”⁸¹.

Implicarea diferitelor instituții financiare în procesele de spălare a fondurilor ilicite conduce la incriminarea acestor entități și contribuie la o extindere alarmantă a fenomenului corupției în rândul funcționarilor publici. Această corupție, la rândul său, devine profund înrădăcinată, fiind strâns legată de rețelele crimei organizate. „Capitalul obținut în mod ilicit și ulterior legalizat (prin procesul de spălare a banilor) devine una dintre principalele resurse financiare pentru susținerea corupției la multiple niveluri administrative și politice”⁸².

„Din punct de vedere material, obiectul infracțiunii de spălare a banilor cuprinde o gamă largă de fonduri și bunuri, fie ele mobile sau imobile, precum și o diversitate de valori mobiliare. În primul rând, este vorba de numerar, fie în moneda națională, fie în valută străină, de bani depozitați în conturi bancare, de orice tip de valori economice și bunuri cu potențial financiar. În această listă intră, de asemenea, titlurile de valoare, cum ar fi acțiunile, cambii, obligațiuni, bonuri de trezorerie, precum și metalele și pietrele prețioase. Mai mult decât atât, bunurile imobile, cum ar fi terenurile, participațiile la firme și parteneriate, precum și alte forme de investiții, sunt vizate ca obiect material al spălării banilor. Drepturile legate de aceste bunuri sunt variate și pot include obligațiuni, servituți și alte drepturi de folosință. Acest fenomen include chiar și drepturi de proprietate intelectuală, precum brevetele, dovedind complexitatea și dimensiunea vastă a obiectului material al acestei infracțiuni”⁸³. Prin urmare, infracțiunea de spălare a banilor acoperă o varietate largă de active, toate fiind potențial utilizate în procesele de legalizare a fondurilor obținute ilegal. Aceste practici au ca scop susținerea unei economii tenebre, care, la rândul său,

---

⁸¹ Păun B. C. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. În: Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective , Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Ediția 5, pp. 98. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/94-102_5.pdf

⁸² Andronache, Anatolie, Rusnac, Constantin. Criminalizarea politicii și criminalitatea politizată. În: Criminalitatea Politică: Reflecții istorico-juridice, manifestări și consecințe. Ediția 2013 și ediția 2015. Conferință științifico-practică internațională. Chișinău, 28.02.2013, pp. 160-164. ISBN 978-9975-121-11-8. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/145302

⁸³ Păun B. C. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. În: Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective , Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 98. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/94-102_5.pdf

afectează stabilitatea economică și financiară la nivel global, subminând încrederea în sistemul financiar internațional și facilitând desfășurarea altor activități ilicite.

Analiza practicii judiciare din Republica Moldova⁸⁴ relevă faptul că infracțiunile predicate asociate spălării banilor acoperă o gamă variată de fapte penale. Printre acestea se regăsesc: evaziune fiscală (art. 244 CP), înșelăciune (art. 190 CP), delapidare (art. 191 CP), fals în acte (art. 361 CP), practicarea ilegală a activității de întreprinzător (art. 241 CP), excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP), circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare (art. 217/1 CP), falsul în declarații (art. 352/1 CP), proxenetism (art. 220 CP), trafic de copii (art. 206 CP), trafic de ființe umane (art. 165 CP), contrabanda (art. 248 CP), fraudă informatică (260/6 CP), etc.

Date privind subiecții infracțiunii. Datele referitoare la profilul subiecților implicați în infracțiunea de spălare a banilor evidențiază anumite caracteristici comune, conturate pe baza literaturii de specialitate și a studiilor de caz analizate. Potrivit cercetărilor, „aproximativ 85% dintre făptuitorii implicați în cazuri de spălare de bani sunt bărbați. Acest lucru poate fi legat de prezența mai mare a bărbaților în roluri de conducere și poziții cheie în mediul de afaceri și financiar. Totuși, există și cazuri de femei implicate, care acordă o asistență intelectuală (de exemplu, contabilitate sau avocatură) sau în parteneriate cu făptuitori de sex masculin.”⁸⁵

Din perspectiva vârstei, datele furnizate de Europol indică faptul că „72% dintre infractori au între 30 și 50 de ani. Acest interval de vârstă corespunde unei etape profesionale de maturitate, în care persoanele au acumulat suficientă experiență și rețele de contacte pentru a exploata vulnerabilitățile financiare.”⁸⁶

Totodată, nivelul de instruire al persoanelor implicate în astfel de infracțiuni reprezintă un factor important. Cei mai mulți dintre făptuitori au urmat studii superioare, în special în domenii precum economia, contabilitatea sau dreptul. Acest bagaj de cunoștințe le oferă competențele necesare pentru a identifica și utiliza în propriul beneficiu punctele slabe ale sistemului financiar. Conform unui studiu realizat de ACAMS, „peste 60% dintre cei implicați în spălarea de bani au

---

⁸⁴ De exemplu: Sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, din 29.10.2015, emisă în Dosarul nr. 1468/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/fd1cf7f0-117e-e511-a1ab-005056a5d154 [accesată: 03.04.2023]; Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 30.07.2024, emisă în Dosarul nr. nr. 1-2878/2023. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/8442dee7-0ab0-4fb1-965a-c38528898187 [accesată: 16.12.2024]; Sentința Judecătorei Comrat, sediul Central, din 01.09.2022, emisă în Dosarul nr. 1-122/2022. Disponibilă: https://jco.instante.justice.md/pigd_integration/pdf/d3bd8afe-5774-4309-b4e3-84d9f11f8b6b [accesată: 14.09.2024]; Sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, din 08.05.2018, emisă în Dosarul nr. 1-19/17. Disponibilă: https://jdr.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/582fff79-ad52-e811-80d7-0050568b4d5b [accesată: 14.08.2023] și altele.

⁸⁵ The Role of Gender in Organized Crime and Money Laundering [accesată: 23.10.2024]. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/Crime/Role_of_Gender_in_Money_Laundering.pdf

⁸⁶ Europol, SOCTA Report: Age Demographics of Economic Crime Offenders [accesată: 28.10.2024]. <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/socta-report-serious-and-organized-crime>

absolvit studii universitare, arătând o corelație între nivelul de educație și complexitatea infracțiunii.”⁸⁷

Funcția ocupată de persoanele implicate în activități de spălare a banilor reprezintă un factor determinant în desfășurarea acestui tip de infracțiune. Potrivit datelor disponibile, „aproximativ 30% dintre infractori ocupă poziții de conducere în instituții financiare sau companii și au acces la informații sensibile. Alte 20% dintre persoane activează în profesii de suport (precum contabili, consultanți fiscali), care oferă expertiza necesară pentru camuflarea tranzacțiilor suspecte.”⁸⁸

În lipsa implicării, fie active, fie pasive, a conducerii superioare din cadrul instituțiilor financiare, elaborarea și punerea în aplicare a schemelor sofisticate de spălare a veniturilor provenite din activități ilicite ar fi mult mai dificilă. „Dezvoltarea efectivă și realizarea schemelor de spălare a veniturilor ilegale este mult mai dificilă, fără participarea activă sau pasivă a top-managementului băncii. Acest tip de problemă este pe deplină măsură reflectat de exemplul rău famatului The Bank of New York (BoNY) din SUA. Din anul 1999, în mass-media mondială de top s-a discutat în mod activ faptul că la elaborarea și realizarea schemei frumoase de spălare a veniturilor ilegale, care, potrivit ziarului The Wall Street Journal, au utilizat până la 80% din importatorii ruși, au fost implicați vicepreședintele-senior BoNY și vicepreședintele al filialei din Londra a acestei băncii.”⁸⁹

Este relevant să amintim că, în cadrul unei conferințe destinate clienților The Bank of New York din Scandinavia, Rusia și Europa de Est, vicepreședintele filialei londoneze, L. Edwards, a susținut un discurs cu privire la problematica spălării banilor, ceea ce a alimentat suspiciunile legate de nivelul de implicare al conducerii băncii în astfel de operațiuni.

În ceea ce privește istoricul infracțional al persoanelor implicate în activități de spălare a banilor, se remarcă faptul că „40% dintre persoanele implicate în spălare de bani au un istoric de infracțiuni economice, cum ar fi fraudă și evaziunea fiscală. Astfel de infracțiuni precedente sunt deseori un indicator al tendinței de recidivă în criminalitatea economică.”⁹⁰

Totodată, conexiunile acestora cu mediile infracționale organizate sunt bine documentate. Potrivit datelor disponibile, „35% dintre infractori având relații dovedite cu grupuri de crimă

---

⁸⁷ Educational Backgrounds of Money Laundering Offenders [accesată: 23.10.2024]. <https://www.acams.org/en/about/press/educational-backgrounds-in-money-laundering>

⁸⁸ Typologies Report on Money Laundering and Terrorist Financing Risks in the Financial Sector [accesată: 23.10.2024]. <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Typologies-Money-Laundering-Terrorist-Financing.pdf>

⁸⁹ Sornette D., Woodard R. Financial Bubbles, Real Estate Bubbles, Derivative Bubbles and the Financial and Economic. In: Swiss Finance Institute Research Paper Series, no.15, 2009. p. 496-51.

⁹⁰ Patterns of Criminal Histories in Financial Crimes [accesată: 23.10.2024]. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JMLC-10-2016-0047/full/html>

organizată. Acești indivizi sunt adesea implicați în activități conexe precum traficul de droguri sau de persoane, care generează fonduri semnificative ce necesită spălare.”⁹¹

Pe baza analizei empirice efectuate în cadrul prezentei cercetări, având ca obiect infracțiunile de spălare a banilor comise pe teritoriul Republicii Moldova, poate fi conturat un profil criminalistic detaliat al persoanei făptuitorului.

Categoria de subiect. Majoritatea absolută a persoanelor implicate (84,1%) sunt indivizi, ceea ce indică faptul că acest tip de infracțiune este comis, în principal, de persoane fizice, care acționează fie pe cont propriu, fie în cadrul unor structuri infracționale organizate. Totodată, implicarea persoanelor juridice, într-o proporție de 15,9%, reflectă utilizarea entităților economice ca paravan pentru disimularea sursei veniturilor ilegale, evidențiind complexitatea sporită a metodelor utilizate.

Genul. Preponderența bărbaților în rândul făptuitorilor, respectiv 78,9%, confirmă tendințele deja cunoscute în domeniul criminalității economico-financiare, unde aceștia ocupă roluri dominante. Totuși, implicarea femeilor, în proporție de 21,1%, demonstrează participarea activă a acestora, fie în calitate de coautori sau complici, fie în roluri de suport, cum ar fi reprezentanți legali ai societăților comerciale implicate în schemele de spălare a banilor.

Vârsta. Media de vârstă a făptuitorilor este de 36 de ani, cu o concentrație semnificativă, de 50%, în categoria de vârstă 30-40 de ani. Acest lucru sugerează că infracțiunile sunt comise, preponderent, de persoane care dețin deja o anumită experiență profesională și acces la rețele economice și financiare, ceea ce le oferă avantajele necesare pentru exploatarea lacunelor legislative și operaționale.

Cetățenia. Majoritatea absolută a persoanelor cercetate sunt cetățeni ai Republicii Moldova, ceea ce indică un caracter național predominant al infracțiunilor de spălare a banilor. Acest fapt sugerează că sursa principală a veniturilor ilicite este internă, deși există și cazuri în care aceste fonduri sunt transferate prin rețele transfrontaliere.

Nivelul de educație. Ponderea ridicată a făptuitorilor cu studii superioare (51,8%), urmată de cei cu studii medii (31,1%) și cei cu studii superioare nefinalizate (17%), demonstrează faptul că pregătirea profesională în domenii precum economia, dreptul și finanțele este esențială pentru conceperea și implementarea schemelor complexe de spălare a banilor.

Situația militară. Distribuția aproape egală între persoanele care au efectuat serviciul militar (47,8%) și cele care nu au această obligație (52,2%) arată că acest criteriu nu influențează semnificativ participarea la astfel de infracțiuni.

---

⁹¹ Connections Between Money Laundering and Organized Crime [accesată: 23.10.2024]. <https://www.transparency.org/en/publications/connections-between-money-laundering-and-organized-crime>

Domiciliul. O proporție majoritară de 81,8% dintre persoanele implicate provin din municipiul Chișinău. Această concentrație reflectă rolul capitalei ca centru financiar și economic al țării, oferind oportunități extinse pentru desfășurarea activităților ilegale de acest tip. Restul de 18,2% provin din localități precum Comrat, Rîșcani, Bălți și Tiraspol, indicând o implicare mai redusă, dar nu lipsită de relevanță, a altor regiuni.

Antecedentele penale. Interesant este faptul că 82,6% dintre făptuitori nu dețineau cazier judiciar anterior, ceea ce ar putea sugera fie caracterul oportunist al acestor fapte, fie sofisticarea infractorilor în evitarea detecției. În schimb, 17,4% aveau antecedente penale, ceea ce indică o posibilă recidivă sau o implicare anterioară în activități similare.

Participația infractorilor. Toate persoanele analizate au avut o implicare directă și conștientă în săvârșirea faptelor, fără a fi identificate cazuri de implicare accidentală sau neintenționată. Această observație subliniază caracterul organizat și planificat al infracțiunilor de spălare a banilor, care exclud acțiunile întâmplătoare.

Starea civilă. O proporție de 48,1% dintre făptuitori sunt căsătoriți, iar 15% sunt divorțați, ceea ce sugerează că anumite circumstanțe personale, inclusiv presiunile familiale sau accesul la resurse comune, pot influența decizia de a participa la activități ilegale.

Statutul ocupațional. Un procent de 43,5% dintre persoanele implicate erau angajate, în special în domeniile administrative și financiare, ceea ce le-a permis accesul direct la mecanismele și instrumentele necesare pentru comiterea infracțiunilor. În același timp, 56,5% dintre făptuitori nu aveau un loc de muncă stabil, fiind cel mai probabil folosiți ca intermediari sau „figuranți” în structuri mai largi, pentru a reduce expunerea liderilor grupărilor criminale.

Un exemplu relevant este cazul de învinuire a lui TI și MV, care, „în perioada noiembrie 2009 – iunie 2010, (...), în urma derulării unei scheme criminale, prin escrocherie, în urma organizării licitațiilor frauduloase pe internet, au dobândit ilicit bunurile altor persoane din regiunea SUA și Irlanda, prin înșelăciune și abuz de încredere. Urmărind scopul criminal de a obține mijloacele bănești a altor persoane, suspecții foloseau pașapoarte contrafăcute pentru a deschide conturi bancare la diferite bănci din SUA. Conturile date erau sunt deschise de către inculpați pentru ca în urma petrecerii licitațiilor frauduloase pe internet, persoane de bună credință care au câștigat licitațiile în cauză să vireze banii în contul indicat de către inculpați, pentru bunul licitat, pe care în realitate suspecții nu îl dețin. TI și MV, în urma înțelegerii prealabile, în perioada februarie – iulie 2010, cu alți cetățeni ai Republicii Moldova dintre care, BV, HI și RM, au deschis conturi curente în BC „Victoria Bank” SA, pe numele ultimilor și în scopul voalării acțiunilor sale criminale, dorind să atribuie un aspect legal sursei și provenienței mijloacelor bănești și să asigure tăinuirea și deghizarea informației privind natura, originea, mișcarea și apartenența acestor mijloace bănești, provenite din săvârșirea unei infracțiuni,

suspecții au transferat aceste mijloace bănești, și anume suma de 36 000 dolari SUA lui MI, 34 000 dolari SUA lui HM, 25 000 dolari SUA lui RM și 173 400 dolari SUA lui BV pe conturile curente a acestora care au fost ridicați integral în numerar de ultimii și transmiși lui TV și în unele cazuri lui MI, MI, BV, HM, RM obținând un procent din suma totală transferată și ridicată”⁹².

Având la bază materialul anterior menționat, denotăm câteva grupe de subiecți: angajați ai instituțiilor bancare; angajați ai altor întreprinderi; manageri de întreprinderi și instituții bancare; intermediari; neangajați în câmpul muncii.

Pe lângă acești, se pot distinge:

a) *Persoane care obțin venituri pe cale criminală, dar nu se ocupă nemijlocit de legalizarea acestor venituri*, de exemplu, membrii unei organizații criminale, care generează sume semnificative de bani prin trafic de ființe umane, de arme etc., aleg să nu se implice personal în spălarea acestor venituri⁹³. Ei externalizează această activitate către experți în domeniul financiar sau către rețele specializate care se ocupă de spălarea banilor;

b) *Persoane care nu comit alte infracțiuni, dar se ocupă doar de legalizarea veniturilor obținute pe cale criminală*, de exemplu pot fi persoane precum specialiști financiari, bancheri sau avocați, care utilizează cunoștințele lor despre sistemul financiar pentru a crea structuri complexe menite să ascundă sursa veniturilor ilicite.

În aceeași ordine de idei urmează de menționat „activitățile de tip *money mule* (cărăuși de bani) „reprezintă o parte importantă din infracțiunile de spălarea banilor”⁹⁴. Cărăușii sunt persoane care primesc bani de la un terț în contul lor bancar și îi transferă unei alte persoane sau îi scoate în numerar și îi dă altcuiva. Pentru acest lucru, căraușii primesc un comision. Conform datelor Europol, „grupurile infracționale de spălarea banilor recrutează cărauși de bani în special din rândul tinerilor cu vârsta sub 35 de ani, însă nici adulții nu sunt evitați. Statisticile arată că 90% din tranzacțiile de tip *money mule* identificate sunt legate de criminalitatea cibernetică. Baniile ilegale provin adesea din activități criminale, cum ar fi phishing, atacuri malware, fraudă prin licitații online, fraudă de comerț electronic, fraudă CEO, escrocherii romantice, fraudă legată de rezervări de vacanțe, rezervări și multe altele”⁹⁵.

c) *Persoane care obțin venituri pe cale criminală și care, totodată, se ocupă și de legalizarea acestor venituri*. Aceste persoane dispun de cunoștințe financiare avansate și își

---

⁹² Sentința Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 30.09.2010, emisă în Dosar. nr. 1-585/10. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/2b846031-83e2-df11-99e0-00215ae0031b [21.04.2023].

⁹³ Department of the Treasury National Money Laundering Risk Assessment (NMLRA), February 2024. <https://home.treasury.gov/system/files/136/2024-National-Money-Laundering-Risk-Assessment.pdf>

⁹⁴ Department of the Treasury National Money Laundering Risk Assessment (NMLRA), February 2024, p.3 <https://home.treasury.gov/system/files/136/2024-National-Money-Laundering-Risk-Assessment.pdf>

⁹⁵ Statistici interesante privind activitățile de spălarea banilor [accesată: 23.10.2024]. <https://blog.cursuribursa.ro/statistici-si-fapte-interesante-privind-activitatile-de-spalarea-banilor/>

coordonează acțiunile astfel încât să controleze întregul proces, de la comiterea infracțiunilor până la integrarea banilor în economia legală. „*Un exemplu emblematic în acest sens este Bernie Madoff, care a orchestrat o schemă Ponzi de amploare, generând miliarde de dolari în mod ilegal. Madoff a manipulat fondurile investitorilor săi, utilizând diverse metode pentru a spăla banii obținuți, fără a depinde de alți intermediari în acest proces. Acest exemplu subliniază modul în care o singură persoană poate să orchestreze atât activități infracționale, cât și procesele de spălare a banilor, obținând astfel un control total asupra operațiunilor sale*”⁹⁶.

Comportamentul subiecților implicați în infracțiuni este influențat semnificativ de rolurile pe care le joacă în legalizarea veniturilor obținute ilegal și de funcțiile specifice în cadrul activităților criminale. Analizând aceste aspecte, putem identifica o clasificare clară a acestor subiecți în trei categorii: liderii, care concep și coordonează procesele complexe de spălare a banilor „murdari”, complicii care contribuie la realizarea acestor activități, și intermediarii care acționează ca legături între diversele părți implicate.

Este relevant de menționat că, printre intermediari, se regăsesc atât persoane care îndeplinesc un rol activ și direct în derularea acestor activități ilicite, asumând o responsabilitate semnificativă, cât și persoane care participă în mod indirect sau auxiliar, oferind sprijin secundar. În plus, este esențial de evidențiat faptul că unii dintre aceștia dețin un grad ridicat de specializare în domeniul activităților infracționale, dispunând de cunoștințe și competențe avansate care le permit să desfășoare acțiunile lor într-un mod eficient și bine structurat. Un alt aspect semnificativ se referă la trăsăturile personale și stilul de viață al acestor subiecți. Mulți dintre autorii infracțiunilor duc un mod de viață extravagant, caracterizat prin cheltuieli semnificative. Aceștia pot fi observați trăind în condiții de lux, având afaceri, proprietăți imobiliare și mașini de lux, ceea ce sugerează un statut social înalt obținut prin mijloace ilicite.

O analiză importantă pe care am realizat-o este legată de dificultățile întâmpinate în obținerea informațiilor necesare. Atunci când persoanele comit infracțiuni predicat, cum ar fi escrocheriile sau evaziunea fiscală, și ulterior desfășoară activități de spălare a banilor, organul de urmărire penală are mai multe șanse să obțină informații relevante referitoare la întregul lanț infracțional. Acest lucru se datorează faptului că autoritățile pot face conexiuni între activitățile ilegale, înțelegând astfel structura rețelei infracționale.

În contrast, complexitatea crește atunci când faptele sunt comise de mai multe persoane, inclusiv existența intermediarilor. Acest lucru poate genera dificultăți semnificative în identificarea tuturor autorilor infracțiunii, provocând neclarități în ceea ce privește circumstanțele

---

⁹⁶ Bernie Madoff, creierul din spatele celei mai mari fraude din lume [accesată: 25.10.2024]. <https://www.descopera.ro/cultura/20304213-bernie-madoff-creierul-din-spatele-celei-mai-mari-fraude-din-lume>

exacte ale faptei și, în consecință, împiedicând realizarea unei imagini complete asupra activității infracționale.

Prin urmare, există riscul ca anumite detalii semnificative ale mecanismului infracțional să fie neglijate, precum și aspecte cruciale necesare pentru desfășurarea unei investigații complete și eficiente. Această complexitate evidențiază importanța unei abordări meticuloase și sistematice în examinarea activităților legate de spălarea banilor și a altor infracțiuni conexe, pentru a asigura o înțelegere amplă și o combatere adecvată a acestor fenomene.

Date privind vinovăția făptuitorilor. Examinarea amănunțită a aspectelor legate de responsabilitatea inculpaților în cazurile de spălare a banilor scoate în evidență o serie de elemente semnificative. „Astfel, s-a constatat că, în aproximativ 10,5% dintre cauzele penale examinate în instanță, inculpaților nu li s-a putut dovedi vinovăția în comiterea infracțiunii de spălare a banilor. Spre exemplu, într-unul dintre aceste cazuri, procurorul a decis să retragă învinuirea, în timp ce, în alt caz, procesul penal a fost încetat pe motivul decesului inculpatei. În restul de 89,5% dintre cauze, vinovăția inculpaților a fost stabilită cu succes, iar în aproximativ jumătate dintre aceste cazuri, inculpații și-au recunoscut vina”⁹⁷.

În aceste cazuri, judecata s-a desfășurat fie pe baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, fie în urma unui acord de recunoaștere a vinovăției, ceea ce a demonstrat cooperarea inculpaților cu organele de aplicare a legii. În acest context, este evident că probatoriul obținut în faza de urmărire penală a avut un impact determinant în stabilirea vinovăției celor implicați

„Datele prezentate relevă, de asemenea, eficiența organelor de urmărire penală în administrarea unor probe legale și concludente, ceea ce a permis dovedirea vinovăției în cazurile în care aceasta a fost demonstrată”⁹⁸. Situația evidențiază atât competența profesională a ofițerilor de urmărire penală, cât și calificarea și profesionalismul procurorilor, care au depus eforturi considerabile pentru a susține acuzațiile în instanță. Astfel, activitatea desfășurată de aceștia este esențială pentru asigurarea unui act de justiție corect și pentru consolidarea încrederii publice în sistemul juridic.

„Este de menționat că legea nu obligă persoana acuzată să-și demonstreze nevinovăția, deși are dreptul să o facă. Aceasta înseamnă că ea nu poate fi obligată să depună nicio mărturie, sub orice răspundere legală, iar refuzul de a depune mărturie nu poate fi interpretat ca recunoașterea vinovăției sale sau ca apărătorul învinuitului are dreptul și este obligat să-i dovedească clientului

---

⁹⁷ Păun B. C. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. În: Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 100. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/94-102_5.pdf

⁹⁸ Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative https://www.justice.gov.md/sites/default/files/document/attachments/sinteza_objecțiilor_si_propunerilor_cpp_definitivata.pdf

său nevinovăția sau prezența unei circumstanțe atenuante”⁹⁹. Din prezumția nevinovăției rezultă următoarea regulă: vinovăția neprobată este egală cu nevinovăția probată”¹⁰⁰. În urma analizei efectuate, se constată că în cazurile în care inculpații și-au recunoscut vinovăția, drepturile acestora nu au fost încălcate, inclusiv prezumția de nevinovăție.

„Prin activitățile de combatere a spălării banilor, autoritățile reușesc să recupereze de la infractori doar 0,1% din fondurile obținute ilegal”¹⁰¹.

Procesul de formare și localizare a probelor. Procesul în cauză reprezintă o componentă structurală esențială a caracteristicii criminalistice, dispunând de capacități semnificative de identificare și analiză, atât în ceea ce privește căutarea indiciilor, cât și abilitățile cognitive implicate. Legalizarea veniturilor provenite din activități ilegale lasă inevitabil, în urmă, numeroase urme ale acestor acțiuni în diverse documente financiare, bancare, contabile, vamale, de mărfuri și altele, precum și în documente interne (neoficiale), acte de evidență, iar adesea ciornele și notele nesistematizate joacă un rol crucial în soluționarea acestor infracțiuni.

Informațiile semnificative din punct de vedere criminalistic sunt deseori întipărite atât în memoria persoanelor implicate direct în comiterea infracțiunilor, cât și în a martorilor oculari care au asistat la anumite momente sau fapte relevante. „Totodată, cele mai valoroase și precise informații provin adesea din declarațiile angajaților instituțiilor financiare sau nefinanciare prin intermediul cărora au fost efectuate operațiunile de expulzare a capitalului ilicit. Aceste declarații conțin detalii esențiale, corelate direct cu datele relevante din documente, ceea ce le transformă într-o sursă importantă în procesul de investigare și soluționare a cazurilor de spălare a banilor”¹⁰².

„Drept exemplu se prezintă cauza penală de învinuire a lui EA în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 42 alin. (5), art. 190 alin. (5) și art. 42 alin. (2), art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, unde vinovăția acestuia a fost dovedită pe deplin, inclusiv datorită audierii celor 7 martori, care au relatat instanței date importante pentru justa soluționare a cauzei”¹⁰³.

---

⁹⁹ Păun B. C. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. În: Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 100. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/94-102_5.pdf

¹⁰⁰ Ostavciuc Dinu, Presumption of innocence - national framework and international standards (The article has been developed on the basis of the project “Ensuring Human Rights in the Preliminary Stages: the National Criminal Procedural Norm, European and International Practices”, within the Postdoctoral Programs for the years 2022-2023, with the number 22.00208.0807.04 / PD I), Scientific Annals of the Academy “Stefan cel Mare” of MIA of the Republic of Moldova, p. 11-12. Disponibilă: http://dSPACE.academy.police.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/689/Anale_stiint_ale_Academiei_nr_15_2022_%208-25.pdf?sequence=1&isAllowed=y [accesată: 21.04.2023].

¹⁰¹ Statistici interesante privind activitățile de spălarea banilor. Disponibilă: <https://blog.cursuribursa.ro/statistici-si-fapte-interesante-privind-activitatile-de-spalarea-banilor/> [accesată: 23.10.2024].

¹⁰² Șarco Vasile Eficentizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor. USM, Chișinău, 2018, p.49 C.Z.U: 338.246.8 (043.3)

¹⁰³ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 14.01.2020, emisă în Dosarul nr. 1-837/2016. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/acc40152-8550-4d56-9e24-b321729ff4bb [accesată: 23.04.2023].

„Mascând caracterul criminal al veniturilor, încercând să le *separe* din sursele criminale, infractorii lasă inevitabil urme ale activităților lor de acoperire. În efortul de a ascunde urmele infracțiunii predicat (de exemplu, evaziune fiscală, circulație ilegală a drogurilor etc.), autorii infracțiunii de spălare a banilor lasă urme noi. În același timp, apare adesea o situație paradoxală - cu cât activitățile de deghizare a infracțiunilor predicat sunt mai active și mai diverse, cu atât mai semnificative ca volum și uneori chiar mai proeminente în conținutul lor, se manifestă consecințele legalizării. Dar în realitate nu există nimic paradoxal în acest fenomen”¹⁰⁴.

„Acest lucru se datorează, în primul rând, anumitor complexități ale gândirii reflexive, structurii sale pe mai multe niveluri. În al doilea rând, trebuie avut în vedere faptul că majoritatea acțiunilor de mascare formează consecințe juridice în exterior și, conform infractorilor, nu au nevoie de o acoperire suplimentară specială. Cu toate acestea, studiul lor optim și utilizarea ulterioară a rezultatelor obținute vor face, în mod necesar, posibilă „smulgerea vălului” și dezvăluirea urmelor infracțiunii. Acest proces este deosebit de eficient în cauzele penale privind legalizarea veniturilor ilegale, deoarece permite nu numai detectarea urmelor „infracțiunii predicat”, ci și identificarea unui „lanț infracțional” complex și, adesea, a întregii rețele criminale”¹⁰⁵.

O trăsătură distinctivă esențială a caracteristicii criminalistice în infracțiunea de spălare a banilor este legătura strânsă pe care aceasta o are cu infracțiunile principale, respectiv acele fapte prin care se obțin bani sau alte bunuri ilicite. Această interdependență nu doar că reflectă o conexiune profundă între caracteristicile criminalistice ale celor două categorii de infracțiuni, dar exercită și o influență reciprocă, determinând o adaptare mutuală a modurilor de operare și a tipologiilor probelor pe care fiecare infracțiune o generează.

Legătura dintre trăsăturile criminalistice ale infracțiunilor ce generează venituri ilicite și caracteristicile infracțiunii de spălare a banilor reprezintă un aspect crucial, întrucât permite examinarea acestora ca elemente interconectate, ce fac parte dintr-un sistem informațional complex și adaptabil. În acest context, trăsătura criminalistică a procesului de legalizare a veniturilor dobândite ilegal poate fi înțeleasă ca o componentă esențială a acestui sistem. Aceasta include aplicarea unor metode, tehnici și proceduri care asigură o anumită continuitate în activitățile de spălare a banilor, cum ar fi falsificarea sau modificarea documentelor financiare, contabile sau vamale, precum și utilizarea unor structuri corporative sau intermediarilor prin care se facilitează circulația fondurilor ilicite în scopul legalizării lor. Aceste acțiuni sunt reglementate și pedepsite conform legislației penale în vigoare în Republica Moldova și sunt supuse urmăririi penale de către autoritățile competente.

---

¹⁰⁴ *Op. cit.* Păun B. C. p. 100.

¹⁰⁵ *Ibidem.*

De cealaltă parte, caracteristica criminalistică a infracțiunii predicat, de obținere a fondurilor ilicite, reprezintă o structură flexibilă și variabilă, care se schimbă în funcție de tipul de infracțiune comisă. Fie că este vorba despre evaziune fiscală, corupție, trafic de persoane sau alte forme de criminalitate economică, modul de operare al infracțiunii inițiale și tipul de probe pe care le generează se adaptează continuu pentru a facilita acumularea de venituri ilegale. Aceste infracțiuni primare pot implica strategii diverse, metode de ascundere a originii fondurilor și un nivel de sofisticare care depinde de resursele și experiența celor implicați.

Astfel, într-un sistem integrat, infracțiunea de spălare a banilor poate fi considerată o componentă de stabilitate, ce conferă o structură constantă procesului de ascundere și legalizare a veniturilor, în timp ce infracțiunea predicat reprezintă o structură variabilă, adaptabilă, care poate fi înlocuită sau schimbată în funcție de circumstanțele fiecărui caz și de resursele la care recurg autorii.

Această abordare contribuie la o mai bună înțelegere a rolului fiecărei părți implicate în cadrul activităților infracționale complexe și subliniază necesitatea unei analize criminalistice detaliate, care să evidențieze dinamica și interdependența acestor trăsături. Totodată, o astfel de evaluare aprofundată oferă autorităților de urmărire penală o imagine clară asupra fluxului infracțional, facilitând identificarea punctelor vulnerabile în strategiile de spălare a banilor și sprijinind astfel descoperirea și destructurarea rețelelor criminale organizate.

„Caracteristica criminalistică a spălării banilor reprezintă un element esențial în investigarea acestui tip de infracțiune. Toate componentele structurale care formează această caracteristică sunt de o mare valoare informativă și tactică în metoda de investigare. Totuși, funcția decisivă, care conturează întregul sistem, este îndeplinită de metoda de comitere a infracțiunii analizate. Această componentă oferă informații de o importanță considerabilă din punct de vedere criminalistic și procesual, având un rol semnificativ chiar și în cele mai complexe situații, prin realizarea unei funcții de căutare eficientă. Utilizarea profesionistă a acestor informații poate duce la stabilirea și probarea circumstanțelor relevante pentru cauza penală. Un aspect specific este legătura strânsă dintre caracteristica criminalistică a spălării banilor și infracțiunile de la care provin veniturile ilegale, aspect care influențează metoda de investigare, tactica de desfășurare a acțiunilor procesuale, dar și planificarea și organizarea cercetării cazului. Această caracteristică criminalistică permite exploatarea completă a datelor disponibile pentru a asigura o cercetare obiectivă, exhaustivă și detaliată a circumstanțelor cauzei”¹⁰⁶.

---

¹⁰⁶ *Op. cit.* Păun B. C. p. 101.

2.2. Mecanismul de săvârșire a infracțiunii de spălarea banilor

În investigarea oricărei infracțiuni, stabilirea mecanismului de săvârșire a acesteia joacă un rol semnificativ și, uneori, decisiv. Acest rol este deosebit de important în investigarea infracțiunilor economice și, în mod special, în cazul spălării banilor.

Noțiunea de „mecanism al săvârșirii infracțiunii” este definită ca un ansamblu de acțiuni coordonate, prin care se realizează pregătirea, executarea și ascunderea faptei ilicite. Aceste acțiuni sunt influențate atât de factorii externi, cât și de particularitățile psihofizice ale autorului infracțiunii. În funcție de circumstanțele locului, timpului și situației concrete, făptuitorul poate recurge la utilizarea unor mijloace, instrumente sau dispozitive tehnice specifice, alese în mod deliberat pentru a facilita realizarea infracțiunii.

De regulă, etapele pregătirii, comiterii și tănuirii infracțiunii sunt integrate într-un plan infracțional coerent și structurat. Există însă cazuri în care activitățile de disimulare sau ascundere a infracțiunii sunt executate separat, fără a avea legătură directă cu planificarea și desfășurarea propriu-zisă a infracțiunii.¹⁰⁷

Examinând varietatea infracțiunilor analizate în cadrul investigațiilor penale, stabilirea modului de operare al făptuitorilor joacă un rol esențial, întrucât oferă „punți” informaționale și tactice către alte aspecte necunoscute ale cauzei. Această abordare contribuie semnificativ la rezolvarea unor situații dificile, precum și la realizarea unei investigații complete și eficiente a infracțiunii.

În acest context, studierea detaliată a mecanismului prin care este săvârșită infracțiunea, precum și anticiparea celor mai frecvente metode de spălare a banilor, reprezintă, fără îndoială, una dintre direcțiile prioritare și cu un potențial major în cercetarea științifică actuală. O asemenea analiză permite nu doar conturarea unui profil criminalistic adecvat, ci și evidențierea și descrierea trăsăturilor esențiale care caracterizează fenomenul. Înțelegerea acestor elemente facilitează identificarea promptă a unui mod de operare specific, oferind indicii clare cu privire la structura și conținutul acestuia, în raport cu particularitățile fiecărei cauze penale. Astfel, activitatea de probare devine mai eficientă, orientată și adaptată realităților investigației.

Aplicarea cunoștințelor referitoare la tiparele de comitere a unor asemenea infracțiuni în procesul de investigare penală oferă posibilitatea utilizării uneia dintre cele mai consacrate metode de descoperire a faptelor penale, respectiv „de la modul de operare la identificarea autorului”. Totuși, trebuie recunoscut că, în cazul infracțiunilor complexe, caracterizate printr-un nivel ridicat

---

¹⁰⁷ Зуйков Г.Г. Поиск по признакам способа совершения преступления. М., 1970; Он же. Криминалистическое учение о способе совершения преступления. Автореф...дис. докт юрид. наук. М., 1970; Белкин Р.С. Криминалистика: проблемы, тенденции, перспективы. От теории и практики. М.. Изд-во Юридическая лит., 1988. С.211-227; Карагодин В.Н. Преодоление противодействия предварительному следствию. Свердловск: Изд-во Уральск, гос. юрид. академия, 1992.

de disimulare, soluțiile clare și precise sunt dificil de anticipat. Acest lucru este valabil mai ales atunci când investigatorii se confruntă cu un deficit informațional și cu rezistența activă a liderilor unor grupuri criminale organizate, chiar și în condițiile existenței unei metodologii criminalistice bine elaborate.

Chiar și în aceste condiții, valorificarea unei metodologii criminalistice tipologice, adaptate cerințelor actuale, oferă posibilitatea de a elabora un algoritm de investigare flexibil și eficient. Fără îndoială, modurile de operare uzuale ale infracțiunilor, care reprezintă un element fundamental al caracteristicii criminalistice, au o influență esențială în construirea acestor „algoritmi flexibili”, ajustați la particularitățile fiecărei cauze concrete, mai ales atunci când se investighează infracțiunea de spălare a banilor. În plus, realizarea unor prognoze bazate pe analiza probabilistică a metodelor de legalizare a veniturilor ilicite contribuie la anticiparea unor riscuri și consecințe negative, consolidând astfel capacitatea organelor de aplicare a legii de a preveni și contracara în mod eficient infracțiunile aflate în faza de pregătire.

Modalitățile prin care se realizează spălarea banilor sunt extrem de diverse, iar de cele mai multe ori implică proceduri sofisticate și atent elaborate, desfășurate în mai multe faze succesive. „Metodele și tehnicile de spălare a banilor se schimbă în funcție de măsurile luate pentru combaterea acestui fenomen.”¹⁰⁸ De-a lungul ultimului secol¹⁰⁹, de când acest tip de activitate infracțională a început să fie documentată, liderii grupărilor criminale organizate, beneficiind de sprijinul consilierilor financiari și al unor funcționari corupți, au dezvoltat și perfecționat multiple scheme criminale destinate legalizării veniturilor ilicite, urmărind maximizarea eficienței acestora.

Trebuie subliniat faptul că extinderea continuă a criminalității organizate, în special în domeniul economic, precum și creșterea accelerată a volumului de bani proveniți din activități ilegale, au determinat o sofisticare profundă a metodelor folosite pentru a masca originea acestor fonduri. Această evoluție a condus la apariția unor tehnici tot mai complexe și eficiente de „legalizare” a veniturilor infracționale. La nivel global, amploarea fenomenului este atât de mare, încât Grupul de Acțiune Financiară Internațională (GAFI)¹¹⁰ consideră spălarea banilor ca fiind a treia „industrie” ca dimensiune economică, situată după industria petrolieră și comerțul internațional cu armament.

Dacă ar fi luate în considerare și sumele nedeclarate, ascunse de autoritățile fiscale, „industria” mondială a spălării de bani ar putea fi clasată fără ezitare pe primul loc în ceea ce privește volumul tranzacțiilor ilicite. Metodele actuale de spălare a banilor, precum și a altor bunuri

---

¹⁰⁸ Ostavciuc, Dinu, Odagiu, Iurie, Rusnac, Constantin. Cercetarea infracțiunilor din materia crimei organizate: Ghid practic – Investigation of crimes in matters of organized crime: Practical Guide. Chișinău: S.n., 2016. 113 p. ISBN 978-9975-121-35

¹⁰⁹ Mutu M. Spălarea banilor – aspect juridico-penale. Teză de doctor. Chișinău, 2005, p. 9.

¹¹⁰ <https://www.fatf-gafi.org/>

dobândite pe cale infracțională, se disting printr-o varietate extrem de mare, ceea ce face necesară o cercetare științifică riguroasă pentru a identifica atât elementele comune, cât și diferențele dintre aceste procedee. Această analiză sistematică contribuie la o mai bună înțelegere a structurii și compoziției schemelor utilizate.

Conform standardelor elaborate de GAFI și altor organisme internaționale, procesul de spălare a veniturilor ilicite este împărțit în mod clasic în trei faze distincte, fiecare având propriile caracteristici și metode de realizare.

Prima etapă a mecanismului infracțional constă în plasarea inițială a fondurilor obținute ilegal, de regulă sub formă de numerar, în sistemul financiar național. Aceasta reprezintă momentul în care banii „murdari” sunt introduși pentru prima dată în circuitul economic aparent legitim. *A doua etapă* presupune desfășurarea unei serii de operațiuni complexe, incluzând tranzacții bancare, conversii valutare, transferuri financiare și alte manevre menite să fragmenteze traseul fondurilor. Scopul principal al acestei faze este de a separa sumele de proveniența lor infracțională, mascând astfel legătura dintre resursele financiare și activitățile ilegale din care acestea derivă. Prin aceste acțiuni, se estompează urmele care ar putea conduce la identificarea sursei reale, ceea ce îngreunează semnificativ eforturile autorităților de urmărire penală. În cadrul *celeia de-a treia etape*, capitalurile deja „curățate” sunt reintegrate în economia formală. Acest proces conferă fondurilor un caracter aparent legal, permițându-le să fie investite în afaceri, bunuri sau alte activități economice licite, consolidând astfel efectele procesului de spălare a banilor¹¹¹.

Modelul în două etape privind legalizarea veniturilor provenite din activități infracționale a cunoscut o răspândire semnificativă în doctrina occidentală. Printre autorii care au contribuit în mod esențial la elaborarea și promovarea acestui concept se numără profesorul P. Bernasconi și cercetătorul K. Oswald. Potrivit acestora, „în prima etapă a schemei de spălare a banilor, se realizează legalizarea directă a banilor murdari obținuți în urma comiterii infracțiunii predicate, prin schimbul acestor sume de bani în numerar pe bancnote de alt nominal, alt tip de valută, sau prin achiziționarea de metale și pietre prețioase, precum și de bijuterii și alte obiecte de valoare. În această etapă a modelului studiat, infractorii, în principal, desfășoară operațiuni pe termen scurt. În a doua etapă, banii parțial spălați trec prin diverse tranzacții, în principal financiare, de natură medie sau chiar pe termen lung, până când reușesc să ascundă în mod fiabil urmele externe ale provenienței lor ilegale, după care sunt introduși în circuitul legal”¹¹². Acest model simplificat oferă o viziune pragmatică asupra modului în care procesul de spălare a banilor poate fi realizat în

---

¹¹¹ Иванов Э.А. Международно-правовые проблемы борьбы с легализацией преступных доходов (участие России в Европейском сотрудничестве). Автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. М. 1999. С.7.

¹¹² Oswald K. Die Implementation desetzlicher Massnahmen zur Bekämpfung der Geld-Wäsche in der Bundesrepublik Deutschland. S. 13; Bernasconi P. Finanzunter weit: Zürich - Wiesbaden, 1986. S.30.

etape distincte, dar complementare, vizând atât disimularea rapidă a originii fondurilor, cât și integrarea lor treptată în economia formală.

Un alt model teoretic aplicat procesului de spălare a banilor este cel propus de K. Müller, cunoscut sub denumirea de „modelul cu patru sectoare”. Acesta împarte procesul în patru etape distincte, fiecare caracterizată prin operațiuni specifice desfășurate la nivel intra-sectorial. Potrivit autorului, „în primul sector are loc așa-numita spălare preliminară sau internă. În al doilea sector se realizează concentrarea banilor deja parțial spălați într-o masă unitară (un „vârtej” comun sau un fond monetar), cu scopul de a-i pregăti transferul în afara țării. În al treilea sector se desfășoară pregătirea pentru introducerea banilor deja spălați în sistemul financiar legal. În al patrulea sector se realizează procesul de investiție complet și în mod fiabil a banilor (conform opiniei infractorilor) spălați în afaceri legale”¹¹³. Acest model oferă o perspectivă complexă asupra modului în care fluxurile financiare ilicite sunt gestionate și procesate în vederea integrării lor definitive în economia formală, fiecare sector reprezentând o fază distinctă a procesului de reciclare a fondurilor provenite din infracțiuni.

O altă abordare referitoare la circulația fondurilor provenite din activități infracționale a fost elaborată de cercetătorul elvețian A. Zünd, la sfârșitul anilor '80 ai secolului XX. Acest model propune un algoritm compus din mai multe elemente structurale, fiecare reprezentând o componentă esențială a mecanismului de spălare a capitalurilor ilicite. Odată parcurs întregul ciclu de legalizare, se finalizează procesul de „curățare” a banilor de origine infracțională, permițând integrarea acestora în economia oficială prin investiții în afaceri licite¹¹⁴.

Fără îndoială, modelele de spălare a banilor prezentate anterior au o relevanță criminologică incontestabilă. Cu toate acestea, din cauza caracterului lor excesiv de general și, uneori, prea abstract, aceste modele nu reușesc să îndeplinească pe deplin funcțiile practice de metodologie și investigare, necesare pentru elaborarea unor instrumente eficiente în prevenirea, descoperirea și investigarea infracțiunilor complexe, bine disimulate. De asemenea, se remarcă faptul că cele patru modele analizate sunt puternic teoretizate și, într-o anumită măsură, deconectate de realitățile concrete ale activităților infracționale.

În acest sens, nu se poate absolutiza niciuna dintre schemele infracționale propuse, fiecare dintre acestea putând fi aplicată de către autorii spălării banilor doar într-o formă generalizată, ajustată în funcție de circumstanțele specifice fiecărei situații concrete, precum și de ansamblul factorilor obiectivi și subiectivi care influențează alegerea metodei de comitere a faptei.

Este necesar de subliniat că toți autorii, fără excepție, ai principalelor modele teoretice de spălare a fondurilor ilicite – fie ei experți naționali sau internaționali – s-au concentrat, pe bună

---

¹¹³ Muller C. Gebdwäscherei: Motwe-Formen-Adwehr. Treuhand-Kammer. Zürich.1992.

¹¹⁴ Zund A. Geldwascherei: Motive-Formen-Adwehr, in: Der Schweizer Tren-hander 9/1990. S.403-408.

dreptate, asupra etapei de legalizare a banilor, neacordând însă o atenție deosebită etapelor de pregătire și ascundere a infracțiunilor. Acest fapt nu este întâmplător. Atât cercetătorii din mediul academic, cât și practicienii din domeniul aplicării legii au remarcat, deși nu au evidențiat în mod explicit, o caracteristică fundamentală a procesului de legalizare, și anume suprapunerea acțiunilor principale de pregătire și ascundere cu activitățile de introducere a fondurilor în circuitul legal. În multe cazuri, aceste acțiuni se desfășoară simultan și în paralel, având ca scop ascunderea originii ilicite a veniturilor.

Chiar dacă etapele pregătitoare și cele de disimulare nu sunt analizate separat în modelele teoretice prezentate, ele există în mod real și dețin o importanță deosebită în cadrul cercetării criminalistice. Din această perspectivă, modelul tradițional al spălării banilor, structurat pe trei etape¹¹⁵, și-a păstrat, în linii mari, forma, însă conținutul său operațional este concentrat în principal pe faza de legalizare propriu-zisă a veniturilor provenite din infracțiuni. Totodată, în mod obiectiv, această etapă integrează și o serie de activități de pregătire și ascundere a faptelor infracționale.

Se poate afirma că cea mai semnificativă influență asupra teoriei criminalisticii și, mai ales, asupra practicii investigative, o are analiza detaliată și generalizarea complexă a metodelor concrete utilizate pentru legalizarea fondurilor ilicite. Studiul aprofundat al tehnicilor și procedurilor care alcătuiesc aceste metode facilitează elaborarea de ghiduri metodologice, recomandări și instrumente practice care țin cont de capacitatea infractorilor de a recurge nu doar la unul dintre modelele standard menționate anterior, ci de a le combina între ele, fie secvențial, fie simultan. Mai mult decât atât, există posibilitatea conturării unor noi modele teoretice, adaptate circumstanțelor și inovațiilor din domeniul spălării banilor.

Experiența practică acumulată, atât pe plan internațional, cât și național, coroborată cu cercetările din domeniul criminalistic, juridic și economic, indică faptul că, în majoritatea cazurilor, procesul de legalizare a veniturilor infracționale este structurat pe trei etape distincte. Este esențial de reținut că limitele dintre aceste faze sunt adesea fluide, dat fiind caracterul extrem de dinamic și adaptabil al procesului de spălare a banilor. Această dinamică determină, în anumite situații, o suprapunere a granițelor funcționale și temporale dintre etape, ceea ce înseamnă că unele activități, tradițional atribuite primei faze, pot fi întâlnite în fazele ulterioare și invers.

Cu toate acestea, modelul clasic în trei faze rămâne, din perspectivă metodologică, cel mai potrivit cadru pentru analiza științifică a mecanismului de spălare a banilor. Acesta reflectă cel mai fidel succesiunea logică a acțiunilor ce caracterizează procesul de legalizare a capitalurilor obținute ilicit. Totodată, este important de subliniat că, în cadrul acestui model, vor fi examinate metodele

---

¹¹⁵ Florescu V. Drept bancar și valutar. Ed. Tribuna Economica, București, 2006, p. 36

și procedeele considerate tradiționale. Însă caracterul „tradițional” al acestor tehnici nu trebuie interpretat ca o limitare a eficienței lor. Dimpotrivă, multe dintre aceste procedee rămân extrem de eficiente și continuă să fie larg utilizate în practicile de spălare a banilor.

Noțiunea de „tradițional” face referire, în principal, la logica secvențială și la separarea clară dintre două procese fundamentale: crearea inițială a capitalurilor provenite din infracțiuni primare (denumite infracțiuni-predicat) și, ulterior, integrarea acestor fonduri în economia formală prin operațiuni de spălare. Această ordine cronologică este specifică majorității infracțiunilor economico-financiare, unde, mai întâi, sunt generate venituri ilegale, iar ulterior acestea sunt valorificate, ascunse sau reinvestite prin diverse metode.

Să analizăm prima categorie de metode tradiționale utilizate pentru legalizarea fondurilor provenite din activități infracționale.

În cadrul primei etape a procesului de spălare a banilor, cea preliminară, se remarcă o serie de procedee frecvent întâlnite, printre care se disting următoarele:

1. Frauda (escrocheria complexă) – Acest tip de activitate frauduloasă presupune utilizarea pe scară largă a documentelor falsificate, a persoanelor interpușe și a companiilor fantomă. Scopul acestor acțiuni este inducerea în eroare a angajaților instituțiilor bancare, a altor entități financiare și a partenerilor de afaceri de bună-credință, pentru a crea aparența de legalitate a operațiunilor efectuate. În acest context, făptuitorii urmăresc să asigure coerența dintre identitatea declarată a persoanelor fizice sau juridice implicate și datele înscrise în documentele oficiale utilizate.

Un exemplu elocvent este cazul în care inculpații au creat și utilizat în mod deliberat o rețea de companii fantomă și au implicat persoane interpușe pentru a disimula identitatea reală a beneficiarilor și proveniența capitalurilor. Operațiunile financiare au fost susținute prin documente falsificate, care aveau scopul de a acredita, în mod fraudulos, aparența de legalitate a activităților comerciale simulate. Inculpații au încheiat contracte fictive de prestări servicii și livrări de bunuri, iar pe baza acestora au efectuat transferuri bancare către conturi controlate indirect, prin intermediul unor persoane interpușe sau entități comerciale fără activitate economică reală. Aceste acțiuni au avut rolul de a induce în eroare instituțiile bancare implicate, creând impresia unor tranzacții comerciale autentice, fapt ce a permis integrarea fondurilor în circuitul legal¹¹⁶.

În procesul de constituire și înregistrare a acestor entități comerciale fictive, o contribuție semnificativă o au agențiile juridice specializate, care întocmesc documentația necesară și facilitează deschiderea oficială a firmelor. În multe cazuri, angajații acestor agenții devin complici,

---

¹¹⁶ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 23.03.2023, emisă în Dosarul nr. 1-415/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/93d35f56-6a13-4081-8308-4908e6d2c97b [accesată: 15.04.2024].

participând activ la crearea unor structuri care maschează identitatea reală a administratorilor și proprietarilor, deseori utilizând pașapoarte pierdute sau falsificate.

2. *Frauda „simplificată”* – Aceasta reprezintă o formă incipientă a acțiunilor frauduloase menționate anterior. Principala sa caracteristică constă în faptul că nu vizează ascunderea identității celor implicați în procesul de spălare a banilor, ci camuflarea sursei ilicite și a naturii veniturilor care urmează a fi legalizate. Metodele și mijloacele utilizate sunt mai rudimentare, dar și mai ușor de implementat. Acestea constau, de exemplu, în prezentarea unor contracte de donație fictive, testamente false, declarații privind moșteniri imaginare provenite de la rude inexistente, sau adeverințe false care atestă câștiguri obținute la jocuri de noroc, pariuri, loterii ori curse de cai. În pofida simplității lor aparente, aceste metode s-au dovedit eficiente și au fost utilizate pe scară largă de-a lungul anilor.

Un exemplu relevant este reflectat în cauza unde, inculpatul, în complicitate cu mai mulți angajați ai unei filiale SA „BE”, a sustras sume importante de bani din depozitul de valori al băncii și a încercat legalizarea acestora prin metode rudimentare. Mai exact, inculpatul a recurs la prezentarea unor contracte de donație fictive și împrumuturi bancare simulate, fără a ascunde identitatea sa ori a persoanelor apropiate implicate. Scopul acestor acțiuni a fost strict camuflarea provenienței ilicite a fondurilor, utilizate ulterior pentru achiziționarea de bunuri imobile, fără a crea o rețea sofisticată de companii fantomă sau de persoane interpușe. Deși simple, metodele s-au dovedit eficiente și au permis disimularea veniturilor obținute ilegal¹¹⁷.

Caracteristicile definitorii ale acestei categorii de procedee și metode constau nu doar în simplitatea lor și în maniera facilă de aplicare, ci și în faptul că acoperirea ilegalității are un spectru mai restrâns. Astfel, aceste tehnici vizează exclusiv disimularea provenienței ilicite a fondurilor, fără a urmări ascunderea identității reale a persoanelor care dețin sau controlează aceste sume. Atât în practica organelor de urmărire penală din Republica Moldova, cât și în cea internațională, au fost documentate situații în care s-au utilizat metode de spălare a banilor prin intermediul pariurilor sportive.¹¹⁸ De asemenea, s-a constatat organizarea unor rețele de intermediari care achiziționau bilete de loterie deja câștigătoare¹¹⁹, ulterior vândute, la prețuri majorate, persoanelor interesate de conferirea unei aparențe legale veniturilor lor obținute din activități infracționale. În astfel de cazuri și în altele asemănătoare, în care este aplicată metoda de fraudă „simplificată”, persoanele implicate în procesul de spălare a banilor dobândesc calitatea de „proprietari legali” ai sumelor

---

¹¹⁷ Sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, din 08.05.2012, emisă în Dosarul nr. 1-19/17. Disponibilă: https://jdr.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/582fff79-ad52-e811-80d7-0050568b4d5b

¹¹⁸ Peste 28 de milioane de lei, bani proveniți din afaceri cu pariuri sportive, confiscate de stat. <https://tvrmdova.md/article/5b4fef6a2923e839/peste-28-de-milioane-de-lei-bani-proveniti-din-afaceri-cu-pariuri-sportive-confiscate-de-stat.html> [accesat: 05.11.2024]

¹¹⁹ The Lottery and Money Laundering—A Match Made in Heaven. <https://www.acamstoday.org/lottery-and-money-laundering-a-match-made-in-heaven/> [accesat: 05.11.2024]

respective, pe baza unor documente oficiale care atestă, în mod formal, sursa licită a veniturilor respective.¹²⁰

3. *Operațiuni de conversie în afara sistemului bancar* – Acestea presupun transformarea, uneori succesivă, a fondurilor provenite din surse ilicite în alte forme de valoare, fără implicarea conturilor bancare tradiționale. Astfel, „banii murdari” sunt convertiți în bancnote cu un alt nominal, în valută străină, metale prețioase (precum aurul), bijuterii, obiecte de artă sau antichități, toate acestea având rolul de a facilita disimularea provenienței reale a sumelor.

Potrivit procurorului federal din statul Mississippi, Ruth R. Morgan, care a analizat practica internațională în domeniul combaterii spălării banilor, cele mai utilizate în cadrul acestor operațiuni sunt bancnotele de 100 de dolari americani¹²¹, precum și cele mai mari cupiuri ale monedelor europene, respectiv bancnotele de 200 și 500 de euro.

4. *Tehnica „amestecării” fondurilor ilicite cu veniturile legale* s-a impus ca una dintre cele mai utilizate metode de spălare a banilor, în special în cazul întreprinderilor care operează cu numerar în volume mari. Aceasta constă în integrarea sumelor provenite din activități infracționale în fluxul financiar obișnuit al afacerilor legitime, cum ar fi restaurantele¹²², barurile, cazinourile, spălătoriile auto, benzinăriile și alte unități din domeniul serviciilor sau divertismentului. Inclusiv firmele de mici dimensiuni aplică frecvent această metodă. Pe lângă faptul că astfel se realizează legalizarea fondurilor, companiile implicate își pot îmbunătăți, aparent, performanțele financiare, ceea ce le poate conferi un avantaj competitiv pe piață. În același timp, însă, această practică complică activitatea autorităților de supraveghere și a organelor de aplicare a legii, care se confruntă cu dificultăți sporite în identificarea activităților ilicite.

5. *Achiziționarea pachetelor majoritare de acțiuni în companii falimentare sau neprofitabile* constituie o altă metodă frecvent utilizată pentru a „spăla” bani¹²³. În aceste situații, infractorii preiau controlul asupra unor societăți comerciale aflate în pragul colapsului economic sau deja insolabile. Ulterior, folosesc aceste companii pentru a justifica, în mod fals, existența unor fluxuri financiare legale, declarând ca venituri obținute din activitatea economică sume care provin, în realitate, din infracțiuni.

---

¹²⁰ Morgan R. Рут. Отмывание денег в США и офшорные зоны // Материалы региональной конференции по международному сотрудничеству в расследовании и возбуждении дел по фактам отмывания денег. Будапешт: Международная Академия правоохранительной деятельности. 2000. С. 104.

¹²¹ Morgan R. Рут. Отмывание денег в США и офшорные зоны // Материалы региональной конференции по международному сотрудничеству в расследовании и возбуждении дел по фактам отмывания денег. Будапешт: Международная Академия правоохранительной деятельности. 2000. С. 104.

¹²² Managerul unui lanț de restaurante din Chișinău, suspectat de spălare de bani. <https://point.md/ro/novosti/obschestvo/upravliaiushchego-set-iu-restoranov-v-kishineve-podozrevaiut-v-otmyvanii-deneg/> [accesat: 05.11.2024]

¹²³ The Troika Laundromat [citat: 29.01.2025]. Disponibil: <https://www.occrp.org/en/project/the-troika-laundromat>

6. *Înființarea de societăți comerciale fictive, fără activitate reală* (cunoscute și sub denumirea de firme de tip „paravan”), reprezintă o strategie prin care sunt disimulate veniturile ilicite¹²⁴. Aceste entități nu desfășoară în mod efectiv niciun tip de activitate economică și sunt create exclusiv pentru a oferi o acoperire legală fondurilor provenite din surse infracționale. Aceste firme există doar formal, servind drept vehicule prin care sumele „murdare” sunt integrate în circuitul financiar aparent legal.

7. *Declararea unor tiraje fictive pentru publicații editoriale* – O metodă ingenioasă de disimulare a fondurilor ilicite constă în declararea unui tiraj editorial mult mai mare decât cel realizat efectiv. Astfel, în documentația oficială se indică un volum substanțial de producție (ex. publicații, materiale promoționale sau produse tipografice), în timp ce, în realitate, este tipărit doar un număr simbolic de exemplare. Încasările declarate din vânzarea acestor tiraje inexistente sunt folosite pentru a justifica proveniența sumelor ilicite, oferind astfel un mijloc aparent legal de integrare a acestora în economia formală. Această tehnică exploatează diferența dintre realitatea vânzărilor și datele raportate în contabilitate. Un exemplu notabil în acest sens este cazul publicației americane „Newsday” și al ziarului spaniol „Hoy”, care, în 2004, au fost implicate într-un scandal major privind raportarea unor tiraje mult mai mari decât cele reale. Această supraevaluare a tirajelor a indus în eroare agențiile de publicitate și a afectat încrederea în piața media¹²⁵.

8. *Încheierea de contracte fictive pentru producția de filme* – O altă metodă des întâlnită în acest context o reprezintă semnarea unor acorduri de producție cinematografică, fără ca filmele respective să fie vreodată realizate sau finalizate¹²⁶. Se declară, însă, în mod fals, profituri generate de pe urma acestor producții inexistente. De cele mai multe ori, regizorii sau actorii menționați în aceste proiecte nu au cunoștință de implicarea lor, nefiind niciodată parte din activitatea propriu-zisă. În acest mod, infractorii obțin sume de bani sub forma unor „subvenții” sau „investiții”, care nu sunt altceva decât capitaluri provenite din infracțiuni.

9. *Recursul la mijloace coercitive* – Mita, șantajul, intimidarea și, în cazuri extreme, violența fizică sunt utilizate de infractori pentru a constrânge angajații instituțiilor financiare, atât bancare cât și nebancare¹²⁷, precum și alți actori implicați în relațiile contractuale și în verificarea

---

¹²⁴ Sentința, Dosarul nr.1-85/2021 1-21002121-12-1-06012021 [citat: 29.01.2025]. Disponibil: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/0bff7c7f-10c4-4bba-bba8-155bfae1fa71

¹²⁵ The New York Times [citat: 14.10.2024]. Disponibil: <https://www.nytimes.com/2004/09/17/business/media/newsday-and-hoy-to-pay-15-million-in-circulation-inquiry.html>;

¹²⁶ Film Industry and Money Laundering [citat: 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.sanctionsanner.com/blog/film-industry-and-money-laundering-402>

¹²⁷ Перечень видов финансовой деятельности, осуществляемых организациями, не являющимися частью финансовой системы и специалистов, не работающих в финансовых организациях, приведен в Приложении к «Сорока рекомендациям Специальной финансовой комиссии по проблемам отмывания денег// Legal materials: current documents. Vol.35/ 1996 №5, p.1291-1305.

clienților, să colaboreze sau să închidă ochii asupra activităților suspecte. Aceste practici vizează perturbarea mecanismelor de control, cum ar fi procedurile de identificare a beneficiarilor reali și a sursei fondurilor, facilitând astfel procesul de spălare a banilor și consolidând dominația infractorilor asupra unor segmente ale sistemului financiar.

10. *Fragmentarea sumelor (Structurarea)* reprezintă una dintre cele mai frecvent întâlnite tehnici de spălare a banilor, constând în divizarea fondurilor provenite din activități ilegale în sume mai mici, care sunt ulterior depuse pe același cont bancar¹²⁸. Această metodă are ca scop evitarea declanșării mecanismelor de control impuse de legislația națională și internațională referitoare la identificarea tranzacțiilor suspecte și raportarea acestora către autoritățile competente. Prin această abordare, infractorii încearcă să eludeze procedurile suplimentare de verificare și măsurile de diligență sporită impuse de instituțiile financiare.

11. *Fragmentarea combinată* duce această metodă la un nivel superior. De această dată, fondurile „murdare” sunt împărțite în sume mai mici, dar, spre deosebire de metoda anterioară, aceste sume nu sunt direcționate către un singur cont, ci către mai multe conturi, de regulă deschise pe numele unor persoane interpusă. Adesea, aceste conturi sunt deschise în instituții financiare diferite, ceea ce complică și mai mult activitatea de urmărire și identificare a fluxurilor financiare ilicite¹²⁹.

12. *Smurfing-ul* presupune achiziționarea deliberată de bunuri și active financiare convertibile¹³⁰ – de exemplu, titluri de valoare sau obligațiuni – prin efectuarea unor tranzacții de valori reduse, sub pragul de raportare, pentru a nu atrage atenția autorităților de supraveghere. Fiecare astfel de tranzacție are o valoare suficient de mică încât să nu necesite măsuri suplimentare de identificare sau control, scopul final fiind integrarea treptată și discretă a sumelor ilicite în circuitul financiar licit.

13. *Încheierea contractelor fictive cu societăți de consultanță* este o metodă utilizată frecvent pentru justificarea unor plăți considerabile¹³¹. În aceste cazuri, companiile implicate în spălarea banilor semnează contracte de prestări servicii pentru consultanță, cercetare sau evaluări economice cu firme care, în realitate, nu prestează niciun serviciu. Aceste societăți de consultanță sunt deseori controlate chiar de către persoanele implicate în activitățile infracționale și emit documente justificative false care atestă prestații fictive. Se susține adesea că respectivele onorarii

---

¹²⁸ Art.4 alin. (1) lit. h., art.5 alin. (1) lit.b. alin. (4⁴),alin.(8) LEGE Republica Moldova PARLAMENTUL Nr. 308 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, din 22-12-2017. În: M/O al RM nr. 58-66 art. 133 din 23.02.2018

¹²⁹ Kroll [citat: 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.rise.md/wp-content/uploads/2017/03/Kroll-Shor-Melnic.pdf>

¹³⁰ Analyse sectorielle des risques de blanchiment de capitaux et de financement du terrorisme, pp.20-22, Juin 2024. [citat: 06.04.2025]. Disponibil: https://www.amf-france.org/sites/institutionnel/files/private/2024-06/202406_analyse_sectorielle_lab-ft_fr.pdf?utm_source=chatgpt.com

¹³¹ Money laundering through fictitious consulting contracts – The “HSBC” [citat: 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.thebureauinvestigates.com/stories/2021-07-28/money-laundering-ring-pushed-4.2bn-through-hsbc>

ridicate reflectă expertiza unor specialiști recunoscuți, ceea ce legitimează formal plățile efectuate. Complexitatea actelor întocmite și natura subiectivă a serviciilor pretins oferite fac ca identificarea fraudelor să fie extrem de dificilă.

14. *Utilizarea instrumentelor financiare derivate* reprezintă una dintre cele mai recente și sofisticate metode de spălare a banilor. Derivatele¹³², ca produse financiare, permit titularilor să încheie contracte de vânzare-cumpărare în funcție de evoluția prețurilor, oferind astfel o acoperire legală pentru diverse tranzacții. Prin intermediul acestor mecanisme, sume importante de bani iliciți sunt legalizate, întrucât piața derivatelor este dificil de supravegheat și oferă multiple posibilități de disimulare.

Un exemplu notoriu al riscurilor asociate pieței derivatelor îl reprezintă cazul brokerului Nick Leeson, care, prin operațiuni riscante desfășurate în cadrul filialei din Singapore a băncii britanice Barings, a provocat prăbușirea acesteia¹³³. Totuși, utilizarea derivatelor pentru legalizarea banilor proveniți din infracțiuni a fost cunoscută și exploatată de multă vreme de rețelele infracționale bine organizate.

În practică, această metodă presupune implicarea unui broker care operează două conturi distincte pentru același client. Sumele care urmează a fi „curățate” sunt transferate într-un cont (contul A), iar brokerul achiziționează prin acest cont o serie de contracte derivate. Simultan, aceleași contracte sunt vândute printr-un alt cont (contul B). La finalul tranzacției, în funcție de fluctuațiile pieței, unul dintre conturi înregistrează o pierdere, iar celălalt un profit echivalent. Dacă diferența dintre sumele rezultate este în jur de 12%, aceasta este considerată acceptabilă, permițând infractorilor să-și legalizeze câștigurile cu riscuri minime. Principalul avantaj al acestei metode constă în faptul că nu necesită documente fictive, tranzacțiile fiind acoperite de documentație autentică emisă de burse reglementate.

Acest mecanism complex demonstrează cum piața derivatelor poate fi utilizată pentru spălarea banilor, prin manipularea inteligentă a prețurilor și exploatarea diferențelor de curs valutar, oferind tranzacțiilor un strat aparent legitim.

15. *Schema de legalizare prin intermediul comerțului cu bunuri* reprezintă un alt mecanism sofisticat de disimulare a fondurilor ilicite¹³⁴. În această metodă, brokerii au un rol esențial, acționând la solicitarea clienților implicați în activități ilegale. Aceștia cumpără diverse bunuri la prețuri semnificativ reduse, urmând ca ulterior să le revândă rapid, uneori chiar la un preț inferior

---

¹³² Ce sunt instrumentele financiare derivate. <https://cursdegovernare.ro/ce-sunt-instrumentele-financiare-derivate-4-tipuri-de-derivate.html> [accesat: 06.11.2024]

¹³³ Barings Bank: Its Collapse, Acquisition, and Lessons Learned. <https://www.investopedia.com/terms/b/baringsbank.asp> [accesat: 06.11.2024]

¹³⁴ Manual de instruire privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului: Proiect finanțat de uniunea europeană prin Programul Phare, 2002, p. 47 [citat 26.10.2024]. Disponibil: <http://www.onpcsb.ro/pdf/MANUAL%20INSTRUIRE%20-%20ROMANA.pdf> ;

valorii pieței. Prima tranzacție generează un câștig datorat diferențelor de curs sau condițiilor de piață, în timp ce a doua tranzacție poate genera pierderi controlate. După finalizarea operațiunilor, documentele ce atestă pierderile sunt eliminate, iar clientul primește un certificat oficial privind câștigul realizat, care justifică proveniența „legală” a veniturilor sale. Deși aceste practici presupun comisioane considerabile plătite brokerilor, pentru infractori beneficiul constă în conferirea unui aspect legitim fondurilor obținute ilicit.

16. *Spălarea banilor prin tranzacții imobiliare* este o metodă larg răspândită datorită eficienței și dificultății detectării. Infractorii achiziționează proprietăți la un preț subevaluat oficial față de valoarea reală de piață, iar diferența este plătită vânzătorului în numerar, fără a fi înregistrată¹³⁵. Ulterior, bunul imobiliar este revândut la valoarea de piață, justificând astfel în mod aparent legal obținerea unor venituri semnificative. Există și varianta inversă, când prețul de achiziție este umflat artificial, ceea ce le permite infractorilor să mascheze sume mai mari, transformându-le în venituri legitime prin vânzări ulterioare.

17. *„Metoda bancară” tradițională de spălare a banilor* rămâne una dintre cele mai utilizate, în ciuda progresului tehnologic și a noilor mecanisme de control¹³⁶. În această schemă, conducerea unor bănci comerciale stabilește parteneriate cu clienți implicați în activități infracționale, acceptând depozite substanțiale de fonduri obținute ilegal. De obicei, aceste sume nu sunt remunerate prin dobânzi, însă banca beneficiază prin utilizarea capitalului în operațiuni profitabile. Fondurile sunt ulterior „rotite” în tranzacții comerciale sau financiare, iar clienții primesc efecte de comerț sau alte instrumente de plată legitime. Astfel, atât banca, cât și infractorii obțin avantaje semnificative, iar sumele ilegale sunt integrate în economia formală.

18. *Exportul de capital prin investiții în titluri de stat* constituie o metodă sofisticată de a „curăța” fondurile ilegale¹³⁷. Persoanele implicate achiziționează titluri de stat, iar dacă legislația permite nerezidenților să transfere în mod legal aceste fonduri în afaceri externe, capitalurile obținute ilegal se „diluează” în profiturile generate de titlurile de stat. Ulterior, aceste sume sunt transferate în străinătate și investite în diverse afaceri, procesul fiind dificil de detectat datorită utilizării unor mecanisme legale și a aparenței de legitimitate a operațiunilor financiare.

---

¹³⁵ Manual de instruire privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului: Proiect finanțat de uniunea europeană prin Programul Phare, 2002, p. 28 [citată 26.10.2024]. Disponibil: <http://www.onpcsb.ro/pdf/MANUAL%20INSTRUIRE%20-%20ROMANA.pdf> ;

¹³⁶ Former Goldman Sachs Investment Banker Convicted in Massive Bribery and Money Laundering Scheme [citată 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/former-goldman-sachs-investment-banker-convicted-massive-bribery-and-money-laundering-scheme>

¹³⁷ JPMorgan Chase Admits to Anticompetitive Conduct by Former Employees in the Municipal Bond Investments Market and Agrees to Pay \$228 Million to Federal and State Agencies [citată 13.03.2024]. Disponibil: <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/jpmorgan-chase-admits-anticompetitive-conduct-former-employees-municipal-bond-investments>

19. *Schemele piramidale și companiile de asigurări fictive* sunt folosite în ultima vreme ca instrumente de spălare a banilor¹³⁸. Acestea implică crearea unor societăți de asigurări care promit randamente mari și rapide investitorilor, atrăgând astfel sume importante de bani. Fondurile colectate sunt transferate apoi în afaceri externe sau utilizate pentru alte activități economice, cu scopul de a le legaliza. Aceste scheme sunt extrem de periculoase, întrucât combină mecanismele frauduloase de tip piramidal cu activități de spălare a banilor, creând o aparență de legitimitate care atrage un număr mare de investitori de bună-credință.

20. *Spălarea banilor prin intermediul cripto-activelor* a devenit una dintre principalele provocări actuale în domeniul combaterii criminalității financiare, având în vedere extinderea rapidă a utilizării criptomonedelor și a tehnologiilor asociate blockchain. Popularitatea acestor instrumente digitale, în special datorită caracteristicilor lor tehnice, le-a transformat într-un mijloc preferat de rețelele infracționale pentru a disimula originea ilicită a fondurilor¹³⁹.

Potrivit structurilor europene specializate în prevenirea și combaterea spălării banilor, utilizarea criptomonedelor contribuie în mod semnificativ la asigurarea anonimatului participanților la tranzacții și, din această cauză, aceste active digitale sunt tot mai frecvent implicate în activități ilegale. „Criptomonedele facilitează anonimatul și sunt tot mai des utilizate în activități ilegale. Acestea sunt preferate de infractori pentru efectuarea tranzacțiilor pe piețele din rețeaua darknet, unde volumul schimburilor cu criptomonede este estimat la aproximativ 1,5 miliarde de euro. Această tendință complică semnificativ procesele de monitorizare și identificare a fluxurilor financiare ilicite de către autoritățile competente.”¹⁴⁰

De asemenea, organizația Transparency International a subliniat motivele pentru care infractorii se orientează către tranzacțiile cu criptomonede. Printre factorii relevanți identificați se regăsesc: „anonimatul/pseudonimizarea, existența infrastructurii financiare a pieței criptomonedelor, ambiguitatea reglementării/lipsa reglementării, acoperirea globală.”¹⁴¹

În contextul analizei de față, considerăm pertinent punctul de vedere exprimat de Iv. Luchian și A. Filip, care arată că „expansiunea accelerată a pieței criptomonedelor, caracterizată prin anonimatul tranzacțiilor, facilitarea transferurilor internaționale, natura descentralizată a

---

¹³⁸ Bernie Madoff Case [citată 24.03.2024]. Disponibil: <https://www.fbi.gov/history/famous-cases/bernie-madoff>

¹³⁹ Justice Department Investigation Leads to Shutdown of Largest Online Darknet Marketplace [citată 24.03.2024]. Disponibil: <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/justice-department-investigation-leads-shutdown-largest-online-darknet-marketplace>

¹⁴⁰ ANTI-MONEY LAUNDERING. Money Laundering in numbers [online] [citată 13.08.2024]. Disponibil: <https://anti-money-laundering.eu/money-laundering-in-numbers/#:~:text=Global%20Estimates%3A,of%20the%20total%20global%20GDP>

¹⁴¹ TRANSPARENCY INTERNATIONAL. Cryptocurrencies, corruption and organised crime: Implications of the growing use of cryptocurrencies in enabling illicit finance and corruption. 2023 [online] [citată 14.08.2024]. Disponibil: <https://knowledgehub.transparency.org/helpdesk/cryptocurrencies-corruption-and-organised-crime-implications-of-the-growing-useof-cryptocurrencies-in-enabling-illicit-finance-and-corruption>

plăților și accesibilitatea infrastructurii aferente, reprezintă factori determinanți în exploatarea acestora de către grupările criminale.”¹⁴²

Astfel, absența unui cadru normativ unitar și lipsa unor mecanisme eficiente de control asupra tranzacțiilor cu active virtuale sporesc dificultățile autorităților în prevenirea și investigarea activităților infracționale care implică spălarea banilor prin intermediul criptomonedelor.

Printre tipologiile¹⁴³ frecvent întâlnite în activitățile de spălare a banilor, o atenție deosebită trebuie acordată celor practicate în domeniul cripto-activelor. Datorită caracteristicilor acestora – cum ar fi anonimatul relativ și absența unui control riguros în anumite jurisdicții – criptomonedele au devenit instrumente preferate de către rețelele criminale.

Utilizarea platformelor neautorizate sau fără licență în procesul de spălare a banilor cu cripto-active. O metodă des întâlnită în legalizarea fondurilor provenite din infracțiuni constă în exploatarea platformelor de tranzacționare care funcționează fără autorizație sau care nu respectă normele de reglementare impuse de autoritățile financiare. Aceste entități operează adesea în afara cadrului legal, în țări cu legislații permissive ori lipsite de mecanisme eficiente de supraveghere. Lipsa cerințelor stricte privind verificarea identității utilizatorilor (KYC – Know Your Customer) și neaplicarea măsurilor de combatere a spălării banilor (AML – Anti Money Laundering) creează condiții favorabile pentru efectuarea unor tranzacții anonime sau greu de urmărit. Astfel, sumele de bani provenite din activități infracționale pot fi transformate rapid în active digitale și transferate cu ușurință către alte platforme sau portofele digitale, evitând monitorizarea și raportarea către autoritățile competente. În lipsa unor controale eficiente, aceste mecanisme permit mascarea sursei reale a fondurilor și îngreunează identificarea destinației finale.

Implicarea cărăușilor de bani în activități de spălare a fondurilor prin cripto-active. O altă metodă des utilizată în procesul de disimulare a veniturilor ilicite este recurgerea la intermediari cunoscuți sub denumirea de „cărăuși de bani”. Aceștia sunt persoane fizice sau entități care, în mod deliberat sau involuntar, facilitează transferul și conversia fondurilor provenite din infracțiuni. În sfera cripto-activelor, cărăușii sunt adesea implicați în operațiuni de schimb valutar, achiziții și vânzări de criptomonede, ori în comerțul cu bunuri de valoare ridicată, funcționând ca verigi intermediare între sursa ilicită a fondurilor și destinația acestora. Scopul utilizării lor este de a fragmenta traseul tranzacțiilor, reducând astfel șansele ca beneficiarii reali să fie identificați. Prin desfășurarea unor transferuri repetate, între multiple platforme și conturi, infractorii reușesc să complice semnificativ procesul de urmărire a fluxurilor financiare, creând o rețea de tranzacții opacă și greu de penetrat pentru autoritățile de control.

---

¹⁴² Luchian, Ivan, Filip, Angela. Tendințe internaționale de spălare a banilor pe piața de criptomonede. In: *Economica*, 2024, nr. 3(129), pp. 77. ISSN 1810-9136. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/69-78_17.pdf

¹⁴³ Mehedințu Mihai, Georgescu Irina Anca. Ghid privind indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul cripto-ctivelor. București, 2023. p. 20

Folosirea mixerelor și a platformelor DeFi pentru disimularea traseului fondurilor. Una dintre metodele tot mai des întâlnite constă în utilizarea mixerelor și a platformelor de finanțare descentralizată (DeFi). Mixerele funcționează ca sisteme care preiau criptomonede provenite din surse diferite, le combină și le redirecționează prin multiple portofele digitale, astfel încât originea și destinația finală a fondurilor să devină greu de identificat. Aceste mecanisme estompează vizibilitatea tranzacțiilor și pun bariere semnificative în calea investigațiilor autorităților de control. Pe de altă parte, platformele DeFi, fiind construite pe arhitecturi descentralizate, permit realizarea de tranzacții financiare fără implicarea unor intermediari tradiționali, ceea ce le transformă într-un instrument atractiv pentru spălarea banilor. Lipsa unei autorități centrale de supraveghere și posibilitatea de a realiza transferuri rapide și, adesea, anonime, favorizează activitățile ilegale și îngreunează intervenția organelor de aplicare a legii.

Utilizarea ATM-urilor pentru criptomonede în scopuri de spălare a banilor. Automatele pentru criptomonede (ATM-urile cripto) sunt, de asemenea, implicate frecvent în procesele de spălare a banilor. Acestea permit conversia facilă a numerarului în cripto-active și invers, fără a necesita, în multe cazuri, o verificare completă a identității utilizatorului. Infractorii utilizează astfel de echipamente pentru a transforma sumele de bani obținute din activități ilegale în criptomonede care pot fi ulterior transferate în mod anonim sau stocate pe portofele digitale securizate. De asemenea, anumite ATM-uri cripto permit efectuarea de tranzacții internaționale, facilitând deplasarea rapidă a capitalurilor ilicite peste granițe, reducând riscurile de detectare.

Exploatarea pieței NFT-urilor în cadrul procesului de spălare a banilor. NFT-urile (tokenuri nefungibile), considerate active digitale unice, sunt din ce în ce mai des utilizate în schemele de spălare a banilor. Prin achiziționarea unor NFT-uri cu fonduri provenite din activități ilegale și revânzarea lor pe alte platforme sau în alte jurisdicții la prețuri considerabil mai mari, se creează aparența unor tranzacții legitime. Astfel, infractorii reușesc să disimuleze originea fondurilor și să le integreze în economia formală. Această metodă profită de lipsa unor reglementări clare și de natura descentralizată a pieței NFT-urilor, ceea ce îngreunează urmărirea traseului banilor.

ICO-urile ca mijloc de spălare a banilor. Lansarea ofertelor inițiale de monede (ICO-uri) reprezintă un alt instrument utilizat pentru a disimula fondurile ilegale. În cadrul acestora, infractorii organizează campanii de strângere de fonduri prin emiterea de noi tokenuri sau monede digitale, oferind aparența unei investiții legitime. Fondurile colectate pot proveni atât de la investitori de bună-credință, cât și din surse infracționale, însă procesul oferă posibilitatea conversiei capitalurilor ilicite într-o formă aparent legală. Prin ICO-uri, fondurile pot fi integrate rapid în sistemele financiare descentralizate, complicând procesul de identificare a sursei reale a capitalului.

Spălarea banilor la nivel național și transnațional. Procesul de spălare a banilor este adesea structurat pe mai multe etape, pornind de la activități interne și culminând cu tranzacții transfrontaliere. Prima fază, denumită adesea „spălare internă”, implică disimularea fondurilor în cadrul aceleiași jurisdicții, prin intermediul unor tranzacții aparent legitime, realizate cu sume mici, pentru a evita suspiciunile¹⁴⁴. În a doua etapă, capitalurile sunt transferate în afara țării, adesea în conturi deschise în jurisdicții cu un nivel scăzut de reglementare sau în așa-numitele paradisuri fiscale. Această transnaționalizare a fluxurilor financiare permite diluarea originii fondurilor și crearea unui circuit financiar complex, greu de monitorizat de către autorități. În mod frecvent, aceste scheme implică traversarea mai multor granițe și utilizarea unor sisteme bancare unde politicile de conformitate sunt mai puțin stricte, ceea ce face ca identificarea și recuperarea fondurilor să fie dificilă. Acest proces, de la spălarea internă la cea internațională, reflectă strategia infractorilor de a ascunde proveniența ilegală a banilor prin rețele sofisticate și tranzacții complexe, care depășesc adesea capacitatea autorităților naționale și internaționale de a interveni prompt și eficient.

Principalele structuri infracționale implicate **în a doua etapă a procesului de spălare a banilor** pot fi sistematizate în câteva modele operaționale (scheme tipice) frecvent utilizate de rețelele criminale.

Prima schemă presupune recurgerea la un ansamblu extins de entități fictive, cunoscute adesea sub denumirea de „companii-fantomă” sau „firme de o zi”, alături de persoane interpușe, utilizate pentru a crea un paravan credibil în fața autorităților de control. De asemenea, sunt implicate întreprinderi cu activitate reală, dar controlate de grupările infracționale, care emit documente contabile fictive, fie parțial, fie integral, justificând în mod aparent transferuri pentru livrări de bunuri ori prestări de servicii. Aceste documente constituie fundamentul formal pentru derularea fluxurilor financiare, facilitând transferurile de sume importante, inclusiv valută, nu doar între două instituții financiare, ci prin intermediul unor rețele bancare complexe, menite să estompeze urmele tranzacțiilor. În primă instanță, aceste operațiuni sunt realizate la nivel național, pentru ca ulterior fondurile să fie transferate în jurisdicții externe. În etapa finală, sumele „curățate” ajung în conturile personale ale rudelor sau apropiaților beneficiarilor reali ai capitalurilor ascunse, ori în conturi ale unor interpuși, de regulă în paradisuri fiscale sau în state caracterizate printr-un climat economic și politic stabil, asociat cu regimuri fiscale și de control financiar permissive.

A doua schemă de spălare a banilor implică achiziționarea directă de afaceri active sau de active imobiliare valoroase, precum hoteluri, clădiri rezidențiale sau comerciale și alte bunuri de

---

¹⁴⁴ Muller C. Geldwäscherei Monke-Formen-Abwehr. S.122.

acest tip. Deținătorii capitalurilor ilicite investesc aceste fonduri în astfel de proprietăți, pe care le păstrează pentru o perioadă determinată, urmând ca ulterior să le revândă, fie chiar în condiții dezavantajoase. Scopul acestor operațiuni nu este neapărat obținerea unui profit, ci crearea unei aparențe de legalitate privind proveniența fondurilor utilizate. După valorificarea acestor bunuri, sumele rezultate pot fi reinvestite în alte domenii, cum ar fi industria auto, transportul naval sau alte sectoare profitabile.

A treia schemă constă în achiziționarea și circulația de valori mobiliare și acțiuni, printr-o succesiune de tranzacții derulate pe diverse piețe financiare. Această metodă presupune cumpărarea în masă a unor instrumente financiare, urmată de transferuri repetate, pe parcursul mai multor etape, cu scopul de a disimula originea sumelor investite. La finalul acestui circuit, fondurile par să fie rezultatul unor activități economice legitime, mascându-se astfel sursa lor infrațională.

Analiza detaliată a celei de-a doua faze a spălării banilor permite formularea concluziei că aceste trei scheme, deși se numără printre cele mai comune, nu sunt singurele metode de legalizare utilizate de infractori. Investigațiile au relevat că principalii vectori ai spălării capitalurilor ilicite în această etapă sunt exploatarea sistemului bancar, în special în statele offshore și în țările cu politici fiscale și de supraveghere financiară insuficient reglementate. De asemenea, tranzacțiile internaționale multiple, realizate în mod etapizat, contribuie la consolidarea procesului de spălare.

În mod firesc, pentru a facilita integrarea capitalurilor provenite din economia subterană, infractorii recurg la achiziții și vânzări de bunuri imobile, active financiare și valutare, precum și la operațiuni pe piețele bursiere. Ca urmare a acestui proces complex, specific celei de-a doua faze, fondurile ilicite sunt complet disimulate, iar proveniența lor infrațională devine aproape imposibil de descoperit. Obstacolele create în acest punct al traseului fondurilor „curățate” sunt extrem de greu de depășit, iar beneficiarii capitalurilor spălate avansează către etapa finală: integrarea acestora în circuitul economic legal.

A treia etapă a procesului de spălare de bani presupune reinvestirea acestora în circuitul economic licit, prin achiziționarea de afaceri cu randament ridicat, unități de transport, instituții bancare comerciale sau prin direcționarea capitalurilor către domenii precum construcțiile sau comerțul. Se estimează că aproximativ 10–15% din sumele transferate și „curățate” în afara țării sunt ulterior readuse în țară și plasate în sectoare economice strategice, cu potențial de profit semnificativ.

Chiar dacă, în această fază finală, fondurile au deja o aparență de legalitate, investitorii care dispun de astfel de surse, în special cei care repatriază venituri obținute prin mijloace ilicite, adoptă măsuri suplimentare pentru a-și proteja atât capitalurile, cât și propria persoană. O metodă frecvent utilizată în acest scop este cunoscută drept „metoda garanției bancare” sau „metoda creditului”.

Concret, fondurile deja „legalizate” sunt plasate într-o instituție bancară dintr-o jurisdicție cu reputație solidă, în general din spațiul occidental. Ulterior, titularul contului solicită acestei bănci o scrisoare de garanție, document ce este prezentat unei bănci naționale pentru obținerea unui credit. Cu ajutorul creditului astfel accesat, individul poate achiziționa o participație majoritară într-o companie rentabilă, poate investi într-un restaurant, cazinou sau alte proprietăți valoroase, toate în aparență provenind din surse perfect legitime.

Pe lângă această metodă, relativ singulară și costisitoare, există o altă schemă considerată mai eficientă în anumite cercuri — cunoscută convențional sub numele de „schema offshore”. Aceasta este apreciată în mediile infracționale pentru gradul ridicat de sofisticare și pentru faptul că permite o utilizare repetată, în scopuri multiple.

În acest caz, persoana interesată de „albirea” veniturilor creează o societate înregistrată pe numele unui avocat angajat, care figurează în mod oficial ca fondator și administrator. În continuare, este înființată o filială a firmei în afara granițelor, de regulă într-o jurisdicție prietenoasă din punct de vedere fiscal și juridic. Toate tranzacțiile comerciale sunt derulate prin intermediul entității străine, oferind astfel un strat suplimentar de protecție și anonim. Deși această tehnică este întâlnită cel mai des în zone offshore, denumirea este mai degrabă simbolică, întrucât principiile ei se aplică și în alte regiuni.

Această metodă oferă continuitate și flexibilitate, însă presupune cheltuieli mai ridicate în comparație cu metoda bazată pe garanția bancară, fiind destinată, de regulă, rețelilor bine organizate, cu resurse semnificative¹⁴⁵.

O mare parte a capitalurilor provenite din activități ilicite nu mai sunt repatriate, ci rămân în afara granițelor, fiind orientate către investiții în afaceri cu aparență legală sau utilizate în alte scopuri. Această alegere este motivată de percepția, larg împărtășită în rândul deținătorilor acestor fonduri, că mediul economic internațional oferă condiții mai stabile și perspective de câștig superioare față de cele din țara de origine.

Chiar dacă etapa finală a procesului de legalizare a fondurilor — care implică reintegrarea acestora în economia oficială — pare, din punct de vedere juridic, lipsită de riscuri, ea îndeplinește totodată o funcție esențială de disimulare. Investițiile realizate în firme cu renume, în instituții bancare sau în companii din sectoare profitabile nu doar că asigură profituri considerabile, ci oferă și o imagine de respectabilitate care ascunde originea reală a capitalurilor. În multe cazuri, prestigiul acestor entități funcționează ca un paravan, conferind legitimitate investițiilor și protecție celor implicați.

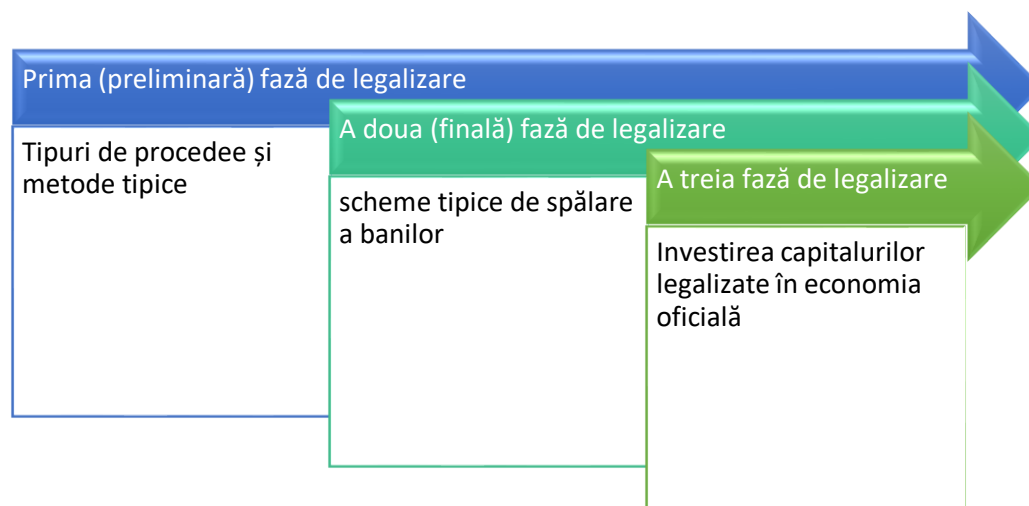
---

¹⁴⁵ Гаухман Л.Д., С.В. Максимов. Преступления в сфере экономической деятельности, Изд-во: Центр «ЮрИнфоР», 1998, С.56.

Analiza etapei în care are loc comiterea propriu-zisă a infracțiunii de spălarea banilor permite sintetizarea fenomenului într-o formă simplificată, ce reflectă esența constatărilor cercetării. Această abordare contribuie la o mai bună înțelegere a mecanismelor prin care fondurile de proveniență ilegală sunt transformate în resurse aparent legitime, pregătite să fie utilizate în circuitul economic licit.

Structura etapei de comitere nemijlocită a infracțiunii – spălarea banilor

Schema 1

Metodele și tehnicile enumerate pentru spălarea banilor nu epuizează întreaga complexitate a primei faze a etapei nemijlocite de legalizare a veniturilor provenite din infracțiuni. Totuși, chiar și procedeele examinate permit trasarea unor concluzii fundamentate referitoare la natura, funcțiile și obiectivul specific al acestei faze. Sarcina principală constă, în esență, în introducerea inițială (parțială) a „banilor murdari” în circuitul financiar-economic legal. Așa cum afirmă unul dintre liderii unei grupări infracționale din sectorul afacerilor cu cărbune: „Unele metode de spălare pot părea mărunte, dar doar la prima vedere. Ce contează cu adevărat este să faci primul pas – să te agăți, iar apoi totul va deveni mult mai ușor”

Metodele și tehnicile utilizate în procesul de „albire” a fondurilor obținute ilegal nu surprind în totalitate complexitatea primei faze a etapei operaționale de legalizare. Cu toate acestea, chiar și procedeele analizate până acum oferă o bază solidă pentru formularea unor concluzii relevante privind natura, rolul și scopul acestei faze inițiale. Obiectivul central îl constituie inserarea parțială și discretă a sumelor de proveniență infracțională în circuitul financiar și economic oficial, într-o manieră care să nu trezească suspiciuni.

Această etapă este esențială pentru succesul întregului proces, întrucât marchează momentul de tranziție al capitalurilor de la un statut complet ilegal la unul aparent legitim. Așa cum remarcă, într-o declarație off-the-record, un membru influent al unei rețele criminale

implicate în activități comerciale cu resurse energetice: „La început, unele metode pot părea lipsite de importanță, dar nu trebuie subestimate. Totul pornește de la primul pas — e suficient să pătrunzi în sistem. După aceea, mecanismele se pun în mișcare aproape de la sine.”¹⁴⁶ Această mărturie reflectă cu fidelitate esența logicii din spatele primei faze: o introducere strategică și progresivă a banilor „murdari” în economia legală, menită să pregătească terenul pentru etapele ulterioare, mai sofisticate și mai dificil de identificat de către autoritățile competente.

Conform concluziilor formulate de specialiști din diverse state, mai puțin de o cincime din sumele „curățate” în prima etapă a procesului de legalizare a veniturilor obținute ilegal sunt direcționate către investiții în bunuri imobiliare. Acest procentaj relativ scăzut reflectă prudența actorilor infracționali, care se tem că aceste active, vizibile și localizabile, ar putea face obiectul confiscării în cadrul unor investigații ulterioare.

O mare parte dintre conducătorii structurilor criminale implicate în activități economice demonstrează un grad considerabil de precauție și cunoștințe operaționale, înțelegând că prima fază, deși esențială, este insuficientă pentru asigurarea unei acoperiri durabile a originii ilicite a fondurilor. Cu toate acestea, există indivizi care, fie din lipsă de experiență, fie bazându-se pe relațiile lor corupte din instituțiile statului sau din mediul de afaceri, aleg să se limiteze doar la această etapă preliminară, trecând direct la investiția capitalurilor în economia legală — cel puțin în cea națională. Totuși, majoritatea celor implicați în astfel de activități conștientizează că o simplă întrerupere parțială a traseului banilor nu este suficientă și aleg să avanseze către etapa secundară a procesului de legalizare¹⁴⁷.

O analiză atentă a funcționalității celei de-a doua faze scoate în evidență o complexitate în continuă creștere a metodelor utilizate. Una dintre caracteristicile esențiale ale acestei etape constă în combinarea procedurilor individuale într-un ansamblu sofisticat de operațiuni interconectate, elaborate și cu un grad înalt de adaptabilitate. Această complexitate este strâns legată de o altă particularitate semnificativă: dimensiunea transnațională a procesului, care presupune transferul capitalurilor peste granițele statelor și, implicit, implicarea unor structuri de control precum autoritățile vamale, poliția de frontieră sau alte entități cu atribuții în combaterea criminalității economico-financiare.

A treia trăsătură distinctivă a acestei faze constă în orientarea predominantă către jurisdicții offshore, atât ca punct de plecare, cât și ca destinație finală a fluxurilor financiare supuse procesului de legalizare. Spre finalul anilor '90, utilizarea acestor zone a devenit tot mai complexă, pe fondul intensificării măsurilor de supraveghere din partea autorităților. În acest context, actorii

---

¹⁴⁶ Interviu anonim al unui inculpat, condamnat de către Tribunalul Regional din Kemerovo în 1998.

¹⁴⁷ Репецкая А. Л. Организованная преступность в сфере экономики и финансов и проблемы борьбы с ней. Иркутск: Изд-во ИГЭА, 2000. С.82-83.

infracționali cu experiență au început să implementeze strategii suplimentare de disimulare, redirecționând sumele către bănci bine cotate din Europa sau America de Nord, fie pentru a crește nivelul de protecție al capitalurilor, fie pentru a le conferi o aparență de legitimitate mai greu de contestat.

Această abordare hibridă, ce combină elemente din zonele offshore cu cele din centre financiare de renume, devine tot mai des întâlnită, permițând o filtrare suplimentară a fondurilor suspecte. Astfel, fie că sumele rămân în jurisdicțiile inițiale, fie că sunt transferate ulterior în instituții bancare prestigioase, rezultatul urmărit este același: consolidarea aparenței de legalitate și ruperea oricărei legături vizibile cu sursa infracțională.

Modelul operațional adoptat de acești actori — bazat pe proceduri sofisticate și strategii atent planificate — permite conturarea, în cadrul unei cercetări științifice, a unor tipologii recurente de „spălare” a fondurilor ilicite, specifice celei de-a doua faze a procesului.

În structura acestei etape, elementul central îl reprezintă metodele de disociere definitivă a capitalurilor de sursa lor penală. Aplicarea acestor tehnici are ca scop blocarea oricărei posibilități de a reconstitui traseul inițial al fondurilor, protejând astfel atât bunurile, cât și persoanele implicate în generarea și legalizarea acestora.

Totodată, analiza practicii judiciare relevă o interdependență din ce în ce mai strânsă între infracțiunea de spălare de bani și alte infracțiuni economico-financiare, nu doar din punct de vedere funcțional, ci și temporal. De multe ori, obținerea și legalizarea veniturilor ilicite au loc în paralel, în cadrul acelorași structuri. Acest fenomen este adesea însoțit de exportul — licit sau ilicit — de bunuri, materii prime, mijloace financiare sau alte forme de avere din teritoriul național. Din acest motiv, metodele specifice asociate acestor activități conjugate sunt incluse, în mod justificat, într-o categorie distinctă de clasificare.

Pentru o înțelegere aprofundată a modului de operare specific legalizării fondurilor obținute ilicit, este necesară o analiză detaliată a procedurilor și metodelor frecvent utilizate în acest scop:

1. **Subevaluarea bunurilor exportate.** O practică răspândită constă în stabilirea artificială a unor prețuri de export mult mai mici decât cele practicate pe piața internațională. Aceste operațiuni sunt adesea realizate prin intermediul unor firme străine controlate de infractori, înregistrate în jurisdicții offshore. În alte cazuri, exportatorii colaborează cu parteneri străini legitimi, dar cointeresați în tranzacții frauduloase. Bunurile sunt revândute în afara țării la prețul pieței, iar diferența dintre prețul real și cel declarat este împărțită între participanții la schemă. Fondurile astfel obținute sunt direcționate către conturi externe și, datorită caracterului aparent legal al tranzacțiilor, sunt considerate „curățate”.

2. **Supraestimarea prețurilor bunurilor importate.** Această metodă funcționează în oglindă față de cea anterioară. Partenerii interni achiziționează produse din străinătate la prețuri exagerate, considerabil peste media globală. Excedentul generat de diferența dintre valoarea reală și cea declarată rămâne la exportatori, care, într-un interval de timp convenit, transferă sume către conturile unor colaboratori din țară, adesea prin intermediul unor identități false sau interpuși. Aceste plăți sunt mascate prin invocarea unor justificări precum condițiile pieței, situații excepționale sau alte circumstanțe greu de verificat.

3. **Contrabanda cu bunuri de mare valoare.** În acest caz, infractorii exportă ilegal resurse naturale prețioase, semifabricate sau alte produse costisitoare, declarând în acte o cantitate și o valoare semnificativ diminuate. Produsele sunt ulterior comercializate prin rețele special create sau prin firme „paravan”, iar încasările reale sunt transferate în conturi ascunse, beneficiind de diferențele dintre prețul real și cel declarat oficial. Deși vândute sub prețul pieței, aceste bunuri aduc totuși profit considerabil față de valorile înscrise în documentele vamale.

4. **Nerestituirea integrală a sumelor obținute din export.** Anumiți importatori străini implică intenționat clauze contractuale vagi sau invocă situații de forță majoră, justificând astfel neîndeplinirea completă a obligațiilor contractuale. De cele mai multe ori, aceste pretexte ascund în realitate înțelegeri frauduloase. Sumele nedeclarate, rămase în posesia companiilor străine, sunt păstrate temporar în conturi bancare anonime sau offshore și transferate ulterior, odată cu expirarea termenelor de prescripție sau în urma lichidării fictive a exportatorului, către conturi aflate sub controlul rețelelor infracționale. În același timp, primirea unei părți din venituri în valută contribuie la diminuarea suspiciunilor autorităților.

5. **Fraude prin tranzacții de tip barter.** În aceste situații, bunurile sunt schimbate între parteneri comerciali conform unei înțelegeri prealabile care permite transferul ilicit de valori. Dezechilibrul între valorile bunurilor importate și exportate generează un excedent favorabil companiilor străine. Aceste stocuri sunt ulterior valorificate pe piața internațională, iar sumele obținute sunt transferate în conturi externe. Această metodă permite simultan deturnarea bunurilor și disimularea provenienței ilicite a fondurilor obținute.

6. **Utilizarea sistemului de compensare.** Această metodă implică reglarea datoriilor reciproce fără transfer efectiv de numerar. Infractorii manipulează valorile declarate prin supraevaluarea importurilor și subevaluarea exporturilor, obținând astfel o balanță pozitivă în favoarea partenerilor externi. Veniturile generate din aceste manevre sunt transferate ulterior în conturi aflate în jurisdicții favorabile din punct de vedere fiscal și financiar. Deși aparent legale, aceste compensații sivesc drept instrument de spălare a banilor, mascând natura lor infracțională.

7. **Spălarea banilor prin închirierea de echipamente.** În ultimii ani, a crescut semnificativ utilizarea acestei metode, prin care sunt închiriate echipamente maritime, aeriene sau

industriale către companii străine. În realitate, plățile aferente acestor contracte nu sunt încasate de proprietarii legitimi, ci sunt redirecționate printr-o rețea complexă de conturi bancare, multe dintre ele aparținând unor entități fictive din zone offshore. Tranzacțiile sunt fragmentate în etape succesive, astfel încât originea fondurilor să devină imposibil de urmărit. Finalitatea acestui mecanism constă în „curățarea” sumelor și integrarea acestora în circuitul economic licit, sub aparența unor venituri din activități legale.

Metodele analizate anterior, prin care are loc simultan generarea veniturilor ilicite și integrarea acestora în circuitul legal, pot fi considerate reprezentative pentru cea de-a doua categorie clasificatorie a tehnicilor de legalizare a fondurilor provenite din infracțiuni. Deși în practică pot fi întâlnite și alte procedee, acestea fie sunt mai puțin utilizate, fie – și acesta este un aspect esențial – presupun un decalaj temporal mai pronunțat între momentul comiterii faptei generatoare de venit și etapa de „curățare” a fondurilor. Chiar dacă infractorii cu un grad ridicat de sofisticare pot reduce considerabil acest interval, el nu poate fi complet eliminat în cazul metodelor mai puțin eficiente. Din dorința de a asigura o cercetare cât mai riguroasă, analiza s-a concentrat asupra acelor metode care răspund pe deplin criteriilor funcționale și temporale specifice celei de-a doua grupe de clasificare.

Structura internă a acestei etape a procesului de spălare nemijlocită a banilor se distinge clar de cea aferentă primei categorii clasificatorii, diferențele fiind determinate în principal de patru factori esențiali:

a) În primul rând, complexitatea ridicată a schemelor infracționale care caracterizează această etapă este asociată cu utilizarea frecventă a transferurilor internaționale de fonduri, precum și cu operațiuni de scoatere a mărfurilor și valutei în afara teritoriului național. Astfel, fondurile de origine infracțională sunt disimulate încă din faza inițială a legalizării, reducând semnificativ riscurile de identificare a sursei lor reale.

b) Un alt element definitoriu constă în aplicarea sistematică a transferurilor succesive de sume între instituții bancare din diferite jurisdicții, în special din spații offshore. Această metodă conferă o protecție suplimentară capitalurilor ilicite, contribuind la ruperea legăturii dintre fondurile „curățate” și sursa lor originară. Specificul acestor transferuri constă în versatilitatea lor, putând fi aplicate atât la începutul, cât și pe parcursul procesului de legalizare.

c) Pe lângă procedurile legate de mișcările transfrontaliere de capital, în structura celor șapte metode tipice se regăsesc și alte mecanisme de disimulare care nu presupun în mod direct astfel de transferuri, dar care, prin caracteristicile lor funcționale, contribuie în mod eficient la scopul urmărit – integrarea fondurilor în economia oficială fără a lăsa urme vizibile.

d) Un loc aparte îl ocupă metodele bazate pe tranzacții repetate cu bunuri imobile și active de mare valoare, prin care autorii infracțiunilor urmăresc nu doar legalizarea capitalurilor, ci și

consolidarea unei aparențe de legitimitate și respectabilitate. Achiziționarea de proprietăți luxoase – hoteluri, vile, clădiri de birouri – are rolul de a camufla originea fondurilor și de a proteja investițiile în fața unor eventuale investigații ulterioare.

Acești patru factori definesc trăsătura centrală a etapei analizate: fuziunea funcțională și operațională a fazelor inițiale și finale ale procesului de legalizare. Spre deosebire de metodele din prima categorie, cele aferente celei de-a doua permit realizarea acestui proces într-un mod compact, fără a mai fi necesară o separare clară între etapele preliminare și cele finale. Un rol fundamental în acest mecanism îl joacă transferurile internaționale de fonduri, care „rup” legătura geografică și juridică dintre capitalurile obținute ilicit și spațiul național, complicând substanțial eforturile de identificare a provenienței acestora. Acest efect este amplificat de folosirea transferurilor succesive prin bănci din multiple jurisdicții, fiecare pas adăugând un nou strat de opacitate și dificultate în reconstituirea traseului fondurilor.

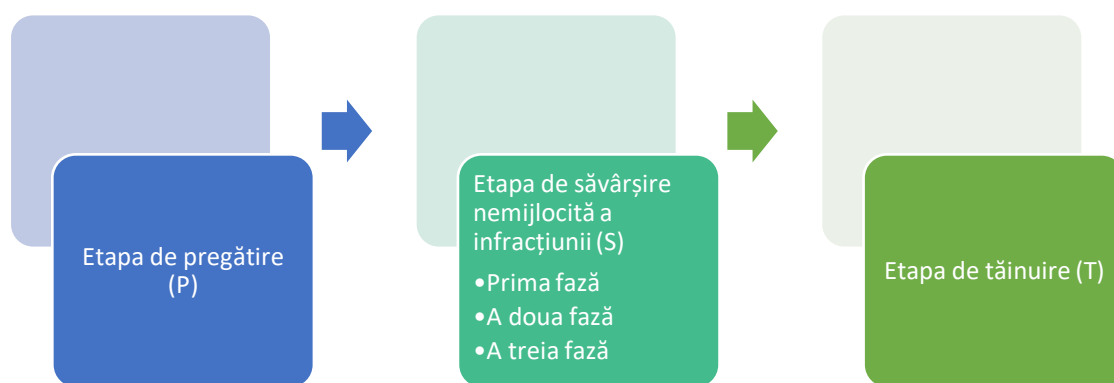
În ceea ce privește momentul integrării capitalurilor legalizate în economia oficială, se constată că nu există diferențe esențiale între cele două modele examinate, întrucât funcțiile îndeplinite în cadrul acestei faze sunt echivalente. Pe baza acestor observații, etapa de legalizare propriu-zisă a fondurilor provenite din activități infracționale poate fi structurată în două faze distincte, specifice grupului de clasificare secundar al metodelor de spălare:

- prima fază constă în disimularea originii ilegale a banilor sau a altor active, precum și în separarea lor de sursa infracțională;
- cea de-a doua fază implică reintroducerea în circuitul economic licit a capitalurilor „curățate”, prin investiții sau alte forme de reintegrare.

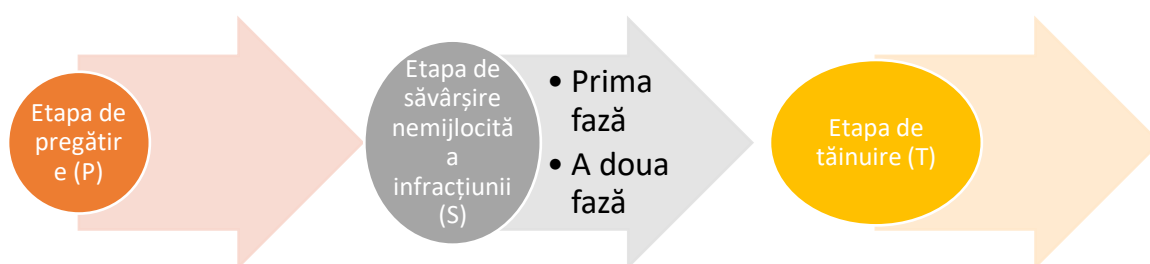
Încă de la începutul analizei modului de operare specific acestor infracțiuni, s-a subliniat că modelul cel mai răspândit în practica infracțională este cel în trei etape, care cuprinde: etapa de pregătire (P), cea a comiterii propriu-zise (S) și etapa de tănuire (T).

Ținând cont de cele două variante identificate în procesul de legalizare nemijlocită a fondurilor ilicite – în funcție de utilizarea metodelor din prima sau a doua grupă de clasificare, corespunzătoare etapei S – se pot construi modele complete de săvârșire a acestei categorii de infracțiuni. Aceste modele pot fi reprezentate schematic sub forma unor diagrame care reflectă desfășurarea în trei etape a mecanismului infracțional, integrând atât componentele clasice ale fenomenului, cât și elementele specifice fazei de legalizare:

Schema 2.

Schema 3.

Analiza etapelor pregătitoare și de tănuire din cadrul infracțiunilor de spălare a banilor evidențiază trăsături definitorii specifice fiecărei faze. Deși ambele etape joacă un rol important în realizarea activităților infracționale asociate legalizării capitalurilor provenite din surse ilicite, funcțiile acestora nu sunt întotdeauna la fel de evidente și distincte precum cele îndeplinite în cadrul etapei centrale — respectiv comiterea propriu-zisă a infracțiunii. Această discrepanță este explicabilă prin complexitatea și amploarea etapei principale, care, din rațiuni obiective, încorporează atât elemente de pregătire, cât și multiple măsuri de acoperire, fără de care nu și-ar putea îndeplini scopul final de disimulare a originii fondurilor.

În ceea ce privește *etapa pregătitoare*, aceasta presupune în principal crearea unei aparențe de legalitate pentru fondurile vizate. În acest scop, infractorii generează documentație falsificată privind proveniența veniturilor și activitatea companiilor fictive, inclusiv informații inexacte cu privire la proprietari, conducători sau natura operațiunilor economice. De asemenea, în această fază, sunt efectuate demersuri de culegere de informații compromițătoare despre persoane-cheie din instituții publice, bancare ori financiare, care ar putea fi influențate sau șantajate, astfel încât să faciliteze operațiunile viitoare de legalizare.

Etapa de tănuire este orientată, în principal, spre asigurarea protecției infractorilor și a familiilor acestora, prin procurarea de documente de identitate false, stabilirea de reședințe în jurisdicții percepute ca sigure și greu accesibile autorităților, dar și prin crearea unor condiții care să împiedice identificarea urmelor lăsate de fapta penală. Totuși, cele mai importante măsuri de acoperire sunt integrate în etapa de legalizare propriu-zisă a fondurilor, acolo unde disimularea

urmelor și efectelor infracțiunilor predicate devine o componentă esențială a procesului criminal. Din acest motiv, acțiunile aferente fazei de tănuire rămân relativ restrânse din punct de vedere al conținutului și al volumului operațional.

Este important de subliniat că arhitectura infracțiunilor de spălare a banilor reflectă, în linii mari, modelul clasic de structurare a altor infracțiuni, în trei etape — pregătire, săvârșire, tănuire. Cu toate acestea, în practică, pot fi identificate și forme alternative, în care raportul dintre etape se configurează diferit, în funcție de complexitatea metodei utilizate.

Astfel, anumite grupări criminale pun în aplicare simultan acțiuni specifice etapelor pregătitoare și de acoperire, în scopul protejării identității participanților și a infrastructurii infracționale. Acest tip de abordare este des întâlnit în cazurile de deturnări organizate, în care autorii, pe lângă planificarea minuțioasă a operațiunii, recurg și la măsuri preventive, cum ar fi obținerea de documente false, pregătirea unor adăposturi temporare sau crearea de alibiuri credibile.

Infractorii cu un nivel ridicat de experiență și precauție operează adesea după deviza: *„prioritară este impunitatea, nu doar realizarea infracțiunii”*. În consecință, aceștia preferă metode care combină din start elemente de protecție și de acoperire cu cele de pregătire, creând o structură de acțiune mai sigură și mai greu de penetrat. Totodată, se pot întâlni și situații în care măsurile de tănuire sunt aplicate în mod continuu, atât înainte, cât și după comiterea faptelor, consolidând astfel gradul de latentizare al activităților criminale și diminuând semnificativ șansele de deconspirare.

Un aspect distinctiv al modului de comitere a infracțiunilor analizate în această lucrare constă în faptul că activitățile de pregătire și de tănuire a faptei, a rezultatelor acesteia și a persoanelor implicate nu se limitează doar la etapele dedicate acestor acțiuni, ci sunt integrate inclusiv în faza de executare propriu-zisă a infracțiunii. Această particularitate subliniază caracterul sofisticat și coordonat al mecanismului infracțional, în cadrul căruia fiecare etapă este exploatată în scopul asigurării impunității și al menținerii aparenței de legalitate.

În urma cercetărilor întreprinse, a fost identificată o trăsătură esențială a procesului de legalizare a fondurilor provenite din activități ilicite — una care contribuie semnificativ la eficiența acestuia. În ultimii ani, pe fondul tendințelor economice marcate de politici ultramonetariste în mai multe state, s-a observat o accentuată lipsă de numerar în circulația oficială. În paralel, s-a conturat o realitate paradoxală: între companii considerate respectabile, inclusiv instituții publice sau întreprinderi de stat, a început să circule ilegal numerar în volume semnificative. Acest fenomen favorizează introducerea fondurilor ilicite în sistemul economic, întrucât creează o punte între mediul economic licit și cel informal, contribuind la integrarea banilor „murdari” în circuitul financiar neoficial.

Astfel, în mod neașteptat, managerii unor companii perfect legale sunt dispuși să achite comisioane de până la 8% pentru a-și converti fondurile scripturale în numerar „gri” sau „negru”. Aceste servicii sunt oferite de societăți intermediare, specializate în procese de demonetizare, adică în transformarea banilor virtuali în lichidități, care scapă controlului fiscal și financiar. De partea cealaltă, pentru operațiuni inverse — convertirea banilor în numerar în fonduri bancare scripturale —, costurile sunt suportate deținătorii capitalurilor ilicite. Aceste comisioane variază între 2% și 8% din valoarea tranzacției, în funcție de natura și gradul de siguranță al metodei utilizate. În situațiile în care sunt implicate instrumente financiare sofisticate, precum tranzacțiile cu produse derivate, comisioanele pot atinge chiar și 10-12% din valoarea totală, reflectând gradul sporit de eficiență și protecție oferit de aceste metode.

În concluzie, este fundamental de subliniat că natura complexă, multidimensională și extrem de flexibilă a mecanismului de spălare a banilor poate conduce, în anumite cazuri, la interpretări premature sau eronate din partea organelor de urmărire penală. În lipsa unei înțelegeri detaliate a interdependenței dintre fazele procesului și a metodelor utilizate, se poate ajunge la formularea unor concluzii superficiale, care nu reflectă în mod fidel complexitatea și profunzimea fenomenului analizat.

Ținând cont de faptul că fenomenul spălării banilor prezintă o dimensiune transfrontalieră, cu implicarea atât a actorilor locali, cât și a rețelelor infracționale internaționale, demersul de cercetare de față își propune să identifice și să analizeze acele mecanisme de operare care sunt recurente și relevante în practica judiciară a Republicii Moldova. În mod particular, se are în vedere delimitarea acelor metode prin care subiecții infracționali reușesc să introducă în circuitul economic legal fonduri provenite din activități ilicite, mascând astfel originea lor reală.

În baza examinării unor hotărâri judecătorești definitive, pronunțate de instanțele naționale în cauze penale privind spălarea banilor, a fost posibilă conturarea unui ansamblu de modele operaționale utilizate cu predilecție pe teritoriul Republicii Moldova. Aceste scheme infracționale prezintă o varietate de forme, începând de la transferuri bancare simulate și până la reinvestirea fondurilor în active aparent licite, fiecare dintre ele având un nivel diferit de sofisticare, dar urmărind scopul comun al ascunderii, disimulării și legalizării provenienței fondurilor obținute ilegal.

Prin urmare, în cele ce urmează, vor fi expuse și analizate succint acele mecanisme de comitere a infracțiunii de spălare a banilor, identificate în contextul jurisprudenței naționale, fără a pierde din vedere specificul structural, instrumentele utilizate, traseele financiare implicate, precum și modul de integrare a sumelor în circuitul economic aparent legal.

1. Transferuri bancare fictive prin companii offshore¹⁴⁸. Această metodă constă în utilizarea unor entități juridice înregistrate în paradisuri fiscale, care acționează ca paravan pentru transferul de fonduri cu proveniență ilicită. În faza inițială, sunt înființate companii offshore și se deschid conturi bancare în numele acestora, fără ca acestea să desfășoare activități comerciale reale. Urmează faza de conversie, în care banii sunt transferați în mod repetat prin operațiuni bancare simulate, însoțite de documente justificative falsificate (facturi, contracte de prestări servicii etc.), pentru a crea aparența legalității. În etapa finală – faza de legalizare – fondurile ajung în conturi controlate de făptuitori din Republica Moldova, fiind ulterior integrate în circuitul economic legal prin achiziții de bunuri mobile și imobile sau prin investiții în afaceri, ceea ce face dificilă identificarea originii ilicite a sumelor.

2. Executarea silită fictivă pe baza ordonanțelor judecătorești falsificate¹⁴⁹. Această metodă constă în utilizarea unor ordonanțe judecătorești falsificate, prezentate ca fiind emise de instanțe din Republica Moldova, în baza cărora se inițiază proceduri de executare silită fictivă. În faza inițială, executorul judecătoresc acceptă și înregistrează cereri de executare depuse în mod fraudulos în numele unor companii nerezidente, prin intermediul unor reprezentanți împuterniciți. În faza de conversie, sunt intentate proceduri de executare silită în baza unor ordonanțe false, pretins emise de judecători reali, iar fondurile sunt colectate de la debitorii fictivi sau reali prin intermediul conturilor de corespondent ale băncilor din Federația Rusă, deschise la băncile din Republica Moldova. În faza finală – de legalizare – sumele transferate (în ruble și dolari) sunt direcționate către conturile unor companii offshore, precum „Mirabax Investments Limited”, „Chester (NZ) Limited” și „Stamtrade Services Limited”, oferindu-le acestora aparența unor plăți legale obținute în urma executării unor hotărâri judecătorești.

3. Legalizarea veniturilor ilicite provenite din evaziune fiscală prin achiziții de bunuri și contractare de credite¹⁵⁰. Această metodă constă în obținerea de venituri ilicite prin eschivarea de la plata impozitelor de către o societate comercială, urmată de direcționarea acestor fonduri către achiziționarea de bunuri mobile și imobile, precum și contractarea de credite bancare în scopul mascării originii reale a veniturilor. În faza inițială, inculpatul, în calitate de administrator al unei societăți comerciale, a omis în mod deliberat reflectarea în contabilitate a veniturilor reale, diminuând baza impozabilă. În faza de conversie, aceste fonduri au fost utilizate pentru achiziția

---

¹⁴⁸ De exemplu, Sentința Judecătorei Comrat, sediul Central, din 01.09.2022, emisă în Dosarul nr. 1-122/2022. Disponibilă: https://jco.instante.justice.md/pigd_integration/pdf/d3bd8afe-5774-4309-b4e3-84d9f11f8b6b [accesată: 15.04.2024].

¹⁴⁹ De exemplu, Decizia Curții de Apel Comrat din 30.03.2020, emisă în Dosarul nr. Dosarul nr. 1a-86/2020. Disponibilă: https://cacm.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/67948a99-17fb-4474-8819-f8977a754db3 [accesată: 18.08.2024].

¹⁵⁰ De exemplu, Sentința Judecătorei Bălți, sediul Central, din 18.12.2020, emisă în Dosarul nr. 1-549/2017. Disponibilă: https://jbl.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/5470bd8e-c4d7-4af2-9c86-cd6f6b9a39a3 [accesată: 11.09.2024].

de automobile, înregistrate pe numele membrilor familiei, și pentru plata parțială a unui credit bancar contractat pentru procurarea unui apartament. Faza de legalizare constă în integrarea bunurilor achiziționate în circuitul economic legal, sub aparența unor venituri personale.

4. Obținerea și transferul succesiv al fondurilor prin contracte comerciale fictive și companii în lanț¹⁵¹. Această metodă constă în obținerea unui credit de la o instituție bancară prin înșelăciune, urmată de transferul succesiv al sumelor între companii afiliate sau controlate prin contracte comerciale fictive. În faza inițială, inculpații au contractat un credit prin prezentarea unor acte și angajamente false. Faza de conversie a constat în transferul eșalonat al sumelor prin cel puțin trei companii, în baza unor contracte comerciale simulate, pentru a disimula proveniența ilicită a banilor. În faza de legalizare, suma a fost ridicată în numerar și retrasă din sistemul bancar, în vederea pierderii trasabilității.

5. Disimularea fondurilor provenite din corupție prin contracte fictive de consultanță și transferuri în lanț prin companii nerezidente¹⁵². Această metodă presupune direcționarea fondurilor obținute din infracțiuni de corupție către o companie din SUA, prin intermediul unui lanț de companii nerezidente, mascând astfel originea ilicită a banilor. În faza inițială, fondurile provenite din acte de corupție sunt plasate pe conturile unor companii offshore controlate indirect de inculpat. În faza de conversie, sunt încheiate contracte fictive de prestări servicii (analiză a opiniei publice), pe baza cărora se efectuează transferuri succesive între companii din mai multe jurisdicții (UK, alte state UE, SUA). În faza finală – legalizarea – banii ajung în contul companiei americane, oferindu-se aparența legalității în baza unui contract de consultanță.

6. Spălarea banilor proveniți din fraude informatice prin transferuri rapide și utilizarea de persoane interpuse¹⁵³. Această metodă constă în transferul de fonduri provenite din fraude informatice comise pe teritoriul SUA, direcționate spre Republica Moldova prin intermediul sistemelor de plăți rapide (ex. Western Union). Inculpata, în complicitate cu un funcționar bancar,

---

¹⁵¹ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 30.07.2024, emisă în Dosarul nr. 1-2878/2023. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/8442dee7-0ab0-4fb1-965a-c38528898187 [accesată: 19.09.2024].

¹⁵² Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 07.05.2024, emisă în Dosarul nr. 1-209/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/4f1fe204-9e38-4677-a428-8eacd9a1124a [accesată: 14.08.2024]. N.a.: Deși cauza penală în discuție s-a finalizat printr-o hotărâre de achitare, este esențial de remarcat faptul că, în cursul urmăririi penale, a fost identificat un mecanism concret de spălare a banilor, analizat și documentat de către organele de urmărire penală. Această constatare, chiar în lipsa unei condamnări definitive, oferă un reper valoros pentru delimitarea tipologiilor infracționale și a metodelor utilizate în practică de către făptuitori. Prin urmare, includerea acestui caz în analiza de față se justifică nu prin finalitatea procesuală propriu-zisă, ci prin relevanța mecanismului identificat la etapa de investigare, care poate constitui model pentru alte situații similare, reflectând tendințe recurente în activitatea de disimulare a fondurilor cu proveniență ilicită pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, practica organelor de urmărire penală demonstrează că, indiferent de soluția instanței de fond, existența unor indicii temeinice privind structura și funcționarea unor mecanisme infracționale justifică analizarea acestor cauze în cadrul cercetărilor doctrinare.

¹⁵³ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 23.03.2023, emisă în Dosarul nr. 1-415/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/93d35f56-6a13-4081-8308-4908e6d2c97b [accesată: 24.10.2024].

a utilizat datele personale ale unor persoane interpușe pentru a ridica sumele transferate. Operațiunile au fost realizate fără știrea titularilor de date, iar fondurile au fost în final preluate de inculpată și scoase din circuitul legal.

7. Comercializarea de droguri prin intermediul unui magazin online și disimularea fondurilor prin canale anonime¹⁵⁴. Această metodă constă în gestionarea unui magazin online de droguri (denumit „Философ”), operat prin rețele criptate de comunicare, în special Telegram. În faza inițială, drogurile erau procurate, reambalate și ascunse în locații prestabilite. Ulterior, comenzile erau primite online și distribuite de curieri. În faza de conversie, fondurile obținute din vânzarea drogurilor erau colectate prin canale anonime, precum criptomonede sau sisteme informale. Faza de legalizare presupunea reinvestirea sumelor în bunuri sau păstrarea acestora în afara sistemului bancar pentru a ascunde originea.

8. Spălarea banilor proveniți din fraude bancare prin preluarea fictivă a unor companii și contractarea de credite în numele acestora¹⁵⁵. Această metodă implică racolarea unor persoane care acceptă formal să devină administratori ai unor societăți comerciale (cu activitate economică inexistentă), în scopul contractării de credite bancare ce nu vor fi niciodată rambursate. Fondurile sunt ulterior transferate și retrase în numerar sau direcționate prin alte companii fictive. Totul face parte dintr-o schemă mai largă coordonată de o organizație criminală interesată de controlul resurselor economice și financiare.

9. Obținerea ilicită a creditelor bancare și disimularea provenienței fondurilor prin companii off-shore și achiziții strategice¹⁵⁶. Mecanismul respectiv reflectă una dintre cele mai elaborate și sofisticate forme de spălare a banilor documentate în Republica Moldova, implicând structuri transnaționale, rețele de companii off-shore și instituții financiare din multiple jurisdicții. Esența mecanismului constă în obținerea ilicită a unor sume considerabile sub formă de credite bancare, prin fraudarea sistemului bancar național, urmată de disimularea provenienței acestor fonduri printr-un mecanism complex de conversii, transferuri și investiții disimulate.

În faza inițială, făptuitorii, prin intermediul unor persoane interpușe și al unor societăți comerciale controlate formal de acestea, a contractat credite în valoare de sute de milioane de lei de la mai multe bănci comerciale din Republica Moldova, în lipsa garanțiilor reale și a capacității economico-financiare corespunzătoare. Fondurile astfel obținute au fost rapid transferate către

---

¹⁵⁴ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 26.01.2023, emisă în Dosarul nr. 1-1466/2022. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/db76df7c-3801-4db7-9419-9e0ea5c10022 [accesată: 06.04.2024].

¹⁵⁵ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 02.06.2021, emisă în Dosarul nr. 1-85/2021. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/0bff7c7f-10c4-4bba-bba8-155bfae1fa71 [accesată: 11.03.2024].

¹⁵⁶ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 14.06.2021, emisă în Dosarul nr. 1-561/2017. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/33e1fe6e-c303-4af6-9a82-7cbb068a0606 [accesată: 12.03.2024].

conturile unor companii nerezidente înregistrate în Marea Britanie și alte jurisdicții off-shore, acțiune ce a marcat începutul fazei de conversie. Faza de conversie a implicat transferuri succesive ale sumelor prin intermediul unor conturi bancare deschise în Letonia, unde banii au fost convertiți în diferite valute, pentru a fragmenta fluxul financiar și a crea aparența legalității. Tranzacțiile au fost însoțite de documente justificative formale, încheiate între companii controlate indirect de inculpat, în baza unor contracte fictive de împrumut, consultanță sau investiții. Faza finală – legalizarea – a constat în reinvestirea sumelor în circuitul economic aparent legal al Republicii Moldova, în special prin achiziționarea de pachete de acțiuni ale unor instituții financiare de importanță națională și unele bănci. De asemenea, fondurile au fost utilizate pentru dobândirea unor bunuri imobile și alte active de valoare, cu scopul de a asigura integrarea completă a banilor în economia formală și de a ascunde originea ilicită a acestora.

10. Spălarea banilor prin obținerea ilicită a unui bun imobil și falsificarea ulterioară a statutului juridic și tehnic al acestuia¹⁵⁷. Această metodă presupune dobândirea frauduloasă a unui imobil prin escrocherie și ascunderea ulterioară a originii ilicite a bunului prin manipularea actelor cadastrale și pretinsa transformare fizică a imobilului. În faza inițială, inculpatul a determinat prin inducere în eroare eliberarea a două procuri, de la doi membri ai familiei plecați în străinătate, pentru a vinde în nume propriu un imobil deținut în coproprietate. Ulterior, bunul a fost vândut către soția inculpatului printr-un contract simulat, în lipsa oricărei contraprestații bănești. În faza de conversie, pentru a disimula originea ilicită a proprietății, inculpatul a declarat în mod fals că imobilul a fost demolat și reconstruit, solicitând autorităților cadastrale actualizarea datelor și emiterea unor noi documente, inclusiv un certificat de recepție finală. Toate acestea au avut ca scop crearea unei aparențe de legalitate asupra unui bun dobândit în mod fraudulos. Faza de legalizare s-a concretizat în înregistrarea noii construcții ca fiind distinctă, în baza unor acte administrative obținute prin inducere în eroare a autorităților, ceea ce a permis ascunderea provenienței reale a bunului și integrarea sa în circuitul civil.

11. Obținerea ilicită a fondurilor prin inducerea în eroare a unei companii străine și disimularea lor prin documente fictive și transferuri simulate¹⁵⁸. Această metodă constă în atragerea frauduloasă a unei sume importante de bani de la o companie străină către o companie înregistrată în Republica Moldova. Fondurile au fost transferate în baza unei escrocherii internaționale în care făptuitorii s-au prezentat drept reprezentanți ai companiei-mamă din Marea

---

¹⁵⁷ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 05.03.2021, emisă în Dosarul nr. 1-791/18. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/d450f0ed-bade-48df-abd6-342c9f241701 [accesată: 13.03.2024].

¹⁵⁸ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 14.01.2020, emisă în Dosarul nr.1-837/2016. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/acc40152-8550-4d56-9e24-b321729ff4bb [accesată: 14.03.2024].

Britanie. După ce suma a fost transferată în contul companiei moldovenești, unul din făptuitori a generat un ordin fictiv de deplasare a angajaților pentru a justifica ridicarea în numerar a unei părți din sumă, iar restul fondurilor au fost transferate către o companie din China în baza unui contract fals de achiziție a utilajului. Pentru a masca proveniența ilicită a banilor și a împiedica returnarea acestora companiei păgubite, inculpatul a creat ulterior un al treilea contract fictiv de închiriere, pe care l-a prezentat băncii, încercând astfel să justifice legal intrarea fondurilor în cont. Metoda presupune o succesiune rapidă de acțiuni menite să transforme un transfer evident fraudulos într-o operațiune aparent legală.

12. Atragerea frauduloasă de investiții prin platforme online nereglementate și disimularea fondurilor prin structuri nerezidente¹⁵⁹. Mecanismul comiterii infracțiunii se referă la o schemă complexă de spălare a banilor prin utilizarea unei platforme online nereglementate, în scopul atragerii frauduloase de investiții financiare de la cetățeni străini. Activitatea a fost desfășurată pe teritoriul Republicii Moldova sub acoperirea unei companii nerezidente, înregistrate în Cipru fără a fi supusă înregistrării și autorizării în conformitate cu legislația națională. În faza inițială a schemei, inculpații au închiriat un oficiu, au echipat spațiul cu mijloace tehnice și au angajat aproximativ 65 de persoane în calitate de „manageri financiari” sau „analiști”. Activitatea desfășurată avea ca scop aparent promovarea serviciilor de investiții financiare internaționale prin intermediul a două platforme online – artfx.pro și abcfx.pro. În realitate, acești operatori contactau telefonic cetățeni străini, le promiteau randamente ridicate și siguranța investițiilor, convingându-i să transfere fonduri în conturile companiei nerezidente, fără ca banii să fie vreodată investiți conform celor promise. Faza de conversie a fondurilor obținute în mod fraudulos a constat în transferarea acestora către conturile bancare ale companiei cipriote, urmată de circulația acestora prin alte conturi nerezidente, în scopul disimulării provenienței reale. Nu au fost întocmite acte contabile, nu au fost declarate venituri și nu s-au achitat impozite. Banii obținuți astfel erau retrași sau reinvestiți în afaceri personale, în numele altor entități, pentru a pierde trasabilitatea. În faza de legalizare, fondurile obținute au fost prezentate ca venituri ale unei companii prestatoare de servicii financiare, disimulate prin contracte fictive sau documente formalizate intern, fără caracter juridic valid. Utilizarea unei structuri nerezidente a permis nu doar sustragerea de la controlul autorităților fiscale și financiare moldovenești, ci și integrarea acestor fonduri în circuitul economic aparent legal.

---

¹⁵⁹ De exemplu, Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 28.10.2019, emisă în Dosarul nr. 1-2252/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/e12b1963-c853-4627-97a0-492251f798bf [accesată: 15.03.2024].

13. Achiziționarea de tehnică de calcul prin comenzi online și retragerea rapidă a fondurilor în numerar¹⁶⁰. Această metodă de spălare a banilor a constat în utilizarea unor persoane interpuse și a magazinelor online pentru procurarea de tehnică de calcul, în special laptopuri și telefoane mobile, plătite cu fonduri provenite din surse ilicite. În faza inițială, inculpatul a utilizat datele bancare și identitatea mai multor persoane pentru a efectua comenzi online de echipamente IT în numele acestora. Plățile au fost realizate prin transferuri bancare din conturi deschise pe numele persoanelor interpuse. În faza de conversie, produsele procurate erau fie livrate direct la adrese controlate de inculpat, fie ridicate personal, iar ulterior erau valorificate (vândute sau transferate altor persoane) fără documente legale. O parte din fonduri era retrasă în numerar imediat după transferul bancar sau direcționată către conturi suplimentare, unde urma același traseu. Faza de legalizare consta în disimularea bunurilor obținute ca fiind rezultatul unor activități comerciale obișnuite, mascând astfel proveniența reală a fondurilor și utilizând în aparență tranzacții legitime.

14. Disimularea fondurilor provenite din evaziune fiscală prin contracte fictive de import și transferuri către companii off-shore¹⁶¹. Această metodă presupune utilizarea unei companii comerciale ca vehicul de fraudare a sistemului fiscal prin înregistrarea de livrări fictive și deducerea nejustificată a TVA, urmată de transferul mijloacelor bănești în conturile unor companii off-shore înregistrate în Cipru, sub pretextul achiziției de tehnică de calcul. În faza inițială, compania, controlată de facto de un grup infracțional organizat, a inclus în documentele contabile, fiscale și financiare date denaturate privind livrări și cheltuieli inexistente, generând artificial un volum mare de livrări impozabile. În faza de conversie, aceste fonduri au fost transferate în conturile bancare ale unor companii nerezidente, cu sediul în Cipru, în baza unor contracte de livrare a echipamentului tehnic care nu a fost niciodată introdus în țară. Transferurile au fost efectuate în valută străină (USD), iar justificarea lor era susținută de documente fictive. Faza de legalizare a constat în disimularea acestor sume în cadrul operațiunilor comerciale fictive de import și prezentarea lor ca plăți reale pentru bunuri achiziționate, în ciuda lipsei oricărei operațiuni vamale sau de livrare efectivă. Valoarea totală a fondurilor transferate s-a ridicat la peste 12.900.000 dolari SUA, ceea ce constituie o operațiune de spălare a banilor în proporții deosebit de mari.

---

¹⁶⁰ De exemplu, Sentința Judecătoreiei Chișinău, sediul Buiucani, din 17.12.2018, emisă în Dosarul nr. 1-638/18. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/63c8338d-fb01-e911-80d5-0050568b021b [accesată: 16.03.2024].

¹⁶¹ De exemplu, Sentința Judecătoreiei Botanica, mun. Chișinău, din 29 octombrie 2015, emisă în Dosarul nr. 1468/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/fd1cf7f0-117e-e511-a1ab-005056a5d154 [accesată: 17.04.2024].

16. Transfer internațional fictiv și integrarea fondurilor ilicite prin companie afiliată¹⁶².

Această metodă constă în acceptarea unor fonduri transferate dintr-o jurisdicție străină – în speță, Uganda – fără existența unui temei economic sau juridic, urmată de direcționarea rapidă a acestor fonduri către o altă companie în care inculpatul deține controlul. În faza inițială, compania națională a primit sume de bani, transferate de către o entitate din Sudanul de Sud, printr-un intermediar din Uganda. Între părți nu exista niciun contract comercial, iar compania moldovenească nu avea relații economice cu entitatea respectivă. În faza de conversie, banii au fost transferați imediat de pe contul companiei naționale către o altă companie, o societate în care inculpatul avea calitatea de director comercial și control majoritar. Transferul a fost justificat formal printr-un contract de împrumut, însă în realitate nu exista nicio bază economică sau tranzacție aferentă. Faza de legalizare s-a realizat prin integrarea acestor fonduri în activitatea companiei căreia i s-au transferat banii, aparent ca aport financiar sau sursă de investiții, mascând astfel originea lor ilicită. Contractul de împrumut invocat ca justificare fusese notificat formal la Banca Națională, ceea ce a servit drept element de acoperire juridică, deși proveniența efectivă a fondurilor nu era clară.

17. Vânzări fictive de produse agricole și retragerea numerarului în proporții deosebit de mari fără justificare fiscală¹⁶³. Această metodă presupune înregistrarea în contabilitatea unei companii a unor vânzări fictive de produse agricole (cereale, soia, semințe de floarea-soarelui), fără desfășurarea unor operațiuni comerciale reale. În faza inițială, administratorul companiei a întocmit acte formale de livrare către agenți economici rezidenți, fără a exista importuri sau livrări efective, și fără emiterea de facturi fiscale corespunzătoare. Compania a fost inclusă ulterior în lista întreprinderilor cu risc fiscal sporit. În faza de conversie, sumele încasate de la agenții economici pentru presupusele livrări erau ridicate în numerar, în lipsa oricărei justificări legale. În total, au fost retrase aproximativ 4 milioane lei în numerar, pe baza actelor de achiziție fictive. De asemenea, compania parteneră a efectuat mai multe transferuri, însoțite de facturi de expediție, dar fără documente fiscale autentice. Faza de legalizare a constat în integrarea banilor în circuitul aparent legal prin documente contabile formale, dar neacoperite de tranzacții reale. Retragerile de numerar au fost disimulate ca fiind plăți pentru producție agricolă, deși nu a existat vreo livrare efectivă sau dovadă a recepției.

---

¹⁶² De exemplu, Sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 26 octombrie 2015, emisă în Dosarul nr. 1549/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/d1efdf36-277e-e511-a1ab-005056a5d154 [accesată: 18.04.2024].

¹⁶³ De exemplu, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, din 06.08.2015, emisă în Dosarul nr. 11111/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f8fb8d73-1d3c-e511-b888-005056a5d154 [accesată: 20.04.2024].

2.3. Mecanismul de reflecție a urmelor activității infracționale în cazul spălării banilor

„În procesul comiterii unei infracțiuni, are loc o interacțiune constantă între două sisteme: sistemul reflectat (creator) — care corespunde activității infracționale propriu-zise — și sistemul reflectant (primitor), reprezentat de mediul exterior, ce include atât obiectele supuse atingerii directe, cât și contextul în care se desfășoară fapta”¹⁶⁴. În cazul infracțiunii analizate, deosebit de relevant devine domeniul activității economice, întrucât, în cadrul acestuia, se produce procesul de spălare a banilor. În această situație particulară, sistemul reflectat nu se limitează la o simplă suprapunere peste sistemul reflectant — cum se întâmplă în cazul altor infracțiuni — ci pătrunde în structura acestuia, integrându-se organic și preluând un aspect aparent legitim și legal.

În criminalistică¹⁶⁵, prin urme ale infracțiunii se înțeleg, în general, toate modificările survenite în mediul înconjurător, ca rezultat direct al desfășurării unei activități infracționale. Aceste urme pot lua forma unor manifestări izolate, a unor acțiuni complexe, ori pot fi reflectate în plan psihologic, prin impactul lăsat asupra conștiinței persoanelor implicate sau a martorilor.

Raportat la conceptele dominante din teoria procesului penal și la prevederile legale actuale cu privire la noțiunea de probă¹⁶⁶ — înțeleasă ca unitate indisolubilă între informația factuală (faptică) și sursa sa procesuală — din perspectiva criminalistică, urmele lăsate de săvârșirea unei fapte penale constituie nucleul datelor factuale (faptice). Acestea pot fi completate, desigur, cu alte tipuri de informații relevante pentru procesul penal, precum datele referitoare la personalitatea făptuitorului, la identitatea victimei, la împrejurările care pot influența gravitatea răspunderii penale ori la cauzele și condițiile ce au favorizat săvârșirea faptei. Cu toate acestea, considerăm că urmele infracționale dețin rolul central în ansamblul datelor factuale (faptice), ele fiind identificate, prelevate, consemnate și analizate în conformitate cu normele procedurale legale, dobândind astfel valoare probatorie.

În cadrul urmăririi penale, este recunoscut principiul conform căruia „nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată”¹⁶⁷. Totuși, importanța unei probe este strâns legată de circumstanțele concrete ale cauzei, de specificul infracțiunii investigate, de relevanța datelor obținute, precum și de alți factori cu caracter

---

¹⁶⁴ PĂUN Bogdan-Cătălin, OSTAVCIUC, Dinu, Mecanismul de reflecție a urmelor activității infracționale în cazul spălării banilor. În: Revista Universul Juridic. Revistă lunară de doctrină și jurisprudență. iunie, nr.6, 2025, pp.119-120.

¹⁶⁵ Golubenco Gh., Adam S. Conceptul de urmă a infracțiunii și locul urmelor biologice în structura teoriei privind urmele infracțiunii. În: Legea și viața. Nr.9, 2011, p.13; Bercheșan V., Ruiu M. Tratat de tehnică criminalistică. București: Little Star, 2004. p.217.

¹⁶⁶ A se vedea pe larg despre probe: Osoianu Tudor, Ostavciuc Dinu, Procedură penală, Partea generală. Editura Pro Universitaria, București, 2023, p. 184-203. ISBN 978-606-26-1713-4.

¹⁶⁷ Art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală nr. 122 din 14.03.2003. Publicat: 05.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 248-251 art. 699.

determinativ. În investigarea spălării banilor, o relevanță comparabilă o pot avea atât declarațiile părților, cât și obiectele materiale și înscrisurile ridicate în cadrul procedurii.

Cu toate acestea, trebuie subliniat că o construcție probatorie obiectivă și temeinică, în favoarea acuzării, nu poate fi realizată fără recursul la documente diverse și la concluziile formulate în rapoartele de expertiză judiciară.

Un aspect definitoriu pentru urmele infracționale în cazul infracțiunilor economice rezidă în faptul că, prin natura lor, acestea implică utilizarea extensivă și inevitabilă a documentelor. În acest sens, făptuitorii recurg la înscrisuri false — fie sub forma falsului material, care constă în imitarea totală sau parțială a unui document autentic, fie sub forma falsului intelectual, în care documentul este întocmit în mod corect din punct de vedere formal, însă conține informații denaturate.

În cazul infracțiunii de spălare a banilor, documentele sunt utilizate într-un mod mult mai frecvent comparativ cu alte categorii de fapte penale. Această utilizare intensă este determinată, în primul rând, de specificul modului de operare al infractorilor, întrucât documentele constituie principalul mijloc prin care se conferă o aparență de legalitate veniturilor obținute în mod ilicit. Doar prin intermediul unor acte justificative pot fi ascunse sursa și natura ilegală a bunurilor și, ulterior, aceste valori pot fi introduse în circuitul economic legal.

În al doilea rând, documentele permit investirea sumelor provenite din infracțiuni în economia oficială, fără a atrage suspiciuni. Spre deosebire de alte infracțiuni din sfera economică, în cadrul cărora sunt utilizate cu precădere documente false sau contrafăcute pentru atingerea scopurilor ilicite, în cazul spălării banilor se recurge, adesea, la documente autentice. Această alegere nu este întâmplătoare: numai prin intermediul unor acte oficiale veridice se poate crea o disimulare eficientă a provenienței infracționale, asigurând astfel o aparență de legalitate în fața instituțiilor de control.

Este evident, așa cum s-a menționat anterior, că o parte din informațiile referitoare la urmele lăsate de săvârșirea infracțiunii pot fi înregistrate nu doar în mediul fizic, ci și în conștiința persoanelor. Aceste informații devin accesibile în cadrul activităților de urmărire penală, fiind relevate prin declarațiile martorilor, bănușilor sau învinușilor, în cursul audierilor sau confruntărilor procesuale. Astfel pot fi identificate trăsături fizice ale participanșilor la infracțiune, secvenșe ale unor acte de șantaj, conexiuni corupte ale infractorilor cu angajașii ai institușilor financiare sau cu alte persoane din structuri oficiale, precum și alte fapte de interes pentru procesul penal.

Cu toate acestea, cea mai mare parte a informașilor relevante pentru cauză — și totodată cea mai exactă, obiectivă și specifică — se regăsește în conșinutul documentelor. *„Documentele constituie mijloc material de probă în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) care*

*provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sânt expuse ori adevărate circumstanțe care au importanță pentru cauză*¹⁶⁸.

Examinarea cauzelor penale ce au avut ca obiect fapte de legalizare a veniturilor de proveniență ilicită relevă faptul că, în cadrul infracțiunii de spălare a banilor, documentele cele mai frecvent utilizate sunt cele de natură bancară, contabilă și financiară, inclusiv cele care reflectă operațiuni de împrumut sau transferuri de capital. Alte tipuri de documente apar în mod sporadic și sunt, în general, de natură secundară, având un rol complementar.

Totodată, se constată recurgerea la o serie de contracte menite să disimuleze originea ilegală a fondurilor. Dintre acestea, cele mai frecvent întâlnite sunt contractele de donație, de credit, de vânzare-cumpărare, contractele de leasing, cele privind prestarea de servicii contra cost, contractele de amanet, precum și cele aferente comerțului internațional — care reglementează relațiile comerciale între părți în cadrul operațiunilor de export, import, schimb de bunuri și plăți asociate.

Spălarea banilor constituie un mecanism infracțional complex, în cadrul căruia utilizarea documentelor joacă un rol esențial pentru ascunderea sursei reale a bunurilor. Clasificarea acestor documente în categorii distincte, în funcție de anumite criterii, permite o mai bună înțelegere a tehnicilor de falsificare și utilizare a acestora, precum și a posibilităților de prevenire și descoperire a activităților ilegale ce stau la baza acestor operațiuni. În cele ce urmează, vom evidenția principalele criterii după care pot fi clasificate documentele utilizate în cadrul procesului de spălare a banilor. Această clasificare nu are doar un rol teoretic, ci și unul practic, contribuind la identificarea mijloacelor prin care făptuitorii încearcă să ascundă originea ilicită a fondurilor și să le integreze în circuitul economic aparent legal. Stabilirea acestor criterii permite o abordare mai riguroasă în procesul de analiză și valorificare probatorie a documentelor în cadrul investigațiilor penale.

Criteriile de clasificare a documentelor utilizate în procesul de spălare a banilor permit o analiză structurată și coerentă a modului în care acestea sunt folosite în scopul disimulării provenienței ilicite a fondurilor. În continuare, sunt prezentate cele mai relevante categorii, stabilite în funcție de mai mulți parametri specifici:

1. În funcție de scopul pentru care sunt utilizate:

Documente de identitate falsificate – precum buletine de identitate sau pașapoarte, folosite pentru deschiderea conturilor bancare sau constituirea unor entități juridice fictive. Acestea permit desfășurarea operațiunilor financiare sub identități false, facilitând astfel ascunderea traseului fondurilor.

---

¹⁶⁸ Art. 157 alin. (1) Cod de procedură penală nr. 122 din 14.03.2003. Publicat: 05.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 248-251 art. 699.

Documente bancare și financiare – extrase de cont, scrisori de garanție, contracte de credit sau împrumut falsificate, prezentate în scopul justificării unor fluxuri monetare cu aparență legală. Prin intermediul lor, se creează iluzia unor tranzacții economice reale, în timp ce sursa fondurilor este mascată.

Documente de proprietate – acte ce atestă deținerea unor bunuri mobile sau imobile, utilizate pentru a justifica sursa capitalului implicat. Acestea sunt frecvent falsificate sau conțin valori supraevaluate, în vederea conferirii unei aparente legitimități banilor utilizați.

Documente comerciale – facturi, chitanțe, avize de livrare și alte acte de tranzacție, fabricate cu scopul de a acoperi proveniența ilicită a fondurilor prin simularea unor operațiuni comerciale fictive.

2. În funcție de gradul de autenticitate:

Documente complet fabricate – create de la zero, fără legătură cu vreo entitate reală, fiind utilizate pentru a construi identități false ori pentru a genera aparența unor tranzacții legitime.

Documente autentice, dar modificate – acte oficiale care au fost alterate ulterior prin modificarea unor elemente esențiale (ex: sume, date, beneficiari), în scopul disimulării realei naturi a tranzacției.

Documente autentice obținute prin mijloace ilicite – înscrisuri valabile din punct de vedere formal, dar dobândite prin metode frauduloase, precum uzul de identitate falsă sau influențarea ilicită a funcționarilor cu atribuții de emitere.

3. În funcție de proveniența documentelor:

Documente interne – emise în cadrul aceleiași jurisdicții, de regulă de instituții sau agenți economici locali, utilizate pentru a simula legalitatea tranzacțiilor desfășurate pe plan național.

Documente internaționale – provenite din afara granițelor statului, frecvent emise în țări cu regim fiscal permisiv. Acestea sunt utilizate pentru a fragmenta și diversifica traseul banilor, îngreunând astfel identificarea circuitului ilicit.

4. În funcție de suportul material:

Documente în format fizic – înscrisuri tipărite pe suport de hârtie, precum acte de identitate, contracte sau facturi. Deși pot fi falsificate mai ușor, sunt mai greu de verificat în lipsa accesului la sursele originale.

Documente digitale – redactate și transmise în format electronic, precum extrase bancare online, documente scanate sau contracte semnate digital. Deși beneficiază adesea de mecanisme de securitate avansate, ele pot fi alterate cu mijloace tehnice sofisticate și utilizate rapid în tranzacții internaționale.

5. În funcție de etapa în care sunt utilizate în procesul de spălare a banilor:

Documente aferente fazei de integrare – aceste înscrisuri sunt utilizate în prima etapă a procesului infracțional, în care fondurile obținute ilegal sunt introduse în circuitul economic aparent legitim. În această categorie intră, de regulă, chitanțele, contractele de depozit și alte acte justificative ce servesc la mascarea originii fondurilor, conferindu-le o aparență de legalitate încă de la momentul inițial.

Documente aferente fazei de stratificare – sunt folosite pentru a fragmenta și complica traseul banilor, astfel încât să fie îngreunată identificarea sursei lor reale. Ordinele de plată, documentele care atestă transferuri bancare multiple, în special cele transfrontaliere, contribuie la crearea unei rețele de tranzacții succesive care diluează legătura directă dintre bani și originea lor infracțională.

Documente aferente fazei de plasare – acestea sunt utilizate pentru reintroducerea fondurilor în economia oficială, sub acoperirea unor activități comerciale aparent legitime. În această etapă, se recurge frecvent la contracte de vânzare-cumpărare, facturi, convenții de prestări servicii și alte acte prin care se justifică circulația banilor într-un cadru economic formal, ascunzându-se astfel caracterul ilicit al acestora.

Prin intermediul acestei clasificări, documentele utilizate în activitățile de spălare a banilor pot fi structurate într-o manieră coerentă, care permite autorităților competente, dar și instituțiilor din domeniul financiar-bancar, să le identifice și să le analizeze în mod eficient. Fiecare categorie de documente are o funcție bine determinată în mecanismul de disimulare a provenienței ilicite a fondurilor. Înțelegerea modului de utilizare a acestor instrumente reprezintă un pas esențial în conturarea unor măsuri eficiente de prevenire și combatere a spălării banilor. În această perspectivă, adoptarea unei abordări sistematice asupra documentației implicate în procesele de spălare a banilor devine indispensabilă în lupta contra acestui tip de criminalitate.

Având în vedere concluziile desprinse din practica judiciară, precum și din literatura de specialitate, se poate afirma că, în cadrul activităților infracționale vizând spălarea banilor, autorii apelează la o gamă variată de documente și instrumente justificative, menite să ascundă sau să disimuleze natura ilegală a fondurilor. Printre cele mai frecvent utilizate se regăsesc:

1. Documente contabile și financiare falsificate¹⁶⁹:

---

¹⁶⁹ Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 07.05.2020, emisă în Dosarul nr. 4-1re-15/20. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=2039 [accesată: 04.04.2024]; Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 07.05.2020, emisă în Dosarul nr. 4-1re-2/2020. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=2034 [accesată: 04.04.2024]; Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05.10.2016, emisă în Dosarul nr. 4-1re-163/2017. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=1365 [accesată: 04.04.2024]; Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 06.04.2017, emisă în Dosarul nr. 4-1re-58/2017. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=1269 [accesată: 04.04.2024]; Decizia Colegiului penal al

Facturi fictive – emise pentru prestări de servicii sau livrări de bunuri care nu au avut loc în realitate. Acestea sunt utilizate pentru a justifica anumite plăți și a conferi o aparență legală fluxurilor de numerar.

Situații financiare sau bilanțuri denaturate – elaborate cu scopul de a ascunde venituri provenite din surse infracționale sau de a crea impresia unor operațiuni comerciale inexistente.

Declarații fiscale inexacte – depuse în mod intenționat cu omisiuni sau informații false, pentru a ascunde venituri neînregistrate sau pentru a reduce artificial obligațiile fiscale.

2. Documente de identificare falsificate:

Acte de identitate – utilizate pentru deschiderea conturilor bancare pe nume false sau pentru constituirea de entități juridice fictive, prin intermediul cărora se desfășoară activități economice cu caracter aparent legal.

Documente de înființare a firmelor – elaborate în mod fraudulos pentru crearea unor companii-fantomă, cu scopul de a disimula proveniența fondurilor și de a facilita tranzacții ilegale între entități controlate de aceleași persoane.

3. Documente bancare false¹⁷⁰:

Extrase de cont falsificate – prezentate pentru a susține existența unor sume sau tranzacții legitime, atunci când, în realitate, acestea nu reflectă mișcări financiare reale.

Contracte de împrumut fictive – redactate cu scopul de a simula existența unor împrumuturi între persoane sau entități, fiind însoțite de documente justificative create artificial (ordine de plată, contracte de împrumut, dovezi de rambursare etc.) care să susțină circuitul aparent legal al banilor.

4. Documente cu caracter notarial¹⁷¹ (în această categorie intră actele juridice autentificate, care pot fi falsificate sau contrafăcute în scopul disimulării tranzacțiilor cu conținut economic suspect):

Contracte notariale fictive – contracte de vânzare-cumpărare, împrumuturi, închirieri ori prestări servicii, create în mod falsificat pentru a masca fluxurile financiare între părți.

Curții Supreme de Justiție din 02.07.2015, emisă în Dosarul nr. 4-1re-121/2015. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=779 [accesată: 04.04.2024] și altele.

¹⁷⁰ Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17.11.2020, emisă în Dosarul nr. 1ra-1413/2020. Disponibilă https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=17349&utm_source=chatgpt.com [accesată: 09.04.2024]; Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22.05.2019, emisă în Dosarul nr. 1ra-794/2019. Disponibilă https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=13650&utm_source=chatgpt.com [accesată: 09.04.2024] și altele.

¹⁷¹ Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 30.03.2020, emisă în Dosarul nr. 1a-86/2020. Disponibilă: https://cacm.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/67948a99-17fb-4474-8819-f8977a754db3 [accesată: 15.04.2024]; Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17.11.2020, emisă în Dosarul nr. 1ra-1413/2020. Disponibilă https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=17349&utm_source=chatgpt.com [accesată: 09.04.2024]; Sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, din 08.05.2018, emisă în Dosarul nr. 1-19/17. Disponibilă: https://jdr.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/582fff79-ad52-e811-80d7-0050568b4d5b [accesată: 18.04.2024] și altele.

Testamente și acte de donație false – sunt utilizate pentru a ascunde transferul de bunuri sau valori între persoane implicate în activități de spălare a banilor, oferind un cadru aparent legal acestor mișcări patrimoniale.

5. Documente din sfera transportului și a operațiunilor de import/export¹⁷² (în mod frecvent, documentele care atestă livrări internaționale de bunuri pot fi falsificate pentru a disimula tranzacțiile financiare ce maschează surse infracționale):

Documente de transport contrafăcute – acte vamale sau declarații de import/export falsificate, prin care se creează aparența unor activități comerciale internaționale legitime.

Declarații de livrare fictive – folosite pentru a acoperi mișcările de capital prin simularea unor schimburi comerciale reale.

6. Documente bancare aferente tranzacțiilor internaționale¹⁷³ (în contextul spălării de bani la nivel transfrontalier, infractorii utilizează acte bancare cu aparență legală):

Contracte (convenții) privind transferurile bancare – sunt documente ce justifică mutarea fondurilor între conturi deschise în diferite jurisdicții, deseori însoțite de justificări fictive ale scopului tranzacției.

Instrumente financiare sofisticate – precum contractele derivate, opțiunile, titlurile de valoare sau contractele „futures”, prin care fondurile sunt disimulate în structuri financiare complexe greu de urmărit.

7. Documente privind achizițiile de bunuri sau proprietăți imobiliare¹⁷⁴ (achiziția de active materiale reprezintă o metodă frecventă de integrare a banilor iliciți în economia reală):

Contracte de vânzare-cumpărare falsificate – sunt redactate pentru a justifica investiții în bunuri sau imobile, ascunzând astfel originea ilegală a capitalului utilizat.

8. Documente asociate tranzacțiilor în criptomonede și tehnologii blockchain (tehnologiile emergente sunt adesea exploatare în scopul ascunderii circuitelor financiare ilicite):

Documentație aferentă tranzacțiilor în criptomonede – include istoricul tranzacțiilor și dovezi de autentificare a portofelelor digitale, utilizate în cadrul transferurilor anonime.

Contracte inteligente (smart contracts) – facilitează efectuarea automată a tranzacțiilor, care nu sunt ușor de monitorizat în afara sistemelor financiare convenționale.

---

¹⁷² Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22.05.2019, emisă în Dosarul nr. 1ra-794/2019. Disponibilă https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=13650&utm_source=chatgpt.com [accesată: 09.04.2024].

¹⁷³ Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11.03.2019, emisă în Dosarul nr. 1a-585/2016. Disponibilă: https://cab.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/a39d4a58-ae5b-e911-80da-0050568b4d5b [accesată: 25.04.2024]; Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 07.05.2020, emisă în Dosarul nr. 4-1re-2/2020. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=2034 [accesată: 04.04.2024]; Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13.12.2017, emisă în Dosarul nr. 1ra-1575/2017. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=10057 [accesată: 24.04.2024] și altele.

¹⁷⁴ Sentința Judecătorei Comrat, sediul Central, din 01.09.2022, emisă în Dosarul nr. 1-122/2022. Disponibilă: https://jco.instante.justice.md/pigd_integration/pdf/d3bd8afe-5774-4309-b4e3-84d9f11f8b6b [accesată: 28.04.2024].

9. Documente ce vizează achiziția de afaceri sau transferul de acțiuni¹⁷⁵ (structurile corporative sunt adesea utilizate ca vehicule pentru integrarea fondurilor ilicite):

Acte de achiziție de afaceri – prin care se justifică investiții aparent legitime în companii deja existente.

Documente de transfer al acțiunilor sau părților sociale – sunt întocmite pentru a schimba artificial proprietarii firmelor, disimulând proveniența fondurilor și controlul real exercitat de făptuitori.

10. Documente aferente tranzacțiilor de împrumut sau capital¹⁷⁶ (prin simularea unor relații de creditare, infractorii creează justificări pentru mișcări financiare suspecte):

Contracte de împrumut fictive – sunt utilizate pentru a masca transferurile de fonduri între entități afiliate sau interpuse, ascunzând astfel traseul și sursa reală a capitalului implicat.

Pentru a consolida integritatea sistemului financiar internațional și a preveni procesul de spălare a banilor, FATF¹⁷⁷ a stabilit o serie de măsuri esențiale, orientate către reglementarea operațiunilor bancare, a fluxurilor financiare și a mecanismelor de control instituțional. Aceste măsuri se bazează pe experiența internațională în contracararea criminalității financiare și urmăresc eliminarea vulnerabilităților care ar putea fi exploatare de către infractori.

Astfel, una dintre recomandările fundamentale (Recomandarea 2) subliniază că protejarea absolută a secretului bancar nu trebuie să împiedice aplicarea normelor privind combaterea spălării banilor. Reglementările privind confidențialitatea conturilor bancare trebuie interpretate în raport cu riscurile generate și cu necesitatea aplicării eficiente a standardelor internaționale.

Potrivit Recomandării 10, instituțiile financiare au obligația de a refuza deschiderea conturilor anonime, a conturilor codificate sau a celor asociate unor identități evident fictive. În toate situațiile, verificarea identității clientului trebuie efectuată pe baza unui document oficial de identitate sau a unui alt document fiabil, iar informațiile esențiale despre client trebuie înregistrate de la momentul inițierii relației contractuale sau efectuării unei operațiuni relevante, cum ar fi deschiderea unui cont bancar, contractarea unui serviciu prin procură, închirierea unui seif sau realizarea unei tranzacții semnificative în numerar.

---

¹⁷⁵ Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17.11.2020, emisă în Dosarul nr. 1ra-1413/2020. Disponibilă https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=17349&utm_source=chatgpt.com [accesată: 09.04.2024].

¹⁷⁶ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 24.05.2018, emisă în Dosarul nr. 1-1450/17. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f7388e06-0d60-e811-80d4-0050568b021b [accesată: 27.04.2024]; Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11.03.2019, emisă în Dosarul nr. 1a-585/2016. Disponibilă: https://cab.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/a39d4a58-ae5b-e911-80da-0050568b4d5b [accesată: 25.04.2024] și altele.

¹⁷⁷ International standards on combating money laundering and the financing of terrorism & proliferation the fatf recommendations. Updated November 2023 <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/FATF%20Recommendations%202012.pdf.coredownload.inline.pdf>

De asemenea, potrivit Recomandării 11, toate înregistrările aferente tranzacțiilor financiare — fie interne, fie internaționale — trebuie păstrate de către instituțiile financiare pentru o perioadă minimă de cinci ani. Aceste înregistrări includ, dar nu se limitează la: copii ale actelor de identitate (pașapoarte, buletine, permise de conducere), evidențele conturilor, contractele și corespondența comercială. Obligația de păstrare persistă și după închiderea contului, în vederea asigurării accesului rapid la informații în caz de solicitare oficială.

Importanța acestor recomandări se extinde dincolo de sfera instituțiilor bancare, fiind aplicabilă și altor entități financiare non-bancare, precum și unor actori economici privați care, deși nu sunt instituții financiare propriu-zise, pot fi implicați în tranzacții cu potențial risc (Recomandarea 8).

În Republica Moldova, în acord cu liniile directoare ale FATF, Banca Națională¹⁷⁸ a elaborat reglementări și instrucțiuni privind întărirea cadrului documentar asociat operațiunilor financiare cu risc de spălare a banilor. „Acești indicatori ai activității clienților se utilizează pentru crearea sistemelor automatizate de control al metodologiei și procedurilor de raportare corespunzătoare”¹⁷⁹.

În cadrul aplicării măsurilor standard de cunoaștere a clientelei (KYC), instituțiile bancare¹⁸⁰ sunt obligate să colecteze următoarele informații fundamentale:

Pentru persoane fizice, datele solicitate includ: numele complet, data și locul nașterii, cetățenia, detaliile documentului de identitate (inclusiv IDNP, seria, numărul, data eliberării și emitentul), adresa de domiciliu și/sau reședință, ocupația, funcția deținută, sursa veniturilor, identitatea beneficiarului real, precum și scopul relației de afaceri sau al tranzacției ocazionale. Aceste informații sunt esențiale pentru evaluarea riscurilor, prevenirea activităților ilegale și asigurarea conformității cu cerințele legale în vigoare.

Pentru persoane juridice și întreprinzători individuali, instituțiile bancare solicită informații precum: denumirea entității, forma juridică, actele de constituire și înregistrare, sediul social și adresa de corespondență, codul fiscal și numărul de identificare, date despre persoanele împuternicite să opereze conturile, legalitatea acestor împuterniciri, identitatea beneficiarilor efectivi, structura de conducere, reprezentanții legali, obiectul de activitate și scopul relațiilor comerciale inițiate.

---

¹⁷⁸ Hotărâre Băncii Naționale a Republica Moldova Nr. 200 din 09-08-2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova 321-332 art. 1311 din 24.08.2018.

¹⁷⁹ Ulian, Galina, Șarco, Vasile. Riscul de participare a băncii în procesul de spălare a banilor. În: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Exacte și Economice), 2016, nr. 7(97), pp. 18. ISSN 1857-2073.

¹⁸⁰ Pct. 25, 26 ale Hotărârii Băncii Naționale a Republica Moldova Nr. 200 din 09-08-2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova 321-332 art. 1311 din 24.08.2018.

În opinia noastră, procesul de colectare și analiză a informațiilor privind identitatea și activitatea clienților nu reprezintă doar o cerință legală formală, ci constituie un mecanism fundamental în prevenirea riscurilor financiare, inclusiv a fenomenului spălării banilor și a altor practici economice ilicite. Aplicarea acestor măsuri contribuie la consolidarea unui cadru financiar transparent și sigur, garantând protecția integrității pieței financiare naționale și internaționale.

În situațiile în care se constată un nivel de risc ridicat, instituția financiară are obligația de a aplica măsuri suplimentare de precauție față de clientul vizat. Astfel, pe lângă datele standard prevăzute de cadrul normativ (de exemplu, cele reglementate prin pct. 26 Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor), se vor colecta și examina informații extinse, în vederea realizării unei evaluări amănunțite și a gestionării corespunzătoare a riscurilor identificate.

Pentru persoanele fizice, aceste date suplimentare pot include numele complet utilizat în relațiile comerciale, adresele de contact curente, statutul de rezidență fiscală, sursa patrimoniului personal și a fondurilor implicate în tranzacții. În cazul persoanelor juridice sau al întreprinzătorilor individuali, instituțiile bancare vor solicita identificatorul unic al entității, datele de corespondență oficiale, informații financiare relevante, precum și date privind proveniența și destinația fondurilor utilizate în cadrul operațiunilor economice. Aceste măsuri de diligență extinsă sunt indispensabile pentru asigurarea transparenței și pentru prevenirea unor eventuale activități cu caracter fraudulos sau de origine infracțională¹⁸¹.

În contextul desfășurării operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice — fie prin intermediul unităților specializate, fie prin aparate automate de conversie valutară — instituțiile bancare sunt obligate să adopte măsuri proporționale cu nivelul de risc. „Acestea includ, atunci când este necesar, măsuri sporite de precauție, conform capitolelor III și IV din Regulamentul privind cerințele pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea unităților de schimb valutar”¹⁸².

Pentru a valida în mod corespunzător informațiile furnizate în procesul de identificare a clienților și a beneficiarilor efectivi, instituțiile bancare se bazează pe documente și surse verificate, independente și de încredere. Implementarea acestor măsuri este ajustată în funcție de nivelul de risc asociat fiecărui client, precum și de natura documentației prezentate. În această

---

¹⁸¹ Pct. 25, 27 ale Hotărârii Băncii Naționale a Republicii Moldova Nr. 200 din 09-08-2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova 321-332 art. 1311 din 24.08.2018.

¹⁸² Serviciul Prevenirea Și Combaterea Spălării Banilor. Manual metodic pentru aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului de către alți participanți profesioniști. https://spsb.gov.md/storage/legislation/National/RO_Manual_DNFBP_1.pdf

direcție, sunt aplicate proceduri diversificate de verificare și metode alternative, menite să asigure acuratețea datelor și conformitatea cu normele în vigoare¹⁸³.

În cazul persoanelor fizice, printre metodele de validare se numără: confirmarea identității prin acte oficiale, verificarea adresei declarate, compararea datelor cu registre oficiale, contactarea directă a clientului pentru confirmarea detaliilor, precum și consultarea bazelor de date publice sau private. Pentru persoanele juridice și întreprinzătorii individuali, se impun măsuri suplimentare de verificare, în special în situațiile în care sunt identificate riscuri sporite. Acestea pot include consultarea registrelor publice comerciale, obținerea de copii ale documentelor de înregistrare, analiza rapoartelor financiare ale entității, contactarea altor instituții financiare relevante sau efectuarea unor verificări adiționale prin surse externe. Aceste proceduri sunt esențiale pentru validarea datelor furnizate de clienți și pentru respectarea strictă a normelor privind prevenirea riscurilor financiare și a activităților cu potențial infracțional.

Analiza metodelor de legalizare a veniturilor de proveniență ilicită și a mecanismelor prin care se formează urmele infracționale permite conturarea principalelor trăsături caracteristice ale acestor fapte penale. Acestea includ atât tehnici clasice, bine cunoscute în practica judiciară, cât și mijloace moderne, specifice erei digitale, cum ar fi utilizarea criptomonedelor și a tehnologiilor asociate. Printre metodele cel mai frecvent întâlnite se regăsesc:

Utilizarea documentelor falsificate în scopul înregistrării de entități fictive, deschiderii de conturi bancare sau inițierii altor activități ilicite. În mediul digital, această practică este completată de crearea de portofele de criptomonede anonime, menite să ascundă identitatea reală a utilizatorilor și originea fondurilor.

Deschiderea conturilor anonime, fie sub formă de conturi codificate în sistemele bancare tradiționale, fie prin intermediul platformelor nereglementate de tranzacționare a criptomonedelor, unde nu se respectă cerințele de identificare a clientului.

Transferul de sume semnificative, disproporționat față de activitatea economică declarată, realizat prin canale financiare obișnuite sau prin dispersarea fondurilor în criptomonede, în mai multe etape, pentru a complica traseul financiar și a evita monitorizarea oficială.

Tranzacții comerciale de vânzare-cumpărare care evidențiază discrepanțe majore între valoarea de achiziție și cea de vânzare, fenomen regăsit și în operațiunile de barter cu criptomonede, utilizate pentru a disimula fluxurile reale de capital.

Implicarea intermediarilor și a companiilor de tip „fantomă”, create special pentru a masca traseul tranzacțiilor. În spațiul digital, acest rol este jucat de serviciile de amestecare a

---

¹⁸³ Pct. 35 al Hotărârii Băncii Naționale a Republica Moldova Nr. 200 din 09-08-2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova 321-332 art. 1311 din 24.08.2018.

criptomonedelor (*mixing services*), care fragmentează și redistribuie fondurile pentru a le face imposibil de urmărit.

Menținerea soldurilor constante în favoarea partenerilor străini, în cadrul unor scheme de compensare sau barter, iar în cazul monedelor digitale, această practică implică transferul criptomonedelor către jurisdicții offshore, protejate de reglementări financiare permissive.

Combinarea veniturilor licite cu cele ilicite în cadrul circuitelor economice aparent legale, inclusiv prin integrarea fondurilor murdare în activitatea unor companii ce operează cu criptomonede, sau prin achiziționarea acestora pe platforme *peer-to-peer* (P2P), în afara controlului instituțiilor financiare tradiționale.

Investirea repetată în instrumente financiare sub pragul de raportare, evitând astfel obligația de identificare, respectiv utilizarea de stablecoins pentru conservarea valorii și evitarea volatilității pieței.

Depozitarea fără dobândă a unor sume importante în conturi bancare, tehnică similară cu stocarea fondurilor în portofele electronice anonime, în vederea păstrării discreției și inaccesibilității.

Realizarea de transferuri financiare complexe, în mai multe etape, atât prin bănci, cât și prin rețelele de criptomonede, scopul fiind dispersarea sumei și estomparea urmelor tranzacționale.

Canalizarea constantă a fondurilor și bunurilor către jurisdicții offshore, tactic folosit intens în tranzacțiile cu criptomonede, direcționate către state cu reglementări financiare mai permissive, ce oferă protecție sporită anonimatului.

Manipularea valorii tranzacțiilor comerciale externe, prin subevaluarea exporturilor și supraevaluarea importurilor, metodă reflectată și în tranzacțiile digitale, utilizate pentru a ascunde beneficiile reale ale activităților ilicite.

Nerepatrierea integrală a veniturilor provenite din activitatea de export, aspect aplicabil și în cazul criptomonedelor, când fondurile sunt direcționate către conturi anonime sau convertite în active digitale stabile, menite să protejeze împotriva riscurilor pieței.

Derularea unor activități sau generarea de rezultate care nu pot fi justificate rațional prin prisma unor operațiuni economice legitime. Acestea includ tranzacții în criptomonede fără justificare economică reală, folosite ca paravan pentru activități infracționale.

Identificarea cumulativă a mai multor dintre aceste caracteristici într-un caz concret crește considerabil probabilitatea ca faptele investigate să se încadreze în sfera infracțiunii de spălare a banilor. Urmărirea penală desfășurată în mod profesionist și riguros, în aceste condiții, conduce frecvent la obținerea de probe concludente care confirmă activitatea infracțională și permit tragerea la răspundere a celor vinovați.

2.4. Situațiile tipice inițiale de urmărire penală care se formează în procesul investigării legalizării (spălării) banilor și a altor bunuri obținute prin mijloace ilegale

De-a lungul timpului, situațiile de urmărire penală au constituit un subiect de interes pentru numeroși cercetători, însă, până în prezent, nu s-a conturat un concept unic privind definiția, structura și importanța acestei categorii. Opiniile variate din acest domeniu reflectă caracterul complex și în continuă schimbare al proceselor penale.

Conform teoreticianului A. N. Colesnicenco, „situația de urmărire penală poate fi definită ca o poziție distinctă a investigației în cadrul examinării faptelor infracționale, fiind marcată de prezența unor probe și informații concrete, precum și de sarcini precise legate de obținerea și verificarea materialului probator”¹⁸⁴.

Potrivit profesorului M. Gheorghiuță, „situația de urmărire penală trebuie înțeleasă ca fiind starea de fapt – circumstanțele reale în care organul de urmărire penală acționează la un anumit moment al investigației, circumstanțe care determină un anumit mod și o anumită ordine de acțiune pentru realizarea cu succes a sarcinilor stabilite”¹⁸⁵.

Pe bună dreptate, autorii Dinu Ostavciuc și Lilia Popa, menționează că, „pentru fiecare tip de infracțiune, pot fi identificate situații tipice de urmărire penală de la etapa inițială a investigației. Aceste situații sunt determinate de modalitatea de comitere a infracțiunii, de modul de ascundere a acesteia, precum și de natura și volumul informațiilor de care dispune organul de urmărire penală la etapa inițială a investigației”¹⁸⁶. Acești autori subliniază, de asemenea, că „apariția situațiilor tipice de urmărire penală se explică prin faptul că, deși fiecare infracțiune are un caracter individual, infracțiunile din aceeași categorie prezintă adesea trăsături comune care le caracterizează. Aceste caracteristici similare, specifice unui anumit tip de infracțiune sau grup de infracțiuni, oferă organelor de urmărire penală un cadru de referință. Acest cadru poate fi valorificat în situațiile în care lipsesc informații specifice despre infracțiunea în cauză, permițând astfel autorităților să aplice metode investigative standardizate și eficiente pe baza acestor tipologii recurente. Deoarece situațiile tipice de urmărire penală sunt conturate pe baza analizei practicii desfășurate de organele de urmărire penală în raport cu anumite grupuri sau categorii de infracțiuni, este de așteptat ca aceste situații să aibă un caracter subiectiv. Această subiectivitate derivă din modul în care organele de urmărire penală percep și interpretează corect informațiile primite în cadrul investigației. Percepția este influențată nu doar de cunoștințele și competențele profesionale

---

¹⁸⁴ Колесниченко А. Н., Научные и правовые основы расследования отдельных видов преступлений. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Харьков, 1967, с. 16.

¹⁸⁵ Gheorghiuță M. *Tratat de Criminalistică*. F.E.-P „Tipografia Centrală”. Chișinău, 2017, p. 312.

¹⁸⁶ Ostavciuc Dinu, Popa Lilia, Situații de urmărire penală în investigarea infracțiunilor de abuz sexual și exploatare sexuală a copiilor prin utilizarea tehnologiilor informaționale. În: *Revista Legea și Viața a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI*, aprilie-iunie, 2024, Chișinău, p. 37. Disponibilă: https://academy.police.md/wp-content/uploads/2024/09/p_35-43.pdf [accesată: 14.09.2024].

ale investigatorilor, ci și de trăsăturile lor psihologice și intelectuale, care joacă un rol important la evaluarea și gestionarea cazului. În același timp, nu poate fi exclus aspectul obiectiv al formulării situațiilor tipice de urmărire penală. Or, acestea fiind comune pentru un grup sau o categorie de infracțiuni, au la baza formulării unele circumstanțe obiective (...)”¹⁸⁷.

M. Gropa a menționat că, „(...) planul de urmărire penală trebuie să fie adaptabil la situațiile modificabile ale cercetării cauzei”¹⁸⁸. În alte cuvinte, autorul consideră că situațiile de urmărire penală sau cele legate de cercetarea cauzei pot suferi modificări. Nu suntem de acord cu această poziție, considerând că aceste deziderate nu țin de situațiile de urmărire penală, ci de circumstanțele descoperite într-un anumit moment al cercetării cauzei penale. Aceste circumstanțe influențează planificarea și organizarea urmăririi penale, demonstrând caracterul dinamic al acestui proces. Astfel, odată cu stabilirea unor circumstanțe noi, organul de urmărire penală trebuie să ajusteze și să modifice ordinea efectuării acțiunilor procesuale și a măsurilor speciale de investigație, în special în etapa inițială¹⁸⁹ a investigării unei anumite infracțiuni.

„Procesul cercetării oricărei fapte infracționale este determinat de conținutul și volumul informației inițiale, în baza cărora este pornită urmărirea penală și este efectuată stabilirea împrejurărilor care urmează a fi dovedite cu luarea în calcul a situațiilor concrete de urmărire penală stabilite. (...). Situațiile inițiale de urmărire penală, care apar la etapa primară a urmăririi penale sunt în același timp și tipice. Acești doi termeni nu contravin unul altuia, ci, dimpotrivă, caracterizează suplimentar această clasificare de grup – situații tipice și inițiale. (...). Anume dinamicitatea situațiilor, specificul evoluției lor, determină particularitățile soluționării sarcinilor și funcțiilor de bază ale organelor de drept anume în etapa premergătoare a cercetării infracțiunilor”¹⁹⁰.

„Determinarea corectă a situației de urmărire penală constituie un exercițiu practic important efectuat de ofițerul de urmărire penală care permite: alegerea direcției corecte a efectuării investigației, înaintarea versiunilor plauzibile, organizarea și realizarea eficientă a

---

¹⁸⁷ Ostavciuc Dinu, Popa Lilia, Situații de urmărire penală în investigarea infracțiunilor de abuz sexual și exploatare sexuală a copiilor prin utilizarea tehnologiilor informaționale. În: Revista Legea și Viața a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, aprilie-iunie, 2024, Chișinău, p. 37. Disponibilă: https://academy.police.md/wp-content/uploads/2024/09/p_35-43.pdf [accesată: 14.09.2024].

¹⁸⁸ Gropa Maxim, Planificarea procesuală a acțiunilor de urmărire penală în carul investigării infracțiunilor de criminalitate organizată. În: Revista Institutului Național al Justiției, nr. 2 (65), 2023, p. 22. Disponibilă: https://www.inj.md/sites/default/files/new/23/18-23_43.pdf [accesată: 13.04.2024].

¹⁸⁹ OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Bogdan Cătălin. Trăsăturile și algoritmul metodic al acțiunilor realizate în etapa inițială de cercetare a „spălării banilor”. In: Educația și cercetarea în învățământul superior: realități și perspective, Ed. 1, 1-2 iulie 2022, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere", 2022, 1, pp. 77-83. ISBN (pdf) 978-9975-3509-1-4 (PDF). Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2295 [accesată:20.06.2025].

¹⁹⁰ Busuioc Nadejda, Preliminări privind situațiile tipice și schemele metodologice de investigare a infracțiunii de evaziune fiscală. În: Revista Națională de Drept, nr. 12, 2016, p. 59. Disponibilă: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/58_62_Preliminarii%20privind%20situatiile%20tipice%20si%20schemele%20metodologice%20de%20investigare%20a%20infracțiuni.pdf [accesată: 23.03.2023].

interacțiunii dintre organul de urmărire penală și organul de investigație sau de constatare, efectuarea acțiunilor de urmărire penală într-o consecutivitate optimală, adoptarea unor decizii oportune și optimale”¹⁹¹.

„Organizarea și planificarea investigației, în ansamblu, precum și tactica desfășurării unor acțiuni de urmărire penală specifice, legată de alegerea celor mai eficiente metode tactice, depind în mare măsură de situația de urmărire penală care se formează până la momentul începerii urmăririi penale. Structura etapei inițiale a investigației cuprinde perioada de la momentul primirii sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunii și verificarea prealabilă a acesteia până la desfășurarea întregului complex de acțiuni de urmărire penală inițiale și măsuri speciale de investigație”¹⁹².

Situațiile de urmărire penală au un parcurs și un loc aparte în doctrina criminalistică, iar teoria acestor situații în criminalistica modernă a ocupat locul de principiu doctrinar¹⁹³. Această teorie subliniază posibilitatea elaborării unor programe de investigare eficiente, adaptate condițiilor specifice ale unei situații de urmărire penală. Prin urmare, fiind produsul unei teorii independente, această categorie criminalistică, inițial de natură teoretico-metodologică, a dobândit treptat statutul unui element structural al metodicii criminalistice specifice investigării anumitor grupuri de infracțiuni¹⁹⁴. Reamintim că prin situația de urmărire penală majoritatea cercetătorilor înțeleg realitatea obiectivă determinată dinamic, în care se desfășoară investigarea, formată prin prisma unui ansamblu specific de factori și componente.

Cercetătorii care s-au ocupat de problema situațiilor de urmărire penală au elaborat treptat o clasificare a acestora¹⁹⁵, care prevede diverse criterii de diferențiere: în funcție de etapele

---

¹⁹¹ Voizian Dmitrii, Situații de urmărire penală și planificarea investigării infracțiunilor privind practicarea ilegală a activității de întreprinzător. În: Materialele Conferinței științifice cu participare internațională „Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice”, Ediția II-a, Chișinău, din 08.12.2022, Revista Legea și Viața a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, p. 477 (pp. 475-481). Disponibilă: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/475-481_0.pdf [accesată: 19.05.2023].

¹⁹² Е.А. Игнатенко, Типичные следственные ситуации первоначального этапа расследования незаконной пересылки наркотиков. În: Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. № 7 (33) 2013, часть 1, с. 83 (с. 83-85) Издательство ГРАМОТА. Disponibilă: <https://www.gramota.net/article/hss20131318/fulltext> [accesată: 28.04.2023].

¹⁹³ Волчеккая Т.С. Генезис, современные тенденции и перспективы развития криминалистической ситуалогии на современном этапе // Ситуационный подход в юридической науке и правоприменительной деятельности: материалы междунар. научно-практич. конф. «Актуальные проблемы использования ситуационного подхода в юридической науке и правоприменительной деятельности», посвящ. 10-летию научной школы криминалистической ситуалогии. Калининград: изд-во БФУ им. И. Канта, 2012. – с. 15 – 20; Кузьмин С.В. О понятии и содержании следственной ситуации // Вестник криминалистики. М.: Спарк, 2010. Вып. 1 (33). – с. 11 – 15; Ким Д.В. Криминалистические ситуации и их разрешение в уголовном судопроизводстве. Барнаул, 2006.

¹⁹⁴ Яблоков Н.П. Следственные ситуации в методике расследования преступлений // Актуальные направления развития криминалистической методике и тактики расследования: материалы расширенного заседания Ученого совета Всесоюзного института по изучению причин и разработке мер предупреждения преступности. М., 1978. – с. 21 – 26.

¹⁹⁵ Гавло В.К., Ключко В.Е., Ким Д.В. Понятие и классификация судебно-следственных ситуаций // Судебно-следственные ситуации: психолого-криминалистические аспекты / Под ред. проф. В.К. Гавло. Барнаул, 2006. – с. 67 – 97; Драпкин Л.Я. Понятие и классификация следственных ситуаций // Следственные ситуации и раскрытие преступлений: науч. тр. Свердловск: Свердловский юрид. ин-т, 1975. Вып. 41. – с. 26 – 44; Головин

investigației (inițială, intermediară, finală); în funcție de gradul de complexitate (tensiune, problematicitate¹⁹⁶ a procesului de investigare); în funcție de gradul de conflict¹⁹⁷ între subiectul investigației și persoanele implicate în cadrul procesului penal, etc.

Formarea situației de urmărire penală este caracterizată de existența anumitor condiții și factori¹⁹⁸ în cadrul cărora se desfășoară la acel moment investigarea¹⁹⁹, factori care, în literatura criminalistică de specialitate, sunt diferențiați în următoarele componente: informațională, procesual-tactică, psihologică, materială și organizațional-tehnică²⁰⁰.

Cercetătorul rus Craciun Iurie²⁰¹ a analizat momentul formării situației inițiale de urmărire penală, subliniind divergențele de opinie referitoare la acest aspect. El examinează poziția conform căreia situația inițială de urmărire penală se conturează odată cu începerea urmăririi penale, susținând că această perspectivă este valabilă doar în cazurile în care nu a fost necesară o verificare prealabilă a actelor de constatare, mai ales în situațiile în care infracțiunea este evidentă. Totuși, aplicabilitatea acestei abordări este limitată în cazul investigațiilor privind spălarea banilor, deoarece acest tip de infracțiuni necesită o verificare minuțioasă a informațiilor, întocmirea actelor de constatare și sesizarea organelor de urmărire penală. Aceste etape sunt esențiale pentru stabilirea bănuielii rezonabile, care constituie premisa declanșării urmăririi penale.

În acest context, Craciun Iurie afirmă că „asocierea momentului formării situației inițiale de urmărire penală cu momentul inițierii cauzei penale este incorectă, deoarece toate componentele care caracterizează situația de urmărire penală se manifestă pe deplin în procesul verificării prealabile”²⁰². Mai mult, el argumentează că „mijloacele procesuale ale verificării prealabile includ nu doar măsuri diverse de verificare, ci și anumite acțiuni de urmărire penală, conform dispozițiilor legii procesual-penale în vigoare”. Această interpretare subliniază importanța

---

А.Ю. Критерии типизации следственных ситуаций и некоторые проблемы совершенствования методик расследования отдельных видов преступлений // Актуальные проблемы права и правоприменительной деятельности на современном этапе: материалы Международ.научно практич.конф. Краснодар, 2013. – с. 98 - 102 и др.

¹⁹⁶ Воронин С.Э. Проблемно-поисковые следственные ситуации и установление истины в уголовном судопроизводстве. Диссертация ... доктора юрид.наук. Барнаул, 2001.

¹⁹⁷ Карагодин В.Н., Балееский Ф.В. Моделирование конфликтной ситуации допроса субъекта противодействия // Ситуационный подход в юридической науке и правоприменительной деятельности: материалы междунар. научно-практич.конф. «Актуальные проблемы использования ситуационного подхода в юридической науке и правоприменительной деятельности», посвящ. 10-летию научной школы криминалистической ситуалогии. Калининград: изд-во БФУ им. И. Канта, 2012. – с. 148 – 152.

¹⁹⁸ Белкин Р.С. Криминалистическая энциклопедия. М., 2000. – с. 202.

¹⁹⁹ Белкин Р.С. Перспективы исследования проблемы следственной ситуации // Следственная ситуация: Сб. науч. трудов. М., 1985. – с. 3.

²⁰⁰ Коновалов С.И. Актуальные проблемы теории и методологии криминалистики. Монография. Ростов-на-Дону, 2010. – с. 123 – 125 и др.

²⁰¹ Крачун Ю. В., Совершенствование методики расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) денежных средств и иного имущества, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Тула – 2015, с. 122, 266 с.

²⁰² Крачун Ю. В., Совершенствование методики расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) денежных средств и иного имущества, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Тула – 2015, с. 123, 266 с.

verificării inițiale ca parte integrantă a procesului de investigare, mai ales în cazul infracțiunilor financiare complexe.

În acest context, Craciun Iurie este de acord cu definiția situației inițiale tipice de urmărire penală formulată de D.B. Jambalov, care o descrie ca fiind „un volum tipic repetitiv de informații despre o infracțiune săvârșită, conținut în materialele primare, care determină sistemul și succesiunea rezolvării sarcinilor de investigare”²⁰³.

Această interpretare este una corectă și considerăm că situația inițială de urmărire penală nu se formează odată cu începerea urmăririi penale, ci în faza de verificare a sesizării privind infracțiunea. Acest lucru este deosebit de important în cazul infracțiunii de spălare a banilor, unde trebuie analizate informațiile din sesizările primite, din conținutul actelor de constatare întocmite de instituțiile competente, materialele furnizate de Serviciul Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, precum și documentele transmise de alte entități care au efectuat verificări.

Această verificare este o cerință legală impusă de art. 274 alin. (1) CPP, care prevede că urmărirea penală poate fi începută numai dacă există o bănuială rezonabilă și dacă nu sunt prezente circumstanțe care exclud urmărirea penală. Cu alte cuvinte, stabilirea bănuielii rezonabile este obligatorie înainte de inițierea formală a urmăririi penale, iar procesul de verificare a sesizării joacă un rol esențial în acest sens.

Mai mult decât atât, în situația în care elementele infracțiunii sunt depistate nemijlocit de către organul de urmărire penală, argumentul privind necesitatea verificării prelabile devine și mai solid. În asemenea cazuri, organul de urmărire penală gestionează deja o cauză penală având ca obiect infracțiunea predicat, iar pentru a constata bănuiala rezonabilă privind spălarea banilor, acesta a analizat, verificat și administrat probe relevante în cauza de bază. Această abordare reflectă caracterul logic și procedural al procesului de investigare, confirmând faptul că situația inițială de urmărire penală se formează în faza de verificare a sesizării²⁰⁴, și nu în momentul formal al începerii urmăririi penale.

Cercetătorii specializați în metodică investigații spălării banilor propun diferite abordări în ceea ce privește identificarea și clasificarea situațiilor inițiale tipice întâlnite în cauzele penale din această categorie. Diferențele apar în funcție de criteriile prioritare utilizate pentru structurarea acestor situații, fiecare perspectivă reflectând specificul probatoriului, caracteristicile tranzacțiilor suspecte și mecanismele de disimulare utilizate de infractori. Astfel, unele clasificări pun accent pe modul în care este descoperită infracțiunea, de exemplu, prin raportări ale instituțiilor financiare, analize ale unităților de informații financiare sau investigații derulate în cadrul unor

---

²⁰³ Жамбалов Д.Б. Основы методики по расследованию легализации денежных средств или иного имущества, приобретенных преступным путем. Диссертация ... канд. юрид. наук. Красноярск, 2004. – с. 7 – 10.

²⁰⁴ O nouă fază independentă a urmăririi penale argumentată de Osoianu Tudor, Ostavciuc Dinu, Urmărirea penală, Monografie, București, 2023, p. 42.

cauze penale deja existente. Alte abordări se axează pe tehnicile utilizate pentru integrarea fondurilor ilicite în economia legală, distingând între metode precum utilizarea companiilor offshore, tranzacții internaționale în lanț, achiziții de bunuri de lux sau convertirea fondurilor prin criptomonede. În plus, un alt criteriu de clasificare poate fi gradul de complexitate al mecanismului infracțional, diferențiind între scheme individuale de spălare a banilor și rețele infracționale organizate care operează la nivel transnațional. Această diversitate în definirea situațiilor inițiale tipice subliniază necesitatea unei abordări metodologice flexibile și adaptabile, care să țină cont atât de tendințele evolutive ale criminalității financiare, cât și de mecanismele de prevenire și investigare disponibile la nivel național și internațional.

În această ordine de idei, cercetătorul M.V. Saltevski menționează următoarele situații care apar în momentul începerii urmăririi penale: „Prima situație: existența informațiilor despre faptele și semnele legalizării; infractorul este cunoscut (reținut în flagrant; în urma verificării sau auditului s-a stabilit existența unui profit ilegal – mijloace financiare, bunuri), însă executantul direct și metoda de legalizare nu sunt cunoscute. A doua situație: existența unor operațiuni ilegale de legalizare a „banilor murdari” într-o structură anume (de exemplu, a fost investigat un caz de corupție sau luare de mită), însă nu sunt cunoscute sursa „banilor murdari” și proprietarul acestora – infractorul. A treia situație: există informații despre faptele de legalizare comise, este cunoscut infractorul corupt, dar nu sunt cunoscute alte persoane implicate în metoda de spălare a „banilor murdari”²⁰⁵.

E.V. Selianina consideră că o situație tipică de urmărire penală în etapa inițială a investigării spălării banilor se caracterizează prin următoarele trăsături: „există date justificate care indică spălarea banilor; sunt identificate persoanele care comit această infracțiune; locul unde se află mijloacele financiare (sau alte bunuri) este cunoscut (sau necunoscut)²⁰⁶.

A.V. Koliada identifică următoarele tipuri de situații de investigare caracteristice pentru etapa inițială a investigației: „s-a stabilit că a fost comisă o infracțiune, în urma căreia au fost obținute sume semnificative de bani; în urma controlului efectuat în afara procesului penal angajații autorităților fiscale descoperă că veniturile unei persoane juridice depășesc în mod evident veniturile pe care aceasta le-ar fi putut obține pe baza indicatorilor economici; semnele infracțiunii au fost identificate după finalizarea tuturor etapelor de spălare a banilor; a fost identificată o persoană ale cărei venituri depășesc în mod evident câștigurile pe care le-ar putea obține pe baza veniturilor sale oficiale; în cadrul activităților operative au fost stabilite toate

---

²⁰⁵ Салтевский М.В. Основы методики расследования легализации денежных средств, нажитых незаконно. Харьков, 2000. – с. 11.

²⁰⁶ Селянина Е.А. Некоторые особенности первоначального этапа расследования легализации доходов, приобретенных преступным путем // Общество и право. 2012. № 1 (38). – с. 25.

elementele care confirmă atât comiterea infracțiunii de spălare de bani, cât și implicarea anumitor persoane în comiterea acesteia”²⁰⁷.

D.B. Jambalov prezintă propria listă de situații tipice inițiale de investigare: „faptele de spălare de bani sunt descoperite în cadrul investigării infracțiunii de bază; faptele de legalizare a veniturilor obținute ilegal sunt menționate într-o notificare a organelor de monitorizare financiară cu privire la tranzacții sau operațiuni financiare suspecte; faptele de spălare de bani sunt descoperite în urma activităților operative desfășurate de organele de aplicare a legii”²⁰⁸.

În continuarea analizei privind situațiile tipice inițiale de urmărire penală în cazul infracțiunilor de spălare a banilor, este relevant să menționăm că, anterior opiniilor autorilor examinați, Zlochenko Yakov a propus o listă de situații tipice, care constituie un punct de referință important în dezvoltarea metodicii de investigare a acestui tip de infracțiuni. Aceste situații oferă o abordare structurată a desfășurării urmăririi penale și stabilesc direcțiile tactice esențiale în investigarea legalizării fondurilor ilicite. Astfel, „prima situație tipică presupune că urmărirea penală preliminară începe prin dovedirea faptelor de legalizare (spălare) a veniturilor infracționale, chiar dacă există deja date operative privind obținerea veniturilor infracționale de către anumite persoane. Această abordare este utilizată atunci când se dispune de suficiente informații privind activitățile de spălare a banilor, iar accentul investigației cade pe documentarea și probarea acestor fapte, independent de momentul comiterii infracțiunii predicat.

A doua situație tipică vizează urmărirea penală preliminară care începe prin dovedirea episoadelor de obținere a veniturilor infracționale, chiar dacă există informații operative referitoare la posibile fapte de legalizare a acestora, fie de către beneficiarii fondurilor ilicite, fie de către terți. Această strategie este aplicabilă în situațiile în care prioritatea anchetei este stabilirea sursei ilicite a veniturilor, urmând ca ulterior să fie investigate acțiunile de spălare a acestora. A treia situație tipică presupune derularea concomitentă a urmăririi penale pe două direcții tactice. Prima direcție constă în investigarea de la infracțiunile de bază către faptele de spălare a banilor, iar cea de-a doua direcție urmărește identificarea faptelor de legalizare a fondurilor ilicite și corelarea acestora cu infracțiunile de bază. Această abordare permite o investigare amplă și simultană, facilitând stabilirea conexiunilor dintre infracțiunile predicat și acțiunile de spălare a banilor. Situațiile tipice a șasea și a șaptea, utilizate în etapa inițială a urmăririi penale, reprezintă o continuare metodologică a primelor două situații prezentate, însă fiecare dintre acestea este structurată în două subetape distincte. În cadrul situației a șasea, în prima subetapă, investigația se desfășoară de la faptele de spălare a banilor către dovedirea infracțiunilor de bază, iar în a doua subetapă, focusul

---

²⁰⁷ Коляда А.В. Расследование легализации (отмывания) доходов, полученных преступным путем. Диссертация ... канд. юрид. наук. М., 2010.

²⁰⁸ Жамбалов Д.Б. Основы методики по расследованию легализации денежных средств или иного имущества, приобретенных преступным путем. Диссертация ... канд. юрид. наук. Красноярск, 2004. – с. 7 – 10.

se mută pe identificarea unor noi cazuri de legalizare a veniturilor infracționale. Din punct de vedere metodologic, această situație combină acțiuni procesuale și operative specifice primelor două situații tipice, integrând metode de investigare consacrate pentru urmărirea fluxurilor financiare suspecte. În situația a șaptea, direcția investigației este inversată. În prima subetapă, urmărirea penală este orientată de la infracțiunile de bază către spălarea banilor, iar în a doua subetapă, se urmărește identificarea unor noi fapte asociate infracțiunilor de bază. Această metodologie asigură o corelare logică între activitatea infracțională inițială și mecanismele de legalizare a veniturilor, contribuind la stabilirea întregii structuri infracționale”²⁰⁹.

Un alt cercetător, Craciun Iurie²¹⁰, propune următoarele situații tipice inițiale de urmărire penală: „semnele spălării banilor sunt stabilite în procesul investigării infracțiunii de bază; semnele spălării banilor sunt identificate simultan cu semnele comiterii infracțiunii de bază; semnele spălării banilor sunt stabilite prin analiza informațiilor obținute în urma activităților operative desfășurate de unități operative în limitele competențelor lor; semnele spălării banilor sunt stabilite prin verificarea și analiza informațiilor furnizate de autoritățile de stat investite cu competențe de înregistrare, autorizare sau control și supraveghere”. În continuarea analizei situațiilor tipice inițiale de urmărire penală autorul menționat dezvoltă și detaliază fiecare dintre aceste situații²¹¹, oferind un cadru metodologic mai precis pentru desfășurarea investigațiilor.

---

²⁰⁹ Злоченко Я. М., Основы методики расследования и международного сотрудничества по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Екатеринбург – 2001. С. 109-126, 272 с. Nr. 61.02-12/608-8.

²¹⁰ Крачун Ю. В., Совершенствование методики расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) денежных средств и иного имущества, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Тула – 2015, с. 123, 266 с.

²¹¹ 1. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt stabilite în procesul investigării infracțiunii de bază: 1.1. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt stabilite în procesul investigării infracțiunii de bază; majoritatea participanților la legalizarea (spălarea) acestor valori materiale sunt identificați; valorile materiale supuse legalizării se află în posesia investigatorilor. 1.2. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt identificate în procesul investigării infracțiunii de bază; sunt stabilite unele dintre persoanele implicate în legalizarea (spălarea) acestor valori materiale; obiectul legalizării este cunoscut, dar nu este atașat materialelor cauzei penale. 1.3. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt identificate în procesul investigării infracțiunii de bază; informațiile despre persoanele implicate în legalizarea (spălarea) acestor valori materiale și despre locul unde se află obiectul legalizării sunt insuficiente. 2. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt identificate simultan cu semnele comiterii infracțiunii de bază: 2.1. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt identificate simultan cu semnele comiterii infracțiunii de bază; majoritatea participanților la legalizarea (spălarea) acestor valori materiale sunt identificați; valorile materiale supuse legalizării se află în posesia investigatorilor. 2.2. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt identificate simultan cu semnele comiterii infracțiunii de bază; sunt stabilite unele dintre persoanele implicate în legalizarea (spălarea) acestor valori materiale; obiectul legalizării este cunoscut, dar nu este atașat materialelor cauzei penale. 2.3. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt identificate simultan cu semnele comiterii infracțiunii de bază; informațiile despre persoanele implicate în legalizarea (spălarea) acestor valori materiale și despre locul unde se află obiectul legalizării sunt insuficiente. 3. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt stabilite prin analiza informațiilor obținute în urma activităților operative desfășurate de unități operative în limitele competențelor lor. 3.1. Conform datelor operative, procesul de legalizare este finalizat, iar valorile materiale legalizate au dobândit statutul de bunuri obținute legal ca urmare a unui complex de operațiuni sau tranzacții; 3.2. Conform datelor operative, procesul de legalizare

Aceste situații tipice de urmărire penală sunt pe deplin susținute și de noi, întrucât analiza cauzelor penale în care urmărirea penală a fost inițiată pentru infracțiunea de spălare a banilor confirmă aceeași tipologie de scenarii investigative. Totuși, având în vedere factorul uman și evoluția cadrului normativ și instituțional din Republica Moldova, considerăm necesară o adaptare a acestor modele la realitățile naționale și la necesitățile practicienilor.

În ultimii ani, Republica Moldova a trecut printr-un proces amplu de reformare și aliniere la standardele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor. Serviciul Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a devenit recent membru al FATF, fapt care impune exigențe sporite în materie de supraveghere și cooperare internațională. De asemenea, țara noastră a ratificat directive ale Uniunii Europene și a adoptat multiple acte normative menite să consolideze măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor, oferind astfel un cadru mai clar și mai eficient pentru aplicarea legislației în acest domeniu. Un alt aspect esențial este contextul particular al Republicii Moldova, care s-a confruntat cu probleme grave legate de fraude bancare și operațiuni de spălare a banilor. Cazuri precum sustragerile masive din sistemul bancar și utilizarea țării noastre pentru tranzacții suspecte la nivel internațional au demonstrat vulnerabilitățile infrastructurii financiare și necesitatea unor mecanisme investigative mai robuste.

În acest sens, „considerăm oportună dezvoltarea unor situații tipice de urmărire penală care să aibă o aplicabilitate mai extinsă în practică, în special pentru tinerii practicieni și pentru cei care se confruntă cu complexitatea fenomenului spălării banilor”²¹². O astfel de abordare ar permite o înțelegere mai clară a mecanismului de comitere a acestor infracțiuni, punând accent pe aspectele specifice ale metodelor de disimulare a fondurilor, rețelele utilizate și modul în care acestea pot fi identificate și documentate. Este esențial ca aceste situații tipice să fie nu doar teoretic fundamentate, ci și adaptate realităților operative, astfel încât investigatorii să poată folosi metode eficiente de colectare a probelor, de analiză a fluxurilor financiare și de colaborare interinstituțională. De asemenea, o astfel de reformulare ar contribui la o mai bună pregătire a ofițerilor de urmărire penală în domeniul criminalității economico-financiare, permițându-le să înțeleagă mai profund conexiunile dintre spălarea banilor și infracțiunile predicat, să anticipeze strategiile infractorilor și să reacționeze eficient la noile metode de disimulare a fondurilor ilicite.

În această ordine de idei propunem următoarele situații tipice de urmărire penală:

(spălare) este în desfășurare. 4. Semnele legalizării (spălării) banilor sau altor valori materiale obținute în urma săvârșirii unei infracțiuni sunt stabilite prin verificarea și analiza informațiilor furnizate de autoritățile de stat investite cu competențe de înregistrare, autorizare sau control și supraveghere.

²¹² OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan, POȘTARU, Felicia. Some aspects regarding the criminal prosecution situations in money laundering cases: the situation of the Republic of Moldova. In: *Legea și Viața*, 2025, nr. S, pp. 300. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/230573

1. Utilizarea mecanismelor de fraudă cibernetică și a tehnologiilor digitale în procesele de generare, transfer și disimulare a fondurilor cu proveniență ilicită. Această situație tipică reflectă utilizarea sistemelor informatice și a tehnologiilor digitale pentru generarea veniturilor ilicite, urmată de disimularea originii acestora printr-un lanț de tranzacții menite să le confere o aparență de legalitate. Evoluția platformelor digitale, criptomonedelor și sistemelor de plăți online a facilitat dezvoltarea unor mecanisme sofisticate de fraudă, permițând infractorilor să evite supravegherea autorităților și să transfere fonduri ilicite prin canale greu de monitorizat.

Un caz practic analizat relevă o schemă complexă de fraudă informatică și spălare a banilor, desfășurată prin crearea unor platforme online fictive, utilizarea frauduloasă a cardurilor bancare străine și transferuri succesive ale fondurilor ilicite pentru a le conferi o aparență de legalitate. În prima etapă, infractorii au dezvoltat un website fals pentru vânzarea de produse, utilizând o metodă sofisticată de plată electronică („hipay”), prin care mijloacele financiare sustrase din conturi bancare străine erau transferate pe un cont bancar al unei persoane interpușe. Ulterior, fondurile erau retrase în numerar. Această schemă a implicat mai multe acțiuni pregătitoare, inclusiv procurarea serverelor, închirierea domeniului, deschiderea de conturi bancare și identificarea unor persoane interpușe care să faciliteze ridicarea banilor²¹³.

Un alt mecanism identificat este utilizarea criptomonedelor și a portofelelor electronice pentru a masca originea fondurilor. Aceste tranzacții sunt dificil de monitorizat, iar anonimatul oferit de unele criptomonede permite infractorilor să convertească sumele obținute ilegal în active digitale, care sunt ulterior transformate în monedă fiduciară prin schimburi succesive pe platforme descentralizate. De exemplu, în perioada 2013-2015, CD, împreună cu alte persoane, a pus în aplicare o schemă complexă de spălare a banilor, având ca scop deghizarea naturii și originii fondurilor obținute din infracțiuni de fraudă și escrocherie comise împotriva cetățenilor mai multor state europene. Victimele au fost înșelate prin pretinse magazine online, inclusiv www.gosupa.net, gestionat de compania nerezidentă „E SHOP LTD”, fără o prezență reală în Republica Moldova. Pentru derularea acestor activități, CD a deschis conturi bancare la BC „VB” SA, prin care, împreună cu utilizarea sistemului de remitere de bani „Western Union”, a primit

---

²¹³ Sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, din 30.03.2015, emisă în Dosarul nr. 1-801/14. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/cf7c07bb-0cd7-e411-b888-005056a5d154 [accesată: 01.10.2023]. Analizând sentința, s-a mai constatat că, într-o altă etapă, autorii infracțiunii au procurat ilegal datele cardurilor bancare străine, inclusiv codurile de securitate și PIN, pentru a simula tranzacții reale și a efectua transferuri frauduloase. Infractorii au reușit să efectueze plăți pentru bunuri și servicii, utilizând rețele informatice, adrese IP, emailuri false și platforme online. Deși unele tranzacții au fost anulate, tentativa lor de fraudă a fost evidentă, având ca scop obținerea unor beneficii materiale ilicite. În 2014, grupul infracțional a recurs la achiziționarea și utilizarea cardurilor bancare preplătite emise în Franța (SFR PayCard de tip „MasterCard”), prin care au efectuat transferuri de fonduri din conturi bancare străine către aceste carduri, evitând astfel detectarea rapidă de către autorități. Ulterior, fondurile astfel obținute au fost utilizate pentru procurarea de bunuri materiale, combustibil, servicii hoteliere, bilete de avion și alte cheltuieli personale. Autorii au efectuat peste 75 de tranzacții în mai multe țări, utilizând diverse metode de mascare a originii banilor.

fonduri din străinătate în valoare totală de 179.071,19 dolari SUA. În continuare, CD a convertit și a disimulat proveniența acestor mijloace prin retrageri periodice în numerar și transferuri internaționale către beneficiari din Nigeria, Marea Britanie și Benin, în sumă totală de 107.079,86 dolari SUA. Pentru a ascunde natura reală a tranzacțiilor, în formularele de expediere a banilor, a declarat scopuri false, precum ajutoare materiale, donații, cadouri și sprijin financiar. Diferența de 71.999,33 dolari SUA a fost utilizată în interes personal²¹⁴.

Pentru a crea o aparență de legalitate asupra fondurilor ilicite, infractorii recurg la înființarea de afaceri fictive în mediul online, care pot avea forma unor agenții de marketing digital, servicii de consultanță financiară sau platforme de investiții speculative. Aceste entități sunt utilizate pentru emiterea de facturi fictive, justificarea fluxurilor financiare suspecte și integrarea sumelor ilicite în circuitul economic. De exemplu, în perioada ianuarie-februarie 2009, un grup de persoane neidentificate a creat o schemă de fraudă informatică, utilizând tehnologii bancare pentru a obține fonduri ilicite din SUA, pe care le-au transferat în Republica Moldova prin sistemul de plăți rapide „Western Union”. Făptuitorii, în complicitate cu un director adjunct al filialei unei bănci, au facilitat deghizarea originii acestor fonduri prin intermediul unor tranzacții bancare fictive. Prin utilizarea datelor unor persoane interpușe, au fost deschise conturi bancare fără știrea acestora, fiind efectuate mai multe operațiuni de primire și retragere de fonduri provenite de la cetățeni ai SUA. În urma acestor acțiuni, a fost spălată o sumă totală de 2.710 dolari SUA și 2.699,81 euro, echivalentul a 65.837,15 lei moldovenești²¹⁵.

Investigarea acestor tipuri de infracțiuni impune o abordare multidisciplinară, implicând specialiști în criminalitate informatică, analiză financiară și securitate cibernetică. Urmărirea fluxurilor financiare suspecte necesită acces rapid la date bancare și utilizarea unor instrumente de analiză avansată pentru identificarea tiparelor tranzacțiilor frauduloase. În acest context, organul de urmărire penală trebuie să efectueze acțiuni de urmărire penală, acordându-le la specificul situației de urmărire penală.

Astfel, percheziția domiciliară și la sediile entităților implicate constituie o etapă esențială în investigarea infracțiunilor comise prin utilizarea tehnologiilor informaționale. Aceasta presupune ridicarea mijloacelor utilizate la săvârșirea infracțiunii, inclusiv echipamente informatice, dispozitive electronice și alte mijloace de stocare a datelor. Scopul acestei acțiuni este de a asigura conservarea și analizarea probelor digitale relevante.

---

²¹⁴ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 17.12.2018, emisă în Dosarul nr. 1-638/18. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/63c8338d-fb01-e911-80d5-0050568b021b [accesată: 26.04.2023].

²¹⁵ Sentința Judecătorei Buiucani, sediul Central, din 23.03.2023, emisă în Dosarul nr. 1-415/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/93d35f56-6a13-4081-8308-4908e6d2c97b [accesată: 14.02.2024].

Un aspect critic al investigației este ridicarea tehnicii de calcul, incluzând computere, laptopuri, telefoane mobile și dispozitive de stocare a datelor (HDD, SSD), care pot conține informații relevante pentru cauză. După colectarea acestora, se dispune efectuarea constărilor tehnico-științifice și a expertizelor informatice, având ca obiectiv examinarea tehnică a dispozitivelor ridicate în vederea identificării datelor și fișierelor electronice esențiale.

Expertiza mijloacelor și a tehnologiilor informaționale implică examinarea calculatoarelor și a dispozitivelor de stocare a informației, permițând extragerea și analizarea datelor conținute pe acestea. Această etapă este completată de examinarea telefoanelor mobile, cu accent pe istoricul convorbirilor, mesajelor și tranzacțiilor efectuate. Pe lângă probele informatice, investigația include examinarea cardurilor bancare ridicate, având scopul de a determina utilizarea acestora în tranzacții suspecte. Se solicită, de asemenea, informații bancare relevante, transmițând demersuri către instituțiile financiare pentru obținerea detaliilor privind deschiderea conturilor și tranzacțiile efectuate. Aceste date sunt esențiale pentru urmărirea fluxului financiar și stabilirea conexiunilor dintre persoanele implicate.

O altă etapă importantă este ridicarea documentelor bancare referitoare la transferurile realizate, inclusiv extrase de cont, ordine de plată și copii ale documentelor bancare. Analiza acestora permite identificarea transferurilor prin sistemele rapide de plată, precum „Western Union”, și stabilirea identității expeditorilor și destinatarilor fondurilor. Concomitent, se examinează informațiile referitoare la cardurile utilizate și titularii acestora, contribuind la determinarea persoanelor implicate în procesul de spălare a banilor.

Investigarea transferurilor bancare și a mișcărilor de fonduri permite o reconstrucție detaliată a fluxului financiar utilizat pentru a ascunde proveniența ilicită a fondurilor. Audierea martorilor care au realizat plăți către bănuți sau care au beneficiat de serviciile acestora este o altă componentă fundamentală a investigației, asigurând coroborarea probatoriului.

Pe lângă datele financiare, investigația include obținerea informațiilor de la companii de livrare și de prestări servicii, ceea ce permite analiza livrărilor efectuate în cadrul tranzacțiilor suspecte, precum și verificarea achizițiilor de bilete de avion, cazare și alte servicii utilizate pentru organizarea activităților infracționale.

Un element esențial specific acestei situații tipice de urmărire penală este dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigații. Acestea includ interceptarea și înregistrarea comunicărilor, monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare, accesarea și înregistrarea datelor informatice, precum și identificarea utilizatorilor de rețele de comunicații electronice. Aceste metode sunt cruciale pentru colectarea probelor care atestă activitatea infracțională.

Un alt demers investigativ fundamental este efectuarea investigațiilor financiare paralele, având ca scop identificarea bunurilor deținute de bănuți și aplicarea măsurilor asigurătorii asupra acestora. Aceste măsuri au rolul de a preveni disimularea bunurilor provenite din activități ilicite și de a asigura recuperarea prejudiciului cauzat.

2. Utilizarea documentelor contabile și fiscale falsificate pentru disimularea veniturilor ilicite. Această situație tipică reflectă utilizarea unor tehnici de falsificare și alterare a documentelor contabile și fiscale pentru a ascunde proveniența ilicită a fondurilor. Modificarea frauduloasă a evidențelor financiare permite infractorilor să confere aparență de legalitate unor sume de bani obținute ilegal, prevenind astfel detectarea activităților infracționale de către autoritățile competente. Această metodă implică diverse forme de fraudă contabilă și fiscală, care contribuie la disimularea fluxurilor financiare suspecte și la evitarea răspunderii juridice.

Unul dintre principalele mecanisme utilizate constă în declararea unor operațiuni comerciale fictive, prin care se creează documente contabile ce atestă tranzacții inexistente. Această metodă implică utilizarea facturilor și contractelor false pentru justificarea unor transferuri de fonduri, oferind o explicație aparent legală pentru sumele introduse în sistemul economic. De exemplu, o companie controlată de infractori poate raporta achiziții fictive de bunuri sau servicii de la firme-paravan, cu scopul de a introduce bani proveniți din activități ilicite în circuitul economic oficial. Un caz relevant este cel al SRL „AP”, unde, în perioada 2010-2012, sub conducerea de facto a lui ȘII și a altor persoane neidentificate, societatea a falsificat documente contabile și fiscale pentru a ascunde veniturile ilicite. Prin intermediul unor operațiuni fictive, sume semnificative au fost transferate către firme offshore din Cipru – „BTO LTD” (4 179 773 dolari SUA), „VGS LTD” (5 147 862 dolari SUA) și „IBBM MNG LTD” (3 600 000 dolari SUA), sub pretextul achiziției de echipamente tehnice. În total, au fost convertite și transferate ilegal 12 927 635 dolari SUA, reprezentând fonduri de origine ilicită disimulate prin mecanisme de spălare a banilor²¹⁶.

O altă metodă des întâlnită este alterarea registrelor contabile, prin care se modifică înregistrările financiare pentru a ascunde veniturile ilegale. Aceasta poate include crearea unei contabilități duble, ștergerea unor tranzacții din evidențele oficiale sau alterarea sumelor declarate pentru a masca sursa reală a fondurilor. Infractorii pot ajusta balanțele financiare și declarațiile fiscale astfel încât să evite orice suspiciune cu privire la fluxurile de bani provenite din infracțiuni. Un exemplu concret îl reprezintă cazul SRL „MCL”, administrată de NEV, unde, în perioada 14.01.2013-31.12.2013, au fost comise fraude contabile cu scopul de a deghiza proveniența

---

²¹⁶ Sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, din 29.10.2015, emisă în Dosarul nr. 1468/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/fd1cf7f0-117e-e511-a1ab-005056a5d154 [accesată: 03.04.2023].

veniturilor ilicite. Societatea a fost supusă unui control fiscal total, rezultând obligații suplimentare de 537 460 lei pentru TVA (2013) și 200 885 lei pentru impozitul pe venit (2012). Din cauza refuzului de a prezenta documentele necesare, SRL „MCL” a fost inclusă în lista întreprinderilor delincvente, iar operațiunile bancare i-au fost suspendate. Administratorul a declarat livrări fictive către agenți economici rezidenți, fără a efectua operațiuni reale de export/import, iar ulterior a convertit și retras în numerar suma de 3 852 965 lei, reprezentând fonduri de origine ilicită²¹⁷.

Un alt aspect esențial al acestui tip de fraudă este diminuarea obligațiilor fiscale prin raportarea unor date eronate despre activitatea economică. Aceasta presupune subevaluarea veniturilor și supraevaluarea cheltuielilor pentru a reduce quantumul taxelor datorate. În acest fel, infractorii nu doar că își ascund veniturile reale, dar și obțin beneficii economice prin diminuarea impozitelor plătite către stat. Prin falsificarea declarațiilor fiscale și utilizarea unor scheme contabile frauduloase, aceștia reușesc să mențină aparența unei activități economice legitime, în timp ce fondurile ilicite sunt integrate în circuitul financiar legal. Spre exemplu, în cazul SRL „VC”, CVV, în calitate de administrator, împreună cu alte persoane neidentificate, a fost implicat în evaziune fiscală și spălare de bani în perioada 2012-2016. Prin omiterea veniturilor reale din documentele contabile și fiscale, acesta a diminuat impozitul pe venit și TVA aferent bugetului de stat, provocând un prejudiciu de 187 267 lei, conform deciziei Serviciului Fiscal de Stat. În perioada 2015-2016, inculpatul a utilizat veniturile ilicite obținute din activitatea infracțională pentru achiziția de bunuri cu scopul legalizării acestora. Printre bunurile procurate se numără două automobile, înregistrate pe numele soției sale, și un apartament, finanțat printr-un credit bancar de 400 000 lei. Prejudiciul total cauzat statului prin aceste acțiuni se ridică la 484 007 lei²¹⁸.

Această metodă de spălare a banilor este frecvent utilizată de rețele infracționale care doresc să ascundă veniturile provenite din activități ilegale. Folosirea documentelor contabile falsificate le permite să evite mecanismele de supraveghere financiară și să transfere fonduri prin entități comerciale aparent legitime.

Investigarea spălării banilor potrivit acestei situații tipice de urmărire penală necesită aplicarea unui ansamblu de acțiuni de urmărire penală menite să stabilească modul de operare al persoanelor implicate, valoarea prejudiciului cauzat și circuitul fondurilor ilicite. Aceste măsuri

---

²¹⁷ Sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 06.08.2015, emisă în Dosarul nr. 11111/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f8fb8d73-1d3c-e511-b888-005056a5d154 [accesată: 18.04.2024]. Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 18.04.2016, emisă în Dosarul nr. 1a-29/16. Disponibilă: https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f3f20a18-4a2d-e611-9a6d-005056a5d154 [accesată: 18.04.2024].

²¹⁸ Sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 18.12.2020, emisă în Dosarul nr. 1-549/2017. Disponibilă: https://jbl.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/5470bd8e-c4d7-4af2-9c86-cd6f6b9a39a3 [accesată: 17.06.2023]. Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 24.11.2023, emisă în Dosarul nr. 1a-238/2023. Disponibilă: https://cab.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/1fb70b15-fc42-4d13-8c00-1b5c7963a218 [accesată: 18.06.2023].

contribuie la documentarea procesului infracțional și la stabilirea mecanismelor utilizate pentru disimularea veniturilor obținute ilegal.

În cadrul investigației, se impune audierea martorilor, reprezentanților persoanelor juridice și ale instituțiilor financiare, care pot furniza informații esențiale despre structura entităților implicate, operațiunile comerciale desfășurate și utilizarea documentelor falsificate pentru evitarea achitării taxelor și impozitelor datorate statului. În aceste audieri sunt analizate relațiile comerciale între persoanele juridice suspecte, implicarea persoanelor fizice în gestionarea entităților economice și rolul acestora în mecanismul infracțional.

Pentru clarificarea aspectelor financiare, se efectuează ridicarea și examinarea documentelor fiscale și bancare, inclusiv a rulajelor conturilor bancare, delegațiilor acordate administratorilor și altor persoane responsabile, copiilor actelor de achiziție și ordinelor de eliberare a numerarului. Prin aceste măsuri se identifică discrepanțele dintre tranzacțiile raportate și cele efectiv realizate, precum și eventualele operațiuni fictive prin care au fost disimulate fondurile ilicite.

O etapă esențială a investigației este examinarea documentelor de control fiscal, care permite stabilirea abaterilor de la reglementările contabile și fiscale. În acest scop, se analizează actele întocmite de autoritățile fiscale pentru verificarea înregistrării operațiunilor comerciale, a declarațiilor privind TVA, impozitul pe venit și alte obligații fiscale. În situațiile în care există suspiciuni de raportare falsă, se dispun ridicarea și examinarea informațiilor de la autoritățile competente, cum ar fi structurile responsabile de investigarea fraudelor economice și serviciile vamale, în vederea stabilirii eventualelor tranzacții ilicite derulate de persoanele juridice suspecte.

Pentru verificarea destinației finale a sumelor obținute din activități frauduloase, se efectuează examinarea contractelor de credit și a celor de vânzare-cumpărare, în scopul identificării bunurilor achiziționate din fondurile rezultate din fraude fiscale. În acest sens, sunt analizate tranzacțiile suspecte, inclusiv cumpărarea de imobile și autovehicule, pentru a determina dacă acestea au fost utilizate în procesul de spălare a banilor.

Pentru consolidarea probatoriului, se dispun măsuri speciale de investigație, precum controlul transmiterii sau primirii banilor, a serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, interceptarea convorbirilor, urmărirea vizuală a persoanelor bănuite sau învinuite și verificarea relațiilor comerciale stabilite între entitățile implicate. Totodată, se efectuează examinarea informațiilor de pe platformele online utilizate pentru generarea sau justificarea operațiunilor financiare fictive.

În vederea stabilirii autenticității documentelor ridicate, organele de urmărire penală dispun expertize financiare și contabile, menite să determine veridicitatea înscrisurilor contabile și modalitatea prin care au fost manipulate datele financiare pentru a crea aparența unei activități

economice legitime. În cazul suspiciunilor privind falsificarea documentelor sau utilizarea unor acte falsificate, se dispune expertiza grafoscopică, pentru a verifica autenticitatea semnăturile și textului înscris de mână.

În situația în care sunt implicate tehnologii informatice în manipularea documentelor sau gestionarea tranzacțiilor ilicite, se dispun expertize în domeniul tehnologiilor informaționale, pentru a analiza activitatea utilizatorilor platformelor electronice utilizate în fraudă, precum și conținutul sistemelor informatice utilizate pentru generarea documentelor falsificate. De asemenea, în cazurile de suspiciune privind modificarea fizică a documentelor, se efectuează expertize tehnice ale documentului, prin care se analizează materialul suport, cerneala, suprascrrierile și alte elemente care pot indica o intervenție frauduloasă.

Pentru confirmarea sau infirmarea declarațiilor depuse se efectuează verificarea declarațiilor la locul infracțiunii, astfel încât să fie determinată realitatea activității economice desfășurate. Se recurge, de asemenea, la cercetarea la fața locului, în scopul descoperirii și ridicării urmelor infracțiunii, a mijloacelor materiale de probă pentru a stabili circumstanțele infracțiunii ori alte circumstanțe care au importanță pentru cauză. Prin cercetarea la fața locului se poate stabili existența entităților comerciale la adresele declarate și dacă activitatea economică este conformă cu datele raportate autorităților fiscale.

În cadrul urmăririi penale, se efectuează ridicarea și examinarea informațiilor referitoare la livrările și procurările efectuate, inclusiv verificarea facturilor fiscale care au stat la baza tranzacțiilor comerciale. De asemenea, se analizează Nota de informare privind salariile și plățile efectuate de către angajatori, pentru a verifica realitatea cheltuielilor raportate și conformitatea acestora cu datele financiare ale întreprinderilor investigate.

3. Spălarea banilor prin utilizarea rețelelor internaționale și a companiilor offshore.

Transferul fondurilor ilicite prin multiple jurisdicții constituie o metodă complexă de disimulare a provenienței acestora, având ca scop fragmentarea traseului financiar și împiedicarea identificării beneficiarilor reali. Exploatarea lacunelor din sistemele de reglementare și supraveghere financiară din anumite jurisdicții facilitează realizarea acestor operațiuni, oferind protecție împotriva monitorizării de către autoritățile competente.

O componentă esențială a acestei situații tipice este deschiderea conturilor bancare în jurisdicții unde controlul financiar este redus, permițând gestionarea fondurilor în condiții de anonimată sporită. În astfel de regiuni, obligațiile de raportare a tranzacțiilor suspecte sunt minime, iar cerințele privind identificarea beneficiarilor efectivi sunt laxe. Acest aspect favorizează mutarea rapidă a sumelor între diverse conturi, creând un circuit opac care face dificilă stabilirea provenienței inițiale a fondurilor. De cele mai multe ori, astfel de conturi sunt deschise pe numele

unor entități comerciale fără activitate reală, având rolul exclusiv de a facilita tranzacții financiare fără a desfășura operațiuni economice autentice.

În cadrul acestor structuri, sunt utilizate companii offshore special create pentru a ascunde originea reală a sumelor transferate. Aceste entități sunt înregistrate în jurisdicții unde reglementările fiscale și contabile permit funcționarea fără obligația de a furniza informații detaliate despre proprietarii reali sau despre tranzacțiile efectuate. Administrate formal de persoane interpușe, astfel de companii permit transferuri succesive de fonduri între multiple țări, oferind o aparență de legalitate unor operațiuni financiare care, în realitate, nu au o justificare economică solidă. Prin utilizarea mai multor astfel de entități într-un lanț complex de tranzacții, traseul fondurilor este fragmentat, iar conexiunile dintre punctul de plecare și destinația finală sunt dificil de stabilit.

Pentru justificarea fluxurilor financiare, sunt create documente care atestă relații comerciale fictive între entitățile implicate. Printre metodele utilizate se numără contractele prin care se pretinde prestarea unor servicii inexistente sau livrarea unor bunuri care nu au fost niciodată tranzacționate. Aceste contracte fictive servesc drept suport pentru transferurile de bani, conferind o justificare formală tranzacțiilor și evitând astfel suspiciunile de spălare a banilor. În multe situații, aceste contracte includ sume semnificative și sunt structurate astfel încât să pară parte a unor relații comerciale legitime, îngreunând procesul de identificare a naturii ilicite a fondurilor.

Un exemplu elocvent al utilizării acestor mecanisme este cazul unei societăți comerciale care a fost implicată într-o schemă de spălare a banilor, constând în tănuirea și deghizarea originii și mișcării unor fonduri ilicite. Într-o tranzacție suspectă, o sumă considerabilă a fost transferată dintr-o instituție financiară situată într-un stat african către un cont bancar deschis în Republica Moldova, fără a exista relații economice justificate între entitățile implicate. Pentru a ascunde sursa fondurilor, administratorul societății a dispus transferul sumelor către o altă entitate, unde deținea pachetul majoritar de acțiuni, creând astfel un circuit menit să fragmenteze traseul banilor și să împiedice identificarea provenienței acestora²¹⁹.

Într-un alt caz, un grup de persoane a obținut fraudulos un credit de valoare mare de la o instituție bancară și, imediat după virarea fondurilor în contul companiei de față, a dispus

---

²¹⁹ Sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, emisă în Dosarul nr. 1-549/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/d1efdf36-277e-e511-a1ab-005056a5d154 [accesată: 21.02.2023]. În urma analizării sentinței s-a constatat că: La data de 23.06.2011, SC IG SRL, prin fondatorul său UA, a fost implicată într-o schemă de spălare a banilor, constând în tănuirea și deghizarea originii și mișcării unor fonduri ilicite de 185 239,60 USD (echivalentul a 2 169 007,52 lei). Suma a fost transferată din KCB Uganda în contul societății, deschis la o instituție bancară din Chișinău, de către BV, fără a exista relații economice justificate între entități. În aceeași zi, pentru a conferi un aspect legal tranzacției și a ascunde sursa fondurilor, UA, utilizându-și poziția în cadrul societății, a dispus transferul a 2 120 000 de lei din contul societății către SAS, unde SC IG SRL deținea pachetul majoritar de acțiuni, iar acesta activa în calitate de director comercial. Tranzacția a fost efectuată cu scopul de a ascunde originea sumelor primite și de a împiedica identificarea provenienței acestora.

transferuri succesive către alte entități, în baza unor contracte fictive. La finalul acestui proces, fondurile au fost convertite și retrase în numerar, iar traseul banilor a fost complet deghizat. Prin această schemă, au fost utilizate mai multe companii fără activitate reală pentru a îngreuna detectarea operațiunilor frauduloase și pentru a integra fondurile în circuitul economic formal²²⁰.

O altă modalitate prin care acest mecanism este implementat este prin utilizarea unor societăți comerciale pentru a obține împrumuturi frauduloase, care ulterior sunt supuse unor transferuri succesive prin intermediul mai multor jurisdicții. Un astfel de caz a presupus contractarea unor credite bancare de către o companie gestionată formal de un administrator care nu avea intenția reală de a desfășura activități economice. Prin influențarea factorilor de decizie ai instituției bancare, au fost aprobate și eliberate mai multe împrumuturi fără respectarea normelor financiare în vigoare. Fondurile astfel obținute au fost direcționate către entități offshore, înregistrate în Marea Britanie și Scoția, având conturi deschise în instituții financiare din Letonia și Republica Moldova. Aceste tranzacții au avut ca scop deghizarea originii sumelor și reintegrarea lor în economia globală prin justificări fictive, cum ar fi „plăți în avans pentru mobilă, utilaje sau echipamente”²²¹.

---

²²⁰ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 30.07.2024, emisă în Dosarul nr. nr. 1-2878/2023. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/8442dee7-0ab0-4fb1-965a-c38528898187 [accesată: 16.12.2024]. În urma analizării sentinței s-a constatat: În perioada 19.12.2011 – 28.12.2011, administratorul companiei S SRL, împreună cu beneficiarii efectivi ai acesteia și în coparticipare cu alte persoane, a obținut în mod fraudulos un credit de 4 400 000 lei de la o instituție bancară. Imediat după virarea fondurilor în contul companiei, aceștia au dispus transferarea sumei de 1 300 000 lei către SI SRL, deși se cunoștea faptul că această entitate nu va executa angajamentele asumate în baza unui contract fictiv. Ulterior, la 28.12.2011, administratorul companiei SI SRL, în colaborare cu administratorul B SRL și alte persoane implicate, a dispus transferul aceleiași sume de 1 300 000 lei către B SRL, în baza unui alt contract fictiv. În aceeași zi, administratorul B SRL, împreună cu beneficiarul efectiv al companiei și alte persoane, a dispus transferul final al aceleiași sume de 1 300 000 lei către OI, care, la 29.12.2011, a ridicat banii în numerar din contul său bancar. Prin aceste acțiuni, OI a comis infracțiunea de escrocherie, obținând bunuri prin înșelăciune și abuz de încredere, fapte săvârșite în proporții deosebit de mari. Totodată, în colaborare cu administratorii și beneficiarii companiilor implicate, acesta a participat la spălarea banilor, transferând și convertind fonduri despre care avea cunoștință că provin din infracțiuni, cu scopul de a tăinu sau deghiza originea ilicită a acestora. Tranzacțiile succesive, realizate prin intermediul mai multor entități juridice, au avut ca scop fragmentarea traseului fondurilor pentru a îngreuna identificarea provenienței acestora.

²²¹ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 02 iunie 2021, emisă în Dosarul nr. 1-85/2021. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/0bfff7c7f-10c4-4bba-bba8-155bfae1fa71 [accesată: 13.05.2024]. În urma examinării sentinței s-a constatat: În urma aderării la un grup criminal organizat, inculpatul A.N., împreună cu alte persoane, a fost implicat într-o schemă infracțională menită să sustragă mijloace financiare în proporții deosebit de mari din sistemul bancar al Republicii Moldova și să asigure spălarea acestor fonduri prin intermediul unor tranzacții internaționale. În acest context, inculpatului i-a fost atribuit rolul de preluare formală și administrare a unei societăți comerciale, cu scopul de a o utiliza pentru obținerea frauduloasă de credite bancare și transferul sumelor prin mecanisme de disimulare financiară. Astfel, în data de 30.05.2014, inculpatul a devenit unic asociat și administrator al companiei C.G. SRL, fără a avea intenția reală de a desfășura activități economice. În perioada iunie – noiembrie 2014, acesta a asigurat funcționalitatea fictivă a companiei, inclusiv deschiderea conturilor bancare, legalizarea documentelor necesare și realizarea formalităților pentru efectuarea tranzacțiilor financiare suspecte. Compania a fost utilizată ca platformă locală pentru acumularea fondurilor și transferul acestora în afara țării, printr-o serie de operațiuni menite să deghizeze originea banilor. Sub coordonarea conducătorului grupului criminal, prin influențarea factorilor de decizie ai unei instituții bancare, au fost aprobate și eliberate mai multe credite neperformante, fără respectarea normelor financiare în vigoare. Printre acestea se numără sumele de 95 000 000 MDL și 15 002 630 EUR (aproximativ 283 795 750 MDL), 170 792 260 MDL și 17 082 929 EUR (aproximativ 323 236 349 MDL), 28 000 000 EUR (529 804 800 MDL) și alte credite similare, ajungându-se la un total de 2 593 393 486 MDL, sustras din sistemul bancar național. Pentru spălarea acestor fonduri, au fost înregistrate companii offshore în Marea Britanie și

Aceste exemple demonstrează modul în care structurile financiare offshore și tranzacțiile internaționale sunt utilizate pentru a ascunde fondurile ilicite și pentru a împiedica identificarea persoanelor implicate. Prin utilizarea unor companii-fantomă și a unor contracte comerciale false, se creează o rețea de transferuri succesive, menită să dilueze traseul banilor și să ofere o aparență de legalitate unor operațiuni frauduloase.

Investigarea utilizării companiilor offshore și a tranzacțiilor internaționale pentru spălarea banilor necesită aplicarea unor acțiuni de urmărire penală complexe, menite să identifice mecanismele de disimulare a fondurilor ilicite, traseul acestora și persoanele implicate. Aceste măsuri contribuie la determinarea modalităților prin care sumele obținute ilegal sunt integrate în circuitul economic formal și permit identificarea rețelelor infracționale care utilizează structuri financiare obscure pentru a evita detectarea de către autorități.

Un prim pas în investigarea acestor infracțiuni constă în examinarea documentelor bancare și fiscale, analizându-se contractele de credit, documentele de gaj și ipotecă, pentru a stabili conexiunile dintre entitățile implicate și traseul fondurilor. Se verifică veridicitatea justificărilor economice utilizate pentru obținerea împrumuturilor și modul în care acestea au fost utilizate. De asemenea, examinarea cererilor de deschidere a conturilor bancare permite stabilirea identității persoanelor care au inițiat operațiunile financiare suspecte, precum și a eventualelor încercări de ascundere a beneficiarilor reali ai sumelor transferate.

Pentru o identificare precisă a structurilor financiare utilizate, se impune ridicarea și examinarea dosarelor persoanelor juridice implicate. Această verificare include analiza fișelor cu specimenele de semnătură, amprenta ștampilei companiei, deciziile Camerei Înregistrării de Stat privind înființarea societății, precum și extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice. Aceste date permit verificarea modificărilor operate în structura acționariatului, a administratorilor sau a domeniilor de activitate, facilitând stabilirea nivelului de control exercitat de suspecți asupra companiei. În paralel, este necesară ridicarea și examinarea tehnicii de calcul și a telefoanelor mobile utilizate de persoanele cercetate. Analiza acestor dispozitive poate furniza informații relevante despre comunicările dintre membrii grupului infracțional, transferurile bancare realizate prin aplicații electronice și documente digitale care atestă tranzacțiile frauduloase. Aceste date sunt completate prin percheziții la sediile companiilor și la domiciliile bănuților, acțiuni prin care pot

---

Scotia, fiind deschise conturi bancare în instituții financiare din Letonia și Republica Moldova, menite să faciliteze tranzacțiile suspecte. Fondurile obținute prin fraudă au fost transferate succesiv prin intermediul acestor companii, utilizând justificări fictive precum „plăți în avans pentru mobilă, utilaje și echipamente”. În cadrul acestei scheme, inculpatul A.N., acționând la indicația altor membri ai grupului criminal, a semnat și transmis documentele necesare pentru contractarea creditelor, a dispus transferul sumelor către companii offshore și a participat la convertirea și deghizarea provenienței ilicite a fondurilor. Aceste operațiuni au permis disimularea traseului banilor, facilitând fraudarea sistemului bancar și integrarea sumelor în circuitul financiar internațional.

fi identificate documente financiare, contracte de credit, facturi fiscale și ordine de plată care confirmă implicarea acestora în activități ilicite.

În procesul de documentare a rețelelor implicate, se recurge la recunoașterea persoanelor după fotografie, acțiune esențială pentru identificarea celor care au facilitat înființarea companiilor offshore, au fost plătiți pentru a figura drept administratori fictivi sau au intermediat tranzacțiile suspecte. O altă acțiune importantă este ridicarea și examinarea actelor notariale, precum contracte de vânzare-cumpărare, procuri și alte documente care au fost utilizate pentru a crea o aparență legală asupra tranzacțiilor.

Pentru stabilirea impactului economic al acestor activități și documentarea operațiunilor suspecte, este necesară ridicarea și examinarea informațiilor privind deschiderea conturilor bancare, prin care se poate determina locul, momentul și persoanele care au aprobat tranzacțiile suspecte. Totodată, solicitările la Serviciul Vamal permit verificarea eventualelor activități de import-export, oferind indicii despre existența unei activități comerciale reale sau despre caracterul fictiv al operațiunilor financiare declarate. Pentru analiza circuitului financiar utilizat, este fundamentală ridicarea și examinarea fișei persoanei juridice, prin care se stabilește dacă aceasta a raportat activități economice și dacă declarațiile contabile corespund cu tranzacțiile efectuate. De asemenea, analiza rulajului bancar permite urmărirea fluxului fondurilor, facilitând dovedirea caracterului fraudulos al tranzacțiilor și identificarea beneficiarilor reali ai sumelor spălate. Examinarea procesului-verbal al Ședinței Consiliului Băncii, în cadrul căruia s-a discutat despre posibilitatea acordării creditelor suspecte, oferă informații despre persoanele din cadrul instituțiilor bancare care au aprobat aceste împrumuturi.

Pentru consolidarea probatoriului, se impune ridicarea și examinarea rapoartelor financiare și a business planului persoanei juridice, prin care se poate determina dacă activitatea economică declarată este autentică sau dacă aceste documente au fost manipulate pentru a justifica accesarea unor fonduri frauduloase. De asemenea, examinarea paginilor web oficiale ale Registrului companiilor din alte state permite verificarea autenticității entităților offshore implicate și stabilirea dacă acestea au fost utilizate exclusiv pentru tranzacții suspecte.

Pentru investigarea dimensiunii internaționale a acestei infracțiuni, este esențială solicitarea de asistență juridică internațională, prin comisii rogatorii, pentru obținerea de informații privind conturile bancare și activitățile companiilor implicate. De asemenea, solicitarea și examinarea informațiilor prezentate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ajută la stabilirea surselor fondurilor utilizate, facilitând identificarea legăturilor dintre tranzacțiile suspecte și fraudă bancară.

În scopul clarificării tuturor aspectelor investigației, se impune audierea reprezentanților părții vătămate, a martorilor și a persoanelor bănuite sau învinuite. Aceste declarații permit

stabilirea modului de operare al grupului infracțional, oferind informații despre persoanele care au avut un rol decizional în organizarea tranzacțiilor suspecte.

Pentru determinarea modului în care fondurile au fost reintegrate în circuitul economic, se impune ridicarea și examinarea actelor de îndeplinire a lucrărilor, a facturilor fiscale și a ordinelor de plată, care au servit drept justificare pentru transferurile bancare. De asemenea, verificarea documentelor privind confirmarea și evaluarea obiectelor de gaj și ipotecă permite stabilirea dacă bunurile utilizate ca garanție aveau valoare reală sau au fost supraevaluate pentru a facilita obținerea creditelor.

Având în vedere complexitatea acestor infracțiuni, este necesară dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigație, cum ar fi interceptarea comunicațiilor, monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare și urmărirea vizuală a persoanelor bănuite sau învinuite. Aceste măsuri permit identificarea relațiilor dintre membrii grupului infracțional, monitorizarea transferurilor suspecte și documentarea interacțiunilor acestora.

Pentru consolidarea probelor, se impune dispunerea și efectuarea expertizelor relevante, incluzând expertiza contabilă și fiscală pentru verificarea legalității tranzacțiilor, expertiza tehnică a documentelor pentru identificarea falsurilor, expertiza grafoscopică pentru verificarea semnăturilor și expertiza în domeniul tehnologiilor informaționale pentru recuperarea datelor digitale relevante.

Prin efectuarea acestor acțiuni de urmărire penală și măsuri speciale de investigații, se poate documenta în mod detaliat mecanismul utilizat pentru fraudă și spălarea banilor, identificând persoanele implicate și traseul fondurilor ilicite. Aceste investigații permit descoperirea unor probe concludente, pertinente și utile, care pot sta la baza tragerii la răspundere a făptuitorilor și confiscării bunurilor obținute ilicit. Consolidarea cooperării internaționale și a instrumentelor de supraveghere financiară este esențială pentru combaterea eficientă a acestui tip de criminalitate economică.

4. Utilizarea numerarului în procesul de spălare a banilor pentru evitarea trasabilității electronice. Spălarea banilor prin convertirea fondurilor în numerar reprezintă o metodă utilizată pentru a elimina trasabilitatea electronică a tranzacțiilor financiare și pentru a împiedica identificarea rapidă a provenienței acestora. Această strategie este favorizată datorită dificultății de monitorizare a fluxurilor de numerar și a posibilității de integrare ulterioară a sumelor în circuitul economic formal. Prin fragmentarea retragerilor și plasarea fondurilor în afara sistemului bancar, se reduce semnificativ capacitatea autorităților de a urmări traseul acestora, fiind astfel asigurată disimularea sursei inițiale a veniturilor ilicite.

Un exemplu concret al aplicării acestei metode este cazul unei persoane care, ocupând funcția de șef de depozit, a fost implicată într-o schemă complexă de sustragere de fonduri în perioada 2007-2014. În urma activităților desfășurate, aceasta a reușit să își însușească 7 738 000 lei, 50 450 dolari SUA și 88 800 euro. Pentru a ascunde proveniența sumelor, fondurile au fost retrase în numerar și utilizate pentru contractarea unor credite pentru afaceri, achiziționarea de imobile și efectuarea unor investiții. Strategia de spălare a banilor a inclus achiziționarea de bunuri de mare valoare și utilizarea creditelor bancare pentru justificarea fluxurilor financiare, consolidând astfel integrarea fondurilor în economia formală²²².

Retragerea sumelor din conturile bancare și plasarea acestora în circuitul informal este un mecanism fundamental al acestei metode. În această etapă, sumele sunt extrase în numerar prin entități juridice care fie nu desfășoară activități economice reale, fie sunt administrate de persoane interpuse. Conturile acestor entități sunt utilizate pentru acumularea fondurilor provenite din activități ilegale, urmând ca sumele să fie retrase și redirecționate prin rețele informale, fără a fi supuse unor măsuri riguroase de supraveghere financiară.

În perioada 2020-2021, un alt caz a evidențiat utilizarea fondurilor provenite din infracțiuni pentru spălarea acestora prin retragerea și dispersarea numerarului. Un inculpat implicat în punerea ilegală în circulație a drogurilor în cadrul unui grup criminal organizat a reușit să obțină 2 446 276,27 lei și 12 757,55 dolari SUA (echivalentul a 224 555,84 lei), care au fost transferați în conturi bancare deschise pe numele unor persoane interpuse. Retragerea fondurilor din sistemul bancar și dispersarea acestora în numerar a permis evitarea detectării de către autorități și integrarea acestora în economia formală, facilitând astfel continuarea activităților infracționale²²³.

După retragerea sumelor din conturile bancare, fondurile sunt depozitate în locații sigure sau transportate în afara sistemului financiar reglementat, reducând astfel probabilitatea detectării. Printre metodele utilizate în această etapă se numără fragmentarea fondurilor în mai multe locații, transportul prin intermediul unor curieri de încredere sau integrarea banilor în transporturi de mărfuri, evitând astfel controalele vamale și verificările tranzacțiilor internaționale. În numeroase cazuri, numerarul este direcționat către jurisdicții cu reglementări mai puțin stricte, fiind ulterior utilizat în tranzacții comerciale sau convertit în alte forme de valoare fără a ridica suspiciuni.

Integrarea fondurilor în economia formală este adesea realizată prin achiziționarea de bunuri de mare valoare, care ulterior pot fi vândute pentru a genera venituri aparent legale. Această

---

²²² Sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, din 08.05.2018, emisă în Dosarul nr. 1-19/17. Disponibilă: https://jdr.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/582fff79-ad52-e811-80d7-0050568b4d5b [accesată: 14.08.2023].

²²³ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 26.01.2023, emisă în Dosarul nr. 1-1466/2022. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/db76df7c-3801-4db7-9419-9e0ea5c10022 [accesată: 02.07.2023].

metodă a fost utilizată și în cazul unei rețele care desfășura activități economice ilegale printr-o companie nerezidentă din Cipru, între iunie-octombrie 2018. Inculpatul a organizat un call-center clandestin, operat prin FIL, o entitate juridică neînregistrată pe teritoriul Republicii Moldova, care a fost utilizată pentru atragerea de investiții în piața financiară internațională. În acest mod, prin intermediul platformelor artfx.pro și abcfx.pro, au fost obținute investiții în valoare de 348 857 lei, sume care ulterior au fost convertite în numerar pentru a fi reintegrate în circuitul economic prin achiziționarea de bunuri și active²²⁴.

În continuarea procesului de spălare a banilor, numerarul este utilizat pentru achiziționarea unor bunuri de mare valoare, ceea ce facilitează transformarea fondurilor ilicite în active tangibile. Un exemplu în acest sens îl constituie achitarea unei tranșe de 197 156 lei pentru achiziționarea unui autoturism BMW M6²²⁵, în cadrul unei tranzacții realizate prin intermediul companiei offshore menționate anterior. Această metodă permite reintroducerea fondurilor în circuitul economic, ascunzând în același timp originea acestora.

Un alt mijloc utilizat pentru a legaliza aceste fonduri constă în fragmentarea și distribuirea acestora prin tranzacții succesive, astfel încât să fie create justificări economice credibile. Această etapă include vânzarea treptată a bunurilor achiziționate, depunerea fondurilor rezultate în conturi bancare din jurisdicții mai permissive și utilizarea unor platforme alternative de transfer, precum schimburile valutare informale și activele digitale. Prin divizarea sumelor și utilizarea mai multor metode de conversie, fondurile sunt reintegrate în circuitul economic formal, eliminând orice corelație directă cu sursa inițială.

Această metodă de spălare a banilor ridică provocări semnificative pentru autoritățile de supraveghere financiară, deoarece elimină trasabilitatea electronică a tranzacțiilor și îngreunează detectarea activităților suspecte. Prevenirea și combaterea acestor practici impun monitorizarea fluxurilor financiare în numerar, reglementarea strictă a tranzacțiilor de mare valoare și intensificarea schimbului de informații între instituțiile financiare și autoritățile de aplicare a legii.

Pentru a limita eficacitatea acestor practici, se impune aplicarea unor măsuri stricte de verificare a tranzacțiilor în numerar, impunerea unor limite pentru plățile efectuate în afara sistemului bancar și dezvoltarea unor sisteme avansate de raportare a operațiunilor suspecte. De asemenea, cooperarea internațională între instituțiile financiare și organismele de aplicare a legii

---

²²⁴ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 28.10.2019, emisă în Dosarul nr. 1-2252/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/e12b1963-c853-4627-97a0-492251f798bf [accesată: 19.02.2024].

²²⁵ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 28.10.2019, emisă în Dosarul nr. 1-2252/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/e12b1963-c853-4627-97a0-492251f798bf [accesată: 19.02.2024].

joacă un rol crucial în identificarea și blocarea rețelelor infracționale care utilizează această metodă pentru a ascunde proveniența fondurilor obținute ilegal.

Astfel, utilizarea numerarului în procesul de spălare a banilor reprezintă una dintre cele mai eficiente tehnici utilizate de rețelele infracționale pentru evitarea supravegherii financiare. Printr-o abordare integrată, care să combine analiza fluxurilor financiare, supravegherea operațiunilor de mare valoare și aplicarea unor măsuri de control eficiente, utilizarea numerarului în schemele de spălare a banilor poate fi semnificativ redusă, contribuind la blocarea rețelelor de criminalitate financiară și prevenirea utilizării sistemului economic în scopuri ilicite.

Pentru această situație tipică de urmărire penală, este necesară efectuarea unui set complex de acțiuni procesuale și măsuri speciale de investigație, menite să stabilească mecanismele utilizate pentru convertirea fondurilor în numerar, traseul acestora și metodele de integrare în circuitul economic formal. Aceste măsuri trebuie să fie aplicate pentru documentarea operațiunilor suspecte, identificarea persoanelor implicate și analizarea conexiunilor dintre acestea, oferind un tablou detaliat al modalităților prin care sumele ilicite sunt reintroduse în economie fără a lăsa urme electronice.

Un prim pas esențial în cadrul urmăririi penale constă în perchezițiile care trebuie efectuate la sediile companiilor implicate și la domiciliile persoanelor cercetate, în scopul ridicării documentelor contabile, a tehnicii de calcul și a altor probe relevante. Prin aceste acțiuni trebuie identificate și ridicate carduri bancare, înregistrări privind activitatea economică desfășurată fără înregistrare legală și alte materiale care confirmă utilizarea unor entități juridice pentru retragerea sumelor în numerar. De asemenea, trebuie efectuate percheziții asupra autoturismelor utilizate de inculpați, unde este necesar să fie identificate documente bancare, sume în numerar și alte mijloace de probă care pot demonstra transportul și dispersarea fondurilor retrase.

În cadrul investigației, este necesară cercetarea și analizarea contractelor de muncă, pentru a verifica modul în care persoanele angajate în activitatea economică suspectă au fost recrutate și utilizate pentru a facilita operațiunile financiare ilegale. În acest sens, trebuie examinate contractele individuale de muncă, fișele clienților, documentele de organizare a activității call-center-ului și înregistrările referitoare la metodele de convingere a investitorilor. De asemenea, se impune cercetarea și analizarea documentelor tehnice utilizate pentru dezvoltarea platformelor financiare prin care au fost atrase fondurile ilicite, demonstrând rolul acestora în mecanismul de spălare a banilor.

Pentru documentarea completă a circuitului financiar, este necesară ridicarea și examinarea extraselor de cont bancar și a informațiilor privind rulajele financiare, inclusiv analiza metodelor de retragere a numerarului utilizate în perioada investigată. Datele obținute trebuie să confirme că sumele obținute din activități ilegale au fost retrase în numerar prin tehnici precum „Cash by

Code”, eliminând astfel trasabilitatea electronică a operațiunilor. În acest context, trebuie dispusă examinarea tehnică a rulajului detaliat al conturilor bancare, stabilindu-se că retragerile au fost efectuate prin metode criptate de comunicare, evitând supravegherea autorităților financiare.

Pentru stabilirea identității reale a persoanelor implicate în această schemă, trebuie aplicate măsuri speciale de investigație, inclusiv interceptarea comunicațiilor electronice, monitorizarea conturilor bancare și urmărirea vizuală a suspecților. Prin aceste metode trebuie să fie stabilită rețeaua de persoane implicate în coordonarea operațiunilor financiare, inclusiv conexiunile acestora cu intermediarii care au facilitat retragerea și dispersarea sumelor.

De asemenea, trebuie să fie efectuată recunoașterea persoanelor după fotografie, pentru identificarea persoanelor care au fost recrutate pentru a deschide conturi bancare și a furniza carduri utilizate în procesul de retragere a numerarului. Aceste verificări trebuie susținute de audierea martorilor, care pot confirma faptul că au fost abordați pentru a deschide conturi în schimbul unor sume de bani.

Pentru consolidarea probatoriului, este necesară examinarea dispozitivelor electronice ridicate în urma perchezițiilor, inclusiv analiza mesajelor expediate prin aplicații de comunicare criptată. Această examinare trebuie să confirme faptul că tranzacțiile financiare suspecte erau coordonate prin intermediul unor platforme securizate, iar codurile necesare pentru retragerea numerarului erau transmise direct către persoanele responsabile de ridicarea fondurilor din bancomate. Aceste analize trebuie să evidențieze modul organizat de operare al rețelei, demonstrând utilizarea unor tehnologii avansate pentru ascunderea traseului fondurilor.

În cadrul acestor acțiuni de urmărire penală, trebuie dispuse expertize judiciare, inclusiv expertiza tehnică a documentelor bancare și financiare, expertiza informatică a dispozitivelor electronice și expertiza grafoscopică a documentelor semnate în vederea deschiderii conturilor bancare utilizate în operațiuni suspecte. Aceste analize trebuie să confirme legăturile dintre suspecți și activitățile de spălare a banilor, demonstrând existența unei rețele bine structurate de persoane care au facilitat transferul și conversia fondurilor ilicite.

Audierea martorilor și a reprezentanților instituțiilor financiare trebuie efectuată pentru a confirma modul de operare al persoanelor implicate, tehnicile utilizate pentru evitarea supravegherii financiare și metodele prin care s-au efectuat retragerile succesive de numerar. Prin aceste măsuri, trebuie să fie stabilite persoanele care au avut un rol activ în facilitarea acestor operațiuni, stabilindu-se ierarhia în cadrul grupului infracțional.

Pentru investigarea dimensiunii internaționale a acestui mecanism de spălare a banilor, trebuie inițiate comisii rogatorii și solicitări de asistență juridică internațională, prin care să fie obținute informații despre transferurile efectuate în afara țării, utilizarea unor conturi offshore și legăturile dintre suspecți și entitățile nerezidente implicate. Aceste demersuri trebuie să permită

confirmarea modului în care fondurile au fost direcționate către jurisdicții mai puțin reglementate, facilitând astfel integrarea acestora în sistemul economic global.

Reieșind din situațiile tipice analizate acestea pot avea un caracter și complex în ceea ce privește investigarea infracțiunii de spălarea banilor în cazul în care în acțiunile infracționale este implicată una sau câteva grupări criminale organizate. Astfel, spălarea banilor reprezintă un proces prin care sumele obținute din activități ilegale sunt supuse unor operațiuni financiare complexe pentru a le integra în economia formală, eliminând orice asociere cu sursa lor inițială. Această practică este frecvent întâlnită în cadrul unor structuri organizate, unde gestionarea fluxurilor financiare are rolul de a ascunde proveniența reală a capitalului și de a permite utilizarea acestuia în tranzacții economice fără a atrage suspiciuni. Prin utilizarea unor mecanisme specifice, fondurile ilicite sunt transformate în active aparent legitime, creându-se astfel o verigă între economia subterană și sistemul financiar oficial.

Un grup criminal organizat a utilizat o companie aparent legitimă ca platformă pentru fraude financiare și spălarea banilor, obținând și disimulând fonduri din sistemul bancar printr-un lanț de tranzacții internaționale. În cadrul schemei, o societate comercială fără activitate reală a fost folosită pentru contractarea unor credite de valoare ridicată, aprobate prin influențarea factorilor de decizie. Fondurile astfel obținute au fost transferate către entități offshore, folosind contracte fictive pentru servicii inexistente. Prin intermediul unor companii nerezidente și transferuri bancare succesive, sumele au fost convertite în active financiare și reintegrate în circuitul economic, evitând detectarea de către autorități. Această metodă a permis controlul și utilizarea sumelor frauduloase pentru consolidarea influenței economice a rețelei infracționale²²⁶.

---

²²⁶ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 02 iunie 2021, emisă în Dosarul nr. 1-85/2021. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/0bff7c7f-10c4-4bba-bba8-155bfae1fa71 [accesată: 13.05.2024]. În urma analizării sentinței s-a constatat: În cadrul unei scheme infracționale organizate, o rețea de persoane a orchestrat un mecanism complex de fraudă financiară și spălare a banilor, utilizând o entitate comercială înregistrată în Republica Moldova pentru obținerea și disimularea unor sume considerabile provenite din surse frauduloase. Acest mecanism a implicat accesarea de credite bancare prin influențarea factorilor de decizie dintr-o instituție financiară, utilizarea unor contracte fictive pentru justificarea tranzacțiilor suspecte și direcționarea fondurilor către companii offshore. Pentru realizarea operațiunilor financiare suspecte, unul dintre membrii rețelei a fost desemnat să preia administrarea unei companii locale (C.G. SRL). Această preluare a fost formalizată prin tranzacții juridice, însă fără ca noul administrator să aibă intenția reală de a desfășura activități economice. Entitatea preluată nu deținea active care să permită accesarea unor credite bancare, însă a fost utilizată ca vehicul pentru acumularea și dispersarea sumelor obținute fraudulos. În urma coordonării acțiunilor de către liderii grupului infracțional, au fost influențați factori de decizie dintr-o instituție financiară, determinând aprobarea unor credite neperformante în valoare totală de peste 2,5 miliarde MDL. Aceste împrumuturi au fost structurate în mai multe tranșe, fiind accesate fără respectarea normelor de prudențialitate bancară și fără existența unei garanții economice reale. Odată ce fondurile au fost transferate în conturile companiei gestionate formal, acestea au fost direcționate către entități offshore, utilizând contracte fictive pentru achiziționarea unor bunuri inexistente. Prin această metodă, s-a asigurat fragmentarea traseului banilor și diluarea legăturii dintre sumele obținute și proveniența lor frauduloasă. Pentru a împiedica detectarea originii fondurilor, sumele au fost transferate succesiv între mai multe entități înregistrate în diferite jurisdicții, inclusiv în Marea Britanie și Letonia. Aceste companii offshore au fost înființate special pentru a facilita tranzacții fictive, asigurând astfel disimularea provenienței fondurilor și reintroducerea acestora în circuitul economic formal. Un exemplu clar al acestei metode a fost transferul sumelor către entități din China, utilizând contracte false de vânzare-cumpărare și de închiriere a utilajelor industriale. Aceste documente au fost generate de inculpat pe baza mostrelor de

Unul dintre principalele mijloace prin care acest proces este realizat constă în investirea fondurilor în sectoare economice cu un volum ridicat de tranzacții, unde mișcările financiare sunt dificil de urmărit. Afacerile care implică tranzacții numerar frecvente, precum comerțul de lux, sectorul imobiliar sau industria ospitalității, sunt utilizate pentru justificarea veniturilor și reintegrarea fondurilor în circuitul economic formal. În astfel de cazuri, entitățile juridice implicate sunt structurate astfel încât să permită declararea unor profituri fictive, care servesc drept justificare pentru utilizarea sumelor obținute ilegal. Prin această metodă, activele financiare sunt convertite în investiții legitime, diminuând probabilitatea detectării sursei inițiale.

O schemă infrațională bine organizată a fost utilizată pentru fraude financiare și spălare de bani, prin inducerea în eroare a unor entități comerciale și falsificarea documentelor justificative. O sumă inițială de 288 000 euro a fost obținută fraudulos prin prezentarea unor informații false unei companii din Lituania, fiind transferată în conturile unei companii gestionate formal. Fondurile au fost retrase în numerar și redirecționate prin contracte fictive, fiind transferate ulterior către o companie chineză pentru a împiedica recuperarea acestora. Ulterior, au fost realizate noi transferuri internaționale suspecte, implicând sume de 977 050 euro și 225 000 euro, fără o justificare economică reală. Aceste fonduri au fost păstrate în conturile companiei gestionate prin utilizarea unor documente false, iar pentru coordonarea operațiunilor au fost folosite platforme de mesagerie criptată, asigurând disimularea traseului financiar. Prin aceste metode, fondurile fraudate au fost integrate în circuitul economic formal, transformându-se în active cu aparență legitimă și eliminând orice conexiune directă cu originea acestora²²⁷.

---

semnătură și ștampile ale unei companii chineze, primite prin aplicații de mesagerie criptată, ceea ce a permis legitimarea falsă a transferurilor bancare. În momentul în care instituțiile bancare au identificat caracterul fraudulos al tranzacțiilor și au solicitat returnarea fondurilor către companiile ordonatoare, au fost utilizate noi tactici pentru întârzierea sau blocarea recuperării acestora. Printre metodele utilizate s-au numărat: Prezentarea unor contracte falsificate care atestau că transferurile au avut la bază relații comerciale reale, în vederea justificării sumelor primite; Depunerea unor solicitări de păstrare a fondurilor în cont, sub pretextul unor tratative fictive cu partenerii internaționali; Retragerea unor sume în numerar, eliminând astfel orice trasabilitate electronică a fondurilor. În paralel, au fost efectuate operațiuni de returnare parțială a sumelor, pentru a crea impresia unei bune-credințe și a reduce suspiciunile autorităților. Aceste retrageri au fost însă efectuate doar după ce s-a asigurat că restul fondurilor au fost deja direcționate către entitățile offshore, consolidând astfel procesul de spălare a banilor. Pentru gestionarea acestor operațiuni financiare complexe, membrii rețelei au utilizat tehnologii criptate de comunicare, coordonând activitățile prin platforme digitale securizate. Mesajele transmise conțineau instrucțiuni detaliate privind modul de operare, justificarea fondurilor și direcționarea acestora către diferite entități.

N.a.: Această metodă a permis coordonarea eficientă a activităților, facilitând în același timp evitarea supravegherii electronice și a monitorizării comunicațiilor de către autorități. Prin aplicarea acestor strategii, fondurile obținute fraudulos au fost convertite, disimulate și integrate dreptat în circuitul financiar. Utilizarea unor rețele internaționale de transfer, conturi bancare multiple și entități offshore a permis eliminarea asocierii directe dintre beneficiarii finali și sursa inițială a fondurilor. Acest mecanism sofisticat de fraudă și spălare a banilor a fost conceput pentru a evita detectarea de către autoritățile financiare și de aplicare a legii, demonstrând un grad ridicat de organizare și utilizarea unor metode avansate de fraudă financiară.

A se vedea și: Decizia Curții de Apel Bălți din 14.03.2019, emisă în Dosarul nr. 1a-585/2016. Disponibilă: https://cab.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/a39d4a58-ae5b-e911-80da-0050568b4d5b [accesată: 19.12.2023].

²²⁷ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 14.01.2020, emisă în Dosarul nr. 1-837/2016. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/acc40152-8550-4d56-9e24-b321729ff4bb [accesată:

Un alt mecanism utilizat în acest scop este constituirea unor rețele de companii și persoane interpuse, care facilitează transferul succesiv al fondurilor printr-o serie de tranzacții artificiale. Aceste structuri sunt create pentru a fragmenta fluxurile financiare și pentru a face dificilă urmărirea traseului banilor. Operațiunile desfășurate între companiile controlate de aceleași grupuri sunt concepute pentru a simula activități comerciale reale, utilizând facturi și contracte fictive care atestă tranzacții inexistente. Astfel, prin acest mecanism, sumele transferate între entitățile implicate sunt justificate formal, în timp ce proveniența reală a fondurilor rămâne ascunsă.

În unele situații, acest proces este consolidat prin utilizarea unor rețele financiare internaționale, în care transferurile de fonduri sunt realizate prin jurisdicții cu reglementări

---

17.04.2024]. În urma analizării sentinței s-a constatat: În cadrul unei scheme infracționale elaborate, un individ, în calitate de fondator și director al unei entități comerciale, a fost implicat în fraude financiare și spălare de bani, acționând în cooperare cu alte persoane pentru sustragerea și disimularea fondurilor ilicite. Prin utilizarea documentelor falsificate, inducerea în eroare a unor companii străine și realizarea unor tranzacții internaționale, s-a facilitat transferul și conversia sumelor obținute fraudulos, evitând detecția și blocarea acestora de către autorități. În data de 22 octombrie 2015, prin inducerea în eroare a angajaților unei companii din Lituania, s-a reușit obținerea frauduloasă a unei sume de 288 000 euro, care a fost transferată în conturile unei companii locale din Republica Moldova (E.C.I.P. SRL), administrată formal de către unul dintre inculpați. Tranzacția a fost justificată prin prezentarea unor informații false, susținându-se că transferul era destinat unei companii-mamă din Marea Britanie. Imediat după intrarea fondurilor în contul E.C.I.P. SRL, au fost adoptate două strategii principale pentru disimularea sumelor: 1. Retragera unei părți din fonduri sub formă de numerar, utilizând un ordin fictiv care atesta cheltuieli inexistente pentru deplasarea unor angajați în China. În baza acestuia, 45 000 euro au fost ridicați dintr-o instituție bancară din Republica Moldova; 2. Transferul restului de fonduri către o companie offshore, justificat printr-un contract de vânzare-cumpărare falsificat între E.C.I.P. SRL și o companie chineză (X.Y.I.T. Co. LTD). În momentul în care instituția bancară implicată a identificat natura frauduloasă a tranzacției, emițând o solicitare oficială de returnare a sumelor către banca ordonatoare, inculpatul a reacționat prin prezentarea unui nou document fals, respectiv un contract de închiriere a utilajului industrial, menit să justifice fondurile primite și să împiedice recuperarea acestora. Deși instituția bancară a blocat contul E.C.I.P. SRL, în acest interval de timp s-au încercat noi transferuri internaționale, vizând direcționarea unor sume suplimentare de peste un milion de euro. Aceste sume urmau să fie primite printr-un mecanism similar, însă pentru a putea dispune de acestea, inculpatul a inițiat o nouă solicitare către bancă, prin care susținea că tranzacția inițială fusese realizată eronat și că suma trebuia returnată companiei lituaniene. În paralel cu aceste acțiuni, fondurile deja transferate în China au fost supuse unui proces de conversie și reinvestire, asigurându-se astfel pierderea oricărei corelații între sumele provenite din fraudă inițială și beneficiarii finali ai acestora. Ulterior, în cadrul aceleiași scheme, au fost recepționate în conturile E.C.I.P. SRL alte două transferuri suspecte: 977 050 euro proveniți din conturile unei companii din Ungaria (B.G. KFT) și 225 000 euro transferați din Cehia (M.T. SRO). Aceste sume au fost obținute prin mecanisme similare, fiind vorba despre transferuri frauduloase efectuate prin inginerii financiare și inducerea în eroare a companiilor partenere. În momentul în care instituțiile financiare din Ungaria și Cehia au identificat nereguli și au solicitat returnarea fondurilor, inculpatul a furnizat noi documente falsificate, inclusiv contracte de închiriere a echipamentelor industriale, pentru a justifica prezența sumelor în conturile E.C.I.P. SRL și a bloca restituirea acestora. Pentru a-și asigura controlul asupra fondurilor, inculpatul a inițiat și solicitări oficiale către banca locală, cerând amânarea returnării sumelor, motivând că se aflau în negocieri cu partenerii internaționali. În realitate, aceste negocieri nu existau, iar scopul real era păstrarea și direcționarea banilor către conturi controlate de rețeaua infracțională. În toate aceste tranzacții, comunicarea dintre inculpat și ceilalți membri ai rețelei s-a realizat prin aplicații criptate, în special Viber, unde s-au transmis instrucțiuni directe privind gestionarea fondurilor și justificarea tranzacțiilor frauduloase. Mesajele expediate conțineau indicații specifice privind metodele de falsificare a documentelor și strategiile pentru blocarea solicitărilor de returnare a fondurilor. Schema infracțională a fost caracterizată prin o structură bine organizată, cu roluri clar definite pentru fiecare dintre participanți. Persoanele implicate au utilizat companii înregistrate în diferite jurisdicții, fiecare având un rol specific în procesul de transfer, conversie și reinvestire a sumelor.

N.a.: Prin aceste mecanisme, fondurile obținute ilegal au fost dispersate între multiple entități juridice, utilizându-se strategii avansate de fraudă financiară și spălare a banilor, inclusiv: Folosirea unor companii-paravan pentru a primi fonduri frauduloase și Transferuri internaționale repetate între conturi din diverse jurisdicții pentru a împiedica urmărirea.

permissive. Sistemele financiare din anumite regiuni sunt utilizate pentru a facilita disimularea originii banilor, oferind posibilitatea de a transfera și reinvesti sumele în diverse sectoare economice. Prin realizarea unor tranzacții multiple și utilizarea unor conturi offshore, structura inițială a circuitului financiar este disimulată, iar identificarea traseului sumelor devine dificilă.

Prin aplicarea acestor tehnici, capitalul obținut din surse ilicite este convertit treptat în active și reintegrat în circuitul economic, fără a mai putea fi asociat cu activitățile inițiale. Această metodă presupune o coordonare extinsă și implicarea mai multor entități financiare, fiind adaptată în funcție de specificul fiecărei jurisdicții și de reglementările existente. Pe măsură ce sumele sunt supuse procesului de conversie și reinvestire, identificarea sursei lor reale devine tot mai dificilă, oferind posibilitatea utilizării acestora fără restricții în cadrul sistemului economic formal.

2.5. Concluzii la Capitolul 2

Caracteristica criminalistică a spălării banilor se remarcă printr-o structură complexă și un caracter preponderent latent, ceea ce impune abordări specifice în investigație. Infrațiunea nu este ușor identificabilă la nivelul săvârșirii sale directe, ci presupune interpretarea unor fapte fragmentate, disimulate prin proceduri legale, ceea ce solicită o înaltă capacitate de analiză sistemică și anticipare a logicii infracționale. Profilul criminalistic al subiecților este caracterizat prin nivel educațional ridicat, experiență profesională în domenii financiare sau juridice, acces la structuri instituționale și, adesea, afiliere la grupuri organizate. Acești factori evidențiază caracterul elitist al infractorilor financiari și impun un standard superior de sofisticare a metodelor investigative pentru a contracara operațiunile de spălare.

Mecanismul de comitere a infracțiunii este guvernat de trei constante criminalistice – anonimatul, viteza și complexitatea, care definesc și totodată ascund esența comportamentului infracțional. Fluxul rapid și descentralizat al capitalurilor murdare prin diverse jurisdicții, folosind structuri de tip offshore, instrumente virtuale sau companii-paravan, îngreunează semnificativ identificarea traseului fondurilor și, implicit, probarea faptei.

Urmele generate de spălarea banilor sunt preponderent latente, care se reflectată în documente, în comportamente financiare atipice și în structuri juridice opace. Această reflexie fragmentară a urmelor obligă investigatorii să adopte metode de analiză financiară paralelă, să valorifice probe circumstanțiale și să identifice corelații temporale și funcționale între tranzacții aparent legale.

Situațiile inițiale în urmărirea penală a spălării banilor se caracterizează prin incertitudine și complexitate probatorie, datorate naturii transnaționale a faptelor, implicării intermediarilor („money mules”) și a persoanelor cu pregătire financiar-juridică avansată.

3. PARTICULARITĂȚILE TACTICO-CRIMINALISTICE DE EFECTUARE A UNOR ACȚIUNI DE URMĂRIRE PENALĂ LA INVESTIGAREA INFRAȚIUNII DE SPĂLARE DE BANI

Investigarea infracțiunii de spălare a banilor impune adaptarea continuă a metodelor procesual-penale la realitățile unei criminalități economice tot mai sofisticate, în care disimularea provenienței ilicite a fondurilor și integrarea acestora în circuitul legal presupun tehnici juridice și financiare complexe. În acest cadru, acțiunile de urmărire penală devin instrumente esențiale nu doar pentru colectarea probelor, ci și pentru reconstruirea mecanismelor infracționale, a circuitelor tranzacționale și a legăturilor dintre participanți. Specificul infracțiunii determină o reevaluare a modului în care sunt planificate, executate și valorificate acțiunile procesuale, impunând o abordare tactică diferențiată și o corelare permanentă între datele obținute din surse documentare, mijloace de probă materiale și declarațiile părților.

În literatura de specialitate, deși se regăsesc numeroase analize privind structura generală a acțiunilor de urmărire penală, se remarcă o lacună notabilă în ceea ce privește tratarea specifică a acestor acțiuni în contextul spălării banilor. Acest fenomen infracțional, deși non-violent în formă, implică o complexitate ridicată din punct de vedere probatoriu și logistic, necesitând o adaptare riguroasă a tacticilor investigative. Prin urmare, cercetarea de față își propune să evidențieze, într-o manieră aplicată, particularitățile acțiunilor de urmărire penală în acest domeniu, cu accent pe tactica reținerii, examinarea documentelor, percheziției și altele, în lumina practicii judiciare din Republica Moldova și a exigențelor doctrinare contemporane.

3.1. Tactica reținerii bănuțului sau învinuțului.

Reținerea persoanei bănuțe sau învinuțe de comiterea unor infracțiuni a constituit obiectul mai multor cercetări, atât din perspectiva procesual-penală²²⁸, cât și din cea criminalistică²²⁹. În literatura de specialitate, unii autori s-au concentrat asupra aspectelor procedurale ale reținerii, în

---

²²⁸ Osoianu Tudor, Ostavciuc Dinu, Urmărirea penală, Monografie, Editura Pro Universitaria, București, 2023, p. 239-274. 409 p. ISBN 978-606-26-1715-8; Osoianu Tudor, Ostavciuc Dinu, Procedura penală, Partea generală, Editura Pro Universitaria, București, 2023, p. 281-290. 360 p. ISBN 978-606-26-1713-4; Danileț Cristi, Malic Gheorghe, Bulat Eduard, Vidaicu Mihaela, Reținerea în procesul penal, Îndrumar pentru practicieni, Editura Cartier Juridic, București, 2014, p. 49-64. 92 p. ISBN 978-9975-79-952-2; Barbu Denisa, Drept procesual penal, Partea generală, Editura Lumen, Iași, 2016, p. 262-266. 386 p. ISBN 978-973-166-431-6; Udrioiu Mihail, Sinteze de procedură penală, Ediția 2, revizuită și adăugită, Volumul II, Editura CH Beck, București 2021, p. 861-875. 1438 p. ISBN 978-606-18-1085-7; Crișu Anastasiu, Drept procesual penal, Partea generală, Ediția a 6-a, revizuită și actualizată, Editura Hamangiu, București, 2022, p. 527-531. 690 p. ISBN 978-606-27-2125-1 și alții.

²²⁹ Gheorghiuță Mihail, Tactica reținerii bănuțului, învinuțului, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Editura Elena V.I., Chișinău, 2014, 114 p. ISBN 9975-9835-9-6; Zubco Valeriu și alții, Protecția drepturilor omului la aplicarea măsurilor procesuale de constrângere, Editura ARC, Chișinău, 2006, p. 117-145. 376 p. ISBN 978-9975-61-418-4; Doraș Simion, Elemente de tactică criminalistică, p. 329-333; Алеников А.Г. Криминалистика. 2010. <https://be5.biz/pravo/k028/60.html> [accesată: 25.10.2023]; Бычков В. В., Кочкин Ю. В. Процессуальные и криминалистические аспекты задержания лица, подозреваемого в совершении преступления. Учебно-методическое пособие. Челябинск, 2004 și alții.

timp ce alții au analizat tacticile de reținere, abordând însă aceste chestiuni într-o manieră generală, fără a particulariza în funcție de tipul infracțiunii. În special, cercetările criminalistice s-au orientat către o conceptualizare generală a tacticii reținerii, aplicabilă tuturor categoriilor de infracțiuni, fără a adapta aceste practici la specificul infracțiunilor economico-financiare, cum este cazul spălării banilor.

Analiza doctrinei de specialitate relevă faptul că autorii au pus accent pe definirea noțiunii de reținere, pe identificarea temeiurilor și motivelor care o justifică, pe clasificarea acestei măsuri și pe enunțarea principiilor tactice generale ce guvernează aplicarea sa. De asemenea, s-au identificat în lucrările analizate etapele tactice ale reținerii – de la pregătirea operațională, la particularitățile tactico-psihologice ale intervenției și până la escortarea persoanei reținute. Totuși, puțini autori au propus adaptări concrete ale acestor tactici la infracțiunile cu grad ridicat de sofisticare, cum este spălarea banilor, care presupune deseori o rețea complexă de relații infracționale, disimularea provenienței fondurilor și o cooperare transnațională între făptuitori.

În contextul cercetării de față, ne propunem să examinăm tacticile reținerii în cazul infracțiunii de spălare a banilor, pornind de la particularitățile acesteia și bazându-ne pe analiza practicii judiciare autohtone. Studiul sentințelor și deciziilor pronunțate de instanțele naționale în cauze de spălare a banilor ne-a permis să desprindem o serie de tendințe relevante:

Privitor la reținerea și arestarea preventivă: din numărul total de inculpați analizați, 70% au fost supuși reținerii pentru o durată de până la 72 de ore, iar 55% dintre aceștia au fost ulterior plasați în arest preventiv. Aceste cifre sugerează o utilizare frecventă a reținerii persoanelor bănuite de spălare de bani în etapa incipientă a urmăririi penale, ceea ce poate reflecta atât gradul de pericolozitate socială perceput al infracțiunii, cât și necesitatea prevenirii distrugerii probelor ori a influențării martorilor.

În ceea ce privește durata arestării preventive, aceasta s-a situat, în cele mai multe cazuri (54,5%), între 30 și 90 de zile, în timp ce doar 22,7% dintre inculpați au fost deținuți preventiv pe o durată mai scurtă de 30 de zile, iar alți 22,7% au fost arestați pentru perioade ce au depășit 90 de zile. Aceste date indică o practică judiciară care tinde să favorizeze măsuri restrictive de lungă durată în cazurile în care urmărirea penală vizează spălarea banilor.

În ceea ce privește aplicarea altor măsuri preventive, în 25% din cazuri a fost instituit controlul judiciar, iar în 7,5% dintre cazuri s-a dispus eliberarea pe cauțiune. Aceste măsuri neprivative de libertate au fost aplicate, cu precădere, în acele situații în care inculpații au cooperat cu autoritățile sau în care riscul procesual a fost evaluat ca fiind redus.

Observațiile suplimentare rezultate din studiu indică o durată medie a arestării preventive de aproximativ 60 de zile. De asemenea, s-a remarcat faptul că, în unele situații, inculpații au fost plasați în arest la domiciliu ulterior unei perioade inițiale de detenție în penitenciar. Mai mult decât

atât, colaborarea inculpatului cu organele de urmărire penală a constituit un criteriu semnificativ în individualizarea măsurii preventive, determinând, în unele cazuri, aplicarea unor măsuri mai puțin restrictive.

Prin urmare, practica judiciară din Republica Moldova confirmă faptul că, în cazurile de spălare a banilor, măsurile procesuale de constrângere, în special reținerea și arestarea preventivă, sunt instrumente procesuale utilizate frecvent, iar decizia de aplicare a acestora este influențată de circumstanțele concrete ale cauzei, inclusiv de comportamentul procesual al bănuیتului sau învinuitului. Tactica reținerii în asemenea cauze presupune o adaptare riguroasă la specificul infracțiunii investigate, fiind necesară o pregătire minuțioasă a intervenției, anticiparea eventualelor riscuri de eschivare sau obstrucționare a justiției și, nu în ultimul rând, o gestionare atentă a momentului psihologic al reținerii, întrucât cooperarea inculpatului poate fi esențială pentru probarea activității infracționale. Prin urmare, criminalistica actuală trebuie să depășească abordarea generalistă a tacticii reținerii și să propună modele specifice pentru infracțiunile economico-financiare, în acord cu realitățile juridico-sociale contemporane.

Tactica reținerii persoanei bănuite reprezintă un ansamblu coerent de metode, tehnici și mijloace specifice utilizate în vederea realizării eficiente și legale a acestei măsuri procesuale de constrângere²³⁰. Această tactică implică o abordare structurată, adaptată situației concrete, care urmărește atât obținerea unui rezultat operativ sigur, cât și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei reținute.

Aplicarea tacticii de reținere este condiționată de o multitudine de factori interdependenți, ce influențează direct desfășurarea acțiunii. „Printre acești factori se numără: nivelul de pericol social al infracțiunii investigate, comportamentul anticipat al bănuیتului, gradul de pregătire al echipei operative de reținere, locul și momentul intervenției, precum și eventualele reacții ale persoanelor din proximitate”²³¹.

În funcție de acești parametri, pot fi identificate și configurate situații operative tipice, care impun adoptarea unor strategii tactice corespunzătoare. Prin urmare, tactica reținerii nu este un șablon rigid, ci un instrument adaptabil, fundamentat pe principiile criminalisticii și ale procedurii penale, care asigură intervenția eficientă, minimizând riscurile și protejând integritatea fizică a tuturor celor implicați.

---

²³⁰ Osoianu T. et al. Tactica acțiunilor de urmărire penală. Chișinău: Cartea Militară, 2020, p. 83.

²³¹ PĂUN Cătălin-Bogdan, OSTAVCIUC, Dinu, Tactica reținerii bănuیتului, învinuitului în cazul investigării infracțiunii de spălarea banilor. În: Revista Universul Juridic. Revistă lunară de doctrină și jurisprudență. Iulie, nr.7, 2025. <https://revista.universuljuridic.ro/tactica-retinerii-banuitului-sau-invinuitului-in-cazul-investigarii-infraciunii-de-spalarea-banilor/>

În doctrina de specialitate, se afirmă adesea că reținerea este doar o etapă tehnică, un simplu mijloc de immobilizare temporară a bănuțului²³². O asemenea abordare, însă, ignoră complexitatea operațională și riscurile reale implicate în aplicarea acestei măsuri. Reținerea nu este un act izolat, ci o veritabilă intervenție procesuală cu finalitate probatorie și implicații directe asupra libertății individuale, impunând o pregătire minuțioasă, integrată într-un cadru tactic general coerent.

O primă variabilă care influențează semnificativ configurația tacticii de reținere este existența sau absența unei *pregătiri prealabile*. În practică, în special în cauzele penale ce vizează infracțiunea de spălare a banilor, reținerea nu este niciodată spontană, ci rezultatul unei faze de acumulare informațională, desfășurată prin măsuri speciale de investigație. În acest sens, urmărirea vizuală, interceptarea și înregistrarea comunicărilor, culegerea de informații, pe lângă informațiile obținute din partea SPCSB, devin instrumente indispensabile, a căror utilizare generează constant rezultate operaționale notabile.

Totodată, pregătirea operațiunii presupune o *cunoaștere detaliată a mediului (locului)* în care urmează să se intervină. Evaluarea locului reținerii nu este doar o etapă logistică, ci o veritabilă analiză criminalistică a terenului, care permite anticiparea reacțiilor și a riscurilor. Din perspectivă practică, se observă o insuficientă valorizare a acestui moment premergător, ceea ce poate duce, în viziunea noastră, la improvizații costisitoare.

Pe aceeași linie, nu poate fi omisă importanța *dimensionării echipei de intervenție*. Teoriile clasice din criminalistică impun o superioritate numerică a forțelor de reținere față de numărul bănuților²³³. Totuși, dincolo de criteriul cantitativ, apare o problemă de ordin calitativ – lipsa unei pregătiri multidisciplinare a echipelor, în care aspectele psihologice și comunicative sunt deseori ignorate. Această lacună este deosebit de vizibilă în cazurile în care reținerea vizează persoane cu statut profesional ridicat (de exemplu, funcționari, directori de instituții), unde intervenția brutală compromite nu doar integritatea acțiunii, ci și valabilitatea probelor obținute.

Un alt element de dezbatere științifică îl constituie *planul de reținere*. Deși, în teorie²³⁴, acesta ar trebui să reflecte toate scenariile posibile, în realitate, pe cazurile de spălare a banilor, nu a fost întocmit un astfel de plan. Aici apare o tensiune între eficiența operativă și adaptabilitatea tactică.

În desfășurarea propriu-zisă a acțiunii, se utilizează un repertoriu tactic variat: bararea căilor de acces, urmărirea coordonată, înconjurarea zonei vizate și dispunerea de dispozitive de surprindere (ambuscade). Deși aceste metode sunt consacrate și validate empiric, rămâne deschisă întrebarea privind oportunitatea utilizării lor în contextul spălării banilor, care presupune o

---

²³² Jidovu N. Drept procesual penal. Ediția 2. Ed. C. H. BECK. București, 2007, p. 248.

²³³ Jitariuc, Vitalie; Rusu, Vitalie. *Tratat de criminalistică. Partea a II-a. Tactica Criminalistică*: București: 2025. Vol. Partea 2, p. 252.

²³⁴ Osoianu T. et al. *Tactica acțiunilor de urmărire penală*. Chișinău: Cartea Militară, 2020, p. 88-89.

infracțiune non-violentă, unde se cunosc persoanele, locul lor de muncă, domiciliul. În acest punct, este necesară respectarea proporționalității, în special atunci când deja există probe cu privire la transferuri, crearea de firme fictive, eliberarea unor ordine de plată și altele.

Reținerile efectuate în contextul participării mai multor bănuți la comiterea unei infracțiuni generează o serie de provocări tactice care impun o abordare diferențiată. În doctrină²³⁵, s-a cristalizat ideea conform căreia, pentru a asigura eficiența și controlul procedural al intervenției, orice reținere a mai multor persoane trebuie transformată, din punct de vedere tactic și operațional, în rețineri individuale, distincte pentru fiecare subiect procesual. Această orientare reflectă o viziune pragmatică, ce urmărește evitarea comunicării între bănuți, protejarea probelor și menținerea confidențialității operațiunii.

Totuși, aplicarea acestei reguli implică, în mod inevitabil, o mobilizare suplimentară de resurse – atât umane, cât și logistice. Analiza cazurilor cercetate în cadrul infracțiunii studiate a evidențiat că nu au fost înregistrate situații de reținere în grup a bănuților. Această realitate sugerează că principiile teoretice formulate în literatura de specialitate au fost respectate și transpuse corect în activitatea practică, în sensul individualizării acțiunilor de reținere, chiar și în versiunea unei pluralități de participanți.

Un alt aspect important ține de *locul reținerii* bănuților și *particularitățile operaționale ale intervenției* în cazul infracțiunilor de spălare a banilor.

Astfel, în cadrul acțiunilor de reținere, locul intervenției nu are doar o semnificație logistică, ci determină în mod direct succesul operațional, nivelul de risc asumat de echipele de intervenție și, nu în ultimul rând, calitatea probelor obținute. Orice analiză criminalistică riguroasă trebuie să ia în considerare faptul că spațiul în care este executată o reținere influențează atât dinamica intervenției, cât și posibilitățile de reacție ale bănuitului.

„Practica investigativă permite delimitarea a trei scenarii tipice în funcție de locația reținerii: la locul de muncă, la domiciliu sau în contextul unei acțiuni de căutare activă”²³⁶. Reținerea la sediul profesional presupune dificultăți suplimentare legate de prezența terților, de protejarea imaginii instituționale și de posibila reacție publică. Intervenția la domiciliu, deși presupune o zonă mai controlabilă, comportă riscuri asociate cunoașterii terenului de către bănuit și posibilității acestuia de a distruge sau ascunde probe. În fine, reținerea în teren – rezultat al

---

²³⁵ Jitariuc, Vitalie; Rusu, Vitalie. *Tratat de criminalistică. Partea a II-a. Tactica Criminalistică*: București: 2025. Vol. Partea 2, p.235

²³⁶ PĂUN Cătălin-Bogdan, OSTAVCIUC, Dinu, *Tactica reținerii bănuitului, învinuitului în cazul investigării infracțiunii de spălarea banilor*. În: *Revista Universul Juridic. Revistă lunară de doctrină și jurisprudență*. Iulie, nr.7, 2025. <https://revista.universuljuridic.ro/tactica-retinerii-banuitului-sau-invinuitului-in-cazul-investigarii-infracțiuni-de-spalarea-banilor/>

urmăririi sau al altor acțiuni operative – impune o adaptabilitate sporită, întrucât factorul imprevizibil este mult mai pronunțat.

Un alt aspect discutabil, adesea omis în literatura de specialitate, este reținerea accidentală – o versiune care, deși evocată în unele lucrări de practică judiciară, nu se regăsește cu o frecvență semnificativă în cazurile de spălare a banilor. Acest lucru confirmă caracterul organizat, calculat și ascuns al autorilor acestor infracțiuni, care impune, la rândul său, o reacție instituțională planificată și coordonată în detaliu.

Din perspectiva regulilor tactice, se impun câteva cerințe fundamentale, între care respectarea confidențialității pregătirii are prioritate absolută. Scurgerile de informații, indiferent de cauză, compromit nu doar acțiunea de reținere, ci întregul demers probatoriu. De asemenea, reținerea inopinată trebuie înțeleasă nu doar ca o tactică de surprindere, ci ca un mijloc de minimizare a reacțiilor agresive și de protejare a probelor. Nu mai puțin importantă este organizarea unui cadru operațional care să elimine posibilitatea sustragerii, a distrugerii documentelor ori a comunicării neautorizate între bănuți. Din această perspectivă, componenta psihologică este cel puțin la fel de importantă ca cea tehnico-tactică.

Particularitățile infracțiunii de spălare a banilor imprimă acțiunii de reținere o serie de trăsături distinctive, care o diferențiază de alte forme de intervenție operativă. În primul rând, necesitatea pregătirii prealabile nu este doar o recomandare profesională, ci o condiție *sine qua non* a eficienței. Spre deosebire de alte categorii de infracțiuni, în cazul spălării de bani bănuitul nu acționează în mod violent sau impulsiv, ci adoptă conduite disimulate, desfășurate în rețele complexe, transnaționale, cu o mobilitate ridicată.

Prin urmare, stabilirea exactă a locului și momentului reținerii este esențială. Doar prin izolarea eficientă a bănuitului pot fi ridicate în siguranță documentele compromițătoare, contractele, corespondența electronică, bunurile de valoare și alte probe care, în cele mai multe cazuri, sunt greu de reconstituit ulterior. În mod similar, capturarea dispozitivelor electronice personale, precum telefoanele mobile, nu trebuie să fie un simplu act de ridicare, ci punctul de plecare al unei „operațiuni în cascadă”, ce permite accesul la rețelele infracționale prin identificarea contactelor, recuperarea fișierelor șterse și chiar inițierea unor jocuri tactice de comunicare – binecunoscutele „combinații operative”.

Mai mult, în condițiile în care rețelele implicate în spălarea banilor operează adesea în multiple jurisdicții, coordonarea eficientă între autoritățile de aplicare a legii devine nu doar o necesitate tehnică, ci și o provocare instituțională majoră. Lipsa unui mecanism operațional unitar, integrat transfrontalier, riscă să compromită acțiuni desfășurate impecabil pe plan intern. Prin urmare, instituirea unor protocoale de intervenție și schimb operativ de informații între structuri naționale și internaționale este esențială.

O observație finală, dar extrem de importantă, este că reținerea în cauzele de spălare a banilor nu se limitează, în mod necesar, la faza incipientă a urmăririi penale. Dimpotrivă, date fiind particularitățile probatorii ale infracțiunii, este justificată extinderea acestei măsuri în etapele ulterioare ale investigației, atunci când apar noi probe sau când se conturează rolul altor participanți.

„În cele din urmă, reținerea persoanei bănuite de spălare a banilor trebuie să fie gândită nu ca o acțiune singulară, ci ca un element integrat într-o arhitectură complexă de măsuri și acțiuni operative și tactice, care cuprinde percheziții, audieri, interceptări și analiza probelor financiare”²³⁷. Doar o astfel de abordare, deopotrivă flexibilă și riguroasă, poate garanta eficiența și legalitatea unei intervenții de o asemenea anvergură.

3.2. Particularitățile tactice ale examinării documentelor în cazul investigării infracțiunii de spălarea banilor

Etapa inițială a investigației, în cadrul căreia se efectuează acțiuni de urmărire penală urgente – precum diverse tipuri de examinări, percheziții, ridicări de obiecte și documente, audieri și alte acțiuni procesuale –, se caracterizează printr-o dinamică maximă în ceea ce privește descoperirea, fixarea, ridicarea și examinarea urmelor și a informațiilor probatorii, care sunt cel mai expuse riscului de alterare sau dispariție.

După cum se cunoaște, conceptul procesului penal autohton prevede mai multe forme de examinare, ca acțiuni procesuale cu caracter cognitiv (examinarea locului faptei, a unor zone ale teritoriului și încăperilor, examinarea cadavrelor, a obiectelor și documentelor)²³⁸. „Aceste acțiuni de urmărire penală sunt unite printr-o esență procesuală și tactico-criminalistică comună”²³⁹. Conținutul lor constă în descoperirea directă, vizuală – cu ajutorul simțurilor și al mijloacelor tehnico-criminalistice –, precum și în fixarea și ridicarea diferitelor urme care conțin informații relevante cu privire la metodele și tehnicile utilizate de subiecții infracțiunii în vederea spălării banilor, precum și la alte circumstanțe importante pentru desfășurarea investigației.

În acest sens, se realizează doar componentele activității de cercetare legate de aplicarea metodelor empirice de cunoaștere științifică, întrucât aceste acțiuni de urmărire penală nu implică formularea unor concluzii – fie ele categorice, fie probabile. Dintre diferitele tipuri de examinare aplicate în cauzele ce vizează infracțiuni din această categorie, examinarea documentelor ocupă

---

²³⁷ *Ibidem*

²³⁸ Art. 118-120 Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

²³⁹ Корж В.С. Следственный осмотр документов в системе видов следственного осмотра // Российский следователь. 2008. № 19. - с. 5 – 7.

un loc aparte, având o importanță deosebită în identificarea și valorificarea informațiilor cu valoare probatorie²⁴⁰.

În cadrul cauzelor penale privind spălarea banilor, examinarea documentelor a reprezentat una dintre cele mai frecvente și relevante acțiuni procesuale în vederea identificării fluxurilor financiare suspecte, a provenienței fondurilor și a rolului fiecărui participant în circuitul infracțional. Din analiza sentințelor și deciziilor pronunțate de instanțele din Republica Moldova, reiese o utilizare constantă și predominantă a documentelor ca mijloc de probă, în strânsă legătură cu celelalte probe materiale și testimoniale.

În 100% din cazurile analizate, instanțele au făcut referire explicită la examinarea documentelor în motivarea soluției. Acest procent denotă un rol esențial al probelor scrise în investigarea faptelor de spălare de bani, comparativ cu: declarații ale martorilor și inculpaților (85%), rapoarte de constatare tehnico-științifică (60%), probe materiale (bunuri, echipamente IT, etc.) (50%), interceptări telefonice și înregistrări video/audio (30%) și altele.

Această prevalență confirmă faptul că natura infracțiunii – profund ancorată în activități economico-financiare – presupune o bază probatorie solidă fondată pe documente contabile, bancare, contractuale, ori comerciale. Prin urmare, documentele examinate în cauzele analizate pot fi grupate în mai multe categorii relevante:

Extrase de cont și fișe bancare: utilizate în 88% dintre cauzele penale; acestea au servit la identificarea sumelor transferate, proveniența și destinația acestora, precum și la corelarea temporală cu faptele cercetate.

Contracte comerciale fictive sau simulate: întâlnite în 65% dintre cauzele penale; ele au fost esențiale în deconspirarea mecanismelor de legalizare a fondurilor.

Facturi fiscale și avize de însoțire: prezente în 50% din cauzele penale; adesea falsificate sau emise de companii-fantomă.

Acte de constituire și statutare ale firmelor: analizate în 35% din cazuri; au permis identificarea beneficiarilor reali sau a persoanelor interpuse.

Documente de transport, vânzare-cumpărare, sau donație: regăsite în 30% dintre spețe; relevante în fazele finale de integrare a banilor în circuitul legal.

Corespondență electronică cu băncile sau partenerii contractuali: probatoriu emergent în 20% dintre cazuri, dar tot mai frecvent în ultimii ani.

Analiza documentelor nu s-a limitat la o simplă constatare formală, ci a jucat un rol activ în reconstrucția traseului banilor și în probarea intenției infracționale. Astfel: în 78% din hotărârile instanțelor de judecată, examinarea documentelor a fost invocată drept element probator central,

---

²⁴⁰ Корж В.С. Следственный осмотр документов в системе видов следственного осмотра // Российский следователь. 2008. № 19. - с. 5 – 7.

pe baza căruia s-au construit corelațiile dintre inculpați și operațiunile financiare suspecte; în 55% dintre cauze, documentele au fost completate cu rapoarte de constatare financiar-contabilă, ceea ce a consolidat interpretarea juridică; în 42% dintre spețe, instanțele au subliniat incoerența documentelor ca indiciu de fals sau de disimulare a provenienței fondurilor; în 20% din cazuri, documentele analizate au fost combinate cu date extrase din percheziții informatice, oferind o viziune integrată asupra operațiunilor.

Prin urmare, examinarea documentelor în cauzele de spălare a banilor nu constituie doar o formalitate procesuală, ci o verigă esențială în fundamentarea probatorie. Documentele nu doar reflectă urmele activităților economice ilicite, ci, prin examinarea lor contextuală, permit stabilirea cu precizie a rolurilor infractorilor, a mecanismului de legalizare și a rețelelor implicate. Preponderența acestui mijloc de probă se justifică prin caracterul sofisticat și disimulat al faptelor de spălare de bani, care se bazează adesea pe aparențe legale și formalism juridic.

Deși examinarea documentelor a reprezentat un pilon central în construirea probatoriului, instanțele au arătat o preocupare constantă pentru verificarea autenticității, coerenței și relevanței acestor acte, precum și pentru coroborarea lor cu alte mijloace de probă. Acest demers a fost menit să asigure un standard ridicat de rigurozitate în administrarea probelor, având în vedere complexitatea faptelor de spălare de bani.

Analiza deciziilor și sentințelor instanțelor de judecată relevă faptul că în aproximativ 85% din cauze, instanțele au acordat documentelor valoare probatorie sporită doar atunci când acestea au fost coroborate cu alte mijloace de probă, precum: declarațiile inculpatului (folosite pentru a confirma sau contrazice conținutul actelor); declarațiile martorilor – contabili, funcționari bancari, parteneri contractuali și alții (esențiale în validarea veridicității operațiunilor documentate); interceptări și corespondență electronică (corelate cu datele financiare din documente pentru a demonstra intenția frauduloasă); expertize financiar-contabile (indispensabile pentru explicarea mecanismelor de legalizare a fondurilor și pentru sesizarea discrepanțelor contabile). Această abordare integrativă reflectă o maturizare a practicii judiciare în materia infracțiunilor economico-financiare, în special, a spălării banilor, unde aparența de legalitate poate ascunde scheme complexe de reciclare a fondurilor.

În motivarea hotărârilor, instanțele de judecată au manifestat o exigență crescândă față de forma, conținutul și consistența documentelor, fiind atente la următoarele aspecte:

Semne de falsificare sau simulare: în peste 30% din cauze, instanțele au constatat discrepanțe între data emiterii documentului și momentul real al tranzacției.

Lipsa corespondenței cu realitatea economică: în 25% din dosare, actele prezentau operațiuni fără substrat comercial real, fiind catalogate drept mijloace de acoperire.

Contradicții între documente și alte probe: sesizate în 20% din hotărâri, în special între extrasele bancare și declarațiile martorilor sau inculpatului.

Este de menționat că în 12% din spețele analizate, instanțele au invocat expres principiul liberei aprecieri a probelor, menționând că valoarea probatorie a documentelor depinde de ansamblul probator și nu de existența formală a actului.

În peste 60% dintre cauze, documentele au stat la baza elaborării versiunii de acuzare încă din faza de urmărire penală. Structura cronologică a tranzacțiilor, analiza circuitului fondurilor, precum și semnăturile ori aprobările formale au permis organelor de urmărire penală să formuleze acuzații precise privind: caracterul fictiv al tranzacțiilor comerciale, utilizarea interpușilor pentru disimularea identității reale, folosirea firmelor paravan pentru legalizarea banilor murdari, implicarea directă sau indirectă a inculpaților în fiecare etapă a procesului de spălare (plasare, stratificare, integrare). Acest aspect relevă rolul documentelor nu doar ca reflex al faptei trecute, ci și ca instrument anticipativ în strategia probatorie a acuzării.

„Evoluția practicii judiciare în materie penală privind spălarea banilor reflectă tot mai clar adaptarea instanțelor la noile realități financiare și tehnologice. Documentele utilizate ca mijloc de probă în cauzele de spălare de bani nu mai sunt exclusiv pe suport fizic (hârtie), ci, tot mai frecvent, în format electronic, accesate de pe platforme bancare, din sisteme informatice ale companiilor sau prin corespondență online”²⁴¹.

În aproximativ 40% din cauzele analizate, au fost utilizate documente în format digital (PDF, extrase de cont bancar generate electronic, e-mailuri cu atașamente contabile), ceea ce a impus instanțelor: să verifice autenticitatea sursei electronice (bancar, contabil, informatic), să se raporteze la semnătura electronică sau la alte forme de certificare a originii, să aplice standarde de corelare a datelor electronice cu alte elemente ale dosarului.

Această evoluție impune o redefinire a noțiunii tradiționale de „document” și, implicit, a valorii sale probatorii. Tot mai des, instanțele invocă prevederile Legii nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic²⁴², atunci când admit asemenea probe.

Un fenomen notabil este și utilizarea în creștere a e-mailurilor, conversațiilor online și atașamentelor electronice ca parte a documentației probatorii. Din sentințele analizate, în 20% din cauze, instanțele au menționat explicit: e-mailuri între reprezentanți ai firmelor-paravan și parteneri externi, atașamente cu facturi fictive sau instrucțiuni de transfer, mesaje de tip confirmare

---

²⁴¹ OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan. Tactical particularities of documents examination in the investigation of the crime of money laundering. In: *Supremația Dreptului*, 2024, nr. 2, pp. 14. (0,97 c.a.) ISSN 2345-1971. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/10-20_7.pdf

²⁴² Legii nr. 91 din 27.06.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic. Publicat: 04.07.2014 în Monitorul Oficial Nr. 174-177 art. 397. *Abrogată prin LP124 din 19.05.22, MO170-176/10.06.22 art. 317; în vigoare 10.12.2022.*

de tranzacție din conturile bancare online. Aceste elemente au fost apreciate nu izolat, ci doar în contextul celorlalte probe, cu accent pe autenticitatea sursei și data transmiterii. Deși nu sunt încă majoritare, aceste probe devin tot mai frecvente în spețele ce implică rețele transnaționale și instrumente digitale sofisticate.

În 15% din cauzele analizate, instanțele din Republica Moldova au admis documente provenite de la autorități străine sau instituții financiare din alte jurisdicții, în cadrul unor forme de cooperare judiciară internațională, cum ar fi: extrase de cont de la bănci din UE sau spațiul CSI, documente contabile obținute prin comisii rogatorii, copii certificate ale contractelor semnate în străinătate, informații fiscale și de proprietate furnizate de unități de inteligență financiară. Rolul acestor documente este dublu: ele confirmă circuitul internațional al fondurilor și oferă o justificare a competenței autorităților naționale de investigare. Instanțele au fost receptive la astfel de probe, cu condiția respectării normelor privind legalitatea obținerii și traducerea autorizată.

„Documentele examinate în cadrul unei cauze penale pot proveni din multiple surse: în urma verificării sesizării, de la diverse organizații și instituții, implicit de la Serviciul prevenire și combatere a spălării banilor; ca rezultat al prezentării acestora de către ofițerii de investigații, în urma efectuării măsurilor speciale de investigație; în cadrul acțiunii de ridicare, fie prin oferirea benevolă din partea persoanei vizate, fie prin ridicare forțată; în urma percheziției încăperilor; a percheziției corporale sau a cercetării la fața locului”²⁴³.

Deși regulile generale și procedeele tactice de examinare a documentelor sunt, în linii mari, similare, sursa de proveniență a documentelor, precum și circumstanțele în care acestea au fost ridicate (dacă au fost predate voluntar sau obținute prin constrângere; dacă se aflau în locuri public accesibile sau au fost ascunse) trebuie atent analizate în etapa de pregătire și desfășurare a examinării. Această abordare permite formularea și verificarea unor versiuni de lucru relevante privind metodele și tehnicile de disimulare a activității infracționale, în special în contextul investigării faptelor de spălare a banilor.

Examinarea documentelor se realizează, în general, cu respectarea normelor procesual-penale²⁴⁴ care reglementează modul de desfășurare a acestei activități procesuale, a recomandărilor formulate în cadrul tacticii criminalistice²⁴⁵ pentru efectuarea acestei acțiuni de urmărire penală, a specificului documentelor ca mijloace materiale de probă în cauzele privind infracțiuni de natură

---

²⁴³ OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan. Tactical particularities of documents examination in the investigation of the crime of money laundering. In: *Supremația Dreptului*, 2024, nr. 2, pp. 10-20. (0,97 c.a.) ISSN 2345-1971. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/10-20_7.pdf

²⁴⁴ Art.118 Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: *Monitorul Oficial* Nr. 248-251, art. 699

²⁴⁵ Osoianu T. et al. *Tactica acțiunilor de urmărire penală*. Chișinău p.60; Ciopraga A. *Tratat de tactică criminalistică*, Ed. Gama, Iași, 1996, p. 62.

economică (în special în cazul faptelor inițiale²⁴⁶ – infracțiunile predicate – care au generat introducerea în circuitul criminal al valorilor materiale), precum și a particularităților determinate de mecanismul de săvârșire a faptelor de spălarea banilor.

În acest context, considerăm că sarcinile tipice ale examinării documentelor în cauzele privind legalizarea bunurilor provenite din infracțiuni includ următoarele:

- *Stabilirea denumirii, naturii, conținutului și a altor circumstanțe legate de efectuarea unei operațiuni financiare sau a unei alte tranzacții care constituie un mijloc de legalizare a bunurilor obținute din surse ilicite.* În acest sens, orice investigație trebuie să se concentreze, în primul rând, pe identificarea precisă a tranzacțiilor financiare care reprezintă modalități de disimulare a provenienței ilicite a veniturilor. Această analiză implică nu doar evidențierea elementelor aparente, precum denumirea operațiunii sau identitatea părților implicate, ci și descifrarea naturii reale a tranzacției. Este esențială analiza fluxurilor financiare, a scopului declarat al operațiunii și a raporturilor juridice subiacente, în vederea identificării mecanismelor de disimulare și a justificării aparente a fondurilor. Studiarea circumstanțelor în care au fost realizate aceste tranzacții poate, de asemenea, să scoată la iveală metodele financiare utilizate pentru camuflarea fondurilor și conferirea unei aparente legalități acestora;

- *Clarificarea specificului circuitului documentelor în cadrul organizației, precum și a relațiilor acesteia cu instituțiile de control, supraveghere sau alte autorități.* Analiza circuitului documentelor într-o organizație suspectată de spălare de bani reprezintă un demers esențial. În acest sens, trebuie examinată modul de arhivare, emitere și circulație a documentelor interne, pentru a identifica eventualele lacune exploatare de persoanele implicate. Totodată, este necesară analizarea relațiilor dintre organizație și instituțiile bancare, autoritățile de control sau alte entități, în scopul descoperirii potențialelor complicități sau a mecanismelor de acoperire a activității infracționale. Este importantă corelarea relațiilor comerciale și a activităților economice declarate cu realitatea economică reflectată în conținutul documentelor analizate;

- *Constatarea semnelor care indică încălcarea normelor acceptate în circuitul oficial al afacerilor, care au contribuit la săvârșirea infracțiunii sau care evidențiază metode suplimentare utilizate în comiterea acesteia.* În opinia noastră, unul dintre elementele esențiale ale unei investigații eficiente constă în identificarea semnelor de abatere de la normele legale și de la practicile comerciale uzuale. Acestea pot include falsificări contabile, emiterea de facturi fictive, înregistrarea unor tranzacții inexistente sau denaturarea valorilor și caracteristicilor operațiunilor comerciale. În acest context, analiza trebuie să se concentreze pe evidențierea discrepanțelor dintre conținutul documentelor oficial declarate și realitatea economică a activităților desfășurate. Prin

---

²⁴⁶ Кабанова Ж.Ю. Особенности производства выемки документов и их осмотр при расследовании мошенничества, совершаемого на вторичном рынке жилья // Право и образование. 2008. № 5. - с. 109 - 112.

examinarea detaliată a acestor documente, pot fi identificate modalitățile prin care au fost încălcate normele legale, ceea ce permite evidențierea intenției frauduloase a persoanelor implicate în activitatea infracțională;

- *Depistarea semnelor unei tranzacții evident nejustificate, dezavantajoase sau, din alte motive, neobișnuite pentru contextul economic dat.* În această ordine de idei, considerăm că este esențială identificarea acelor tranzacții care, prin natura sau forma lor, nu pot fi explicate în mod rezonabil și care se abat de la practicile comerciale obișnuite. Spre exemplu, tranzacțiile care implică prețuri semnificativ sub sau peste valoarea de piață, utilizarea excesivă a intermediarilor sau transferurile repetate prin intermediul unor entități greu de verificat – în cadrul unor lanțuri tranzacționale complexe – pot constitui indicii ale unei tentative de spălare a banilor. În asemenea situații, analiza motivației economice din spatele tranzacțiilor, precum și a documentației aferente, poate contribui la identificarea intenției reale de a masca proveniența ilicită a fondurilor;

- *Identificarea semnelor de fals intelectual²⁴⁷ sau material²⁴⁸ în documentele examinate.* În acest context, activitatea de investigare trebuie să includă o analiză minuțioasă a documentelor suspecte, în vederea descoperirii indiciilor de falsificare. Acestea pot consta în modificări neautorizate ale datelor, utilizarea unor semnături false sau întocmirea unor acte care conțin informații fictive ori inexacte. Considerăm că identificarea acestor falsuri este esențială atât pentru demonstrarea intenției frauduloase, cât și pentru stabilirea provenienței bunurilor obținute în mod ilicit. Totodată, colaborarea cu experți grafologi sau specialiști criminaliști în analiza documentelor este deosebit de utilă pentru constatarea falsurilor materiale sau intelectuale, oferind suport științific în fundamentarea probatoriului;

- *Relevarea indiciilor de complicitate a funcționarilor din cadrul autorităților publice sau a altor persoane responsabile în scheme de corupție ori alte activități infracționale asociate procesului de legalizare a valorilor materiale obținute ilicit.* În opinia noastră, o atenție sporită trebuie acordată analizării relațiilor și interacțiunilor dintre funcționarii publici și persoanele implicate în activități de spălare a banilor. Indiciile de corupție pot consta în autorizări suspecte, aprobări nejustificate de rapide ale unor tranzacții sau omisiuni evidente în procesul de verificare și control. În acest sens, cooperarea cu organele de supraveghere financiară și alte autorități competente poate contribui la clarificarea contextului faptic și la susținerea probelor privind implicarea unor oficiali în activități infracționale. De asemenea, este necesară analiza

---

²⁴⁷ Ciobanu Petruț, Stancu Emilian. Criminalistică, Tehnica criminalistică. București: Universul Juridic, 2017, p. 341. ISBN 978-606-39-0047-1

²⁴⁸ Lazăr Augustin, Alămoreanu Sorin. Expertiza criminalistică a documentelor: aspecte tactice și tehnice: curs universitar pentru masterat, specializarea științe penale și criminalistică. București : Lumina Lex, 2008. p.24 ISBN 978-973-758-158-7

mecanismelor instituționale care permit exploatarea lacunelor normative sau procedurale, favorizând astfel desfășurarea unor fapte de natură penală sub acoperirea unei aparente legalități.

Legiuitorul nu impune efectuarea examinării fiecărui document în cadrul unei acțiuni procesuale distincte. În acest sens, se admite posibilitatea efectuării unei analize criminalistice a mai multor documente în cadrul unui singur act procedural, gruparea acestora fiind justificată pe baza unor criterii obiective și relevante pentru cauza penală. Astfel, pot fi avute în vedere, de exemplu, documentele care atestă relațiile de serviciu sau raporturile juridice civile cu o anumită organizație ori instituție, precum și documentele ce reflectă circuitul unei anumite partide de bunuri materiale.

În opinia noastră, această flexibilitate acordată organelor de urmărire penală reprezintă o abordare adecvată, în special în contextul investigării infracțiunilor economico-financiare complexe. În această ordine de idei, practica judiciară aferentă acestor categorii de cauze penale a validat această metodă, permițând examinarea, în cadrul unui singur proces-verbal, a documentelor relevante pentru cauză. De exemplu, pot fi analizate, în ansamblu, materialele unui dosar soluționat în cadrul unui proces civil referitor la dreptul de proprietate sau alte forme legale de posesie, care pot avea incidență asupra cauzei penale investigate.

Considerăm că această metodologie permite o utilizare eficientă a resurselor criminalistice și procesuale, oferind, totodată, posibilitatea unei analize coerente a relațiilor și conexiunilor juridice dintre documentele examinate. Reunirea documentelor relevante într-un singur act procedural contribuie la clarificarea circumstanțelor esențiale ale cauzei, facilitând stabilirea adevărului obiectiv și aplicarea corectă a normelor legale.

Această abordare nu doar că sporește eficiența investigației, ci și evidențiază importanța unei analize detaliate și intercorelate a probatoriului, ceea ce constituie un fundament solid pentru elaborarea concluziilor procesuale și pentru adoptarea unor decizii corecte, bazate pe un probatoriu complet, complex și pertinent.

Desigur, în astfel de situații, în procesul-verbal în care are loc fixarea procesului de examinare a documentelor este permis – ba chiar recomandabil – un anumit grad de generalizare și sistematizare, care să contribuie la atingerea obiectivelor procedurale, fără a încălca inutil conținutul actului procesual cu informații care, în contextul respectiv, nu sunt relevante din perspectiva scopului urmărit.

După cum se cunoaște, în cadrul procesului-verbal de examinare a documentelor trebuie consemnate, pe lângă caracteristicile generale ale acestora – precum aspectul exterior, formatul,

dimensiunea, volumul etc. – doar acele fragmente ale documentului care prezintă relevanță probatorie pentru stabilirea circumstanțelor esențiale ale infracțiunii cercetate²⁴⁹.

În opinia noastră, această abordare este pe deplin justificată din punct de vedere practic, întrucât permite focalizarea exclusivă asupra elementelor esențiale ale documentelor, evitând acumularea inutilă de informații care ar putea distra atenția de la aspectele fundamentale ale cauzei investigate. În această ordine de idei, considerăm că selecția atentă a fragmentelor relevante contribuie direct la creșterea eficienței probatorii și la clarificarea circumstanțelor relevante ale infracțiunii cercetate.

Astfel, în situațiile în care examinarea documentelor este realizată sub forma unei analize criminalistice, procesul-verbal trebuie să includă exclusiv acele elemente sau fragmente care servesc în mod concret îndeplinirii sarcinilor urmărite prin această activitate procesuală. Acestea pot viza identificarea caracteristicilor esențiale ale documentului, cum ar fi datele, mențiunile sau informațiile-cheie, care sprijină investigația privind infracțiunea de spălarea banilor.

Considerăm că o asemenea metodologie asigură un echilibru optim între detaliere și claritate, evitând supraîncărcarea procesului-verbal cu informații irelevante, dar furnizând totodată o bază solidă pentru formularea unor concluzii procesuale temeinic fundamentate. Această abordare reflectă importanța unei analize riguroase, concentrate pe elementele cu valoare probatorie, oferind astfel eficiență și coerență întregului demers de investigare.

Vorbind despre examinarea documentelor, ca gen de cercetare procesuală, trebuie să înțelegem că aceasta îndeplinește *două funcții esențiale*:

- *Descoperirea, cercetarea și documentarea caracteristicilor* care permit considerarea unui document drept mijloc material de probă;
- *Constatarea, analiza și documentarea faptelor, episoadelor și circumstanțelor* relevante pentru cauza penală.

Ambele funcții sunt frecvent întâlnite în cauzele penale ce vizează investigarea spălării banilor. Totuși, cea de-a doua funcție – analiza conținutului informațional al documentelor – prezintă o importanță deosebită, întrucât permite identificarea semnelor ce indică proveniența infracțională a veniturilor, a sursei de apariție a acestora și a metodelor de transfer, în special prin intermediul canalelor bancare.

În contextul investigațiilor criminalistice, analiza documentelor joacă un rol central, evidențiindu-se printr-o serie de particularități tactice care influențează în mod direct rezultatele acțiunilor de percheziție și de cercetare. În opinia noastră, prima caracteristică organizatorico-

---

²⁴⁹ Olteanu Gabriel Ion. Considerații cu privire la tactica efectuării cercetării la fața locului. Editura: AIT Laboratories, 2004, p.125

tactică esențială a examinării documentelor constă în implicarea unei echipe multidisciplinare de specialiști – ofițer criminalist, contabil, economist etc. – în desfășurarea acestei acțiuni procesuale.

A doua caracteristică tactică se referă la necesitatea efectuării unei cercetări complexe a documentelor, în special a celor bancare. Cercetarea izolată a unui singur document nu permite, de regulă, identificarea rețelei infracționale în ansamblul său și nici a verigilor componente. Complexitatea examinării implică, totodată, stabilirea circumstanțelor de creare (sau achiziționare) a capitalurilor infracționale și a întregului proces de spălare a banilor.

A treia caracteristică tactică importantă constă în necesitatea corelării examinării propriu-zise cu analiza conținutului documentelor interconectate, care, împreună, pot releva structura, direcțiile și mecanismele operaționale ale activității infracționale.

A patra caracteristică tactică este determinată de faptul că examinarea documentelor reprezintă una dintre primele acțiuni procesuale întreprinse în cadrul urmăririi penale. Rezultatele acestei acțiuni servesc drept bază pentru formularea versiunilor criminalistice, pentru organizarea audierii bănușilor, învinușilor și martorilor, precum și pentru dispunerea unor activități specifice, precum auditul, constatarea tehnico-științifică sau expertizele judiciare.

Toate aspectele menționate mai sus permit conturarea unei a cincea trăsături definitorii: examinarea și cercetarea documentelor nu reprezintă doar un element structural important al unei operațiuni tactice, ci și o metodă eficientă de investigație, capabilă să creeze un „pod informațional-tactic” între etapa inițială a urmăririi penale și etapele ulterioare, asigurând continuitatea, coerența și eficiența activităților procesual-penale.

3.3. Particularitățile tactice ale percheziției, ridicării de obiecte și documente în cazul investigării infracțiunii de spălare a banilor

Unul dintre cele mai eficiente acte de urmărire penală desfășurate în faza inițială a investigării infracțiunii de spălare a banilor este percheziția. Eficiența ridicată a acestei acțiuni procesuale, în calitate de mijloc de probare, se explică prin unitatea sa procesuală și tactico-criminalistică, consolidată de-a lungul deceniilor de evoluție a științei juridice. Percheziția integrează un complex de condiții – procesuale, tehnice și tactico-criminalistice – necesare pentru pregătirea, desfășurarea propriu-zisă și fixarea rezultatelor acestei activități procedurale²⁵⁰.

Una dintre condițiile esențiale pentru atingerea scopului și îndeplinirea sarcinilor urmărite prin această acțiune de urmărire penală este respectarea strictă a formei procesuale prevăzute de lege și valorificarea optimă a potențialului tactic-criminalistic aferent acestei activități²⁵¹. În opinia

---

²⁵⁰Ruiu Marin. Criminalistică. Elemente de tactică criminalistică. București: Universul Juridic, 2017, p. 223-225; DUVAC Constantin. Criminalistica. București: Editura Hamangiu, 2024, p.242.

²⁵¹ Volonciu N. Tratat de drept procesual penal, Ed. Paideea, București, 1996, p.173. ISBN ISBN 973-9131-01-8

noastră, acest principiu general este pe deplin aplicabil inclusiv în stabilirea, prin intermediul percheziției, a circumstanțelor legate de obținerea ilicită a unor sume de bani sau a altor bunuri rezultate din săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor.

În acest context, considerăm că este crucial ca percheziția să fie realizată într-un mod care să răspundă nu doar cerințelor procedurale, ci și exigențelor tactic-criminalistice, în vederea descoperirii și probării surselor ilicite de bunuri sau fonduri. Astfel, percheziția nu doar că îndeplinește scopul de a colecta mijloace de probă, ci contribuie și la stabilirea unei legături directe între infracțiuni și bunurile obținute în mod ilicit. Mai mult, prin respectarea rigorilor legale și aplicarea celor mai eficiente tehnici criminalistice, autoritățile competente pot identifica în mod eficient traseul infracțional al bunurilor, contribuind la construirea unei baze probatorii solide, esențiale pentru elucidarea cazurilor complexe de spălare a banilor.

În contextul urmăririi penale privind spălarea banilor, acțiunile procesuale de percheziție și ridicare de obiecte și documente ocupă un loc central în procesul de acumulare a probelor. Datorită naturii disimulate și adesea sofisticate a acestor infracțiuni, organele de urmărire penală recurg frecvent la aceste mijloace pentru a descoperi informații care nu sunt disponibile public sau care sunt ascunse deliberat de către făptuitori.

Din totalul cauzelor analizate, în 82,5% din ele, au fost efectuate percheziții însoțite de ridicări de obiecte și documente, în comparație cu alte mijloace probatorii (de exemplu, examinarea documentelor – 100%, declarațiile martorilor – 85%, expertize financiar-contabile – 60%, interceptări ale convorbirilor – 30%). Această pondere ridicată confirmă caracterul indispensabil al acestor măsuri pentru descoperirea directă a probelor materiale și documentare relevante pentru cauza penală.

Instanțele au autorizat percheziții în următoarele tipuri de locații: *domiciliul făptuitorilor* – 70% din cazuri – în aceste situații s-au găsit acte personale, computere, suporturi de stocare și documente contabile; *sediul întreprinderilor controlate de inculpați*: 60% – locul unde erau gestionate operațiunile fictive sau reale, dar cu caracter disimulat; *instituții financiare (inclusiv oficii de credit, companii de micro-finanțare)*: 22,5% – au fost ridicate extrase, convenții de deschidere de cont, copii de acte; *locul de muncă al făptuitorilor*: 15% – s-au identificat contracte, liste de clienți sau corespondență cu instituții financiare; *oficii notariale*: 10% – pentru documente privind vânzări simulate sau procuri; *automobile*: 7,5% – în unele cazuri, mijlocul de transport a fost utilizat pentru transfer de acte și valori; *spații de stocare (garaje, anexe)*: 5% – în special pentru păstrarea de acte contabile sau sume în numerar.

Pe parcursul perchezițiilor au fost ridicate următoarele tipuri de materiale, în diferite combinații: *documente contabile și bancare* (facturi, ordine de plată, extrase, registre contabile) – 80%; *calculatoare, laptopuri, medii de stocare digitală (USB, harduri)* – 55%; *telefoane mobile*

(utilizate pentru obținerea ulterioară de date digitale și corespondență) – 50%; *contracte comerciale și acte notariale* – 47,5%; *liste de clienți, registre auxiliare sau agende* – 32,5%; *numerar în diferite valute* – 25%; *ștampile, carduri bancare și dispozitive de autentificare bancară* – 17,5%; *note scrise de mână, procese-verbale interne, acte de înființare* – 15%. Aceste materiale au fost evaluate ulterior de experți în contabilitate judiciară sau tehnologia informației pentru a le verifica autenticitatea și a reconstrui circuitul fondurilor suspecte.

Instanțele de judecată au recunoscut în mod constant că probele obținute prin percheziție și ridicare au o valoare probatorie ridicată, în special în cauzele de spălare a banilor, unde activitatea infracțională este de regulă mascată sub o aparență de legalitate. Din dosarele analizate: în 75% dintre cauze, probele obținute prin percheziție au fost calificate de instanță drept decisive pentru stabilirea existenței faptelor; în 62,5% dintre hotărâri, acestea au servit drept punct de plecare pentru extinderea urmăririi penale, fie prin deschiderea de dosare conexe, fie prin identificarea altor participanți; în 55% din cazuri, instanțele au făcut referire la rolul confirmativ al documentelor ridicate, care au fost coroborate cu declarații, interceptări sau expertize; în 32,5% dintre spețe, documentele ridicate au dus la identificarea de bunuri supuse confiscării speciale. Această recurență și importanță acordată percheziției confirmă nu doar rolul său operativ, ci și dimensiunea strategică în consolidarea cauzei penale.

În majoritatea cazurilor, probele rezultate din percheziție nu au fost apreciate izolat. Instanțele au insistat asupra principiului coroborării și au indicat în mod expres cum aceste probe au fost susținute sau clarificate prin alte mijloace:

Expertizele contabil-financiare: în 60% din dosare, au explicat semnificația sumelor, documentelor contabile sau tranzacțiilor bancare.

Declarațiile inculpaților sau martorilor: în 50% dintre cazuri, au confirmat prezența documentelor în locațiile percheziționate sau scopul utilizării acestora.

Interceptările convorbirilor telefonice: în 20% din cazuri, au relevat intenția ascunderii documentelor sau manipulării probelor.

Rapoarte ale unităților de analiză financiară: utilizate pentru susținerea suspiciunii de spălare a banilor pe baza informațiilor găsite în timpul percheziției.

Această convergență a probelor oferă o imagine clară asupra modului în care percheziția este integrată într-un sistem probator coerent și pluridimensional, contribuind la conturarea vinovăției făptuitorilor.

Mecanismul spălării banilor implică, în mod inerent, o activitate intensă din partea persoanelor implicate în comiterea infracțiunii, care urmăresc ascunderea urmelor activității ilicite, atât în ceea ce privește sursa criminală a bunurilor materiale, cât și în ceea ce privește integrarea acestora în circuitul financiar și economic oficial (legal). Această ascundere activă a urmelor

infracțiunii, realizată de către participanții grupurilor infracționale organizate, în diferite etape ale activității infracționale, subliniază necesitatea utilizării extinse a potențialului tactic și probator al percheziției ca acțiune procesuală esențială. Percheziția, prin natura sa, îmbină o serie de condiții tactico-criminalistice și procesuale specifice, care îi conferă o eficiență sporită în investigarea infracțiunilor de spălare a banilor²⁵²:

În primul rând, realizarea inopinată a percheziției pentru persoanele care dețin obiecte, documente sau alte suporturi materiale de informații relevante pentru anchetă, aspect esențial pentru prevenirea distrugerii sau ascunderii probelor;

În al doilea rând, caracterul forțat al acțiunii, justificat prin interesul public general, care permite utilizarea activă a mijloacelor tehnico-criminalistice de căutare, inclusiv, atunci când este necesar, deschiderea forțată a încăperilor și depozitelor și ridicarea imediată a obiectelor descoperite²⁵³;

În al treilea rând, posibilitatea impunerii de interdicții obligatorii privind comunicarea între persoanele aflate în încăperea supusă percheziției, precum și interdicția de a părăsi locația fără permisiunea organului de urmărire penală, indiferent de statutul procesual al persoanelor respective;

În al patrulea rând, posibilitatea efectuării percheziției în orice încăpere sau asupra oricărei persoane, indiferent de legătura directă cu cauza penală sau de statutul procesual al acesteia, ceea ce permite, de exemplu, efectuarea percheziției într-un imobil aparținând unei persoane care, la momentul respectiv, nu are calitate procesuală în cauza penală²⁵⁴.

Caracterul intruziv și imperativ al acestei acțiuni procesuale este, totodată, echilibrat prin existența unor garanții procesuale menite să protejeze drepturile și interesele legitime ale persoanelor vizate. Acestea se aplică inclusiv în cazul proprietarilor încăperilor supuse percheziției sau al altor persoane prezente la fața locului. Una dintre cele mai importante garanții este obligația obținerii autorizației judecătorului de instrucție pentru efectuarea percheziției într-o locuință, indiferent de statutul procesual al persoanei ale cărei bunuri urmează a fi supuse percheziției. Astfel, conform legii, „percheziția se efectuează în baza ordonanței motivate a organului de urmărire penală și numai cu autorizația judecătorului de instrucție”²⁵⁵. „În cazurile ce nu suferă

---

²⁵² Крачун Ю. В. Производство обыска по делам о легализации (отмывании) денежных средств или иного имущества, приобретенных криминальным путем: организационные и тактико-криминалистические особенности. В: Известия Тульского Государственного Университета. Экономические и юридические науки, 2014, Вып. 4-2, с.75-82.

²⁵³ Рыжаков А. П. Обыск: с вашего позволения или без... В: Коллегия, 2003, № 3, с. 48-49

²⁵⁴ Janu N. Infracțiunea de spălare de bani: particularități specifice metodologiei de investigare. În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul IX, Partea 1. Cahul: USC, 2022, pp. 95.

²⁵⁵ Art.125 alin.(3) Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

amânare sau în caz de delict flagrant, percheziția se poate efectua în baza unei ordonanțe motivate a procurorului, fără autorizația judecătorului de instrucție, urmând ca acestuia să i se prezinte imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore de la terminarea percheziției, materialele obținute în urma percheziției, indicându-se motivele efectuării ei. Judecătorul de instrucție verifică legalitatea acestei acțiuni procesuale”²⁵⁶.

O altă garanție procesuală semnificativă este dreptul la asistență juridică calificată²⁵⁷, având în vedere că avocatul poate fi admis în procesul penal atât în calitate de apărător al învinutului, cât și pentru reprezentarea intereselor legale ale altor persoane, cum ar fi victimele, martorii sau persoanele care, la momentul efectuării percheziției, nu dețin un statut procesual definit. Aceste garanții sunt esențiale pentru menținerea echilibrului dintre necesitatea protejării interesului public și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor implicate în procedurile penale.

Reprezentanții organului de urmărire penală sunt obligați să respecte acest drept procedural, întrucât privarea unei persoane de dreptul la asistență juridică calificată constituie o încălcare gravă a normelor procesual-penale²⁵⁸, mai ales în situațiile cu potențial ridicat de conflictualitate. În acest context, problema privind participarea apărătorului la percheziție trebuie soluționată anterior demarării efective a acțiunilor de căutare și ridicare a obiectelor relevante pentru investigație. Această obligație începe din momentul pătrunderii în locația vizată de percheziție, respectiv din momentul comunicării actelor procedurale corespunzătoare, a explicării drepturilor și obligațiilor persoanelor aflate în încăpere sau din momentul în care o persoană solicită prezența unui apărător, adică la prima cerere²⁵⁹.

În situația în care, la sosirea echipei operative de cercetare, o astfel de solicitare nu a fost formulată, ori a fost formulată doar de unii dintre cei prezenți, acest fapt nu împiedică desfășurarea percheziției, inclusiv efectuarea percheziției corporale²⁶⁰ asupra persoanelor aflate în locația vizată, în condițiile prevăzute de lege.

Această reglementare evidențiază importanța protejării dreptului la apărare și la asistență juridică în cadrul percheziției, dat fiind impactul semnificativ pe care această activitate procesuală îl poate avea asupra statutului procesual al persoanelor implicate și asupra admisibilității probelor obținute.

---

²⁵⁶ Art. 125 alin. (4) Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

²⁵⁷ Art. 127 alin. (7) Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

²⁵⁸ A se vedea în acest sens: Ostavciuc Dinu, Principiile procesului penal. Monografie. Chișinău. 2022. ISBN: 978-9975-135-64-1

²⁵⁹ A se vedea: Ostavciuc Dinu, Asigurarea drepturilor omului în cadrul etapelor prejudiciare: normativul procesual penal național, practici europene și internaționale Teză de doctor habilitat. [accesat: 22.04.2025]. Disponibilă: <https://www.anacec.md/files/OstavciucD-tezaDH.pdf>

²⁶⁰ Art. 130 alin.(2) pct.3 Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

Toate cele menționate anterior justifică și sporesc interesul științific pentru examinarea particularităților tacticii efectuării percheziției în cauzele privind spălarea banilor și a altor bunuri provenite din săvârșirea de infracțiuni. Această tematică necesită o abordare riguroasă, atât din perspectiva teoriei dreptului procesual penal, cât și din perspectiva aplicării practice a mijloacelor tactico-criminalistice.

Susținem opinia exprimată de autorul Iurie Crăciun, potrivit căreia sarcinile tipice ale efectuării percheziției în cauzele de spălare a banilor sunt următoarele: „descoperirea și confiscarea obiectelor și documentelor care dovedesc semnele unei origini criminale a fondurilor și altor bunuri materiale; descoperirea și confiscarea obiectelor și documentelor care dovedesc semnele atribuirii unui caracter legal sursei fondurilor și altor bunuri; descoperirea și confiscarea obiectelor și documentelor care dovedesc implicarea fondurilor și altor bunuri materiale de origine criminală în operațiuni financiare și tranzacții civile; descoperirea și confiscarea obiectelor și documentelor care dovedesc utilizarea de către persoanele suspecte a altor metode de ascundere a activității infracționale; descoperirea și confiscarea obiectelor și documentelor care dovedesc implicarea unor anumite persoane în săvârșirea infracțiunilor de spălare a banilor, precum și în comiterea infracțiunilor predicate”²⁶¹.

Aceste obiective evidențiază complexitatea și importanța percheziției ca acțiune procesuală în contextul combaterii fenomenului de spălare a banilor și subliniază necesitatea aplicării unor metodologii tactico-criminalistice specifice, adaptate naturii și modului de manifestare a acestor activități infracționale.

În literatura de specialitate se subliniază, în mod justificat, că una dintre sarcinile percheziției, în cauzele privind infracțiunile de acest tip, poate consta și în descoperirea persoanelor vii – victime ale răpirii, traficului de persoane sau muncii forțate –, utilizate în mod direct sau indirect în cadrul activităților infracționale predicate²⁶². În acest sens, putem considera că printre obiectivele percheziției se regăsește și identificarea persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor de bază (predicative), precum și a celor implicate în infracțiunea de spălare a banilor în sine. Totuși, practica judiciară demonstrează că asemenea sarcini, legate de descoperirea persoanelor vii, indiferent de rolul acestora în săvârșirea infracțiunii, sunt relativ rare (fie, în general, lipsesc), fiind mai puțin întâlnite comparativ cu sarcinile dominante ale percheziției, care vizează descoperirea, ridicarea și fixarea obiectelor și documentelor cu valoare probatorie în cauză.

---

²⁶¹ Крачун Ю.В. Производство обыска по делам о легализации (отмывании) денежных средств или иного имущества, приобретенных криминальным путем: организационные и тактико-криминалистические особенности // Известия Тульского государственного университета. Экономические и юридические науки. Вып. 4-2/2014. - с. 75 - 82

²⁶² Журавлев С.Ю. Тактика производства следственных действий при расследовании легализации // Расследование экономических преступлений: Учебно-методич. пособие / Под ред. С.Ю. Журавлева, В.И. Каныгина. М.: ЦОКР МВД России. 2006.- с. 413.

Aceasta subliniază faptul că, de regulă, prioritatea în cadrul perchezițiilor este acordată obținerii probelor materiale, în special a documentelor și obiectelor care pot demonstra legătura cauzală dintre bunuri și infracțiuni, în timp ce căutarea persoanelor vii, deși importantă în anumite circumstanțe, este mai puțin frecventă în cauzele de spălare a banilor.

Vorbind despre particularitățile efectuării percheziției, se constată că aceasta comportă aspecte tactice, dar și psihologice complexe. După cum s-a subliniat în literatura de specialitate, „principalele particularități tactice ale acestei acțiuni depind într-o mare măsură de specificul activității desfășurate în obiectivele supuse percheziției, precum și de locația și construcția acestora”²⁶³.

Un prim tip de locații frecvent supuse percheziției îl constituie băncile, instituțiile financiare și de credit, întreprinderile și firmele comerciale. În cadrul perchezițiilor desfășurate în aceste locuri, sunt vizate în special documentele oficiale și neoficiale, înregistrările contabile, schițele, corespondența de afaceri, datele informatice stocate pe suporturi mobile sau fixe, informațiile imprimare sau transmise prin canale tehnice de comunicație.

O particularitate importantă a perchezițiilor și a acțiunilor de ridicare constă în participarea specialiștilor în domenii precum cel bancar, contabil sau economic. Acest aspect evidențiază necesitatea unei abordări integrate și competente, care să asigure o evaluare riguroasă a documentelor și a datelor obținute, în contextul complexității activităților economico-financiare și al tranzacțiilor legale sau ilicite.

O a doua categorie de obiective tipice vizate de percheziție este reprezentată de apartamentele, casele de vacanță, garajele, vehiculele și alte bunuri mobile sau imobile aparținând suspectilor ori persoanelor aflate în legătură cu aceștia prin relații de afaceri. În aceste cazuri, percheziția reprezintă acțiunea principală, în timp ce ridicarea este utilizată mai rar, potrivit materialelor cauzelor penale. Chiar și în situațiile în care persoanele supuse percheziției predau voluntar obiectele vizate, este necesară finalizarea completă a acțiunii procesuale, în cazul în care există temeiuri pentru a presupune că nu au fost predate toate obiectele indicate în ordonanță. În această ordine de idei, considerăm justificată adăugarea unei a treia categorii de locații ce pot fi supuse percheziției, și anume: „încăperile aparținând organelor de stat, instituțiilor și organizațiilor cu atribuții în aplicarea legii, control, supraveghere, precum și celor care contribuie la realizarea

---

²⁶³ Злоченко Я. Основы методики расследования и международного сотрудничества по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Екатеринбург – 2001, p. 123

interesului public (de exemplu: departamente ale serviciului fiscal, poliție, instanțe de judecată – în cazurile în care urmărirea penală este precedată de litigii civile sau comerciale etc.)”²⁶⁴.

Este evident că fiecare dintre aceste locații, în care se pot afla obiecte și documente relevante pentru stabilirea circumstanțelor legate de spălarea banilor și alte bunuri provenite din infracțiuni, prezintă conexiuni distincte cu evenimentul infracțional și cu identificarea semnelor activității ilicite. Această diversitate, combinată cu volumul variabil al atribuțiilor funcționale ale persoanelor oficiale și ale altor angajați, determină un regim specific de lucru și de păstrare a potențialilor purtători de informații probatorii, fapt care trebuie luat în considerare în planificarea și executarea percheziției. Aceste circumstanțe determină, în mod direct, alegerea mijlocului procesual adecvat pentru descoperirea și ridicarea informațiilor documentare aflate în incinta instituției vizate.

În anumite situații, persoanele supuse percheziției predau de bunăvoie obiectele căutate, încercând, astfel, să ascundă alte obiecte, documente, bani sau valori care nu sunt cunoscute de către organul de urmărire penală. În asemenea cazuri, legea prevede că „*persoana care efectuează urmărirea penală se limitează la ridicarea acestora, fără a mai efectua alte măsuri de investigație*”²⁶⁵.

În opinia noastră, predarea voluntară a obiectelor căutate trebuie privită și ca o tactică utilizată de infractori sau de persoanele afiliate acestora, având rolul de a minimiza consecințele legale și de a gestiona riscurile asociate. Această conduită poate reprezenta o strategie deliberată, menită să dilueze gravitatea dovezilor și să creeze aparent impresia unei cooperări cu autoritățile, fără a dezvălui, în realitate, toate informațiile esențiale care ar putea conduce la o condamnare. Astfel, predarea voluntară se transformă adesea într-o „formă de negociere” între bănuț și organul de urmărire penală, în vederea obținerii unor condiții procedurale mai favorabile, precum reducerea pedepsei sau încheierea unui acord de recunoaștere a vinovăției.

În acest context, este esențial să se precizeze că predarea voluntară nu trebuie interpretată ca o acțiune spontană, ci mai degrabă ca o manevră atent calculată, menită să inducă organelor de urmărire penală percepția unui comportament cooperant. Acest comportament poate influența evaluarea probatoriului și, implicit, poziția instanței față de persoana vizată. Sub aspect psihologic, o asemenea abordare este deseori utilizată de către infractori pentru reducerea stresului generat de intervenția autorităților și pentru câștigarea timpului necesar negocierii unei soluții favorabile²⁶⁶.

---

²⁶⁴ Janu N. Infracțiunea de spălare de bani: particularități specific metodologiei de investigare. În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul IX, Partea 1. Cahul: USC, 2022, pp. 97.

²⁶⁵ Art.128 alin.(5) Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

²⁶⁶ Grofu N. Criminalistică. Tactică. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 2019. p. 108

Totodată, această tactică ridică probleme importante privind validitatea probelor obținute prin predare voluntară, întrucât există riscul ca anumite obiecte să fie prezentate selectiv, cu scopul de a induce în eroare organele de urmărire penală. Din acest motiv, autoritățile trebuie să acorde o atenție deosebită circumstanțelor în care a avut loc predarea și să verifice autenticitatea, proveniența și relevanța obiectelor în cadrul cauzei penale. Aceste măsuri sunt indispensabile pentru menținerea corectitudinii procesului de investigare și pentru asigurarea unui proces echitabil, evitând orice influență asupra obiectivității urmăririi penale.

Regulile tactice ale etapei de căutare din cadrul percheziției sunt bine stabilite în doctrina criminalistică și practică judiciară²⁶⁷. Acestea includ: supravegherea atentă a persoanelor percheziționate, în scopul identificării reacțiilor acestora la desfășurarea acțiunilor de căutare; luarea în considerare a factorului „inaccesibilității obiective”, reprezentat de eforturile conștiente ale persoanelor implicate de a ascunde obiectele vizate în locuri greu accesibile sau dificil de observat; utilizarea factorului „inaccesibilității subiective”, care implică verificarea locurilor vizibile, în care infractorii pot ascunde obiectele mizând pe efectul psihologic al „oferirii vizibile”, respectiv pe faptul că ofițerul, concentrat pe zone ascunse, poate trece cu vederea obiectele aflate la vedere; maximizarea efectului de surpriză, factor esențial pentru prevenirea distrugerii sau ascunderii probelor; aprecierea trăsăturilor psihologice și comportamentale ale persoanei supuse percheziției, cu scopul adaptării metodei de căutare în funcție de reacțiile observate; stabilirea unei ordini clare a acțiunilor de căutare, în baza unui plan prealabil care respectă principiul sistematicității și asigură acoperirea integrală a spațiilor investigate; aplicarea tehnicii „spionajului verbal”, constând în menționarea intenționată de către ofițer a obiectelor căutate, a caracteristicilor acestora sau a posibilelor locuri de ascundere, în scopul observării reacțiilor involuntare ale persoanei percheziționate, care pot oferi indicii relevante despre locația reală a bunurilor ascunse.

În cadrul analizei comparate privind metodica de investigare a infracțiunii de spălare a banilor, este esențial să fie identificată „o gamă variată de obiecte, bunuri și documente”²⁶⁸ care pot fi căutate și ridicate în timpul perchezițiilor. În opinia noastră, aceste elemente sunt indispensabile pentru obținerea unor dovezi clare și concludente, care să susțină versiunea legalizării și disimulării provenienței ilicite a bunurilor, având în vedere complexitatea și diversitatea modalităților de comitere a acestei infracțiuni.

Astfel, în primul rând, considerăm că documentele financiare reprezintă un segment prioritar în cadrul perchezițiilor efectuate în asemenea cauze. Se impune ridicarea originalelor și

---

²⁶⁷ STANCU Emilian. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a revizuită. București, 2015, p.506-507; Ruiu Marin. Criminalistică. Elemente de tactică criminalistică. București: Universul Juridic, 2017, p. 243-244

²⁶⁸ Janu N. Infracțiunea de spălare de bani: particularități specific metodologiei de investigare. În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul IX, Partea 1. Cahul: USC, 2022, pp. 96.;

copiilor documentelor bancare și contabile, care confirmă implicarea persoanelor fizice și juridice în procesul de legalizare a bunurilor provenite din activități infracționale. Aceste documente constituie probe directe ale fluxurilor financiare și ale tranzacțiilor realizate în scopul disimulării originii bunurilor ilicite. Este important ca autoritățile să ia în considerare nu doar documentele oficiale, ci și actele utilizate pentru camuflarea tranzacțiilor, care pot include documente false menite să ateste o proveniență licită a acestor bunuri.

În al doilea rând, trebuie avute în vedere originalele și copiile documentelor privind tranzacțiile civile încheiate între persoane fizice și/sau juridice, utilizate pentru simularea unei legalizări aparente. Spre exemplu, bunuri furate pot fi transferate prin contracte aparent legale, cu scopul de a ascunde originea ilicită a acestora. În astfel de situații, tranzacțiile sunt adesea susținute de documente falsificate, care necesită o analiză atentă pentru identificarea neregulilor în procesul de redactare, semnare și înregistrare.

Având în vedere că simularea unui izvor legal de proveniență este realizată, de regulă, prin încheierea unor tranzacții într-o formă oficială, supusă înregistrării de stat sau cel puțin însoțită de documente întocmite de părțile implicate, toate documentele care reflectă faptul și circumstanțele încheierii acestor tranzacții dobândesc o valoare probatorie prioritară. Acest aspect este cu atât mai relevant în contextul actual, caracterizat de expansiunea tehnologiilor electronice, a echipamentelor informatice și a comunicațiilor digitale.

Mecanismul de formare a urmelor (probelor) demonstrează tendința accentuată de falsificare a documentelor de autentificare și a altor înscrisuri, cu ajutorul tehnicii moderne. Din acest motiv, devine esențială ridicarea documentelor electronice stocate în memoria dispozitivelor informatice aflate în locațiile în care s-au desfășurat diverse etape ale activității infracționale sau în care au fost întocmite documentele relevante. Aceste locații pot aparține atât autorilor infracțiunii, cât și participanților de bună-credință la tranzacții, precum și instituțiilor publice sau autorităților de control, supraveghere ori înregistrare, implicate, direct sau indirect, în procesul de verificare și formalizare a acestor operațiuni.

„Trebuie să fie ridicate toate versiunile electronice ale documentelor relevante pentru urmărirea penală, inclusiv:

a) *Documente finale*, al căror conținut este complet și a căror dată de modificare, imprimare sau transmitere prin mijloace de telecomunicație este ulterioară momentului încheierii tranzacției;

b) *Documente preliminare*, cum ar fi: *variante de schiță* ce reflectă condițiile presupuse ale unei operațiuni financiare sau ale unei alte tranzacții; *documente originale*, întocmite anterior oricărei modificări determinate de schimbări semnificative de natură macro- sau microeconomică ori socială; *documente care reflectă condițiile presupuse de negociere* a unei tranzacții; *documente care atestă modificări ale conținutului inițial*, cum ar fi: copii scanate ale documentelor originale,

versiuni electronice ale semnăturilor și ștampilelor, documente în care au fost modificate anumite elemente de identificare, respectiv versiuni finale completate cu elemente alterate etc.”²⁶⁹.

„În memoria acestor sisteme tehnice pot fi stocate informații privind sistemele de plăți utilizate de către beneficiari, evidența cheltuielilor și veniturilor, cumpărăturile efectuate prin intermediul magazinelor on-line, spectrul de altă informație relevantă pentru determinarea profilului financiar”²⁷⁰.

„Legiuitorul nu concretizează și nici nu specifică purtătorii electronici de informații care necesită participarea unui specialist. Participarea specialistului la această acțiune este rațională deoarece poate evita ștergerea intențională sau din întâmplare a informațiilor importante pentru urmărirea penală, inclusiv de către persoanele cointeresate (la deconectarea calculatorului, îndepărtarea file-urilor – prin crearea copiilor de rezervă și luarea măsurilor pentru restabilirea documentelor îndepărtate etc.”²⁷¹

În cazul în care ridicarea în original a acestor suporturi nu este posibilă fără a afecta în mod grav activitatea economică a persoanei sau entității în cauză, organul de urmărire penală este obligat, în conformitate cu art. 128 alin. (5²) CPP, să dispună, prin ordonanță motivată, măsuri alternative, precum: efectuarea de copii; realizarea de înregistrări foto sau video²⁷²; stocarea datelor (clonarea sistemelor informatice); inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre, care vor constitui mijloace de probă. *„În cazul în care ridicarea obiectelor, documentelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații în original nu este posibilă fără stoparea inevitabilă a activității economice a persoanei, organul de urmărire penală dispune, prin ordonanță motivată, efectuarea de copii și înregistrări foto sau video, stocarea datelor, inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre, care servesc drept mijloc de probă. Efectuarea copiilor și a înregistrărilor foto sau video, stocarea datelor (clonarea sistemelor informaționale), inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre se realizează, după caz, cu participarea specialistului, prin utilizarea metodelor și mijloacelor tehnice ce asigură integritatea și autenticitatea documentelor, obiectelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații”*²⁷³.

---

²⁶⁹ Крачун Ю. В. Совершенствование методики расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) денежных средств и иного имущества, полученных преступным путем : Дис. ... канд. юр. наук. Тула, 2015. pp.162-163.

²⁷⁰ Ordinul Procurorului General al Republicii Moldova nr. 18 /11 din 09 aprilie 2019. Ghid privind efectuarea investigațiilor financiare paralele. p.30
https://moldova.iom.int/sites/g/files/tmzbd11626/files/documents/ghid_investigatii_financiare_ro_final_0.pdf

²⁷¹ Janu N. Infrațiunea de spălare de bani: particularități specific metodologiei de investigare. În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul IX, Partea 1. Cahul: USC, 2022, pp. 96.

²⁷² RUSNAC, Constantin, PĂUN, Cătălin-Bogdan. Înregistrarea video a percheziției. In: Legea și Viața, 2022, nr. 1-2(361-362), pp. 43-49. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/152812

²⁷³ Art. 128 alin. (5²) Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

Din perspectiva legislației procesual-penale, constatăm cu surprindere că implicarea specialiștilor în domeniul informatic rămâne situațională, fiind lăsată la discreția ofițerului de urmărire penală. Totuși, în practică, caracterul complex al acestui domeniu, volumul vast de cunoștințe tehnice necesare și riscul pierderii sau alterării datelor justifică, în mod clar, caracterul imperativ al participării specialistului, mai ales în contextul în care percheziția vizează descoperirea și ridicarea sistemelor informatice sau a dispozitivelor de stocare a datelor. În lipsa acestuia, acțiuni precum percheziția ori ridicarea de date electronice pot fi compromise, afectând grav capacitatea organului de a identifica participanții, fluxurile comunicaționale și urmele infracționale digitale. Prin urmare, se impune modificarea art. 128 alin. (5²) CPP, prin excluderea sintagmei „după caz”, în favoarea unei formulări clare și imperative. Această intervenție legislativă ar reflecta nu doar cerințele practicii judiciare, ci și tendințele doctrinare actuale, potrivit cărora integrarea cunoștințelor tehnice în procesul penal reprezintă o garanție a unei anchete eficiente și a respectării drepturilor fundamentale.

„În cazul în care este imposibilă efectuarea copiilor și a înregistrărilor foto sau video, stocarea datelor (clonarea sistemelor informaționale), inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre a obiectelor, documentelor, dispozitivelor de stocare a datelor și a sistemelor de informații la locul efectuării acțiunii procesuale fără a afecta integritatea și autenticitatea acestora ori posesorul acestora nu permite sau obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, organul de urmărire penală le ridică în scopul efectuării copiilor și a înregistrărilor foto sau video, stocării datelor (clonării sistemelor informaționale), inspectării, măsurării sau prelevării de mostre, indicând în procesul-verbal întocmit elementele de individualizare a fiecărui obiect, document sau dispozitiv”²⁷⁴.

În al treilea rând, este necesar să se acorde o atenție deosebită documentelor de transport întocmite pentru bunurile materiale aflate în proces de legalizare sau deja legalizate. Aceste documente pot furniza informații valoroase cu privire la ruta de transport, la modalitățile de înstrăinare sau vânzare a bunurilor, constituind astfel un element probator esențial în urmărirea traseului bunurilor provenite din activități infracționale.

În același context, este necesar să fie identificate cardurile sistemelor de plăți electronice utilizate pentru retragerile de numerar aferente banilor obținuți în urma comiterii infracțiunii predicate sau ca rezultat al legalizării acestora. Aceste instrumente financiare pot conduce la identificarea conturilor bancare implicate în tranzacții suspecte și pot dezvălui traseele financiare utilizate pentru dizolvarea urmelor ilicite ale fondurilor.

---

²⁷⁴ Art. 128 alin.(5³) Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

Totodată, un alt set de obiecte cu valoare probatorie ridicată îl constituie înregistrările personale ale membrilor grupurilor criminale organizate, incluzând schițe, notițe, planuri sau indicații scrise transmise de liderii grupurilor. Astfel de înregistrări pot documenta circumstanțele în care s-au comis infracțiunile și pot oferi informații relevante privind circulația fondurilor și a bunurilor materiale deținute sau transferate de rețelele infracționale. Mai mult, evidențele contabile ale mișcării fondurilor pot juca un rol esențial în stabilirea legăturii dintre veniturile ilicite și bunurile supuse procesului de legalizare.

În plus, telefoanele mobile ale bănușilor, cartelele SIM, echipamentele informatice și de birou, precum și dispozitivele de stocare a datelor trebuie supuse unei analize detaliate, întrucât pot conține mesaje text, înregistrări audio sau video, fișiere, documente electronice ori alte forme de comunicare ce pot oferi dovezi clare ale tranzacțiilor ilegale sau ale intenției de spălarea banilor. Astfel, aceste mijloace tehnice pot reprezenta o sursă importantă de dovezi privind implicarea directă a persoanelor vizate în activități de spălarea banilor.

Prin urmare, lista obiectelor, bunurilor și documentelor ce pot fi căutate în cadrul perchezițiilor desfășurate în cauzele de spălarea banilor este extrem de vastă și complexă. Este esențial ca organele de aplicare a legii să fie pregătite să identifice, ridice și analizeze aceste elemente cu maximă atenție, în vederea descoperirii rețelelor infracționale, a identificării participanților și a demonstrării metodelor utilizate pentru legalizarea veniturilor provenite din infracțiuni. În lumina celor prezentate, este evident că fiecare dintre aceste elemente poate juca un rol decisiv în construirea unei urmăririi penale complete, coerente și eficiente.

„Unul dintre cele mai complexe aspecte ale probării circumstanțelor legate de spălarea banilor îl constituie stabilirea caracterului intenționat al acestei activități (faptul gestionării conștiente de către vinovați a banilor, valorilor materiale despre care se știa cu certitudine că au fost dobândite prin mijloace infracționale). Este bine cunoscut faptul că făptuitorii încearcă adesea să convingă organele de urmărire penală că nu au cunoscut proveniența criminală a banilor sau de absența intenției de a legaliza veniturile infracționale. Aceștia prezintă adesea activitatea de legalizare ca pe o tranzacție civilă obișnuită și pe ei înșiși drept participanți de bună-credință la această tranzacție, și așa mai departe. Rezultatele efectuării percheziției pot contribui semnificativ la probarea laturii subiective a infracțiunii. În funcție de locul în care au fost găsite documentele ce atestă existența semnelor de spălarea banilor obținuți pe cale infracțională, precum și a semnelor de însușire a bunurilor încredințate sau a altor acțiuni de înstrăinare a acestora, se poate formula o concluzie obiectivă corespunzătoare”²⁷⁵.

---

²⁷⁵ Janu N. Infracțiunea de spălarea de bani: particularități specific metodologiei de investigare. În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul IX, Partea 1. Cahul: USC, 2022, pp. 98.

Astfel, se impune formularea întrebării privind modalitatea în care au fost obținute documentele: au fost acestea predate voluntar, împreună cu alte acte financiar-contabile, incluse într-un dosar tematic unic, numerotat și organizat, sau, dimpotrivă, au fost descoperite în urma desfășurării unor acțiuni de căutare specifice?

Locul exact al descoperirii documentelor reprezintă un element deosebit de important pentru evaluarea contextului probator. Trebuie stabilit dacă documentele au fost identificate: în același dosar cu alte înscrisuri ce reflectă operațiuni financiare legitime și omogene; într-un dosar distinct, cu sau fără denumire specifică ce ar putea indica o tematică ascunsă sau o intenție de disimulare; într-un sertar al biroului sau într-o altă zonă accesibilă a locului de muncă; într-un spațiu improvizat pentru depozitare ascunsă, care să indice intenția de disimulare a documentelor, utilizând mijloace banale sau la îndemână; sau, dimpotrivă, într-un loc special amenajat, cum ar fi un compartiment secret sau un seif camuflat. Stabilirea acestor circumstanțe contribuie în mod esențial la aprecierea caracterului voluntar sau ocult al deținerii și prezentării documentelor, având o relevanță directă în evaluarea intenției infracționale, în formularea versiunilor criminalistice și în construirea logicii probatorii a cauzei penale.

Totuși, pentru ca rezultatele percheziției să poată fi utilizate nu doar pentru probarea semnelor obiective, ci și pentru probarea semnelor subiective ale spălării banilor, procesul-verbal al percheziției trebuie să specifice următoarele circumstanțe: „au fost documentele (obiectele) predate voluntar sau forțat, inclusiv dacă o anumită parte a documentelor (obiectelor) a fost obținută prin predare benevolă sau ca urmare a acțiunii de căutare; unde anume au fost descoperite documentele (obiectele) respective; au fost documentele (obiectele), care indică direct semnele infracțiunii, păstrate împreună cu documentația (obiectele) tematic similară sau separat; dacă au fost păstrate separat, atunci unde anume și ce metode de ascundere au fost utilizate; au fost descoperite ascunzișuri ce conțineau documentație; au fost luate măsuri pentru deschiderea forțată a încăperilor și a altor locuri specifice de depozitare, inclusiv a ascunzișurilor, safeurilor etc.; au încercat persoanele aflate la locul percheziției să împiedice în vreun fel realizarea obiectivelor acestui act de urmărire penală etc.”²⁷⁶

Analiza proceselor-verbale ale perchezițiilor relevă faptul că, evident, din cauza volumului semnificativ de documentație ridicată, în procesul-verbal al percheziției nu este întotdeauna reflectată o asemenea informație. Acest lucru temperează, într-o anumită măsură, baza probatorie a dosarului penal și nu poate fi întotdeauna compensat prin înregistrări video ale desfășurării

---

²⁷⁶ Janu N. Infracțiunea de spălare de bani: particularități specific metodologiei de investigare. În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul IX, Partea 1. Cahul: USC, 2022, pp. 98.

percheziției, care, de asemenea, nu sunt utilizate în toate cazurile de percheziție în cauzele penale privind spălarea banilor.

Analiza proceselor-verbale ale perchezițiilor relevă faptul că, din cauza volumului semnificativ de documentație ridicată, nu este întotdeauna posibilă consemnarea detaliată a tuturor informațiilor relevante în procesul-verbal al percheziției. Această situație diminuează, într-o anumită măsură, valoarea probatorie imediată a documentului procedural și nu poate fi întotdeauna compensată prin utilizarea înregistrărilor video ale desfășurării percheziției, în condițiile în care acestea nu sunt realizate în toate cauzele penale ce vizează infracțiuni de spălare a banilor.

O problemă practică frecvent întâlnită în procesul penal o constituie efectuarea percheziției și a ridicării de obiecte și documente în cazurile ce nu suferă amânare sau în caz de delict flagrant. Potrivit art. 125 alin. (4) CPP, *„în cazurile ce nu suferă amânare sau în caz de delict flagrant, percheziția se poate efectua în baza unei ordonanțe motivate a procurorului, fără autorizația judecătorului de instrucție, urmând ca acestuia să i se prezinte imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore de la terminarea percheziției, materialele obținute în urma percheziției, indicându-se motivele efectuării ei. Judecătorul de instrucție verifică legalitatea acestei acțiuni procesuale”*²⁷⁷. Analiza efectuată evidențiază o serie de probleme de aplicare practică a acestei norme, dintre care enumerăm următoarele:

- Reprezentantul organului de urmărire penală este obligat să fie în posesia ordonanței motivate a procurorului, care trebuie prezentată persoanei la care se efectuează percheziția. În acest context, apare întrebarea: cum poate fi asigurată integritatea locului percheziției în lipsa actului procesual care permite efectuarea acțiunii? Care sunt acțiunile echipei operative care, inițial, a fost implicată în acțiunea de ridicare? Pot fi impuse limitări de libertate de mișcare sau comunicare persoanei la care se intenționează desfășurarea percheziției, atâta timp cât nu există un temei legal prezentabil și valabil? Care este statutul persoanelor aflate în interiorul imobilului și cum se va proceda cu acestea? În plus, se ridică problema dacă obiectele sau documentele indicate în ordonanța procurorului mai pot fi descoperite, în condițiile în care între momentul inițierii procedurii și prezentarea efectivă a ordonanței pot surveni modificări esențiale ale situației faptice.

- O altă chestiune vizează temeinicia ordonanței emise de procurorul care nu se află la fața locului. Se pune întrebarea legitimă dacă acesta poate pătrunde suficient în esența circumstanțelor operative, pentru a justifica fundamentarea legală a ordonanței, mai ales în situațiile în care organul de urmărire penală intenționează să efectueze percheziția în afara competenței teritoriale.

În sprijinul acestor constatări, susținem opinia exprimată în doctrină potrivit căreia: *„Considerăm că, o dată ce această acțiune se efectuează exclusiv în baza ordonanței*

---

²⁷⁷ Art. 125 alin. (4) Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

*procurorului, se creează riscul de a fi afectat principiul operativității, iar probele necesare pentru soluționarea justă a cauzei penale ar putea fi de negăsit sau distruse*²⁷⁸.

- De asemenea, percheziția – în calitate de acțiune de căutare nemijlocită – poate fi tergiversată din cauza lipsei personalului calificat. În faza inițială, ofițerul de urmărire penală implică un anumit set de participanți, însă desfășurarea efectivă a percheziției impune, în unele cazuri, antrenarea altor participanți. Spre exemplu, potrivit legii, „*în scopul asigurării securității, organele de urmărire penală pot antrena subdiviziuni ale instituțiilor prevăzute la art. 56 alin. (1) sau alte instituții*”²⁷⁹. Această implicare suplimentară poate necesita timp și coordonare, fapt ce contravine caracterului urgent al măsurii.

Spre deosebire de percheziție, acțiunea de ridicare a documentelor și obiectelor nu implică desfășurarea unor acțiuni de căutare propriu-zise. Potrivit dispozițiilor legale, „*(1) Organul de urmărire penală, în baza unei ordonanțe motivate, este în drept să ridice obiectele sau documentele care au importanță pentru cauza penală dacă probele acumulate sau materialele activității speciale de investigații indică exact locul și persoana la care se află acestea. (2) Ridicarea documentelor ce conțin informații care constituie secret de stat, comercial, bancar se face numai cu autorizația judecătorului de instrucție*”²⁸⁰.

Ridicarea documentelor în cadrul unei investigații privind spălarea banilor presupune o serie de particularități procedurale și tactice, care impun un grad înalt de atenție și specializare, în special în ceea ce privește implicarea specialiștilor. Deși, la prima vedere, această acțiune procesuală poate părea simplă, subestimarea complexității sale poate compromite eficiența urmăririi penale, mai ales în cauzele ce vizează spălarea banilor. În acest context, chiar și în situațiile în care obiectul ridicării este clar definit, conexiunile subtile, frecvent disimulate, dintre numeroasele documente implicate în investigarea infracțiunii de spălare a banilor reclamă implicarea unui specialist. Acesta nu doar că sprijină organul de urmărire penală în procesul de selecție și de identificare a documentelor relevante, dar aduce și o dimensiune profesională esențială, capabilă să facă diferența între o investigație eficientă și una superficială.

Complexitatea relațiilor dintre documente poate depăși nivelul de pregătire al ofițerului de urmărire penală, care, în lipsa unor cunoștințe specifice, s-ar putea confrunta cu dificultăți în identificarea tuturor probelor relevante, necesare pentru dovedirea vinovăției sau nevinovăției

---

²⁷⁸ Gropa M. Reglementări procesuale penale privind acțiunile premergătoare și urmărirea penală în cazul infracțiunilor de criminalitate organizată. Teza de doctor. Chișinău: 2024, p.128

²⁷⁹ Art. 127 alin.(5) Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

²⁸⁰ Art. 126 Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

persoanei cercetate. În acest sens, avizul specialistului devine indispensabil pentru desfășurarea unui proces de ridicare complet, eficient și conform cerințelor legale.

De asemenea, implicarea unui specialist este cu atât mai importantă atunci când documentele ridicate conțin informații electronice sau sunt parte integrantă a unor sisteme informatice. Având în vedere că o parte considerabilă a tranzacțiilor suspecte de spălare de bani se desfășoară în mediul digital, specialistul în domeniul informatic poate contribui la extracția, analiza și interpretarea datelor electronice, completând astfel imaginea de ansamblu a activității infracționale, pe baza documentelor fizice și digitale.

Prin urmare, ridicarea documentelor în cadrul unei investigații de spălare a banilor nu reprezintă o simplă formalitate, ci un proces complex și sensibil, care necesită o abordare metodologică riguroasă, bazată pe colaborarea strânsă cu specialiști în domenii relevante. Aceștia pot asigura o evaluare obiectivă și o triere precisă a documentelor supuse ridicării, având în vedere conexiunile, structura și conținutul acestora, contribuind astfel în mod decisiv la clarificarea situației de fapt și la fundamentarea probatorie a cauzei penale.

3.4. Particularitățile tactice ale audierii diferitelor categorii de subiecți în cadrul investigării infracțiunii de spălare a banilor

În conformitate cu prevederile conceptuale ale științei procesual-penale și criminalistice, audierea constituie principalul mijloc procesual de obținere a declarațiilor, prin intermediul cărora sunt reflectate informații verbale cu relevanță probatorie în cadrul activității de investigare. În opinia noastră, problematica elaborării unui algoritm eficient al desfășurării audierii, precum și tacticile de obținere a unor declarații cu un înalt grad de informativitate, de depășire a tendințelor de furnizare a declarațiilor false, de eliminare a barierelor psihologice și de reconstituire a informațiilor uitate, au fost abordate în mod amplu în literatura de specialitate de către autori din domeniul dreptului procesual penal și criminalisticii. Totodată, aceste aspecte au fost analizate și în corelație cu statutul procesual al persoanei audiate, dat fiind că poziția procedurală determină specificul tacticilor aplicate – fie că este vorba despre inculpat, martor sau victimă²⁸¹.

Având în vedere că informația verbală deține o valoare probatorie esențială în investigarea majorității infracțiunilor, indiferent de natura sau gravitatea acestora, audierea se impune ca una dintre cele mai frecvente acțiuni de urmărire penală. În acest context, nici infracțiunea de spălare a banilor nu face excepție. Deși informațiile codificate în documente și acte financiar-contabile au o pondere substanțială în cadrul probatoriului, anumite segmente ale activității infracționale nu pot

---

²⁸¹ Белкин А.Р. Допрос специалиста как процессуальное действие // Теория и практика судебной экспертизы в современных условиях: Материалы Международ. научно-практич. конф. - М.: Изд-во «Проспект», 2007. - с. 97 - 99; Коновалов С.И., Моторин А.С. Допрос в уголовном судопроизводстве: проблемы соотношения процессуальных и тактических аспектов. Монография. Ростов-на-Дону: Изд-во ДЮИ, 2008.

fi surprinse în mod direct în documentația ridicată, ci se regăsesc în conștiința unor persoane-cheie, precum martori, victime sau, în mod firesc, făptuitori.

În consecință, audierea contribuie în mod esențial la completarea și contextualizarea probelor materiale, oferind ofițerului de urmărire penală posibilitatea de a reconstrui, pe baza declarațiilor, mecanismul infracțional, intenția subiectivă și relațiile dintre participanți, aspecte esențiale pentru stabilirea adevărului în cauzele penale privind spălarea banilor.

În cadrul investigării infracțiunii de spălare a banilor, audierea reprezintă, alături de examinarea documentelor, cea mai utilizată acțiune procesuală. Deși aceste cauze se remarcă printr-un caracter profund tehnic și prin prezența unor mijloace de probă documentare solide, proba testimonială continuă să joace un rol esențial în reconstituirea contextului faptelor, în stabilirea relațiilor între participanți și în clarificarea intenției subiective a acestora. Așa cum se afirmă și în doctrina de specialitate, „mărturia rămâne un instrument probator fundamental”²⁸², în ciuda progresului tehnologic și a creșterii ponderii documentelor electronice în cauzele penale.

Analiza practicii judiciare aferente cauzelor de spălare a banilor a demonstrat că audierea a fost efectuată în totalitatea dosarelor examinate (100%), depășind alte mijloace probatorii precum percheziția și ridicarea de obiecte (82,5%), expertiza judiciară (60%) sau interceptările comunicațiilor (30%). Această frecvență ridicată subliniază importanța interacțiunii directe cu subiecții procedurali, mai ales în condițiile în care infracțiunile de spălare a banilor implică structuri complexe, tranzacții succesive și relații disimulate între actori.

Din analiza spețelor s-au conturat mai multe categorii de persoane audiate, fiecare oferind un tip specific de informații relevante pentru lămurirea cauzei:

Inculpații – au fost audiați în toate cauzele analizate (100%), audierea acestora fiind considerată un moment indispensabil al procesului penal. Chiar și în situațiile în care aceștia au refuzat să furnizeze detalii, înregistrarea declarației și observarea reacțiilor comportamentale au constituit surse importante pentru formularea versiunilor de lucru.

Martorii, prezenți în 82,5% dintre cazuri, au provenit din categorii socio-profesionale diverse, reflectând complexitatea mecanismului de legalizare a fondurilor:

Reprezentanți ai băncilor și instituțiilor financiare – 40% din dosare. Aceștia au oferit date privind deschiderea conturilor, mișcarea fondurilor, activități neobișnuite sau relații contractuale suspecte.

---

²⁸² Gherasim Dumitru, Rusu Lucia. Forme și tehnici de audiere în cadrul cercetării judecătorești în procesul penal: reflecții de ordin teoretico-practic, pp. 204 [accesat 15.04.2025]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/204-211_4.pdf

Contabili și administratori de firme – 32,5%. În cele mai multe situații, aceste persoane au fost implicate direct sau indirect în gestionarea entităților economice utilizate pentru disimularea provenienței ilicite a bunurilor.

Notari publici – 15%. Aceștia au fost chemați pentru a clarifica circumstanțele în care au fost întocmite acte juridice precum contracte de vânzare-cumpărare, donații ori procuri notariale, ce serveau ca instrumente pentru disimularea originii bunurilor.

Colegii de muncă ai inculpaților – 17,5%. În mod deosebit în cazurile în care activitatea infracțională se desfășura sub acoperirea unor întreprinderi cu funcționare aparent legală, acești martori au contribuit la identificarea comportamentului, atribuțiilor și relațiilor profesionale ale bănușilor.

Rudele sau apropiații inculpaților – 20%. Aceștia au fost audiați în legătură cu proveniența bunurilor dobândite sau cu justificarea tranzacțiilor realizate în favoarea lor, în vederea excluderii unei eventuale complicități ori a folosirii identității acestora în scop de acoperire.

Experți tehnici și financiari – 12,5%. Aceștia au fost citați pentru a explica metodologiile utilizate în cadrul constatărilor tehnico-științifice, a susține concluziile expertizelor sau a oferi lămuriri asupra documentelor cu caracter specializat examinate în cauză.

Prin urmare, audierea se dovedește a fi un instrument indispensabil în reconstituirea faptelor și în consolidarea probatoriului, mai ales în cauzele caracterizate de un grad ridicat de sofisticare economică și financiară, cum sunt cele de spălare a banilor. Prezența și diversitatea categoriilor de persoane audiate reflectă nevoia de colectare a informațiilor complementare, care să permită corelarea și interpretarea probelor documentare într-un cadru logic și factual coerent.

Deși uneori contestată de apărare pe motivul presupusei sale subiectivități, audierea a jucat un rol esențial în consolidarea probatoriului în cauzele de spălare a banilor, contribuind semnificativ la reconstituirea traseului infracțional și la individualizarea răspunderii penale. Practica judiciară a demonstrat că audierea poate oferi elemente revelatoare, în special atunci când este coroborată cu alte mijloace de probă.

Astfel, audierea a fost determinantă, în primul rând, în confirmarea existenței unor relații între inculpați și entitățile economice implicate în procesul de legalizare a fondurilor. În aproximativ 60% dintre dosarele analizate, declarațiile martorilor au relevat legături indirecte, dar semnificative, între persoanele cercetate și societățile comerciale aparent autonome, dar în realitate controlate sau influențate de inculpați.

În al doilea rând, audierea a servit drept instrument eficient în verificarea autenticității și legitimității documentelor prezentate în cauza penală. În circa 45% dintre cazuri, declarațiile martorilor au confirmat, sau, dimpotrivă, au pus la îndoială, veridicitatea unor înscrisuri, contribuind la stabilirea valorii lor probatorii în contextul urmăririi penale.

Un alt aspect semnificativ a fost rolul audierii în dovedirea elementului subiectiv al infracțiunii. În jumătate dintre cauze (50%), atât declarațiile inculpaților, cât și cele ale martorilor, au fost invocate pentru a demonstra că persoanele cercetate aveau cunoștință de proveniența ilicită a fondurilor supuse legalizării. Aceste mărturii au fost utilizate de organele de urmărire penală pentru a susține intenția directă sau eventuală a inculpaților în comiterea infracțiunii.

Este relevant de menționat că, în anumite dosare (12,5% dintre cazuri), instanțele au identificat contradicții în declarațiile martorilor, pe care însă nu le-au exclus din corpul probator, ci le-au analizat critic și le-au utilizat pentru a contura contextul faptic și pentru a susține, indirect, versiunea acuzării. Această abordare reflectă principiul aprecierii libere a probelor și subliniază importanța interpretării integrative a ansamblului probatoriu, chiar și atunci când anumite declarații pot părea inițial neconcludente sau contradictorii. Prin urmare, audierea se menține o verigă esențială în procesul probator al infracțiunii de spălare a banilor, nu doar prin aportul său direct la stabilirea faptelor, ci și prin capacitatea de a conferi coerență celorlalte mijloace de probă, contribuind la fundamentarea unei soluții juste și echitabile.

Analiza conținutului declarațiilor obținute în urma audierilor desfășurate în cauzele de spălare a banilor evidențiază o serie de tipologii recurente ale comportamentului declarativ, atât din partea inculpaților, cât și a martorilor, cu relevanță probatorie semnificativă.

În aproximativ jumătate dintre cauzele analizate, inculpații au adoptat o poziție de negare categorică a implicării lor în activitățile infracționale cercetate. Această atitudine a fost susținută frecvent prin justificări de natură subiectivă, precum transferul formal al gestiunii unei afaceri către terți apropiați („prieteni” sau cunoștințe) ori pretinsa lipsă de control asupra conturilor bancare utilizate. Astfel de declarații, deși formulate în termeni defensivi, au fost adesea contrazise prin alte mijloace de probă, în special prin documentele financiar-contabile sau constatările expertizelor.

Pe de altă parte, un rol esențial l-au avut declarațiile martorilor cu statut profesional, în special funcționari ai instituțiilor bancare și contabili ai societăților implicate. Într-un număr semnificativ de cauze, acești martori au descris tranzacții atipice, caracterizate de lipsă de justificare economică, lipsă de coerență contractuală sau comportamente operaționale neconforme cu logica activității comerciale reale. Asemenea constatări, exprimate sub forma percepției profesionale a martorilor, au fost interpretate de instanțele de judecată drept indicii relevante ale unei conduite simulate, caracteristice tentativelor de disimulare a provenienței ilicite a fondurilor.

Un aspect aparte a fost reprezentat de declarațiile evazive oferite de martorii apropiați ai inculpaților, observate în aproximativ 25% dintre cauzele analizate. În aceste situații, martorii – de regulă membri ai familiei sau persoane din anturajul inculpaților – au furnizat relatări neclare, incomplete ori contradictorii, fapt care a sugerat intenția de a proteja persoanele cercetate. Chiar

și în lipsa unei acuzații de favorizare, instanțele au tratat cu prudență aceste declarații, analizându-le în contextul întregului probatoriu.

Prin urmare, conținutul declarațiilor obținute în cadrul audierilor reflectă nu doar poziționarea procesuală a persoanelor audiate, ci și strategie de apărare, gradul de cooperare și intenția de disimulare sau de clarificare a faptelor, toate aceste aspecte fiind esențiale în formularea concluziilor organului de urmărire penală și în aprecierea probelor de către instanța de judecată.

Cu toate acestea, simpla frecvență ridicată a audierilor nu garantează, în mod automat, un nivel corespunzător de eficiență probatorie. Experiența judiciară și analiza cazurilor complexe de spălare a banilor demonstrează că, în anumite situații, multitudinea de declarații poate conduce la o suprasaturare informațională, la apariția unor contradicții sau la diluarea relevanței probatoriului obținut. Astfel, numărul ridicat de persoane audiate într-un dosar nu echivalează întotdeauna cu un grad crescut de clarificare a faptelor, mai ales atunci când declarațiile nu sunt corelate cu alte mijloace de probă sau când nu sunt obținute prin aplicarea unor tactici adecvate profilului declarativ al fiecărui martor.

Deși literatura juridică de specialitate²⁸³ a abordat, într-o anumită măsură, aspectele privind desfășurarea audierilor în cauze de acest tip, considerăm că analiza tacticilor de obținere a declarațiilor în astfel de dosare necesită în continuare aprofundări și adaptări. În special, se resimte nevoia unei abordări nuanțate, care să țină cont de specificul fiecărei categorii de martori, de natura și rolul informației pe care aceștia o pot furniza, precum și de contextul în care această informație a fost acumulată.

În spețele analizate, martorii audiați provin din medii profesionale eterogene și oferă informații diferite atât ca volum, cât și ca valoare probatorie, ceea ce impune o selecție atentă a întrebărilor și o strategie tactică diferențiată. Printre aceștia se regăsesc: funcționari publici cu atribuții decizionale – precum judecători, notari sau alți reprezentanți ai instituțiilor publice – care pot furniza date privind recunoașterea sau transferul unor drepturi patrimoniale utilizate pentru legalizarea bunurilor obținute ilicit; angajați cu funcții auxiliare sau tehnice din structuri instituționale ori comerciale, ale căror observații pot surprinde aspecte colaterale, dar utile, ale mecanismului infracțional; reprezentanți ai sectorului economic – cum ar fi agenți imobiliari, angajați ai firmelor implicate în tranzacții sau furnizori de bunuri și servicii – care pot confirma desfășurarea unor operațiuni cu caracter simulat sau lipsit de justificare economică reală.

O categorie aparte o reprezintă martorii care, deși nu au fost implicați direct în activitățile infracționale, au asistat întâmplător la momente-cheie din desfășurarea infracțiunii predicat sau a

---

²⁸³ Славгородская О.А. Допрос свидетелей как источник информации при расследовании легализации (отмывания) денежных средств или иного имущества, приобретенных другими лицами преступным путем и лицом в результате совершения им преступления // Актуальные проблемы российского права. 2008. № 4 (9). - с. 362 - 368

procesului de disimulare a fondurilor. De asemenea, funcționarii organelor de aplicare a legii sau ai altor instituții publice, care au identificat semne ale spălării banilor în contextul investigării unor alte infracțiuni ori în momentul reținerii autorilor, aduc o contribuție importantă la reconstituirea traseului ilicit al fondurilor.

Această diversitate de subiecți implicați în procesul audierii presupune o adaptare continuă a metodelor de lucru ale organului de urmărire penală, care trebuie să manifeste flexibilitate în identificarea celor mai eficiente modalități de stimulare a cooperării, de validare a declarațiilor obținute și de integrare a acestora în ansamblul probator. În lipsa unei astfel de adaptări, audierea riscă să devină o simplă formalitate procedurală, lipsită de impact real în stabilirea adevărului judiciar. În concluzie, eficiența audierilor în cauzele de spălare a banilor nu trebuie evaluată cantitativ, ci în funcție de coerența, consistența și capacitatea de a completa, explica sau confirma celelalte elemente de probă, într-un proces de investigare riguros și orientat spre evidențierea tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii.

Subiecții audierii în cauzele penale privind spălarea banilor pot oferi informații esențiale în funcție de percepția lor directă asupra anumitor circumstanțe relevante pentru cauza penală. Specificul poziției acestor persoane derivă atât din natura contactelor avute cu protagoniștii activităților investigate, cât și din calitatea și sursa informațiilor deținute. În acest context, se conturează o serie de direcții generale de interes pentru audiere, utile în reconstrucția relațiilor și operațiunilor supuse cercetării.

Astfel, un prim aspect important îl constituie locul de muncă, funcția deținută și atribuțiile de serviciu ale persoanei audiate, cu accent pe eventualele legături directe sau indirecte cu faptele ce urmează a fi stabilite în cadrul urmăririi penale. De asemenea, este esențial a determina dacă persoana audiată cunoștea beneficiarii presupusei activități infracționale ori alte persoane implicate și, dacă da, natura relației dintre aceștia, condițiile în care s-au cunoscut, cine a inițiat contactul și în ce împrejurări i-au fost observate ori recunoscute trăsăturile fizice sau comportamentale.

În plus, audierea vizează obținerea de informații privind datele de identificare sau alte informații relevante despre persoanele de interes – fie din surse directe (declarații, documente prezentate), fie din surse indirecte (alți interlocutori sau observații personale). Este util să se stabilească dacă documentele prezentate de persoanele implicate aveau caracter oficial (de exemplu, acte de identitate, extrase financiar-contabile, procuri sau mandate de reprezentare).

Totodată, în cadrul audierii se va analiza detaliat contextul interacțiunilor: locul, perioada, durata și natura contactelor dintre martor și persoanele investigate, cine le-a inițiat, temele abordate în cadrul acestora și dacă au existat propuneri sau solicitări din partea interlocutorului care s-ar abate de la normele legale sau de la uzanțele comerciale. În situațiile în care discuțiile au vizat

mijloace financiare sau bunuri materiale, se vor documenta valoarea estimată, tipologia acestora (sume, monedă, obiecte), precum și orice caracteristici relevante.

Relevante sunt și reacțiile persoanei audiate în fața eventualelor propuneri sau presiuni – dacă a acceptat, a refuzat sau a ezitat, precum și motivațiile care au stat la baza deciziilor luate. Se vor consemna acțiunile concrete întreprinse de către fiecare parte în cursul discuțiilor sau negocierilor, rezultatul interacțiunilor (semnarea unui contract, încheierea unui acord, furnizarea unui serviciu sau alt tip de înțelegere) și dacă au existat discrepanțe între condițiile agreeate verbal și cele consfințite în documentele redactate ulterior.

Un alt aspect important privește procesul de întocmire a documentației: cine, unde și în ce mod a redactat actele – dacă au fost elaborate la fața locului, dacă au fost aduse deja semnate și ștampilate, sau dacă au existat obiecții privind conținutul lor. La fel de relevant este și modul în care s-a realizat plata între părți – momentul efectuării, sumele, instrumentele de plată utilizate, persoanele implicate și eventualele împrejurări suspecte în jurul tranzacției.

În continuare, trebuie stabilit dacă și în ce mod obligațiile asumate de părți au fost îndeplinite, dacă au existat conflicte sau neînțelegeri, care au fost cauzele acestora și modul de soluționare. Se va evalua dacă neexecutarea obligațiilor a fost determinată de deciziile uneia dintre părți și dacă aceste acțiuni au generat prejudicii semnificative, identificând natura și amploarea acestora, precum și dovezile care le susțin.

În final, este important de stabilit momentul și modalitatea în care s-au încheiat relațiile dintre părți – fie prin finalizarea contractului, fie prin intervenția unui eveniment exterior, ori prin retragerea uneia dintre ele. Toate aceste elemente contribuie la configurarea unei imagini detaliate asupra interacțiunilor sociale, profesionale sau economice în care se poate ascunde mecanismul disimulării provenienței ilicite a bunurilor, permițând o analiză pertinentă a gradului de implicare și a eventualei complicități a persoanei audiate.

O caracteristică aparte a audierii în cauzele penale privind spălarea banilor constă în participarea unor categorii de martori proveniți din cadrul autorităților publice, investite cu competența de a adopta decizii cu relevanță juridică majoră, decizii care influențează în mod direct regimul juridic al bunurilor supuse procesului de legalizare. În astfel de cazuri, complexitatea procedurală este amplificată de statutul special al acestor persoane, precum judecătorii, care, în calitatea lor de subiecți cu imunitate procesuală și autoritate instituțională, pot fi totodată chemați în calitate de martori într-un proces penal.

Această dualitate creează un cadru delicat și, uneori, conflictual, în care organul de urmărire penală trebuie să acționeze cu maximă prudență, dar și cu profesionalism tacticoinvestigativ. În practică, s-a constatat că audierea judecătorilor, chiar și atunci când este formal acceptată, se limitează adesea la o expunere generală, marcată de rezerve și de invocarea trecerii

timpului drept obstacol în reamintirea detaliilor esențiale. Astfel, elemente precum comportamentul participanților în ședință, dinamica prezentării probelor sau atmosfera deliberativă rămân neelucidate, diminuând astfel aportul probatoriu al declarației.

În plus, se poate constata o reținere din partea organului de urmărire penală în aplicarea unei metodologii de audiere mai riguroase, poate chiar dintr-o teamă implicită de a nu afecta percepția de neutralitate a instanței. Cu toate acestea, în măsura în care audierea acestor persoane este permisă de cadrul legal, aceasta trebuie să fie efectuată într-un mod profesionist, cu aplicarea unor tehnici tactice bine calibrate, care să permită stimularea memoriei, reconstituirea secvențelor relevante și clarificarea circumstanțelor-cheie.

Astfel, recomandăm ca audierea să fie precedată de o planificare tematică riguroasă, în care obiectul audierii să fie clar definit și delimitat în funcție de evenimentele esențiale ale cauzei. Utilizarea întrebărilor axate pe „teme” precise, în locul unei abordări generaliste, poate contribui la focalizarea discuției asupra unor episoade relevante și la sporirea calității informațiilor obținute. În cazurile în care este posibil, se recomandă și aplicarea metodei „prezentării probelor”, ca mijloc de facilitare a reactualizării memoriei și de stimulare a cooperării.

În absența acestor măsuri, audierea riscă să fie redusă la o simplă formalitate procedurală, generând declarații lapidare și neconcludente, al căror conținut poate fi oricum obținut prin consultarea procesului-verbal de ședință sau prin alte mijloace, cum ar fi perchezițiile. Aceasta compromite însă potențialul real al audierii ca instrument de obținere a informațiilor verbale autentice și veridice.

Problematika este relevantă și în cazul altor funcționari publici investiți cu prerogative decizionale, precum notarii, avocații sau alți reprezentanți ai autorităților statului. Deși acționează, în cele mai multe cazuri, cu bună-credință, aceștia pot întâmpina dificultăți în rememorarea completă a circumstanțelor în care au luat anumite decizii sau au întocmit documente de natură juridică, ceea ce reduce valoarea informativă a declarațiilor lor.

Pentru a depăși aceste limitări, este esențial ca organul de urmărire penală să valorifice activ instrumentele oferite de tactica criminalistică. Diverse tehnici psihologice de activare a memoriei – cum ar fi asocierea contextuală, stimularea senzorială sau evocarea secvențială – pot contribui la recuperarea unor informații aparent uitate, fără a afecta însă imparțialitatea sau a induce sugestii. Este important de subliniat că utilizarea întrebărilor sugestive, precum și prezentarea prematură a unor date obținute din alte surse, trebuie evitate, întrucât pot compromite autenticitatea răspunsurilor.

În etapa pregătirii audierii, se recomandă analizarea atentă a documentelor ridicate anterior în cadrul acțiunilor procedurale (percheziții, ridicări de înscrisuri etc.), care pot oferi indicii asupra contextului decizional în care a fost implicată persoana audiată. Pe baza acestor documente, pot fi

formulate întrebări suplimentare de clarificare, concretizare sau detaliere. În situațiile în care ședințele de judecată au fost înregistrate audio sau video, se impune ridicarea și examinarea suporturilor electronice relevante, nu doar pentru reconstituirea cronologiei evenimentelor, ci și pentru observarea comportamentului participanților, aspect esențial în corelarea datelor verbale cu cele nonverbale.

Prin urmare, eficiența audierii persoanelor aflate în funcții publice cu responsabilități juridice nu poate fi asigurată decât printr-o abordare tactică echilibrată, care combină rigoarea legală cu flexibilitatea criminalistică, urmărind obținerea de informații relevante, verificabile și utile pentru stabilirea adevărului în cauzele penale privind spălarea banilor.

Procesul de legalizare a fondurilor provenite din surse ilicite, ca finalitate firească și scop intrinsec al infracțiunii predicat, generează, în mod inevitabil, un ansamblu de urme, unele dintre acestea având un caracter „ideal”, adică nefiind materializate în mod direct, dar putând fi deduse prin corelarea logică a acțiunilor întreprinse. Aceste urme pot fi identificate încă din faza de pregătire a infracțiunii predicat, înaintea comiterii propriu-zise a acesteia, în cadrul acțiunilor care anticipează sau pregătesc introducerea în circuitul legal a banilor obținuți în mod ilegal. Așa cum s-a menționat anterior, între infracțiunea predicat și fapta de spălare a banilor există o relație de interdependență structurală, întrucât spălarea banilor constituie, în esență, o metodă de ascundere a originii infracționale a veniturilor obținute, iar urmele acestei activități pot fi reflectate inclusiv în comportamentul infracțional specific etapei inițiale a comiterii infracțiunii de bază.

Pentru a demonstra în mod convingător împrejurările ce țin de legalizarea sumelor de bani, este esențială analiza declarațiilor martorilor referitoare la circumstanțele infracțiunii predicat. În situația în care cercetarea faptelor generatoare de venituri ilicite a avut loc anterior inițierii dosarului penal privind spălarea banilor și s-a finalizat prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive, se impune, după anexarea la noul dosar a copiilor proceselor-verbale de audiere inițială, reluarea audierilor martorilor respectivi. Aceste audieri suplimentare trebuie să vizeze aspectele concrete pe care martorii le cunosc cu privire la momentul în care s-a realizat spălarea banilor și la modalitățile în care aceasta s-a manifestat.

Este important de menționat că, în etapa urmăririi penale privind infracțiunea predicat, reprezentantul organului de urmărire penală și-a orientat eforturile, în mod firesc, spre dovedirea elementelor constitutive ale acelei fapte, prioritizând alte aspecte probatorii decât cele vizând activitatea ulterioară de legalizare a banilor. Din acest motiv, o parte din circumstanțele relevante pentru cauza privind spălarea banilor pot să nu fi fost investigate în profunzime sau să nu fi fost suficient documentate la acel moment.

În majoritatea dosarelor analizate, victimele – fie persoane fizice, fie juridice – au suferit prejudicii ca urmare a comiterii infracțiunii predicat. În versiunea în care investigația penală

privește în mod cumulativ ambele categorii de infracțiuni (predicatul și spălarea banilor), ori vizează o pluralitate de acte infracționale care, într-un ansamblu complex, reflectă un mecanism structurat de obținere și legalizare a fondurilor, audierea victimei va urmări cu prioritate circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul. Totodată, în funcție de situația concretă, victima poate oferi detalii și despre metodele prin care autorii au încercat să mascheze originea fondurilor, mai ales în măsura în care aceasta a observat aspecte suspecte ce pot fi asociate spălării banilor.

Această interdependență între infracțiunea predicat și activitatea de legalizare a fondurilor explică de ce, uneori, elementele relevante pentru identificarea modalităților de spălare a banilor pot fi regăsite, parțial, chiar în declarațiile martorilor sau victimelor audiate în cadrul anchetei anterioare. Cu toate acestea, pentru a garanta o probă completă și adaptată scopului urmăririi penale prezente, este necesară reluarea audierilor cu un accent clar pe acele fapte și împrejurări care relevă procesul de transformare, disimulare și integrare în circuitul legal a bunurilor dobândite ilicit.

În continuarea analizei noastre privind tacticile audierii în cadrul cauzelor penale având ca obiect infracțiunea de spălare a banilor, este necesar să abordăm particularitățile tactice ale **audierii bănuțului sau învinuțului**²⁸⁴, având în vedere rolul esențial pe care această categorie procesuală îl joacă în clarificarea și reconstituirea faptelor.

Această acțiune procesuală este, în mod obișnuit, desfășurată în fazele ulterioare²⁸⁵ ale urmăririi penale, etapă în care organul de urmărire penală deține deja un minimum probatoriu rezonabil care susține implicarea concretă a persoanei audiate în comiterea infracțiunii²⁸⁶. Declanșarea acestei faze este, așadar, corelată cu acumularea unui ansamblu de probe ce justifică schimbarea statutului procesual al persoanei, precum și cu necesitatea de a avansa investigația spre identificarea motivelor, a intenției infracționale și a conexiunilor dintre participanți.

Această abordare corespunde concepției criminalistice moderne privind periodizarea urmăririi penale în etape funcționale distincte, fiecare caracterizată prin sarcini specifice²⁸⁷ și metode tactice adecvate. Deși nu ne propunem să dezvoltăm în detaliu cadrul teoretic al acestei periodizări²⁸⁸ – întrucât acesta aparține unui segment separat al doctrinei criminalistice –, este

---

²⁸⁴ PĂUN, Cătălin-Bogdan. Particularities of the hearing of the suspect/accused within the investigation of money laundering crimes. In: Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective, Ed. 6, 25 aprilie 2024, Chișinău. Chișinău: 2024, Ediția 6, pp. 557-564. ISSN 2587-4365. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/207722 [accesată: 09.02.2025].

²⁸⁵ Stancu Emilian. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a revizuită. București, 2015, p.465. Ruiu Marin. Criminalistică. Elemente de tactică criminalistică. București: Universul juridic, 2017, p.130. Duvac Constantin. Criminalistica. București: Editura Hamangiu, 2024, p.194.

²⁸⁶ Шурухнов Н.Г. Следственные действия последующего этапа расследования фальшивомонетничества: практическое значение и тактико-технологические основы // Российский следователь. 2014. № 5. - с. 13 – 17.

²⁸⁷ Возгрин И.А. Введение в криминалистику: история, основы теории, библиография. СПб., 2003 - с. 274.

²⁸⁸ Кардашевская М.В. К вопросу о периодизации расследования преступлений // Известия Тульского государственного университета. Экономические и юридические науки. 2013. Вып. № 1-2. - с. 24.

esențial să subliniem că în etapa ulterioară a investigației, accentul se mută pe consolidarea probatoriului și pe confruntarea persoanei învinuite cu faptele investigate.

Audierea bănuितului sau a învinuitului, indiferent de categoria infracțiunii, reprezintă una dintre cele mai frecvent aplicate acțiuni de urmărire penală. În cauzele ce privesc spălarea banilor, această activitate capătă o complexitate suplimentară, generată de caracterul tehnic al faptelor, de succesiunea etapelor infracționale și de disimularea relațiilor între subiecți. De aceea, tactica audierii trebuie adaptată în mod corespunzător, pentru a obține informații cât mai relevante și coerente.

Conform statutului procesual, bănuitul sau învinuitul are dreptul de a face declarații sau de a refuza să le facă²⁸⁹, fără ca acest lucru să fie interpretat în defavoarea sa. Cu toate acestea, chiar și în ipoteza în care persoana refuză să coopereze, organul de urmărire penală are obligația legală de a organiza procedura audierii, respectând toate garanțiile impuse de cadrul normativ.

Reglementările procesuale penale califică audierea acestei categorii procesuale drept o acțiune cu caracter imperativ, nu opțional, ceea ce reflectă preocuparea legiuitorului pentru asigurarea dreptului la apărare, dar și pentru protejarea legalității procesului penal. În acest sens, cadrul procedural oferă un cadru de echilibru între drepturile persoanei audiate și obligațiile organului de urmărire penală.

Aspectele tactice și metodologice ale audierii bănuितului au fost tratate pe larg în literatura de specialitate²⁹⁰. În cadrul prezentei cercetări, nu vom insista asupra dimensiunii teoretice generale a acestui subiect, ci vom contura direcții de aplicabilitate practică, relevante în contextul investigării infracțiunii de spălarea banilor. Ne propunem, astfel, să formulăm recomandări concrete privind optimizarea acestei acțiuni, prin adaptarea tacticii audierii la specificul fiecărei cauze, în vederea obținerii unor declarații care să contribuie efectiv la stabilirea adevărului.

Audierea bănuितului sau învinuitului în cauzele penale privind spălarea banilor presupune nu doar clarificarea propriei sale implicări în activitatea de legalizare a fondurilor, ci și stabilirea relației cu infracțiunea predicat, care a generat aceste venituri. În funcție de natura faptei inițiale, această audiere poate necesita aplicarea unor metode criminalistice distincte, specifice fiecărui tip de infracțiune. Totuși, întrucât analiza particularităților audierii raportate la fiecare infracțiune

---

²⁸⁹ Art. 103, 104 Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

²⁹⁰ Stancu Emilian. *Tratat de criminalistică*. Ediția a IV-a revizuită. București, 2015, 411-488;. Ruiu Marin. *Criminalistică. Elemente de tactică criminalistică*. București: Universul juridic, 2017, p.45-214. Duvac Constantin. *Criminalistica*. București: Editura Hamangiu, 2024, p.194-225; Elena Cazan, Daniela Matei, Radu Gavriș. *Tactica audierii în procesul penal : ghid de bune practici - Târgu Jiu : Măiastra, 2020; Гриненко А.В. Привлечение в качестве обвиняемого, предъявление обвинения и допрос обвиняемого: проблемы теории и практики // Уголовное судопроизводство: теория и практика. - М.: Юрайт, 2011. - С. 480-490*

predicat nu face obiectul prezentului demers, ne vom concentra asupra aspectelor ce privesc obținerea datelor relevante pentru stabilirea elementelor constitutive ale infracțiunii cercetate.

Astfel, audierea trebuie să fie direcționată spre elucidarea structurii și funcționării grupului infracțional implicat, cu identificarea formei de participare (grup criminal organizat sau organizație criminală), a rolurilor membrilor acestuia, a gradului de ierarhizare și a măsurilor de conspirare aplicate pentru protejarea activității. Se va urmări stabilirea momentului în care persoana audiată a aderat la grup, în ce condiții a fost atrasă, ce roluri a îndeplinit și care au fost sarcinile concrete primite din partea altor membri.

De asemenea, trebuie clarificat dacă ideea de spălare a banilor a aparținut unui membru anume, dacă audiatul are cunoștință despre persoanele implicate în comiterea infracțiunii prediate și cum se întrețin relațiile cu acestea – inclusiv dacă acestea prezintă caracter repetitiv ori organizat. Un aspect central îl constituie identificarea decidenților care au pus în aplicare metodele de legalizare, persoanele care au elaborat procedeele, au stabilit atribuțiile între complici și au asigurat coordonarea executării fiecărui episod infracțional.

Din perspectivă tactic-criminalistică, este esențială reconstrucția completă a mecanismului de spălare a banilor: natura tranzacțiilor, ordinea desfășurării acestora, subiecții economici implicați – fie persoane juridice, fie întreprinderi individuale – precum și funcția fiecărei operațiuni în atingerea scopului final de disimulare a originii fondurilor. În acest sens, se va cerceta criteriul de selecție a entităților participante, cine a stabilit contactele și cum au fost create relațiile de încredere cu angajații acestor entități.

Următorul punct de interes îl reprezintă conținutul fiecărei tranzacții – valoarea implicată, elementele constitutive, semnătura și atribuțiile persoanelor ce au semnat documentele aferente. Se va analiza cine pregătea actele justificative, cine le semna în numele conducerii entităților implicate (directori, contabili-șefi, juriști), unde erau păstrate ștampilele și documentele cu relevanță sporită, inclusiv cele ce atestă identitatea persoanelor interpușe sau existența organizațiilor fictive.

Totodată, trebuie documentată maniera în care fiecare parte implicată își îndeplinea obligațiile contractuale – dacă acestea erau respectate integral, parțial sau deloc, precum și motivele întâzierilor, refuzurilor ori nerespectării prevederilor convenite. În continuare, este necesar să se stabilească modalitatea de ținere a evidenței sumelor spălate, sistemul de distribuție a profitului în interiorul grupului și ce parte revenea efectiv persoanei audiate – inclusiv valoarea, momentul primirii și modul în care a fost utilizat acest profit.

Audierea trebuie să urmărească și evaluarea valorii totale a fondurilor legalizate prin aplicarea schemei infracționale, precum și circumstanțele în care activitatea criminală a fost

întreruptă: cine a fost responsabil de oprirea operațiunilor, unde și în ce context a avut loc acest fapt.

Prin urmare, o audiere eficientă a bănuțitului sau învinuitului, adaptată cauzelor privind spălarea banilor, nu se limitează la o simplă confruntare cu probele, ci presupune utilizarea unei metodologii criminalistice sofisticate, orientate spre reconstituirea logică și coerentă a întregului proces infracțional, de la conceperea până la implementarea și finalizarea sa.

Audierile bănuțitului sau învinuitului în cauzele penale privind spălarea banilor comportă o serie de particularități tactice, determinate de multiple variabile procesuale și situaționale. În primul rând, trebuie evidențiat faptul că desfășurarea audierii se poate produce în contextul unor scenarii intermediare distincte, care influențază în mod direct strategiile de intervenție ale organului de urmărire penală. Aceste scenarii includ:

- a) investigarea faptei de spălare a banilor în paralel cu urmărirea penală privind infracțiunea predicat;
- b) investigarea spălării banilor într-o cauză penală separată, dar cu anexarea materialelor din dosarul în care a fost cercetată infracțiunea predicat;
- c) investigarea într-o cauză separată, fără ca materialele referitoare la infracțiunea predicat să fi fost încă anexate la dosar, situație care poate apărea în cazul reținerii persoanei într-un alt loc sau moment decât cel al săvârșirii faptei inițiale.

Aceste variații determină diferențe semnificative în privința tacticii de audiere. Astfel, audierea poate fi direcționată fie asupra ambelor componente infracționale – predicatul și spălarea banilor – fie exclusiv asupra activităților de legalizare, în funcție de disponibilitatea și relevanța probelor existente la acel moment.

În al doilea rând, forma de manifestare a activității infracționale – individuală sau organizată – are un impact major asupra tacticii aplicate. Așa cum s-a evidențiat anterior, spălarea banilor, în majoritatea cazurilor, prezintă caracteristicile unei infracțiuni de grup, desfășurate implicit și în cadrul unor structuri criminale organizate. Această realitate impune aplicarea unor metode specifice de audiere, în acord cu recomandările formulate de specialiștii în domeniu, precum D. Ostavciuc, C. Rusnac Iu. Odagiu și Iu. Osipov, privind audierea persoanelor suspectate de apartenență la grupuri criminale organizate²⁹¹.

Un al treilea element determinant este poziția procesuală adoptată de bănuțit sau învinuit față de acuzațiile ce i se aduc. Atitudinea acestuia – fie de negare, minimalizare, cooperare

---

²⁹¹ Осипов Ю.Ю. Особенности тактики допроса участников организованных преступных групп // Теория и практика криминалистики и судебной экспертизы: Межвузовский сб. науч. статей. Вып. 11. Саратов, 2001. - с. 100 - 102 и др. Dinu Ostavciuc, Iurie Odagiu, Constantin Rusnac. Cercetarea infracțiunilor din materia crimei organizate: Ghid practic=Investigation of crimes in matters of organized crime: Practical Guide Chișinău: S.n., 2016 p.46 ISBN 978-9975-121-35-4.

selectivă sau recunoaștere integrală – influențează dinamica audierii și obligă organul de urmărire penală să-și adapteze permanent linia comportamentală, în vederea stabilirii unui contact psihologic eficient și, eventual, încurajării încheierii unui acord de cooperare sau a recunoașterii vinovăției.

Dacă în cauza penală privind spălarea banilor au fost anexate materialele unei cauze penale anterioare privind infracțiunea predicat, ofițerul de urmărire penală beneficiază de un fond informațional considerabil privind sursa fondurilor, contextul generării acestora, dar și despre persoanele implicate în obținerea lor. Acest lucru facilitează planificarea tacticii de audiere și permite o mai bună anticipare a reacțiilor persoanei audiate, precum și o calibrare mai precisă a întrebărilor și obiectivelor urmărite.

În situația în care bănuitul sau învinuitul nu a fost reținut pentru infracțiunea de spălare a banilor, dar este cercetat pentru infracțiunea predicat, etapa de pregătire a audierii trebuie să includă o analiză detaliată a materialelor obținute prin percheziții sau ridicări de înscrisuri din organizațiile care au avut legături directe sau indirecte cu acesta. De asemenea, trebuie studiate cu atenție datele primite ca răspuns la solicitările adresate instituțiilor publice sau private.

La elaborarea planului de audiere, este esențială selectarea riguroasă a probelor ce pot fi prezentate strategic în timpul discuției, cu respectarea principiilor procesuale referitoare la confidențialitate și echilibru tactic. Se recomandă ca bănuitul sau învinuitul să nu fie informat prematur despre conținutul probelor deținute, iar acolo unde este necesar, să se prevină accesul acestuia la anumite informații care i-ar putea permite să-și modifice poziția procesuală sau să formuleze explicații adaptate probelor existente.

Prin urmare, eficiența audierii în cauzele privind spălarea banilor depinde de o pregătire temeinică, de înțelegerea contextului probatoriu și procedural în care se desfășoară această acțiune, precum și de capacitatea ofițerului de urmărire penală de a adapta tehnicile tactice la particularitățile fiecărui caz în parte.

Deși problematica audierii bănuitului sau învinuitului a fost analizată pe larg în literatura de specialitate²⁹², anumite particularități ale desfășurării acestei acțiuni procesual-penale în condiții conflictuale impun o examinare suplimentară, mai ales în contextul investigării infracțiunii de spălare a banilor, caracterizată printr-o complexitate ridicată și un grad sporit de profesionalism infracțional.

Un prim element de ordin tactic ce necesită o abordare atentă este momentul inițierii audierii. În situațiile în care reținerea bănuitului survine în mod neașteptat, starea de tensiune

---

²⁹² Stancu Emilian. *Tratat de criminalistică*. Ediția a IV-a revizuită. București, 2015, 465-495;. Ruiu Marin. *Criminalistică. Elemente de tactică criminalistică*. București: Universul juridic, 2017, p.127-223. Duvac Constantin. *Criminalistica*. București: Editura Hamangiu, 2024, p.198-207; Elena Cazan, Daniela Matei, Radu Gavriș. *Tactica audierii în procesul penal : ghid de bune practici - Târgu Jiu : Măiastra*, 2020 p.17-47;

psihemoțională generată de această intervenție poate conduce, în mod natural, la o diminuare temporară a rezistenței acestuia față de autoritățile judiciare. În astfel de circumstanțe, organul de urmărire penală, evaluând manifestările exterioare ale stării psihice a persoanei reținute, trebuie să identifice momentul oportun pentru începerea audierii și să acționeze prompt, valorificând deschiderea temporară spre cooperare.

În alte situații, însă, poate fi oportună aplicarea unei strategii inverse – așa-numita „așteptare psihologică” – care constă în amânarea deliberată a audierii, în scopul amplificării disconfortului psihic al bănuțului și a inducerii convingerii că organul de urmărire penală deține un probatoriu solid, în timp ce poziția sa pasivă sau ostilă este percepută ca vulnerabilă. Această metodă se bazează pe un impact psihologic subtil, generând confuzie și diminuând capacitatea de reacție coerentă a celui reținut²⁹³.

În cazul infracțiunilor de spălare a banilor, elementul probator esențial este, de regulă, reprezentat de documente – bancare, contabile, contractuale etc. De aceea, tactica audierii trebuie să se sprijine pe utilizarea inteligentă a acestor documente. Este recomandată prezentarea succintă a conținutului și semnificației acestora, fără a permite persoanei audiate accesul complet sau prematur la aceste înscrisuri. Totuși, trebuie gestionat cu prudență riscul ca bănuțul, conștientizând existența acestor dovezi, să-și limiteze declarațiile la simpla recunoaștere a faptelor reflectate în documente, omisiunea intenționată a altor episoade relevante sau a complicității cu alte persoane.

În condițiile în care autorii infracțiunii sunt caracterizate printr-un grad ridicat de profesionalism, se impune recurgerea la tehnici avansate de tactică criminalistică, cum este gestionarea reflexivă a audierii²⁹⁴. Aceasta presupune nu doar formularea de concluzii pe baza informațiilor existente, ci și anticiparea reacțiilor și strategiilor de apărare ale persoanei audiate. Prin imitarea și contracararea potențialelor comportamente conflictuale ale acesteia, organul de urmărire penală își poate adapta discursul tactic și poate orienta interacțiunea în direcția dorită.

În acest context, două metode reflexive s-au dovedit eficiente. Prima constă în utilizarea progresivă a conținutului documentelor: se vor introduce în discuție, într-o primă fază, acele documente care contrazic în mod clar afirmațiile bănuțului sau învinuitului legate de anumite episoade, iar ulterior, pe baza reacțiilor obținute, se pot extinde întrebările către alte fapte pentru care nu există încă probe directe. A doua metodă valorifică necunoașterea de către bănuț sau învinuit a poziției complicilor săi. Având în vedere structura transnațională sau descentralizată a multor grupuri infracționale, această necunoaștere poate fi folosită în mod strategic pentru a crea

---

²⁹³ Drăgulean, Alexandru, Nestor, Sergiu. Coordonatele psihologice ale activității de urmărire penală în procesul de audiere a bănuțului, învinuitului, inculpatului. In: Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM: științe juridice, 2015, nr. XV(2), pp. 68-73

²⁹⁴ Osoianu Tudor et al. Tactica acțiunilor de urmărire penală. Chișinău, 2020, p.191

o stare de incertitudine și tensiune, prezentând o imagine de ansamblu care sugerează iminența prăbușirii întregii rețele criminale.

Din perspectivă criminalistică, pot fi utilizate o serie de procedee tactice, cum ar fi „menținerea în necunoștință de cauză”, „crearea unei stări de presiune logică” ori „convingerea asupra ineficienței poziției adoptate”²⁹⁵. Aceste tehnici nu implică în niciun caz presiuni fizice sau încălcarea drepturilor fundamentale, ci fac parte din categoria strategiilor investigative bazate pe dialog, raționament și modelare comportamentală.

Un procedeu tactic deosebit de valoros în această etapă este asociat cu comunicarea bănuiei rezonabile. În majoritatea cazurilor, audierea inițială este și prima interacțiune directă a bănuitului cu organul de urmărire penală. În acest cadru, se recomandă ca bănuiala să fie formulată într-un mod general, fără a dezvălui integral baza factuală. Această abordare generează premise favorabile pentru o audiere eficientă, în care, sub impactul tacticii aplicate, persoana audiată poate furniza informații care depășesc cadrul probator cunoscut, contribuind la elucidarea unor episoade necunoscute anterior sau la identificarea unor noi participanți.

Această metodă este cu atât mai relevantă în investigarea spălării banilor, întrucât, chiar și în urma unei activități operative riguroase, organul de urmărire penală dispune, de cele mai multe ori, doar de date fragmentare, incomplete și cu un grad relativ de certitudine.

Analiza practicii judiciare permite formularea concluziei că, în cadrul primei audieri a bănuitului, utilizarea întrebărilor formulate într-o manieră generală, în paralel cu solicitarea unor răspunsuri specifice și concrete, se dovedește a fi o tactică eficientă. Această abordare oferă ofițerului de urmărire penală posibilitatea de a disimula eventualele lacune informaționale existente la acel moment, proiectând asupra interlocutorului impresia unei cunoașteri detaliate a circumstanțelor cauzei. Astfel, se creează un dezechilibru psihologic favorabil desfășurării audierii, în care bănuitul este încurajat să ofere detalii relevante pentru a-și explica poziția.

Ulterior, în funcție de informațiile dobândite și de evoluția situației informațional-tactice, întrebările pot fi reformulate și clarificate treptat, permițând adaptarea continuă a tacticii de audiere. Această dinamică transformă audierea bănuitului într-o procedură euristică, în care fiecare nouă întrebare este condiționată și ghidată de răspunsurile anterioare, potrivit modelului metodologic conform căruia „căutarea ulterioară se modifică în funcție de informațiile obținute anterior”²⁹⁶.

Pe de altă parte, în acele cazuri în care ofițerul de urmărire penală dispune de un fond probatoriu solid și detaliat, întrebările adresate pot fi formulate cu un grad sporit de specificitate

---

²⁹⁵ Elena Cazan, Daniela Matei, Radu Gavriș. *Tactica audierii în procesul penal : ghid de bune practici* - Târgu Jiu : Măiastra, 2020 p.39-47;

²⁹⁶ Osoianu Tudor et. al. *Tactica acțiunilor de urmărire penală*. Chișinău, 2020, p.177

și profunzime, inclusiv cu un nivel ridicat de detaliere. Această strategie este orientată spre inducerea ideii că organul de urmărire penală cunoaște în mod exhaustiv faptele și mecanismul infracțional, ceea ce poate determina bănuitul să coopereze, să confirme unele date sau chiar să furnizeze informații suplimentare.

Un alt aspect important, care ține de organizarea tacticii audierii, vizează prezența apărătorului în cadrul acestei proceduri. Este esențial ca ofițerul de urmărire penală să manifeste atenție sporită față de poziția și conduita apărătorului. Din perspectiva atât procesuală, cât și tactico-criminalistică, este inacceptabil ca apărătorul să răspundă în locul bănuitului sau să intervină activ în desfășurarea dialogului între acesta și organul de urmărire penală. Declarațiile trebuie să fie formulate exclusiv de către persoana audiată, în mod conștient și autonom.

Rolul apărătorului, în această etapă procesuală, constă în oferirea de consultații juridice, într-o manieră confidențială, anterior audierii, iar în timpul desfășurării acesteia, intervențiile sale trebuie să se limiteze strict la oferirea unor îndrumări succinte și punctuale²⁹⁷. Orice altă formă de substituie a exprimării directe a bănuitului poate compromite nu doar autenticitatea declarațiilor, ci și eficiența tacticii de audiere, transformând această acțiune într-un demers formal lipsit de valoare probatorie reală.

Consultațiile juridice scurte oferite de apărător în cadrul audierii nu trebuie, sub nicio formă, să se transforme într-un „rol de *sufleur*”²⁹⁸, prin care acesta să furnizeze răspunsuri în locul bănuitului sau învinuitului ori să formuleze declarații în numele acestuia. Astfel de tentative de substituie a voinței procesuale a persoanei audiate trebuie consemnate expres în procesul-verbal de audiere, întrucât reprezintă forme de influențare nepermisă a desfășurării activității procesual-penale. Este esențial ca organul de urmărire penală să documenteze orice intervenție a apărătorului care depășește limitele consultării legale – inclusiv prin încercări de a răspunde la întrebări în locul clientului său – pentru a păstra integritatea actului procesual.

În contextul investigării infracțiunilor de spălare a banilor, poziționarea apărătorului în raport cu persoana audiată capătă o importanță tactică deosebită. Din acest motiv, apreciem că este justificat, atât din punct de vedere tactic, cât și procedural, ca apărătorul să fie plasat în afara câmpului vizual direct al bănuitului sau învinuitului în timpul desfășurării audierii. O asemenea măsură are rolul de a preveni orice formă de comunicare non-verbală – intenționată sau nu – între apărător și persoana audiată, comunicare care ar putea compromite autenticitatea și spontaneitatea declarațiilor.

---

²⁹⁷ Кибардин И.П. О некоторых аспектах противодействия защитника в ходе проведения допроса // Вестник Удмуртского университета. Вып. № 2-2/2014. - с. 226 - 228

²⁹⁸ Донской Д.Д. Функция уголовного преследования на этапе досудебного производства. Автореферат дисс. ... канд. юрид. наук. Ростов-на-Дону, 2005. - с. 8

Este bine cunoscut în literatura de specialitate faptul că, în contexte tensionate, persoanele audiate pot fi influențate prin gesturi, expresii faciale ori alte semnale subtile transmise de apărător²⁹⁹. Chiar și în lipsa unei intenții manifeste de influențare, astfel de manifestări pot altera comportamentul persoanei audiate și pot reduce semnificativ valoarea probatorie a declarațiilor oferite. În cauzele de spălare a banilor, unde recurgerea la formulări evazive sau construirea strategică a poziției procesuale sunt fenomene frecvent întâlnite, eliminarea oricărei surse de influență devine imperativă.

În acest sens, argumentul potrivit căruia o astfel de măsură ar reprezenta o restrângere a dreptului la apărare nu este întemeiat. Apărătorul nu este exclus din procedură, ci rămâne prezent și are acces auditiv integral la desfășurarea audierii. Prin urmare, drepturile sale procesuale rămân intacte. Scopul real al acestei măsuri este de a asigura un cadru investigativ corect, obiectiv și lipsit de interferențe subtile, ceea ce contribuie la protejarea atât a intereselor părților, cât și a legalității procesului penal.

Mai mult decât atât, această poziționare a apărătorului permite ofițerului de urmărire penală să își construiască strategia de audiere fără riscul alterării ritmului sau conținutului acesteia. Prin eliminarea surselor de influență vizuală, ofițerul poate observa cu mai multă acuratețe comportamentul bănuțului sau învinutului, reacțiile sale emoționale și verbale, precum și eventualele contradicții ori ezitări care pot indica aspecte nedeclarate anterior.

În contextul infracțiunilor care vizează spălarea banilor, astfel de detalii comportamentale pot avea o importanță decisivă în reconstituirea modului de operare și în stabilirea implicării fiecărui participant. Tactica propusă contribuie la crearea unui mediu controlat, în care autenticitatea declarațiilor este protejată, iar influențele externe sunt reduse la minimum.

Chiar dacă se poate susține că această măsură ar putea genera un anumit disconfort psihologic pentru persoana audiată, considerăm că această percepție este, în realitate, exagerată. Tensiunea asociată audierii provine în principal din natura procesului penal și nu din poziționarea fizică a apărătorului. Mai mult, prin eliminarea contactului vizual cu avocatul, presiunea resimțită de către bănuț sau învinuit poate fi chiar diminuată, facilitând exprimarea liberă și reducând influențele voluntare sau involuntare asupra conduitei procesuale.

În cadrul procesului penal, „în cazul în care există divergențe între declarațiile persoanelor audiate în aceeași cauză, se procedează la confruntarea acestor persoane, inclusiv cu cele ale căror declarații sânt defavorabile bănuțului, învinutului, dacă este necesar, pentru aflarea adevărului și înlăturarea divergențelor”³⁰⁰.

---

²⁹⁹ Osoianu Tudor et. al. Tactica acțiunilor de urmărire penală. Chișinău, 2020, p.175-176

³⁰⁰ Art. 113 alin. (1) Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat la 14.03.2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251, art. 699

Din perspectivă tactico-criminalistică, **confruntarea** este recunoscută drept o metodă specială de audiere, aplicabilă exclusiv în faza ulterioară a urmăririi penale. Ea se dispune în situațiile în care apar contradicții esențiale între depozițiile persoanelor deja audiate, indiferent de statutul lor procesual – bănuț, martor, persoană vătămata sau alt participant. Scopul confruntării nu este doar acela de a constata existența acestor neconcordanțe, ci și de a identifica cauzele acestora, fie că este vorba despre diferențe de percepție, erori de memorie, intenția de a ascunde adevărul sau chiar de a induce în eroare organele de urmărire penală.

În cadrul cauzelor penale privind spălarea banilor, confruntarea apare ca o acțiune procesuală subsidiară, aplicată în mod selectiv și în situații bine justificate. Deși acest gen de infracțiuni se sprijină în mod obișnuit pe probatoriu documentar, financiar-contabil și expertize de ordin tehnic, existența unor poziții contradictorii între participanți determină necesitatea aplicării confruntării pentru clarificarea aspectelor contestate și verificarea veridicității afirmațiilor.

Analiza statistică a practicii judiciare confirmă utilizarea limitată, dar esențială a confruntării în aceste cauze. Astfel, din numărul total de cauze analizate, doar în 22,5% a fost aplicată confruntarea. Această frecvență redusă reflectă caracterul specific al infracțiunii, dar nu diminuează importanța confruntării în acele cauze în care versiunea faptică a părților s-a dovedit incongruentă. În aceste situații, confruntarea a avut un rol de consolidare probatorie prin stimularea exprimării directe și neintermediate între părți.

Spre exemplu, în dosarele în care martorii au indicat existența unor întâlniri, tranzacții sau transferuri suspecte, iar inculpatul le-a negat, confruntarea a permis punerea în balanță a pozițiilor și verificarea consecvenței acestora în fața declarațiilor anterioare.

Din punct de vedere tactic, confruntarea are următoarele efecte demonstrate în cauzele analizate:

- a) în 77,7% dintre cazuri, aceasta a condus la confirmarea declarațiilor martorilor;
- b) în 44,4% a fost obținută o recunoaștere parțială sau indirectă a faptelor de către bănuț;
- c) în 33,3%, confruntarea a servit instanței pentru a aprecia veridicitatea mărturiilor contradictorii, alegând între versiuni în funcție de consistență și coerență.

Instanțele de judecată au apreciat această acțiune ca fiind eficientă mai ales în cazurile în care divergențele priveau:

- a) legătura inculpatului cu anumite entități economice implicate în legalizarea fondurilor;
- b) prezența sa la încheierea unor contracte de tranzacționare;
- c) manipularea efectivă a sumelor de bani obținute ilicit.

În anumite situații, confruntarea a fost chiar solicitată de către apărători, în special pentru a combate declarațiile martorilor colaboratori sau protejați, fapt ce subliniază caracterul bilateral al măsurii – aplicabilă atât în interesul acuzării, cât și al apărării.

Totodată, în niciuna dintre cauzele analizate instanța nu a respins confruntarea ca probă nepertinentă sau inutilă. Dimpotrivă, s-a accentuat valoarea acesteia în contextul coroborării cu celelalte mijloace de probă, fiind subliniat rolul ei subsidiar, dar decisiv, în lămurirea unor aspecte litigioase.

Printre cele mai frecvente categorii de participanți la confruntare, în cauzele de spălare a banilor, se remarcă:

- a) martor și bănuțit/învinuit (în 55,5%), când contradicțiile vizează fapte percepute de martor în mod direct, uneori chiar în prezența învinuitului;
- b) doi bănuțiti/învinuți (în 33,3%), atunci când se constată versiuni diferite privind modalitatea de comitere a faptei, atribuțiile fiecăruia și rolul altor participanți;
- c) doi martori (în 11,2%), care, deși au asistat la aceleași evenimente, oferă interpretări divergente asupra acestora.

Prin urmare, confruntarea, deși aplicată într-un procent mai redus în raport cu alte acțiuni procesuale, își păstrează relevanța în dosarele complexe, în special în cele de criminalitate economică și financiară organizată, unde stabilirea adevărului depinde adesea de confruntarea directă a pozițiilor contradictorii și de evaluarea reacțiilor comportamentale în timp real ale participanților.

Pentru desfășurarea confruntării sunt aplicabile procedee tactice specifice audierii. O condiție importantă este ca confruntarea să aibă loc într-un interval scurt de timp după stabilirea divergențelor în declarațiile persoanelor audiate anterior. Acest lucru este necesar pentru a preveni întâlnirea acestora și discutarea comună a declarațiilor date anterior, corectarea lor, inclusiv în urma influenței persoanelor interesate.

Legea procesual-penală nu legiferează o normă imperativă care să stabilească o ordine strictă în care se va da cuvântul fiecărui audiat, în timpul confruntării. În majoritatea cazurilor, ar trebui să li se ofere primilor cuvântul celor care, conform opiniei justificate a ofițerului de urmărire penală³⁰¹, oferă informații adevărate.

În același timp, în cazul în care este planificată o confruntare în care, pe de o parte, se află o persoană a cărei declarație este considerată falsă, iar pe de altă parte un angajat al unei instituții de stat (și în unele cazuri și un angajat al unei organizații comerciale sau alt tip de organizație), care, datorită calităților sale profesionale și psihologice, nivelului de competență, este capabil și pregătit să deconspire pe oponent într-un mod consecvent și convingător, atunci ar trebui să se aleagă o ordine inversă față de cea tradițională în confruntare. Adică, primul cuvânt ar trebui să îi fie dat persoanei ale cărei declarații trezesc suspiciuni, iar ulterior să i se ofere cuvântul celui care

---

³⁰¹ Osoianu Tudor et. al. Tactica acțiunilor de urmărire penală. Chișinău, 2020, p.204

îl va demasca. Această ordine este oportună, având în vedere că nu ar trebui să se creeze o situație în care persoana cu declarații dubioase, auzind declarații argumentate și adevărate, să se închidă în sine și să refuze să mai dea declarații.

O altă recomandare tactică, privitor la tactica efectuării confruntării, este utilizarea mai activă a documentelor la formularea întrebărilor de detaliere, de control sau de verificare. După ce ambii audiați au dat declarațiile, ofițerul de urmărire penală sau participanții sub controlul ofițerului de urmărire penală au dreptul să pună întrebări³⁰². Din păcate, practica arată că ofițerii de urmărire penală nu utilizează această oportunitate pe deplin, formulând un număr minim de întrebări, care de multe ori au un caracter formal.

3.5. Tactica prezentării spre recunoaștere la investigarea infracțiunii de spălare de bani

Această activitate se încadrează în categoria mijloacelor probatorii cu caracter demonstrativ, fiind orientată spre confirmarea veridicității celor relatate anterior în cadrul audierilor și spre consolidarea materialului probator acumulat.

Prezentarea spre recunoaștere, în accepțiunea CPP, este o acțiune procesuală reglementată expres prin articolele 116 și 117, fiind aplicabilă în privința persoanelor, obiectelor sau înscrisurilor. Potrivit art. 116 CPP, recunoașterea se efectuează cu respectarea unor rigori procedurale stricte: persoana care urmează să fie recunoscută trebuie să fie prezentată împreună cu cel puțin patru alte persoane asemănătoare ca aspect, iar cel ce urmează să recunoască este audiat în prealabil privind circumstanțele și semnele distinctive care permit identificarea. Similar, conform art. 117 CPP, obiectele prezentate spre recunoaștere trebuie să fie însoțite de cel puțin alte două obiecte omogene, iar persoana chemată pentru recunoaștere trebuie să justifice alegerea prin indicarea trăsăturilor identificatoare.

În cadrul cauzelor penale privind spălarea banilor, caracterizate de un grad ridicat de abstractizare a activității infracționale și de prevalența probelor de natură documentară și financiar-contabilă, prezentarea spre recunoaștere este utilizată cu o frecvență redusă, dar într-un mod strategic. Analiza practicii judiciare a relevat că această acțiune a fost aplicată în doar 20% dintre cazuri, ceea ce o plasează semnificativ sub nivelul altor mijloace procesuale: examinarea documentelor (92,5%), audierea (100%), percheziția și ridicarea de obiecte (82,5%), măsurile speciale de investigație (62,5%) și expertizele (60%). Această frecvență relativ redusă se explică prin natura predominant indirectă a activității infracționale în cazul spălării banilor, în care relațiile între participanți sunt disimulate, iar probele sunt în general de ordin material, informatic sau economic. Cu toate acestea, în cazurile în care identificarea concretă a unei persoane, a unui obiect

---

³⁰² Vasiliev A., Vinberg A. ș.a., *Criminalistica*, București: Editura Științifică, 1961, p. 345.

sau a unui înscris este necesară, prezentarea spre recunoaștere devine un instrument valoros de verificare și confirmare a probatoriului.

Obiectul acțiunii de prezentare spre recunoaștere, în cauzele analizate, a fost reprezentat de: persoane (50%), în special bănuți sau învinuți, fiind recunoscuți de martori; obiecte (25%), precum telefoane mobile, chei, dispozitive ori transport; documente (25%), incluzând contracte, facturi sau înscrisuri notariale, recunoscute pentru confirmarea originii sau autenticității.

În ceea ce privește locațiile de desfășurare, prezentarea spre recunoaștere s-a realizat: în 62,5% dintre cazuri, la sediile organelor de urmărire penală; în 25% în sediile firmelor implicate; în 12,5%, în penitenciare, în contextul recunoașterii diferite obiecte și documente.

Importanța probatorie a acestei acțiuni reiese din următoarele constatări empirice: în 87,5% dintre cazurile în care a fost efectuată, recunoașterea a confirmat datele declarative anterioare; în 62,5% din cazuri, aceasta a fost utilizată ca probă confirmativă, coroborată cu alte mijloace, precum documente, interceptări sau audierea martorilor; în 25% din cazuri, recunoașterea a condus la identificarea obiectului principal al infracțiunii; în 12,5%, recunoașterea unei persoane de către un martor a determinat continuarea urmăririi penale în privința altor noi bănuți.

Practica judiciară a subliniat constant valoarea metodologică a acestei măsuri. Instanțele au apreciat faptul că, în toate cazurile analizate, persoanele prezentate spre recunoaștere au fost însoțite de asistenți procedurali cu trăsături similare, iar procedura s-a desfășurat cu respectarea exigențelor legii procesuale penale, inclusiv documentarea fotografică obligatorie și evitarea contactului vizual direct cu persoana care urma să efectueze recunoașterea.

Totodată, instanțele nu au acceptat recunoașterea ca probă autonomă, insistând asupra obligativității coroborării cu alte mijloace de probă. În pofida unor obiecții ridicate de apărători, referitoare la presupuse influențări ale martorilor, instanțele au reținut că procedura s-a desfășurat în condiții de neutralitate și a fost lipsită de presiuni.

Prin urmare, deși utilizată cu o frecvență relativ scăzută în raport cu alte acțiuni procesuale, prezentarea spre recunoaștere joacă un rol esențial în structurarea probatoriului în cauzele de spălare a banilor, în special atunci când este necesară validarea identității persoanelor, a obiectelor implicate în mecanismul infracțional sau a documentelor ce susțin schema de legalizare. Aplicată în mod riguros și corect documentată, această măsură contribuie la clarificarea aspectelor esențiale ale cauzei și la stabilirea adevărului în procesul penal.

Condiția clasică ce justifică prezentarea unei persoane spre recunoaștere este existența unei imagini mintale anterioare, memorate de către persoana chemată să efectueze recunoașterea, în baza trăsăturilor exterioare – anatomice, funcționale, individuale și auxiliare. În general, sunt prezentate spre recunoaștere persoane mai puțin cunoscute, a căror identificare se bazează pe percepția directă și nu pe analiza conținutului documentelor furnizate de acestea. Prezentarea

persoanelor foarte cunoscute este o situație mai rar întâlnită, dar nu exclusă, fiind specifică în cauzele în care persoana ce urmează a fi recunoscută s-a prezentat anterior sub o altă identitate.

Având în vedere că organul de urmărire penală dispune de multiple instrumente pentru realizarea recunoașterii, este important de subliniat faptul că, în practică, se acordă prioritate prezentării pentru recunoaștere a persoanelor care nu au o notorietate ridicată în raport cu martorii. Aceste persoane sunt de regulă percepute în contextul unor activități specifice desfășurate de bănuțit sau învinuit, inclusiv în legătură cu acțiuni de suport ce vizează disimularea provenienței ilicite a fondurilor și conferirea unui caracter aparent legal deținerii, utilizării și administrării acestora.

În faza ulterioară a urmăririi penale, pot apărea situații intermediare în care, pe lângă existența unei imagini mintale conturate anterior, declarațiile martorilor relevă contradicții semnificative în raport cu cele ale bănuțitului sau învinuitului. Mai exact, în cadrul strategiei de apărare adoptate, persoana cercetată poate furniza declarații care diferă esențial de cele ale martorului sau ale altui participant la proces. În astfel de cazuri, dacă martorul a avut doar un contact scurt cu persoana respectivă și nu cunoaște cu certitudine numele sau alte date de identificare ale acesteia, dar afirmă că ar putea-o recunoaște vizual, se impune efectuarea prezentării spre recunoaștere.

În practică, unii ofițeri de urmărire penală pot percepe această situație ca pe o dilemă în alegerea acțiunii procesuale adecvate – prezentarea spre recunoaștere sau confruntarea. În opinia noastră, dacă martorul a avut contacte de durată cu bănuțitul ori învinuitul, cunoaște identitatea acestuia (nume, prenume) și nu există indicii că persoana cercetată s-a prezentat sub o identitate falsă, nu este necesară recunoașterea formală. Într-un asemenea caz, este suficientă aplicarea confruntării ca măsură procesuală pentru clarificarea divergențelor dintre declarații.

Totuși, este recomandabil ca, în situațiile în care una dintre persoanele audiate relatează faptul că își amintește o altă persoană doar în baza trăsăturilor fizice, ca urmare a unui contact scurt și lipsit de detalii concrete de identificare, să se procedeze mai întâi la prezentarea acesteia pentru recunoaștere. Această etapă are o valoare tactică importantă, întrucât permite obținerea unei confirmări vizuale a identității persoanei implicate, înainte de a interveni asupra contradicțiilor existente în declarații prin alte mijloace procesuale.

O asemenea abordare are meritul de a consolida structura probatorie a cauzei, prin înregistrarea unei forme directe de recunoaștere vizuală, care poate fi folosită ulterior ca reper obiectiv în verificarea și coroborarea afirmațiilor făcute de participanți. Astfel, prezentarea spre recunoaștere creează o bază factuală clară asupra identității persoanei, oferind cadrul necesar pentru o confruntare ulterioară între declarații.

Dimpotrivă, dacă în asemenea circumstanțe organul de urmărire penală se limitează doar la aplicarea confruntării, fără a fi realizată în prealabil o identificare formală, există riscul diminuării consistenței probatoriului. În acest caz, procedura s-ar sprijini exclusiv pe conținutul verbal al declarațiilor, lipsind elementul esențial de identificare directă – recunoașterea bazată pe imaginea mentală păstrată de persoana care a perceput vizual suspectul.

Prin urmare, în cauzele în care martorul sau o altă persoană procesuală nu poate indica date de identificare clare, dar afirmă că ar putea recunoaște persoana cu care a interacționat, prezentarea pentru recunoaștere trebuie să constituie o etapă procesuală premergătoare confruntării. Această secvență logică și tactică nu doar că asigură respectarea principiilor procesului echitabil, dar permite și consolidarea în mod progresiv a ansamblului probator, evitând eventualele lacune de natură să afecteze aprecierea judiciară a declarațiilor contradictorii.

3.6. Tactica cercetării la fața locului în cazul investigării infracțiunii de spălare de bani

„Cercetarea la fața locului este una dintre cele mai importante și frecvente acțiuni în care ofițerul de urmărire penală percepe direct diverse obiecte care sunt relevante pentru caz”³⁰³.

„Această activitate realizată iscusit în deplină consonanță cu recomandările criminalisticii și cu respectarea fermă a legii procesual penale prezintă un fundament suficient de solid în procesului probator”³⁰⁴.

„După cum se observă, cercetarea la fața locului este efectuată în scopul constatării faptelor infracțiunii, identificării urmelor și împrejurărilor în care a fost comisă fapta, precum și stabilirii legăturii acesteia cu persoanele implicate, stabilirea poziției și stării mijloacelor materiale de probă, stabilirea circumstanțelor în care s-a comis fapta criminală și alte împrejurări ce au importanță pentru justa soluționare a cauzei penale”³⁰⁵.

În contextul infracțiunilor de spălare a banilor, cercetarea la fața locului capătă valențe noi, adaptate la specificul criminalității financiare, care, deși aparent „imaterială”, implică adesea spații fizice în care sunt păstrate probe sau instrumente ale infracțiunii. Astfel, această acțiune procesuală devine relevantă pentru identificarea și documentarea elementelor materiale care susțin existența infracțiunii.

Conform datelor analizate, cercetarea la fața locului a fost efectuată în 35% dintre cauzele penale privind spălarea banilor. Deși procentul este mai redus comparativ cu alte acțiuni

---

³⁰³ LEVANDOVSCII, Nicolai, RUSNAC, Constantin. Cercetarea la fața locului în cazul omorului urmat de dezmembrarea cadavrelor umane. In: *Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM: științe juridice*, 2024, nr. 19, pp. 125. ISSN 1857-0976.

³⁰⁴ GOLUBENCO, Gheorghe, CHIOTICI, Dragoș-Mihai. Atribuțiile specialistului criminalist în etapa de cercetare propriu-zisă a locului faptei. In: *Studii Juridice Universitare*, 2020, nr. 1-2(49-50), pp. 89. ISSN 1857-4122.

³⁰⁵ OSTAVCIUC Dinu, ODAGIU Iurie. Tactica efectuării cercetării la fața locului. Ghid metodic pentru ofițerii de urmărire penală. Chișinău: Cartea Militară, 2020, p.4.

procesuale, aceasta rămâne o măsură semnificativă în cazurile în care există sedii de firme, locații suspecte de stocare sau manipulare de documente și obiecte.

Organul de urmărire penală a efectuat cercetarea la fața locului în diverse locații, cum ar fi sediile firmelor-paravan (57%), domiciliile inculpaților (28,5%), automobilele inculpaților (21,4%), anexe gospodărești și spații comerciale (14,2%) și birourile unor terți, precum notari sau contabili (7%). Aceste cercetări au avut ca scop identificarea și documentarea suporturilor fizice ale infracțiunii, confirmarea altor probe și stabilirea coerenței între spațiul analizat și activitatea economică declarată.

În timpul cercetărilor la fața locului, au fost documentate diverse aspecte, cum ar fi lipsa unor acte obligatorii pentru o activitate economică legală, prezența unor spații securizate, instalarea de camere de supraveghere internă și ambalaje de valori sau înscrisuri bancare. Aceste constatări au contribuit la consolidarea probatoriului și la extinderea anchetei în unele cazuri.

Prin urmare, cercetarea la fața locului, deși tradițional asociată cu infracțiuni de natură violentă sau patrimonială, își găsește aplicabilitatea și în investigarea infracțiunilor financiare, precum spălarea banilor. Prin adaptarea metodologiilor și tehnicilor specifice, această acțiune procesuală contribuie semnificativ la descoperirea și documentarea elementelor materiale ale infracțiunii, consolidând astfel probatoriul și facilitând stabilirea adevărului în procesul penal.

3.7. Particularitățile utilizării cunoștințelor specializate la investigarea infracțiunii de spălare de bani

Problema definirii și înțelegerii esenței categoriei „cunoștințelor specializate” rămâne un subiect de actualitate și dezbateri intense în doctrina criminalistică contemporană³⁰⁶. Această temă a generat, de-a lungul anilor, multiple opinii științifice, fiind constant supusă reinterpretărilor teoretice și aplicative³⁰⁷. Domeniul interogațiilor conceptuale include atât conturarea conținutului acestei categorii, cât și stabilirea granițelor care o separă de formele generale de cunoaștere, precum și identificarea criteriilor după care aceste cunoștințe pot fi mobilizate în cadrul procesului penal.

Întrebările abordate privesc, printre altele: definirea noțiunii de cunoștințe specializate; delimitarea lor de alte forme de informație nesistematizată ori empirică; raportul dintre diferitele forme prin care acestea pot fi valorificate în procesul penal; alegerea metodelor și domeniilor în

---

³⁰⁶ Телегина Т.Д. Использование специальных знаний в современной практике расследования преступлений: Монография. М.: Изд-во «Юрлитинформ», 2011;

³⁰⁷ PILAT ARTIOM. Expertiza judiciară în procesul penal Teză de doctor în drept Chișinău. 2022; CATARAGA Olga

Expertiza judiciara. Burești: Pro Universitaria, 2022; LUCHIN Lilian. Expertize criminalistice. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei ”Ștefan cel Mare”, 2024; GRAMESCU Ana Maria , BARBU Ana Maria Daniela. Expertiza judiciară mijloc de proba. Editura Matrixrom, 2020, p. 456

funcție de specificul cauzei; statutul expertizei judiciare ca principală formă de utilizare a cunoștințelor specializate; determinarea obiectului și limitelor întrebărilor care pot fi soluționate prin expertiză; precum și modul în care sunt evaluate și integrate concluziile expertului în ansamblul probatoriului.

Aceste dileme teoretice devin inevitabil relevante în procesul investigării infracțiunii de spălare a banilor, unde complexitatea faptelor impune recurgerea la domenii de cunoaștere din afara sferei juridice. În asemenea cazuri, aplicarea cunoștințelor specializate presupune o diversitate de forme și mijloace, reglementate procedural, dar alese și utilizate în funcție de circumstanțele particulare ale speței.

Procesul penal național prevede o pluralitate de forme prin care pot fi utilizate aceste cunoștințe: expertiza judiciară, constatarea tehnico-științifică, declarațiile expertului sau specialistului, precum și participarea nemijlocită a acestora în cadrul acțiunilor de urmărire penală – cum sunt perchezițiile, cercetarea la fața locului, ridicarea de obiecte și documente, examinarea mijloacelor de probă etc.

Această polivalență formală reflectă caracterul complex și interdisciplinar al investigației penale moderne, în care integrarea cunoștințelor specializate nu este doar recomandabilă, ci adesea indispensabilă pentru înțelegerea în profunzime a faptelor și pentru fundamentarea unei soluții legale, temeinice și echitabile.

Pe lângă formele procesuale consacrate, în practica investigativă sunt întâlnite și forme neprocesuale de utilizare a cunoștințelor specializate, care îndeplinesc, în anumite circumstanțe, un rol complementar în documentarea faptelor ilicite. Acestea includ:

- cercetări realizate de persoane competente în afara cadrului procesului penal – cum ar fi auditul, verificarea documentelor, inventarierea sau controlul economic –, acțiuni ce reprezintă forme de control sau supraveghere desfășurate de subiecți autorizați;
- activități de analiză efectuate de experți independenți, la solicitarea părților interesate, în vederea clarificării unor aspecte tehnico-specializate relevante pentru speța penală;
- sprijinul consultativ acordat de specialiști organelor de urmărire penală, manifestat prin explicarea conținutului unor documente cu terminologie tehnică, formularea întrebărilor pentru expertiză ori selectarea materialului necesar examinării.

Atât în doctrina juridică, cât și în aplicarea practică, se constată frecvente divergențe privind temeiurile ce justifică recurgerea la o anumită formă de cunoștințe specializate³⁰⁸, structura și valoarea documentelor elaborate de expert sau specialist, ori aprecierea și interpretarea

---

³⁰⁸ Александров А.С. Допрос эксперта и специалиста в ходе судебного следствия по уголовному делу // Уголовное судопроизводство. 2005. № 1. С. 42 - 44; Зажицкий В.И. Заключение и показания специалиста в системе доказательственного права // Российская юстиция. 2007. № 9. С. 56 - 58

concluziilor prezentate de aceștia. Aceste dificultăți, semnalate inclusiv de alți autori de specialitate³⁰⁹, reflectă complexitatea procesului de valorificare a expertizei în cadrul cercetărilor penale și sunt deosebit de vizibile în investigarea infracțiunilor de spălare a banilor.

Situația este agravată de mai mulți factori. Printre aceștia se numără lipsa unor specialiști cu înaltă calificare în domenii cheie – în special experți economiști angajați în cadrul structurilor MAI –, în condițiile în care aceștia ar trebui să cunoască în detaliu mecanismele economice complexe care funcționează în Republica Moldova. De asemenea, coliziunile legislative reprezintă o piedică suplimentară; spre exemplu, reglementările privind regimul documentelor contabile sau lipsa unei standardizări a instrumentelor de analiză financiară penală.

Mai mult decât atât, esența infracțiunii de spălare a banilor – care constă în disimularea urmelor infracțiunii predicat prin diverse metode de ascundere și falsificare – presupune în mod inevitabil apelul la cunoștințe specializate. Forma consacrată de valorificare a acestora, în cadrul procesului penal, rămâne expertiza judiciară.

Având în vedere dificultățile teoretice și practice legate de definirea, delimitarea și aplicarea cunoștințelor specializate în procesul penal, este necesar să ne referim în mod particular la una dintre cele mai frecvente forme de valorificare a acestora – constatarea tehnico-științifică și expertiza judiciară. În cauzele penale de spălare a banilor, aceste instrumente dobândesc o semnificație aparte, devenind adesea singurele metode viabile pentru clarificarea circuitului fondurilor și pentru stabilirea caracterului lor ilicit. Analiza jurisprudenței recente relevă rolul determinant al acestor proceduri în activitatea probatorie desfășurată de organele de urmărire penală și instanțele de judecată.

În cadrul procesului penal, expertizele judiciare și constatările tehnico-științifice reprezintă mijloace probatorii esențiale, mai ales în cauzele caracterizate printr-un grad ridicat de complexitate tehnică și economică, cum sunt cele privind spălarea banilor. Aceste proceduri oferă sprijin specializat organelor de urmărire penală și instanței de judecată în evaluarea obiectivă a informațiilor financiare, bancare, contabile ori informatice implicate.

Din totalul cauzelor analizate, în 60% dintre ele, a fost dispusă efectuarea unei constatări tehnico-științifice și/sau a unei expertize judiciare. Această frecvență confirmă caracterul important, dar selectiv, al expertizei judiciare – utilizată mai ales în spețele în care datele analizate sunt de natură tehnică și voluminoasă, depășind competențele directe ale organului de urmărire penală sau ale instanței.

Expertizele efectuate au vizat următoarele tipuri de probe:

---

³⁰⁹ PILAT Artiom. Expertiza judiciară în procesul penal Teză de doctor în drept Chișinău. 2022, p. 100-124.

Documente contabile și bancare – în 70,8% din cazuri; Scop: identificarea fluxurilor financiare, depistarea tranzacțiilor suspecte și verificarea coerenței dintre documentele prezentate și operațiunile economice declarate.

Documente cu suspiciuni de fals – în 33,3% din cazuri; Scop: determinarea autenticității semnăturilor, ștampilelor sau intervențiilor mecanice ori digitale.

Suporturi electronice (hard-diskuri, telefoane, laptopuri) – în 29,1% din dosare; Scop: extragerea și analiza conținutului electronic (mesaje, fișiere, aplicații, registre de tranzacții etc.).

Evaluarea bunurilor – în 12,5% din spețe; Scop: stabilirea valorii reale a obiectelor susceptibile de confiscare (autovehicule, imobile, sume în numerar etc.).

Expertize grafoscopice – în 8,3% dintre cazuri; Scop: atribuirea semnăturilor sau elementelor de scris unor autori identificați.

Analiza a arătat *tipologia expertizelor*: expertiză financiar-contabilă – 58,3%; expertiză criminalistică (privind falsuri) – 33,3%; expertiză informatică judiciară – 25%; expertiză tehnico-judiciară a obiectelor – 8,3%; constatări tehnico-științifice preliminare – 16,6%, aplicate de regulă în etapa incipientă a urmăririi penale pentru orientarea investigațiilor ulterioare.

Un element esențial al cercetării a constat în determinarea *contribuției expertizelor la stabilirea adevărului*. Astfel: în 79% dintre cauzele în care au fost efectuate, instanțele au considerat aceste mijloace de probă ca fiind decisive pentru clarificarea situației de fapt; în 66,6% dintre dosare, expertizele au confirmat existența unor tranzacții fictive, circulare ori fără substrat economic real; în 45,8% dintre cazuri, expertiza a demontat apărările formulate de inculpați, care pretindeau legalitatea provenienței fondurilor; în 29,1% din situații, concluziile expertului au stat la baza extinderii cercetărilor spre alte entități sau conturi.

Analiza a scos în evidență și *constatările relevante din practica instanțelor*. Astfel: instanțele au apreciat în mod constant valoarea acestor expertize ca fiind înaltă, remarcând caracterul lor obiectiv și metodologic riguros; în anumite cauze, au fost dispuse expertize în comisie, complexe, suplimentare sau repetate la cererea apărării, dar doar în 8,3% din cazuri acestea au condus la concluzii diferite; dificultăți notabile au fost semnalate în obținerea de expertize informatice, în special din cauza volumului de date analizat și a numărului limitat de specialiști în domeniu.

Așa cum s-a menționat anterior, modalitățile de legalizare a fondurilor ilicite implică, adesea, manipularea sau falsificarea unor documente – fie prin introducerea unei semnături executate în numele unui administrator fictiv al unei firme paravan, fie prin intermediul tehnologiei informatice, în scopul generării unor elemente de fals credibile.

Considerăm că, în cazurile în care apar indicii privind utilizarea unor entități comerciale fictive, înregistrate pe numele unor persoane interpușe care nu exercită un control real asupra

acestora, se impune analiza minuțioasă a unui volum important de documente. Acestea trebuie să reflecte nu doar activitatea economică propriu-zisă, ci și raporturile comerciale cu alți agenți economici. Într-un asemenea context, devine esențială detectarea semnelor de fals material și intelectual – aspecte ce pot fi stabilite prin expertize criminalistice specializate, precum grafoscopia și expertiza tehnică a documentelor. Acestea contribuie decisiv la verificarea autenticității actelor și la demontarea mecanismelor frauduloase folosite pentru a ascunde originea ilicită a fondurilor.

Un exemplu semnificativ privind dispunerea expertizei grafoscopice, solicitată în mod frecvent în cauzele penale de spălare a banilor, poate fi identificat în situațiile în care autoritățile competente investighează posibila implicare a unor persoane fictive în activități economice ilicite. Astfel, în ipoteza în care o entitate juridică este suspectată că ar fi fost utilizată pentru disimularea adevăraților beneficiari ai unor tranzacții financiare suspecte, organul de urmărire penală poate dispune efectuarea unei expertize grafoscopice asupra documentelor semnate în numele acestor persoane.

Particularitatea examinării tehnice a documentelor în cauzele de spălare a banilor constă în faptul că documentele care atestă tranzacții menite să ofere un caracter aparent legal veniturilor provenite din infracțiuni sunt, adesea, generate cu ajutorul tehnologiilor moderne – computere, imprimante, echipamente multifuncționale etc. În asemenea cazuri, documentul original poate fi scanat și ulterior modificat, cu precădere în ceea ce privește conținutul textual.

Expertiza criminalistică se adaptează în mod constant la progresele tehnologiei informației, oferind metode tot mai avansate de analiză a autenticității documentelor electronice. În acest sens, este relevantă observația conform căreia:

„Cercetătorii din domeniul au elaborat o metodă de identificare a ștampilelor falsificate în documentele electronice (obținute prin scanarea documentelor originale pe suport de hârtie), reproduse cu ajutorul programelor specializate pe calculator și al editorilor grafici. Fundamentată pe probabilitatea redusă a existenței în documentele scanate a «pixelilor adiacenți cu nuanță identică», această metodă permite detectarea modificărilor în imaginea documentelor în proporție de 90%, iar volumul informațiilor alterate, identificat în urma examinării, variază între 10% și 100%. Mai mult decât atât, chiar și în cazul unor modificări minore, această metodă permite concluzionarea faptului că documentul a fost supus unor alterări.»³¹⁰

În acest context, considerăm că, în investigarea infracțiunilor de spălare a banilor, se impune o utilizare mai frecventă și mai consecventă a expertizelor criminalistice aplicate asupra

---

³¹⁰ Зотов Павел. Использование компьютерных технологий для выявления подделок текста в электронных документах. În: Уголовное и Уголовно-Исполнительное Право. Криминалистика. [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: <https://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-kompyuternyh-tehnologiy-dlya-vyyavleniya-poddelok-teksta-v-elektronnyh-dokumentah/viewer> .

documentelor electronice. Această abordare ar putea contribui semnificativ la reconstituirea fidelă a modului de operare al autorilor, la stabilirea locului de creare a documentelor falsificate, precum și la identificarea cercului de persoane implicate în activitatea infracțională. Totodată, ar facilita clarificarea unor împrejurări esențiale ale comiterii infracțiunii, care altfel ar rămâne în afara ariei probatorii tradiționale.

Integrarea treptată a tehnologiei digitale în cadrul circuitului juridic și comercial impune, în mod firesc, o valorificare sporită a potențialului oferit de expertizele asupra sistemelor informatice și a tehnologiilor conexe³¹¹. Acestea, prin natura lor interdisciplinară, pot furniza date esențiale în stabilirea conexiunilor dintre echipamentele utilizate în cadrul unei organizații sau de către o anumită persoană și momentul ori circumstanțele producerii faptelor ilicite.

În opinia noastră, aceste constatări sunt deosebit de relevante întrucât, în primul rând, confirmă caracterul fictiv al înființării și funcționării anumitor entități juridice implicate în schemele infracționale de spălare a banilor. În al doilea rând, ele evidențiază faptul că aceste firme, deși aparent autonome, sunt în realitate controlate de aceleași persoane, care le utilizează în mod coordonat pentru atingerea unor scopuri ilicite. În al treilea rând, reflectă existența unor structuri comerciale special create pentru a desfășura tranzacții financiare repetitive, având ca finalitate disimularea originii ilicite a fondurilor și oferirea acestora a unei aparențe legale³¹².

Având în vedere complexitatea infracțiunii de spălare a banilor, considerăm necesară analiza particularităților tactice ale celor mai frecvent utilizate forme de expertiză economico-financiară: expertiza contabilă, expertiza economică și expertiza economico-inginerească. Potrivit opiniei specialiștilor în domeniu, „întrucât sunt părți componente ale aceluiași grup de expertiză, acestea sunt interdependente, obiectul de cercetare al cărora, adesea, este comun. Însă, acestea diferă prin obiectivele înaintate spre soluționare, metodele, tehnicile și procedeele aplicate în cadrul cercetărilor efectuate, precum și prin cunoștințele de specialitate necesare pentru soluționarea obiectivelor înaintate.”³¹³ În același context, se arată că „rapoartele acestor expertize sunt necesare pentru a fi utilizate în vederea aplicării sechestrului asupra produselor infracțiunii și a instrumentelor folosite.”³¹⁴

---

³¹¹ Ghidul ordonatorului expertizei judiciare. Chișinău, 2022, p.224. [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: https://cnej.gov.md/sites/default/files/ghidul_ordonatorului_de_expertize_judiciare_completat_web_cu_nr._13_si_14.pdf; Hotărâre Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Nomenclatorului expertizelor judiciare nr. 195 din 24-03-2017 În: Monitorul Oficial din 07-04-2017, nr. 109-118 art. 274.

³¹² What are the 3 stages of money laundering? [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: <https://complyadvantage.com/insights/3-stages-money-laundering/>

³¹³ Ghimp Ina Metodologia efectuării expertizelor economice. În: Revista științifico-practică ”Info-Med” , 2017, nr. 1(29), pp. 125. ISSN 1810-3936.

³¹⁴ Basic Manual on the Detection And Investigation of the Laundering of Crime Proceeds Using Virtual Currencies, UNODC, June 2014, p.229. <https://www.unodc.org/documents/middleeastandnorthafrica/money-laundering/FULL10-UNODCVirtualCurrencies-final.pdf.pdf>

Expertiza contabilă ocupă un loc central în investigarea infracțiunilor financiare, în special în cele de spălare a banilor. În literatura de specialitate, aceasta este definită ca „misiunea dată unui expert contabil de a controla registrele, situațiile financiare și actele justificative ale unui agent economic, cu scopul de a furniza părților interesate datele necesare sau de a prezenta justiției informațiile interesate pentru a se pronunța, în cunoștință de cauză, asupra unui proces sau a unei contestații de care a fost sesizată; o formă de cercetare științifică efectuată în vederea lămuririi modului, în care sunt reflectate în documente, evidența tehnic-operativă și contabilă anumite fapte, împrejurări, situații de natură economico-financiară.”³¹⁵ Obiectivul său principal constă în „studierea și verificarea corectitudinii reflectării în datele contabilității a cerințelor unice și a mecanismului de reglementare a contabilității și raportării financiare.”³¹⁶

Printre principalele sarcini ale expertizei contabile se numără: „constatarea înregistrărilor faptelor economice în evidența contabilă a întreprinderii și stabilirea corespunderii acestora cu actele normative în vigoare; determinarea corespunderii conținutului documentelor contabile cu regulile și prevederile actelor normative în vigoare; stabilirea sumelor încasate în numerar sau prin cont bancar de către persoanele fizice sau juridice și reflectarea acestora în contabilitate; verificarea plăților efectuate către furnizori atât prin casieria întreprinderii (în numerar), cât și prin contul bancar (viramente bancare); stabilirea neajunsului sau surplusului de bunuri materiale și mijloace bănești ale întreprinderii; stabilirea corespunderii actelor de inventariere a întreprinderii cu prevederile actelor normative în vigoare; confirmarea sau infirmarea datelor inventarierilor efectuate la întreprindere și verificarea corectitudinii reflectării în documentele contabilității a rezultatelor acestora; stabilirea valorii de bilanț a bunurilor materiale ale întreprinderii; stabilirea valorii uzurii/amortizării activelor întreprinderii; stabilirea valorii bunurilor materiale casate și a corectitudinii reflectării operațiunii de casare în evidența contabilă a întreprinderii; stabilirea veniturilor (pierderilor) și cheltuielilor întreprinderii și a modului de înregistrare și raportare a acestora; stabilirea circulației bunurilor materiale și financiare reflectate în contabilitate conform documentelor primare; stabilirea valorii pagubelor materiale cauzate întreprinderii, cu/fără stabilirea persoanei în gestiunea căreia se află bunurile; stabilirea corectitudinii reflectării în documentele contabile a intrărilor și eliberărilor bunurilor materiale și a mijloacelor bănești; stabilirea valorii tranzacțiilor, a decontărilor, a datoriilor apărute/existente între persoane juridice

---

³¹⁵ GRUMEZA, Dumitru. Expertiza contabilă judiciară în sprijinul contribuabililor. In: 25 de ani de reformă economică în Republica Moldova: prin inovare și competitivitate spre progres economic, 23-24 septembrie 2016, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2016, Vol.4, pp. 64-65. ISBN 978-9975-75-834-5.

³¹⁶ Hotărâre Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Nomenclatorului expertizelor judiciare nr. 195 din 24-03-2017 În: Monitorul Oficial din 07-04-2017, nr. 109-118 art. 274.

și fizice conform documentelor contabile și a datelor din evidența contabilă; alte probleme în domeniul disciplinei contabile, ce au tangență cu materialele cauzei”³¹⁷.

Toate aceste sarcini evidențiază caracterul complex, dar indispensabil, al expertizei contabile în cauzele privind spălarea banilor, oferind autorităților judiciare o bază științifică solidă pentru fundamentarea deciziilor procesuale și a măsurilor de confiscare extinsă.

Privitor la sarcinile expertizei contabile, autorii Iu. Odagiu și L. Luchin propun o clasificare riguroasă, structurată în trei categorii distincte, în funcție de scopul urmărit și de metodologia aplicată: „sarcini diagnostice – se referă la relevarea faptelor sau caracterelor de denaturare a datelor de evidență prin metode specifice de contabilitate, aprecierea mecanismului și caracterului lor; sarcini de identificare – se referă la identificarea înscrisurilor cu caracter de evidență, adică aprecierea coincidențelor sau diferențelor ale notițelor de maculator cu datele de evidență contabilă; sarcini de reconstituire – se referă la reconstituirea datelor care lipsesc sau sunt denaturate în formele de evidență, în baza unor date anterioare având legătură cu evidențele date.”³¹⁸

Această clasificare a sarcinilor nu este doar una teoretică, ci se reflectă în mod practic în întregul proces de desfășurare a expertizei contabile, care presupune examinarea minuțioasă a documentelor contabile în funcție de tipologia acestora. Astfel, în cadrul expertizei se analizează două mari categorii de documente, definite astfel: „*Generale*, care se referă la documentele contabile primare, centralizatoare, inclusiv: documente contabile primare; registre contabile; dări de seamă; evidența analitică; evidența sintetică; rapoarte financiare; actele de inventariere; contracte între întreprinderi și organizații; devize de cheltuieli; acte de îndeplinire a lucrărilor; altele, similare celor menționate; *Speciale*: acte de control și revizie; rapoarte de expertiză efectuate în alte domenii; materiale ale dosarului penal/civil referitoare la obiectul expertizei etc.; altele, similare celor menționate.”³¹⁹

Pe baza acestor documente, organul de urmărire penală formulează o listă de întrebări³²⁰ tehnico-juridice, care constituie fundamentul expertizei. Aceste întrebări, adaptate la specificul

---

³¹⁷ GRUMEZA, Dumitru. Expertiza contabilă judiciară în sprijinul contribuabililor. In: *25 de ani de reformă economică în Republica Moldova: prin inovare și competitivitate spre progres economic*, 23-24 septembrie 2016, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2016, Vol.4, pp. 65.; Ghidul ordonatorului expertizei judiciare. Chișinău, 2022, p.187. https://cnej.gov.md/sites/default/files/ghidul_ordonatorului_de_expertize_judiciare_completat_web_cu_nr_13

³¹⁸ Odagiu Iu., Luchin L. Expertize judiciare. Ghid practic. Academia „Ștefan cel Mare” a MAI. Chișinău: „Print-Caro” SRL, 2011, p.43. ISBN 978-9975-935-83-8

³¹⁹ RUSANOVSKI, Lidia, BODIU, Doina. Sarcinile expertizelor judiciare contabile în Republica Moldova și influența obiectelor de cercetare prezentate în cadrul expertizelor contabile. In: *Legea și Viața*, 2021, nr. 1(SVol.II), pp. 47; Ghidul ordonatorului expertizei judiciare. Chișinău, 2022, p.186. https://cnej.gov.md/sites/default/files/ghidul_ordonatorului_de_expertize_judiciare_completat_web_cu_nr_13

³²⁰ GURIN, Vasile. Problematika obiectivelor formulate la ordonarea expertizelor judiciare contabile. In: *Legea și Viața*, 2021, nr. 1(SVol.II), pp. 11-12; Ghidul ordonatorului expertizei judiciare. Chișinău, 2022, p.188. https://cnej.gov.md/sites/default/files/ghidul_ordonatorului_de_expertize_judiciare_completat_web_cu_nr_13

cauzei penale, au rolul de a obține concluzii obiective cu privire la aspecte esențiale ale conduitei economico-financiare investigate. În mod uzual, acestea vizează, fără a se limita la: stabilirea corectitudinii înregistrării operațiunilor privind valorile materiale și mijloacele bănești în evidența contabilă; verificarea conformității operațiunilor contabile cu normele legale aplicabile și, în situațiile de încălcare a acestora, indicarea expresă a dispozițiilor normative sau sub normative încălcate de persoanele responsabile ori de gestionarii bunurilor; determinarea cantității sau volumului anumitor categorii de bunuri și valori materiale implicate; constatarea factorilor generatori de dezechilibre contabile, cum ar fi lipsuri, surplusuri ori compensări eronate de stocuri; aprecierea corectitudinii concluziilor formulate în cadrul unor verificări contabile anterioare; evaluarea dimensiunii și structurii prejudiciului material cauzat, precum și identificarea persoanelor care, prin faptele sau omisiunile lor, se fac responsabile pentru producerea acestuia.

Prin urmare, expertiza contabilă se relevă ca un instrument probator deosebit de valoros în investigarea infracțiunilor de spălare a banilor, întrucât oferă nu doar o reconstrucție documentară a traseului fondurilor, ci și o interpretare specializată a comportamentului financiar al subiecților implicați în activitatea infracțională.

Expertiza economică. Expertiza economică reprezintă una dintre formele esențiale de valorificare a cunoștințelor specializate în cadrul cauzelor penale care vizează infracțiuni economico-financiare, în special cele legate de spălarea banilor. Scopul acestei categorii de expertiză constă în evaluarea complexă a relațiilor economice și financiare derulate de către subiecții activi ai infracțiunii, precum și în analiza modului de respectare a legislației fiscale și contabile în cadrul activității desfășurate. Astfel, expertiza economică are drept scop „cercetarea relațiilor economice și financiare dintre părțile aflate în litigiu, stabilește creanțele și datoriile, cercetează actele agentului economic în contrapondere cu actele administrative ale Serviciului Fiscal de Stat privind corectitudinea reflectării în declarații a impozitelor, altor plăți”³²¹.

Printre principalele obiective ale acestei expertize se regăsesc aspecte de ordin fiscal, patrimonial, financiar și operațional, care vizează identificarea neregulilor sau a mecanismelor frauduloase prin care se maschează proveniența ilicită a veniturilor. În acest sens, sarcinile expertizei economice includ: „stabilirea corectitudinii calculării impozitelor și taxelor achitate către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale, asigurărilor de sănătate și concordanța cu declarațiile depuse la instituțiile statului; stabilirea rezultatelor situațiilor financiare ale întreprinderii, analiza și verificarea acestora cu datele din evidența contabilă; stabilirea poziției și a performanței financiare, a lichidității, rentabilității și solvabilității întreprinderii; stabilirea venitului ratat al întreprinderii; determinarea și analiza evoluției veniturilor din vânzări pe o

---

³²¹ Hotărâre Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Nomenclatorului expertizelor judiciare nr. 195 din 24-03-2017 În: Monitorul Oficial din 07-04-2017, nr. 109-118 art. 274.

anumită perioadă de timp, stabilirea surselor principale de venituri; stabilirea poziției întreprinderii pe piața de desfacere și potențialul acesteia de a-și dezvolta activitatea pe piață; stabilirea mărimii, structurii și evoluției indicatorilor profitului (pierderii) întreprinderii pe o anumită perioadă de timp; determinarea componenței patrimoniului întreprinderii, aprecierea generală a mărimii evoluției activelor disponibile; stabilirea nivelului și a evoluției ratelor de rotație a activelor întreprinderii; stabilirea mărimii și structurii surselor proprii de finanțare a întreprinderii; stabilirea nivelului de achitare și a gradului de retragere a capitalului statutar; stabilirea modului de corelare a mărimii capitalului statutar cu valoarea activelor nete; stabilirea surselor de finanțare a întreprinderii; stabilirea capacității întreprinderii de a rambursa creditele contractate; stabilirea datoriei la creditele contractate de persoanele fizice și juridice, inclusiv a datoriilor la comisioane, dobânzi, dobânzi de întârziere, penalități ș.a.; stabilirea mărimii, componenței, structurii și a vitezei de rotație a creanțelor și datoriilor întreprinderii; analiza profitului la o acțiune și a ratei „preț/profit”; stabilirea modului și a cotelor ce revin părților la fuziunea, dizolvarea, divizarea întreprinderii; stabilirea mărimii dividendelor acționarilor sau asociaților întreprinderii; alte probleme în domeniul disciplinei economice ce au tangență cu materialele cauzei”³²².

Pentru realizarea acestor obiective, expertul utilizează un set complex de documente care reflectă activitatea financiară a entității economice investigate. Astfel, în cadrul expertizei economice, sunt analizate două mari categorii de documente. Prima categorie – documentele generale – include: „documente contabile primare; registre contabile; dări de seamă; evidența analitică; evidența sintetică; rapoarte financiare; actele de inventariere; contracte între întreprinderi și organizații; devize de cheltuieli; acte de îndeplinire a lucrărilor; documente financiare și datele economice; dosare de creditare; documente ale analizei de creditare; documente ale analizei dintre creditor și debitor; contracte de credit, gaj; statutul agentului economic; altele, similare celor menționate”³²³. Cea de-a doua categorie – documentele speciale – este reprezentată de: „actele de control și revizie; rapoartele de expertiză efectuate în alte domenii; materialele dosarului penal/civil referitoare la obiectul expertizei, etc.; altele, similare celor menționate”³²⁴.

Formularea întrebărilor de către organul de urmărire penală trebuie realizată cu maximă rigoare, având în vedere natura complexă a analizei economico-financiare. Întrebările adresate experților trebuie să reflecte clar sarcinile principale stabilite și să vizeze elementele relevante din perspectiva probatoriului, pentru a permite obținerea unor concluzii obiective și complete în raport

---

³²² Odagiu Iu., Luchin L. Expertize judiciare. Ghid practic. Academia „Ștefan cel Mare” a MAI. Chișinău: „Print-Caro” SRL, 2011, p.45. ISBN 978-9975-935-83-8; Ghidul ordonatorului expertizei judiciare. Chișinău, 2022, p.190. https://cej.gov.md/sites/default/files/ghidul_ordonatorului_de_expertize_judiciare_completat_web_cu_nr._13_

³²³ Ghidul ordonatorului expertizei judiciare. Chișinău, 2022, p.189-190. https://cej.gov.md/sites/default/files/ghidul_ordonatorului_de_expertize_judiciare_completat_web_cu_nr._13_

³²⁴ Ghidul ordonatorului expertizei judiciare. Chișinău, 2022, p.189-190. https://cej.gov.md/sites/default/files/ghidul_ordonatorului_de_expertize_judiciare_completat_web_cu_nr._13_

cu scopul cercetării. Doar astfel expertiza economică poate deveni un mijloc probator veritabil, capabil să sprijine eficient procesul de stabilire a adevărului în cauzele privind spălarea banilor.

Expertiza economico-ingenerească. Această expertiză constituie una dintre formele avansate de valorificare a cunoștințelor specializate în cadrul procesului penal, fiind aplicabilă în mod prioritar în cauzele cu caracter economico-financiar complex, inclusiv în investigarea infracțiunilor de spălare a banilor. Finalitatea acestei expertize constă în „expertizarea, analiza și diagnosticul economico-financiar al entității economice prin aplicarea diverselor metode și tehnici, cercetarea indicatorilor tehnico-economico-financiar în corelația și interdependența lor (indicatori ai rezultatelor economico-financiare, indicatorilor ai potențialului tehnico-economic, indicatori ai eficienței utilizării potențialului tehnico-economic și financiar activ, indicatorii gestiunii activelor, indicatorii rentabilității, lichidității și solvabilității) pe baza documentelor contabile de sinteză, și a altor date și informații furnizate de evidența economică și suportii ei materiali”³²⁵.

Având un caracter preponderent diagnostic³²⁶, această expertiză contribuie decisiv la descoperirea și interpretarea unor manifestări ilicite camuflate prin operațiuni comerciale fictive sau prin raportări contabile denaturate. Printre sarcinile principale ce pot fi atribuite expertului se numără: „stabilirea faptului și metodei denaturării datelor privind rezultatele de activitate a întreprinderii și a productivității muncii; identificarea abaterilor salariale în raport cu productivitatea și rezultatele muncii; determinarea contribuției forței de muncă la rezultatele activităților de producție, în conformitate cu care profitul net este distribuit între angajați; determinarea cotei de proprietate a unui participant la producție sau fondator în conformitate cu contribuția sa la capitalul autorizat al întreprinderii și produsul muncii echipei; stabilirea corectitudinii calculului salariilor (altor plăți salariale) pentru angajații întreprinderii; stabilirea corectitudinii distribuirii profiturilor întreprinderii; stabilirea cauzei apariției denaturărilor și a inexactităților din dările de seamă; stabilirea eficienței acțiunilor întreprinse de întreprindere pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și protejarea securității angajaților; stabilirea existenței inexactităților, erorilor, denaturărilor în situațiile financiare ale întreprinderii”³²⁷.

Pentru formularea concluziilor de expertiză, se recurge la analiza unui volum considerabil de documente, grupate în două categorii majore. Prima categorie – documente generale – include: „documente contabile primare; registre contabile; dări de seamă; evidența analitică; evidența sintetică; rapoarte financiare; contracte între întreprinderi și organizații; devize de cheltuieli; acte

---

³²⁵ Expertiza economico-ingenerească. Birou Individual de Expertiză Judiciară „GHIMP INA”. <https://www.expert-judiciar.com/>

³²⁶ Odagiu Iu., Luchin L. Expertize judiciare. Ghid practic. Academia „Ștefan cel Mare” a MAI. Chișinău: „Print-Caro” SRL, 2011, p.47. ISBN 978-9975-935-83-8

³²⁷ Ghidul ordonatorului expertizei judiciare. Chișinău, 2022, p.193. https://nej.gov.md/sites/default/files/ghidul_ordonatorului_de_expertize_judiciare_completat_web_cu_nr._13_

de îndeplinire a lucrărilor; documente financiare și datele economice; statutul agentului economic; normele de consum (perisabilitate); altele, similare celor menționate”³²⁸. A doua categorie – documente speciale – cuprinde: „condițiile de muncă pentru lucrători la producere; corectitudinea calculării salariului pentru angajații unei întreprinderi de producție; corectitudinea calculării efectului economic de la implementarea inovațiilor efectuate în sectorul de producere; condițiile de admitere a noilor angajați la întreprindere; statutul agentului economic; actele de îndeplinire a lucrărilor; rapoartele financiare; partajarea corectă a profitului întreprinderii; altele, similare celor menționat”³²⁹.

Pentru a valorifica potențialul probator al acestei forme de expertiză, organul de urmărire penală trebuie să formuleze întrebări clare, adaptate circumstanțelor specifice ale cauzei investigate. Aceste întrebări trebuie să vizeze analiza detaliată a performanței economice, stabilirea factorilor ce au generat distorsiuni financiare, precum și identificarea surselor de finanțare suspecte sau a metodelor de disimulare a provenienței fondurilor.

În concluzie, expertiza economico-ingenerească poate contribui esențial la stabilirea adevărului în cauzele penale privind spălarea banilor, oferind nu doar explicații tehnice asupra documentelor financiar-contabile, ci și indicii clare privind mecanismul fraudulos prin care veniturile ilicite sunt inserate în circuitul legal. De aceea, considerăm că utilizarea acestei expertize trebuie să devină o practică constantă în strategiile investigative, în special atunci când sunt implicate activități economice simulate sau când proveniența fondurilor nu poate fi dovedită exclusiv prin alte mijloace probatorii.

3.8. Măsurile speciale de investigații și investigațiile financiare paralele dispuse și efectuate în cazul investigării infracțiunii de spălare de bani

Măsurile speciale de investigații s-au impus în doctrina și practica juridică modernă ca instrumente fundamentale în lupta împotriva criminalității organizate și a infracțiunilor grave. În opinia lui Boris Glăvan, „activitatea specială de investigații, din care măsurile speciale fac parte integrantă, constituie un gen complex destinat protecției valorilor fundamentale ale statului de drept, fiind indispensabilă în realizarea scopurilor de prevenire și combatere a criminalității”³³⁰. Totodată, Glăvan subliniază faptul că „măsurile speciale de investigații sunt caracterizate de un regim juridic riguros și un grad ridicat de confidențialitate, fiind desfășurate doar în baza unei autorizări stricte”³³¹.

---

³²⁸ *Ibidem* p.192-193.

³²⁹ *Ibidem* p.192-193.

³³⁰ GLĂVAN Boris, Abordări conceptuale privind activitatea specială de investigații în condițiile statului de drept. Teză de doctor habilitat în drept. Chișinău, 2024 p.73

³³¹ *Ibidem*, p.167.

În același sens, Ilie Botnari evidențiază că „măsurile speciale de investigație presupun aplicarea unor metode operative distincte și utilizarea unor mijloace tehnico-științifice menite să asigure obținerea unor informații relevante pentru investigarea faptelor penale”³³². De asemenea, autorul remarcă necesitatea strictă a respectării drepturilor fundamentale ale persoanelor vizate de aceste măsuri, accentuând importanța controlului juridic asupra desfășurării lor³³³. Astfel, în viziunea ambilor autori, măsurile speciale de investigații constituie nu doar mijloace tehnice de obținere a informațiilor, ci și veritabile garanții ale echilibrului între eficiența investigațiilor și protecția drepturilor omului.

Măsurile speciale de investigație constituie un instrument indispensabil în procesul de investigare a infracțiunii de spălare a banilor, având un rol esențial în documentarea activităților ilicite ascunse sub forma unor aparente tranzacții legitime. Prin natura lor, aceste măsuri sunt caracterizate de un înalt grad de confidențialitate și sunt desfășurate în condiții de strictă autorizare, aspect care limitează în mod firesc accesul public la detaliile privind metodologia de aplicare. Cu toate acestea, analiza jurisprudenței relevă un set de constante și practici recurente care permit formularea unor concluzii privind incidența, eficiența și valoarea probatorie a acestor activități procesuale în cadrul dosarelor de spălare a banilor.

Examinarea practicii judiciare a evidențiat faptul că în peste jumătate dintre acestea – mai exact în 62,5% – au fost autorizate una sau mai multe măsuri speciale de investigație. Aplicarea acestor metode s-a realizat, fie cu autorizarea instanței de judecată, fie cu autorizarea procurorului, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală. Acest procent reflectă o utilizare moderată, dar strategică, a acestor instrumente, în contextul unor cauze ce implică infracțiuni financiare complexe și o rețea extinsă de participanți.

Cele mai frecvente tipuri de măsuri speciale întâlnite în dosarele analizate includ interceptarea și înregistrarea comunicațiilor, supravegherea tehnică, monitorizarea tranzacțiilor bancare, precum și colectarea de informații de la furnizorii de servicii electronice. Interceptările au fost aplicate în 40% dintre cazuri și au vizat în special convorbirile telefonice purtate între bănuți sau învinuți și alți actori relevanți din rețea, contribuind la demonstrarea elementului intențional și a conștientizării provenienței ilicite a fondurilor. Monitorizarea financiară a fost identificată în 35% dintre cauze, oferind informații cruciale privind traseul banilor, conturile folosite și corelația dintre tranzacțiile efectuate și activitățile declarate. Supravegherea tehnică, prezentă în 27,5% dintre dosare, a permis documentarea unor acțiuni conspirative în spații închise,

---

³³² BOTNARI Ilie Temeiurile și condițiile de efectuare a măsurilor speciale de investigații, Rezumat teză de doctor. Chișinău, 2022, p.4

³³³ *Ibidem*, p.4

iar accesul la date electronice s-a realizat în 20% din cauze, mai ales în contextul utilizării platformelor digitale de transfer.

Pe lângă aceste măsuri cu aplicabilitate frecventă, au fost identificate și acțiuni mai rare, precum urmărirea vizuală, investigațiile sub acoperire sau reținerea trimiterilor poștale, reflectând complexitatea și adaptabilitatea urmăririi penale în funcție de specificul fiecărui caz. Teritoriile de aplicare ale acestor măsuri au variat: de la spații rezidențiale, unde s-au desfășurat interceptări și supravegheri, până la birouri comerciale, vehicule și instituții bancare, inclusiv mediul online, în care au fost urmărite activitățile electronice ale bănușilor sau învinușilor.

Valoarea probatorie a mijloacelor obținute prin MSI s-a dovedit a fi deosebit de semnificativă. În 72% din cazurile în care acestea au fost aplicate, probele obținute au fost decisive pentru demonstrarea intenției infracționale și pentru stabilirea modului de operare. În aproape jumătate din dosare, datele furnizate de MSI au fost coroborate cu alte probe, contribuind la consolidarea unui cadru probatoriu coerent și robust. Într-o proporție importantă, aplicarea MSI a dus la identificarea altor participanți sau entități implicate indirect, extinzând aria anchetei dincolo de datele inițiale.

Din aceste considerente, se poate concluziona că măsurile speciale de investigație constituie nu doar un instrument în documentarea cazurilor de spălare de bani, ci un mijloc central în abordarea acestor infracțiuni. Utilizarea lor trebuie consolidată și diversificată, în special în contextul globalizării circuitului financiar și al creșterii utilizării tehnologiilor digitale în mecanismele de disimulare. Este recomandabil ca urmărirea penală să vizeze structuri infracționale organizate să includă, pe lângă metodele consacrate, și forme avansate de investigație sub acoperire, achiziție de control sau livrări supravegheate. De asemenea, se impune întărirea cadrului de protecție a surselor și a ofițerilor implicați în astfel de activități, asigurând astfel continuitatea și eficiența metodelor investigative într-un domeniu în care disimularea este regula, iar transparența, excepția.

Investigațiile financiare paralele. „În contextul intensificării activităților infracționale generatoare de venituri ilicite, investigațiile financiare paralele s-au afirmat ca un instrument indispensabil în cadrul procesului penal modern. Acestea reprezintă o reacție adaptativă a sistemelor de drept la noile realități sociale, economice și tehnologice, fiind o consecință directă a necesității de a combate fenomenul criminalității organizate și economice, în special prin atingerea scopului suprem al infractorilor: acumularea de bunuri și fonduri”³³⁴. „Investigațiile financiare paralele implică desfășurarea concomitentă a acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale

---

³³⁴ Procuratura Generală a Republicii Moldova. GHID privind efectuarea investigațiilor financiare paralele, p.4-5. [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: https://moldova.iom.int/sites/g/files/tmzbdl1626/files/documents/ghid_investigatii_financiare_ro_final_0.pdf

de investigații, axate pe urmărirea patrimoniului dobândit ilicit și pe documentarea fluxurilor financiare suspecte, având în vedere atât infractorii direcți, cât și beneficiarii efectivi ai bunurilor³³⁵. Necesitatea adoptării acestui tip de investigație derivă și din evoluțiile internaționale, fiind impusă de recomandările organismelor precum FATF și prin transpunerea unor convenții internaționale fundamentale ratificate de Republica Moldova. Prin urmare, investigarea patrimoniului devine o prioritate nu doar pentru sancționarea făptuitorilor, ci mai ales pentru recuperarea produsului infracțional și diminuarea resurselor financiare care alimentează alte acte criminale³³⁶.

În investigarea infracțiunii de spălare a banilor, care presupune disimularea originii ilicite a fondurilor prin intermediul unor tranzacții sau structuri economice aparent legale, recurgerea la investigațiile financiare paralele s-a impus în mod firesc drept una dintre cele mai eficiente metode de urmărire penală orientate spre identificarea patrimoniului dobândit în mod ilicit. Acest tip de investigație, spre deosebire de urmărirea penală clasică centrată pe stabilirea faptei și a făptuitorului, are ca finalitate descoperirea și analiza circuitului real al fondurilor, precum și identificarea bunurilor care pot face obiectul sechestrului sau confiscării.

Datele extrase din practica judiciară relevă că, în 47,5% dintre cauzele penale analizate au fost efectuate investigații financiare paralele, ceea ce reflectă o tendință solidă de integrare a acestor metode în strategia de urmărire penală, în special în dosarele de o anumită complexitate probatorie. Prin comparație, examinarea documentelor apare ca acțiunea cu cea mai mare frecvență (92,5%), urmată de audiere (100%), percheziție și ridicarea de obiecte (82,5%), măsuri speciale de investigație (62,5%) și expertize (60%). Aceste cifre indică o ierarhie firească a acțiunilor investigative, dar și o pondere tot mai importantă a celor financiare, în raport cu noile realități infracționale.

În aproape trei sferturi din cazurile în care au fost aplicate, investigațiile financiare paralele au contribuit la identificarea unor bunuri care depășeau în mod clar veniturile licite ale persoanei investigate (73,6%). De asemenea, în 63,1% dintre cauze, a fost stabilită o corelație între conturile bancare și activitatea infracțională desfășurată, iar în 52,6% dintre cazuri, ofițerii de urmărire penală au documentat bunuri deținute prin intermediul unor persoane interpușe – cum ar fi soți, rude sau asociați –, demonstrând astfel caracterul disimulat al deținerii acestora. Este esențial de remarcat faptul că, în 68,4% dintre dosarele respective, rezultatele acestor investigații au servit

---

³³⁵ MIRCOS, Adrian, RUSSU, Sergiu. Investigațiile financiare paralele – proces indispensabil la investigarea și contracararea infracțiunilor generatoare de venituri ilicite. In: *Revista Procuraturii Republicii Moldova*, 2019, nr. 2, pp. 36-38. ISSN 2587-3601.

³³⁶ Investigațiile financiare paralele și rolul lor în procesul de recuperare a bunurilor infracționale. [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: <https://www.cna.md/libview.php?l=ro&idc=222&id=4475&t=/ARBI/Comunicate-de-presa/INTERVIU-VIDEO-Investigatiile-financiare-paralele-i-rolul-lor-in-procesul-de-recuperare-a-bunurilor-infracționale>

drept fundament juridic pentru aplicarea măsurilor asigurătorii, în special sechestrul și confiscarea extinsă.

Instrumentele utilizate în cadrul acestor investigații au fost variate, dar convergente din punct de vedere probator. În toate cauzele în care s-au desfășurat investigații financiare paralele (100%), au fost analizate date bancare și extrase de conturi. În 47,3% dintre cazuri au fost valorificate rapoarte transmise de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în timp ce în 36,8% au fost utilizate date provenite de la autoritățile fiscale și cadastrale. Într-un procent de 21,1%, autoritățile au recurs și la informații oferite de instituții de micro-finanțare sau leasing, iar în 42,1% dintre cazuri, ofițerii de urmărire penală au efectuat o analiză a stilului de viață al inculpatului, comparativ cu veniturile declarate, în scopul demonstrării disproporției evidente dintre nivelul real de trai și situația patrimonială oficială.

Rezultatele acestor activități au fost pe măsura eforturilor depuse. În 73,6% dintre dosarele cu investigații financiare paralele, acestea au avut un rol determinant în identificarea bunurilor provenite din fonduri ilicite, iar în 52,6% dintre cauze, activitățile desfășurate au condus la confiscarea efectivă a unor sume importante de bani sau a unor bunuri imobile. Mai mult, în 26,3% dintre cazuri, investigațiile au permis descoperirea unor conturi bancare aflate în alte jurisdicții, fapt care a generat, în mod inevitabil, declanșarea cooperării internaționale în materie penală.

Instanțele de judecată au validat constant aceste măsuri ca fiind proporționale, legale și necesare în contextul combaterii criminalității economice, considerând că simpla existență a unor indicii rezonabile este suficientă pentru autorizarea acestor investigații. Apărările formulate de inculpați privind pretinsa intruziune excesivă în viața personală au fost respinse, instanțele făcând trimitere expresă la standardele internaționale în materie – inclusiv cele formulate de FATF și MONEYVAL. Cu toate acestea, au fost sesizate și situații în care lipsa unei abordări investigative în profunzime a împiedicat identificarea unor bunuri a căror valoare era vădit disproporționată față de veniturile legale declarate, fapt care a compromis parțial eficiența urmăririi penale.

În concluzie, investigațiile financiare paralele se impun tot mai clar ca un instrument esențial pentru descoperirea bunurilor provenite din activități infracționale și pentru susținerea măsurilor patrimoniale. Ele trebuie să fie extinse în mod generalizat în toate cauzele privind spălarea banilor, indiferent de valoarea prejudiciului sau de gradul de sofisticare al mecanismului utilizat. De asemenea, este necesară perfecționarea continuă a competențelor specialiștilor în analiză financiară, precum și dezvoltarea unei cooperări active între instituțiile de urmărire penală și autoritățile fiscale, bancare și cadastrale, inclusiv la nivel transfrontalier. Numai printr-o astfel de abordare integrată poate fi atins scopul real al legii – recuperarea valorilor ilicite și restabilirea echilibrului în circuitul economic legal.

3.9. Concluzii la Capitolul 3

Tactica reținerii în cauzele de spălare a banilor presupune o planificare riguroasă și o apreciere precisă a momentului procesual oportun. Spre deosebire de alte tipuri de infracțiuni, reținerea nu urmărește doar izolarea subiectului activ, ci și conservarea probelor digitale și financiare ce pot fi alterate sau distruse cu ușurință. Caracterul disimulat al faptelor impune acțiuni rapide și sincronizate, desfășurate într-un cadru legal riguros.

Examinarea documentelor în acest tip de investigații se axează pe identificarea circuitelor financiare atipice, a neconcordanțelor contabile și a semnelor de simulare contractuală. Documentele ridicate din surse multiple trebuie analizate în corelație, fiind indispensabilă colaborarea cu specialiști în contabilitate, fiscalitate și audit pentru a decodifica structuri economico-juridice disimulative.

Perchezițiile și ridicările au o eficiență crescută atunci când sunt precedate de o documentare prealabilă aprofundată și desfășurate simultan în mai multe locații. Accentul cade pe identificarea suporturilor digitale, a corespondenței criptate și a actelor cu valoare probatorie ce pot confirma traseul fondurilor ilicite. Tactica trebuie să prevadă, de asemenea, contramăsuri pentru situațiile în care făptuitorii utilizează mecanisme de criptare sau de distrugere automată a datelor.

Audierea în cauzele de spălare a banilor presupune adaptarea stilului tactic în funcție de poziția procesuală, nivelul de instruire și rolul efectiv al fiecărui subiect. Martorii profesioniști (contabili, funcționari bancari) necesită o abordare tehnică, în timp ce suspecții implicați în activitatea infracțională trebuie supuși unor strategii de demascare graduală, bazate pe confruntări și pe expunerea lacunelor din versiunea oferită.

Prezentarea spre recunoaștere capătă o valoare tactică ridicată în cauzele în care există interpuși sau „mules”, adesea folosiți pentru a fragmenta traseul banilor. Recunoașterea trebuie orientată nu doar către persoane, ci și către obiecte (acte, documente, tehnică digitală), fiind un mijloc valoros de confirmare indirectă a implicării în mecanismul de spălare.

În cazul infracțiunii de spălare a banilor, cercetarea la fața locului vizează preponderent birouri, centre de afaceri sau spații asociate cu activități comerciale fictive. Această acțiune urmărește colectarea indiciilor care atestă lipsa activității reale sau caracterul formal al entităților juridice implicate. Fiind un element probator secundar, eficiența cercetării depinde de capacitatea de contextualizare a celor observate.

Investigațiile de spălare a banilor nu pot fi desfășurate eficient fără implicarea unor experți din domenii precum analiza financiară, contabilitate forensică, IT și fiscalitate internațională. Tactica valorificării acestor cunoștințe presupune integrarea specialiștilor încă din faza incipientă

a urmării penale, nu doar în calitate de experți, ci și ca asistenți ai organului de urmărire penală în activitățile investigative.

Măsurile speciale de investigație și investigațiile financiare paralele sunt esențiale în documentarea traseului banilor și în obținerea probelor care nu pot fi accesate prin mijloace clasice. Aplicarea lor trebuie să fie graduală, justificată temeinic și sincronizată cu acțiunile procesuale deschise. Investigația financiară paralelă devine astfel nu doar un mijloc de probă, ci un instrument tactic de anticipare a mișcărilor infracționale și de asigurare a eficienței confiscării extinse.

4. INTERACȚIUNEA ORGANULUI DE URMĂRIRE PENALĂ CU ALTE ORGANE ȘI INSTITUȚII ÎN VEDEREA DESCOPERII ȘI INVESTIGĂRII INFRAȚIUNII DE SPĂLARE DE BANI

4.1. Particularitățile cooperării la nivel național în cazurile de spălare de bani

Combaterea spălării banilor reprezintă un obiectiv prioritar al politicilor de securitate financiară, având implicații directe asupra stabilității economice și asupra prevenirii finanțării criminalității organizate. Republica Moldova, ca stat angajat pe calea integrării europene, a adoptat o serie de reglementări naționale pentru a asigura conformitatea cu standardele internaționale în domeniu. Printre acestea, Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului³³⁷ constituie un pilon esențial al mecanismului național de luptă împotriva acestui fenomen.

Republica Moldova este parte la mai multe instrumente internaționale care stabilesc norme privind combaterea spălării banilor. Convenția Europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii³³⁸, în Capitolul II, prevede măsurile ce pot fi luate la nivel național. Astfel, se evidențiază importanța unei cooperări eficiente între instituțiile naționale în combaterea fenomenelor legate de spălarea banilor și finanțarea terorismului. Se subliniază necesitatea unei colaborări strânse între autoritățile de aplicare a legii, instanțele judiciare și entitățile financiare, astfel încât schimbul de informații și coordonarea investigațiilor să fie cât mai operativă și eficientă. Pentru a facilita identificarea, urmărirea și recuperarea bunurilor obținute prin mijloace ilegale, documentul propune mecanisme de comunicare și coordonare între instituțiile competente, atât pe plan național, cât și internațional. Se subliniază necesitatea unor măsuri rapide în ceea ce privește blocarea și confiscarea activelor suspecte, iar cooperarea interinstituțională este esențială pentru atingerea acestor obiective.

Regulamentele Uniunii Europene privind prevenirea spălării banilor sunt de asemenea relevante pentru Republica Moldova, în special Directiva UE 2015/849³³⁹, care stabilește obligații stricte pentru instituțiile financiare privind raportarea tranzacțiilor suspecte și identificarea beneficiarilor reali ai fondurilor. Totodată, Directiva (UE) 2015/849 subliniază importanța unei

---

³³⁷ Legea nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Publicat: 23.02.2018 în Monitorul Oficial Nr. 58-66 art. 133. Disponibilă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146050&lang=ro# [accesată: 09.02.2023].

³³⁸ Convenția Europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, semnată la Strasbourg la 08.11.1990. Disponibilă: <https://rm.coe.int/16802ed9bd> [accesată: 14.03.2024].

³³⁹ Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului european și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 141/73. Disponibilă: <https://www.onpcsb.ro/pdf/Directiva%20UE%20849-2015.pdf> [accesată: 17.02.2024].

colaborări eficiente între autoritățile naționale și internaționale pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopuri ilicite. Aceasta prevede că statele membre trebuie să asigure o cooperare strânsă între unitățile de informații financiare (FIU), autoritățile de supraveghere și alte organisme relevante, facilitând schimbul rapid și eficient de informații necesare pentru detectarea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. De asemenea, directiva încurajează armonizarea standardelor și procedurilor la nivel european, promovând o abordare unitară în aplicarea măsurilor preventive și corective. Prin aceste dispoziții, se urmărește consolidarea integrității și transparenței sistemului financiar, reducând vulnerabilitățile acestuia în fața activităților infracționale.

Cooperarea națională implică o interacțiune strânsă între Serviciul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, organele de urmărire penală, instituțiile financiare și alte autorități de reglementare³⁴⁰. Această colaborare este reglementată prin acte normative interne și prin mecanisme instituționale care vizează detectarea și sancționarea infracțiunilor de spălare a banilor.

Reglementările privind cooperarea interinstituțională în combaterea spălării banilor sunt stabilite prin art. 17 alin. (1) al Legii nr. 308/2017, Codul de procedură penală³⁴¹, Legea 333 din 10.11.2006 și alte acte normative și departamentale.

Reieșind din prevederile art. 17 alin. (1) a Legii nr. 308/2017, Serviciul Prevenire și Combatere a Spălării Banilor joacă un rol central în arhitectura națională de contracarare a infracțiunilor de spălare de bani, având o serie de atribuții fundamentale menite să asigure integritatea sistemului financiar. Principala sa responsabilitate constă în colectarea, procesarea și transmiterea către autoritățile competente a informațiilor privind tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, infracțiuni predicat și finanțare a terorismului, facilitând astfel identificarea activităților ilicite. Dincolo de funcțiile sale de reglementare și control, acest Serviciu desfășoară analize financiare aprofundate și colaborează atât cu instituțiile naționale, cât și cu cele internaționale, pentru a facilita schimbul de informații privind prevenirea și combaterea fenomenului. În acest sens, participă activ la reuniuni internaționale de profil, contribuie la raportările oficiale privind progresele naționale și coordonează evaluările de risc la nivel național.

Strategia Națională de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului³⁴² subliniază necesitatea unei colaborări eficiente la nivel național și

---

³⁴⁰ OSTAVCIUC Dinu, PĂUN Cătălin-Bogdan Cooperarea națională a organelor de aplicare a legii din Republica Moldova în vederea descoperirii și investigării infracțiunii de spălare a banilor. În: „Jandarmeria Română – tradiții și perspective” Ediția a XII-a, 01 aprilie 2025, Conferința științifică internațională, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” București, România., pp.193-212 (1.5 c.a) ISSN 2601-5307, ISSN-L: 2601-5307

³⁴¹ Codul de procedură penală al Republicii Moldova Nr. 122 din 14.03.2003. Publicat: 05.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 248-251 art. 699.

³⁴² Hotărârea Parlamentului Nr. 239 din 16.12.2020 pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020–2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020–2025.

interdepartamental. În acest sens, se pune accent pe întărirea relațiilor dintre instituțiile publice, sectorul financiar și alte entități responsabile, astfel încât să se faciliteze schimbul de informații și să se asigure o coordonare optimă a măsurilor de prevenire și combatere a activităților financiare ilegale. Strategia prevede, de asemenea, intensificarea cooperării între agențiile guvernamentale și sectorul privat, recunoscând importanța unei interacțiuni active pentru identificarea și diminuarea riscurilor asociate spălării banilor și finanțării terorismului. Crearea unor parteneriate sustenabile și a unor mecanisme eficiente de coordonare interinstituțională este esențială pentru o reacție promptă și coerentă la amenințările emergente. Astfel, documentul subliniază nevoia unei abordări integrate, bazate pe colaborare și schimb de informații, menită să îmbunătățească eficiența măsurilor de prevenire și să contribuie la întărirea sistemului național de combatere a infracțiunilor financiare.

De asemenea, Ordinul SPCSB nr. 21 din 04.08.2023 detaliază mecanismele operative de interacțiune între organele de aplicare a legii și instituțiile financiare, impunând obligații clare privind schimbul de date și raportarea suspiciunilor³⁴³.

Un model specific de cooperare reiese din prevederile Hotărârii Guvernului nr. 896 din 22.11.2023³⁴⁴. **Acest tip de cooperare vizează procesul de elaborare și actualizare a Listei jurisdicțiilor și regiunilor autonome care nu respectă standardele internaționale de transparență și, respectiv, implică o colaborare extinsă între multiple autorități naționale.** Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor inițiază evaluarea și, în urma analizei informațiilor provenite din surse internaționale și naționale, consultă instituțiile relevante pentru a obține opinii fundamentate privind includerea sau excluderea unor jurisdicții. În acest sens, SPCSB colaborează direct cu Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, Ministerul Finanțelor și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, care dispun de un termen clar pentru a-și exprima punctele de vedere. Ulterior, propunerea rezultată este transmisă Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, care evaluează implicațiile externe ale deciziilor luate. În situația în care apar divergențe, se organizează o ședință interinstituțională cu toate părțile implicate, pentru a ajunge la un consens. Dacă, în urma consultărilor, nu se ajunge la o poziție comună, subiectul este escaladat la nivel guvernamental,

---

Publicat: 05.0.2021 în Monitorul Oficial Nr. 33-41 art. 18. Disponibilă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141224&lang=ro# [accesată: 13.01.2024].

³⁴³ Ordinul Serviciului de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor nr. 21 din 04.08.2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului pentru entitățile supravegheate de către Serviciul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Disponibil: <https://spsb.gov.md/storage/legislation/National/Ordin%20nr.%2021%20din%2004.08.2023.pdf> [accesat: 14.02.2024].

³⁴⁴ Hotărârea Guvernului nr. 896 din 22.11.2023 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a jurisdicțiilor și a regiunilor autonome care nu implementează standardele internaționale de transparență. Publicat: 01.12.2023 în Monitorul Oficial Nr. 462 art. 1121.

iar prim-ministrul devine factorul decizional final. Întregul proces este structurat astfel încât să asigure transparență, eficiență și o abordare coordonată în aplicarea măsurilor de prevenire a riscurilor asociate spălării banilor și finanțării terorismului.

Un alt mecanism de cooperare reiese din Legea nr. 75 din 21.05.2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor³⁴⁵. Această lege reglementează procesul de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, stabilind un cadru de colaborare între diverse autorități cu atribuții în acest domeniu. Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor acționează în parteneriat cu Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul CNA, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, precum și alte instituții responsabile, pentru a asigura un sistem eficient de monitorizare și sancționare a abaterilor. Cooperarea dintre aceste entități presupune schimb de informații, desfășurarea unor analize comune și coordonarea acțiunilor în vederea prevenirii utilizării sistemului financiar în scopuri ilicite. În cadrul acestui mecanism, instituțiile menționate contribuie prin furnizarea de date esențiale pentru investigații, avizarea măsurilor de intervenție și participarea la procesul decizional privind măsurile corective. Dacă în urma evaluărilor sunt identificate divergențe între autoritățile implicate, sunt organizate consultări interinstituționale pentru a stabili o poziție comună. În cazul în care nu se ajunge la un consens, decizia finală privind aplicarea măsurilor este luată la nivel guvernamental. Această abordare garantează o aplicare unitară a reglementărilor și o reacție eficientă la riscurile asociate spălării banilor și finanțării terorismului.

Raportul Anual 2023 al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor³⁴⁶ prezintă o colaborare extinsă între instituțiile naționale implicate în acest proces, evidențiind relațiile cu Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Fiscal de Stat, Banca Națională a Moldovei, Procuratura și alte autorități relevante. Unul dintre cele mai importante rezultate ale cooperării naționale a fost sechestrarea bunurilor și activelor financiare în valoare totală de 55,7 milioane EUR în dosarul „Frauda bancară” și 1,2 milioane EUR în dosarul „Laundromat”. Aceste măsuri au fost aplicate în urma cooperării dintre Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI) din cadrul CNA și SPCSB, care a facilitat identificarea bunurilor infracționale în alte jurisdicții și recuperarea acestora în beneficiul Republicii Moldova. În vederea îmbunătățirii schimbului de informații, SPCSB a expediat 325

---

³⁴⁵ Legea nr. 75 din 21.05.2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Publicat: 12.06.2020 în Monitorul Oficial Nr. 142-146 art. 260.

³⁴⁶ Raportul Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor pentru anul 2023. Disponibil: <https://www.spcsb.gov.md/ro/reports> [accesată: 15.04.2024].

diseminări conform competențelor sale și a efectuat 394 analize la solicitarea altor autorități, ceea ce reflectă un nivel ridicat de colaborare operațională între instituțiile de aplicare a legii și entitățile de reglementare. În același timp, au fost recepționate 30 de solicitări și oferite 26 de răspunsuri în cadrul cooperării cu ARBI, ceea ce indică un proces activ de investigare și recuperare a bunurilor ilicite. Un alt element semnificativ al cooperării naționale este raportarea tranzacțiilor suspecte, unde se observă o creștere a numărului de rapoarte de activitate suspectă atât în sectorul bancar, cât și în cel non-bancar. În 2023, în sectorul bancar au fost raportate 1.414.969 tranzacții, dintre care 135 suspecte, iar în sectorul non-bancar 57.851 tranzacții, dintre care 502 suspecte. Aceste date reflectă o monitorizare activă și o capacitate crescută de descoperire a riscurilor financiare de către entitățile raportoare.

Un mecanism distinct de colaborare îl constituie procesul de identificare și supraveghere a persoanelor expuse politic, alături de evaluarea riscurilor asociate acestora. Acest tip de cooperare este reglementat prin **Ordinul nr. 23 din 6 septembrie 2023**³⁴⁷, care a aprobat un ghid în acest sens. Documentul respectiv oferă un cadru metodologic clar pentru gestionarea acestui proces, consolidând eforturile naționale de prevenire și combatere a spălării banilor. Ghidul subliniază necesitatea unei interacțiuni eficiente între entitățile raportoare, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și alte autorități competente, facilitând astfel aplicarea unor măsuri adecvate de supraveghere și prevenție. Implementarea acestor dispoziții contribuie la sporirea controlului intern în cadrul entităților raportoare, promovând un climat instituțional bazat pe transparență și conformitate. Prin acest cadru de colaborare, se asigură o abordare coerentă în identificarea riscurilor și în adoptarea măsurilor necesare pentru combaterea finanțării terorismului și a activităților ilicite conexe.

La nivel național, a fost adoptată o listă oficială³⁴⁸ care stabilește funcțiile publice de importanță majoră, determinând statutul de persoană expusă politic. Acest demers reprezintă un instrument esențial pentru identificarea și monitorizarea persoanelor ce ocupă poziții susceptibile de a prezenta un risc sporit în materie de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului. Lista aprobată facilitează un alt mecanism specific de cooperare între Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, entitățile raportoare și alte autorități competente, asigurând un cadru uniform de evaluare și aplicare a măsurilor de supraveghere. Prin această reglementare, se urmărește întărirea mecanismelor de control instituțional și sporirea transparenței în gestionarea

---

³⁴⁷ Ghidul privind identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politic și indicii de risc privind persoanele expuse politic, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 23 din 06.09.2023. Disponibil: <https://spsb.gov.md/storage/legislation/National/Ordin%2023.pdf> [accesată: 24.08.2024].

³⁴⁸ Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 22 din 15.08.2023 Cu privire la aprobarea listei funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic. Disponibil: <https://spsb.gov.md/storage/legislation/National/Ordinul%20nr.%202022%20din%2015.08.2023.pdf> [accesată: 28.01.2024].

activităților financiare ale persoanelor expuse politic. Aplicarea acestui cadru normativ presupune o interacțiune continuă între instituțiile responsabile, având ca obiectiv principal reducerea riscurilor asociate utilizării funcțiilor publice în scopuri ilicite și consolidarea sistemului național de prevenire a infracțiunilor financiare.

Mecanismele de cooperare interinstituțională în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor sunt reglementate de o altă sursă, și anume de Ghidul privind identificarea activităților sau tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor³⁴⁹, reprezentând un element fundamental în arhitectura națională de supraveghere financiară. Ghidul respectiv reglementează un mecanism specific de cooperare interinstituțională în identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor. Acest act stabilește cadrul necesar pentru schimbul de informații și coordonarea acțiunilor între SPCSB, entitățile raportoare și alte autorități competente, consolidând astfel măsurile de prevenție în domeniu. Ghidul aprobat prevede obligația entităților raportoare de a furniza în timp util date relevante privind tranzacțiile suspecte, contribuind astfel la detectarea și investigarea potențialelor activități ilicite. Prin acest mecanism, se asigură o interacțiune eficientă între instituțiile implicate, facilitând luarea unor decizii rapide și aplicarea măsurilor adecvate pentru combaterea fenomenului infracțional. Implementarea acestor dispoziții întărește controlul operațiunilor financiare, promovează transparența și sprijină aplicarea unor practici conforme cu standardele internaționale în domeniul combaterii spălării banilor, optimizându-se colaborarea între autorități și sporește eficiența măsurilor adoptate în acest sector strategic.

În continuarea mecanismelor naționale de cooperare pentru prevenirea și combaterea spălării banilor, Ordinul nr. 15 din 20 iulie 2023³⁵⁰ al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor introduce un nou cadru de colaborare. Acest act normativ aprobă Regulamentul privind identificarea activităților sau tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor, consolidând interacțiunea dintre entitățile raportoare și autoritățile competente. Regulamentul detaliază procedurile prin care entitățile raportoare pot recunoaște și raporta activitățile sau tranzacțiile suspecte, facilitând schimbul eficient de informații cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Această colaborare este esențială pentru detectarea și prevenirea operațiunilor de spălare a banilor, asigurând o reacție promptă și coordonată la nivel național. Prin implementarea acestor directive, se urmărește întărirea capacității instituționale a entităților implicate și promovarea unei culturi

---

³⁴⁹ Ghidul privind identificarea activităților sau tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 15 din 20.07.2023. Disponibil: https://spsb.gov.md/storage/legislation/National/RO_ordin_15_r.pdf [accesată: 28.01.2024].

³⁵⁰ Regulamentul privind cerințele în domeniul prevenirii și spălării banilor și finanțării terorismului pentru entitățile supravegheate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 21 din 04.08.2023. Disponibil: <https://spsb.gov.md/storage/legislation/National/Ordin%20nr.%2021%20din%2004.08.2023.pdf> [accesată: 29.01.2024].

organizaționale axate pe conformitate și integritate. Astfel, Ordinul nr. 15/2023 reprezintă un pilon central în arhitectura națională de cooperare împotriva spălării banilor, complementând eforturile anterioare și consolidând rețeaua de parteneriate interinstituționale.

În completarea mecanismelor naționale de cooperare pentru prevenirea și combaterea spălării banilor, **Hotărârea Guvernului nr. 7 din 20.01.2021**³⁵¹ introduce un cadru suplimentar de interacțiune între autoritățile competente. Prin hotărârea menționată a fost aprobat Regulamentul privind modul de ținere a Registrului electronic al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, care introduce un mecanism avansat de cooperare interinstituțională, prin care se asigură schimbul eficient de date între autoritățile naționale și internaționale implicate în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Acest sistem informațional automatizat facilitează interacțiunea dintre SPCSB, entitățile raportoare, organele de supraveghere și autoritățile de aplicare a legii, oferind o platformă sigură pentru colectarea, procesarea și analiza informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte. Organele judiciare, structurile de supraveghere financiară, instituțiile de aplicare a legii și autoritățile fiscale sunt integrate în acest mecanism, având acces la date relevante în funcție de competențele specifice. Pentru a eficientiza analiza și procesarea datelor, Registrului electronic al SPCSB este conectat la mai multe resurse informaționale guvernamentale și sisteme de supraveghere financiară, permițând un schimb operativ de informații. Printre acestea se regăsesc: Registrul de stat al populației, Registrul de stat al unităților de drept, Cadastrul bunurilor imobile, Registrul de stat al transporturilor, Sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat, Sistemul integrat al Poliției de Frontieră și cel vamal, Sistemul informațional automatizat „Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate”, Sistemul informațional „E-Dosar” al organelor de urmărire penală. Registrului electronic al SPCSB permite, totodată, coordonarea rapidă între SPCSB și instituțiile de aplicare a legii, facilitând transmiterea informațiilor esențiale pentru identificarea rețelelor de spălare a banilor. Interoperabilitatea este susținută prin platforma guvernamentală MConnect, care permite integrarea și sincronizarea automată a datelor pentru verificare și actualizare. De asemenea, schimbul de informații este securizat prin utilizarea serviciilor electronice guvernamentale de autentificare (MPass), semnătură electronică (MSign) și jurnalizare (MLog). Prin implementarea acestui sistem, se asigură o coordonare eficientă între SPCSB, instituțiile financiare și autoritățile statului, consolidând eforturile de prevenire a infracțiunilor economice și financiare. Această interacțiune tehnologică permite o monitorizare în timp real a riscurilor și o reacție promptă la

---

³⁵¹ Hotărârea Guvernului nr. 7 din 20.01.2021 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de ținere a Registrului electronic al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, format de Sistemul informațional automatizat de informare și comunicare privind prevenirea și combaterea spălării banilor. Publicat: 05.02.2021 în Monitorul Oficial Nr. 33-41 art. 44.

amenințările de natură financiară, asigurând astfel un control mai strict asupra circuitului financiar și a activităților suspecte.

Colaborarea eficientă între instituțiile statului, în special între SPCSB, organul de urmărire penală, procuratură, instanțele de judecată, Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare este esențială pentru investigarea infracțiunilor de spălare a banilor. Pe bună dreptate, unii autori menționează că, „spălarea banilor și finanțarea terorismului se produc de regulă în context internațional, iar orice măsură adoptată doar la nivel național sau chiar comunitar, fără a ține seama de reglementările internaționale în domeniu și de cooperarea dintre state în scopul eradicării infracționalității, are de cele mai multe ori efecte limitate în timp”³⁵². Tot aici este de reținut că, „utilizarea a mai multe conturi îndepărtate din punct de vedere geografic, în scopul spălării banilor, este, în special, folosită în acele jurisdicții care nu cooperează în anchetele pentru combaterea spălării banilor”³⁵³. „O altă practică care poate fi implementată la nivel de stat, este organizarea de structuri specializate în controlul contribuabililor cu risc ridicat în momentul înregistrării fiscale și ulterior acesteia (post-monitorizare). În acest context subliniem necesitatea îmbunătățirii cooperării prin încheierea de acorduri cu alte instituții naționale și internaționale care este deosebit de benefică pentru administrația fiscală. Considerăm că pentru prevenirea și combaterea eficientă a evaziunii și fraudei fiscale este foarte important managementul de înaltă calitate aplicat în cadrul administrației fiscale”³⁵⁴. Cooperarea trebuie să fie realizată nu doar între instituțiile statului, ci este imperativ efectiv și implicarea în cooperare a organizațiilor private. Astfel, „un sistem exhaustiv de prevenire și combatere a spălării banilor se bazează pe conștientizarea unei varietăți de intermediari financiari și non-financiari, precum și a agenților economici care trebuie să coopereze, în mod responsabil, cu autoritățile și să răspundă în mod activ împotriva pericolului de a fi implicați în acest fenomen”³⁵⁵.

Exemplu elocvent este investigația privind SC „A” SRL care a relevat o schemă complexă de fraudă fiscală și spălare de bani, cauzând un prejudiciu în proporții deosebit de mari bugetului public. Conform Actului SFS mun. Chișinău nr.140/5/a din 25.10.2012, analiza tranzacțiilor a evidențiat că, între 01.05.2011 și 31.07.2012, compania a declarat livrări de 131.741.763 lei, cu

---

³⁵² Șarco Vasile, Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor în științe economice, Chișinău, 2018, p. 11. Disponibilă: https://profiles.rise.md/upload/200323-sarco_vasile_thesis.pdf [accesată: 23.02.2024].

³⁵³ Șarco Vasile, Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor în științe economice, Chișinău, 2018, p. 30. Disponibilă: https://profiles.rise.md/upload/200323-sarco_vasile_thesis.pdf [accesată: 23.02.2024].

³⁵⁴ Șarco Vasile, Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor în științe economice, Chișinău, 2018, p. 51. Disponibilă: https://profiles.rise.md/upload/200323-sarco_vasile_thesis.pdf [accesată: 23.02.2024].

³⁵⁵ Șarco Vasile, Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor în științe economice, Chișinău, 2018, p. 51. Disponibilă: https://profiles.rise.md/upload/200323-sarco_vasile_thesis.pdf [accesată: 23.02.2024].

TVA aferentă de 24.999.005 lei, însă a diminuat TVA cu 27.531.085 lei. Totodată, SC „Altepromo” SRL, gestionată de facto de ȘI și alte persoane neidentificate, a inclus în documentele contabile date false, justificând venituri inexistente și realizând transferuri frauduloase către companii offshore din Cipru: BST LTD, VNGRS LTD și IBBM MNG LTD. În total, s-au transferat 12.927.635 dolari SUA, cu scopul de a disimula proveniența ilicită a fondurilor³⁵⁶.

Cooperarea dintre Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal și organele de urmărire penală a fost esențială pentru investigarea acestui caz, fiecare instituție având un rol determinant în colectarea și verificarea probelor. SFS a identificat discrepanțele din declarațiile financiare, Serviciul Vamal a confirmat lipsa operațiunilor comerciale reale, iar organele de urmărire penală au utilizat aceste informații pentru documentarea infracțiunii.

Ghidul privind identificarea beneficiarului efectiv, aprobat prin Ordinul SPCSB nr. 21 din 8 iulie 2024³⁵⁷, subliniază importanța colaborării între entitățile raportoare și autoritățile de supraveghere pentru a preveni utilizarea abuzivă a structurilor juridice în scopuri ilicite. Se evidențiază necesitatea ca entitățile juridice să obțină și să mențină informații actualizate despre beneficiarii efectivi și să le furnizeze autorităților competente, asigurând astfel transparența și integritatea sistemului financiar. De asemenea, ghidul încurajează implementarea unor mecanisme eficiente de cooperare între autoritățile naționale și internaționale, precum și între sectorul public și cel privat, pentru a facilita schimbul de informații și a consolida eforturile de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

O altă cercetare³⁵⁸ arată că „lipsa unui mecanism unificat de cooperare între organele de urmărire penală și structurile fiscale împiedică identificarea la timp a tranzacțiilor suspecte și confiscarea activelor provenite din infracțiuni”.

Din cele menționate, desprindem faptul că, printre metodele și tehnicile destinate optimizării activității organelor de drept în combaterea spălării banilor, una dintre cele mai eficiente este organizarea cooperării în vederea identificării și investigării acestei categorii de infracțiuni. „Importanța cooperării ca factor esențial al succesului investigației este determinată,

---

³⁵⁶ Sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, din 29.10.2015, emisă în Dosarul nr. 1468/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/fd1cf7f0-117e-e511-a1ab-005056a5d154 [accesată: 03.04.2023].

³⁵⁷ Ghidul privind identificarea beneficiarului efectiv, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor nr. 21 din 08.07.2024. Disponibil: <https://spsb.gov.md/storage/legislation/National/GHID%20BO%20ORDINUL%20SPCSB%20nr.%2021%20din%2008.07.2024.pdf> [accesată: 28.09.2024].

³⁵⁸ Лавроненко Роман Аркадьевич, Противодействие легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, в кредитно-финансовой системе. Федеральное государственное казенное образовательное учреждение высшего образования «Университет прокуратуры Российской Федерации», Москва, 2022, с. 127.

în primul rând, de gradul ridicat de latență al faptelor infracționale analizate”³⁵⁹. Pe lângă latența acestei infracțiuni, investigarea fenomenului de spălare a banilor implică o serie de provocări specifice, determinate de complexitatea mecanismelor utilizate pentru legalizarea fondurilor ilicite. Procesul este structurat pe multiple niveluri și etape, ceea ce îngreunează detectarea și probarea activităților infracționale. Un alt aspect esențial îl reprezintă dimensiunea transnațională a acestor fapte, întrucât operațiunile de spălare a banilor depășesc limitele unui stat și sunt desfășurate la nivel global, complicând astfel cooperarea judiciară și obținerea probelor. În acest context, identificarea sursei inițiale a fondurilor „murdare” devine o cerință esențială în cadrul investigațiilor penale, fiind necesară documentarea întregului circuit infracțional. De asemenea, dificultățile majore apar din cauza barierelor informaționale, care împiedică accesul operativ la datele relevante privind activele obținute ilegal. Procesul de investigație este complicat și de nivelul ridicat de sofisticare a grupurilor infracționale, care recurg la strategii complexe de disimulare și exploatează breșele din sistemele de control financiar. Nu în ultimul rând, urmărirea penală este frecvent marcată de conflicte intense, având în vedere motivația puternică a făptuitorilor de a eluda răspunderea penală și de a menține controlul asupra resurselor ilicite.

„Factorii agravanți includ sprijinul oferit de rețele de corupție, gradul ridicat de profesionalism al infractorilor și utilizarea unor metode avansate de ascundere a urmelor infracționale, ceea ce impune aplicarea unor tehnici criminalistice sofisticate și cooperarea extinsă între autoritățile naționale și internaționale”³⁶⁰.

În criminalistică s-a consacrat o diferențiere a nivelurilor de cooperare în funcție de criteriul funcțional-operațional. Conform acestui principiu, orice sistem organizațional complex, inclusiv organele de urmărire penală, trebuie să funcționeze pe patru niveluri. „Primul nivel, cel superior, include activitatea tuturor organelor de urmărire penală și de constatare. Al doilea nivel privește organizarea investigațiilor în cadrul unui anumit organ judiciar. Al treilea nivel vizează organizarea unei investigații concrete asupra unei infracțiuni specifice. Al patrulea nivel se referă la desfășurarea unei acțiuni procesual-investigative sau a unei măsuri tactico-organizatorice”³⁶¹.

---

³⁵⁹ Волженкин Б.В. Отмывание денег: Серия «Современные стандарты в уголовном праве и уголовном процессе». СПб., 1998, с. 13.

³⁶⁰ Злоченко Яков Михайлович, Основы методики расследования и международного сотрудничества по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Екатеринбург, 2001, №. 61. 02-12/608-8, с. 141-142.

³⁶¹ Белкин Р.С. Курс советской криминалистики. М: Изд-во Акад. МВД СССР, 1978, т.2 С.364- 365.

Un aspect distinctiv și o caracteristică esențială a procesului de cooperare în cadrul investigațiilor penale ale categoriei analizate este colaborarea strânsă a organelor de urmărire penală cu entitățile raportoare³⁶² și cu organele cu funcții de supraveghere a acestora³⁶³.

Cooperarea între organele de urmărire penală și entitățile specializate este prevăzută expres în legislația procesual penală, inclusiv prin norme ce reglementează sesizarea, asistența și cooperarea internațională³⁶⁴, Legii nr. 333 din 10.11.2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală³⁶⁵ și alte acte normative și interdepartamentale, menționate mai sus. Această cooperare trebuie să evite imixtiunea în activitatea de urmărire penală, să fie bazată pe prevederile legale și să urmărească scopul administrării legale a probelor.

---

³⁶² În conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 308 din 22.12.2017, entitățile raportoare sunt: (1) „a) băncile; b) unitățile de schimb valutar (altele decât băncile); c) societățile de investiții; d) societățile de registru, Depozitarul central unic al valorilor mobiliare; e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții; f) administratorii fondurilor de pensii facultative, societățile de administrare a investițiilor; g) organizațiile de creditare nebancaară, asociațiile de economii și împrumut; h) agenții imobiliari, inclusiv atunci când acționează în calitate de intermediari în închirierea de bunuri imobile, dar numai în ceea ce privește tranzacțiile pentru care valoarea chiriei lunare este mai mare de 200000 de lei; i) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică; j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești, mediatorii și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, a valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de valori mobiliare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți, constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, a organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă, în numele sau pentru clienții lor, în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile, crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare; k) organizatorii jocurilor de noroc; l) auditorii, persoanele juridice și întreprinzătorii individuali care prestează, ca activitate economică sau profesională principală, servicii de contabilitate și consultanță fiscală; m) alte persoane fizice și juridice care comercializează bunuri (inclusiv persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale prețioase și pietre prețioase) în sumă de cel puțin 200000 de lei sau echivalentul acesteia numai în cazul în care plățile sunt efectuate în numerar, indiferent dacă tranzacția este efectuată printr-o operațiune sau prin mai multe operațiuni care au legătură între ele; n) persoanele fizice/juridice care desfășoară activitate fiduciară, altele decât cele prevăzute la lit. f) și j); o) persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații, precum și de rezidenții din zone economice libere, dacă valoarea tranzacției sau a tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele este de 200000 de lei sau mai mult; p) furnizorii de servicii de finanțare participativă; q) furnizorii de servicii pentru fiducii sau societăți (...).

³⁶³ Conform art. 15 alin. (1) din Legea 308 din 22.12.2017, „organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare sunt: a) Banca Națională a Moldovei – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b), e), g) și i); b) Comisia Națională a Pieței Financiare – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c), d), f) și p); c) Camera Notarială – pentru notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j); d) Uniunea Avocaților din Republica Moldova – pentru avocații prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j); e) Uniunea administratorilor autorizați – pentru administratorii autorizați prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j); f) Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești – pentru executorii judecătorești prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j); f’) Consiliul de Mediere – pentru mediatorii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j); g) Consiliul de supraveghere publică a auditului – pentru entitățile de audit prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. l); h) Serviciul – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. h), k), m), n), o) și q).”

³⁶⁴ Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 din 14.03.2003. Publicat: 05.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 248-251 art. 699.

³⁶⁵ Legea nr. 333 din 10.11.2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală. Publicat: 22.12.2006 în Monitorul Oficial Nr. 195-198 art. 918.

Formele de cooperare prevăzute de legislația procesuală penală sunt denumite forme procesuale, care joacă rolul primordial, deoarece „*normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în CPP*”³⁶⁶. Formele procesuale de cooperare țin de activitatea organului de constatare, care sesizează organul de urmărire penală (art. 273 CPP), dispunerea comisiilor rogatorii (art. 57 alin. (2) pct. 10) CPP), darea dispozițiilor organelor de constatare (art. 57 alin. (2) pct. 11) CPP), formarea grupului de ofițeri de investigații și desemnarea conducătorului acestui grup (art. 57/2 alin. (4) CPP), crearea unui grup de procurori și ofițeri de urmărire penală și indicarea procurorului care conduce grupul (art. 270 alin. (8) CPP), formarea unui grup de ofițeri de urmărire penală (art. 52 alin. (1) pct. 10) CPP), crearea echipelor comune de investigații (art. 540/2 CPP) și altele.

Pe lângă cooperarea procesuală, un aspect deosebit de important îl constituie cooperarea organizatorico-tactică, fundamentată pe dispozițiile legale și actele normative specifice fiecărui domeniu de aplicare a legii. Această formă de colaborare joacă un rol esențial în coordonarea eficientă a activităților investigative, asigurând un cadru bine structurat pentru desfășurarea acțiunilor operative. Prin intermediul reglementărilor departamentale și legislației de specialitate, cooperarea organizatorico-tactică permite armonizarea eforturilor între instituțiile implicate, facilitând adoptarea unor decizii rapide și eficiente în gestionarea cazurilor complexe. Astfel, implementarea unui mecanism de colaborare bine definit contribuie semnificativ la optimizarea procesului investigativ și la atingerea obiectivelor urmăririi penale. Instituirea unui sistem managerial bine structurat nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc esențial pentru atingerea obiectivelor principale ale investigației. „Această metodă constituie un element fundamental al procesului investigativ, deoarece permite gestionarea eficientă a situațiilor dificile, conflictuale și complexe, care pot apărea pe parcursul urmăririi penale. Mai mult, lipsa unui cadru organizatoric și managerial optim poate transforma aceste dificultăți în obstacole majore ce împiedică progresul investigației. Prin urmare, o cooperare bine coordonată și un sistem managerial eficient sunt indispensabile pentru o desfășurare fluentă și eficientă a procesului de investigație penală”³⁶⁷.

La această categorie se atribuie și: elaborarea comună a versiunilor care vor include atât acțiuni de urmărire penală, cât și măsuri speciale de investigații; planificarea coordonată a urmăririi penale; crearea grupelor de urmărire penală, care vor include procurori, ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații. Se consideră că în această listă ar trebui inclusă și o măsură complexă foarte utilizată – operațiunea tactică³⁶⁸.

---

³⁶⁶ A se vedea prevederile art. 2 alin. (4) Cod procedură penală.

³⁶⁷ Каминский А.М. Рефлексивный анализ и моделирование как средство преодоления тупиковых ситуаций расследования. Ижевск. Изд-во Детектив-Информ. 1998.

³⁶⁸ Карагодин В.Н. Тактические операции в теории криминалистики и следственной практике // Вопросы совершенствования социального правового регулирования. Свердловск: Свердл. юрид. ин-т, 1981. С. 140-143.

O formă distinctă de cooperare în investigarea spălării banilor este cooperarea între autoritățile de supraveghere financiară, profesiile liberale și sectorul privat. Combaterea acestui fenomen implică un efort coordonat între mai multe entități din sectorul public și privat, fiecare având atribuții specifice în identificarea și investigarea tranzacțiilor suspecte.

Banca Națională a Moldovei are rolul de supraveghere a instituțiilor financiare și asigură conformitatea acestora cu reglementările anti-spălare de bani, impunând sancțiuni în caz de nerespectare. Comisia Națională a Pieței Financiare controlează activitățile de investiții, fondurile de pensii și alte entități financiare non-bancare, asigurând respectarea normelor privind combaterea spălării banilor. Camera Notarială are obligația de a implementa măsuri de precauție privind identificarea clienților și raportarea tranzacțiilor suspecte. Uniunea Avocaților din Republica Moldova monitorizează activitatea avocaților, impunându-le obligația de a identifica riscurile de spălare a banilor în cazul gestionării fondurilor sau activelor clienților. Uniunea Administratorilor Autorizați verifică respectarea normelor anti-spălare de bani de către administratorii autorizați. Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești supraveghează executorii judecătorești în contextul recuperării creanțelor și al tranzacțiilor financiare suspecte. Consiliul de Mediere asigură că mediatorii nu sunt implicați în facilitarea tranzacțiilor suspecte. Consiliul de Supraveghere Publică a Auditului supraveghează auditorii și firmele de audit pentru a preveni utilizarea serviciilor contabile în mascarea fondurilor ilicite.

Pe lângă aceste entități, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor joacă un rol central în colectarea, analiza și raportarea informațiilor financiare privind activitățile suspecte. Acesta colaborează cu instituțiile financiare, autoritățile de supraveghere și organele de urmărire penală. Serviciul Fiscal de Stat are rolul de a identifica și investiga tranzacțiile suspecte legate de evaziunea fiscală și alte infracțiuni financiare. Serviciul Vamal monitorizează transferurile transfrontaliere de numerar și bunuri de valoare pentru a preveni introducerea în circuitul legal a fondurilor obținute ilicit. Pentru a asigura aplicarea eficientă a legislației privind prevenirea spălării banilor, instituțiile implicate trebuie să colaboreze prin mecanisme operaționale și legislative. Instituțiile financiare și profesiile reglementate au obligația de a raporta tranzacțiile suspecte către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de 24 de ore. Schimbul de informații între instituțiile de supraveghere, organele de urmărire penală și sectorul privat este esențial pentru identificarea beneficiarilor efectivi ai tranzacțiilor suspecte. Autoritățile de supraveghere trebuie să efectueze inspecții periodice și să monitorizeze aplicarea măsurilor de precauție, inclusiv verificarea identității clienților, evaluarea riscurilor și implementarea procedurilor interne de raportare a tranzacțiilor suspecte. Pentru a sprijini entitățile raportoare în aplicarea eficientă a reglementărilor, autoritățile competente trebuie să emită ghiduri practice și recomandări privind măsurile de precauție și raportare. În cazul nerespectării obligațiilor de

conformitate, autoritățile competente pot aplica sancțiuni severe, inclusiv amenzi contravenționale și financiare pentru entitățile care nu respectă cerințele legale, retragerea autorizațiilor de funcționare ale instituțiilor financiare sau profesiilor liberale care facilitează spălarea banilor și confiscarea bunurilor implicate în tranzacții suspecte.

În dosarul nr. 1a-31/2022³⁶⁹, s-a examinat cazul unui grup criminal organizat, implicat în scheme de fraudă financiară și spălare de bani în proporții deosebit de mari. Grupul a utilizat companii fictive, inclusiv „CG” SRL și „PRM” SRL, pentru a obține ilegal credite bancare de la BC „BE” SA, BC „Unk” SA și BC „BS” SA. Sumele obținute prin aceste credite au fost transferate către companii offshore, ulterior fiind convertite și spălate prin rețele internaționale. În total, s-au sustras din sistemul bancar al Republicii Moldova peste 2,5 miliarde MDL. SPCSB a jucat un rol esențial în investigarea cazului, facilitând identificarea fluxurilor financiare ilicite și a mecanismelor utilizate pentru transferul fondurilor. Monitorizarea tranzacțiilor suspecte a permis depistarea unor transferuri efectuate între băncile din Republica Moldova și instituțiile financiare din Letonia, Cipru și Regatul Unit. Furnizarea de date autorităților a contribuit la investigarea provenienței fondurilor și la identificarea beneficiarilor reali ai sumelor transferate prin companiile fictive implicate în schemă. Cooperarea internațională a permis schimbul de informații relevante, oferind autorităților un cadru mai clar asupra dimensiunii rețelei infracționale. Blocarea conturilor suspecte a prevenit disiparea fondurilor și utilizarea lor în alte jurisdicții, iar colaborarea cu instituțiile bancare a facilitat aplicarea unor măsuri de conformitate. În ansamblu, SPCSB a contribuit decisiv la elucidarea acestui caz complex, sprijinind autoritățile în destructurarea rețelei de spălare a banilor și în prevenirea utilizării sistemului financiar pentru activități ilegale.

„Cooperarea interinstituțională reprezintă, după cum am menționat anterior, un element fundamental în prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului”³⁷⁰. În acest context, Serviciul Vamal și Agenția Servicii Publice au atribuții esențiale în raportarea și transmiterea informațiilor relevante către Serviciul responsabil cu supravegherea și analiza tranzacțiilor suspecte. Serviciul Vamal are obligația de a comunica Serviciului, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, toate informațiile privind valorile valutare declarate de persoanele fizice și juridice, conform reglementărilor stabilite de Legea privind reglementarea valutară³⁷¹. Această raportare exclude declarațiile efectuate de Banca Națională a Moldovei și instituțiile bancare,

---

³⁶⁹ Decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 23.11.2023, emisă în Dosarul nr. 1a-31/2022. Disponibilă: https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integratiune/pdf/432a13c9-30d9-4391-9e42-1fe2928fe254

³⁷⁰ OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan, GROSU, Igor. The impact of new european union regulations on the forensic investigation of money laundering offenses as a component of international cooperation. In: *Legea și Viața*, 2025, nr. S, pp. 140. ISSN 2587-4365. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/230547 [accesată:20.06.2025].

³⁷¹ Legea nr. 62 din 21.03.2008 privind reglementarea valutară. Publicat: 09.12.2016 în Monitorul Oficial Nr. 423-429 art. 496.

limitându-se strict la subiecții economici implicați în tranzacții internaționale. În plus, atunci când identifică cazuri suspecte de import sau export de valori valutare, Serviciul Vamal este obligat să comunice aceste informații în termen de 24 de ore, asigurând astfel o reacție rapidă și eficientă în combaterea activităților ilicite transfrontaliere³⁷². Un alt pilon al acestei colaborări îl constituie Agenția Servicii Publice³⁷³, care are responsabilitatea de a transmite imediat informațiile referitoare la activitățile sau tranzacțiile suspecte depistate în cadrul prestării serviciilor publice. Această raportare trebuie efectuată în cel mult 24 de ore de la momentul în care sunt identificate circumstanțele care ridică suspiciuni, prevenind astfel utilizarea abuzivă a structurilor administrative pentru facilitarea circuitului banilor cu proveniență dubioasă.

Mijloacele de comunicare utilizate pentru transmiterea acestor informații includ servicii poștale tradiționale, platforme electronice securizate, e-mailuri oficiale și linii telefonice special dedicate. Aceste mecanisme permit o coordonare eficientă și reduc riscul întârzierilor în raportarea unor activități suspecte. De asemenea, autoritățile publice care, deși nu dețin atribuții directe în supravegherea entităților raportoare, identifică în cursul activității lor posibile nereguli, sunt obligate să sesizeze Serviciul competent în termen de cinci zile lucrătoare.

Pe lângă instituțiile statului, și persoanele fizice sau juridice care nu fac parte din categoriile direct responsabile cu monitorizarea tranzacțiilor financiare pot furniza informații despre activități suspecte utilizând canalele de comunicare disponibile. Această deschidere către sesizările venite din partea societății civile contribuie la consolidarea unei structuri de control eficientă și la sporirea gradului de transparență economică. Implementarea acestor obligații și respectarea termenelor stricte de comunicare permit o mai bună supraveghere a fluxurilor financiare și o reacție rapidă în fața tentativelor de utilizare a sistemului financiar în scopuri ilicite. Astfel, integrarea și eficientizarea canalelor de raportare între Serviciul Vamal, Agenția Servicii Publice și instituțiile responsabile cu prevenirea spălării banilor reprezintă un factor esențial în combaterea riscurilor asociate finanțării activităților ilegale și menținerea integrității economice naționale.

Entitățile private joacă un rol esențial în detectarea și prevenirea spălării banilor. Printre acestea se numără băncile³⁷⁴ și unitățile de schimb valutar, societățile de investiții și de registru,

---

³⁷² A se vedea prevederile art. 4 din Legea nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Publicat: 23.02.2018 în Monitorul Oficial Nr. 58-66 art. 133. Disponibilă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146050&lang=ro# [accesată: 09.02.2023].

³⁷³ A se vedea prevederile art. 4 din Legea nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Publicat: 23.02.2018 în Monitorul Oficial Nr. 58-66 art. 133. Disponibilă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146050&lang=ro# [accesată: 09.02.2023].

³⁷⁴ În 2023, băncile au raportat un total de 1.414.969 tranzacții, dintre care 135 au fost considerate suspecte, reflectând o creștere a vigilenței față de 2022, când au fost raportate 99 tranzacții suspecte. Această creștere indică o îmbunătățire a capacității băncilor de a identifica operațiuni cu potențial infracțional. Tranzacțiile limitate au totalizat 8.764,4 milioane MDL, în scădere față de 9.878,5 milioane MDL în 2022, ceea ce ar putea indica fie o mai bună conformitate a clienților cu reglementările financiare, fie o adaptare a metodelor de evitare a restricțiilor. Tranzacțiile în numerar au crescut semnificativ, ajungând la 26.945,5 milioane MDL comparativ cu 24.215,7 milioane MDL în 2022, consolidând percepția că numerarul continuă să fie un vector important al riscurilor financiare. Remiterile de bani au

asigurătorii și re-asigurătorii, agenții imobiliari, societățile de plată și emitenții de monedă electronică, auditorii și consultanții fiscali, organizatorii de jocuri de noroc și furnizorii de servicii fiduciare. Aceste entități trebuie să implementeze mecanisme interne eficiente pentru identificarea riscurilor, raportarea tranzacțiilor suspecte și colaborarea cu autoritățile de supraveghere³⁷⁵.

Un exemplu relevant este cazul³⁷⁶ inculpatei care, în complicitate cu mai mulți angajați ai unei filiale a SA „BE”, a sustras sume semnificative de bani din depozitul de valori al băncii. Fondurile delapidate au fost ulterior convertite și utilizate pentru achiziționarea de bunuri imobile, fiind disimulate prin contracte de donație și împrumuturi fictive. Aceste acțiuni au avut ca scop ascunderea provenienței ilicite a mijloacelor financiare și integrarea acestora în circuitul economic legal. Descoperirea acestor fapte a fost posibilă datorită unui control inopinat efectuat de angajații SA „BE” (banca centrală), care a evidențiat lipsa sumelor depozitate. Ulterior, un audit intern a confirmat existența unor discrepante majore în gestiunea fondurilor. Analiza documentelor bancare a scos la iveală un model de sustrageri repetate, fapt ce a determinat sesizarea organelor de urmărire penală. Aceste măsuri inițiale au fost esențiale pentru desfășurarea eficientă a urmăririi penale, contribuind la stabilirea strategiei investigative și la identificarea probelor esențiale în cauză. Prin urmare, colaborarea între instituțiile bancare și alte entități private joacă un rol crucial în detectarea și investigarea atât a infracțiunii predicat, cât și a infracțiunii de spălare a banilor.

Mass-media joacă un rol semnificativ în sprijinul organelor de aplicare a legii, oferind informații relevante pentru investigații, inclusiv în cazurile de spălare a banilor. Deși multe relatări

---

atins valoarea de 39.216,1 milioane MDL, în creștere față de 35.789,4 milioane MDL în 2022, sugerând o intensificare a transferurilor transfrontaliere, ce necesită o monitorizare mai atentă. Per total, aceste date reflectă o creștere a raportărilor privind tranzacțiile suspecte și o evoluție variabilă în utilizarea numerarului și transferurilor financiare, ceea ce subliniază necesitatea unei supravegheri mai stricte și a unui schimb de informații mai rapid între instituțiile financiare și autoritățile de reglementare. A se vedea: Raportul Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor pentru anul 2023. Disponibil: <https://www.spcsb.gov.md/ro/reports> [accesată: 15.04.2024].

³⁷⁵ În 2023, sectorul non-bancar a raportat un total de 57.851 de tranzacții, dintre care 502 au fost clasificate drept suspecte, marcând o creștere semnificativă față de 2022, când au fost raportate 321 de tranzacții suspecte. Această tendință indică o îmbunătățire a mecanismelor de detectare a riscurilor financiare în afara sistemului bancar, dar și o posibilă intensificare a activităților ilicite în acest sector. Tranzacțiile limitate au însumat 2.145,8 milioane MDL, în ușoară creștere față de 2.089,3 milioane MDL în 2022, reflectând o continuare a măsurilor de conformitate impuse entităților non-bancare, care vizează prevenirea riscurilor asociate activităților economice reglementate mai puțin strict. Tranzacțiile în numerar au totalizat 8.145,7 milioane MDL, comparativ cu 7.768,2 milioane MDL în 2022, ceea ce confirmă faptul că utilizarea numerarului rămâne un factor de risc ridicat în sectorul non-bancar, facilitând potențial fluxurile financiare ilicite. Remiterile de bani au înregistrat un volum de 5.761,2 milioane MDL, în creștere față de 5.203,5 milioane MDL în 2022, ceea ce indică o intensificare a transferurilor în afara sectorului bancar, necesitând o supraveghere mai atentă pentru prevenirea activităților de spălare a banilor. A se vedea: Raportul Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor pentru anul 2023. Disponibil: <https://www.spcsb.gov.md/ro/reports> [accesată: 15.04.2024]. N.a.: Evoluția acestor indicatori evidențiază necesitatea consolidării mecanismelor de control în sectorul non-bancar, având în vedere creșterea tranzacțiilor suspecte și a operațiunilor cu numerar. Supravegherea strictă a acestui sector și îmbunătățirea cooperării cu autoritățile de reglementare sunt cruciale pentru prevenirea riscurilor asociate criminalității financiare.

³⁷⁶ Sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, din 08.05.2018, emisă în Dosarul nr. 1-19/17. Disponibilă: https://jdr.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/582fff79-ad52-e811-80d7-0050568b4d5b [accesată: 16.03.2024].

sunt senzaționaliste sau nefondate, jurnalismul de investigație permite verificări preliminare, identificarea paradisurilor fiscale și detectarea activelor achiziționate din fonduri ilicite. Creșterea importanței mass-media impune dezvoltarea unor mecanisme eficiente de colaborare, inclusiv un sistem de feedback prin care autoritățile să furnizeze jurnaliștilor informații ce pot stimula noi investigații utile pentru aplicarea legii.

Investigațiile jurnalistice joacă un rol esențial în combaterea spălării banilor, expunând rețele financiare ilicite și conexiunile acestora cu instituțiile bancare. Analiza tranzacțiilor suspecte și corelarea datelor din registre publice permit identificarea unor modele clare de fraudă financiară, punând presiune asupra autorităților pentru implementarea unor mecanisme mai stricte de supraveghere. Prin documentarea detaliată a fluxurilor financiare, mass-media a demonstrat cum sumele provenite din activități ilicite sunt integrate în economia legală prin tranzacții imobiliare, achiziții de bunuri de lux și transferuri offshore. Aceste investigații au condus la anchete oficiale și la sporirea reglementărilor în domeniu. Colaborarea dintre jurnaliști și instituțiile de aplicare a legii a fost esențială pentru descoperirea schemelor complexe de spălare a banilor, evidențiind implicarea unor persoane cu influență politică și economică. Prin urmare, jurnalismul de investigație nu doar că expune aceste practici ilegale, dar și contribuie la creșterea transparenței și responsabilității în sectorul financiar³⁷⁷.

Cooperarea cu experții și specialiștii criminaliști reprezintă o metodă esențială de colaborare între organul de urmărire penală și profesioniștii din domeniul investigării infracțiunilor economice și financiare. Pe bună dreptate se menționează că „(...) în orice caz de spălare a banilor, experții criminaliști în domeniul contabilității joacă un rol esențial în descifrarea acțiunilor prin care infractorii încearcă să introducă profiturile lor ilicite în sistemul financiar”³⁷⁸.

Progresul științifico-tehnic a extins semnificativ posibilitățile acestora, oferind noi instrumente și metode eficiente de analiză. Specialiștii sunt implicați în examinarea documentelor, inspecțiile financiare, auditarea și controlul activităților economice, contribuind la elucidarea unor fapte complexe și la consolidarea probatoriului. Participarea experților în etapa de pregătire a materialelor pentru expertize optimizează desfășurarea investigațiilor, accelerând procesele de analiză și interpretare a datelor. Expertizele economice, contabile și financiare devin un instrument indispensabil în identificarea și documentarea schemelor de spălare a banilor, a tranzacțiilor

---

³⁷⁷ A se vedea: <https://www.zdg.md/investigatii/ghiduri-de-investigatii/ghidul-reporterului-pentru-investigarea-crimei-organizate-capitolul-1-spalarea-banilor-si-criminalitatea-financiara/> [accesată: 02.07.2024].

³⁷⁸ Guide on Identification and Investigation Techniques on Cases of Money Laundering originating from Political Corruption, Department against transnational organized crime (DTCO) Organization of American States (OAS), lii (virtual) meeting of the group of experts for the control of money laundering, November 16, 2022 Washington DC – United States of America, 2022, p. 8, 20 p. OEA/Ser.L/LIII.4.53 DDOT/LAVEX/DOC.7/22. Disponibil: https://www.oas.org/en/sms/dtoc/gelavex/53/docs/7-Guia_de_Tecnicas_de_identificacion_e_investigacion_LA-Corrupcion_ENG.pdf [accesată: 22.06.2024].

suspecte și a metodelor de legalizare a veniturilor ilicite. Acest tip de colaborare permite organelor de urmărire penală să beneficieze de expertiza tehnică necesară pentru combaterea fenomenului, facilitând identificarea fluxurilor financiare ilegale și a structurilor infracționale implicate.

Un exemplu relevant demonstrează că, datorită raportului de expertiză, a fost posibilă verificarea autenticității actelor financiare și juridice, contribuind astfel la prevenirea fraudelor și la protejarea intereselor părților implicate. Astfel, Raportul de expertiză nr. 101 din 16.05.2023 a stabilit că semnăturile înscrise la rubrica „Принял SC „ТС-D-P” SRL” pe actele de recepție a lucrărilor de construcție-montaj din anul 2011, incluse în dosarul de credit, nu sunt autentice. Documentele în cauză atestă executarea unor lucrări în valoare de 1.643.548,18 lei și 856.452,22 lei, însă semnăturile nu aparțin persoanei menționate³⁷⁹.

Cooperarea organului de urmărire penală cu organizațiile nonguvernamentale reprezintă o metodă esențială de consolidare a eforturilor în prevenirea și combaterea infracțiunilor, inclusiv a celor legate de spălarea banilor și criminalitatea organizată. ONG-urile joacă un rol crucial în monitorizarea respectării drepturilor omului, oferirea de asistență victimelor infracțiunilor, desfășurarea de campanii de informare și educație juridică, precum și în dezvoltarea unor politici publice eficiente în domeniul justiției și combaterii corupției. Implicarea organizațiilor nonguvernamentale în activitatea organului de urmărire penală facilitează schimbul de informații relevante privind mecanismele și metodele utilizate de infractori pentru legalizarea veniturilor ilicite. Aceste organizații dispun de expertiză în analiza fenomenelor infracționale și pot furniza date esențiale despre rețelele de criminalitate organizată, despre lacunele legislative care permit eludarea sancțiunilor și despre impactul social al acestor infracțiuni. Un aspect important al acestei colaborări îl constituie protecția martorilor și a victimelor infracțiunilor economico-financiare. ONG-urile specializate în domeniul drepturilor omului și al asistenței juridice pot contribui la crearea unor mecanisme eficiente de protecție și sprijin psihologic pentru persoanele vulnerabile care oferă informații relevante pentru anchete. De asemenea, cooperarea cu ONG-urile facilitează dezvoltarea unor mecanisme de avertizare timpurie privind riscurile asociate spălării banilor și finanțării terorismului, permițând organului de urmărire penală să reacționeze prompt și eficient. În contextul globalizării și al creșterii complexității infracțiunilor financiare, parteneriatul dintre organul de urmărire penală și ONG-uri devine din ce în ce mai important. A³⁸⁰cest tip de colaborare

---

³⁷⁹ Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 30.07.2024, emisă în Dosarul nr. 1-2878/2023. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/8442dee7-0ab0-4fb1-965a-c38528898187 [accesată: 03.09.2024].

³⁸⁰ OSTAVCIUC, Dinu; Cătălin-Bogdan PĂUN. Politica UE privind instrumentele juridice și organismele nou create în lupta împotriva spălării banilor și finanțării terorismului. În: Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice. Conferință științifico-practică internațională. 09.12.2021. Chișinău, Republica Moldova, 2022, pp. 138-143. (0,36 c.a) ISBN 978-9975-135-53-5. CZU 34+351.74(082)=135.1=161.1 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/153529 [accesată:20.06.2025].

contribuie la sporirea transparenței, la creșterea încrederii publice în instituțiile de aplicare a legii și la dezvoltarea unor politici publice mai bine fundamentate în domeniul prevenirii și combaterii criminalității economico-financiare.

Un exemplu elocvent este cazul Centrului Analitic Independent „Expert-Grup”³⁸¹. Această organizație, pe lângă alte obiective, a elaborat, în cadrul unui proiect, un studiu de caz³⁸² privind spălarea banilor în Republica Moldova. Prin această inițiativă, Expert-Grup a contribuit nu doar la informarea publicului, ci și la educarea societății, a specialiștilor din domeniul economic, fiscal și bancar, precum și a organelor de aplicare a legii.

Un alt exemplu se prezintă a fi organizația non-guvernamentală „Organized Crime and Corruption Reporting Project”³⁸³ (OCCRP). Ca pildă, într-o investigație „Latvian Banks Promote Money Laundering Companies”³⁸⁴, publicată de OCCRP, acesta dezvăluie modul în care anumite bănci letone au oferit clienților instrucțiuni despre utilizarea companiilor offshore fictive asociate cu banca pentru a spăla bani sau a evita plata taxelor. Documentele obținute de OCCRP arată implicarea acestor instituții financiare în facilitarea activităților de spălare a banilor, evidențiind necesitatea unei supravegheri mai stricte și a unor reglementări mai riguroase în sectorul bancar leton. Rolul OCCRP în această investigație a fost esențial pentru aducerea la lumină a practicilor ilegale din sectorul bancar leton, demonstrând importanța jurnalismului de investigație în combaterea corupției și a crimei organizate la nivel global.

O trăsătură specifică importantă a investigării spălării banilor constă în faptul că, în cauzele din această categorie, o importanță deosebită este acordată și dovedirii „infrațiunilor predicat”, în cursul comiterii cărora sunt generate capitalurile ilicite. Exemplu elocvent este cazul SRL „DA”, reprezentată de administratorul său, ȚD, care a pus la cale o schemă de spălare a banilor în proporții

---

³⁸¹ Expert-Grup este un think-tank independent specializat în cercetare și consultanță privind politici economice și sociale. Organizația promovează dezvoltarea durabilă și incluzivă prin analize bazate pe dovezi, responsabilizarea guvernelor și sprijinirea societății civile. Activează în domenii precum macroeconomie, finanțe publice, comerț exterior și integrare europeană, colaborând cu instituții internaționale pentru implementarea unor politici eficiente în Republica Moldova. Mai multă informație pe: <https://www.expert-grup.org/ro> [accesată: 16.02.2025].

³⁸² Republica Moldova - studiu de caz al noilor scheme de spălare a banilor. Lecții de învățat și consecințe pentru UE. Autori: Sergiu Gaibu, Director de program Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, Andres Knobel, Jurist, consultant independent. Noiembrie 2018. Acest document de politici a fost elaborat în cadrul „Inițiativei de Europenizare peste frontierele Procesului” implementat de Institutul de Politici Europene din Berlin în parteneriat cu Expert-Grup din Chișinău și susținerea financiară a Fundațiilor Societății Deschise sub egida programului Inițiativa Societății Deschise pentru Europa. Disponibil: [https://www.expert-grup.org/media/k2/attachments/Republica Moldova - studiu de caz al noilor scheme de spalare a banilor.pdf](https://www.expert-grup.org/media/k2/attachments/Republica%20Moldova%20-%20studiu%20de%20caz%20al%20noilor%20scheme%20de%20spalare%20a%20banilor.pdf) [accesată: 16.09.2024].

³⁸³ Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP) este o rețea globală de jurnaliști de investigație, fondată în 2006 de Drew Sullivan și Paul Radu. Funcționând ca o organizație non-guvernamentală (ONG), OCCRP se concentrează pe expunerea crimei organizate și a corupției la nivel mondial. Cu sediul central în Amsterdam și personal distribuit pe șase continente, organizația colaborează cu peste 50 de instituții media independente pentru a publica investigații care conduc la acțiuni concrete. Pe lângă activitatea sa jurnalistică, OCCRP oferă instruire, instrumente și resurse pentru a sprijini dezvoltarea jurnalismului de investigație la nivel global. Disponibilă: <https://www.occrp.org/en/about-us> [accesată: 25.04.2024].

³⁸⁴ Latvian Banks Promote Money Laundering Companies, publicat pe <https://www.occrp.org/en/investigation/latvian-banks-promote-money-laundering-companies> [accesată: 25.04.2024].

deosebit de mari, după comiterea unei infracțiuni de escrocherie. În perioada martie-iunie 2021, ȚD a falsificat un certificat din numele unei autorități locale, atestând în mod fals că firma sa închiriaza și prelucreaza terenuri agricole. Pe baza acestui certificat fals, el a semnat două contracte de vânzare-cumpărare cu SRL „AN”, promițând livrarea a 500 de tone de grâu și 450 de tone de orz, deși compania sa nu deținea aceste produse. În urma înșelăciunii, SRL „AN” a efectuat două transferuri bancare, însumând 1.400.000 lei, în contul SRL „DA” la Moldindconbank, sucursala Comrat. Între 15 iunie și 9 iulie 2021, pentru a ascunde originea ilicită a banilor și a-i transfera în numerar, ȚD a obținut mai multe delegații pentru retrageri în numerar, însumând 1.100.260 lei, pe care i-a scos în aceeași zi. Acțiunile SRL „DA” au fost încadrate conform art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, privind spălarea banilor prin convertirea și transferul veniturilor ilicite, dobândirea și deținerea acestora, toate realizate în proporții deosebit de mari și în complicitate cu ȚD³⁸⁵. Prin urmare, în absența probării infracțiunii predicat – escrocheria, culpabilitatea inculpaților pentru spălarea banilor nu ar fi putut fi stabilită.

Deoarece „infracțiunile predicat” includ numeroase infracțiuni împotriva proprietății, sănătății publice și conviețuirii sociale, cele în domeniul activităților economice, urmărirea penală în cazurile spălării banilor este efectuată, potrivit art. 269/3 CPP, de „organul de urmărire penală în a cărui competență se află infracțiunea în legătură cu care a fost pornită urmărirea penală”. În același timp, este de menționat că, urmărirea penală în cazurile infracțiunilor de spălare de bani se efectuează, în conformitate cu prevederile art. 269 CPP, și de organul de urmărire penală instituit în cadrul CNA.

Anumiți autori³⁸⁶ susțin că „cea mai eficientă formă de cooperare în domeniul aplicării legii este interacțiunea dintre organele de urmărire penală și cele care desfășoară activitatea operativă”, respectiv ofițerii de investigații. Această opinie este pe deplin justificată, însă considerăm că la fel de importantă este și colaborarea cu organul de constatare. În sprijinul acestui argument vin prevederile art. 269/3 CPP, care impun organului de constatare obligația de a constata infracțiunile, conform art. 273 CPP. Această atribuție este esențială, întrucât astfel pot fi identificate atât infracțiuni predicat, cât și infracțiuni de spălare a banilor, facilitând investigarea și prevenirea fenomenului infracțional. În acest context, se impune mențiunea că, având în vedere specificul

---

³⁸⁵ Sentința Judecătorei Comrat (sediul Central) din 01.09.2022, emisă în Dosarul nr. 1-122/2022. Disponibilă: https://jco.instante.justice.md/pigd_integration/pdf/d3bd8afe-5774-4309-b4e3-84d9f11f8b6b [accesată: 04.04.2024].

³⁸⁶ Герасимов И.Ф. Некоторые проблемы раскрытия преступлений. Свердловск. Средн.-Уральск. изд-во, 1975; Он же. Понятие и виды взаимодействия участников расследования преступлений // Вопросы взаимодействия следователя и других участников расследования преступлений. Свердловск. Изд-во СЮИ, 1984. С.3-9; Драпкин Л.Л. Организационно-управленческие аспекты взаимодействия участников процесса раскрытия преступлений. Там же. С. 10-33; Образцов В.А. Взаимодействие в структуре деятельности следователя. Там же. С.33-39; Ищенко Е.П. особенности взаимодействия на первоначальном этапе расследования. Там же. С.55-61; Трубачев А.Д. Взаимодействие участников тактической операции по выявлению и расследованию хищений. Там же. С.73-80.

infracțiunilor analizate, o poziție prioritară în procesul de cooperare o deține interacțiunea dintre organul de urmărire penală și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Această importanță se justifică prin atribuțiile extinse ale Serviciului, în special în etapa constatării infracțiunii, unde acesta joacă un rol esențial în întreprinderea acțiunilor inițiale, sesizarea organului de urmărire penală și furnizarea sprijinului necesar în fazele incipiente și ulterioare ale investigației. Această colaborare eficientă contribuie la o reacție rapidă și la consolidarea probatoriului, asigurând astfel o aplicare eficace a legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.

Un aspect de importanță majoră, în viziunea noastră, este includerea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în categoria organelor de constatare prevăzute la art. 273 CPP. Această situație generează un paradox, având în vedere atribuțiile legale ale acestui Serviciu. Art. 2 alin. (3) din Legea nr. 308/2017 prevede expres că „*Unitatea de informații financiare a Republicii Moldova este Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, (...)*”, ceea ce îi conferă un rol central în prevenirea și combaterea acestor infracțiuni. În plus, art. 19 alin. (1) lit. a) și b) din aceeași lege confirmă caracterul operațional al Serviciului, stabilind că acesta: „*a) primește, înregistrează, analizează, prelucrează și transmite organelor competente informațiile privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat și de finanțare a terorismului, prezentate de entitățile raportoare, precum și altă informație relevantă obținută în temeiul prevederilor prezentei legi; b) informează organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni cu privire la spălarea banilor, finanțarea terorismului sau la alte infracțiuni, precum și Serviciul de Informații și Securitate în partea ce ține de finanțarea terorismului*”. Aceste prevederi demonstrează că SPCSB îndeplinește deja funcții specifice unui organ de constatare, având un rol esențial în detectarea și documentarea activităților financiare ilicite. Prin urmare, modificarea și completarea art. 273 CPP este necesară pentru a alinia cadrul normativ la realitățile operaționale și pentru a asigura o eficiență sporită în combaterea criminalității economico-financiare și a celor de spălare a banilor.

În actuala structură de cooperare, SPCSB funcționează preponderent ca o unitate de raportare și analiză, fără prerogative investigative directe. Această limitare reduce eficiența în destructurarea schemelor de spălare a banilor, întrucât organul de urmărire penală primește informațiile cu întârziere și fără posibilitatea unei analize operaționale detaliate. Având în vedere că multe state permit unităților de informații financiare să participe activ în investigații, o reformă legislativă care să acorde SPCSB atribuții extinse de investigație preliminară ar contribui la o reacție mai rapidă și la o consolidare a probatoriului încă din fazele incipiente ale urmăririi penale.

Majoritatea mecanismelor actuale de colaborare între instituții funcționează pe principiul detectării infracțiunii post-factum, ceea ce oferă făptuitorilor un avantaj strategic în disimularea

fondurilor. În loc să se bazeze exclusiv pe analiza tranzacțiilor suspecte după comiterea faptelor, autoritățile ar trebui să adopte o strategie bazată pe prevenție, utilizând modele predictive, inteligență artificială și analiza comportamentală a tranzacțiilor pentru a anticipa riscurile. În acest sens, implementarea unor algoritmi avansați de detecție a anomaliilor în fluxurile financiare ar permite blocarea activelor suspecte înainte ca acestea să fie integrate definitiv în circuitul economic legal.

Instituțiile financiare și alți actori privați (notari, avocați, auditori) sunt obligați să raporteze tranzacțiile suspecte, dar schimbul de informații este îngreunat de lipsa unor mecanisme operaționale eficiente. Raportările sunt adesea formale, fără un impact real asupra investigațiilor. Se impune o reformă care să permită un acces controlat al organelor de aplicare a legii la bazele de date ale entităților financiare, pe baza unor protocoale stricte privind protecția datelor. De asemenea, un sistem de colaborare cu stimulente economice pentru instituțiile financiare ar încuraja raportarea pro-activă și investigarea rapidă a schemelor frauduloase.

Spălarea banilor este, prin definiție, o infracțiune transnațională, dar instrumentele actuale de cooperare internațională sunt greoaie și birocratice, bazându-se pe comisii rogatorii și acorduri de asistență juridică ce întârzie acțiunile operative. Se impune crearea unor unități mixte de investigație la nivel regional, formate din ofițeri de urmărire penală, experți financiari și specialiști IT, care să acționeze rapid în investigarea fluxurilor financiare suspecte. O astfel de echipă, cu acces direct la bazele de date naționale și internaționale, ar reduce timpul de reacție și ar îmbunătăți considerabil capacitatea de destructurare a rețelelor infracționale.

Investigațiile privind spălarea banilor sunt adesea blocate din cauza incapacității organelor de urmărire penală de a demonstra proveniența ilicită a fondurilor. În contextul în care infracțiunile predicat sunt diverse (fraudă, evaziune fiscală, corupție, trafic de droguri etc.), este necesară o standardizare a tehnicilor de constatare și investigare a acestora. Crearea unei baze de date centralizate a schemelor infracționale asociate cu spălarea banilor, împreună cu ghiduri de investigare adaptate fiecărei categorii de infracțiuni predicat, ar facilita colectarea probelor și demonstrarea caracterului ilicit al fondurilor.

4.2. Particularitățile cooperării la nivel internațional în cazurile de spălare de bani

Cooperarea juridică internațională în materie penală este reglementată printr-un ansamblu de norme juridice, incluzând instrumente internaționale³⁸⁷, legislația europeană³⁸⁸, actele normative adoptate de statele membre ale Comunității Statelor Independente (CSI)³⁸⁹, precum și acordurile

---

³⁸⁷ Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la New York la 15.11.2000. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr. 15-XV din 17.02.2005. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 333. În vigoare pentru Republica Moldova din 16.10.2005; Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la New York la 15.11.2000. Ratificat prin Legea Republicii Moldova nr. 16-XV din 17.02.2005. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 421. În vigoare pentru Republica Moldova din 16 octombrie 2005.

³⁸⁸ Convenția europeană de extrădare din 13.12.1957, adoptată la Paris, intrată în vigoare la 28.04.1960. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1183-XIII din 14.05.1997. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1998, volumul 1, pag. 318; Al doilea Protocol adițional la Convenția europeană de extrădare din 17.03.1978. Ratificat prin Legea nr.270-XV din 21.06.2001; Al treilea Protocol la Convenția europeană de extrădare din 12.04.2013. Monitorul Oficial nr.411-420/687 din 24.11.2017. Protocolul ratificat prin Legea nr. 214 din 20.10.2017; Convenția europeană de asistență juridică în materie penală, semnată la Strasbourg la 20.04.1959. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1332-XIII din 26.09.1997. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 14, pag. 71; Convenția asupra transferării persoanelor condamnate, adoptată la Strasbourg, 21.03.1983. Ratificată prin Legea nr.69-XV din 11.03.2004. În vigoare pentru Republica Moldova din 01.09.2004. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 61; Protocolul adițional la Convenția europeană asupra transferării persoanelor condamnate, adoptat la Strasbourg la 18.12.1997. Ratificat prin Legea nr.70-XV din 11.03.2004. În vigoare pentru Republica Moldova din 01.09.2004. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 189; Convenția privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitate infracțională, adoptată la Strasbourg la 08.11.1990. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr. 914-XV din 15.03.2002. În vigoare pentru Republica Moldova din 1 septembrie 2002. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 107; Acord de cooperare pentru prevenirea și combaterea infracționalității transfrontaliere, adoptat la București, la 26.05.1999. Ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.670-XIV din 11.11.99. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2001, volumul 27, pag. 91. În vigoare pentru Republica Moldova din 01.02.2000; Convenția de cooperare polițienească pentru Europa de Sud-Est, realizată la Viena la 05.05.2006. În vigoare din iulie 2008. Ratificată prin Legea nr. 5-XVI din 07.02.2008. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2009, volumul 43, pag. 4;

³⁸⁹ Carta de la Ialta a GUUAM, semnată la 07.06.2001 de către Republica Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova, Republica Uzbekistan și Ucraina. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr. 24-XVI din 14.04.2005; Acord privind colaborarea între Guvernele statelor-membre GUUAM în domeniul combaterii terorismului, crimei organizate și altor tipuri de crime grave. Semnat la Ialta la 20.07.2002. În vigoare din 19.09.2007. Aprobabil prin Hotărârea Guvernului nr. 990 din 03.09.2007. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2009, volumul 43, pag. 264; Convenția cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, semnată la Minsk la 22.01.1993. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 402-XIII din 16.03.95. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 16, pag. 262. În vigoare pentru Republica Moldova din 26.03.1996; Protocol la Convenția privind asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală din 22.01.1993, semnat la Moscova la 28.03.1997. Ratificat prin Legea Republicii Moldova nr. 164-XV din 04.04.2003; Acordul privind colaborarea statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în lupta cu migrația ilegală, semnat la Moscova la 06.03.1998. Ratificat prin Legea Republicii Moldova nr.890-XV din 28.02.2002; Acordul de colaborare a statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în lupta cu criminalitatea, încheiat la Moscova la 25.11.1998. Aprobabil prin Hotărârea Guvernului nr. 794 din 08.08.2001. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 37, pag. 170. În vigoare pentru Republica Moldova din 22.08.2001; Acordul privind colaborarea în sfera însoțirii speciale a activității operative de investigații, încheiat la Moscova la 18.12.1998. Aprobabil prin Hotărârea Guvernului nr. 778 din 19.08.1999; Hotărârea cu privire la Regulamentul bazei de date generale cu privire la migrații ilegali și persoanele, cărora intrarea în statele-membre ale Acordului de colaborare a statelor-membre ale CSI în lupta cu migrația ilegală este interzisă în conformitate cu legislația națională în vigoare, și ordinea schimbului de informații privind migrația ilegală, semnată la Moscova la 25.01.2000. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 37, pag. 316. În vigoare pentru Republica Moldova din 25.01.2000; Protocolul adițional la Acordul între Guvernele Statelor participante la Cooperarea Economică a Mării Negre privind cooperarea în combaterea criminalității, în special a formelor sale organizate, semnat la Kiev la 15.03.2002. Aprobabil prin Hotărârea Guvernului nr. 1569 din 09.12.2002; Acordul dintre guvernele statelor-membre ale Comunității Statelor Independente privind schimbul de informații în domeniul luptei cu criminalitatea, semnat la Astana la 22.05.2009. Aprobabil prin Hotărârea Guvernului nr. 82 din 08.02.2016. Publicat în Monitorul Oficial nr. 44-48/181 din 26.02.2016.

bilaterale încheiate între Republica Moldova cu diverse jurisdicții³⁹⁰. La nivel național, această cooperare este fundamentată pe dispozițiile Codului de procedură penală³⁹¹ și pe prevederile Legii nr. 371 din 1 decembrie 2006³⁹², care stabilesc cadrul procedural și mecanismele prin care autoritățile pot solicita și oferi asistență juridică în materie penală.

Norme juridice menționate stabilesc proceduri aplicabile tuturor categoriilor de infracțiuni, inclusiv celor legate de spălarea banilor. Cu toate acestea, având în vedere caracterul distinct al acestei infracțiuni, nu vom aborda în detaliu cadrul general al cooperării juridice internaționale, întrucât subiectul a fost analizat extensiv în literatura de specialitate³⁹³. În schimb,

---

³⁹⁰ Acord bilateral între Republica Moldova și Bosnia și Herțegovina privind asistența juridică reciprocă în materie civilă și penală, semnat la Chișinău la 19.06.2012. Ratificat prin Legea nr. 33-XVI din 14.04.2005. Publicat în Monitorul Oficial nr. 139-143 din 05.06.2015; Tratat între Republica Moldova și Republica Azerbaidjan cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, întocmit la Baku la 26.10.2004. Publicat în ediția special „Tratate internaționale”, 2006, volumul 36, pag. 134. În vigoare din 12 februarie 2006; Tratat între Republica Moldova și România privind asistența juridică în materie civilă și penală, semnat la Chișinău la 06.07.1996. Ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1018-XIII din 03.12.1996. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 20, pag. 364. În vigoare din 22 martie 1998; Tratat între Republica Moldova și Republica Lituania cu privire la asistența juridică și la raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, semnat la Chișinău la 09.02.1993. Ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1487a-XIII din 10.06.1993. În vigoare din 18.02.1995. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 19, pag. 313; Acord între Republica Moldova și Republica Turcia cu privire la asistența juridică în materie civilă, comercială și penală, semnat la Ankara la 22.05.1996. În vigoare din 23.02.2001. Ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1017-XIII din 03.12.1996. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2002, volumul 29, pag. 355; Tratat între Republica Moldova și Ucraina privind asistența juridică și relațiile juridice în materie civilă și penală, semnat la Kiev la 13.12.1993. În vigoare din 24.04.1995. Ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 261-XIII din 04.11.1994. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 22, pag. 85; Tratat între Republica Moldova și Republica Letonia cu privire la asistența juridică și la raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, semnat la Riga la 14.04.1993. În vigoare din 18.06.1996. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 19, pag. 278; Tratat între Republica Moldova și Federația Rusă cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, încheiat la Moscova, la 25.02.1993. Ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 260-XIII din 04.11.1994. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 21, pag. 49.

³⁹¹ Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 din 14.03.2003. Publicat: 05.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 248-251 art. 699. Republicat în temeiul art. IV al Legii nr. 252 din 8 noiembrie 2012 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.263-269, art.855.

³⁹² Legea Nr. 371 din 01.12.2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală. Publicat: 02.02.2006 în Monitorul Oficial Nr. 14-17 art. 42.

³⁹³ A se vedea: Prost, K. Pratique et nouvelles tendances de l'entraide judiciaire: l'avenir de la coopération internationale. Ottawa, 1998. [on-line] http://www.oas.org/Juridico/mla/fr/can/fr_can_prost98.html [accesată: 22.08.2023]; Stănoiu Rodica Mihaela, Asistența juridică internațională în materie penală, Editura Academiei Republicii Sovietice România, București, 1975, 201 p.; Neagu Ion, Tratat de procedură penală. Partea special, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, Editura Universul Juridic, 2010, 679 p. ISBN 978-973-127-320-4; Pântea Andrei, Asistența juridică internațională în materie penală, Chișinău, 2020, 152 p. ISBN: 978-9975-3293-4-7; Zbancă Tatiana, Asistența juridică internațională în materie penală, Note de curs, Chișinău, 2013, 79 p. Disponibilă: <https://dreptmd.wordpress.com/cursuri-universitare/asistenta-juridica-internationala-in-materie-penala/> [accesată: 21.08.2023]; Crișu Anastasiu, Drept procesual penal, Partea specială, conform noului Cod de procedură penală, Ediția a 2-a, revizuită și actualizată, Editura Hamangiu, București, 2020, 567 p. ISBN: 978-606-27-1522-9; Radu Florin Răzvan, Cooperarea judiciară internațională în materie penală. Îndrumar pentru practicieni, Editura Wolters Kluwer, București, 2009, 646 p. ISBN: 978-973-1911-31-1; Cryer, R.; Friman, H.; Robinson, D.; Wilmschurst, E. An introduction to international criminal law and procedure. 2-nd edition. Cambridge University Press, 2010, 640 p. ISBN: 9781108741613; Hurdubaie Ioan, Cadrul instituțional-juridic al cooperării internaționale pentru valorificarea probelor infracțiunii, Asociația criminaliștilor din România, București, 2010, 253 p. ISBN: 978-973-0-08281-4; Țarălungă Victoria, Huțanu Ioan, Asistența juridică internațională în materie penală între statele-membre ale uniunii europene. În: Revista moldovenească de drept internațional și relații internaționale / nr. 2, 2010, p. 7-20; Osoianu Tudor, Ostavciuc Dinu, Urmărirea penală, Chișinău, 2021, 494 p. ISBN: 978-9975-157-58-2; Osoianu Tudor, Ostavciuc Dinu, Urmărirea penală, Monografie, București, Editura Pro Universitaria, 2023, 410 p. ISBN: 978-606-26-1715-8; Ostavciuc Dinu, Osoianu Tudor, Echipele comune de investigații – formă a asistenței juridice

ne concentrăm asupra particularităților specifice acestui tip de infracțiune, punând accent pe prevederile juridice relevante și pe analiza doctrinară care vizează aspectele esențiale ale combaterii spălării banilor la nivel internațional.

Combaterea spălării banilor constituie o prioritate la nivel global, având implicații semnificative asupra stabilității economico-financiare internaționale. În mod justificat, Edward H. Jurith sublinia că „spălarea banilor compromite integritatea instituțiilor financiare și joacă un rol esențial în funcționarea organizațiilor criminale și teroriste”³⁹⁴. Această realitate evidențiază necesitatea unor mecanisme riguroase de supraveghere și reglementare, menite să prevină infiltrarea fondurilor ilicite în economia legală. În acest context, întărirea cooperării internaționale și adoptarea unor politici eficiente de control financiar devin instrumente esențiale pentru combaterea criminalității organizate și a riscurilor asociate finanțării activităților ilegale.

„Pe măsură ce metodele de spălare a banilor au evoluat, implicând tehnologii avansate și rețele financiare descentralizate, cadrul juridic internațional a fost consolidat prin adoptarea unor instrumente legislative menite să reglementeze schimbul de informații și asistența juridică reciprocă în materie penală”³⁹⁵. Încă de la începutul anilor 2000, unii autori subliniau în mod justificat că „una dintre provocările majore ale viitorului va fi consolidarea conformității internaționale cu acordurile multilaterale și sprijinirea statelor vulnerabile la spălarea banilor în dezvoltarea unor instituții eficiente de reglementare și aplicare a legii”³⁹⁶. Această afirmație rămâne relevantă și în prezent, întrucât criminalitatea financiară continuă să evolueze, impunând măsuri din ce în ce mai complexe pentru a preveni și combate acest fenomen.

Sușinim pe deplin opinia lui Joseph Myers, care afirma că „doar o cooperare internațională susținută și viguroasă poate ține sub control activitățile făptuitorilor privitor la spălarea banilor”³⁹⁷. Această realitate este evidentă, având în vedere că autoritățile naționale de aplicare a legii și instituțiile responsabile de prevenirea și combaterea spălării banilor nu pot monitoriza în totalitate activitățile infracționale de acest tip. Adesea, ceea ce societatea cunoaște despre aceste infracțiuni

---

internaționale în materie penală. În: Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice (Ediția a II-a). Materialele Conferinței științifice cu participare internațională din 08 decembrie 2022. Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, Chișinău, 2023, p. 289-296. ISBN: 978-9975-135-66-5.

³⁹⁴ Edward H. Jurith, 2002. "International Cooperation in the Fight Against Money Laundering," *Journal of Financial Crime*, Emerald Group Publishing Limited, vol. 9(3), 01 Mar 2002, pages 212-216. ISSN: 13590790. DOI: [10.1108/eb026019](https://doi.org/10.1108/eb026019).

³⁹⁵ OSTAVCIUC, Dinu. PĂUN Cătălin-Bogdan. Instrumente juridice și operaționale internaționale privind investigarea infracțiunii de spălare a banilor. În: *Legea și Viața*. Nr. 1 (381) 2025, pp. 11. (2,1 c.a.) ISSN 2587-4365. https://academy.police.md/wp-content/uploads/2025/06/Legea_si_viata_nr_1_2025.pdf

³⁹⁶ Edward H. Jurith, 2002. "International Cooperation in the Fight Against Money Laundering," *Journal of Financial Crime*, Emerald Group Publishing Limited, vol. 9(3), 01 Mar 2002, pages 212-216. ISSN: 13590790. DOI: [10.1108/eb026019](https://doi.org/10.1108/eb026019).

³⁹⁷ Joseph Myers, Acting Deputy Assistant Secretary, Enforcement Policy, U.S. Department of the Treasury, International Standards and Cooperation in the Fight Against Money Laundering, *Economic Perspectives – An Electronic Journal of the U.S. Department of State*, Vol. 6, No. 2, mai 2001, p. 9, pp. 9-10.

este doar o mică parte din ceea ce autoritățile au reușit să descopere, iar amploarea reală a fenomenului rămâne necunoscută. „Deși niciun efort nu va putea vreodată eradica spălarea banilor sau elimina criminalitatea, cooperarea internațională poate atenua efectele lor corozive asupra societății, afacerilor și guvernării”³⁹⁸, sublinia același autor. Prin urmare, comunicarea și colaborarea între state sunt esențiale pentru a supraveghea transferurile financiare suspecte, a implementa măsuri de control eficace și a preveni utilizarea sistemelor bancare în scopuri ilicite.

Unul dintre principalele obstacole în combaterea eficientă a spălării banilor este reprezentat de „diferențele legislative între jurisdicții, lipsa de încredere reciprocă și dificultățile în partajarea informațiilor sensibile între state. Deși există numeroase eforturi la nivel național și internațional pentru a contracara spălarea banilor, succesul acestor inițiative este adesea limitat”³⁹⁹. Fiecare stat are propriile reglementări privind prevenirea și combaterea acestei infracțiuni, iar lipsa unei armonizări legislative poate întârzia sau chiar împiedica desfășurarea investigațiilor internaționale.

Recunoscând aceste dificultăți, comunitatea internațională și europeană⁴⁰⁰ a adoptat un set de convenții și acorduri menite să faciliteze cooperarea interstatală.

Un reper fundamental în acest sens este Convenția Europeană privind asistența juridică reciprocă în materie penală⁴⁰¹, care oferă un cadru juridic clar pentru cooperarea între statele membre ale Consiliului Europei în domeniul justiției penale. Aceasta reglementează procedurile prin care statele își pot furniza reciproc informații esențiale în investigarea infracțiunilor financiare, inclusiv spălarea banilor, facilitând obținerea probelor și executarea măsurilor de confiscare a activelor provenite din activități ilicite. La nivel global, Rezoluția Adunării Generale a ONU 45/117 din 1990⁴⁰², alături de Tratatul-tip privind asistența juridică în materie penală⁴⁰³,

---

³⁹⁸ Joseph Myers, Acting Deputy Assistant Secretary, Enforcement Policy, U.S. Department of the Treasury, International Standards and Cooperation in the Fight Against Money Laundering, *Economic Perspectives – An Electronic Journal of the U.S. Department of State*, Vol. 6, No. 2, mai 2001, p. 9, pp. 9-10.

³⁹⁹ Graycar Adam, International Cooperation to Combat Money Laundering, from PART ID - Transnational Justice Matters. Published online by Cambridge University Press: 20 June 2019, p. 302, pp. 299 – 304. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781108597296.050>. Disponibilă: <https://www.cambridge.org/core/books/abs/international-and-transnational-crime-and-justice/international-cooperation-to-combat-money-laundering/9450F1BF25A229142524CE473ADE182D> [accesată: 15.04.2024].

⁴⁰⁰ PĂUN, Cătălin-Bogdan. Abordări normative ale cooperării, în plan european, a organelor/ instituțiilor cu atribuții și competențe în investigarea infracțiunilor de spălare a banilor. In: Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice, Ed. Ediția II-a, 8 decembrie 2022, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI, 2022, Ediția II-a, pp. 402 ISBN (pdf) 978-9975-135-66-5. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/174843 [accesată: 08.01.2023].

⁴⁰¹ Convenția europeană de asistență juridică în materie penală, semnată la Strasbourg la 20.04.1959. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1332-XIII din 26.09.1997. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 14, pag. 71.

⁴⁰² Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 45/117 din 14.12.1990. Disponibilă: https://www.unodc.org/pdf/model_treaty_mutual_assistance_criminal_matters.pdf [accesată: 27.08.2023].

⁴⁰³ Tratatul-tip al Națiunilor Unite privind asistența juridică în materie penală, adoptat de către Adunarea Generală a ONU la 14.12.1990. Rezoluția Adunării Generale a ONU nr. 45/ 117 din 14.12.1990. Disponibil: www.unodc.org/.../model_treaty_mutual_assistance_criminal_matters.pdf [accesată: 27.08.2023].

stabilește principiile esențiale privind schimbul de informații și colaborarea transnațională în investigarea veniturilor infracționale.

Inițial, măsurile de combatere a spălării banilor au fost dezvoltate în contextul luptei împotriva traficului de droguri, având ca punct de referință Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope⁴⁰⁴. Acest instrument internațional introduce reglementări privind confiscarea și sechestrarea bunurilor obținute prin activități infracționale, recunoscând necesitatea unei coordonări internaționale pentru a preveni utilizarea sistemelor financiare în scopuri ilicite. În continuarea acestui efort, Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii⁴⁰⁵, adoptată în 1990, oferă un cadru juridic detaliat pentru identificarea și blocarea activelor ilicite. Un aspect esențial al acestei convenții este prevederea conform căreia secretul bancar nu poate fi invocat ca justificare pentru refuzul cooperării internaționale⁴⁰⁶.

Combaterea spălării banilor este, de asemenea, strâns legată de măsurile de prevenire a corupției și a finanțării terorismului. Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția⁴⁰⁷ introduce mecanisme suplimentare de cooperare judiciară, impunând statelor semnatare obligația de a furniza informații privind veniturile ilicite și de a elimina restricțiile care ar putea împiedica anchetele financiare. De asemenea, Convenția internațională privind suprimarea terorismului⁴⁰⁸, impune măsuri stricte de monitorizare a tranzacțiilor financiare, blocarea conturilor bancare suspecte și sancționarea instituțiilor financiare care facilitează operațiuni ilegale.

Evoluția cadrului juridic internațional reflectă necesitatea unor măsuri din ce în ce mai stricte de combatere a acestui fenomen. Dacă inițial convențiile internaționale aveau în vedere în principal combaterea traficului de droguri și confiscarea bunurilor provenite din activități infracționale, în timp, acestea au fost extinse pentru a acoperi și alte forme de criminalitate

---

⁴⁰⁴ Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope nr. 215 din 20.12.1988. *În vigoare pentru Republica Moldova din 16 mai 1995*. Publicat: 30.12.1999 în *Tratate Internationales* Nr. 8 art. 215.

⁴⁰⁵ Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii din 08.11.1990. Disponibilă: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/36227> [accesată: 11.04.2023].

⁴⁰⁶ Despre eforturile concentrate ale guvernelor și prioritatea aplicării celor două convenții (Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope și Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii) în lupta împotriva spălării banilor a se vedea: Scott David, *Money Laundering and International Efforts to Fight It, Public Policy for the Private sector*, The World Bank, nr. 48, May 1995. Disponibilă: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/900151468762300572/pdf/16907-Replacement-file-048SCOTT.pdf> [accesată: 28.05.2023].

⁴⁰⁷ Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția. Strasbourg, 27 ianuarie 1999. Semnată de Republica Moldova la 24 iunie 1999, Ratificată la 14.01.2004, Intrată în vigoare la 01.05.2004. Disponibilă: https://www.cna.md/public/files/legislatie/conventia_penala_privind_coruptia_.pdf [accesată: 18.06.2024].

⁴⁰⁸ Convenția internațională privind suprimarea terorismului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 9 decembrie 1999. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr.1241-XV din 18.07.2002. În vigoare pentru Republica Moldova din 9 noiembrie 2002. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 269. Disponibilă: https://antiteror.sis.md/sites/default/files/document/attachments/conventia_internationala_privind_suprimarea_finantarii_terorismului_din_09.12.1999.pdf [accesată: 24.06.2024].

financiară, precum corupția și finanțarea terorismului. Un exemplu relevant este art. 37 al Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, care permite aderarea și a statelor non-membre ale Consiliului Europei, transformând acest instrument într-un cadru de referință pentru cooperarea globală.

Ulterior, în anul 2005, a fost adoptată Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului⁴⁰⁹. Prin aderarea la Convenție, Republica Moldova a consolidat cadrul juridic în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, aliniindu-se la cerințele internaționale și implementând măsuri eficiente pentru detectarea și sancționarea acestor infracțiuni. Această ratificare a stabilit un mecanism clar de cooperare interinstituțională, definind atribuțiile fiecărei autorități în funcție de etapa procesuală, astfel încât notificarea actelor judiciare și a celor primite de autoritățile naționale să fie gestionată corespunzător. În acest sens, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor intervine înainte de inițierea urmăririi penale, Procuratura Generală este responsabilă de coordonarea măsurilor în faza de urmărire penală, iar Ministerul Justiției asigură supravegherea notificărilor în timpul procesului și în etapa de executare a hotărârilor judecătorești. În vederea aplicării și supravegherii eficiente a acestor măsuri, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Ministerul Justiției și Procuratura Generală au fost desemnate drept autorități centrale competente. Aceste instituții sunt responsabile pentru facilitarea schimbului de informații, investigarea fluxurilor financiare suspecte și asigurarea colaborării cu partenerii internaționali în vederea combaterii fenomenului de spălare a banilor⁴¹⁰. Prin consolidarea acestui sistem de cooperare, Republica Moldova își intensifică eforturile în combaterea spălării banilor și își adaptează politica națională la standardele internaționale stabilite de organisme precum Grupul de Acțiune Financiară Internațională și Consiliul Europei. Această aliniere contribuie nu doar la îmbunătățirea cadrului normativ intern, ci și la eficientizarea măsurilor de prevenire și combatere a criminalității respective, oferind un mecanism solid pentru identificarea, investigarea și sancționarea acestor infracțiuni.

Un element esențial al procesului de aliniere la standardele internaționale îl reprezintă conformitatea cu normele stabilite de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF)⁴¹¹, organism interguvernamental de referință în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. FATF, înființat în 1989 în cadrul Summit-ului G7 de la Paris, are rolul de

---

⁴⁰⁹ Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005. Ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 165 din 13.07.2007. Publicat: 10.08.2007 în Monitorul Oficial Nr. 117-126 art. 532.

⁴¹⁰ A se vedea: Legea nr. 165 din 13.07.2007 pentru ratificarea Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005. Publicat: 10.08.2007 în Monitorul Oficial Nr. 117-126 art. 532.

⁴¹¹ <https://www.fatf-gafi.org/> [accesată: 14.03.2024].

a elabora politici și de a monitoriza implementarea acestora, contribuind astfel la menținerea integrității sistemului financiar global. Într-o lume în care metodele de spălare a banilor evoluează rapid, reglementările adoptate de acest organism sunt esențiale pentru a asigura un răspuns coordonat al statelor în fața acestor amenințări.

FATF nu se limitează doar la formularea unor principii generale, ci a dezvoltat un set detaliat de 40 de recomandări, considerate standarde internaționale pentru prevenirea și combaterea spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă. Prin aceste recomandări, FATF a introdus standarde uniforme pentru toate statele participante, contribuind la armonizarea legislațiilor și a măsurilor de combatere a spălării banilor la nivel global. „Stabilirea acestor standarde a însemnat că toate guvernele participante s-au angajat să avanseze în aceeași direcție și în același ritm, o condiție necesară pentru succes”⁴¹².

„Principalul organism internațional angajat în eforturi continue și cuprinzătoare atât pentru definirea politicilor, cât și pentru promovarea adoptării măsurilor de combatere a spălării banilor este Financial Action Task Force (FATF). (...) include reprezentanți din țări membre OECD, Hong Kong, Singapore, Consiliul de Cooperare al Golfului și Comisia Europeană”⁴¹³.

Printre cele mai relevante recomandări ale FATF se numără: *Recomandarea 1* – Aplicarea unei abordări bazate pe risc în prevenirea spălării banilor, permițând statelor să își concentreze resursele acolo unde riscurile sunt mai mari; *Recomandarea 10* – Introducerea unor cerințe stricte privind verificarea identității clienților, prevenind astfel utilizarea structurilor anonime pentru tranzacții ilicite; *Recomandarea 16* – Reglementarea trasabilității transferurilor de fonduri și combaterea utilizării sistemelor financiare în scopuri frauduloase; *Recomandarea 29* – Crearea unor unități de informații financiare (FIU) în fiecare stat pentru analiza și raportarea tranzacțiilor suspecte; *Recomandarea 36* – Cooperarea internațională și implementarea convențiilor ONU pentru combaterea spălării banilor⁴¹⁴.

Aplicarea acestor standarde în mod eficient necesită o planificare strategică și o organizare riguroasă a cooperării între state. De-a lungul timpului, mai mulți autori au subliniat importanța colaborării cu FATF⁴¹⁵, evidențiind faptul că adoptarea acestor reglementări nu este suficientă fără o implementare coerentă și eficientă la nivel național.

---

⁴¹² Joseph Myers, Acting Deputy Assistant Secretary, Enforcement Policy, U.S. Department of the Treasury, International Standards and Cooperation in the Fight Against Money Laundering, *Economic Perspectives – An Electronic Journal of the U.S. Department of State*, Vol. 6, No. 2, mai 2001, p. 9, pp. 9-10.

⁴¹³ Scott David, Money Laundering and International Efforts to Fight It, Public Policy for the Private sector, The World Bank, nr. 48, May 1995. Disponibilă: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/900151468762300572/pdf/16907-Replacement-file-048SCOTT.pdf> [accesată: 28.05.2023].

⁴¹⁴ A se vedea: <https://www.fatf-gafi.org/> [accesată: 14.03.2024].

⁴¹⁵ Yasaka, Noriaki. (2017), "Knowledge management in international cooperation for anti-money laundering", *Journal of Money Laundering Control*, Vol. 20 No. 1, pp. 27-34. <https://doi.org/10.1108/JMLC-09-2015-0040>. ISSN: 1368-5201

Un aspect fundamental al standardelor FATF îl reprezintă principiile privind cooperarea internațională, atât în ceea ce privește combaterea spălării banilor. „Standardele Grupului de Acțiune Financiară (FATF) includ principii pentru cooperarea internațională atât în materie de spălare a banilor, cât și de finanțare a terorismului. Recomandările FATF 36-40 se concentrează pe conformitatea tehnică, cadrul juridic și instituțional al țărilor membre și implementarea eficientă a Indicatorului de Rezultat 2 privind cooperarea internațională”⁴¹⁶. Aceste prevederi sunt esențiale pentru asigurarea unui cadru legal solid, care să permită schimbul operativ de informații între state, facilitând investigarea și sancționarea infracțiunilor respective.

„Spălătorul de bani ar putea începe prin a trimite fonduri electronic dintr-o țară în alta, apoi împărțiți-i în investiții în opțiuni financiare avansate sau pe piețe de peste mări, deplasându-i constant pentru a se sustrage de la depistare, sperând de fiecare dată să exploateze lacune sau discrepanțe în legislație și întârzieri în cooperarea judiciară sau polițienească”⁴¹⁷.

Deși FATF furnizează un set de reguli recunoscute la nivel internațional, eficacitatea acestora depinde în mod direct de capacitatea fiecărui stat de a le transpune în legislația națională și de a implementa mecanisme eficiente de monitorizare. Diferențele legislative dintre jurisdicții creează lacune exploatate de rețelele infracționale, făcând ca armonizarea reglementărilor să fie o condiție esențială pentru protejarea integrității sistemului financiar global. Nu este suficientă doar adoptarea recomandărilor FATF, ci și instituirea unor mecanisme eficiente de supraveghere și sancționare a statelor care nu respectă aceste standarde. În acest context, Republica Moldova a demonstrat angajamentul său față de eforturile internaționale prin adoptarea Legii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, consolidând astfel cadrul său normativ și facilitând colaborarea internațională în domeniul combaterii spălării banilor.

Importanța armonizării legislației este subliniată și în literatura de specialitate. Alberto Chong și Florencio López-de-Silanes susțin că „armonizarea legislației este esențială pentru evitarea lacunelor juridice care permit infractorilor să exploateze discrepanțele dintre jurisdicții”⁴¹⁸. Această realitate devine evidentă în contextul în care statele care nu dispun de reglementări unitare sau care întârzie implementarea standardelor internaționale devin puncte vulnerabile în sistemul global de combatere a spălării banilor. Astfel, lipsa unui cadru uniform

---

⁴¹⁶ Kao Kathleen, Laborde Jean- Paul, Riordan Paul, Brauders Dermot, Hyung Keun Yoon, Miguel Angel Garcia, and Nedko Krumov, *International Cooperation in Combating the Financing of Terrorism*, Chapter 6 from *Countering the Financing of Terrorism: Good Practices to Enhance Effectiveness*, 12 May 2023, p. 155, pp. 153-177. Disponibil: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9798400204654/CH006.xml> [accesată: 12.04.2024].

⁴¹⁷ *Manual on Countering Money Laundering and the Financing of Terrorism*, Asian Development Bank January 2003, p. 11, 525 p. Disponibilă: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/27932/countering-money-laundering.pdf> [accesată: 19.02.2024].

⁴¹⁸ Alberto Chong și Florencio López-de-Silanes, în *Money Laundering and Its Regulation*, Datele de catalogare în publicație furnizate de Banca Interamericană de Dezvoltare, Inter-American Development Bank and University of Amsterdam and NBER, Biblioteca Felipe Herrera P. 5, 55 p. HV6768 C85 2006 364.6168 C85---dc-22.

poate duce la fragmentarea eforturilor de prevenire și la dificultăți în identificarea și sancționarea fluxurilor financiare suspecte. În acest sens, cooperarea internațională joacă un rol crucial în asigurarea unui răspuns eficient împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului.

Unii autori subliniază că „cooperarea internațională între țări este un instrument indispensabil pentru combaterea finanțării terorismului. Provocările variază pentru fiecare jurisdicție, dar cele mai frecvente sunt (1) limitările de capacitate, (2) schimbul inadecvat de informații și lipsa prioritizării la nivel național și internațional, (3) lipsa încrederii între parteneri și (4) regimuri juridice subdezvoltate”⁴¹⁹. Aceste obstacole evidențiază necesitatea unor structuri eficiente de coordonare între state, capabile să faciliteze schimbul rapid de informații și să asigure aplicarea standardelor internaționale într-un mod unitar. Fără un efort concertat și susținut la nivel global, măsurile de combatere a criminalității financiare riscă să rămână ineficiente, iar sistemele financiare naționale să fie vulnerabile la exploatarea de către rețele infracționale bine organizate.

Totuși, FATF rămâne un actor central în domeniul prevenirii și combaterii criminalității financiare, contribuind la crearea unui cadru de reglementare coerent și la promovarea unor politici eficiente în domeniul securității financiare internaționale. Pe măsură ce metodele de spălare a banilor devin tot mai sofisticate, este esențial ca statele să continue să colaboreze și să își adapteze strategiile naționale pentru a asigura aplicarea eficientă a standardelor internaționale.

„Grupul Eurasiatic pentru Combaterea Spălării Banilor și Finanțării Terorismului (EAG) este un organism regional de tip FATF, creat în 2004 și actualmente membru asociat al FATF. EAG a fost înființat pentru statele din regiunea Eurasiei care nu erau incluse în alte grupuri regionale de tip FATF și joacă un rol important în reducerea amenințării terorismului internațional, asigurând transparența, fiabilitatea și securitatea sistemelor financiare naționale, precum și integrarea acestora în infrastructura internațională de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Crearea grupului a coincis cu lansarea unor inițiative de dezvoltare a unor sisteme eficiente de prevenire a spălării banilor în regiune. Inițiativa de înființare a EAG a fost anunțată pentru prima dată de Federația Rusă în cadrul reuniunii plene a FATF din octombrie 2003. În februarie 2004, problema a fost discutată la o reuniune internațională privind cooperarea statelor membre CSI în combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, la care au participat statele CSI, China și mai multe organizații internaționale. Această inițiativă a fost sprijinită de Consiliul Miniștrilor Afacerilor Externe al CSI, care a recomandat organizarea unei conferințe de constituire a unui grup regional de tip FATF”⁴²⁰.

---

⁴¹⁹ Kao Kathleen, Laborde Jean- Paul, Riordan Paul, Brauders Dermot, Hyung Keun Yoon, Miguel Angel Garcia, and Nedko Krumov, *International Cooperation in Combating the Financing of Terrorism*, Chapter 6 from *Countering the Financing of Terrorism: Good Practices to Enhance Effectiveness*, 12 May 2023, p. 153, pp. 153-177. Disponibil: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9798400204654/CH006.xml> [accesată: 12.04.2024].

⁴²⁰ <https://www.spcsb.gov.md/ro/page/cooperare>

Unul dintre mecanismele de cooperare este Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015⁴²¹, care reprezintă un cadru legislativ esențial pentru prevenirea utilizării abuzive a sistemului financiar în activități de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Acest act normativ abrogă Directivele 2005/60/CE și 2006/70/CE, consolidând reglementările existente și aliniindu-le la standardele internaționale, inclusiv la Recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF).

Directiva subliniază necesitatea unor măsuri proporționale pentru protejarea integrității sectorului financiar, stabilind cerințe clare pentru instituțiile de credit, instituțiile financiare și alte entități obligate să implementeze măsuri de precauție privind clientela, raportarea tranzacțiilor suspecte și păstrarea evidențelor. În plus, este reglementată identificarea beneficiarilor reali și prevenirea utilizării structurilor juridice opace pentru disimularea fondurilor ilicite.

Un aspect central al directivei este promovarea unei abordări bazate pe risc, care permite statelor membre să aloce resursele de supraveghere în funcție de nivelul de amenințare identificat. Se introduc măsuri mai stricte pentru tranzacțiile în numerar de valori ridicate, precum și obligații sporite pentru sectoarele cu risc crescut, cum ar fi jocurile de noroc și monedele electronice.

Cooperarea internațională și schimbul de informații între autoritățile competente sunt consolidate, impunându-se obligații clare pentru unitățile de informații financiare și instituțiile implicate în monitorizarea fluxurilor financiare suspecte. De asemenea, directiva prevede sancțiuni severe pentru nerespectarea normelor, astfel încât mecanismele de supraveghere să fie eficiente și armonizate la nivelul Uniunii Europene.

Un aspect fundamental al acestei cooperări îl constituie obligațiile instituțiilor financiare în raportarea tranzacțiilor suspecte. În conformitate cu Directiva UE 2015/849, băncile, instituțiile de plată și alte entități financiare sunt obligate să implementeze măsuri stricte de cunoaștere a clientelei (Know Your Customer - KYC) și de diligență sporită în cazul tranzacțiilor cu risc ridicat⁴²². Însă, deși cadrul normativ prevede obligații stricte, există provocări legate de eficacitatea raportării tranzacțiilor suspecte. M. Levi și P. Reuter, susțin că „supraraportarea tranzacțiilor suspecte conduce la un volum imens de date greu de analizat, reducând eficiența investigațiilor

---

⁴²¹ Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 141/73. Disponibilă: https://spscb.gov.md/storage/legislation/International/CELEX_32015L0849_RO_TXT.pdf [accesată: 15.03.2024].

⁴²² Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 141/73. Disponibilă: https://spscb.gov.md/storage/legislation/International/CELEX_32015L0849_RO_TXT.pdf [accesată: 15.03.2024].

reale”⁴²³. Pe de altă parte, J.C. Sharman, critică tendința de a impune obligații excesive asupra instituțiilor financiare, fără a asigura mecanisme clare de analiză și utilizare a informațiilor furnizate⁴²⁴.

Directiva UE 2015/849 a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018⁴²⁵, care consolidează măsurile de prevenire a utilizării sistemului financiar pentru spălarea banilor și finanțarea terorismului. Aceasta introduce norme mai stricte privind transparența financiară, identificarea beneficiarilor reali și supravegherea tranzacțiilor financiare suspecte. Directiva adresează noile riscuri asociate metodelor moderne de finanțare a terorismului, subliniind necesitatea unei creșteri a transparenței tranzacțiilor financiare, a entităților corporative și a structurilor juridice. Se evidențiază importanța supravegherii mai stricte a monedelor virtuale și a furnizorilor de servicii de portofele digitale, având în vedere riscurile legate de anonimitatea acestora. De asemenea, se impun restricții mai severe asupra utilizării cardurilor preplătite anonime, limitând valoarea maximă permisă pentru a preveni utilizarea acestora în activități ilicite.

Pentru îmbunătățirea luptei împotriva spălării banilor, Directiva impune noi obligații pentru statele membre privind schimbul de informații între autoritățile competente și unitățile de informații financiare (FIU). Se solicită crearea unor registre centralizate care să conțină informații despre titularii de conturi bancare și beneficiarii reali ai structurilor juridice, permițând acces rapid autorităților responsabile. În plus, Directiva extinde lista entităților supuse obligațiilor de raportare, incluzând furnizorii de servicii de criptomonede și profesioniștii care intermediază tranzacții financiare de valoare mare, precum agenții imobiliari și dealerii de opere de artă.

Prevederea respectivă este susținută și în doctrină. Astfel, „eficiența combaterii acestui fenomen impune consolidarea cooperării bilaterale și internaționale atât între unitățile de informații financiare (FIU), cât și cu autoritățile de aplicare a legii și alte entități competente în domeniul schimbului de informații și al asistenței juridice reciproce”⁴²⁶.

---

⁴²³ Levi Michael, Reuter Peter, Money Laundering, p. 362, pp. 289-375. Disponibilă: https://www.tni.org/files/publication-downloads/money_laundrying_levi_and_reuter.pdf [accesată: 27.08.2024].

⁴²⁴ Sharman J.C., *The Money Laundry: Regulating Criminal Finance in the Global Economy*, p. 145. Disponibilă: <https://www.cornellpress.cornell.edu/book/9780801450181/the-money-laundry/#bookTabs=1> [accesată: 17.09.2024].

⁴²⁵ Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 156/43. Disponibilă: https://spscb.gov.md/storage/legislation/International/CELEX_32018L0843_RO_TXT.pdf [accesată: 26.06.2024].

⁴²⁶ Golonka Anna, Cooperation with Third Countries in Combating Money Laundering in the Face of Modern Challenges, *Ius Novum*, 2023, vol. 17, no. 4, p. 20, pp. 15–39. DOI: 10.2478/in-2023-0027. Disponibilă: <https://iusnovum.lazarski.pl/iusnovum/article/view/1408/736> [accesată: 12.04.2024].

Următorul mecanism este Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017⁴²⁷, care stabilește cadrul juridic necesar pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene, prin armonizarea normelor penale referitoare la fraude și alte infracțiuni care afectează resursele financiare ale UE. Aceasta înlocuiește cadrul normativ anterior și introduce măsuri mai stricte pentru combaterea abuzurilor financiare care au un impact direct asupra bugetului Uniunii și a statelor membre. Directiva definește infracțiunile care afectează interesele financiare ale Uniunii, incluzând fraudă privind veniturile și cheltuielile din bugetul UE, spălarea banilor proveniți din astfel de infracțiuni, corupția pasivă și activă, precum și deturnarea fondurilor europene. Sunt stabilite sancțiuni clare atât pentru persoanele fizice, cât și pentru persoanele juridice implicate în activități frauduloase, iar pentru infracțiunile cu prejudicii semnificative sunt prevăzute pedepse maxime de cel puțin patru ani de închisoare. Un aspect esențial al Directivei este impunerea unor măsuri de prevenire și combatere a fraudei în materie de TVA, în special în cazurile transfrontaliere în care prejudiciul depășește 10 milioane de euro. Această reglementare vizează forme grave de fraudă, precum fraudele de tip carusel, care afectează sistemul comun de TVA și au implicații serioase asupra bugetului Uniunii. Directiva subliniază importanța cooperării între statele membre și instituțiile Uniunii, precum Eurojust, Parchetul European (EPPO) și Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), pentru investigarea și sancționarea infracțiunilor economico-financiare. În plus, sunt prevăzute măsuri pentru recuperarea fondurilor obținute ilegal și pentru sancționarea persoanelor juridice care facilitează astfel de infracțiuni.

O altă directivă a UE este Directiva (UE) 2018/1673 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2018⁴²⁸, care stabilește un cadru juridic consolidat pentru combaterea spălării banilor prin măsuri de drept penal, având ca obiectiv alinierea legislațiilor statelor membre și intensificarea cooperării internaționale. Aceasta completează Directiva (UE) 2015/849, concentrându-se pe sancțiuni penale și măsuri coercitive menite să descurajeze și să sancționeze eficient această infracțiune. Directiva definește spălarea banilor ca fiind transformarea, transferul, ascunderea sau utilizarea de bunuri provenite din infracțiuni, consolidând obligațiile statelor membre de a sancționa aceste acte. Este extinsă răspunderea penală și asupra persoanelor juridice, impunând sancțiuni severe, inclusiv amenzi și interdicții pentru entitățile implicate în activități ilicite. În plus, se reglementează autospălarea, incriminând cazurile în care persoana care a comis

---

⁴²⁷ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 198/29. Disponibilă: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017L1371> [accesată: 25.06.2024].

⁴²⁸ Directiva (UE) 2018/1673 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2018 privind combaterea prin măsuri de drept penal a spălării banilor. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 12.11.2018. Disponibilă: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L1673&from=EN> [accesată: 01.07.2024].

infracțiunea inițială își spală propriile fonduri ilicite. Un element important al Directivei este stabilirea unor pedepse minime pentru infracțiunile de spălare a banilor, prevăzând pedepse maxime de cel puțin patru ani de închisoare pentru faptele grave. De asemenea, se recomandă confiscarea bunurilor obținute ilegal și implementarea unor măsuri eficiente pentru urmărirea tranzacțiilor suspecte. Directiva încurajează cooperarea internațională între autoritățile statelor membre pentru investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor financiare, eliminând obstacolele juridice care împiedicau schimbul de informații și colaborarea între instituțiile naționale. Este promovată utilizarea instrumentelor moderne de investigare, inclusiv supravegherea electronică și analizarea fluxurilor financiare.

În vederea consolidării instrumentelor de combatere a criminalității financiare, facilitării cooperarea între statele membre și asigurării unui mecanism eficient pentru urmărirea fluxurilor financiare suspecte și sancționarea infracțiunilor economico-financiare, la nivelul UE se adoptă Directiva (UE) 2019/1153⁴²⁹, prin care stabilește norme pentru facilitarea accesului autorităților la informații financiare și pentru îmbunătățirea cooperării internaționale în prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor grave. Directiva impune statelor membre obligația de a institui registre centralizate de conturi bancare pentru a permite accesul rapid și direct al autorităților competente la datele financiare relevante. Printre beneficiarii acestui acces se numără unitățile de informații financiare (FIU), birourile de recuperare a activelor, autoritățile fiscale și agențiile de combatere a corupției. Scopul principal este de a accelera identificarea, urmărirea și indisponibilizarea activelor provenite din infracțiuni. Un element esențial al directivei este creșterea schimbului de informații între FIU-urile statelor membre, consolidând cooperarea transfrontalieră în anchetele financiare. De asemenea, sunt stabilite norme clare pentru schimbul de informații cu Europol. Directiva introduce măsuri de protecție a datelor pentru a asigura confidențialitatea și utilizarea adecvată a informațiilor financiare. Se prevede că prelucrarea acestor date trebuie realizată exclusiv în scopul combaterii infracțiunilor grave și în conformitate cu Regulamentul general privind protecția datelor (UE) 2016/679.

La 30 mai 2024, Consiliul Uniunii Europene a adoptat un pachet de norme pentru consolidarea luptei împotriva spălării banilor și finanțării terorismului. Aceste măsuri vizează protejarea cetățenilor și a sistemului financiar al UE prin implementarea unor standarde uniforme și prin îmbunătățirea cooperării între statele membre. Un element central al acestui pachet este înființarea Autorității pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului (AMLA),

---

⁴²⁹ Directiva (UE) 2019/1153 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor infracțiuni și de abrogare a Deciziei 2000/642/JAI a Consiliului. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 11.7.2019. Disponibilă: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1153&from=EN> [accesată: 01.07.2024].

care va supraveghea direct anumite instituții financiare și va coordona autoritățile naționale pentru a asigura aplicarea eficientă și consecventă a reglementărilor. De asemenea, noile norme includ cerințe stricte de transparență privind beneficiarii reali ai companiilor și entităților juridice, precum și reguli pentru transferurile de criptoactive, asigurând trasabilitatea acestora pentru a preveni utilizarea lor în scopuri ilicite. Acest pachet legislativ reflectă angajamentul UE de a combate criminalitatea financiară și de a proteja integritatea pieței interne⁴³⁰.

La 15 mai 2024, Uniunea Europeană a adoptat un nou cadru legislativ⁴³¹ menit să întărească măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, având în vedere necesitatea unei abordări coordonate și eficiente la nivel transfrontalier. Deficiențele constatate în aplicarea măsurilor la nivel național au impus crearea unui mecanism centralizat care să asigure o implementare uniformă și să elimine vulnerabilitățile sistemului financiar. Pentru a răspunde acestor provocări, a fost instituită Autoritatea pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului, având atribuții de supraveghere directă asupra entităților financiare cu risc ridicat și de coordonare a structurilor naționale implicate în prevenirea acestui fenomen. Adoptarea noului pachet legislativ include reglementări stricte privind trasabilitatea tranzacțiilor financiare, atât pentru transferurile tradiționale, cât și pentru criptoactive, consolidând transparența și reducând posibilitatea utilizării anonime a acestor mijloace pentru scopuri ilicite. Sunt impuse obligații sporite pentru furnizorii de servicii financiare, precum și măsuri extinse privind identificarea beneficiarilor reali ai companiilor și entităților juridice. Un element esențial al acestui nou cadru normativ este armonizarea supravegherii în toate statele membre, garantând aplicarea coerentă a reglementărilor și prevenind riscul ca anumite jurisdicții să fie utilizate pentru evitarea măsurilor de control. Pentru a facilita schimbul de informații și cooperarea între state, unitățile de informații financiare vor avea acces extins la registrele centralizate privind conturile bancare, iar Europol va putea solicita date relevante pentru investigarea rețelelor infracționale. Se asigură, de asemenea, protecția datelor cu caracter personal și implementarea unor măsuri de securitate care să prevină utilizarea abuzivă a informațiilor financiare. Noile reglementări impun statelor membre obligația de a transpune normele în legislația națională și de a asigura o aplicare riguroasă, astfel încât integritatea pieței financiare să fie protejată împotriva riscurilor asociate criminalității economice.

---

⁴³⁰ A se vedea: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2024/05/30/anti-money-laundering-council-adopts-package-of-rules/> [01.07.2024]

⁴³¹ Regulament al Parlamentului European și al Consiliului, din 15.05.2024, de instituire a Autorității pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010, (UE) nr. 1094/2010 și (UE) nr. 1095/2010. Disponibil: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-35-2024-INIT/ro/pdf> [02.07.2024].

La aceeași dată, la nivelul UE, se adoptă Regulamentul privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului⁴³². Acesta stabilește un cadru legislativ uniform și obligatoriu pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în întreaga Uniune Europeană și înlocuiește Directiva (UE) 2015/849, eliminând discrepanțele legislative dintre statele membre și asigurând o aplicare coerentă a măsurilor de supraveghere și control. Noile reglementări impun obligații stricte pentru entitățile financiare, precum instituțiile de credit, furnizorii de servicii de criptoactive și intermediarii financiari, care trebuie să adopte măsuri de precauție sporite pentru identificarea beneficiarilor reali și prevenirea tranzacțiilor suspecte. De asemenea, se instituie un sistem centralizat de monitorizare a conturilor bancare, care va permite autorităților acces rapid la informații relevante pentru investigarea infracțiunilor financiare. Un element central al regulamentului este atribuirea dreptului Autorității pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului (AMLA) de supraveghere directă asupra entităților cu risc ridicat și coordonare a eforturilor statelor membre. Se acordă o atenție specială reglementării criptoactivelor, fiind stabilite norme stricte pentru furnizorii de servicii digitale, astfel încât monedele virtuale să nu fie utilizate în scopuri ilicite. De asemenea, sunt prevăzute măsuri pentru limitarea plăților în numerar la 10.000 de euro, reducând astfel posibilitatea utilizării acestora pentru activități ilegale.

La 16 mai 2024, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, adoptă încă o directivă⁴³³, care stabilește mecanismele obligatorii pentru statele membre în vederea consolidării luptei împotriva spălării banilor și finanțării terorismului. Aceasta modifică Directiva (UE) 2019/1937, abrogă Directiva (UE) 2015/849 și face parte dintr-un pachet legislativ mai amplu destinat armonizării și eficientizării cadrului european privind combaterea criminalității financiare. Noile norme introduc cerințe mai stricte privind transparența financiară, consolidând obligațiile pentru entitățile financiare, furnizorii de servicii de criptoactive și intermediarii financiari. Se impune crearea unor registre centralizate ale beneficiarilor reali, facilitând accesul autorităților la informații esențiale pentru investigarea tranzacțiilor suspecte și prevenirea activităților ilegale. De asemenea, se pune accent pe limitarea utilizării numerarului și monitorizarea sporită a tranzacțiilor financiare de mare valoare. Pentru supravegherea și coordonarea aplicării legislației, Directiva prevede dreptul Autorității pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului (AMLA), de a monitoriza entitățile cu risc ridicat și facilita schimbul de informații între statele

---

⁴³² Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului din 15 mai 2024. Disponibil: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-36-2024-INIT/ro/pdf> [02.07.2024].

⁴³³ Directiva din 16.05.2024 a Parlamentului European și a Consiliului privind mecanismele care trebuie instituite de statele membre pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și de modificare și abrogare a Directivei (UE) 2015/849. Disponibilă: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-37-2024-INIT/ro/pdf> [04.07.2024].

membre. Această autoritate va colabora cu Europol, Eurojust și unitățile naționale de informații financiare (FIU) pentru a îmbunătăți detectarea și sancționarea activităților de spălare a banilor. Directiva adresează și riscurile asociate criptoactivelor, stabilind cerințe clare pentru furnizorii de servicii digitale, astfel încât monedele virtuale să fie reglementate mai strict și utilizarea lor în scopuri ilegale să fie limitată. De asemenea, sunt reglementate mecanismele de control asupra fluxurilor financiare internaționale, prevenind utilizarea jurisdicțiilor cu regim fiscal lax pentru disimularea fondurilor ilicite.

La 21 mai 2024, Parlamentul European și a Consiliul Uniunii Europene, adoptă o nouă directivă⁴³⁴, prin care introduce măsuri pentru optimizarea accesului autorităților competente la registrele centralizate de conturi bancare și pentru facilitarea utilizării evidențelor tranzacțiilor în cadrul investigațiilor penale. Acest act normativ vizează consolidarea cooperării transfrontaliere și eficientizarea luptei împotriva criminalității financiare, în special a spălării banilor și finanțării terorismului. Prin noile reglementări, statele membre sunt obligate să permită autorităților competente accesul direct și imediat la registrele de conturi bancare, utilizând sistemul de interconectare BARIS (Bank Account Registers Interconnection System). Acest sistem asigură o interoperabilitate între registrele naționale, facilitând schimbul rapid de informații necesare pentru prevenirea și investigarea infracțiunilor grave. Directiva stabilește măsuri tehnice pentru standardizarea formatului evidențelor tranzacțiilor, astfel încât autoritățile competente să poată analiza rapid și eficient fluxurile financiare suspecte. În acest context, instituțiile financiare, inclusiv furnizorii de servicii de criptoactive, vor avea obligația de a furniza date într-un format structurat și uniform, care să permită o prelucrare automatizată a informațiilor. Pentru protecția datelor și prevenirea abuzurilor, se impun garanții stricte privind confidențialitatea informațiilor, limitând accesul la autoritățile desemnate și impunând reguli clare pentru stocarea și utilizarea datelor financiare. Directiva respectă drepturile fundamentale ale persoanelor, asigurând un echilibru între nevoia de securitate și protecția vieții private.

Un alt mecanism de cooperare reiese din prevederile Regulamentului (UE) 2023/1113 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023⁴³⁵, care stabilește un cadru legislativ unificat pentru trasabilitatea transferurilor de fonduri și de criptoactive, consolidând măsurile de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Acest act normativ înlocuiește Regulamentul

---

⁴³⁴ Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei (UE) 2019/1153 în ceea ce privește accesul autorităților competente la registrele centralizate de conturi bancare prin intermediul sistemului de interconectare și măsurile tehnice de facilitare a utilizării evidențelor tranzacțiilor din 21.05.2024. Disponibilă: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-44-2024-INIT/ro/pdf> [accesată: 07.07.2024].

⁴³⁵ Regulamentul (UE) 2023/1113 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive și de modificare a Directivei (UE) 2015/849. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 150/1. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1113> [accesat: 05.04.2024].

(UE) 2015/847 și extinde domeniul de aplicare al normelor privind transparența tranzacțiilor financiare, incluzând pentru prima dată transferurile de criptoactive. Noile reglementări impun obligații stricte pentru furnizorii de servicii financiare și de criptoactive, care trebuie să asigure că toate transferurile de fonduri sunt însoțite de informații complete privind inițiatorul și beneficiarul. Aceste date trebuie să fie disponibile pentru autoritățile competente și să permită urmărirea rapidă a tranzacțiilor suspecte. Se acordă o atenție deosebită reglementării furnizorilor de servicii de criptoactive, care vor trebui să aplice aceleași standarde de transparență și raportare ca instituțiile financiare tradiționale. Un element esențial al regulamentului este introducerea măsurilor tehnice pentru schimbul de informații între prestatorii de servicii de plată și furnizorii de servicii de criptoactive, reducând astfel riscurile de anonimizare a tranzacțiilor. Sunt impuse obligații clare privind raportarea și păstrarea evidențelor tranzacțiilor financiare, în special în cazul celor cu risc ridicat. Pentru protejarea pieței financiare a Uniunii Europene, regulamentul prevede sancțiuni stricte pentru instituțiile care nu respectă cerințele privind trasabilitatea fondurilor, limitând astfel posibilitatea utilizării sistemului financiar în scopuri ilicite. De asemenea, se introduce un cadru de supraveghere și monitorizare sporită a furnizorilor de servicii financiare, asigurând respectarea standardelor internaționale stabilite de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF).

Un alt element esențial al cooperării internaționale în prevenirea și combaterea spălării banilor este schimbul de informații între unitățile de informații financiare (FIU). FIU-urile joacă un rol crucial în colectarea, analiza și distribuirea informațiilor referitoare la tranzacțiile suspecte, facilitând astfel investigațiile transfrontaliere și îmbunătățind transparența financiară. Unul dintre cele mai importante mecanisme de colaborare între aceste entități este Rețeaua Egmont, care oferă o platformă securizată pentru schimbul de informații privind tranzacțiile suspecte și fluxurile financiare ilicite. „Grupul Egmont (...) oferă o platformă securizată pentru schimbul de expertiză și informații financiare în scopul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (ML/TF).”⁴³⁶.

Republica Moldova este membră a Rețelei Egmont, beneficiind de cadrul de cooperare pe care aceasta îl oferă pentru facilitarea schimbului de informații financiare confidențiale în vederea combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Aceste acorduri permit accesul autorităților naționale la un volum semnificativ de informații relevante pentru investigațiile economico-financiare, contribuind la consolidarea sistemului național de prevenire a criminalității financiare.

Conform Egmont Group Annual Report, „schimburile de informații între unitățile de informații financiare (FIU) sunt esențiale, eficiente și desfășurate zilnic: membrii Grupului Egmont au trimis și primit 24.951 de solicitări de informații operaționale pe parcursul perioadei

---

⁴³⁶ Informația preluată de pe situl oficial al Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Disponibilă: <https://www.spcsb.gov.md/ro/page/cooperare> [accesată: 15.09.2024].

analizate, reprezentând o creștere de 6% comparativ cu perioada precedentă⁴³⁷. Acest fapt demonstrează o utilizare extinsă a mecanismului de cooperare internațională, ceea ce reflectă necesitatea continuă a unui schimb rapid și eficient de informații financiare.

În plus, Rețeaua Egmont sprijină în mod constant inițiativele Consiliului de Securitate al ONU, ale miniștrilor de finanțe ai G20 și ale FATF, contribuind la îmbunătățirea politicilor publice prin furnizarea de expertiză operațională și analize privind riscurile legate de spălarea banilor și finanțarea terorismului. „Această cooperare este esențială, întrucât FIU-urile sunt poziționate unic pentru a sprijini eforturile naționale și internaționale în domeniul combaterii finanțării terorismului, fiind principala poartă de acces pentru schimbul de informații financiare la nivel intern și internațional, în conformitate cu standardele globale AML/CFT”⁴³⁸.

„O colaborare continuă și coerentă între unitățile de informații financiare (FIU) și entitățile raportoare este esențială pentru implicarea acestora în lupta împotriva spălării banilor în general și, în mod particular, împotriva infracțiunilor legate de evaziunea fiscală”⁴³⁹.

Un aspect problematic este diferitele cadre legislative între state, care pot limita accesul la informațiile financiare necesare pentru investigații. Deși schimbul de informații între FIU-uri este crucial, discrepanțele în reglementările naționale pot afecta eficiența acestor colaborări. „Analiza comparativă a FIU-urilor din Canada, Franța, Elveția și Regatul Unit evidențiază diferențe semnificative în modul în care aceste entități operează și colaborează la nivel internațional. Deși toate FIU-urile sunt implicate în colectarea și analiza informațiilor financiare, accesul la date, structura organizatorică și cadrul de cooperare variază considerabil între jurisdicții. În unele state, FIU-urile au autonomie sporită și acces direct la baze de date relevante, în timp ce în altele, aceste entități funcționează sub supravegherea unor agenții guvernamentale, ceea ce poate influența eficiența acțiunilor lor”⁴⁴⁰. În acest context, eficiența Rețelei Egmont depinde de nivelul de cooperare dintre state, de voința politică a fiecărei jurisdicții de a împărtăși informații relevante și de capacitatea tehnică a FIU-urilor de a procesa și analiza datele primite. Pe lângă facilitarea schimbului de informații, Rețeaua Egmont oferă și asistență tehnică și formare profesională,

---

⁴³⁷ Raportul anual pentru anii 2022-2023 a Egmont group of financial intelligence units, p. 9, 64 p. Disponibil: <https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2024/07/2022-2023-Egmont-Group-Annual-Report.pdf> [accesată: 16.08.2024].

⁴³⁸ Informația preluată de pe situl oficial al Serviciului Prevenire și Combateră a Spălării Banilor. Disponibilă: <https://www.spcsb.gov.md/ro/page/cooperare> [accesată: 15.09.2024].

⁴³⁹ Scherrer Amandine, Fighting tax crimes – Cooperation between Financial Intelligence Units, Ex-Post Impact Assessment, PE 598.603 – March, 2017, p. 72, 88 p. Disponibil: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598603/EPRS_STU\(2017\)598603_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598603/EPRS_STU(2017)598603_EN.pdf) [accesată: 19.06.2024].

⁴⁴⁰ Scherrer Amandine, Fighting tax crimes – Cooperation between Financial Intelligence Units, Ex-Post Impact Assessment, PE 598.603 – March, 2017, 88 p. Disponibil: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598603/EPRS_STU\(2017\)598603_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598603/EPRS_STU(2017)598603_EN.pdf) [accesată: 19.06.2024].

sprijinind dezvoltarea capacităților FIU-urilor naționale pentru a-și îmbunătăți mecanismele de investigare și prevenire a criminalității financiare.

Un exemplu concret al acestor provocări este cazul „Laundromatului rusesc”, unde aproximativ 20 de miliarde de dolari au fost spălați prin bănci din Europa de Est, inclusiv Republica Moldova. Investigarea acestui caz a demonstrat dificultatea urmării fondurilor ilicite din cauza lipsei de coordonare între sistemele juridice ale statelor implicate⁴⁴¹.

Astfel, deși Rețeaua Egmont este un instrument esențial în combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, eficiența sa rămâne condiționată de armonizarea legislațiilor naționale, implementarea unor mecanisme de supraveghere mai stricte și eliminarea barierelor care împiedică un schimb de informații rapid și eficient. O consolidare a cadrului de reglementare și o mai mare implicare a statelor în respectarea obligațiilor internaționale ar putea îmbunătăți considerabil impactul acestui mecanism asupra combaterii criminalității financiare transnaționale.

Schimbul de informații între unitățile de informații financiare (FIU) reprezintă un pilon central în strategia globală de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Unitățile de informații financiare au rolul de a colecta, analiza și distribui informații referitoare la tranzacțiile suspecte către autoritățile competente din alte state, facilitând astfel investigarea activităților financiare ilicite. Cooperarea internațională dintre FIU-uri este esențială pentru asigurarea transparenței financiare și pentru identificarea rețelelor infracționale transnaționale.

Republica Moldova ocupă poziția de reprezentant regional al Grupului Europa II⁴⁴², un mandat care reflectă angajamentul său activ în consolidarea cooperării internaționale în domeniul schimbului de informații financiare. Această responsabilitate reprezintă o continuare a eforturilor regionale de promovare a bunei practici și a standardelor internaționale în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Prin acest rol, Republica Moldova contribuie la îmbunătățirea mecanismelor de cooperare dintre statele din regiune, facilitând un schimb eficient și transparent de informații esențiale pentru securitatea financiară și economică.

Comitetul de Experți pentru Evaluarea Măsurilor de Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului – MONEYVAL este un mecanism de monitorizare permanent al Consiliului Europei, însărcinat cu evaluarea conformității cu principalele standarde internaționale privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și a eficienței implementării acestora. De asemenea, MONEYVAL oferă recomandări autorităților naționale pentru îmbunătățirea sistemelor lor de prevenire și combatere a acestor fenomene. Prin intermediul unui proces dinamic de evaluări reciproce, revizuire între experți și urmărirea periodică a rapoartelor,

---

⁴⁴¹ Informația disponibilă: <https://www.occrp.org/en/project/the-russian-laundromat-exposed> [accesată: 14.05.2024].

⁴⁴² Informație preluată din Raportul anual pentru anul 2023 a Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Disponibil: <https://www.spcsb.gov.md/ro/reports> [accesată: 29.10.2024].

MONEYVAL își propune să îmbunătățească capacitățile autorităților naționale în combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

MONEYVAL (denumit anterior PC-R-EV) a fost înființat în 1997, iar funcționarea sa a fost reglementată prin prevederile generale ale Rezoluției Res(2005)47⁴⁴³ privind comitetele și organele subordonate, mandatul și metodele lor de lucru. La 13 octombrie 2010, Comitetul Miniștrilor a adoptat Rezoluția CM/Res(2010)12⁴⁴⁴, prin care MONEYVAL a fost ridicat, începând cu 1 ianuarie 2011, la statutul de mecanism independent de monitorizare în cadrul Consiliului Europei, raportându-se direct Comitetului Miniștrilor. Statutul MONEYVAL a fost ulterior modificat prin Rezoluția CM/Res(2013)13⁴⁴⁵ și Rezoluția CM/Res(2017)19⁴⁴⁶.

Interpolul reprezintă o altă structură internațională, care joacă un rol fundamental în combaterea criminalității transnaționale, inclusiv a spălării banilor și a finanțării terorismului. Prin sistemele sale globale de schimb de informații, Interpol facilitează cooperarea între state, permițând urmărirea fluxurilor financiare suspecte, identificarea persoanelor implicate în activități ilicite și coordonarea anchetelor internaționale. Unul dintre cele mai importante instrumente utilizate de Interpol este sistemul I-24/7, care permite schimbul rapid de date operative între agențiile de aplicare a legii din statele membre. Acest sistem este esențial pentru detectarea și urmărirea infractorilor implicați în rețele de spălare a banilor, facilitând accesul autorităților la baze de date globale despre infractori, documente de identitate furate și active financiare suspecte.

„Rețeaua I-24/7 a Interpolului formează legătura decisivă între Secretariatul General și Birourile naționale centrale în 188 de state-membre, iar pe de altă parte, între oșterii organelor de

---

⁴⁴³ Resolution Council of Europe and Committee of Ministers Res(2005)47 on committees and subordinate bodies, their terms of reference and working methods. Adopted by the Committee of Ministers on 14 December 2005 at the 951st meeting of the Ministers' Deputies. Disponibilă: [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805d91ee%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805d91ee%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 14.03.2024].

⁴⁴⁴ Resolution CM/Res(2010)12 on the Statute of the Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL). *Adopted by the Committee of Ministers on 13 October 2010 at the 1095th meeting of the Ministers' Deputies.* Disponibilă: [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805ce2da%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805ce2da%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 15.03.2024].

⁴⁴⁵ Resolution CM/Res(2013)13 on the statute of the Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL). *Adopted by the Committee of Ministers on 9 October 2013 at the 1180th meeting of the Ministers' Deputies.* Disponibilă: [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805c77e5%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805c77e5%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 16.03.2024].

⁴⁴⁶ Resolution CM/Res(2017)19 amending Resolution CM/Res(2013)13 on the statute of the Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL). *Adopted by the Committee of Ministers on 27 September 2017 at the 1295th meeting of the Ministers' Deputies.* Disponibilă: [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%220900001680758cb9%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%220900001680758cb9%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 16.03.2024].

drept la aeroporturi și granițe și poliția de ordine publică”⁴⁴⁷. În plus, Notificările Roșii⁴⁴⁸, emise de Interpol, joacă un rol crucial în localizarea și extrădarea persoanelor în cazurile prevăzute de lege. „Notificările roșii reprezintă alerte internaționale emise de INTERPOL la cererea unei autorități naționale de poliție, având scopul de a identifica, localiza și reține o persoană urmărită în vederea extrădării către statul care a formulat solicitarea”⁴⁴⁹. Interpolul rămâne un actor-cheie în lupta împotriva spălării banilor, prin facilitarea schimbului operativ de informații, coordonarea investigațiilor internaționale și sprijinirea autorităților în localizarea și extrădarea infractorilor financiari. Cu toate acestea, eficiența sa depinde de transparența și corectitudinea utilizării mecanismelor de cooperare, fiind necesare măsuri pentru prevenirea abuzurilor și consolidarea încrederii între statele membre.

„În cadrul unui eveniment de nivel înalt desfășurat la Viena, în timpul celei de-a 33-a Comisii pentru Prevenirea Criminalității și Justiție Penală, liderii FATF, INTERPOL și UNODC au lansat un apel comun pentru intensificarea eforturilor globale în combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Aceștia au subliniat necesitatea ca statele membre să își consolideze acțiunile împotriva profiturilor ilicite generate de criminalitatea organizată transnațională, care alimentează conflictele, finanțează terorismul și afectează negativ populațiile vulnerabile. Prin focalizarea pe veniturile provenite din infracțiuni și rețelele financiare ilicite, țările pot combate și perturba mai eficient organizațiile criminale și pot îmbunătăți eforturile de prevenire a criminalității. De asemenea, abordarea profiturilor ilicite contribuie la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030, promovând creșterea economică incluzivă, stabilitatea financiară și întărirea instituțiilor și guvernantei”⁴⁵⁰.

Europol, agenția de aplicare a legii a Uniunii Europene, reprezintă un pilon central în combaterea criminalității grave și organizate, având atribuții extinse în prevenirea și combaterea fenomenelor asociate spălării banilor și finanțării terorismului. Rolul său principal constă în facilitarea schimbului operativ de informații între statele membre și în sprijinirea investigațiilor transfrontaliere, contribuind astfel la consolidarea securității financiare și economice a UE. Pentru a asigura o cooperare eficientă, Europol dispune de platforme de schimb de informații securizate,

---

⁴⁴⁷ Sterpu Vladimir, Prioritățile interpolului din perspectiva provocărilor internaționale, în materialele Conferinței internaționale științifico-practice, p. 90, pp. 89-91. Disponibilă: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/89-91_6.pdf [accesată: 04.03.2024].

⁴⁴⁸ A se vedea: David, C., Heam, N. A Practical Guide to INTERPOL and Red Notices. Publisher: Bloomsbury Professional, 2018. 256 p. ISBN 978– 1526505927; Sterpu Vladimir, Contribuții ale organizației internaționale Interpol la asigurarea securității. Cazul Republicii Moldova, Chișinău, 2020, 216 p. ISBN 978-9975-3298-9-7. Disponibilă: https://icjp.asm.md/sites/default/files/publicatii/sterpu_v._interpol_2020.pdf [accesată: 06.08.2024].

⁴⁴⁹ Judit Harmati - Liliana Laris - Tamas Meresz, International Cooperation in Criminal Matters in the European Union, THEMIS Intitial Training International Competition - Third Edition – National Institute of Magistracy Bucharest, 2008, p. 18, 24 p. Disponibilă: https://www.coe.int/t/dghl/cooperation/lisbonnetwork/themis/criminal/paper4_en.pdf [accesată: 14.06.2024].

⁴⁵⁰ Informație preluată de pe situl: <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2024/Urgent-cooperation-needed-to-fight-money-laundering-and-terrorist-financing> [23.10.2024].

dintre care SIENA (Secure Information Exchange Network Application) care „este o platformă avansată dezvoltată de Europol pentru a satisface nevoile de comunicare ale forțelor de aplicare a legii din Uniunea Europeană. SIENA permite schimbul rapid și securizat de informații operaționale și strategice între Europol, statele membre ale UE și partenerii săi, inclusiv autoritățile naționale, regionale și locale. Începând cu 2024, peste 3.000 de autorități competente sunt conectate prin SIENA, facilitând o cooperare eficientă în combaterea criminalității transfrontaliere”⁴⁵¹. În plus, European Financial and Economic Crime Centre (EFECC), înființat de Europol în 2020 „pentru a consolida sprijinul operațional acordat statelor membre ale Uniunii Europene și organismelor UE în domeniul criminalității financiare și economice. Centrul joacă un rol esențial în coordonarea eforturilor de combatere a spălării banilor, a fraudei și a altor activități ilegale care afectează economia europeană”⁴⁵². Prin acest centru, Europol își consolidează capacitatea de a asista statele membre în investigarea infracțiunilor economico-financiare complexe, inclusiv în combaterea fraudelor fiscale și a schemelor de spălare a banilor.

Europol joacă un rol esențial în prevenirea criminalității financiare, „care s-a dezvoltat dintr-o unitate de droguri într-o organizație europeană de poliție cu o sferă de jurisdicție impresionantă”⁴⁵³. Totuși, eficiența sa este influențată de anumite limitări instituționale și legislative. J. Vervaele, subliniază că „(...) atribuțiile Europolului (...) sunt limitate la colectarea și analizarea datelor infracționale, oferind astfel sprijin pentru activitățile operaționale desfășurate de statele membre. Pe scurt, Europol nu este o autoritate polițienească care desfășoară activități de supraveghere, ci o agenție de sprijin analitic și operațional pentru forțele de aplicare a legii din statele membre ale Uniunii Europene.”. Cu alte cuvinte, Europol nu are competența de a efectua propriile investigații, ci doar de a sprijini investigațiile desfășurate de autoritățile naționale. Această limitare poate reduce impactul activităților sale, în special în cazurile care implică rețele infracționale transfrontaliere sofisticate. O altă provocare semnificativă este disparitatea dintre legislațiile statelor membre în ceea ce privește combaterea spălării banilor și aplicarea sancțiunilor pentru infracțiuni financiare. Europol trebuie să navigheze printre diferențele legislative ale fiecărui stat membru, ceea ce poate întârzia procesul de schimb de informații și coordonarea investigațiilor internaționale. Pentru a compensa aceste limitări, Europol colaborează strâns cu Interpol, Eurojust și Rețeaua Egmont, creând o rețea complexă de combatere a criminalității financiare la nivel internațional. De asemenea, Europol contribuie la inițiativele Grupului de

---

⁴⁵¹ A se vedea: <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/services-support/information-exchange/secure-information-exchange-network-application-siena> [accesată: 16.04.2024].

⁴⁵² A se vedea: <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-financial-and-economic-crime-centre-efecc> [accesată: 16.04.2024].

⁴⁵³ John A.E. Vervaele, *The Europeanisation of Criminal Law and the Criminal Law Dimension of European Integration*, 3/2005, p. 14, 28 p. Disponibil: https://aei.pitt.edu/44274/1/researchpaper_3_2005_vervaele.pdf [accesată: 22.04.2024].

Acțiune Financiară Internațională (FATF), sprijinind implementarea standardelor globale privind prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului și furnizând analize detaliate privind noile metode utilizate de infractori pentru disimularea activităților financiare ilicite⁴⁵⁴.

Eurojust reprezintă un pilon fundamental al Uniunii Europene în materie de cooperare judiciară transfrontalieră, „având misiunea de a sprijini direct procurorii și judecătorii în combaterea criminalității transfrontaliere grave. Prin expertiza și suportul oferit, Eurojust asigură tragerea la răspundere a infractorilor și realizarea actului de justiție”⁴⁵⁵. Înființată în 2002, această agenție a devenit un instrument esențial pentru combaterea infracțiunilor grave, inclusiv spălarea banilor, fraudă financiară, corupția și criminalitatea organizată. Prin intermediul echipelor comune de investigație (Joint Investigation Teams – JITs), Eurojust oferă un cadru operațional eficient, permițând desfășurarea investigațiilor simultane în mai multe jurisdicții, reducând astfel fragmentarea și întârzierile cauzate de barierele legale naționale⁴⁵⁶. Agenția colaborează îndeaproape cu Europol, Parchetul European (EPPO), unitățile de informații financiare (FIU) și organisme internaționale precum Interpol și FATF, consolidând combaterea criminalității financiare la nivel european și global. O provocare majoră o constituie lipsa competențelor directe de investigare. Eurojust acționează ca un centru de coordonare, însă nu poate desfășura investigații proprii, depinzând în totalitate de autoritățile naționale. Acest aspect poate limita eficiența sa în cazurile care necesită o reacție rapidă și integrată între mai multe state.

Pentru a îmbunătăți eficacitatea agenției, Uniunea Europeană promovează extinderea atribuțiilor Eurojust și îmbunătățirea colaborării cu instituțiile financiare și autoritățile de reglementare. J. Vervaele, afirmă că „Eurojust facilitează cooperarea judiciară între statele membre, însă disparitățile în aplicarea legislației afectează eficiența investigațiilor transfrontaliere”⁴⁵⁷. Această observație evidențiază faptul că, pentru a consolida rolul Eurojust în combaterea criminalității financiare, este necesară o armonizare mai strânsă a legislației statelor membre și o reducere a obstacolelor birocratice în schimbul de informații. În ciuda acestor limitări, Eurojust rămâne un actor esențial în strategia europeană de combatere a criminalității financiare, contribuind la accelerarea investigațiilor transfrontaliere și facilitarea schimbului de probe între

---

⁴⁵⁴ A se vedea: <https://www.fatf-gafi.org/> [accesată: 14.03.2024].

⁴⁵⁵ A se vedea: <https://www.eurojust.europa.eu/about-us/organisation/mission> [accesată: 24.04.2024].

⁴⁵⁶ A se vedea mai mult: Ostavciuc, Dinu, Osoianu, Tudor. Echipa comune de investigații – formă a asistenței juridice internaționale în materie penală. În: *Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice*. Ediția a II-a. Conferință științifico-practică internațională. 08.12.2022. Chișinău, Republica Moldova, 2023, pp. 289-297. ISBN 978-9975-135-66-5. CZU 34+351.74/.75(082) P 95; Ostavciuc, Dinu. Joint form-investigations teams of international legal assistance in criminal matters. În: *ACROSS – A Comprehensive Review of Societal Studies (Volumul 5 / Anul 2022)*, Galați, România. Disponibilă: <https://kanalregister.hkdir.no/publiseringsskanaler/erihplus/periodical/info?id=502415> [accesată: 13.08.2024].

⁴⁵⁷ John A.E. Vervaele, *The Europeanisation of Criminal Law and the Criminal Law Dimension of European Integration*, 3/2005, p. 22, 28 p. Disponibil: https://aei.pitt.edu/44274/1/researchpaper_3_2005_vervaele.pdf [accesată: 22.04.2024].

autoritățile judiciare. Prin promovarea unor mecanisme eficiente de cooperare internațională, Eurojust continuă să sprijine stabilitatea juridică și securitatea financiară a Uniunii Europene.

Spre exemplu, „raportul consolidat de activitate pentru 2023 subliniază implementarea programului anual de lucru și a indicatorilor cheie de performanță, execuția bugetară și politicile de personal. Eurojust a atins 76% din indicatorii de performanță pentru 2023 și a înregistrat progrese constante în atingerea obiectivelor multianuale. Agenția a organizat 577 de reuniuni de coordonare și 21 de centre de coordonare, sprijinind 288 de echipe comune de anchetă și facilitând executarea a 1.259 de mandate europene de arestare, precum și utilizarea a 6.299 de ordine europene de anchetă”⁴⁵⁸.

Cooperarea internațională în combaterea spălării banilor nu se limitează la adoptarea instrumentelor juridice generale, ci necesită acorduri bilaterale și multilaterale care facilitează schimbul de informații, asistența juridică reciprocă și extrădarea suspecților. Tratele de asistență juridică reciprocă (MLATs) sunt esențiale pentru investigarea infracțiunilor economico-financiare, permițând confiscarea bunurilor ilicite și identificarea beneficiarilor reali ai tranzacțiilor suspecte. Conform UNODC, acestea sunt piloni fundamentali în lupta globală împotriva criminalității financiare⁴⁵⁹.

Republica Moldova a semnat acorduri de asistență juridică reciprocă cu statele membre ale UE și CSI, facilitând schimbul de probe și extrădarea suspecților⁴⁶⁰. „Una dintre cele mai importante bune practici pentru accelerarea implementării cererilor de asistență juridică reciprocă (MLA) este, în măsura posibilului, aplicarea principiului dublei incriminări doar atunci când acțiunile sunt coercitive, deoarece acestea afectează cel mai puternic drepturile fundamentale ale omului. Standardul FATF susține această abordare, solicitând statelor să nu condiționeze acordarea asistenței de existența dublei incriminări în cazul cererilor MLA care nu implică acțiuni coercitive. Convenția ONU împotriva Corupției urmează aceeași abordare. Soluții pot fi găsite și în instrumentele internaționale care oferă mecanisme juridice pentru interpretarea largă a principiului dublei incriminări, în special în cazurile în care se solicită acțiuni necoercitive. Exemple de astfel de acțiuni includ cererile de mărturie, videoconferințele cu martori sau declarațiile bancare. Flexibilitatea ar trebui stabilită ca un principiu general, cu condiția ca dreptul internațional al drepturilor omului și dreptul internațional umanitar să fie respectate. Un exemplu relevant poate fi găsit în cele mai recente tratate ale SUA privind asistența juridică reciprocă, care oferă flexibilitate în schimbul de informații, permițând, de exemplu, depunerea de mărturii prin videoconferință. Un alt exemplu este Schema Harare, aplicabilă țărilor de Common Law, care

---

⁴⁵⁸ Raportul Eurojust pentru anul 2023. Disponibil: <https://www.eurojust.europa.eu/about-us/planning-and-reporting/annual-report> [accesată: 24.08.2024].

⁴⁵⁹ A se vedea: <https://www.unodc.org> [accesată: 16.06.2024].

⁴⁶⁰ În acest sens, a se vedea situl oficial al Ministerului Justiției: <https://www.justice.gov.md/> [accesată: 16.06.2024].

stabilește recomandări și comentarii specifice ce pot fi utile în pregătirea sau răspunsul la cererile MLA. Conform par. 15 din Schema Harare, „o cerere poate solicita asistență pentru facilitarea prezenței unei persoane în scopul unei investigații sau pentru a depune mărturie în fața unei instanțe care are jurisdicție în statul solicitant”. Pe lângă informațiile necesare, cererea trebuie să specifice următoarele: subiectul relevant pentru prezența persoanei și motivele pentru care prezența fizică a persoanei este necesară”⁴⁶¹.

Totuși, eficiența acestor acorduri este afectată de diferențele legislative, lipsa unui mecanism unitar de aplicare și reticența unor jurisdicții în furnizarea de informații financiare. Pentru îmbunătățirea eficienței cooperării internaționale sunt necesare standardizarea schimbului de informații între state, extinderea rețelelor de raportare a tranzacțiilor suspecte, sancționarea statelor care refuză cooperarea și dezvoltarea protocoalelor comune între bănci și autoritățile de reglementare. Succesul acestor măsuri depinde de nivelul de implementare și de voința politică a statelor semnatare, iar alinierea legislațiilor naționale la standardele internaționale rămâne o prioritate esențială pentru prevenirea utilizării abuzive a sistemului financiar.

Împărtășim opinia autorilor care menționează că „țările ar trebui să identifice cei mai importanți parteneri internaționali în vederea încheierii unor acorduri bilaterale/multilaterale de schimb de informații pentru a facilita eforturile de combatere a finanțării terorismului. Pentru a fi eficiente, astfel de practici trebuie să înceapă și să fie promovate la nivel național”⁴⁶².

Totodată, „canalele existente de cooperare internațională ar trebui exploatate. În acest sens, sunt disponibili ofițeri de legătură ai agențiilor internaționale, autorități centrale desemnate pentru gestionarea și procesarea cererilor de asistență juridică reciprocă către alte țări, precum și forțe de poliție precum INTERPOL, Europol, RRAG etc.”⁴⁶³ Prin urmare, Serviciul Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, în anul 2023, au primit 43 de solicitări, toate au fost executate și transmise. Totodată, a transmis 63 de solicitări și au primit 96 de răspunsuri. Au primit 19 informații spontane și au transmis 22 astfel de informații⁴⁶⁴.

---

⁴⁶¹ Kao Kathleen, Laborde Jean- Paul, Riordan Paul, Brauders Dermot, Hyung Keun Yoon, Miguel Angel Garcia, and Nedko Krumov, International Cooperation in Combating the Financing of Terrorism, Chapter 6 from Countering the Financing of Terrorism: Good Practices to Enhance Effectiveness, 12 May 2023, p. 162-163, pp. 153-177. Disponibil: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9798400204654/CH006.xml> [accesată: 12.04.2024].

⁴⁶² Kao Kathleen, Laborde Jean- Paul, Riordan Paul, Brauders Dermot, Hyung Keun Yoon, Miguel Angel Garcia, and Nedko Krumov, International Cooperation in Combating the Financing of Terrorism, Chapter 6 from Countering the Financing of Terrorism: Good Practices to Enhance Effectiveness, 12 May 2023, p. 153, pp. 153-177. Disponibil: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9798400204654/CH006.xml> [accesată: 12.04.2024].

⁴⁶³ Guide on Identification and Investigation Techniques on Cases of Money Laundering originating from Political Corruption, Department against transnational organized crime (DTCO) organization of american states (OAS), lii (virtual) meeting of the group of experts for the control of money laundering, November 16, 2022 Washington DC – United States of America, 2022, p. 17, 20 p. OEA/Ser.L/LIII.4.53 DDO/LAVEX/DOC.7/22. Disponibil: https://www.oas.org/en/sms/dtoc/gelavex/53/docs/7-Guia_de_Tecnicas_de_identificacion_e_investigacion_LA-Corrupcion_ENG.pdf [accesată: 22.06.2024].

⁴⁶⁴ Raport Anual 2023 a Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Disponibil: <https://www.spcsb.gov.md/ro/reports> [accesată: 07.12.2024].

În continuare, ne vom expune asupra conținutului cererii de asistență juridică internațională în materie penală, având ca obiect spălarea banilor. După noi, cea mai potrivită abordare este cea formulată de cercetătorii Do Thi Ha, Pham Thi Hong Nghia și Nguyen Thi Ngoc Yen⁴⁶⁵, care au structurat cooperarea internațională în acest domeniu în patru direcții principale: schimbul de informații și documente, identificarea și blocarea activelor infracționale, implementarea asistenței juridice reciproce și extrădarea suspectilor, precum și alte forme de colaborare internațională în prevenirea și combaterea acestui fenomen.

Această formulă este una clară și cuprinzătoare, iar noi o susținem în totalitate. Cu toate acestea, considerăm că pentru ca această cooperare să fie efectivă, nu trebuie ignorate prevederile CPP, care reglementează conținutul și forma cererii de asistență juridică internațională. Respectarea acestor dispoziții este esențială, întrucât orice omisiune sau nerespectare a cerințelor procedurale poate duce la respingerea solicitărilor sau la întârzierea investigațiilor, afectând astfel eficiența cooperării internaționale. Mai mult, o armonizare clară a legislațiilor naționale cu cerințele internaționale și europene este indispensabilă pentru prevenirea blocajelor instituționale și administrative. Dacă statele nu aplică standardele globale privind schimbul de informații și asistența juridică, măsurile de prevenire a spălării banilor și de administrare a probelor devin ineficiente, iar eforturile internaționale sunt compromise.

Considerăm, de asemenea, că statelor care nu își respectă obligațiile internaționale în acest domeniu trebuie să le fie aplicate sancțiuni, fie sub formă de restricții economice, măsuri financiare sau alte penalizări. Doar prin responsabilizarea statelor și a organelor naționale de aplicare a legii putem asigura o cooperare eficientă și reală, capabilă să prevină și să combată în mod eficace fenomenul spălării banilor la nivel internațional.

În continuarea ideii, este de menționat faptul că, cooperarea internațională în combaterea spălării banilor se confruntă cu numeroase provocări care afectează eficiența eforturilor comune ale statelor și instituțiilor internaționale. Diferențele legislative, lipsa unui mecanism unitar de raportare, reticența unor jurisdicții în schimbul de informații financiare și birocrăția excesivă sunt doar câteva dintre obstacolele care îngreunează investigarea și sancționarea criminalității financiare transnaționale. În ciuda existenței unor cadre juridice internaționale solide, aplicabilitatea acestora variază considerabil de la un stat la altul, ceea ce permite infractorilor să exploateze discrepanțele legislative pentru a-și ascunde activitățile ilicite.

O altă provocare semnificativă este refuzul unor jurisdicții de a furniza informații financiare, fenomen întâlnit în special în „paradisurile fiscale”. Aceste jurisdicții oferă anonimat

---

⁴⁶⁵ Do Thi Ha, Pham Thi Hong Nghia, Nguyen Thi Ngoc Yen, Understanding the International Cooperation to Combat Money Laundering of Vietnam in ASEAN, p. 2, 13 p. Disponibilă: https://law.unimelb.edu.au/data/assets/pdf_file/0011/4356686/PHAM-Thi-Hong-Nghia_-NGUYEN-Thi-Ngoc-Yen_DO-Thi-Ha.pdf [accesată: 11.10.2024].

beneficiarilor reali ai tranzacțiilor financiare, ceea ce face dificilă urmărirea fluxurilor de bani iliciți. Potrivit *OECD Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes (2022)*, „multe jurisdicții refuză să participe la schimbul automat de informații financiare, subminând astfel eforturile globale de combatere a criminalității financiare”⁴⁶⁶. Exemple notabile includ Insulele Cayman, Panama și Emiratele Arabe Unite, care au fost criticate de multiple organisme internaționale pentru lipsa de transparență financiară.

Birocrația și durata îndelungată a procesului de asistență juridică reciprocă reprezintă un alt obstacol major în combaterea spălării banilor. Procedurile greoaie și cerințele administrative excesive încetinesc schimbul de informații și extrădarea suspectilor, permițând acestora să profite de sistemele juridice lente. Conform *SIRIUS EU electronic evidence situation report 2024*⁴⁶⁷, „cele trei probleme principale întâmpinate de ofițerii de aplicare a legii din afara UE atunci când au trimis cereri către furnizorii de servicii cu sediul în străinătate în 2023 au fost aproape identice cu cele din UE. Principala dificultate este durata excesivă a procesului de asistență juridică reciprocă (MLA), urmată de lipsa unei standardizări a politicilor furnizorilor de servicii. A treia problemă menționată frecvent de ofițeri este dificultatea de a identifica modalitatea corectă de transmitere a cererilor”. În plus, unii autori⁴⁶⁸ afirmă că „MLAT-urile sunt instrumente utile, dar durata lungă de procesare și cerințele administrative împiedică aplicarea lor eficientă”.

Un alt aspect problematic este lipsa resurselor și a expertizei tehnice în statele în curs de dezvoltare, unde instituțiile de aplicare a legii și unitățile de informații financiare sunt adesea subfinanțate. Acest lucru limitează capacitatea acestor state de a implementa măsuri eficiente de detectare a activităților financiare suspecte și de a răspunde cererilor internaționale de asistență juridică. Unele cercetări arată că „în multe state cu economii emergente, infrastructura digitală pentru urmărirea tranzacțiilor financiare este deficitară, ceea ce afectează capacitatea de cooperare internațională”⁴⁶⁹.

Nu în ultimul rând, metodele utilizate de grupările criminale pentru spălarea banilor devin din ce în ce mai sofisticate, ceea ce îngreunează detectarea și prevenirea acestora. Criptomonedele, tranzacțiile structurate și utilizarea entităților offshore sunt doar câteva dintre tehnicile utilizate

---

⁴⁶⁶ Informație preluată: https://www.oecd.org/en/publications/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes_2219469x.html [accesată: 25.07.2024].

⁴⁶⁷ SIRIUS EU electronic evidence situation report 2024, 6 th annual SIRIUS EU electronic evidence situation report, European Union Agency for Law Enforcement Cooperation and European Union Agency for Criminal Justice Cooperation, The Hague, November 2024, p. 30-31, 76 p. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/SIRIUS_E_Evidence_Situation_Report_2024.pdf [accesată: 11.10.2024].

⁴⁶⁸ John A.E. Vervaele, The Europeanisation of Criminal Law and the Criminal Law Dimension of European Integration, 3/2005, 28 p. Disponibil: https://aei.pitt.edu/44274/1/researchpaper_3_2005_vervaele.pdf [accesată: 22.04.2024].

⁴⁶⁹ Ngaruko Floribert, Annual Report 2023, Africa Group I Constituency. World Bank Group. Disponibil: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/e0f016c369ef94f87dec9bcb22a80dc7-0330212023/original/Annual-Report-2023.pdf> [accesată: 28.11.2024].

pentru a ascunde originea fondurilor ilicite. În acest sens, o cercetare⁴⁷⁰ evidențiază faptul că „peste 20% din tranzacțiile suspecte din ultimul an au fost efectuate prin criptomonedă anonime, ceea ce face dificilă urmărirea fondurilor”.

Un prim pas în soluționarea acestor provocări este armonizarea legislațiilor internaționale privind transparența financiară, astfel încât toate statele să aplice standardele globale privind raportarea și prevenirea spălării banilor. Lipsa unei reglementări uniforme permite anumitor jurisdicții să devină puncte vulnerabile în sistemul financiar global, facilitând disimularea tranzacțiilor suspecte. Standardizarea obligațiilor de raportare și impunerea unor cerințe stricte pentru toate entitățile financiare ar reduce fragmentarea sistemului de combatere a criminalității financiare.

O altă măsură esențială este crearea unor mecanisme eficiente de sancționare a jurisdicțiilor care refuză să coopereze în investigarea cazurilor de spălare a banilor. Aceste sancțiuni pot include restricții economice, interdicții asupra fluxurilor financiare internaționale și limitarea accesului la piețele globale.

Pentru a îmbunătăți eficiența cooperării internaționale în combaterea spălării banilor, este esențială accelerarea procesului de asistență juridică reciprocă (MLATs) prin digitalizarea cererilor și reducerea birocrăției administrative. În prezent, procedurile greoaie și durata îndelungată a procesării cererilor MLA împiedică investigarea rapidă a infracțiunilor financiare transnaționale. Digitalizarea acestui proces ar permite transmiterea electronică a solicitărilor între autoritățile competente, reducând semnificativ timpul de procesare și facilitând schimbul de informații relevante în timp real. În paralel, este necesară alocarea de resurse suplimentare pentru statele în curs de dezvoltare, care se confruntă cu lipsa infrastructurii necesare pentru detectarea și raportarea tranzacțiilor suspecte. Multe dintre aceste state nu dispun de sisteme digitale avansate pentru monitorizarea fluxurilor financiare, ceea ce face ca eforturile internaționale de combatere a criminalității economice să fie incomplete și ineficiente. Prin sprijin financiar și asistență tehnică, aceste țări ar putea implementa sisteme de raportare automatizată și mecanisme eficiente de analiză a datelor financiare, contribuind astfel la creșterea transparenței și consolidarea cooperării internaționale.

O altă măsură esențială este consolidarea parteneriatelor dintre sectorul public și cel privat pentru detectarea tranzacțiilor ilicite. Colaborarea dintre băncile internaționale, fintech-urile și autoritățile de reglementare este crucială pentru identificarea rapidă a fluxurilor financiare

---

⁴⁷⁰ Chainalysis, The 2023 Crypto Crime Report, Everything you need to know about cryptocurrency-based crime, February 2023, 109 p. Disponibil: https://hkibfa.io/wp-content/uploads/2023/02/Crypto_Crime_Report_2023.pdf [accesată: 15.11.2024].

suspecte. Joint Money Laundering Intelligence Taskforce⁴⁷¹ din Marea Britanie este un exemplu de bune practici în acest domeniu, facilitând schimbul de informații între sectorul privat și agențiile guvernamentale. În viziunea unor autori⁴⁷² „colaborarea între instituțiile financiare și autoritățile de aplicare a legii este vitală pentru prevenirea spălării banilor, dar trebuie echilibrată cu protecția drepturilor individuale și respectarea normelor de confidențialitate bancară”.

În plus, este necesară accelerarea implementării tehnologiilor moderne în identificarea și urmărirea banilor murdari. Sistemele de inteligență artificială și analiza Big Data sunt din ce în ce mai utilizate pentru detectarea tiparelor suspecte și reducerea numărului de false pozitive în raportările de tranzacții suspecte. Conform Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN, 2023), „tehnologiile avansate permit o monitorizare mai precisă a fluxurilor financiare și îmbunătățesc capacitatea de descoperire a tranzacțiilor suspecte”⁴⁷³. Pe de altă parte, susținem opinia lui Joras Ferwerda, care subliniază că „utilizarea analizei predictive și a algoritmilor AI crește eficiența monitorizării tranzacțiilor, dar trebuie calibrată pentru a evita generarea unui număr excesiv de alerte nejustificate”⁴⁷⁴.

4.3. Concluzii la Capitolul 4

Cooperarea instituțională la nivel național este caracterizată de un mecanism coordonat, dar fragmentat procedural, ceea ce impune stabilirea unor protocoale unitare de acțiune între organele de urmărire penală, SPCSB, ARBI, CNA, SFS și alte entități relevante.

Particularitatea esențială a cooperării interne constă în nevoia de sincronizare operativă între structurile administrative și judiciare, prin digitalizarea schimbului de informații și integrarea bazelor de date instituționale într-un sistem interoperabil și securizat.

---

⁴⁷¹ JMLIT este un parteneriat între autoritățile de aplicare a legii și sectorul financiar, având ca scop schimbul și analiza informațiilor legate de spălarea banilor și alte amenințări economice majore. Grupul de lucru include instituții financiare, Autoritatea de Conduită Financiară (Financial Conduct Authority - FCA), Agenția Națională pentru Criminalitate (NCA), Administrația Fiscală și Vamală (HMRC), Biroul pentru Fraude Grave (SFO), Poliția orașului Londra și Serviciul de Poliție Metropolitană. JMLIT își propune să combată schemele sofisticate de spălare a banilor, care sunt de obicei complexe, implică multiple instituții financiare și se desfășoară în mai multe jurisdicții. Prin colaborare, partenerii din acest grup schimbă informații despre tipologii noi de spălare a banilor, vulnerabilități existente și date tactice în timp real. JMLIT face parte din Centrul Național pentru Combaterea Criminalității Economice (National Economic Crime Centre - NECC) din Regatul Unit. Informația disponibilă: https://wiki.treasurers.org/wiki/Joint_Money_Laundering_Intelligence_Taskforce [accesată: 15.11.2024].

⁴⁷² Levi Michael, Reuter Peter, Money Laundering, p. 362, pp. 289-375. Disponibilă: https://www.tni.org/files/publication-downloads/money_laundering_levi_and_reuter.pdf [accesată: 27.08.2024].

⁴⁷³ Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN, 2023). Disponibilă: https://www.fincen.gov/sites/default/files/shared/FinCEN_Infographic_Public_508FINAL_2024_June_7.pdf [accesată: 21.11.2024]. Misiunea FinCEN este de a proteja sistemul financiar împotriva utilizării ilicite, de a combate spălarea banilor și infracțiunile asociate, inclusiv terorismul, și de a promova securitatea națională prin utilizarea strategică a autorităților financiare, precum și prin colectarea, analiza și diseminarea informațiilor financiare.

⁴⁷⁴ Ferwerda Joras, The Multidisciplinary Economics of Money Laundering, 2012, 180 p. Tjalling C. Koopmans Dissertation Series USE 007 Printed by Ridderprint, Ridderkerk. ISBN 978-90-5335-623-4.

Cooperarea internațională în investigarea spălării banilor se confruntă cu dificultăți legate de diferențele normative dintre state, ceea ce necesită armonizarea reglementărilor interne cu standardele FATF, ale Uniunii Europene și ale rețelelor FIU.

Un element definitoriu al cooperării internaționale îl reprezintă utilizarea mecanismelor multilaterale de colaborare – Eurojust, Egmont, OLAF – în paralel cu solicitările de asistență juridică internațională, pentru a asigura o intervenție transfrontalieră rapidă și eficientă.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Rezultatele științifice obținute în urma elaborării prezentei cercetări constau în:

a) *determinarea stadiului actual al metodicii criminalistice privind investigarea spălării banilor*. Cercetarea a identificat nivelul de dezvoltare a domeniului în doctrina națională și internațională, evidențiind lipsa unor abordări integrate și aplicabile în practică, fapt ce a impus formularea unor soluții metodologice inovatoare;

b) *elaborarea și fundamentarea structurii caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor*. Studiul a stabilit componentele esențiale ale acestei caracteristici: metodele utilizate în disimularea fondurilor, mediul și condițiile tipice de comitere, mijloacele tehnice implicate, urmele și profilul făptuitorului, cu evidențierea particularităților naționale;

c) *identificarea mecanismului infracțional și a urmelor activității ilegale*. S-au determinat modurile tipice de operare și formele de reflectare a activității infracționale în documente, fluxuri financiare, rețele de companii-paravan și în structuri patrimoniale aparent legale;

d) *descrierea situațiilor tipice de urmărire penală*. Au fost stabilite configurații operaționale frecvente în cauzele de spălare a banilor, care influențează direct alegerea mijloacelor de probă și tactica desfășurării acțiunilor procesuale;

e) *sistematizarea particularităților tactice ale principalelor acțiuni de urmărire penală*. Cercetarea a oferit un cadru tactic clar pentru reținere, percheziție, examinare de documente, audiere, recunoaștere și cercetare la fața locului, adaptat specificului infracțiunii analizate;

f) *definirea rolului esențial al specialiștilor și al cunoștințelor tehnice în cadrul urmăririi penale*. A fost demonstrată necesitatea participării obligatorii a specialistului în domeniul IT în acțiunile de investigare a probelor digitale și a sistemelor informatice, fiind formulată o propunere de lege ferenda privind modificarea art. 128 alin. (5²) CPP;

g) *clarificarea funcției SPCSB ca organ de constatare*. În baza rolului său în detecția tranzacțiilor suspecte și în furnizarea de date pre-probatorii, s-a propus completarea art. 273 CPP, în scopul alinierii legislației la realitățile operaționale și a recunoașterii statutului instituțional al acestuia;

h) *evidențierea importanței măsurilor speciale de investigații și a investigațiilor financiare paralele*. Lucrarea a demonstrat că integrarea acestor instrumente permite reconstrucția traseului fondurilor ilicite, consolidarea probatoriului și susținerea măsurilor de confiscare extinsă;

i) *analiza particularităților cooperării naționale și internaționale*. A fost conturată o imagine clară a interacțiunii între organele naționale (SPCSB, ARBI, CNA, BNM, SFS etc.) și a colaborării transfrontaliere prin rețele precum Egmont, OLAF și Eurojust, cu identificarea curențelor de armonizare și interoperabilitate;

j) *formularea recomandărilor de ordin tactic, legislativ și instituțional*. Au fost elaborate propuneri pentru optimizarea metodicii de investigare, perfecționarea cadrului normativ procesual și creșterea eficienței cooperării instituționale, atât pe plan intern, cât și internațional.

Rezultatele obținute în cadrul prezentei cercetări oferă un fundament teoretic și practic solid, destinat optimizării procesului de investigare a infracțiunii de spălare a banilor, într-un context caracterizat de evoluția constantă a formelor infracționale și de sofisticarea metodelor de disimulare financiară. Prin valorificarea concluziilor formulate și a recomandărilor propuse, se conturează un cadru criminalistic coerent, care răspunde cerințelor actuale ale activității investigative și contribuie la consolidarea capacității instituționale de combatere a acestui fenomen cu impact transnațional.

Cercetarea a permis conturarea unei viziuni integrate asupra metodicii de investigare, în strânsă corelare cu particularitățile structurale ale infracțiunii, specificul probatoriului financiar și exigențele cooperării interinstituționale și internaționale. Concluziile generale și recomandările formulate reflectă necesitatea reformării unor aspecte ale cadrului normativ, a profesionalizării investigațiilor financiare și a utilizării eficiente a resurselor specializate. Astfel, lucrarea contribuie la dezvoltarea unei abordări criminalistice moderne și aplicabile, capabile să răspundă provocărilor generate de dinamica fenomenului de spălare a banilor.

În cadrul cercetării întreprinse a fost analizat în mod complex fenomenul spălării banilor dintr-o perspectivă criminalistică, procesuală și instituțională, cu accent pe particularitățile metodologice ale descoperirii și investigării acestei infracțiuni în contextul realităților naționale și internaționale. Studiul a permis identificarea unor lacune și provocări esențiale, dar și formularea de soluții teoretice și practice menite să eficientizeze activitatea organelor de urmărire penală. În urma acestei analize, au fost conturate o serie de direcții esențiale de dezvoltare a metodicii de investigare, în strânsă corelare cu dinamica criminalității economico-financiare, digitalizarea fluxurilor ilicite și exigențele colaborării interinstituționale. Astfel, în baza evaluării științifice și a constatărilor formulate, se desprind următoarele **concluzii generale**:

1) Analiza teoretică și normativă a fenomenului spălării banilor demonstrează că această infracțiune evoluează într-un ecosistem juridic și operațional extrem de dinamic, influențat de globalizare, digitalizare și criminalitate transnațională. Eficiența metodologiei de investigare depinde în mod direct de capacitatea sistemelor naționale și internaționale de a coopera, de a integra fluxuri informaționale complexe și de a reacționa rapid la noile metode utilizate de grupările infracționale. În acest sens, concluziile formulate oferă o bază solidă pentru dezvoltarea unor strategii integrate și proactive de investigare, adaptate standardelor internaționale și provocărilor emergente din sfera criminalității economico-financiare.

2) Studiul caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor relevă că aceasta se diferențiază substanțial de alte categorii de fapte penale prin modul de disimulare, prin gradul înalt de planificare și prin nivelul tehnologic implicat. Investigarea acestei infracțiuni necesită nu doar o înțelegere profundă a fenomenului în termeni juridici și economici, ci și o capacitate de reconstrucție deductivă a realității ascunse în spatele aparențelor legale. Complexitatea structurală, anonimatul participanților și lipsa urmelor directe transformă procesul de urmărire penală într-o activitate de tip analitic-investigativ, unde succesul depinde de integrarea informațiilor dispersate, cooperarea interinstituțională și aplicarea riguroasă a instrumentelor de investigare financiară și criminalistică.

3) Analiza particularităților tactice ale acțiunilor de urmărire penală în cauzele privind spălarea banilor relevă un model investigativ profund diferit de cel aplicabil infracțiunilor clasice, atât prin natura latentă a faptelor, cât și prin caracterul sofisticat al mecanismelor utilizate.

Tactica reținerii bănuțitului sau învinutului. Tactica reținerii în cauzele de spălare a banilor prezintă o serie de particularități esențiale, determinate de natura sofisticată, transnațională și profund disimulată a acestui tip de infracțiune. Reținerea nu urmărește doar imobilizarea persoanei, ci previne în mod prioritar distrugerea rapidă a probelor documentare, digitale și financiare. Această acțiune trebuie planificată minuțios, în baza unei analize comportamentale și a rutinei zilnice a subiectului, evitând declanșarea unor reacții de avertizare sau contracarare.

Este necesară sincronizarea reținerii cu alte acțiuni procesuale și măsuri speciale de investigații – percheziții, audieri, urmăriri vizuale, interceptarea convorbirilor etc. – pentru a genera un impact tactic coordonat. Persoanele vizate sunt, de regulă, cu un grad ridicat de instruire juridică sau financiară, fapt ce impune o intervenție echilibrată, cu o componentă psihologică gestionată atent. După reținere, izolarea imediată a bănuțitului este obligatorie pentru a preveni comunicarea cu alți membri ai rețelei și alterarea probelor rămase. Reținerea devine, astfel, un instrument tactic complex, integrat într-un plan operațional extins și adaptat riscurilor specifice spălării banilor.

Particularitățile tactice ale examinării documentelor. Examinarea documentelor în cauzele privind spălarea banilor prezintă particularități tactice distincte, derivând din natura complexă și simulată a actelor ce stau la baza circuitelor ilicite. Această acțiune de urmărire penală se desfășoară, de regulă, în etapa incipientă a investigației, într-un ritm accelerat, fiind orientată spre identificarea și fixarea urmelor documentare înainte de alterare sau distrugere.

Examinarea vizează nu doar validitatea formală a documentelor, ci și relația lor cu structurile de acoperire financiară, companiile-paravan și operațiunile economice fictive. Documentele sunt supuse unei analize vizuale directe, asistate de mijloace tehnico-criminalistice, pentru descoperirea discrepanțelor contabile, a semnelor de simulare sau a falsurilor subtile. O

atenție deosebită se acordă provenienței documentelor, succesiunii tranzacționale și coerenței logico-economice a conținutului lor.

Particularitatea acestei acțiuni constă în faptul că nu urmărește formularea de concluzii, ci colectarea riguroasă a datelor brute, care vor servi ulterior pentru reconstituirea traseului fondurilor și fundamentarea expertizelor. În acest sens, examinarea documentelor devine o etapă tactică indispensabilă pentru validarea probatoriului financiar într-un context dominat de disimulare, sofisticare și transnaționalitate.

Particularitățile tactice ale percheziției, ridicării de obiecte și documente. Percheziția în cauzele de spălare a banilor implică o serie de particularități tactice esențiale, care derivă din natura latentă și disimulată a infracțiunii. În primul rând, aceasta trebuie planificată riguros, pe baza unor versiuni investigative clare și a unui studiu prealabil al obiectivelor vizate, inclusiv al infrastructurii digitale suspectate. Este necesară întocmirea unei hărți operaționale detaliate a spațiilor ce urmează a fi percheziționate, având în vedere utilizarea frecventă a firmelor paravan, a locuințelor secundare și a spațiilor comerciale cu activitate fictivă.

O altă particularitate tactică constă în orientarea percheziției nu doar către documente fizice, ci mai ales către dispozitive digitale (laptopuri, hard diskuri externe, telefoane criptate, servere) ce conțin urme electronice ale transferurilor și comunicațiilor financiare. Tactica trebuie să prevadă intervenții rapide pentru a împiedica ștergerea de la distanță a datelor sau activarea unor mecanisme automate de criptare ori distrugere.

În ceea ce privește ridicarea obiectelor și documentelor, accentul se pune pe identificarea celor care atestă proveniența fondurilor, natura tranzacțiilor, structura de proprietate a entităților implicate și relațiile economice simulate. Particularitatea constă în faptul că majoritatea probelor nu sunt ilicite în sine, ci capătă valoare incriminatorie prin corelare contextuală și cronologică cu alte elemente probatorii.

Particularitățile tactice ale audierii. Audierea în cauzele privind spălarea banilor implică o adaptare tactică minuțioasă, în funcție de calitatea procesuală, profilul psihologic și rolul efectiv al persoanei audiate. În cazul învinutului sau inculpatului, tactica urmărește demontarea versiunilor de apărare prin confruntare cu documente, corelarea declarațiilor cu datele bancare sau cu structurile economice simulate și utilizarea graduală a probelor indirecte pentru destabilizarea poziției sale. Este esențială evitarea confruntării directe premature, iar accentul cade pe obținerea unor recunoașteri parțiale care pot fi extinse progresiv.

În raport cu bănuitul sau învinutul, accentul tactic constă în valorificarea momentului emoțional asociat reținerii sau confruntării cu probe aparent limitate. Strategia presupune formularea întrebărilor într-o manieră progresivă, cu alternarea elementelor neutre și acuzatorii, astfel încât să fie favorizată deschiderea inițială și, ulterior, testată veridicitatea răspunsurilor.

În cazul martorilor – în special angajați ai instituțiilor bancare, contabili, juriști sau intermediari – tactica trebuie adaptată statutului profesional și presupusei poziționări în raport cu faptele investigate. Audierea se concentrează pe aspecte tehnice și operaționale, dar și pe identificarea posibilei complicități pasive sau a cunoașterii indirecte a provenienței fondurilor. Este importantă formularea unor întrebări clare, axate pe fapte concrete, evitându-se ambiguitățile care ar putea induce ezitări sau refuzuri de cooperare.

O categorie aparte o reprezintă reprezentanții persoanelor juridice implicate în procesul de disimulare. Tactica audierii acestora trebuie să vizeze scoaterea în evidență a raporturilor reale de decizie și control, a relațiilor cu alte entități comerciale și a semnelor de simulare juridică. Audierea se bazează pe compararea declarațiilor cu datele din registrele comerciale, contracte, documente fiscale și structuri de proprietate.

În ceea ce privește specialiștii – auditori, evaluatori, experți fiscali sau IT – audierea are caracter preponderent tehnic, fiind direcționată spre lămurirea termenilor, validarea unor constatări și obținerea unor explicații privind documente sau procese care depășesc sfera de înțelegere a organului de urmărire penală. Tactica presupune formularea întrebărilor în limbaj clar, fără a presupune automat buna-credință sau lipsa implicării.

În ansamblu, tactica audierii în acest domeniu se bazează pe pregătirea prealabilă aprofundată, utilizarea graduală a informațiilor deținute, adaptarea la contextul psihologic al persoanei audiate și corelarea strictă a răspunsurilor cu probele existente. În cauzele de spălare a banilor, declarațiile devin utile doar în măsura în care sunt susținute logic și factual de întregul material probator.

Tactica prezentării spre recunoaștere. Prezentarea spre recunoaștere în investigarea infracțiunii de spălare a banilor presupune o serie de particularități tactice distincte. Această acțiune este orientată mai puțin către identificarea făptuitorului în sens clasic și mai mult către confirmarea implicării persoanelor intermediare sau identificarea documentelor și obiectelor utilizate în procesul de disimulare. Se aplică frecvent în cazul „interpușilor” sau al „mules”, care acționează în mod fragmentat și fără contact direct cu autorul principal, motiv pentru care recunoașterea trebuie atent pregătită, evitând sugestibilitatea.

Tactica vizează și recunoașterea obiectelor sau înscrisurilor – contracte, registre, dispozitive electronice – care, deși aparent banale, pot avea o valoare probatorie majoră în corelare cu celelalte elemente din dosar. Este necesară o selecție riguroasă a obiectelor prezentate, respectarea echilibrului vizual și evitarea oricăror elemente care ar influența subconștient reacția persoanei audiate.

În plus, particularitatea constă în faptul că recunoașterea este utilizată nu doar ca instrument de identificare, ci și ca mijloc de testare a veridicității declarațiilor anterioare și de verificare a

coerenței poziției procesuale a martorilor sau suspecților. Aceasta impune o abordare tactică integrată, parte a unui plan probator extins.

Tactica cercetării la fața locului. Cercetarea la fața locului în investigarea spălării banilor este orientată spre descoperirea urmelor indirecte ale activității infracționale în spații cu utilizare aparent legală (birouri, oficii, sedii de firme fictive). Particularitatea tactică constă în concentrarea asupra detaliilor ce relevă lipsa activității comerciale reale – mobilier minimal, lipsa angajaților, lipsa registrelor contabile, sau existența unor documente cu date neactualizate.

O atenție deosebită se acordă poziționării și stării mijloacelor materiale de probă, inclusiv a echipamentelor IT, care pot conține date criptate sau ascunse. Este recomandată intervenția unui specialist în criminalistică digitală în timpul cercetării, pentru identificarea tehnică a rețelelor locale, serverelor de stocare sau dispozitivelor ascunse.

De asemenea, tactica trebuie să includă o documentare vizuală completă – fotografiere panoramică, filmare detaliată, marcarea obiectelor relevante – pentru a permite reconstituirea ulterioară a contextului și susținerea validității probatoriului în fața instanței. În acest tip de cauze, cercetarea nu urmărește descoperirea urmelor tradiționale, ci confirmarea indirectă a unui comportament disimulat.

Particularitățile utilizării cunoștințelor specializate. Utilizarea cunoștințelor specializate în investigarea infracțiunii de spălare a banilor presupune o tactică proactivă, fundamentată pe integrarea timpurie a expertizei tehnice în procesul penal. Particularitățile tactice constau în implicarea experților financiari, contabili, IT sau din alte domenii relevante încă din faza de descoperirea urmelor infracționale și de orientare a direcțiilor de investigație. Se impune selecția riguroasă a specialiștilor în funcție de specificul mecanismului disimulat – fie că este vorba de tranzacții criptate, firme paravan sau structuri offshore – precum și delimitarea clară a rolului lor între constatarea tehnică și expertiza judiciară.

O altă particularitate tactică importantă este utilizarea cunoștințelor specializate nu doar pentru clarificarea probelor tehnice, ci și ca instrument de demontare a apărării făptuitorului, în special în cazurile în care acesta invocă complexitatea legală sau caracterul formal al documentelor financiare. Integrarea expertului în echipa investigativă, susținută de un dialog constant cu organul de urmărire penală, devine astfel o condiție tactică esențială pentru înțelegerea și probarea logicii infracționale disimulate, specifice spălării banilor.

Măsurile speciale de investigații și investigațiile financiare paralele. Măsurile speciale de investigații și investigațiile financiare paralele aplicate în cauzele de spălare a banilor se caracterizează printr-o tactică bazată pe anticipare, confidențialitate și sincronizare operațională. Particularitățile tactice constau în valorificarea autorizărilor legale pentru a obține probe ascunse sau inaccesibile prin metode clasice, documentarea conexiunilor între făptuitori și structuri

economice paravan, precum și captarea traseului banilor în timp real. Investigația financiară paralelă este tactică în sine, oferind o imagine integrată asupra fluxurilor suspecte, susținând măsurile de confiscare și completând acțiunile penale cu o dimensiune patrimonială indispensabilă.

4) Analiza cooperării naționale și internaționale în investigarea infracțiunii de spălare a banilor relevă un cadru operațional complex, în care eficiența activităților de urmărire penală depinde esențial de calitatea și sincronizarea interacțiunii dintre instituțiile implicate. La nivel național, coordonarea între autoritățile de aplicare a legii, unitatea de informații financiare și structurile de control economic rămâne un proces în evoluție, care necesită standardizare procedurală, integrarea tehnologică a sistemelor de date și reglementări clare pentru partajarea responsabilităților.

5) La nivel internațional, cooperarea este influențată de gradul de compatibilitate legislativă dintre state, de disponibilitatea la schimb de informații operative și de participarea activă în rețelele și mecanismele multilaterale specializate. În acest context, armonizarea cadrului normativ intern cu standardele europene și internaționale, alături de crearea de echipe comune de investigație, devin imperative strategice. Prin urmare, investigarea spălării banilor nu poate fi concepută în afara unei rețele funcționale de cooperare instituțională, atât națională, cât și transfrontalieră, care să permită detectarea, documentarea și sancționarea eficientă a acestui fenomen cu caracter global și evolutiv.

În vederea perfecționării metodicii de investigare și a consolidării capacității operaționale a organelor de urmărire penală, venim cu următoarele **recomandări și propuneri de lege ferenda**, care vizează armonizarea legislației cu realitățile din practică, sporirea caracterului imperativ al anumitor prevederi procesuale și recunoașterea funcțională a rolului instituțiilor-cheie implicate în combaterea spălării banilor:

1) Având în vedere atribuțiile efective exercitate de SPCSB în cadrul activităților de identificare, monitorizare și documentare a tranzacțiilor suspecte, se impune recunoașterea explicită a acestuia ca organ de constatare. În prezent, SPCSB desfășoară activități cu caracter probatoriu ce anticipează și sprijină procesul penal propriu-zis, contribuind substanțial la declanșarea și fundamentarea urmăririi penale în cauzele de spălare a banilor și alte infracțiuni economico-financiare. Astfel, modificarea și completarea art. 273 CPP este necesară pentru a alinia reglementarea procesuală la realitățile instituționale și operaționale, consolidând cadrul juridic al constatării infracțiunilor și sporind eficiența sistemului de justiție penală.

2) În contextul actual al digitalizării infracționalității și al utilizării frecvente a sistemelor informatice ca mijloc de comitere sau ascundere a faptelor penale, implicarea specialiștilor în domeniul tehnologiilor informaționale trebuie să capete un caracter obligatoriu. Actuala formulare

a art. 128 alin. (5²) CPP, care prevede participarea specialistului informatic „după caz”, lasă la aprecierea organului de urmărire penală o decizie ce poate afecta integritatea probelor electronice. În practică, perchezițiile informatice și ridicarea datelor electronice presupun cunoștințe avansate și instrumentar tehnic specific, fără de care investigația poate fi compromisă. Prin urmare, se propune excluderea sintagmei „după caz” și înlocuirea acesteia cu o formulare imperativă, care să impună participarea specialistului în toate situațiile în care sunt vizate sisteme informatice sau suporturi electronice. Această modificare ar reflecta atât standardele de bună practică judiciară, cât și exigențele protecției drepturilor fundamentale într-un proces penal desfășurat eficient și legal.

3) Recomandăm instituționalizarea unui mecanism național de coordonare interinstituțională permanentă, prin crearea unui consiliu consultativ operațional în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor. Acest organism ar trebui să includă toate instituțiile relevante (SPCSB, ARBI, CNA, Procuratura, BNM, SFS etc.) și să aibă atribuții de planificare strategică, analiză de risc, armonizare a intervențiilor și formulare a politicilor comune de acțiune.

4) Recomandăm generalizarea utilizării investigațiilor financiare paralele în toate cauzele ce implică indicatori de activitate infracțională economică, cu includerea acestora în planul obligatoriu de urmărire penală. Acest tip de investigație permite nu doar identificarea provenienței fondurilor, ci și localizarea activelor ilicite, reconstrucția circuitelor financiare și fundamentarea măsurilor de confiscare.

5) Recomandăm implicarea specialiștilor IT și financiari în grupul de urmărire penală, în toate cauzele care implică suporturi electronice, criptomonede, rețele de firme paravan sau operațiuni financiare complexe. Această măsură ar garanta integritatea și relevanța tehnică a probelor, evitând riscul compromiterii acestora din lipsa expertizei operative adecvate.

6) Este necesar dezvoltarea unui sistem național securizat de alertă timpurie și partajare a datelor între instituțiile statului și entitățile raportoare, cu acces controlat pentru toate organele implicate în prevenirea și investigarea spălării banilor. Acest sistem ar permite identificarea timpurie a tranzacțiilor suspecte, corelarea automată a indicatorilor de risc și intervenția în faze incipiente ale activității infracționale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Acord bilateral între Republica Moldova și Bosnia și Herțegovina privind asistența juridică reciprocă în materie civilă și penală, semnat la Chișinău la 19.06.2012. Ratificat prin [Legea nr. 33-XVI din 14.04.2005](#). Publicat în Monitorul Oficial nr. 139-143 din 05.06.2015;
2. Acord de cooperare pentru prevenirea și combaterea infracționalității transfrontaliere, adoptat la București, la 26.05.1999. Ratificat prin [Hotărârea Parlamentului nr.670-XIV din 11.11.99](#). Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2001, volumul 27, pag. 91. În vigoare pentru Republica Moldova din 01.02.2000;
3. Acord între Republica Moldova și Republica Turcia cu privire la asistența juridică în materie civilă, comercială și penală, semnat la Ankara la 22.05.1996. În vigoare din 23.02.2001. Ratificat prin [Hotărârea Parlamentului nr. 1017-XIII din 03.12.1996](#). Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2002, volumul 29, pag. 355;
4. Acord privind colaborarea între Guvernele statelor-membre GUUAM în domeniul combaterii terorismului, crimei organizate și altor tipuri de crime grave. Semnat la Ialta la 20.07.2002. În vigoare din 19.09.2007. Aprobata prin [Hotărârea Guvernului nr. 990 din 03.09.2007](#). Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2009, volumul 43, pag. 264;
5. Acordul de colaborare a statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în lupta cu criminalitatea, încheiat la Moscova la 25.11.1998. Aprobata prin [Hotărârea Guvernului nr. 794 din 08.08.2001](#). Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 37, pag. 170. În vigoare pentru Republica Moldova din 22.08.2001;
6. Acordul dintre guvernele statelor-membre ale Comunității Statelor Independente privind schimbul de informații în domeniul luptei cu criminalitatea, semnat la Astana la 22.05.2009. Aprobata prin [Hotărârea Guvernului nr. 82 din 08.02.2016](#). Publicat în Monitorul Oficial nr. 44-48/181 din 26.02.2016.
7. Acordul privind colaborarea în sfera însoțirii speciale a activității operative de investigații, încheiat la Moscova la 18.12.1998. Aprobata prin [Hotărârea Guvernului nr. 778 din 19.08.1999](#);
8. Acordul privind colaborarea statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în lupta cu migrația ilegală, semnat la Moscova la 06.03.1998. Ratificat prin [Legea Republicii Moldova nr.890-XV din 28.02.2002](#);
9. Al doilea Protocol adițional la Convenția europeană de extrădare din 17.03.1978. Ratificat prin [Legea nr.270-XV din 21.06.2001](#);
10. Al treilea Protocol la Convenția europeană de extrădare din 12.04.2013. Monitorul Oficial nr.411-420/687 din 24.11.2017. Protocolul ratificat prin [Legea nr. 214 din 20.10.2017](#);

11. Alberto Chong și Florencio López-de-Silanes, în *Money Laundering and Its Regulation*, Datele de catalogare în publicație furnizate de Banca Interamericană de Dezvoltare, Inter-American Development Bank and University of Amsterdam and NBER, Biblioteca Felipe Herrera P. 5, 55 p. HV6768 C85 2006 364.6168 C85---dc-22.
12. Analyse sectorielle des risques de blanchiment de capitaux et de financement du terrorisme, pp.20-22, Juin 2024. [citat: 06.04.2025]. Disponibil: https://www.amf-france.org/sites/institutionnel/files/private/2024-06/202406_analyse_sectorielle_lab-ft_fr.pdf?utm_source=chatgpt.com;
13. ANDRONACHE, Anotolie, RUSNAC, Constantin. Criminalizarea politicii și criminalitatea politizată. În: *Criminalitatea Politică: Reflecții istorico-juridice, manifestări și consecințe*. Ediția 2013 și ediția 2015. Conferință științifico-practică internațională. Chișinău, 28.02.2013, pp. 160-164. ISBN 978-9975-121-11-8 [citat 25.10.2024]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/145302;
14. ANTI-MONEY LAUNDERING. Money Laundering in numbers [citat 13.08.2024]. Disponibil: [https://anti-money-laundering.eu/money-laundering-in-numbers/#:~:text=Global%20Estimates%3A,of%20the%20total%20global%20GDP](https://anti-money-laundering.eu/money-laundering-in-numbers/#:~:text=Global%20Estimates%3A,of%20the%20total%20global%20GDP;);
15. BARBU Denisa, *Drept procesual penal, Partea generală*, Editura Lumen, Iași, 2016, p. 262-266. 386 p. ISBN 978-973-166-431-6;
16. Barings Bank: Its Collapse, Acquisition, and Lessons Learned. [citat: 06.11.2024]. Disponibil: <https://www.investopedia.com/terms/b/baringsbank.asp>;
17. Basic Manual on the Detection And Investigation of the Laundering of Crime Proceeds Using Virtual Currencies, UNODC, June 2014, p.229. <https://www.unodc.org/documents/middleeastandnorthafrica/money-laundering/FULL10-UNODCVirtualCurrencies-final.pdf.pdf>;
18. BERCHEȘAN, Vasile, RUIU, Marin *Tratat de tehnică criminalistică*. București: Little Star, 2004. 752 p. ISBN 973-87077-1-4;
19. Bernie Madoff Case [citat 24.03.2024]. Disponibil: <https://www.fbi.gov/history/famous-cases/bernie-madoff>;
20. BERNIE, Madoff, Creierul din spatele celei mai mari fraude din lume [citat 25.10.2024]. Disponibil: <https://www.descopera.ro/cultura/20304213-bernie-madoff-creierul-din-spatele-celei-mai-mari-fraude-din-lume>;
21. BOTNARI Ilie *Temeiurile și condițiile de efectuare a măsurilor speciale de investigații*, Rezumat teză de doctor. Chișinău, 2022, p.39
22. Busuioc Nadejda, Preliminări privind situațiile tipice și schemele metodologice de investigare a infracțiunii de evaziune fiscală. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 12, 2016.

Disponibilă:

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/58_62_Preliminarii%20privind%20situatiile%20tipice%20si%20schemele%20metodologice%20de%20investigare%20a%20infractiunii.pdf

[accesată: 23.03.2023].

23. Carta de la Ialta a GUUAM, semnată la 07.06.2001 de către Republica Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova, Republica Uzbekistan și Ucraina. Ratificată prin [Legea Republicii Moldova nr. 24-XVI din 14.04.2005](#);

24. CATARAGA Olga Expertiza judiciara. București: Pro Universitaria, 2022, p.268. ISBN 978-606-26-1576-5;

25. CAZAN Elena, MATEI Daniela, GAVRIȘ Radu. Tactica audierii în procesul penal : ghid de bune practici - Târgu Jiu : Măiastra, 2020 ISBN 978-606-042-060-6;

26. Ce sunt instrumentele financiare derivate [citat: 06.11.2024]. Disponibil: <https://cursdeguvernare.ro/ce-sunt-instrumentele-financiare-derivate-4-tipuri-de-derivate.html>;

27. Chainalysis, The 2023 Crypto Crime Report, Everything you need to know about cryptocurrency-based crime, February 2023, 109 p. Disponibil: https://hkibfa.io/wp-content/uploads/2023/02/Crypto_Crime_Report_2023.pdf [accesată: 15.11.2024];

28. CIOBANU Petruț, STANCU Emilian. Criminalistică, Tehnica criminalistică. București: Universul Juridic, 2017, p. 394 ISBN 978-606-39-0047-1;

29. CIOPRAGA A. Tratat de tactică criminalistică, Ed. Gama, Iași, 1996;

30. COBZARIU, Maricela. Legislația și practici naționale privind combaterea spălării banilor. În: Tribuna doctorandului. Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, pp. 94. [citat 26.10.2024]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/12.Legislatia%20si%20practici%20nationale%20privind%20combaterea%20spalarii%20banilor.pdf

31. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 din 14.03.2003. Publicat: 05.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 248-251 art. 699. Republicat în temeiul art. IV al Legii nr. 252 din 8 noiembrie 2012 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.263-269, art.855.

32. Colombia Poised to Seize Record \$1 Billion from Narco Brothers. [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://insightcrime.org/news/analysis/colombia-poised-to-seize-record-1-billion-from-narco-brothers/>;

33. Connections Between Money Laundering and Organized Crime [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://www.transparency.org/en/publications/connections-between-money-laundering-and-organized-crime>;

34. Convenția asupra transferării persoanelor condamnate, adoptată la Strasbourg, 21.03.1983. Ratificată prin Legea nr.69-XV din 11.03.2004. În vigoare pentru Republica Moldova din 01.09.2004. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 61;

35. Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005. Ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 165 din 13.07.2007. Publicat: 10.08.2007 în Monitorul Oficial Nr. 117-126 art. 532;

36. Convenția cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, semnată la Minsk la 22.01.1993. Ratificată prin [Hotărârea Parlamentului nr. 402-XIII din 16.03.95](#). Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 16, pag. 262. În vigoare pentru Republica Moldova din 26.03.1996;

37. Convenția de cooperare polițienească pentru Europa de Sud-Est, realizată la Viena la 05.05.2006. În vigoare din iulie 2008. Ratificată prin [Legea nr. 5-XVI din 07.02.2008](#). Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2009, volumul 43, pag. 4;

38. Convenția europeană de asistență juridică în materie penală, semnată la Strasbourg la 20.04.1959. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1332-XIII din 26.09.1997. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 14, pag. 71;

39. Convenția europeană de extrădare din 13.12.1957, adoptată la Paris, intrată în vigoare la 28.04.1960. Ratificată prin [Hotărârea Parlamentului nr.1183-XIII din 14.05.1997](#). Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1998, volumul 1, pag. 318;

40. Convenția Europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, semnată la Strasbourg la 08.11.1990. Disponibilă: <https://rm.coe.int/16802ed9bd> [accesată: 14.03.2024];

41. Convenția internațională privind suprimarea terorismului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 9 decembrie 1999. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr.1241-XV din 18.07.2002. În vigoare pentru Republica Moldova din 9 noiembrie 2002. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 269. Disponibilă:

https://antiteror.sis.md/sites/default/files/document/attachments/conventia_internationala_privind_suprimarea_finantarii_terorismului_din_09.12.1999.pdf [accesată: 24.06.2024].

42. Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la New York la 15.11.2000. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr. 15-XV din 17.02.2005. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 333. În vigoare pentru Republica Moldova din 16.10.2005;

43. Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope nr. 215 din 20.12.1988. În vigoare pentru Republica Moldova din 16 mai 1995. Publicat: 30.12.1999 în Tratatul Internațional Nr. 8 art. 215.

44. Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția. Strasbourg, 27 ianuarie 1999. Semnată de Republica Moldova la 24 iunie 1999, Ratificată la 14.01.2004, Intrată în vigoare la 01.05.2004. Disponibilă: https://www.cna.md/public/files/legislatie/conventia_penala_privind_coruptia_.pdf [accesată: 18.06.2024].

45. Convenția privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitate infracțională, adoptată la Strasbourg la 08.11.1990. Ratificată prin Legea Republicii Moldova nr. 914-XV din 15.03.2002. În vigoare pentru Republica Moldova din 1 septembrie 2002. Publicată în ediția oficială „Tratatul internațional”, 2006, volumul 35, pag. 107;

46. CRIȘU Anastasiu, Drept procesual penal, Partea generală, Ediția a 6-a, revizuită și actualizată, Editura Hamangiu, București, 2022, p. 527-531. 690 p. ISBN 978-606-27-2125-1

47. Crișu Anastasiu, Drept procesual penal, Partea specială, conform noului Cod de procedură penală, Ediția a 2-a, revizuită și actualizată, Editura Hamangiu, București, 2020, 567 p. ISBN: 978-606-27-1522-9;

48. Cryer, R.; Friman, H.; Robinson, D.; Wilmschurst, E. An introduction to international criminal law and procedure. 2-nd edition. Cambridge University Press, 2010, 640 p. ISBN: 9781108741613;

49. Curtea Supremă de Justiție (07.05.2020), Dosarul nr. 4-1re-2/2020. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=2034 [accesată: 04.04.2024];

50. DANILEȚ Cristi, MALIC Gheorghe, BULAT Eduard, VIDAICU Mihaela, Reținerea în procesul penal, Îndrumar pentru practicieni, Editura Cartier Juridic, București, 2014, p. 92 p. ISBN 978-9975-79-952-2;

51. David, C., Heam, N. A Practical Guide to INTERPOL and Red Notices. Publisher: Bloomsbury Professional, 2018. 256 p. ISBN 978-1526505927;

52. Decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 23.11.2023, emisă în Dosarul nr. 1a-31/2022. Disponibilă: https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/432a13c9-30d9-4391-9e42-1fe2928fe254 [accesată: 23.01.2024];

53. Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 24.11.2023, emisă în Dosarul nr. 1a-238/2023. Disponibilă: https://cab.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/1fb70b15-fc42-4d13-8c00-1b5c7963a218 [accesată: 18.06.2023].

54. Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 30.03.2020, emisă în Dosarul nr. 1a-86/2020 [citat: 15.04.2024]. Disponibilă: https://cacm.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/67948a99-17fb-4474-8819-f8977a754db3;
55. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11.03.2019, emisă în Dosarul nr. 1a-585/2016 [citat: 25.04.2024]. Disponibilă: https://cab.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/a39d4a58-ae5b-e911-80da-0050568b4d5b;
56. Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 18.04.2016, emisă în Dosarul nr. 1a-29/16. Disponibilă: https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f3f20a18-4a2d-e611-9a6d-005056a5d154 [accesată: 18.04.2024].
57. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 02.07.2015, emisă în Dosarul nr. 4-1re-121/2015 [citat: 04.04.2024]. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=779;
58. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05.10.2016, emisă în Dosarul nr. 4-1re-163/2017. [citat: 04.04.2024]. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=1365;
59. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 06.04.2017, emisă în Dosarul nr. 4-1re-58/2017 [citat: 04.04.2024]. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=1269;
60. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 07.05.2020, emisă în Dosarul nr. 4-1re-2/2020 [citat: 04.04.2024]. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=2034;
61. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13.12.2017, emisă în Dosarul nr. 1ra-1575/2017 [citat: 24.04.2024]. Disponibilă: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=10057;
62. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17.11.2020, emisă în Dosarul nr. 1ra-1413/2020 [citat: 09.04.2024]. Disponibilă https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=17349&utm_source=chatgpt.com;
63. Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22.05.2019, emisă în Dosarul nr. 1ra-794/2019 [citat: 09.04.2024]. Disponibilă https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=13650&utm_source=chatgpt.com;
64. Decizia Curții de Apel Bălți din 14.03.2019, emisă în Dosarul nr. 1a-585/2016. Disponibilă: https://cab.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/a39d4a58-ae5b-e911-80da-0050568b4d5b [accesată: 19.12.2023].

65. Decizia Curții de Apel Comrat din 30.03.2020, emisă în Dosarul nr. Dosarul nr. 1a-86/2020 [citat: 18.08.2024]. Disponibilă: https://cacm.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/67948a99-17fb-4474-8819-f8977a754db3;

66. Decizia ICCJ nr. 16/2016. Spălarea banilor. Completul pt. dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală [citată 23.10.2024]. Disponibil: <https://legeaz.net/monitorul-oficial-654-2016/decizie-iccj-16-2016-spalare-de-bani-complet-dezlegare-chestiuni-drept-penal>;

67. Department of the Treasury National Money Laundering Risk Assessment (NMLRA), February 2024 [citată 23.10.2024]. Disponibil: <https://home.treasury.gov/system/files/136/2024-National-Money-Laundering-Risk-Assessment.pdf>;

68. Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului european și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 141/73. Disponibilă: <https://www.onpcsb.ro/pdf/Directiva%20UE%20849-2015.pdf> [accesată: 17.02.2024];

69. Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 198/29. Disponibilă: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017L1371> [accesată: 25.06.2024];

70. Directiva (UE) 2018/1673 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2018 privind combaterea prin măsuri de drept penal a spălării banilor. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 12.11.2018. Disponibilă: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L1673&from=EN> [accesată: 01.07.2024];

71. Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 156/43. Disponibilă: https://spscb.gov.md/storage/legislation/International/CELEX_32018L0843_RO_TXT.pdf [accesată: 26.06.2024];

72. Directiva (UE) 2019/1153 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a anumitor infracțiuni și de abrogare a Deciziei 2000/642/JAI a Consiliului. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 11.7.2019. Disponibilă:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1153&from=EN>

[accesată: 01.07.2024];

73. Directiva din 16.05.2024 a Parlamentului European și a Consiliului privind mecanismele care trebuie instituite de statele membre pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și de modificare și abrogare a Directivei (UE) 2015/849. Disponibilă: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-37-2024-INIT/ro/pdf> [04.07.2024];

74. Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei (UE) 2019/1153 în ceea ce privește accesul autorităților competente la registrele centralizate de conturi bancare prin intermediul sistemului de interconectare și măsurile tehnice de facilitare a utilizării evidențelor tranzacțiilor din 21.05.2024. Disponibilă: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-44-2024-INIT/ro/pdf> [accesată: 07.07.2024];

75. Do Thi Ha, Pham Thi Hong Nghia, Nguyen Thi Ngoc Yen, Understanding the International Cooperation to Combat Money Laundering of Vietnam in ASEAN, p. 2, 13 p. Disponibilă: https://law.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0011/4356686/PHAM-Thi-Hong-Nghia_-NGUYEN-Thi-Ngoc-Yen_DO-Thi-Ha.pdf [accesată: 11.10.2024];

76. DORAȘ Simion, Elemente de tactică criminalistică, p. 329-333;

77. DORAȘ, Simion-Gheorghe, Criminalistica. Chișinău: Tipografia centrală, 2011, 632 p. ISBN 978-9975-53-015-6.

78. DRĂGULEAN, Alexandru, NESTOR, Sergiu. Coordonatele psihologice ale activității de urmărire penală în procesul de audiere a bănuțitului, învinutului, inculpatului. În: Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM: științe juridice, 2015, nr. XV(2), pp. 68-73 ISSN: 1857-0976

79. DUVAC Constantin. Criminalistica. București: Editura Hamangiu, 2024, p.579. ISBN 978-606-27-2445-0.

80. Educational Backgrounds of Money Laundering Offenders [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://www.acams.org/en/about/press/educational-backgrounds-in-money-laundering>;

81. Edward H. Jurith, 2002. "[International Cooperation in the Fight Against Money Laundering](#)," [Journal of Financial Crime](#), Emerald Group Publishing Limited, vol. 9(3), 01 Mar 2002, pages 212-216. ISSN: 13590790. DOI: [10.1108/eb026019](https://doi.org/10.1108/eb026019);

82. El Chapo's Financial Empire. [citat 23.10.2024]. Disponibil: Disponibil: <https://legal.thomsonreuters.com/en/insights/white-papers/money-laundering-methods-of-drug-cartels-and-the-capture-of-el-chapo>;

83. Europol, SOCTA Report: Age Demographics of Economic Crime Offenders [citat 28.10.2024]. Disponibil: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/socta-report-serious-and-organized-crime>;
84. Expertiza economico-inginerească. Birou Individual de Expertiză Judiciară „GHIMP INA”. <https://www.expert-judiciar.com/>
85. Ferwerda Joras, The Multidisciplinary Economics of Money Laundering, 2012, 180 p. Tjalling C. Koopmans Dissertation Series USE 007 Printed by Ridderprint, Ridderkerk. ISBN 978-90-5335-623-4;
86. Film Industry and Money Laundering [citat: 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.sanctionsanner.com/blog/film-industry-and-money-laundering-402>;
87. Financial Action Task Force on Money Laundering [citat 06.04.2025]. Disponibil <https://www.fatf-gafi.org/>;
88. Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN, 2023). Disponibilă: https://www.fincen.gov/sites/default/files/shared/FinCEN_Infographic_Public_508FINAL_2024_June_7.pdf [accesată: 21.11.2024];
89. FLORESCU, Viorel. Drept bancar și valutar. Ed. Tribuna Economica, București, 2006, p. 336, ISBN 978-973-1750-44-6;
90. Former Goldman Sachs Investment Banker Convicted in Massive Bribery and Money Laundering Scheme [citat 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/former-goldman-sachs-investment-banker-convicted-massive-bribery-and-money-laundering-scheme>
91. Frauda bancară din 2014: Cazul „furtului miliardului” [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://www.occrp.org/en/investigation/grand-theft-moldova>;
92. Gaibu Sergiu, Knobel Andres, Republica Moldova - studiu de caz al noilor scheme de spălare a banilor. Lecții de învățat și consecințe pentru UE. Noiembrie 2018. Elaborat în cadrul „Inițiativei de Europeanizare peste frontierele Procesului” implementat de Institutul de Politici Europene din Berlin în parteneriat cu Expert-Grup din Chișinău și susținerea financiară a Fundațiilor Societății Deschise sub egida programului Inițiativa Societății Deschise pentru Europa. Disponibil: https://www.expert-grup.org/media/k2/attachments/Republica_Moldova_-_studiu_de_caz_al_noilor_scheme_de_sp_lare_a_banilor.pdf [accesată: 16.09.2024];
93. GHEORGHÎȚA, Mihail. Noțiunea, obiectul și sarcinile metodicii criminalistice [citat 25.09.2022]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/89-95_6.pdf;
94. Gheorghîță M. Tratat de Criminalistică. F.E.-P „Tipografia Centrală”. Chișinău, 2017, 871 p. ISBN 978-9975-53-834-3.

95. GHEORGHITĂ Mihail, *Tactica reținerii bănuțitului, învinuitului*, ULIM, Editura Elena V.I., Chișinău, 2014, 114 p. ISBN 9975-9835-9-6;
96. GHEORGHITĂ Mihail. *Criminalistica*, Chișinău, Ed. Museum, 1995, 144 p. ISBN: 5-7790-0159-6;
97. GHERASIM Dumitru, RUSU Lucia. *Forme și tehnici de audiere în cadrul cercetării judecătorești în procesul penal: reflecții de ordin teoretico-practic*, pp. 204, [accesat 15.04.2025]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/204-211_4.pdf
98. Ghidul ordonatorului expertizei judiciare. Chișinău, 2022, p.224. [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: https://cnej.gov.md/sites/default/files/ghidul_ordonatorului_de_expertize_judiciare_completat_web_cu_nr._13_si_14.pdf ;
99. Ghidul privind identificarea activităților sau tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 15 din 20.07.2023. Disponibil: https://spscb.gov.md/storage/legislation/National/RO_ordin_15_r.pdf [accesată: 28.01.2024];
100. Ghidul privind identificarea beneficiarului efectiv, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor nr. 21 din 08.07.2024. Disponibil: <https://spscb.gov.md/storage/legislation/National/GHID%20BO%20ORDINUL%20SPCSB%20nr.%2021%20din%2008.07.2024.pdf> [accesată: 28.09.2024];
101. Ghidul privind identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politic și indicii de risc privind persoanele expuse politic, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 23 din 06.09.2023. Disponibil: <https://spscb.gov.md/storage/legislation/National/Ordin%2023.pdf> [accesată: 24.08.2024];
102. GHIMP Ina, *Metodologia efectuării expertizelor economice*. În: *Revista științifico-practică "Info-Med"*, 2017, nr. 1(29), pp. 125. ISSN 1810-3936.
103. GLAVAN Boris, *Abordări conceptuale privind activitatea specială de investigații în condițiile statului de drept*. Teză de doctor habilitat în drept. Chișinău, 2024 p.429
104. Golonka Anna, *Cooperation with Third Countries in Combating Money Laundering in the Face of Modern Challenges*, *Ius Novum*, 2023, vol. 17, no. 4, p. 20, pp. 15–39. DOI: 10.2478/in-2023-0027. Disponibilă: <https://iusnovum.lazarski.pl/iusnovum/article/view/1408/736> [accesată: 12.04.2024];
105. GOLUBENCO, Gheorghe, CHIOTICI, Dragoș-Mihai. *Atribuțiile specialistului criminalist în etapa de cercetare propriu-zisă a locului faptei*. In: *Studii Juridice Universitare*, 2020, nr. 1-2(49-50), pp. 89-99. ISSN 1857-4122.

106. GOLUBENCO, Gheorghe., ADAM Sorin. Conceptul de urmă a infracțiunii și locul urmelor biologice în structura teoriei privind urmele infracțiunii. În: *Legea și viața*. Nr.9, 2011, p.12-17. ISSN 1810-309X.

107. GRAMESCU Ana Maria , BARBU Ana Maria Daniela, Expertiza judiciara mijloc de proba. Editura Matrixrom, 2020, p. 456 ISBN: 978-606-25-0544-8

108. Graycar [Adam](#), International Cooperation to Combat Money Laundering, from PART ID - Transnational Justice Matters. Published online by Cambridge University Press: 20 June 2019, p. 302, pp. 299 – 304. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781108597296.050>. Disponibilă: <https://www.cambridge.org/core/books/abs/international-and-transnational-crime-and-justice/international-cooperation-to-combat-money-laundering/9450F1BF25A229142524CE473ADE182D> [accesată: 15.04.2024];

109. GROFU N. Criminalistică. Tactică. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 2019. p. 175 ISBN 978-606-31-0778-8;

110. GROPA M. Reglementări procesuale penale privind acțiunile premergătoare și urmărirea penală în cazul infracțiunilor de criminalitate organizată. Teza de doctor. Chișinău: 2024, p.128

111. Gropa Maxim, Planificarea procesuală a acțiunilor e urmărire penală în carul investigării infracțiunilor de criminalitate organizată. În: *Revista Institutului Național al Justiției*, nr. 2 (65), 2023, p. 22. Disponibilă: https://www.inj.md/sites/default/files/new/23/18-23_43.pdf [accesată: 13.04.2024].

112. GRUMEZA, Dumitru. Expertiza contabilă judiciară în sprijinul contribuabililor. In: *25 de ani de reformă economică în Republica Moldova: prin inovare și competitivitate spre progres economic*, 23-24 septembrie 2016, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2016, Vol.4, pp. 64-67. ISBN 978-9975-75-834-5.

113. Guide on Identification and Investigation Techniques on Cases of Money Laundering originating from Political Corruption, Department against transnational organized crime (DTCO) organization of american states (OAS), lii (virtual) meeting of the group of experts for the control of money laundering, November 16, 2022 Washington DC – United States of America, 2022, p. 17, 20 p. OEA/Ser.L/LIII.4.53 DDOT/LAVEX/DOC.7/22. Disponibil: [https://www.oas.org/en/sms/dtoc/gelavex/53/docs/7-Guia de Tecnicas de identificaciion e investigacion LA-Corrupcion ENG.pdf](https://www.oas.org/en/sms/dtoc/gelavex/53/docs/7-Guia%20de%20Tecnica%20de%20Identificaci%20on%20e%20Investigaci%20on%20LA-Corrupcion%20ENG.pdf) [accesată: 22.06.2024];

114. GURIN, Vasile. Problematika obiectivelor formulate la ordonarea expertizelor judiciare contabile. In: *Legea și Viața*, 2021, nr. 1(SVol.II), pp. 10-13. ISSN 2587-436

115. Hotărâre Băncii Naționale a Republica Moldova Nr. 200 din 09-08-2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova 321-332 art. 1311 din 24.08.2018.

116. Hotărâre Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Nomenclatorului expertizelor judiciare nr. 195 din 24-03-2017 În: Monitorul Oficial din 07-04-2017, nr. 109-118 art. 274.

117. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 7 din 20.01.2021 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de ținere a Registrului electronic al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, format de Sistemul informațional automatizat de informare și comunicare privind prevenirea și combaterea spălării banilor. Publicat: 05.02.2021 în Monitorul Oficial Nr. 33-41 art. 44;

118. Hotărârea Guvernului nr. 896 din 22.11.2023 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a jurisdicțiilor și a regiunilor autonome care nu implementează standardele internaționale de transparență. Publicat: 01.12.2023 în Monitorul Oficial Nr. 462 art. 1121;

119. Hotărârea Parlamentului Nr. 239 din 16.12.2020 pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020–2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020–2025. Publicat: 05.0.2021 în Monitorul Oficial Nr. 33-41 art. 18. Disponibilă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141224&lang=ro# [accesată: 13.01.2024];

120. Hurdubaie Ioan, Cadrul instituțional-juridic al cooperării internaționale pentru valorificarea probelor infracțiunii, Asociația criminaliștilor din România, București, 2010, 253 p. ISBN: 978-973-0-08281-4;

121. International standards on combating money laundering and the financing of terrorism & proliferation the fatf recommendations. Updated November 2023 [citat:27.04.2024]. Disponibil: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/FATF%20Recommendations%202012.pdf.coredownload.inline.pdf>;

122. Interviu anonim al unui inculpat, condamnat de către Tribunalul Regional din Kemerovo în 1998;

123. Investigațiile financiare paralele și rolul lor în procesul de recuperare a bunurilor infracționale. [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: <https://www.cna.md/libview.php?l=ro&idc=222&id=4475&t=/ARBI/Comunicate-de-presa/INTERVIU-VIDEO-Investigatiile-financiare-paralele-i-rolul-lor-in-procesul-de-recuperare-a-bunurilor-infracționale>

124. JANU N. Infrațiunea de spălare de bani: particularități specific metodologiei de investigare. În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul IX, Partea 1. Cahul: USC, 2022, pp. 93-100.

125. JIDOVU N. Drept procesual penal. Ediția 2. Ed. C. H. BECK. București, 2007, p. 712 p. ISBN 973-115-161-8

126. Jitariuc, Vitalie; Rusu, Vitalie. *Tratat de criminalistică. Partea a II-a. Tactica Criminalistică*: București: 2025. Vol. Partea 2. 1069 p. ISBN 978-606-26-2008-0

127. John A.E. Vervaele, The Europeanisation of Criminal Law and the Criminal Law Dimension of European Integration, 3/2005, p. 14, 28 p. Disponibil: https://aei.pitt.edu/44274/1/researchpaper_3_2005_vervaele.pdf [accesată: 22.04.2024];

128. Joseph Myers, Acting Deputy Assistant Secretary, Enforcement Policy, U.S. Department of the Treasury, International Standards and Cooperation in the Fight Against Money Laundering, *Economic Perspectives – An Electronic Journal of the U.S. Department of State*, Vol. 6, No. 2, mai 2001, p. 9, pp. 9-10;

129. JPMorgan Chase Admits to Anticompetitive Conduct by Former Employees in the Municipal Bond Investments Market and Agrees to Pay \$228 Million to Federal and State Agencies [citat 13.03.2024]. Disponibil: <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/jpmorgan-chase-admits-anticompetitive-conduct-former-employees-municipal-bond-investments>;

130. Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, din 06.08.2015, emisă în Dosarul nr. 11111/15 [citat: 20.04.2024].. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f8fb8d73-1d3c-e511-b888-005056a5d154;

131. Judit Harmati - Liliana Laris - Tamas Meresz, International Cooperation in Criminal Matters in the European Union, THEMIS Intitial Training International Competition - Third Edition – National Institute of Magistracy Bucharest, 2008, p. 18, 24 p. Disponibilă: https://www.coe.int/t/dghl/cooperation/lisbonnetwork/themis/criminal/paper4_en.pdf [accesată: 14.06.2024];

132. Justice Department Investigation Leads to Shutdown of Largest Online Darknet Marketplace [citat 24.03.2024]. Disponibil: <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/justice-department-investigation-leads-shutdown-largest-online-darknet-marketplace>;

133. Kao Kathleen, Laborde Jean- Paul, Riordan Paul, Brauders Dermot, Hyung Keun Yoon, Miguel Angel Garcia, and Nedko Krumov, International Cooperation in Combating the Financing of Terrorism, Chapter 6 from Countering the Financing of Terrorism: Good Practices to Enhance Effectiveness, 12 May 2023, p. 155, pp. 153-177. Disponibil: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9798400204654/CH006.xml> [accesată: 12.04.2024];

134. Kroll [citat: 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.rise.md/wp-content/uploads/2017/03/Kroll-Shor-Melnic.pdf>;

135. LARII, Iurie. DAVID, Mihail. Zonele off-shore și rolul lor în spălarea banilor. In: Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice , Ed. Editia II-a, 8 decembrie 2022, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI, 2022, Ediția II-a, pp.75. [citat 25.09.2022]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/174800;

136. Latvian Banks Promote Money Laundering Companies, publicat pe <https://www.occrp.org/en/investigation/latvian-banks-promote-money-laundering-companies> [accesată: 25.04.2024];

137. Laundromatul rusesc (Russian Laundromat) [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://www.occrp.org/en/project/the-russian-laundromat-exposed/the-russian-laundromat-exposed>;

138. LAZĂR Augustin, ALĂMOREANU Sorin. Expertiza criminalistică a documentelor: aspecte tactice și tehnice: curs universitar pentru masterat, specializarea științe penale și criminalistică. București : Lumina Lex, 2008. p.24 ISBN 978-973-758-158-7

139. Legea nr. 165 din 13.07.2007 pentru ratificarea Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005. Publicat: 10.08.2007 în Monitorul Oficial Nr. 117-126 art. 532;

140. Legea nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Publicat: 23.02.2018 în Monitorul Oficial Nr. 58-66 art. 133. Disponibilă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146050&lang=ro# [accesată: 09.02.2023].

141. Legea nr. 333 din 10.11.2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală. Publicat: 22.12.2006 în Monitorul Oficial Nr. 195-198 art. 918;

142. Legea Nr. 371 din 01.12.2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală. Publicat: 02.02.2006 în Monitorul Oficial Nr. 14-17 art. 42;

143. Legea nr. 62 din 21.03.2008 privind reglementarea valutară. Publicat: 09.12.2016 în Monitorul Oficial Nr. 423-429 art. 496;

144. Legea nr. 75 din 21.05.2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Publicat: 12.06.2020 în Monitorul Oficial Nr. 142-146 art. 260;

145. Legea Republicii Moldova privind semnătura electronică și documentul electronic, nr. 91 din 27.06.2014. Publicat: 04.07.2014 în Monitorul Oficial Nr. 174-177 art. 397. *Abrogată prin LP124 din 19.05.22, MO170-176/10.06.22 art. 317; în vigoare 10.12.2022.*

146. LEVANDOVSCII, Nicolai, RUSNAC, Constantin. Cercetarea la fața locului în cazul omorului urmat de dezmembrarea cadavrului uman. In: *Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM: științe juridice*, 2024, nr. 19, pp. 125-141. ISSN 1857-0976.

147. Levi Michael, Reuter Peter, Money Laundering, p. 362, pp. 289-375. Disponibilă: https://www.tni.org/files/publication-downloads/money_laundering_levi_and_reuter.pdf [accesată: 27.08.2024];

148. Lista UE a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscal. [citată 26.10.2024]. Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>;

149. LUCHIAN, Ivan, FILIP, Angela. Tendințe internaționale de spălare a banilor pe piața de criptomonede. In: *Economica*, 2024, nr. 3(129), pp. 77. ISSN 1810-9136 [citată 26.10.2024]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/69-78_17.pdf;

150. LUCHIN Lilian. Expertize criminalistice. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei ”Ștefan cel Mare”, 2024, p. 277. ISBN: 978-9975-135-95-5;

151. Managerul unui lanț de restaurante din Chișinău, suspectat de spălare de bani [citată: 05.11.2024]. Disponibil: <https://point.md/ro/novosti/obschestvo/upravliaiushchego-set-iu-restoranov-v-kishineve-podozrevaiut-v-otmyvanii-deneg/>;

152. Manual de instruire privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului: Proiect finanțat de uniunea europeană prin Programul Phare, 2002 [citată 26.10.2024]. Disponibil: <http://www.onpcsb.ro/pdf/MANUAL%20INSTRUIRE%20-%20ROMANA.pdf>;

153. Manual on Countering Money Laundering and the Financing of Terrorism, Asian Development Bank January 2003, p. 11, 525 p. Disponibilă: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/27932/countering-money-laundering.pdf> [accesată: 19.02.2024].

154. MEHEDINȚU Mihai, GEORGESCU Irina Anca. Ghid privind indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul cripto-ctivelor. București, 2023. ” [citată: 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.onpcsb.ro/uploads/articole/attachments/649421395a48f540328486.pdf>;

155. MIRCOS, Adrian, RUSSU, Sergiu. Investigațiile financiare paralele – proces indispensabil la investigarea și contracararea infracțiunilor generatoare de venituri ilicite. In: *Revista Procuraturii Republicii Moldova*, 2019, nr. 2, pp. 36-47. ISSN 2587-3601.

156. Money laundering in London. [citată 23.10.2024]. Disponibil: <https://www.london.gov.uk/who-we-are/what-london-assembly-does/questions-mayor/find-an-answer/money-laundering-london-0>; <https://www.transparency.org.uk/uk-remains-global-money-laundering-capital-more-work-be-done>;

157. Money Laundering Through Casinos În Macau. [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://financialcrimeacademy.org/money-laundering-through-casinos-in-macau/>;
158. Money laundering through fictitious consulting contracts – The “HSBC” [citat: 06.04.2025]. Disponibil: <https://www.thebureauinvestigates.com/stories/2021-07-28/money-laundering-ring-pushed-4.2bn-through-hsbc>;
159. MULLER, Cristof. Geldwäscherei: Monke-Formen-Abwehr. Treuhandkammer. Zürteh. 1992. p. 279 ISBN-10: 3908567181, ISBN-13: 978-3908567189;
160. MUTU M. Spălarea banilor – aspect juridico-penale. Teză de doctor. Chișinău, 2005.
161. Neagu Ion, Tratat de procedură penală. Partea special, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, Editura Universul Juridic, 2010, 679 p. ISBN 978-973-127-320-4;
162. Ngaruko Floribert, Annual Report 2023, Africa Group I Constituency. Wold Bank Group. Disponibil: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/e0f016c369ef94f87dec9bcb22a80dc7-0330212023/original/Annual-Report-2023.pdf> [accesată: 28.11.2024];
163. ODAGIU Iu. ș.a., Metodica investigării unor genuri de infracțiuni, Chișinău, 2012, 213 p. ISBN: 978-9975-4321-4-6;
164. ODAGIU Iurie, LUCHIN, Luchin. Expertize judiciare. Ghid practic. Academia „Ștefan cel Mare” a MAI. Chișinău: „Print-Caro” SRL, 2011, p.132. ISBN 978-9975-935-83-8;
165. OLTEANU Gabriel Ion. Considerații cu privire la tactica efectuării cercetării la fața locului. Editura: AIT Laboratories, 2004, p.206 ISBN: 973-96225-9-3;
166. Ordinul Serviciului de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor nr. 21 din 04.08.2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului pentru entitățile supravegheate de către Serviciul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Disponibil: <https://spscb.gov.md/storage/legislation/National/Ordin%20nr.%202021%20din%2004.08.2023.pdf> [accesat: 14.02.2024];
167. Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 22 din 15.08.2023 Cu privire la aprobarea listei funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic. Disponibil: <https://spscb.gov.md/storage/legislation/National/Ordinul%20nr.%202022%20din%2015.08.2023.pdf> [accesată: 28.01.2024];
168. OSOIANU T. et al. Tactica acțiunilor de urmărire penală. Chișinău: Cartea Militară, 2020, p.30. ISBN 978-9975-3366-0-4;
169. OSOIANU Tudor, OSTAVCIUC Dinu, Procedură penală, Partea generală. Editura Pro Universitaria, București, 2023, 360 p. ISBN 978-606-26-1713-4.

170. Osoianu Tudor, Ostavciuc Dinu, Urmărirea penală, Chișinău, 2021, 494 p. ISBN: 978-9975-157-58-2;
171. Osoianu Tudor, Ostavciuc Dinu, Urmărirea penală, Monografie, București, Editura Pro Universitaria, 2023, 410 p. ISBN: 978-606-26-1715-8;
172. OSOIANU, Tudor, OSTAVCIUC, Dinu. Urmărirea penală, Curs universitar, Chișinău, 2021, p. 494. ISBN: 978-9975-157-58-2;
173. OSTAVCIUC Dinu, Asigurarea drepturilor omului în cadrul etapelor prejudiciare: normativul procesual penal național, practici europene și internaționale Teză de doctor habilitat. [accesat: 22.04.2025]. Disponibilă: <https://www.anacec.md/files/OstavciucD-tezaDH.pdf>;
174. OSTAVCIUC Dinu, ODAGIU Iurie, RUSNAC Constantin. Cercetarea infracțiunilor din materia crimei organizate: Ghid practic=Investigation of crimes in matters of organized crime: Practical Guide Chișinău: S.n., 2016, p. 147. ISBN 978-9975-121-35-4;
175. OSTAVCIUC Dinu, ODAGIU Iurie. Tactica efectuării cercetării la fața locului. Ghid metodic pentru ofițerii de urmărire penală. Chișinău: Cartea Militară, 2020, p.39. ISBN 978-9975-3364-5-1;
176. Ostavciuc Dinu, Osoianu Tudor, Echipele comune de investigații – formă a asistenței juridice internaționale în materie penală. În: Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice (Ediția a II-a). Materialele Conferinței științifice cu participare internațională din 08 decembrie 2022. Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, Chișinău, 2023, p. 289-296. ISBN: 978-9975-135-66-5;
177. Ostavciuc Dinu, Popa Lilia, Situații de urmărire penală în investigarea infracțiunilor de abuz sexual și exploatare sexuală a copiilor prin utilizarea tehnologiilor informaționale. În: Revista Legea și Viața a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, aprilie-iunie, 2024, Chișinău, p. 37. Disponibilă: https://academy.police.md/wp-content/uploads/2024/09/p_35-43.pdf [accesată: 14.09.2024].
178. OSTAVCIUC Dinu, Principiile procesului penal. Monografie. Chișinău. 2022, p. 719. ISBN: 978-9975-135-64-1;
179. OSTAVCIUC, Dinu, Presumption of innocence - national framework and international standards (The article has been developed on the basis of the project “Ensuring Human Rights in the Preliminary Stages: the National Criminal Procedural Norm, European and International Practices”, within the Postdoctoral Programs for the years 2022-2023, with the number 22.00208.0807.04 / PD I), Scientific Annals of the Academy “Ștefan cel Mare” of MIA of the Republic of Moldova, p. 11-12. [citat 21.04.2023]. Disponibil: http://dspace.academy.police.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/689/Anale_stiint_ale_Academiei_nr_15_2022%208-25.pdf?sequence=1&isAllowed=y

180. Ostavciuc, Dinu. Joint form-investigations teams of international legal assistance in criminal matters. În: ACROSS – A Comprehensive Review of Societal Studies (Volumul 5 / Anul 2022), Galați, România. Disponibilă: <https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/erihplus/periodical/info?id=502415> [accesată: 13.08.2024];

181. OSTAVCIUC, Dinu. Sesizarea organului de urmărire penală, Monografie, Chișinău, 2020, p. 35. ISBN: 978-9975-3366-5-9;

182. OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Bogdan Cătălin. Trăsăturile și algoritmul metodic al acțiunilor realizate în etapa inițială de cercetare a „spălării banilor”. In: *Educația și cercetarea în învățământul superior: realități și perspective*, Ed. 1, 1-2 iulie 2022, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere", 2022, 1, pp. 77-83. ISBN (pdf) 978-9975-3509-1-4 (PDF).

183. OSTAVCIUC Dinu, PĂUN Cătălin-Bogdan Cooperarea națională a organelor de aplicare a legii din Republica Moldova în vederea descoperirii și investigării infracțiunii de spălarea banilor. În: „Jandarmeria Română – tradiții și perspective” Ediția a XII-a, 01 aprilie 2025, Conferința științifică internațională, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” București, România., pp.193-212 (1.5 c.a) ISSN 2601-5307, ISSN-L: 2601-5307;

184. OSTAVCIUC, Dinu; Cătălin-Bogdan PĂUN. Politica UE privind instrumentele juridice și organismele nou create în lupta împotriva spălării banilor și finanțării terorismului. În: *Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice*. Conferință științifico-practică internațională. 09.12.2021. Chișinău, Republica Moldova, 2022, pp. 138-143. (0,36 c.a) ISBN 978-9975-135-53-5. CZU 34+351.74(082)=135.1=161.1 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/153529 [accesată: 27.08.2023];

185. OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan. Tactical particularities of documents examination in the investigation of the crime of money laundering. In: *Supremația Dreptului*, 2024, nr. 2, pp. 10-20. (0,97 c.a.) ISSN 2345-1971. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/10-20_7.pdf [accesată: 27.08.2024];

186. OSTAVCIUC, Dinu. PĂUN Cătălin-Bogdan. Instrumente juridice și operaționale internaționale privind investigarea infracțiunii de spălare a banilor. În: *Legea și Viața*. Nr. 1 (381) 2025, pp. 8-31. (2,1 c.a.) ISSN 2587-4365. Disponibil: https://academy.police.md/wp-content/uploads/2025/06/Legea_si_viata_nr_1_2025.pdf [accesată: 27.08.2025];

187. OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan, POȘTARU, Felicia. Some aspects regarding the criminal prosecution situations in money laundering cases: the situation of the

Republic of Moldova. In: *Legea și Viața*, 2025, nr. S, pp. 294-304. ISSN 2587-4365. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/230573 [accesată: 27.08.2025];

188. OSTAVCIUC, Dinu, PĂUN, Cătălin-Bogdan, GROSU, Igor. The impact of new european union regulations on the forensic investigation of money laundering offenses as a component of international cooperation. In: *Legea și Viața*, 2025, nr. S, pp. 137-148. ISSN 2587-4365;

189. OSWALD K. Die Implementation desetzlicher Massnahmen zur Bekämpfung der Geld-Wäsche in der Bundesrepublik Deutschland. S. 13; Bernasconi P. Finanzunter weit: Zürich - Wiesbaden, 1986. S.30;

190. Panama Papers Investigation Disponibil: <https://www.agerpres.ro/politica-externa/2024/04/08/panama-papers-douazeci-si-sapte-de-persoane-judecate-incepand-de-luni-in-micul-stat-latino-american--1277287>[accesată: 27.08.2023];

191. Patterns of Criminal Histories in Financial CrimesDisponibil: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JMLC-10-2016-0047/full/html> [accesată: 27.08.2023];;

192. PĂUN Bogdan- Cătălin. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. În: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective* , Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 95. [citat 26.10.2024]. ISSN 2587-4365. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/94-102_5.pdf [accesată: 27.08.2025];

193. PĂUN, Cătălin-Bogdan. Abordări normative ale cooperării, în plan european, a organelor/ instituțiilor cu atribuții și competențe în investigarea infracțiunilor de spălare a banilor. In: *Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice* , Ed. Editia II-a, 8 decembrie 2022, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI, 2022, Ediția II-a, pp. 400-415. ISBN (pdf) 978-9975-135-66-5. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/174843 [accesată: 27.08.2023];

194. PĂUN, Cătălin-Bogdan. Principalele prevederi ale caracteristicii criminalistice a infracțiunii de spălare a banilor. In: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective* , Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 94-102. ISSN 2587-4365. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/185378 [accesată: 2.11.2024];

195. PĂUN, Cătălin-Bogdan. Particularities of the hearing of the suspect/accused within the investigation of money laundering crimes. In: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective* , Ed. 6, 25 aprilie 2024, Chișinău. Chișinău: 2024, Ediția 6, pp.

557-564. ISSN 2587-4365. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/207722[accesată: 27.04.2025];

196. PĂUN Bogdan-Cătălin, OSTAVCIUC, Dinu, Mecanismul de reflecție a urmelor activității infracționale în cazul spălării banilor. În: *Revista Universul Juridic. Revistă lunară de doctrină și jurisprudență*. iunie, nr.6, pp.119-136, 2025, București, România. (0,51 c.a.) ISSN 2393-3445 Disponibil: <https://www.universuljuridic.ro/mecanismul-de-reflectie-a-urmelor-activitatii-infracționale-in-cazul-spalariei-banilor/2/> [accesată: 27.08.2025];

197. PĂUN Cătălin-Bogdan, OSTAVCIUC, Dinu, Tactica reținerii bănuitului, învinuitului în cazul investigării infracțiunii de spălarea banilor. În: *Revista Universul Juridic. Revistă lunară de doctrină și jurisprudență*. Iulie, nr.7, 2025, p.170 București, România. (0,57 c.a.) ISSN 2393-3445. Disponibil: <https://www.universuljuridic.ro/tactica-retinerii-banuitului-sau-invinuitului-in-cazul-investigarii-infracțiunii-de-spalarea-banilor/?felicitari=true> [accesată: 27.08.2025];

198. Pântea Andrei, Asistența juridică internațională în materie penală, Chișinău, 2020, 152 p. ISBN: 978-9975-3293-4-7;

199. Peste 28 de milioane de lei, bani proveniți din afaceri cu pariuri sportive, confiscate de stat [citat: 05.11.2024]. Disponibil: <https://tvr Moldova.md/article/5b4fef6a2923e839/peste-28-de-milioane-de-lei-bani-proveniti-din-afaceri-cu-pariuri-sportive-confiscate-de-stat.html>;

200. PILAT Artiom. Expertiza judiciară în procesul penal Teză de doctor în drept Chișinău. 2022, p. 217;

201. PLATON, Nicolae, ȚURCAN Igor. Paradisurile fiscale în lumea contemporană. p. 307. [citat 26.10.2024]. Disponibil: https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/2384/PLATON%20Nicolae_%20C8%209AURCANU%20Igor_Conferinta%20ICSPM%202022%20FINAL%20%289-10%20iunie%202022%29.pdf?sequence=3&isAllowed=y;

202. Procuratura Generală a Republicii Moldova. GHID privind efectuarea investigațiilor financiare paralele, p.4-5. [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: https://moldova.iom.int/sites/g/files/tmzbd11626/files/documents/ghid_investigatii_financiare_ro_final_0.pdf

203. Prost, K. Pratique et nouvelles tendances de l'entraide judiciaire: l'avenir de la coopération internationale. Ottawa, 1998. [on-line] http://www.oas.org/Juridico/mla/fr/can/fr_can_prost98.html [accesată: 22.08.2023];

204. Protocol la Convenția privind asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală din 22.01.1993, semnat la Moscova la 28.03.1997. Ratificat prin [Legea Republicii Moldova nr. 164-XV din 04.04.2003](#);

205. Protocolul adițional la Acordul între Guvernele Statelor participante la Cooperarea Economică a Mării Negre privind cooperarea în combaterea criminalității, în special a formelor sale organizate, semnat la Kiev la 15.03.2002. Aprobabil prin [Hotărârea Guvernului nr. 1569 din 09.12.2002](#);

206. Protocolul adițional la Convenția europeană asupra transferării persoanelor condamnate, adoptat la Strasbourg la 18.12.1997. Ratificat prin Legea nr.70-XV din 11.03.2004. În vigoare pentru Republica Moldova din 01.09.2004. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 2006, volumul 35, pag. 189;

207. PURICI, Svetlana. Modelul și caracteristica criminalistică ale infracțiunilor informatice și din domeniul telecomunicațiilor. În: Integrare prin cercetare și inovare. Științe juridice. 9-10 noiembrie 2017, Chișinău, pp. 248-252. ISBN 978-9975-71-924-7.;

208. Radu Florin Răzvan, Cooperarea judiciară internațională în materie penală. Îndrumar pentru practicieni, Editura Wolters Kluwer, București, 2009, 646 p. ISBN: 978-973-1911-31-1;

209. Raport Anual 2023 a Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Disponibil: <https://www.spcsb.gov.md/ro/reports> [accesată: 07.12.2024];

210. Raport privind evaluarea națională a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, 2022. [citat 26.10.2024]. Disponibil: <https://www.onpcsb.ro/uploads/articole/attachments/643ffdc8b970f186011444.pdf>;

211. Raportul anual pentru anii 2022-2023 a Egmont group of financial intelligence units, p. 9, 64 p. Disponibil: <https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2024/07/2022-2023-Egmont-Group-Annual-Report.pdf> [accesată: 16.08.2024];

212. Raportul Eurojust pentru anul 2023. Disponibil: <https://www.eurojust.europa.eu/about-us/planning-and-reporting/annual-report> [accesată: 24.08.2024];

213. Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului din 15.05.2024. Disponibil: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-36-2024-INIT/ro/pdf> [02.07.2024];

214. Regulament al Parlamentului European și al Consiliului, din 15.05.2024, de instituire a Autorității pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010, (UE) nr. 1094/2010 și (UE) nr. 1095/2010. Disponibil: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-35-2024-INIT/ro/pdf> [02.07.2024];

215. Regulamentul (UE) 2023/1113 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive și de modificare a Directivei (UE) 2015/849. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 150/1. Disponibil:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1113> [accesat: 05.04.2024];

216. Regulamentul privind cerințele în domeniul prevenirii și spălării banilor și finanțării terorismului pentru entitățile supravegheate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 21 din 04.08.2023. Disponibil:

<https://spscb.gov.md/storage/legislation/National/Ordin%20nr.%202021%20din%2004.08.2023.pdf> [accesată: 29.01.2024];

217. RENEȚĂ, Gheorghe, RUSU, Mariana. Spălarea banilor prin intermediul criptoactivelor: studiu de caz. In: Revista Institutului Național al Justiției, 2024, nr. 1(68), pp. 16-21. ISSN 1857-2405;

218. Resolution CM/Res(2017)19 amending Resolution CM/Res(2013)13 on the statute of the Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL). Adopted by the Committee of Ministers on 27 September 2017 at the 1295th meeting of the Ministers' Deputies. Disponibilă: [https://search.coe.int/cm#%22CoEIdentifier%22:\[%220900001680758cb9%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm#%22CoEIdentifier%22:[%220900001680758cb9%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 16.03.2024];

219. Resolution Council of Europe and Committee of Ministers Res(2005)47 on committees and subordinate bodies, their terms of reference and working methods. Adopted by the Committee of Ministers on 14 December 2005 at the 951st meeting of the Ministers' Deputies. Disponibilă:

[https://search.coe.int/cm#%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805d91ee%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm#%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805d91ee%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 14.03.2024];

220. Resolution [CM/Res\(2010\)12](#) on the Statute of the Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL). Adopted by the Committee of Ministers on 13 October 2010 at the 1095th meeting of the Ministers' Deputies. Disponibilă:

[https://search.coe.int/cm#%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805ce2da%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm#%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805ce2da%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 15.03.2024];

221. Resolution [CM/Res\(2013\)13](#) on the statute of the Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL). Adopted by the Committee of Ministers on 9 October 2013 at the 1180th meeting of the Ministers' Deputies. Disponibilă:

[https://search.coe.int/cm#%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805c77e5%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm#%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805c77e5%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) [accesată: 16.03.2024];

222. Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiilor Unite nr. 45/117 din 14.12.1990. Disponibilă: https://www.unodc.org/pdf/model_treaty_mutual_assistance_criminal_matters.pdf [accesată: 27.08.2023];
223. RUIU Marin. Criminalistică. Elemente de tactică criminalistică. București: Universul juridic, 2017, p.392. ISBN 978-606-39-0169-0;
224. RUSANOVSKI, Lidia, BODIU, Doina. Sarcinile expertizelor judiciare contabile în Republica Moldova și influența obiectelor de cercetare prezentate în cadrul expertizelor contabile. In: *Legea și Viața*, 2021, nr. 1(SVol.II), pp. 45-49. ISSN 2587-4365;
225. RUSNAC, Constantin. LEVANDOVSKI Nicolai. Introducere în metodică criminalistică. Note de curs. Chișinău: Departamentul Editorial-poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2024, 93 p. ISBN 978-9975-135-53-2;
226. RUSNAC, Constantin, PĂUN, Cătălin-Bogdan. Înregistrarea video a percheziției. In: *Legea și Viața*, 2022, nr. 1-2(361-362), pp. 43-49. ISSN 2587-4365. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/152812[accesată: 27.08.2023];;
227. Scherrer Amandine, Fighting tax crimes – Cooperation between Financial Intelligence Units, Ex-Post Impact Assessment, PE 598.603 – March, 2017, p. 72, 88 p. Disponibil: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598603/EPRS_STU\(2017\)598603_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/598603/EPRS_STU(2017)598603_EN.pdf) [accesată: 19.06.2024];
228. Scott David, Money Laundering and International Efforts to Fight It, Public Policy for the Private sector, The World Bank, nr. 48, May 1995. Disponibilă: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/900151468762300572/pdf/16907-Replacement-file-048SCOTT.pdf> [accesată: 28.05.2023];
229. Sentința Judecătorei Bălți, sediul Central, din 18.12.2020, emisă în Dosarul nr. 1-549/2017. Disponibilă: https://jbl.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/5470bd8e-c4d7-4af2-9c86-cd6f6b9a39a3 [accesată: 17.06.2023].
230. Sentința Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 30.09.2010, emisă în Dosar. nr. 1-585/10. [21.04.2023]. Disponibil: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/2b846031-83e2-df11-99e0-00215ae0031b;
231. Sentința Judecătorei Botanica municipiul Chișinău din 03.05.2011, emisă în Dosarul nr. 1-698/10. [citată 23.04.2023]. Disponibil: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/e1fc284b-9aa0-e011-aa0b-00215ae0031b;
232. Sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, din 29.10.2015, emisă în Dosarul nr. 1468/15 [citată: 17.04.2024]. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/fd1cf7f0-117e-e511-a1ab-005056a5d154;

233. Sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, din 30.03.2015, emisă în Dosarul nr. 1-801/14. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/cf7c07bb-0cd7-e411-b888-005056a5d154 [accesată: 01.10.2023].

234. Sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 06.08.2015, emisă în Dosarul nr. 11111/15. [citat 15.04.2024]. Disponibil: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f8fb8d73-1d3c-e511-b888-005056a5d154;

235. Sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 26.10.2015, emisă în Dosarul nr. 1549/15 [citat: 18.04.2024]. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/d1efdf36-277e-e511-a1ab-005056a5d154;

236. Sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, emisă în Dosarul nr. 1-549/15. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/d1efdf36-277e-e511-a1ab-005056a5d154 [accesată: 21.02.2023].

237. Sentința Judecătorei Buiucani, sediul Central, din 23.03.2023, emisă în Dosarul nr. 1-415/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/93d35f56-6a13-4081-8308-4908e6d2c97b [accesată: 14.02.2024].

238. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 05.03.2021, emisă în Dosarul nr. 1-791/18. [citat 22.04.2023]. Disponibil: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/d450f0ed-bade-48df-abd6-342c9f241701;

239. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26.01.2023, emisă în Dosarul nr. 1-22081527-12-1-09062022 (1-1466/2022). [citat 23.04.2023]. Disponibil: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/db76df7c-3801-4db7-9419-9e0ea5c10022;

240. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 02.06.2021, emisă în Dosarul nr. 1-85/2021. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/0bff7c7f-10c4-4bba-bba8-155bfae1fa71 [accesată: 13.05.2024].

241. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 07.05.2024, emisă în Dosarul nr. 1-209/2019 [citat: 14.08.2024]. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/4f1fe204-9e38-4677-a428-8eacd9a1124a;

242. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 14.06.2021, emisă în Dosarul nr. 1-561/2017 [citat: 12.03.2024]. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/33e1fe6e-c303-4af6-9a82-7cbb068a0606;

243. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 17.12.2018, emisă în Dosarul nr. 1-638/18 [citat: 16.03.2024]. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/63c8338d-fb01-e911-80d5-0050568b021b;

244. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 17.12.2018, emisă în Dosarul nr. 1-638/18. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/63c8338d-fb01-e911-80d5-0050568b021b [accesată: 26.04.2023].
245. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 23.03.2023, emisă în Dosarul nr. 1-415/2019 [citată: 15.04.2024]. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/93d35f56-6a13-4081-8308-4908e6d2c97b;
246. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 24.05.2018, emisă în Dosarul nr. 1-1450/17. Disponibil: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/f7388e06-0d60-e811-80d4-0050568b021b [citată:27.04.2024];
247. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 26.01.2023, emisă în Dosarul nr. 1-1466/2022. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/db76df7c-3801-4db7-9419-9e0ea5c10022 [accesată: 02.07.2023].
248. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 28.10.2019, emisă în Dosarul nr. 1-2252/2019. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/e12b1963-c853-4627-97a0-492251f798bf [accesată: 19.02.2024].
249. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 30.07.2024, emisă în Dosarul nr. 1-2878/2023. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/8442dee7-0ab0-4fb1-965a-c38528898187 [accesată: 03.09.2024];
250. Sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 14.01.2020, emisă în Dosarul nr. 1-837/2016. Disponibilă: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/acc40152-8550-4d56-9e24-b321729ff4bb [accesată: 17.04.2024].
251. Sentința Judecătorei Comrat, sediul Central, din 01.09.2022, emisă în Dosarul nr. 1-122/2022. Disponibilă: https://jco.instante.justice.md/pigd_integration/pdf/d3bd8afe-5774-4309-b4e3-84d9f11f8b6b [accesată: 04.04.2024];
252. Sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, din 08.05.2018, emisă în Dosarul nr. 1-19/17. Disponibilă: https://jdr.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/582fff79-ad52-e811-80d7-0050568b4d5b [accesată: 14.08.2023].
253. Dosarul nr.1-85/2021 1-21002121-12-1-06012021 [citată: 29.01.2025]. Disponibil: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/0bff7c7f-10c4-4bba-bba8-155bfae1fa71;
254. Serviciul Prevenirea Și Combaterea Spălării Banilor. Manual metodic pentru aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului de către alți participanți profesioniști. [citată: 18.04.2024]. Disponibilă: https://spscb.gov.md/storage/legislation/National/RO_Manual_DNFBP_1.pdf;

255. Sharman J.C., *The Money Laundry: Regulating Criminal Finance in the Global Economy*, p. 145. Disponibilă: <https://www.cornellpress.cornell.edu/book/9780801450181/the-money-laundry/#bookTabs=1> [accesată: 17.09.2024];

256. Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative [citată 14.08.2023]. Disponibil: https://www.justice.gov.md/sites/default/files/document/attachments/sinteza_objectiilor_si_propunerilor_cpp_definitivata.pdf

257. SIRIUS EU electronic evidence situation report 2024, 6 th annual SIRIUS EU electronic evidence situation report, European Union Agency for Law Enforcement Cooperation and European Union Agency for Criminal Justice Cooperation, The Hague, November 2024, p. 30-31, 76 p. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/SIRIUS_E_Evidence_Situation_Report_2024.pdf [accesată: 11.10.2024];

258. SORNETTE Didier., WOODARD Ryan. Financial Bubbles, Real Estate Bubbles, Derivative Bubbles and the Financial and Economic. In: Swiss Finance Institute Research Paper Series, no.15, 2009. p. 496-51. [citată 14.08.2023]. Disponibil: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1596024

259. STANCU Emilian. *Tratat de criminalistică*. Ediția a IV-a revizuită. București, 2015, p.847 ISBN 978-606-673-673-2;

260. Standardele internaționale privind combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului & proliferare recomandările FATF. [citată 24.10.2024]. Disponibil: https://static-api.posta.md/api/v1/storage/18/02/2022/Standarde_internationale_privind_CSB_si_FT.Recomandarile_FATF..pdf;

261. Statistici interesante privind activitățile de spălarea banilor. [citată 23.10.2024]. Disponibil: <https://blog.cursuribursa.ro/statistici-si-fapte-interesante-privind-activitatile-de-spalarea-banilor/>;

262. Stănoiu Rodica Mihaela, *Asistența juridică internațională în materie penală*, Editura Academiei Republicii Sovietice România, București, 1975, 201 p.;

263. Sterpu Vladimir, *Contribuții ale organizației internaționale Interpol la asigurarea securității*. Cazul Republicii Moldova, Chișinău, 2020, 216 p. ISBN 978-9975-3298-9-7;

264. Sterpu Vladimir, *Prioritățile interpolului din perspectiva provocărilor internaționale*, în materialele Conferinței internaționale științifico-practice, p. 90, pp. 89-91. Disponibilă: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/89-91_6.pdf [accesată: 04.03.2024];

265. Șarco Vasile, Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor în științe economice, Chișinău, 2018, p. 11. Disponibilă: https://profiles.rise.md/upload/200323-sarco_vasile_thesis.pdf [accesată: 23.02.2024];
266. ȘARCO, Vasile Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Teză de doctor. USM, Chișinău, 2018, p.29 C.Z.U: 338.246.8 (043.3);
267. The 1MDB Money Laundering Scandal And Corrupt Politicians [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://financialcrimeacademy.org/the-1mdb-money-laundering-scandal-and-corrupt-politicians/>
268. The Lottery and Money Laundering—A Match Made in Heaven [citat: 05.11.2024] Disponibil: <https://www.acamstoday.org/lottery-and-money-laundering-a-match-made-in-heaven/>;
269. The New York Times [citat: 14.10.2024]. Disponibil: <https://www.nytimes.com/2004/09/17/business/media/newsday-and-hoy-to-pay-15-million-in-circulation-inquiry.html>;
270. The Role of Gender in Organized Crime and Money Laundering. [citat 23.10.2024]. Disponibil: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/Crime/Role_of_Gender_in_Money_Laundering.pdf;
271. The Troika Laundromat [citat: 29.01.2025]. Disponibil: <https://www.occrp.org/en/project/the-troika-laundromat>;
272. Transparency international. Cryptocurrencies, corruption and organised crime: Implications of the growing use of cryptocurrencies in enabling illicit finance and corruption. 2023 [citat 14.08.2024]. Disponibil: <https://knowledgehub.transparency.org/helpdesk/cryptocurrencies-corruption-and-organised-crime-implications-of-the-growing-useof-cryptocurrencies-in-enabling-illicit-finance-and-corruption>;
273. Tratat între Republica Moldova și Federația Rusă cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, încheiat la Moscova, la 25.02.1993. Ratificat prin [Hotărârea Parlamentului nr. 260-XIII din 04.11.1994](#). Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 21, pag. 49;
274. Tratat între Republica Moldova și Republica Azerbaidjan cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, întocmit la Baku la 26.10.2004. Publicat în ediția special „Tratate internaționale”, 2006, volumul 36, pag. 134. În vigoare din 12 februarie 2006;
275. Tratat între Republica Moldova și Republica Letonia cu privire la asistența juridică și la raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, semnat la Riga la 14.04.1993. În vigoare din 18.06.1996. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 19, pag. 278;

276. Tratat între Republica Moldova și Republica Lituania cu privire la asistența juridică și la raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, semnat la Chișinău la 09.02.1993. Ratificat prin [Hotărârea Parlamentului nr. 1487a-XIII din 10.06.1993](#). În vigoare din 18.02.1995. Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 19, pag. 313;

277. Tratat între Republica Moldova și România privind asistența juridică în materie civilă și penală, semnat la Chișinău la 06.07.1996. Ratificat prin [Hotărârea Parlamentului nr. 1018-XIII din 03.12.1996](#). Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 20, pag. 364. În vigoare din 22 martie 1998;

278. Tratat între Republica Moldova și Ucraina privind asistența juridică și relațiile juridice în materie civilă și penală, semnat la Kiev la 13.12.1993. În vigoare din 24.04.1995. Ratificat prin [Hotărârea Parlamentului nr. 261-XIII din 04.11.1994](#). Publicat în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1999, volumul 22, pag. 85;

279. Tratatul-tip al ONU privind asistența juridică în materie penală, adoptat de către Adunarea Generală la 14.12.1990. Rezoluția Adunării Generale a ONU nr. 45/117 din 14.12.1990. Disponibil: www.unodc.org/.../model_treaty_mutual_assistance_criminal_matters.pdf [accesată: 27.08.2023];

280. Typologies Report on Money Laundering and Terrorist Financing Risks in the Financial Sector [citat 23.10.2024]. Disponibil: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Typologies-Money-Laundering-Terrorist-Financing.pdf>;

281. Țarălungă Victoria, Huțanu Ioan, Asistența juridică internațională în materie penală între statele-membre ale uniunii europene. În: Revista moldovenească de drept internațional și relații internaționale / nr. 2, 2010, p. 7-20;

282. UDROIU Mihail, Sinteze de procedură penală, Ediția 2, revizuită și adăugită, Volumul II, Editura CH Beck, București 2021, p. 861-875. 1438 p. ISBN 978-606-18-1085-7;

283. ULIAN, Galina, ȘARCO, Vasile. Riscul de participare a băncii în procesul de spălare a banilor. În: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Exacte și Economice), 2016, nr. 7(97), pp. 16. ISSN 1857-2073.

284. VASILIEV A., VINBERG A. ș.a., Criminalistica, București: Editura Științifică, 1961.

285. VOLONCIU N. Tratat de drept procesual penal, Ed. Paideea, București, 1996, p.510. ISBN ISBN 973-9131-01-8;

286. Vozian Dmitrii, Situații de urmărire penală și planificarea investigării infracțiunilor privind practicarea ilegală a activității de întreprinzător. În: Materialele Conferinței științifice cu participare internațională „Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice”, Ediția II-a, Chișinău, din 08.12.2022, Revista Legea și

Viața a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, p. 477 (pp. 475-481). Disponibilă: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/475-481_0.pdf [accesată: 19.05.2023].

287. What are the 3 stages of money laundering? [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: <https://complyadvantage.com/insights/3-stages-money-laundering/>

288. WSJ: „Wachovia”, implicată în spălare de bani. [citată 23.10.2024]. Disponibil: <https://www.bursa.ro/wsj-wachovia-implicata-in-spalare-de-bani-0794875;>

289. [Yasaka, Noriaki](#). (2017), "Knowledge management in international cooperation for anti-money laundering", [Journal of Money Laundering Control](#), Vol. 20 No. 1, pp. 27-34. <https://doi.org/10.1108/JMLC-09-2015-0040>. ISSN: 1368-5201;

290. Zbancă Tatiana, Asistența juridică internațională în materie penală, Note de curs, Chișinău, 2013, 79 p. Disponibilă: <https://dreptmd.wordpress.com/cursuri-universitare/asistenta-juridica-internationala-in-materie-penala/> [accesată: 21.08.2023].

291. ZUBCO Valeriu și alții, Protecția drepturilor omului la aplicarea măsurilor procesuale de constrângere, Editura ARC, Chișinău, 2006, p. 117-145. 376 p. ISBN 978-9975-61-418-4;

292. ZUND A. Geldwascherei: Motive-Formen-Advehr, in: Der Schweizer Tren-handler 9/1990. S.403-408;

293. АБРАМОВА С., Методика расследования торговли несовершеннолетними, подмены ребенка и незаконного усыновления, Москва, 2009, 265 с.;

294. АЛЕКСАНДРОВ А.С. Допрос эксперта и специалиста в ходе судебного следствия по уголовному делу // Уголовное судопроизводство. 2005. № 1. С. 42 - 44;

295. АЛЕННИКОВ А.Г. Криминалистика. 2010. <https://be5.biz/pravo/k028/60.html> [accesată: 25.10.2023];

296. БЕЛКИН Р.С. Криминалистика: проблемы, тенденции, перспективы. От теории и практике. М.. Изд-во Юридическая лит., 1988. С.304;

297. БЕЛКИН Р.С. Криминалистическая энциклопедия. М.: Изд-во БЕК, 1997, с. 342.

298. Белкин Р.С. Курс советской криминалистики. М: Изд-во Акад. МВД СССР, 1978, т.2 С.364- 365;

299. БЕЛКИН А.Р. Допрос специалиста как процессуальное действие // Теория и практика судебной экспертизы в современных условиях: Материалы Международ. научно-практич. конф. - М.: Изд-во «Проспект», 2007.

300. Белкин Р.С. Криминалистическая энциклопедия. М., 2000. Disponibilă: https://royallib.com/book/belkin_rafail/kriminalisticheskaya_entsiklopediya.html [accesată: 21.04.2023].

301. Белкин Р.С. Перспективы исследования проблемы следственной ситуации // Следственная ситуация: Сб. науч. трудов. М.: Всесоюзн. ин-т по изучению причин и разработке мер предупреждения преступности, 1985.

302. БЫЧКОВ В. В., Кочкин Ю. В. Процессуальные и криминалистические аспекты задержания лица, подозреваемого в совершении преступления. Учебно-методическое пособие. Челябинск, 2004 și alții.

303. ВОЗГРИН И.А. Введение в криминалистику: история, основы теории, библиография. СПб., 2003 ISBN:5-94201-183-4

304. Волженкин Б.В. Отмывание денег: Серия «Современные стандарты в уголовном праве и уголовном процессе». СПб., 1998, с. 13;

305. Волчецкая Т.С. Генезис, современные тенденции и перспективы развития криминалистической ситуалогии на современном этапе // Ситуационный подход в юридической науке и правоприменительной деятельности: материалы междунар. научно-практич.конф. «Актуальные проблемы использования ситуационного подхода в юридической науке и правоприменительной деятельности», посвящ. 10-летию научной школы криминалистической ситуалогии. Калининград: изд-во БФУ им. И. Канта, 2012. с. 15 – 20. Disponibilă: <http://lawlibrary.ru/article2274413.html> [accesată: 22.02.2024].

306. Воронин С.Э. Проблемно-поисковые следственные ситуации и установление истины в уголовном судопроизводстве. Диссертация доктора юрид.наук. Барнаул, 2001. Disponibilă: <https://www.dissercat.com/content/problemno-poiskovye-sledstvennye-situatsii-i-ustanovlenie-istiny-v-ugolovnom-sudoproizvodstv> [accesată: 21.06.2023].

307. Гавло В.К., Ключко В.Е., Ким Д.В. Понятие и классификация судебно-следственных ситуаций // Судебно-следственные ситуации: психолого-криминалистические аспекты / Под ред. проф. В.К. Гавло. Барнаул, 2006. 226 с. Disponibilă: <http://lawlibrary.ru/izdanie61291.html> [accesată: 11.03.2023].

308. ГАУХМАН Л.Д., С.В. Максимов. Преступления в сфере экономической деятельности, Изд-во: Центр «ЮрИнфоР», 1998, С.294;

309. Герасимов И. Ф. Некоторые проблемы раскрытия преступлений / И. Ф. Герасимов; Свердловский юрид. ин-т. - Свердловск: Средне-Уральское книжное издательство, 1975. - 182, [2] с. ББК: [X629.4](#) | [X629.3](#);

310. Герасимов И.Ф. Понятие и виды взаимодействия участников расследования преступлений // Вопросы взаимодействия следователя и других участников расследования преступлений. Свердловск. Изд-во СЮИ, 1984. С.3-10;

311. Головин А.Ю. Критерии типизации следственных ситуаций и некоторые проблемы совершенствования методик расследования отдельных видов преступлений //

Актуальные проблемы права и правоприменительной деятельности на современном этапе: материалы Международ.научно практич.конф. Краснодар, 2013. – с. 98 - 102 и др. Disponibilă: <https://cyberleninka.ru/article/n/problemy-i-puti-sovershenstvovaniya-metodik-rassledovaniya-otdelnyh-vidov-prestupleniy/viewer> [accesată: 18.04.2024].

312. ГРИНЕНКО А.В. Привлечение в качестве обвиняемого, предъявление обвинения и допрос обвиняемого: проблемы теории и практики // Уголовное судопроизводство: теория и практика. - М.: Юрайт, 2011.

313. ДОНСКОЙ Д.Д. Функция уголовного преследования на этапе досудебного производства. Автореферат дисс. ... канд. юрид. наук. Ростов-на-Дону, 2005.

314. Драпкин Л.Л. Организационно-управленческие аспекты взаимодействия участников процесса раскрытия преступлений. Свердловск, Издательство Уральского Университета, 1987, 164 с., ББК Х629.42, Д726, Д 1203120000-23 [82(02N) - 87];

315. Жамбалов Д.Б. Основы методики по расследованию легализации денежных средств или иного имущества, приобретенных преступным путем. Диссертация канд. юрид. наук. Красноярск, 2004. Disponibilă: <https://www.dissercat.com/content/osnovy-metodiki-po-rassledovaniyu-legalizatsii-denezhnykh-sredstv-ili-inogo-imushchestva-pri> [accesată: 28.06.2023].

316. ЖУРАВЛЕВ С.Ю. Тактика производства следственных действий при расследовании легализации // Расследование экономических преступлений: Учебно-методич. пособие / Под ред. С.Ю. Журавлева, В.И. Каныгина. М.: ЦОКР МВД России. 2006.- с. 413.

317. ЗАЖИЦКИЙ В.И. Заключение и показания специалиста в системе доказательственного права // Российская юстиция. 2007. № 9. С. 56 - 58

318. Злоченко Я. М., Основы методики расследования и международного сотрудничества по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Екатеринбург – 2001. С. 109-126, 272 с. Nr. 61.02-12/608-8.

319. ЗЛОЧЕНКО Я. Основы методики расследования и международного сотрудничества по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Екатеринбург – 2001, р. 123

320. Злоченко Яков Михайлович, Основы методики расследования и международного сотрудничества по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Екатеринбург, 2001, Nr. 61. 02-12/608-8, с. 141-142;

321. ЗОТОВ Павел. Использование компьютерных технологий для выявления подделок текста в электронных документах. În: Уголовное и Уголовно-Исполнительное Право. Криминалистика. [accesat: 28.04.2025]. Disponibil: <https://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-kompyuternyh-tehnologiy-dlya-vyyavleniya-poddelok-teksta-v-elektronnyh-dokumentah/viewer> .

322. ЗУЙКОВ Г.Г. Поиск по признакам способа совершения преступления. М., 1970; Он же. Криминалистическое учение о способе совершения преступления. Автореф...дис. докт юрид. наук. М., 1970 с.31;

323. ИВАНОВ Э.А. Международно-правовые проблемы борьбы с легализацией преступных доходов (участие России в Европейском сотрудничестве). Автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. М. 1999;

324. Игнатенко Е.А., Типичные следственные ситуации первоначального этапа расследования незаконной пересылки наркотиков. În: Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. № 7 (33) 2013, часть 1, с. 83 (сс. 83-85) Издательство ГРАМОТА. Disponibilă: <https://www.gramota.net/article/hss20131318/fulltext> [accesată: 28.04.2023].

325. ИЗУТИНА С. В. Проблемы борьбы с легализацией преступных доходов: опыт и перспективы. În: Экономика. Право. Общество № 4 (16), 2018, pp. 70. ISSN 2411-118X

326. Ищенко, Е. П. Особенности взаимодействия на первоначальном этапе расследования / Е. П. Ищенко // Вопросы взаимодействия следователя и других участников расследования преступлений: межвуз. сб. науч. трудов. – Свердловск, 1984. – С. 55–61;

327. КАБАНОВА Ж.Ю. Особенности производства выемки документов и их осмотр при расследовании мошенничества, совершаемого на вторичном рынке жилья // Право и образование. 2008. № 5. - с. 109 - 112.

328. Каминский А.М. Рефлексивный анализ и моделирование как средство преодоления тупиковых ситуаций расследования. Ижевск. Изд-во Детектив-Информ. 1998;

329. Карагодин В Н. Тактические операции в теории криминалистики и следственной практике // Вопросы совершенствования социального правового регулирования. Свердловск: Свердл. юрид. ин-т, 1981. С. 140-143;

330. КАРАГОДИН В.Н. Преодоление противодействия предварительному следствию. Свердловск: Изд-во Уральск, гос. юрид. академия, 1992. С.175;

331. Карагодин В.Н., Балеевский Ф.В. Моделирование конфликтной ситуации допроса субъекта противодействия // Ситуационный подход в юридической науке и правоприменительной деятельности: материалы междунар. научно-практич. конф. «Актуальные проблемы использования ситуационного подхода в юридической науке и

правоприменительной деятельности», посвящ. 10-летию научной школы криминалистической ситуалогии. Калининград: изд-во БФУ им. И. Канта, 2012. – с. 148 – 152.

332. КАРДАШЕВСКАЯ М.В. К вопросу о периодизации расследования преступлений // Известия Тульского государственного университета. Экономические и юридические науки. 2013. Вып. № 1-2. - с. 24.

333. КИБАРДИН И.П. О некоторых аспектах противодействия защитника в ходе проведения допроса // Вестник Удмуртского университета. Вып. № 2-2/2014.

334. Ким Д.В. Криминалистические ситуации и их разрешение в уголовном судопроизводстве. Барнаул, 2006. Disponibil: <https://sun.tsu.ru/mminfo/000222859/000222859.pdf> [accesată: 27.05.2023].

335. Колесниченко А. Н., Научные и правовые основы расследования отдельных видов преступлений. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Харьков, 1967, 27 с. Disponibilă: <http://lawlibrary.ru/izdanie23843.html> [accesată: 15.04.2024].

336. Коляда А.В. Расследование легализации (отмывания) доходов, полученных преступным путем. Диссертация канд. юрид. наук. М., 2010. Disponibilă: <https://www.dissercat.com/content/rassledovanie-legalizatsii-otmyvaniya-dokhodov-poluchennykh-prestupnym-putem> [accesată: 15.04.2023].

337. КОНОВАЛОВ С.И., МОТОРИН А.С. Допрос в уголовном судопроизводстве: проблемы соотношения процессуальных и тактических аспектов. Монография. Ростов-на-Дону: Изд-во ДЮИ, 2008.

338. КОРЖ В.С. Следственный осмотр документов в системе видов следственного осмотра // Российский следователь. 2008. № 19. - с. 5 – 7.

339. КРАЧУН Ю. В. Производство обыска по делам о легализации (отмывании) денежных средств или иного имущества, приобретенных криминальным путем: организационные и тактико-криминалистические особенности. В: Известия Тульского Государственного Университета. Экономические и юридические науки, 2014, Вып. 4-2, с.75-82.

340. Крачун Ю. В., Совершенствование методики расследования преступлений, связанных с легализацией (отмыванием) денежных средств и иного имущества, полученных преступным путем, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Тула – 2015, с. 122, 266 с.

341. Кузьмин С.В. О понятии и содержании следственной ситуации // Вестник криминалистики. М.: Спарк, 2010. Вып. 1 (33). – с. 11 – 15. Disponibilă:

[http://www.library.omsu.ru/cgi-bin/irbis64r/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=S&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&S21FMT=fullwebr&S21ALL=\(%3C.%3EA%3D%D0%AF%D0%91%D0%9B%D0%9E%D0%9A%D0%9E%D0%92,%20%D0%9D,%20%D0%9F.%5C%D0%A0%D0%95%D0%94.%5C%3C.%3E\)&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=&S21CNR=20](http://www.library.omsu.ru/cgi-bin/irbis64r/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=S&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&S21FMT=fullwebr&S21ALL=(%3C.%3EA%3D%D0%AF%D0%91%D0%9B%D0%9E%D0%9A%D0%9E%D0%92,%20%D0%9D,%20%D0%9F.%5C%D0%A0%D0%95%D0%94.%5C%3C.%3E)&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=&S21CNR=20) [accesată: 12.12.2023].

342. Лавроненко Роман Аркадьевич, Противодействие легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, в кредитно-финансовой системе. Федеральное государственное казенное образовательное учреждение высшего образования «Университет прокуратуры Российской Федерации», Москва, 2022, с. 127;

343. МОРГАН Р. Отмывание денег в США и оффшорные зоны // Материалы региональной конференции по международному сотрудничеству в расследовании и возбуждении дел по фактам отмывания денег. Будапешт: Международная Академия правоохранительной деятельности. 2000. С. 104;

344. Образцов, В.А. Взаимодействие в структуре деятельности следователя // Вопросы взаимодействия следователя и других участников расследования преступлений. – Свердловск, 1984. – с. 38–39;

345. ОСИПОВ Ю.Ю. Особенности тактики допроса участников организованных преступных групп // Теория и практика криминалистики и судебной экспертизы: Межвузовский сб. науч. статей. Вып. 11. Саратов, 2001.

346. Перечень видов финансовой деятельности, осуществляемых организациями, не являющимися частью финансовой системы и специалистов, не работающих в финансовых организациях, приведен в Приложении к «Сорока рекомендациям Специальной финансовой комиссии по проблемам отмывания денег. În: Legal materials: current documents. Vol.35/ 1996 №5, p.1291-1305;

347. РЕПЕЦКАЯ А Л. Организованная преступность в сфере экономики и финансов и проблемы борьбы с ней. Иркутск: Изд-во ИГЭА, 2000. С.128. ISBN 5725303780;

348. РЫЖАКОВ А. П. Обыск: с вашего позволения или без...В: Коллегия, 2003, № 3, с. 48-49

349. Салтевский М.В. Основы методики расследования легализации денежных средств, нажитых незаконно. Харьков, 2000, 19 с. Disponibilă: <https://libgen.mx/book/16338830> [accesată: 15.07.2024].

350. Селянина Е.А. Некоторые особенности первоначального этапа расследования легализации доходов, приобретенных преступным путем // Общество и право. 2012. № 1 (38). – с. 250-253. Disponibilă: <https://cyberleninka.ru/article/n/nekotorye-osobennosti->

pervonachalnogo-etapa-rassledovaniya-legalizatsii-dohodov-priobretennyh-prestupnym-putem

[accesată: 23.10.2024].

351. СЛАВГОРОДСКАЯ О.А. Допрос свидетелей как источник информации при расследовании легализации (отмывания) денежных средств или иного имущества, приобретенных другими лицами преступным путем и лицом в результате совершения им преступления // Актуальные проблемы российского права. 2008. № 4 (9).

352. ТЕЛЕГИНА Т.Д. Использование специальных знаний в современной практике расследования преступлений: Монография. М.: Изд-во «Юрлитинформ», 2011;

353. Трубачев А. Д. Взаимодействие участников тактической операции по выявлению и расследованию хищений// Вопросы взаимодействия следователя и других участников расследования преступления. Свердловск: 1984. С.73-80.

354. ШУРУХНОВ Н.Г. Следственные действия последующего этапа расследования фальшивомонетничества: практическое значение и тактико-технологические основы // Российский следователь. 2014. № 5.

355. Яблоков Н.П. Следственные ситуации в методике расследования преступлений // Актуальные направления развития криминалистической методики и тактики расследования: материалы расширенного заседания Ученого совета Всесоюзного института по изучению причин и разработке мер предупреждения преступности. М., 1978.

– с. 21 – 26. Disponibilă:

<http://lawlibrary.ru/author.php?author=%DF%E1%EB%EE%EA%EE%E2+%CD.%CF>.

[accesată: 28.05.2024].

CV AL AUTORULUI

INFORMAȚII PERSONALE

PĂUN CĂTĂLIN-BOGDAN

 Mun. Ploiesti

 0722.210.580

 avocatbogdanpaun@yahoo.com

Sexul masculin | Data nasterii 21.05.1980 | Nationalitate: roman

FUNCTIA PENTRU CARE SE CANDIDEAZĂ

PRESEDINTE PMP PLOIESTI

EXPERIENȚA PROFESIONALĂ

2004 – 2006

CONSILIER JURIDIC
DECO IMPEX S.R.L.

2006 – prezent

AVOCAT – BAROUL PRAHOVA

2018 – prezent

AVOCAT – BAROUL CHISINĂU

Dec. 2019 – prezent

LECTOR UNIVERSITAR
Academia de Politie „Stefan cel Mare” Rep. Moldova

EDUCAȚIE ȘI FORMARE

1994 -1996

COLEGIUL NATIONAL „I.L. Caragiale” Ploiesti
- studii liceale -

1996-1998
Ploiesti

COLEGIUL NATIONAL „Al. I. Cuza”

- studii liceale -

1998 -2000

UNIVERSITATEA „Bogdan Voda” CLUJ-NAPOCA
Facultatea de Stiinte politice si Administratie publica –
- studii superioare licenta –
Transfer Universitatea „Mihai Viteazu” Ploiesti

2000 - 2004	UNIVERSITATEA „Mihai Viteazu” Ploiesti Facultatea de Stiinte Administrative - studii superioare licenta -
2001 - 2006	UNIVERSITATEA „Bioterra” Bucuresti Facultatea de Drept - studii superioare licenta -
Oct. 2005 – martie 2007	UNIVERSITATEA „Petrol si Gaze” Ploiesti Facultatea de Litere si Stiinte Specializarea: MANAGEMENT SI STRATEGIE PENTRU O ADMINISTRATIE EUROPEANA - masterat -
2014	ACADEMIA DE POLITIE „Al. I. Cuza” Bucuresti Doctorat in domeniul „ Ordine publica si siguranta nationala”
2021	ACADEMIA DE POLITIE „ Stefan Cel Mare” Chisinau Doctorand – „ Tehnici de investigare ale infractiunilor de spalare a banilor si a celor conexe”

COMPETENTE PERSONALE

Limba(i) maternă(e) **română**

Alte limbi străine cunoscute

	INTELEGERE		VORBIRE		SCRIERE
	Ascultare	Citire	Participare la conversație	Discurs oral	
Engleza	C1	C1	B1	B1	B1
Scrieți denumirea certificatului. Scrieți nivelul, dacă îl cunoașteți.					
Franceza	B1	B2	B2	B2	B2
Scrieți denumirea certificatului. Scrieți nivelul, dacă îl cunoașteți.					

Niveluri: A1/2: Utilizator elementar - B1/2: Utilizator independent - C1/2: Utilizator experimentat
Cadrul european comun de referință pentru limbi străine

Competențe dobândite

- bune competențe de comunicare dobândite prin prisma profesiei de avocat ;
- spirit de echipa, in prezent avand o placuta colaborare cu trei tineri avocati stagieri colaboratori, doi dintre acestia aflandu-se sub indrumarea mea profesionala ;
- profesia pe care o exercit m-a determinat sa fiu o persoana foarte responsabila, ocupandu-ma cu acuratete de dosarele clientilor mei ;

Alte competente

- pasionat de activitatile sportive precum tenisul, fotbalul si inotul .

DECLARAȚIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII

Subsemnatul, Cătălin-Bogdan PĂUN, declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de doctorat sunt rezultatul propriilor cercetări științifice. Conștientizez că, în caz contrar, urmează să suport consecințele în conformitate cu legislația în vigoare.

Cătălin-Bogdan PĂUN

/...../

„_____” _____ 2025